SILVIA AVALLONE

O PRIETENIE

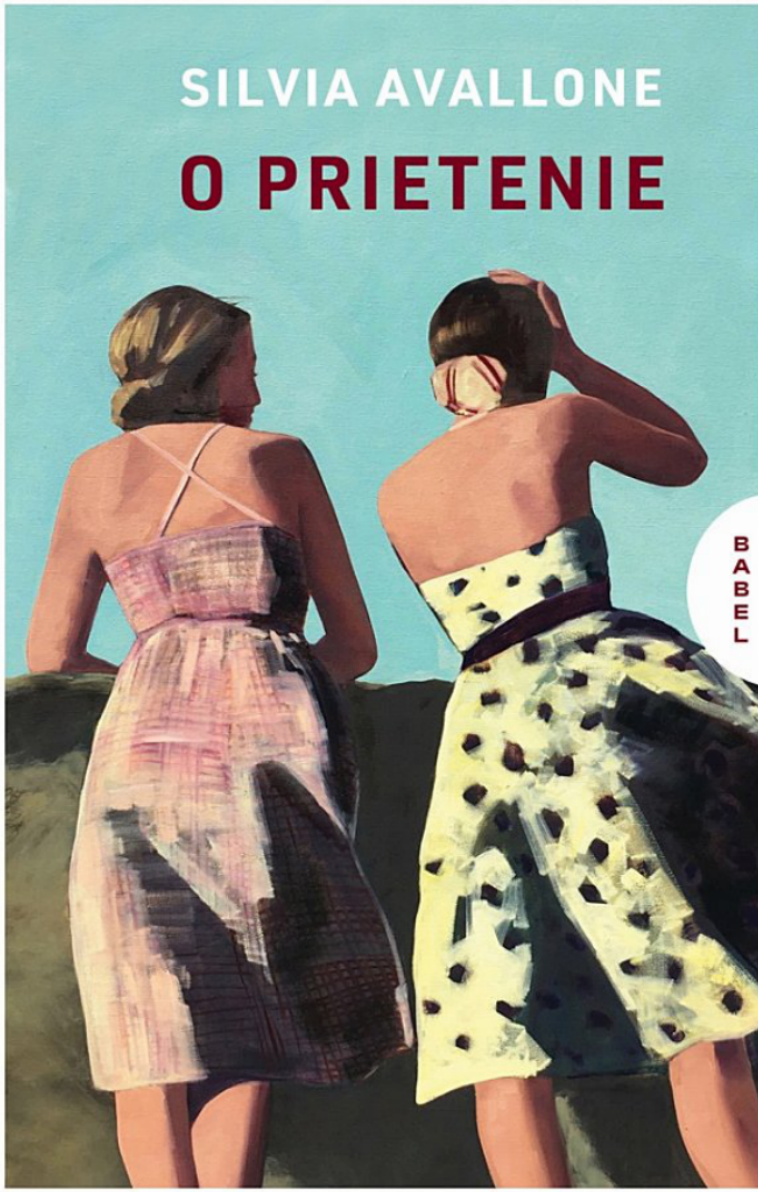

BABEL

BABEL

SILVIA AVALLONE s-a născut la Biella, în 1984. A scris o culegere de poezii, Il libro dei vent'anni, și patru romane: Acciaio (câștigător al premiului Campiello Opera Prima și finalist al premiului Strega, adaptat într-un film cu Michele Riondino și Vittoria Puccini în rolurile principale și pus în scenă de compania de teatru elvețiană L'outil de la ressemblance), Marina Bellezza, Da dove la vita è perfetta și Un'amicizia. Autoarea scrie articole pentru publicațiile Corriere della Sera, La lettura și 7. Cărțile sale au fost traduse și publicate în 25 de țări.

Carte editată cu sprijinul
MINISTERULUI ITALIAN AL AFACERILOR EXTERNE
ŞI AL COOPERĂRII INTERNAŢIONALE

Libro stampato con il contributo del
MINISTERO ITALIANO DEGLI AFFARI ESTERI
E DELLA COOPERAZIONE INTERNAZIONALE

SILVIA AVALLONE

O PRIETENIE

Traducere din limba italiană de
MARIA VOICU

BABEL

Ilustrație copertă: T.S. Harris, *Summer Holiday*, 2019 (oil on canvas).
Copyright © T.S. Harris. All rights reserved 2022 / Bridgeman Images
Prelucrare copertă: Raluca Ilie, Alexandru Csukor
Redactori: Mihaela Stan, Anca Dumitru
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR
Lector: Andreea DĂNILĂ
Redactor-șef: Alina SÂRBU

Silvia Avallone
Un'amicizia
Copyright © 2020 Mondadori Libri S.p.A.
This edition published in agreement with the Proprietor through
MalaTesta Literary Agency, Milan.

© Nemira, 2022

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări și închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1534-2

Cuprins

JURNALELE
Bologna, 18 decembrie 2019, ora 2
PARTEA ÎNTÂI - Înainte ca toată planeta să afle cine e (2000)
1. Vreau să fur o pereche de blugi
2. Doi străini
3. Adio unei privelişti
4. Camera portretelor
5. Vara despărțirii
6. Ora de poezie epică
7. La mijlocul lui august, când B. mi-a salvat viața
8. „Stea variabilă“
9. Fără destinatar
10. O fată normală
11. Liabel
12. Crăciunul anului 2000
PARTEA A DOUA - Nefericire și senzații (2003–2006)
13. „O construcție pentru totdeauna“
14. Întoarcerea gaițelor
15. Gin
16. Morante și Moravia
17. Un trandafir e un trandafir
18. Blogul
19. O perspectivă restituită
20. „Sally“
21. Îmbălsămătoarea
22. O iubire de provincie
23. Reginele lumii
24. Moda funerară
25. Via Mascarella
26. 9 iulie 2006
27. Realitatea își cere drepturile: viața merge mai departe
28. „Ploaia în păduricea de pini“
PARTEA A TREIA - Lecții despre vid (2019–2020)
29. Telefonul
30. O familie
31. Exerciții de reapropiere
32. Prietene pentru totdeauna

O PRIETENIE - T, 2 ianuarie 2020

Tatălui meu

„— Ce e mai important și mai important în viață?

— Habar n-am.

— Nici eu. Dar nu cred că e câștigul.“[1]

Jonathan Frazen, *Corecții*

1 Jonathan Franzen, *Corecții*, traducere din limba engleză de Cornelia Bucur, Polirom, Iași, 2017, p. 490 (n. red.).

JURNALELE

Bologna, 18 decembrie 2019
ora 2

Bezna, întunericul cel mai profund – de asta mi-era cel mai teamă în copilărie. Era suficient să cobor în garaj, fără să aprind lumina, să închid ușa de la pivniță doar pe jumătate ca s-o simt acolo: beznă mută, de nepătruns. Stând la pândă.

În întunericul cel mai profund se putea ascunde orice pericol. Vrăjitoare, fiare îngrozitoare, monștri fără chip, dar și vidul: neantul. Cred că acesta a fost motivul pentru care am tot dormit în pat cu mama până la o vârstă complet inacceptabilă, pe care mi-e și rușine s-o dezvălui.

Acum, la treizeci și trei de ani, măsor bezna din camera mea și mi se pare că aud vechile jurnale fremătând prin cotloanele în care zac îngropate de când te-am pierdut. Cinci ani de liceu și unul de facultate consemnați în litere suple, carioci și sclipici argintiu, ani reduși la tăcere și amorțiți, ca în inima unui reactor abandonat.

De când nu mai suntem prietene, am încetat să mai țin socoteala vieții.

Mă așez pe pat. Dintr-un impuls de maturitate înțeleg că a venit momentul să-mi aduc aminte totul și să te înfrunt. Altfel, ar fi imposibil să iau orice decizie rezonabilă în ceea ce te privește. Găsesc scara din cămară, urc două trepte și mă opresc: mă comport ca o hoață. Și ce fur? mă întreb. Propriul trecut?

Ajung sus, inima începe să-mi bată frenetic. Întind brațele prin praful care acoperă șifonierul și scot din întunericul cel mai profund toate cele șase jurnale.

Le pun pe noptieră, la lumină. Avându-le aici, atât de aproape de mine, le simt ca un cuțit în inimă. În fața mea, stau coperțile roz cu flori aurii; simt nevoia să clarific lucrurile încă de pe acum: cu ce a fost între noi două, Beatrice, n-o să pot niciodată să mă împac.

Mă atrage coperta lila a agendei 2000–2001, pun mâna pe ea, dar încă nu m-am hotărât dacă s-o deschid sau nu. În timp ce mă lupt cu mine însămi, degetele îmi scapă de sub control și se strecoară singure printre pagini. Jurnalul se deschide larg și dintre file cade o poză polaroid decolorată, una dintre fotografiile pe care ni le făcuse tata.

O ridic și o apropii de lumina lămpii. Mă recunosc, micuță, cu părul tuns scurt, hanoracul cu The Misfits, zâmbetul temător. Te văd și pe tine, exact opusul meu. Părul bogat, rujul roșu, unghiile violet; râzi cu poftă, în timp ce mă ții în brațe. Nu rezist să văd din nou imaginea noastră împreună.

Întorc fotografia. Pe spate scrie: „Prietene pentru totdeauna.“ Data: 14 iunie 2001.

Nu știu de când n-am mai făcut asta, dar izbucnesc în plâns.

Partea întâi

Înainte ca toată planeta
să afle cine e

(2000)

1

Vreau să fur o pereche de blugi

Dacă această poveste trebuie să aibă un început, dacă nu se poate altfel, atunci acesta ar fi episodul cu blugii.

Ce contează dacă nu corespunde firului cronologic al evenimentelor, dacă în acea după-amiază ne cunoșteam deja sau nu? Prietenia noastră atunci s-a născut, când fugeam pe scuter.

Dar, înainte de toate, e nevoie de o introducere. Nu mi-e tocmai ușor s-o fac și mă enervează, dar n-ar fi corect să pretind că Beatrice a mea e o Beatrice oarecare. Cititorul și-ar începe relaxat lectura și apoi, odată ce ar descoperi că ești tu, ar rămâne perplex: „Despre *ea* e vorba?!" S-ar simți luat în râs. Din păcate, nu pot să ignor cât de mult s-a transformat fetișcana din jurnalele mele: acum e o figură publică de anvergură. Ba chiar una de neegalat, aș zice.

Persoana la care mă refer aici e nimeni alta decât Beatrice Rossetti.
Da, da, chiar *ea*.

Dar înainte ca toată planeta să afle cine e, înainte ca toată lumea să știe zi și noapte pe unde umblă și cu ce se îmbracă, Beatrice era doar o fată obișnuită, era prietena mea.

Cea mai bună prietenă, ca să fiu mai exactă, singura pe care am avut-o vreodată. Nu și-ar închipui nimeni așa ceva, iar eu am păstrat mereu secretul.

Povestea asta s-a întâmplat cu mulți ani în urmă, când lumea nu era încă invadată de fotografiile ei și când, la simpla pronunțare a numelui său, nu se iscau dezbateri, discuții interminabile sau certuri aprinse. Polii magnetici, oceanele, pământurile abia ivite dintre ape nu vibrau la vreuna dintre ocheadele ei pline de subînțeles, la vreun costum elegant sau la o cină romantică în compania unui bărbat superb, la ultimul etaj al hotelului Burj Khalifa. Ba dimpotrivă, pentru majoritatea, internetul nici măcar nu exista.

Nu m-am dezis niciodată de jurământul de tăcere pe care l-am făcut referitor la prietenia noastră. Iar dacă mă dezleg acum de această promisiune, o fac doar pentru a cădea la pace cu mine însămi. Întâmplător, această confesiune se naște și moare în același loc: în spațiul intim pe care îl reprezintă pentru mine scrisul.

Nici nu mă gândesc să zic vreodată asta în glumă sau, mai rău, să mă laud. În fond, cine m-ar crede? De exemplu, ar fi suficient numai să le spun colegilor mei: „O știu pe Rossetti, am fost colege de clasă" și s-ar năpusti asupra mea obsesiv cu tot felul de întrebări. Ar presupune că doar ne-am salutat fugitiv sau că am făcut un schimb întâmplător de priviri: nimeni nu și-ar închipui că eu și una ca *ea* am putea deveni complice.

Ar vrea să scoată de la mine detalii spumoase sau, mai bine, amănunte jenante, care să-i mânjească aura imaculată, să mă atragă într-o capcană: „Și, e operată?", „Pe lângă cine a stat ca să ajungă așa cunoscută?"

Ar întreba persoana greșită, fiindcă eu nu știu cine e „Rossetti", însă *știu* cine e Beatrice. Lacunele din biografii, întrebările evitate cu delicatețe în interviuri, elementele-lipsă și pierderile care nu lasă

nicio urmă, pe toate acestea le-am păstrat ascunse. Împreună cu bucuriile noastre infantile și scandaloase, care nu ar interesa pe nimeni, dar care pe mine și astăzi mă răscolesc.

Am încercat să am și alte prietene în afară de ea, dar fără să mă implic prea mult. În sinea mea știam că magia secretelor, căutarea tuturor ungherelor în care să ne ascundem și jurămintele acelea solemne se puteau naște doar atunci, în clasa a IX-a, între mine, Elisa Cerruti, o ilustră necunoscută, și Beatrice Rossetti, de care a auzit toată lumea. Ce s-ar mai putea schimba pentru mine, care am pierdut-o, dacă toți cei din afară o idealizează, o divinizează, o martirizează, o urăsc și, pe deasupra, au impresia că o cunosc?

Nu știu nimic despre ea.

Pentru că ea a fost prietena *mea* cea mai bună în vremurile acelea anonime. Azi-noapte am citit toate cele cinci jurnale din liceu și pe cel din primul an de facultate. M-am uitat îndelung la biroul așezat în fața ferestrei și la calculatorul pe care, până astăzi, l-am folosit doar pentru serviciu. Stăteam în picioare și îl priveam cu teamă. Încă de mică eram convinsă că mă pricep la scris, ba chiar speram să devin o mare scriitoare. Dar mi-am ratat șansa. Beatrice, în schimb, a devenit *un vis*.

Simt cum Bea, cea de care nimeni nu știe, se zbate să iasă la lumină. Am păstrat acest gol în inima mea atât de multă vreme, încât nici nu mă interesează dacă sunt sau nu la înălțimea a ceea ce vreau să fac. N-am nimic de demonstrat. Doar de povestit. Nici acum, în 2019, nu am reușit să trec peste dezamăgire, furie, nostalgie. Și nu știu dacă, recunoscând asta, mă declar pe deplin învinsă sau eliberată, voi afla la final.

Ce vreau este să cad la pace cu începutul.

Revin, așadar, la furtul blugilor.

Era 11 noiembrie 2000 – așa scrie în jurnalul din clasa a IX-a –, era o sâmbătă apăsătoare, ploaia bătea în geam, iar pe mine, ca pe toți ceilalți de vârsta mea, nu mă interesa decât să ies, să mă distrez, să am câțiva prieteni, dar eu stăteam închisă în cameră, deprimată, fără să fac nimic. Oricât de absurd ar părea azi, pe vremea aceea, nici Beatrice nu era prea populară. Ba dimpotrivă, avea chiar mai puțini prieteni dacă, pe la două și jumătate, după-masă, mă suna chiar pe mine.

Eram sigur ultima ei speranță. Sosisem în acel oraș de mai puțin de patru luni și nu doar că nu mă integrasem, dar viața mea nu avea niciun sens; nu-mi doream decât să mor.

După ce m-am întors de la școală, am luat prânzul cu tata în deplină tăcere, ca de obicei, apoi m-am dus să mă ascund în camera mea; mi-am pus căștile de la walkman și m-am reapucat de o listă de adjective – „solitar“, „maro-roșcat“, „bătrân“ – care defineau platanul din mijlocul curții. M-am săturat și de căutat cuvinte, așa că am aruncat jurnalul pe podea. Am stat, pur și simplu, cu picioarele încrucișate în mijlocul patului, furioasă pe întreaga lume, când tata a bătut la ușă. Bineînțeles că nu i-am răspuns. Am oprit muzica. A așteptat. A bătut din nou, și nici de data asta nu i-am deschis. Era un fel de concurs: care dintre noi era mai încăpățânat. Asta, până când a deschis puțin ușa și s-a apropiat cât să nu mă deranjeze:

— Te caută o colegă la telefon, o cheamă Beatrice.

Nu mi-a venit să cred.

— Hai, te așteaptă, mi-a zis tata, văzând că nu schițam nicio mișcare.

Clar era bucuros: credea că începusem să-mi fac prieteni, dar greșea. Înainte de acel apel, eu și

Beatrice nu am fost în relații prea bune. M-a amăgit o dată, după care m-a tratat cu indiferență. La școală se prefăcea că nu mă vede. Era chiar mai rău decât să fiu luată în râs: mă ignora complet.

— Vii cu mine în centru? m-a întrebat imediat ce am ridicat receptorul.

Ar fi trebuit să-i spun că nu și să închid imediat. În schimb, am cedat din prima.

— Când?

— Peste jumătate de oră, o oră?

Cât de mult mi-ar fi plăcut să fim văzute împreună, plimbându-ne pe bulevard. Ai grijă să nu-i pici în plasă, m-am avertizat, strângând mai tare receptorul în mână. Gândește: te faci de râs. Sigur e o capcană la mijloc. Și apoi: cum îndrăznește să mă caute? M-am înfuriat. Și, în același timp, aproape împotriva voinței mele, am fost foarte emoționată.

— Ce să facem în centru?

Testam terenul.

— Nu pot să-ți zic la telefon.

— De ce?

— E secret.

— Ori îmi spui, ori nu vin deloc.

— Vezi, deja dai înapoi…

N-am mai scos o vorbă, știam să aștept. A ezitat, dar până la urmă nu a rezistat și mi-a șoptit:

— Vreau să fur o pereche de blugi. Și știu deja pe care.

Am rămas mută.

— Singură nu pot, am nevoie de cineva care să-mi țină de șase, a mărturisit. Nici nu știi despre ce e vorba măcar: nu e o pereche de blugi oarecare… Costă patru sute de mii de lire! a exclamat în șoaptă.

Mi-am imaginat-o cum își ținea mâna la gură, de teamă să nu o audă cineva din casă.

— Dacă vii cu mine, fur una și pentru tine. Îți promit.

Tata a ieșit din bucătărie, unde strângea masa, și m-a privit din hol cum țineam receptorul aproape lipit de mine. Ar fi dat tot ce avea mai scump pentru a mă vedea ieșind ca să mă obișnuiesc cu orașul acela, pe care nu puteam să-l sufăr. Singurul lucru pe care îl voiam era să mă întorc în timp, la viața dinainte, iar pe el să nu-l mai văd niciodată.

Îl uram, chiar dacă el nu-mi greșise cu nimic. Asta era și problema, că nu făcuse nimic. Pereții din camera mea, proaspăt văruiți, care mă așteptau. Patul gol în care, noapte de noapte, stăteam cu ochii căscați în tavan și le căutam îmbrățișările, așteptam să înceapă vreun joc, dar inutil. Era apartamentul în care ei nu vorbeau unul cu altul, în care nu se certau, nu mă mai strigau și parcă se încăpățânau să nu existe.

— Vin, i-am spus într-un final.

Beatrice a zâmbit. Am simțit-o: mă ghicise. Nimeni nu s-ar fi gândit vreodată că una ca mine era

capabilă să fure, dar ea a știut. Am scris că pe vremea aceea era o fată ca oricare alta și n-am mințit cu nimic, dar avea un dar: citea oamenii. Nu la suprafață, nu pe sub piele, ci în adâncul sufletului. Cuvinte, gesturi, haine. Tocmai ea, care și-a găsit succesul datorită aparențelor, ea a știut că adevărul tainic al unei persoane, asemenea cărților, stă în tăceri, în ceea ce nu se spune niciodată.

— La trei și jumătate, la plaja neagră, da? Știi unde e?

— Da.

A închis. Iar eu, stând acolo cu receptorul încă în mână, chiar dacă nu mi-a venit să cred, reînviasem.

Plaja neagră e prea departe, mi-am spus, în timp ce m-am îmbrăcat în grabă, i-am aruncat tatei un „pa“ fără explicații și am ieșit din casă.

Era numită așa din cauza nisipului negru; în apropiere fusese pe vremuri o exploatare minieră și, cu siguranță, nu avea cum să fie în centru. Am ajuns acolo prin iulie, din întâmplare, într-una dintre nenumăratele după-amiezi când colindam orașul singură, pe scuter. M-a surprins faptul că, în plină vară, plaja era complet pustie. Era un golf unde, aproape de mal, apa era foarte adâncă, cadrul era apăsător, purta urmele delăsării, de plajă micuță evitată de turiști, cu care m-am identificat imediat. Dar în acea sâmbătă de noiembrie, în timp ce conduceam, leoarcă din cauza ploii, nu reușeam să înțeleg de ce Beatrice mă chemase tocmai acolo.

Pentru că îi era rușine cu mine, evident. Sau a fost doar o glumă și nu urma să apară acolo.

Pe acel segment de coastă nu erau nici case, nici magazine, cu atât mai puțin blugi care să coste patru sute de mii de lire. La fiecare semafor mă opream, întorceam capul și simțeam dorința logică de a mă întoarce acasă. Doar că apoi, fără să-i pot rezista, am continuat să conduc.

Eu eram „străina“. Așa îmi ziceau toți în clasă, pe la spate, dar suficient de tare cât să-i aud. Ca și cum aș fi venit din Argentina sau din Kenya, nu dintr-o altă regiune a țării. Intram în clasă și mă măsurau din cap până-n picioare, îmi criticau încălțămintea, ghiozdanul, felul cum îmi stătea părul. De fiecare dată când pronunțam E-ul sau Z-ul diferit de ei, râdeau. Împreună cu Beatrice. Niciodată nu m-a apărat, nu a venit vreodată la mine în pauză. Și acum ce vrea de la mine? Să-i țin de șase?

Ce tâmpită sunt!

Mergeam de-a lungul coastei șerpuitoare și haina îmi flutura pe spate, odată cu gândurile mele negre luate de vânt. Ploaia s-a oprit și săgeți de lumină s-au ivit dintre norii mari și grei. Străzile, clădirile, plajele: totul era ud. Era imposibil ca una ca ea să vrea să-mi fie prietenă.

Se machia; în fiecare zi arăta ca proaspăt ieșită de la coafor. Și eu? Mai bine o las baltă. Ar fi trebuit să existe cineva care să mă învețe să-mi pese și de aspectul exterior, dar asta nu s-a întâmplat. Când am ajuns la intersecția de la marginea orașului, m-am oprit la stop, m-am privit în retrovizoare și m-am simțit atât de invizibilă, chiar și pentru mine. O față palidă cu pistrui. Aș fi putut, probabil, să-mi dau cu pudră sau cu niște fond de ten, dacă aș fi avut în casă așa ceva, desigur, dacă ar fi existat vreo urmă de obiecte feminine, dar nu era cazul. Am cotit pe strada care dădea spre partea expusă a promontoriului și mi-am dat seama clar: a fost o glumă. Urma să mă trezesc acolo singură, pe plajă, mai singură decât fusesem vreodată. M-aș fi aruncat de pe stânci. Greșisem din nou, tot ce făceam era să greșesc.

Dar am găsit-o acolo.

Așezată pe scuterul ei nou, un SR. Mă aștepta sub cerul gri, greu de ploaie, ținea casca în mână și purta o pelerină de ploaie de culoare închisă, lungă până la tălpi, din care ieșea o pereche de cizme cu toc extrem de înalt, cui, cu care niciun alt muritor, de orice vârstă, nu ar fi reușit să conducă un scuter pe o ploaie ca aceea. Vântul îi bătea cu putere în pletele lungi până la fund care, în anul 2000, nu erau nici creț, nici șatene, ci castaniu-închis, cu vârfurile decolorate, așa cum se purta pe atunci, și întinse cu placa. Nu m-a mințit, nu m-a trădat: chiar cu mine a vrut să iasă.

Am încetinit. La câțiva centimentri de scuterul ei, l-am parcat pe-al meu, un Quartz la mâna a doua, cel mai urât pe care tata ar fi putut să mi-l ia și care, pe deasupra, era și plin de abțibilduri jenante: un deget mijlociu deasupra stopului, buldogi cu creastă și A de la anarhie, urme de punkist, care nu fuseseră lipite de mine.

Cu plămânii și inima paralizate, cu brațele și picioarele înmuiate, mi-am scos casca, am ridicat privirea și, aproape douăzeci de ani mai târziu, încă am chipul ei imprimat în memorie. Nu ca azi, când o vezi în milioane de imagini pe toate clădirile, pe coperțile revistelor sau oriunde pe internet. Ci cum era în ziua aceea pierdută a adolescenței mele, singura dată când am văzut-o nemachiată în afara casei. În parcarea aceea plină de noroi de pe plaja negră, fără nimeni în jur, când am fost doar noi două, una în fața celeilalte.

Tenul îi era palid, cu pete roșii și coșuri. La tâmple și pe frunte, mai ales, avea semne, pentru că încercase să le stoarcă, și constelații întregi de puncte negre. Nu că asta i-ar fi știrbit cu ceva frumusețea uluitoare, dar trăsăturile ei, fără masca de fond de ten, erau imperfecte, rotunde, aproape triste. Ținea gura ușor întredeschisă, buzele îi erau crăpate de frig; fără ruj putea să treacă neobservată. Dar ochii erau tot superbi, de un verde-smarald imposibil de găsit în natură, cu gene lungi chiar și fără rimel, cu privirea mută, închisă într-o aură de mister; acei ochi pe care toată planeta îi cunoaște sau, cel puțin, așa crede.

— Ce scuter urât ai! Dar să știi că totuși abțibildurile îmi plac.

A surâs cu dinții ei albi, perfect aliniați, cu gropițele ei din obraji, așa cum zâmbea când era pregătită să te lase dezarmat.

— Nu eu le-am lipit, i-am răspuns cu sinceritate, frate-miu le-a pus.

Ăsta fusese și singurul motiv pentru care nu le dezlipisem.

— Mai devreme să știi că te-am mințit, dar asta pentru că era singurul mod să te conving să vii. N-o să mergem în centru, mergem în Marina di S și scuterul tău e prea ușor de recunoscut: o să-l lași aici.

— Aici?

M-am uitat în jur. O zonă cu teren uscat, nisipos, cu arbuși culcați la pământ de mistral. Acolo era doar marea, neprietenoasă.

— Nu vin cu tine. Până acolo sunt cel puțin zece kilometri.

— Doisprezece, mai precis.

— N-avem cum să ajungem cu un motor așa mic până acolo. E prea departe. Tata o să cheme poliția dacă nu mă întorc acasă până se lasă seara.

Asta a fost altă minciună. Și dacă mă întorceam acasă la miezul nopții, tata ar fi crezut că mă comport ca orice adolescent normal de paisprezece ani și ar fi fost în culmea fericirii.

— Scuterul meu ajunge la optzeci de kilometri pe oră, ce crezi? Doar nu vin de la Biella, ca tine. Dacă ne mișcăm repede, până la șapte suntem înapoi. Studiez planul ăsta de zile întregi. De ce nu ai încredere în mine?

Pentru că n-ai cum să conduci doisprezece kilometri cu optzeci la oră pe tocurile alea. Și pentru că mi-ai pus mai demult o mână pe umăr și apoi ai dispărut. Și când te-am văzut din nou, m-ai ignorat complet, ai râs și tu când ceilalți își băteau joc de mine.

Dar cel mai rău era că deja o iertasem.

— Hai, urcă! s-a răstit, așezându-se pe marginea șeii ca să-mi facă loc și mie.

Am coborât de pe vechitura mea de Quartz, care totuși era unicul scuter pe care îl aveam, iar tata, la cât de mult îi păsa de aparențe, nu mi-ar fi cumpărat niciodată unul mai prezentabil.

— Ce, ți-e teamă să nu ți-l fure cineva? a râs. Cine să ți-l ia, pescărușii?

Am urcat în spatele ei. Beatrice a demarat în trombă pe scuterul ei. Nu mințise, chiar era „fermecat". Am parcurs drumul plin de gropi, am trecut pe lângă far, pe lângă observatorul astronomic, am făcut slalom printre toate gunoaiele îmbibate de sare, pe pământul acela umed, printre animalele sălbatice ascunse printre stejari.

M-am prins de ea, învingându-mi rușinea, mi-am lipit pieptul de spatele ei. Bea m-a lăsat, a știut că-mi era teamă. Viteza aceea era o noutate pentru mine. Roțile alunecau pe asfaltul umed, iar ea continua să accelereze. Simțeam că puteam cădea în orice moment.

Am intrat pe autostradă: o linie dreaptă, două benzi pline ochi de camioane, numai mașini, niciun alt scuter. A accelerat la șaptezeci la oră, depășindu-i pe toți, precum trenul cu ferestrele luminate care mergea spre nord, acolo unde rămăsese în urmă toată viața mea de până atunci.

La vest, dincolo de pădurea de conifere, soarele se ivea dintre nori și se cufunda incandescent în mare. Goneam pe linia continuă care despărțea cele două benzi, șoferii ne claxonau și ne semnalizau din faruri că era periculos să mergem atât de repede; pe scuter avea voie să circule o singură persoană. Am închis ochii, îmi părea rău că plecasem de acasă, că o ascultasem. În acel moment Bea a luat o mână de pe ghidon.

Mâna ei băgată într-o mănușă din lână a apucat-o pe a mea, goală. A strâns-o.

Nu știam nimic una despre cealaltă, eu nu-i cunoșteam durerea și nici ea pe a mea, dar ceva trebuie să fi intuit, pentru că și-a strecurat degetele printre ale mele, le-a mângâiat, iar eu le-am atins pe ale ei. Și poate din cauza asta sau pentru că era prea frig, ochii mei au început să lăcrimeze.

Magazinul se numea Scarlet Rose. Sunt sigură că s-a închis de mulți ani, dar în iarna aceea, în Marina di S, funcționa. Era fascinant, avea șase vitrine strălucitoare care dădeau în bulevardul principal și deja era împodobit splendid pentru Crăciun. Părea o navă spațială. Atât de tare strălucea.

Beatrice și cu mine am rămas acolo, în față, să înghețăm puțin. Să privim turiștii veniți de la Florența sau chiar de la Roma, care-și strângeau umbrelele, intrau și aveau în portofele milioane de lire.

În jurul nostru, Marina di S era luată cu asalt, cum se întâmplă doar la sfârșit de săptămână și în plin sezon. Era incredibil de aglomerat. Peste tot se vedeau mașini de popcorn, vânzători de baloane, cântăreți la acordeon cu pălăriile întinse, în care oameni încărcați de cumpărături aruncau câteva

monede.

Întotdeauna m-a încercat un sentiment de tristețe pentru localitățile maritime, care sunt turistice și nimic mai mult. Singurul lucru care le face speciale e simpla apropiere de mare. Marina di S era chiar una dintre ele: o aglomerare de case de-a lungul unui șir de magazine, un port modest, câte un depozit mai mare și fără istorie în spate; un loc anonim care, din când în când, se deghizează și se umple de miros de biscuiți crocanți, alune glazurate și pizza. În acea după-amiază mi s-a părut superbă.

Beatrice mă ținea de mână, eram aproape lipită de ea. Poate se temea să nu mă răzgândesc în ultima clipă, dar cum aș fi putut? Aproape că trăiam un vis. Mă aflam sâmbătă seara în mijlocul bulevardului – era prima dată –, la brațul unei persoane de vârsta mea, eram tovarășa ei. Știam că asta e posibil doar pentru că acolo nu ne știa nimeni, pentru că Beatrice era complet nemachiată, ascunsă sub o pelerină neagră, nu învăluită în strălucire, fiindcă ăsta era scopul: să rămânem incognito, să nu fim văzute, să nu ne rețină nimeni figurile. Acum, dacă stau să mă gândesc, a fost minunat: doar eu și ea știm ce a însemnat acel moment. Și-a făcut curaj.

Când s-a hotărât, m-a târât după ea în fața celei de-a treia vitrine: pe mijloc, scăldați în lumină, erau expuși ceea ce, am înțeles chiar și eu, trebuie să fi fost *acei* blugi. Bătuți în pietre Swarovski de sus până jos, pe fiecare centimentru, mulați, arătând precum coada unei sirene. Restul manechinului era gol, evident: cu ce să combini o astfel de pereche de pantaloni?

— Mi-a zis mama că nu mi-i cumpără, a explicat cu privirea ațintită asupra lor. Nici măcar de Crăciun, nici dacă ar fi singurul lucru pe care mi-l doresc. E o proastă.

S-a întors spre mine:

— Nici n-ai idee ce proastă e mama, nimeni nu știe.

N-am spus nimic, acel subiect era tabu pentru mine. Am înțeles că și pentru ea era la fel, fiindcă n-a mai continuat. Dar, după câteva momente, m-a privit drept în ochi, cu o hotărâre pe care n-aveam s-o uit niciodată.

— Mi-am jurat că într-o zi o să intru aici și o să cumpăr tot magazinul. Cu banii mei, pe care o să-i câștig singură, numai ai mei. O să-mi iau tot ce vreau, o să-l devastez, nu las nimic. Ți-o jur! N-am furat și n-o să mai fur niciodată. Dar azi trebuie s-o fac, cu orice preț. Înțelegi?

— Da, am răspuns.

Mi se părea, într-adevăr, că furatul blugilor era o chestiune de viață și de moarte. Mi-am promis că o voi ajuta să plece cu ei de acolo, chiar dacă asta ar fi însemnat să fiu prinsă, identificată și dusă la secție. În acel caz, pentru prima și singura dată, tata ar fi venit să mă scoată pe mine, și nu pe fratemiu, și aș fi putut să urlu la el:

— Ai văzut ce-am ajuns să fac? Ce rău îmi e, cât de nefericită sunt aici? Du-mă înapoi la Biella, te rog.

Beatrice și-a dat jos haina, a băgat-o în geantă și și-a prins părul. Ca prin minune, și-a schimbat complet înfățișarea.

Am intrat. Vânzătoarele erau toate ocupate, ceea ce nu a împiedicat-o pe una dintre ele să ne observe, să vină direct spre Beatrice, iar apoi să-și întoarcă privirea contrariată și către mine. Nici nu mai spun cât eram de emoționată într-un astfel de moment plin de adrenalină. Nu mai știu cum fusese în acea zi, dar, în toate celelalte, băgam mâna în dulap și luam prima haină pe care o găseam, cu unicul

scopul de a-mi acoperi corpul cu ceva. Doar că, într-un magazin de genul acela, efectul era contrar. Beatrice m-a observat și ea, și-a dat seama mult prea târziu că eu, la fel ca scuterul meu, arătam ca o ciudățenie.

Dar cortina deja era ridicată. Nimeni pe lume nu știa să-și joace rolul mai bine decât Beatrice. Și-a lipit buzele de urechea mea și mi-a șoptit:

— Prefă-te că ești surdomută.

Ar trebui să povestesc, în primul rând, cum era îmbrăcată Beatrice. Și asta nu doar pentru că întregul ei viitor, averea și faima aveau să depindă de această abilitate vrăjitorească de a-și pierde identitatea pe sub hainele pe care le purta. Succesul misiunii în care ne angajaserăm amândouă depindea exclusiv de această deghizare.

Purta un palton de-al mamei ei, de culoarea smântânii, scurt și strâns în talie cu o curea mare, în nuanța fildeșului, care îi dădea un aer rafinat și o făcea să pară cu cel puțin cinci ani mai mare.

Era încălțată cu ghetele pe care le-am pomenit deja, dintr-o piele neagră, moale și netedă.

În plus, mai avea o fustă amplă, tot neagră, de catifea, lungă până la pământ, plină de falduri și inserții de organdi, nu știu de la care stilist, însă vânzătoarea care pusese ochii pe noi și care a căzut în capcană știa. S-a apropiat de Beatrice imediat ce a terminat cu o altă clientă, ca să-i spună că fusta respectivă era o piesă extraordinară și că, dacă voia ceva cu care să o combine, se afla în locul potrivit. Beatrice s-a grăbit să inventeze că o cumpărase de la Florența, pentru că, de fapt, locuia acolo, împreună cu mine: surioara mai mică și nefericită.

Adevărul e că, în ziua aceea, deși amândouă aveam paisprezece ani, ea arăta de douăzeci, iar eu, de zece. A fost clar încă de la început că protagonista era ea, regulă care a marcat întregul nostru viitor împreună. Și chiar acest ultim gest pe care îl fac astăzi: eu mă ascund să scriu, iar ea e acolo, strălucitoare, în centrul universului, pe buzele tuturor.

Vânzătoarea ne-a condus către vitrine. Beatrice i-a spus că, probabil, i-ar trebui o bluză. Și-a scos haina, geanta și mi le-a dat mie. A întins mâinile către masa unde erau expuse cămăși și tricouri. Ochii ei, mi-am dat seama, deveniseră atât de verzi și de lacomi, de parcă ar fi fost vrăjiți.

— O să le încerc pe toate, a conchis și s-a dus în cabina de probă.

M-am dus după ea, dar am rămas afară, m-am conformat. Îi zăream corpul, o vedeam dezbrăcându-se: un braț, un umăr. A scos mâna din cabină.

— Asta nu, nu-mi place! a strigat. O vreau pe cealaltă!

Mereu nemulțumită, pe un ton imperativ. Apoi a ieșit. S-a dus direct la oglindă. S-a privit din toate părțile.

— Nu, nu-mi vine bine.

Furioasă.

A ordonat să i se aducă și alte cămăși, pulovere, cardigane.

— Ah, a adăugat la un moment dat de după perdea. Aveți și niște blugi mai frumoși să-mi arătați?

Vânzătoarea era deja amețită. Beatrice strânsese în interiorul și în afara cabinei un munte de haine. Nu mai termina povestind că tatăl ei era un jurnalist cunoscut, că mătușa ei lucra la Paris, într-un atelier de modă și că eu, sărăcuța, suferream de o boală rară din cauza căreia mă oprisem din creștere, nu puteam vorbi și mama noastră era în pragul depresiei. Bea inventa, înflorea, era o povestitoare excelentă. Până când, direct de la vitrină, i-au fost aduși *blugii*.

— Asta e ultima mărime care ne-a mai rămas: un 38.

Beatrice n-a spus nimic, și-a ațintit privirea spre brațele vânzătoarei, pe care stăteau întinși blugii, ca și cum ar fi fost însuflețiți. Privirea i s-a întunecat, a căpătat culoarea beznei de nepătruns a pădurii.

— Nu, sunt prea ostentativi, a decretat.

— Aveți încredere în mine, o să vă vină minunat. Puteți să-i purtați de revelion, chiar și cu un tricou simplu, o să fure toate privirile.

M-a impresionat faptul că femeia aceea îi vorbea cu dumneavoastră și o trata ca pe o doamnă. Nu mi se întâmplase asta niciodată într-un magazin.

Au trecut câteva minute.

— Dacă insistați…, a spus Beatrice, ca și cum i-ar fi făcut o favoare.

I-a luat din mâna femeii și s-a închis din nou în cabină. Imediat ce vânzătoarea s-a îndepărtat, a scos capul și mi-a făcut semn să intru.

Era dezbrăcată. Purta doar sutienul și o pereche de chiloți tanga. Am avut un sentiment puternic, neclar, undeva între disconfort și atracție. Ea nu și-a dat seama. A luat eticheta și mi-a arătat prețul: patru sute treizeci și două de mii de lire.

— Vezi? mi-a spus cu ochii mari, plini de exaltare. Îți dai seama?

Am rămas mută, dincolo de rolul pe care îl primisem. Nu pentru că acel obiect costa atât, ci pentru că silueta lui Beatrice fără haine era un spectacol brut, tulburător. La fel ca Nike din Samothrace, ca Dafne a lui Bernini, ca lava, ca pământul, ceva murdar. Nu mă gândisem niciodată că frumusețea putea să facă atât de mult rău.

Și-a tras încet blugii pe ea, a coborât privirea și a mai stat puțin. La fel cum făcea tata cu pozele polaroid înainte să le întoarcă: aștepta să se developeze, iar din nimic se contura o siluetă care dezvăluia un adevăr sau o minciună. A stat cu ochii închiși, în fața oglinzii, preț de douăzeci de secunde. Apoi i-a deschis larg. I-am citit expresia: fascinație totală.

Luminată ca în miezul zilei de spoturile albe, ascunsă în cabina aceea, imaginea care tocmai se conturase, în blugi și în sutien, era ca un magnet.

Nu puteam să-mi iau privirea de la ea, parcă eram hipnotizată.

Uneia ca ea nu puteai să-i spui „nu“. Nu o puteai uita, ignora. Întregul univers trebuia să o iubească și să o invidieze.

Ca și cum mi-ar fi citit gândurile, Beatrice mi-a spus:

— Niciunul nu mă suportă, nu te-ai prins? Îmi zâmbesc în față și pe la spate mă urăsc, nu mă cheamă niciunul să ies cu ei. Dar, dacă într-o dimineață aș veni așa la școală, îți dai seama ce șocați ar fi? Chiar și mama și-ar înghiți cuvintele, pentru că eu sunt tânără și ea nu, pentru că eu sunt mai

frumoasă decât ea. Înțelegi de ce trebuie să fac asta?

Eu tot nu înțelegeam de ce, dar voiam să-i fiu prietenă.

Beatrice m-a luat de ambele mâini, ca și cum aș fi fost soția ei.

— Ești gata?

— Gata.

Mi-a zâmbit, m-a privit în ochi.

— Acum trebuie să ți se facă rău.

Fără să-și dea blugii jos, și-a tras fusta peste ei și, îmbrăcându-se în grabă a început să mă strige:

— Doamne, Elisa!

Ce știa ea despre trecutul meu? Nimic. Cu toate astea, tocmai îmi ceruse să fac ce știam cel mai bine: să mi se taie respirația, să nu mai simt podeaua sub picioare; inima mi-a luat-o razna, stătea să-mi sară din piept. Așa arată un atac de panică, dar pentru mine era o simplă criză de singurătate; știu exact dimineața când au început, pe vremea când eram mică, și aș putea să povestesc pe îndelete, dacă nu mi-ar rupe sufletul.

Am ieșit din cabină sufocându-mă. Beatrice a început să țipe, a alertat întregul magazin Scarlet Rose. Tremuram. Toată lumea se strânsese în jurul meu. Cineva mi-a adus imediat un pahar cu apă.

— Aer, aer, implora Beatrice târându-mă spre ieșire.

Plângea. O voce i-a propus să cheme ambulanța, iar ea a răspuns disperată:

— Da, imediat! Mama! Tata!

Îi striga pe părinții noștri imaginari.

Deja mă făcusem albastră. Și-a luat pantofii pe ascuns și i-a băgat în geantă. A trântit ușa. Apoi singurul lucru pe care mi-l amintesc este că am început să alergăm.

Am alergat în neștire, într-o cursă nebună pe bulevardul plin de lume, ne-am făcut loc împingând trecătorii, apoi pe aleile prost luminate, prin spatele mașinilor așezate pe două rânduri, lipite de ziduri. Am ajuns fără răsuflare la scuterul parcat în capătul străzii Aurelia.

Beatrice și-a pus casca, eu, pe a mea, apoi a coborât cricul și a izbucnit în râs.

— Ai fost fabuloasă, Eli, fabuloasă!

Mi-a spus *Eli*. Mi s-a părut că eram născute din aceeași poveste, atât de intim legate: siameze. Eram mândră de mine, de noi. Nici când am terminat școala primară cu „foarte bine“ și apoi gimnaziala cu „foarte bine și mențiune de onoare“ nu am fost atât de fericită.

Ne-am pierdut în intunericul luminat de farurile mașinilor într-o sâmbătă seara, ca în filmele care au fost nucleul vieții mele. Am făcut o oprire rapidă ca să alimenteze și înapoi, cu șaptezeci la oră sau și mai repede, dacă s-ar fi putut. Când am ajuns pe plaja neagră doar luna mai lumina coasta și marea. Cerul era atât de senin, încât puteam vedea constelațiile Taur și Gemeni.

Am coborât de pe scuterul ei și m-am urcat pe al meu.

— Îmi pare rău că nu am reușit să fur o pereche și pentru tine, mi-a spuns în timp ce stingea motorul. O să ți-i împrumut pe ai mei.

Și-a ridicat fusta să mi-i arate. În lumina rece a lunii, pietrele Swarovski parcă luaseră foc.

— Bea, i-am zis, a fost prima dată când am numit-o așa, eu nu pot să-i port.

— De ce?

— Te uiți la mine?

Am zâmbit, dar parcă m-aș fi scuzat.

— Habar n-ai tu, mi-a răspuns. Luni, după prânz, vii la mine acasă, Via dei Lecci 17, și o să-ți arăt ceva ce n-a mai văzut nimeni niciodată.

— Nu știu dacă pot.

— Ai să poți.

Era târziu. Ne-am urcat din nou pe scutere ca să coborâm dealul fără să ne mai spunem nimic, ea, în fața, eu, în spatele ei. Așa cum urma să fie pentru multă vreme: în fața și în spatele oglinzii, a aparatului de fotografiat, a computerului, ea, în plină lumină, iar eu, în umbră, ea vorbea, eu ascultam, ea se transforma, eu o priveam.

Dar în seara aceea ne-am luat la întrecere, cine pe cine depășea. Ea, cu SR-ul în flăcări, eu, cu vechitura mea. Ne-am zdruncinat la fiecare groapă, am ocolit rădăcinile pinilor care invadau drumul, am strigat una la alta. Parcă eram nebune.

Când ne-am întors în oraș, era trecut de nouă. La sensul giratoriu din Via degli Orti ea a luat-o la dreapta, eu, la stânga. Ne-am salutat cu un claxon, având garanția acelei promisiuni care ne unea în continuare: luni, după școală.

Apoi visul s-a terminat. Am simțit din nou nodul în gât, în timp ce parcam în fața casei. Becul era aprins în bucătăria de la parterul înalt, unde singurul care mă putea aștepta era tata.

2

Doi străini

Am găsit ușa de la intrarea în bloc întredeschisă și ușa de la casă deschisă, ca și cum el ar fi recunoscut zgomotul făcut de Quartz sau, mai rău, ca și cum ar fi stat toată seara la fereastră, să mă aștepte.

Dacă aș fi avut un alt loc unde să mă duc, cu siguranță m-aș fi dus. Apartamentul acela întunecos, camerele adâncite în tăceri, cu excepția uneia, îmi aduceau mereu aminte de cât eram de singuri.

Mergeam pe hol pășind cu grijă, așa cum fac musafirii în locuințe străine. În casă se mai simțea încă un miros îmbietor de pește, iar mie îmi era foame. Aveam încălțările pline de noroi și eram îmbrăcată cu haina căpătată de la fatele meu, așa că mi-am băgat nasul în bucătărie din prag.

Masa era așezată frumos, cu grijă, nu la repezeală, cum obișnuia mama. Fața de masă era curată și călcată, farfuriile adânci erau puse deasupra celor întinse, șervetele erau din pânză, nu bucăți de prosoape de hârtie aruncate acolo doar ca să fie. Pe focul dat mic fierbea apa, spaghetele proaspete fuseseră deja cântărite în porții. La televizor se difuza un episod din *Superquark*[2], la care tata se uita cu atenție.

Era zece fără douăzeci.

S-a întors calm spre mine și m-a întrebat:

— Pun pastele la fiert?

Am dat din cap că da. Rolul de surdomută îmi venise mănușă, oricum mă purtam așa de luni întregi.

S-a sculat de pe scaun, a ridicat capacul oalei și a dat focul mare.

— Dacă vrei, ai putea să te descalți, să-ți scoți haina și să te speli pe mâini.

Modul în care îmi făcea educație mă enerva, de igienă să nu mai vorbim. În viața mea nu-mi mai spusese cineva să mă duc să mă spăl pe mâini. Fratele meu număra banii de țigări, presa hașișul între două degete deasupra flăcării de la brichetă și apoi își băga aceleași două degete în punga de chipsuri. Uneori se întâmpla ca punga de chipsuri să fie chiar masa de seară.

M-am apropiat de chiuvetă, mi-am turnat pe mâini puțin detergent de vase și mi-am frecat în grabă degetele și palmele. Geaca nu mi-am scos-o, dar încălțămintea da: o pereche de bocanci mov, cu bombeu metalic, care, când mergeam, mă făceau să semăn cu Charlie Chaplin. Erau mărimea 40, iar eu purtam 36, dar fuseseră ai lui Sebo, cel mai bun prieten al lui Niccolò, și îmi țineau de urât când mi-era dor.

— Ascultă!

Tata mi-a făcut semn spre ecranul pe care se succedau imagini cu planete și cu nebuloase.

— E interesant. Astronomia se studiază la liceele clasice doar în ultimii trei ani, mare păcat.

Habar n-aveam când trebuia să studiez astronomie, abia începusem liceul. Încercările lui de a dialoga, pe lângă faptul că vorbea despre știință, mă scoteau și mai tare din sărite decât regulile lui de bună purtare.

— E fascinant cum universul pe care îl cunoaștem noi reprezintă doar zece la sută, a continuat, amestecând în spaghete, în timp ce restul, majoritatea covârșitoare a tot ce există, rămâne un mister.

Din păcate, nu doar că îl ascultam, ba aproape că îl spionam, așa cum făcea și el cu mine. Treceam prin fața biroului lui și, brusc, aruncam o privire înauntru. Când îl auzeam că vorbește la telefon cu vreo colegă, mă apropiam și trăgeam cu urechea. Nu auzeam mare lucru, de fapt. Dar el avea și mai puțin noroc, pentru că pe mine nu mă suna nimeni, ușa camerei mele era mereu închisă și, dacă mă duceam la baie, pe lângă faptul că lăsam mereu apa să curgă, închideam ușa cu cheia de două ori.

Eram tată și fiică, dar și complet necunoscuți unul pentru celălalt. Era destul de târziu să construim o relație între noi, cu paisprezece ani mai târziu decât trebuia.

În seara aceea de noiembrie, din anul 2000, stăteam ghemuită pe scaun, lângă caloriferul fierbinte, cu geaca pe mine. Prizonieră într-o bulă de duritate și de ranchiună care stătea să explodeze. Pe fundal, Piero Angela explica diferența dintre o galaxie eliptică și una spirală. Tata a gustat din spaghete.

— Și cu internetul lucrurile stau cam la fel, a comentat, partea sa accesibilă este puțin mai mult de unu la sută. A mai verificat o dată spaghetele, apoi s-a hotărât să le scurgă. V-au explicat bine, la școală, ce e internetul? Că e o sursă inepuizabilă de informații?

Pentru mine, în lunile acelea, era doar o sursă de nervi, pentru că, de fiecare dată când el se conecta, eu nu puteam să folosesc telefonul. Nu dădeam doi bani pe chaturile lui, pe site-urile lui. Eram șocată de faptul că îmi făcuse spaghete cu fructe de mare la zece seara. M-a înduioșat. Tocmai asta m-a și enervat. Era o corvoadă să stau la masă cu el.

— Zilele astea aș vrea să-ți fac o adresă de poștă electronică, Elisa, a spus în timp ce amesteca spaghetele cu sosul.

N-am fost de acord, pentru că habar n-aveam ce era aceea poșta electronică, până și cuvântul în sine mi se părea antipatic.

— Ar fi drăguț. Să știi, chiar ar fi timpul să ai și tu o adresă de e-mail.

S-a apropiat de masă, a umplut farfuriile și a pus tigaia goală pe aragaz.

— Ați putea să vă scrieți oricând, fără să mai așteptați, v-ați simți mai apropiate, tu și mama.

— N-am nevoie, m-am răstit imediat, chiar dacă îmi tremura vocea.

— De ce? O să vezi ce utilă și rapidă o să fie.

— Avem deja telefon, i-am zis, punând accentul pe faptul că suna foarte rar.

Tata și-a învârtit furculița în paste, mi-a urat poftă bună. Am gustat. Erau bune, dar nu i-am zis nimic. Am mâncat fără să ridic ochii din farfurie.

— Ar putea fi o soluție, ca să încercăm cu toții să reluăm legătura. Cu răbdare. Ce zici?

Mi-a venit să mă ridic de la masă, să arunc toate farfuriile pe jos, să sparg tot, să-l strâng de gât.

— Telefonul nu e chiar cel mai confortabil mijloc de comunicare pentru noi. Clar, nu ne place să vorbim. În schimb, cu scrisul e altfel. Am avea timp să ne alegem cuvintele, să le ștergem, să le înlocuim, dacă e nevoie.

Cum îți permiți, îmi venea să-i zic. Ce știe un amărât de inginer ca tine despre cum e să scrii?

— Calculatorul e acolo, a continuat, poți să mergi în biroul meu oricând vrei, să fii singură, să stai cât timp ai nevoie. De fapt, cred că de Crăciun o să-i iau unul și mamei tale.

M-a apucat brusc o criză de tuse, m-am înecat, am dat semne că-mi venea să vomit. Toate, ca strategie să nu vadă că, de fapt, îmi venea să plâng. Cuvintele „mama“ și „Crăciun“ în aceeași propoziție provocau în mine un scurtcircuit. Tata mi-a întins un pahar cu apă. S-a ridicat, a venit lângă mine. Mi-a dat jos geaca lui Niccolò și m-a mângâiat pe părul îmbibat de transpirație. Apoi și-a retras mâna. Fusese un gest prea afectuos pentru el.

În cel mai rău caz, o să fug și n-o să mă mai găsești niciodată.

O să mă ascund în bibliotecă, la Palazzina Piacenza, pentru totdeauna.

Abia aștept să împlinesc optsprezece ani.

Acest gând m-a mai liniștit. Și pe fratele meu îl liniștea ideea majoratului. Perioada de până atunci era problema, testul pe care trebuia să-l trecem, răbdarea pe care trebuia s-o avem, dar, în final, urma să scăpăm de alegerile iraționale ale părinților noștri.

Tata s-a întors la locul lui și am ridicat capul să-l privesc. Probabil eram distrusă. Am înțeles totul din privirea lui rușinată.

Chiar făcea eforturi. Bărbatul de patruzeci și șapte de ani pe care îl aveam în față, cu părul și barba grizonante, cu ochelari cu ramă groasă și neagră, cu mutra lui de șef al tuturor tocilarilor din lume, se împrietenise cu oalele din bucătărie, spăla, făcea ordine și curățenie, totul pentru fiica lui. Își luase un concediu de șase luni de la facultate ca eu să mă acomodez, iar el s-o facă pe casnicul.

Doar că eu nu dragostea unui străin o voiam. O voiam pe mama, care nu mă suna, iar Niccolò fuma până nu mai știa de el. De tatăl acesta cult, cu interese eclectice, care abia aștepta un zâmbet cât de mic de la mine, o vagă urmă de deschidere, nu aveam nevoie. Amărâtul, se trezise peste noapte că are de crescut o fiică adolescentă.

Ba mai rău, una ca mine.

Purtam părul tuns scurt, băiețește, roșu-morcoviu, ca mama. Și pistruii tot de la ea îi moștenisem, la fel și ochii căprui. Aveam un metru și-un cot și vreo patruzeci și cinci de kilograme, adică o slăbătură. N-aveam nici șolduri, nici țâțe, puteam să port liniștită hainele care nu-i mai veneau fratelui meu sau cele primite de la fiicele prietenelor mamei, când își făceau curat prin dulapuri. Rezultatul? Umblam cu blugi largi, intenționat decolorați și cămăși cu gulerul rotund, ca la școala primară, hanorace cu Sex Pistols, cu două numere mai mari, și fuste plisate, în carouri. Eram, bineînțeles, o inadaptată. Dar, în familia mea, cu diferite variațiuni pe temă, la fel eram cu toții.

A sunat telefonul și am tresărit. Existența mea, în acea perioadă, realmente se desfășura și depindea de ritmul acelui aparat gri cu alb, pe care scria „Telecom Italia“.

Un singur țârâit și am sărit de pe scaun, năpustindu-mă pe hol. Știam că era ea. Cine altcineva ar fi putut să sune sâmbătă, la acea oră? M-am aruncat peste receptor.

— Mamă! am strigat.

M-am trântit jos, apăsând receptorul atât de puternic, încât aproape devenise una cu urechea. Îl țineam cu ambele mâini, iar buzele, lipite de el. Mă agățasem de el. Eram atât de fericită că nu mă uitase.

— Iubita mea, ce mai faci?

— Bine, am mințit și imediat am asediat-o cu întrebări. Ce-ați făcut azi? A nins? Te-ai dus să le saluți pe Sonia și pe Carla din partea mea?

Voiam să știu totul despre Biella, despre viața pe care o aveau acolo fără mine.

— Niccolò e acolo?

— Nu, scumpete, e la Babylonia.

„Baby“, era suficient să aud numele ăsta ca să mă teleportez într-o altă lume, într-una dintre nopțile pe care le petrecusem acolo, Niccolò dansa *pogo* în cort, iar eu cu mama, îl așteptam afară, în mașină. Cu scaunele date pe spate, pătura peste picioare, cu geamurile lăsate chiar și iarna. Ce bine era să adorm lângă mama care bea bere direct din sticlă și fuma în mijlocul orezăriei.

— A nins, dar numai sus în Adorno, a zis. Munții sunt albi.

Ascultându-i vocea, închideam ochii și îi vedeam. Cresto, Camino și Mucrone. Erau ca niște oameni pentru mine. Mă topeam de dor.

— La bibliotecă ai fost?

— Când să mă duc? Știi bine că sâmbăta, dacă sunt predări întârziate, lucrez și după-amiaza.

De fapt, nu știam mai nimic despre noul ei loc de muncă de la fabrica de pălării Cervo. Îmi părea atât de rău că mă lăsase pe afară, pe mine care stăteam pe vremuri ore întregi în parcarea de la magazinul Liabel, care îi cunoșteam toți colegii, programul complet.

— Tu, în schimb, ce-ai făcut? m-a întrebat.

— Nimic.

— Imposibil.

— Am ieșit, am recunoscut.

— Ce veste minunată! Cu cine?

Bucuria ei mă rănea, însemna că nu era geloasă.

— Cu o colegă de la școală, Beatrice.

— Prieteniile sunt importante, Eli, să nu uiți asta. Poți să mi-l dai pe tata, te rog?

Deja? Am crezut că mor. Mi-a frânt inima.

De ce mă iubești atât de puțin, mamă?

L-am chemat pe tata, i l-am dat la telefon. Avea dreptate, vorbitul la telefon chiar nu se potrivea cu noi, ca familie. Asta, pentru că noi, de fapt, nu eram deloc o familie.

Nu aveam niciun chef să-i aud discutând ca și cum eu n-aș fi existat, așa că m-am dus să mă închid în cameră.

Câteva cutii de când ne mutaserăm încă stăteau grămadă, una peste alta lângă perete, sigilate cu scotch. Faptul că nu le deschisesem îmi crea încă impresia că șederea mea acolo era doar temporară și că mama și fratele meu urmau să vină să mă ia într-una din zile. M-am prăbușit pe pat și mi-am luat walkmanul. O altă vechitură de care Niccolò a vrut să scape, pe lângă geci și hanorace. Mi l-a dat doar pentru că își luase un CD-player portabil, altfel l-ar fi aruncat. Dar eu îmi băgam degetele în bobinele casetei, mă jucam cu banda magnetică și o scoteam afară. Nu puteam să-l ating pe el, așa că atingeam *Enema of the State* de la Blink-182.

Am căutat în bibliotecă romanul pe care nu îl restituisem înainte de plecare și pijamaua cu inimioare pe care o furasem din valiza mamei chiar înainte să plece. Le-am strâns în brațe și am simțit puterea enormă a obiectelor de a răspândi mirosurile și glasurile pe care le-au absorbit. De a reînvia amintiri.

Nu mai aveam nimic, absolut nimic.

Mi-am luat walkmanul, cartea și pijamaua sub plapumă, la fel cum un naufragiat își adună singurele obiecte pe care a reușit să le salveze de apă. Nu aveam nici măcar o fotografie cu noi trei, o dovadă a faptului că fuseserăm cândva fericiți. Singurul lucru care-mi aparținea era un jurnal cu lăcățel, în care îmi scriam emoțiile, sentimentele, ca măcar cuvintele să păstreze ceva din viața mea de atunci.

Am scos cheile de sub saltea și l-am deschis.

Pe unde ajunsesem? Am răsfoit paginile. La „bătrân".

Oare puteam să spun asta despre un copac? Enumerasem deja cincizeci și două de adjective pentru platanul din fața ferestrei, îl privisem atent ore, zile întregi și totuși nu știam pe care să-l aleg.

Cum este acel platan, Elisa?

Nu știu.

Dacă ar trebui să i-l descrii cuiva care nu îl vede, ce i-ai spune? Că e trist, m-am gândit. E complet uscat, aproape gol, stă singur acolo, în curtea din spate, plantat în ciment.

E trist, da. Sau tu ești tristă?

M-am întrebat dacă și Beatrice ținea un jurnal. Ce vedea ea de la fereastra camerei, în ce casă locuia, la ce etaj. Luni urma să aflu tot. Mi-a venit inima la loc și a reînceput să bată normal. M-am ridicat, am luat harta străzilor din T și m-am apucat să caut, în încrengătura aceea de străzi, Via dei Lecci 17. Am găsit-o într-un cartier îndepărtat, pe deal. Am trasat cu pixul traseul de la mine la ea și am surâs fără să vreau. Acum aveam o perspectivă. Îmi mai liniștea durerea. Doar cu puțin, dar o domolea.

„Îngălbenit", am reînceput. „Aproape gol." Sau „singuratic". Nimeni în clasă nu mă întrebase vreodată: „Unde se află Biella? Ce are atât de special?" Spuneau că era biela de la motor, că eu eram o labilă, glume tâmpite, nu știau nimic. Am ridicat privirea din jurnal, am ascultat tăcerea din celelalte camere. Tata închisese brusc, exasperat. Discuția lor se terminase. Mama nu a mai vrut să-mi mai zică nimic. M-am uitat în jur, la pereții goi, în lumina abajurului: mă simțeam ca după gratii, într-o cameră închisă, dintr-o casă de copii.

Cum ai putut să mă lași aici?

L-ai luat pe Niccolò cu tine, și pe mine m-ai lăsat singură?

De ce, mamă, de ce?

2 Emisiune de popularizare a științei difuzată în Italia din 1995, concepută și prezentată de Piero Angela (n. tr.).

3

Adio unei privelişti

La început, ne-am mutat în oraşul T toţi trei. La 29 iunie 2000, ne-am îmbarcat împreună în Alfasud, cu trei valize şi patru grame de haşiş. Mama îşi pierduse serviciul de la Liabel şi se hotărâse, în acelaşi moment, să încerce să reînnoade relaţia cu tata.

Despre mama n-aş putea spune că obişnuia să ia decizii: făcea ce voia, impulsiv. S-a întors acasă într-o după-amiază de aprilie, poate martie, s-a prăbuşit pe canapeaua din sufragerie, unde eu îmi făceam temele şi Niccolò desena dragonul pe care voia să şi-l tatueze. Îmi aduc aminte perfect: avea părul tuns cu chică, roşu-morcoviu, fără niciun fir alb, nasul cârn, pistrui, ochii cu sclera galbenă, era machiată cu mov, ca şi cum ar fi fost o adolescentă. Ai fi zis că are doar jumătate din vârsta de atunci, asta şi pentru că era mică de statură şi plină de energie. Şi-a aprins o ţigară şi ne-a zis: „Copii, o luăm din loc."

Eram în clasa a şaptea, fratele meu, într-a douăsprezecea.

Pe moment, nici nu ne închipuiam ce avea să urmeze.

— M-au dat afară, ne-a informat în timp ce sufla fumul de ţigară. Pentru o pereche de chiloţi. A zâmbit mirată. Pare o catastrofă, dar noi o s-o transformăm într-o ocazie numai bună.

S-a ridicat, s-a dus direct pe hol, noi am urmat-o fără să bănuim nimic şi deja alarmaţi. Ea era euforică, în schimb, ca şi cum tocmai găsise cheia spre fericire. A luat receptorul şi a format un număr. S-a întâmpla totul chiar în faţa noastră.

— Să ştii că m-am mai gândit, a început, hai să ne mai dăm o şansă, Paolo. Suntem încă tineri, o merităm. Copiii noştri au nevoie de noi, eu am nevoie de tine. Vreau să schimb atmosfera, să-mi schimb viaţa. Te rog.

Ni l-a dat pe tata la telefon, care pentru noi chiar asta era, o simplă voce la telefon sau, cel mult, o apariţie taciturnă de Paşti şi de Crăciun, şi ne-a tot împins să vorbim cu el: „Hai, spuneţi-i ceva!" I-a întins întâi receptorul lui Niccolò, apoi mie. Eram atât de bulversaţi, încât n-am fost în stare decât să îngăimăm rezumatul obişnuit: „Totul bine, la şcoală bine."

Adevărul e că mama ne-a dat lovitura din senin, ne-a forţat să ne întrerupem existenţa, să plecăm din oraşul în care ne născuserăm, casa în care crescuserăm, ca să ne mutăm la cinci sute de kilometri distanţă, ca să nu mai zic că n-aveam nici cea mai vagă idee despre cine era tatăl nostru. Era omul care ne trimitea bani, cu care vorbeam duminica dimineaţa, pe care, teoretic, ar fi trebuit să-l iubim şi ce altceva?

Nu i-am simţit niciodată lipsa.

Nici despre T nu ştiam mare lucru: acolo era plaja unde ne petreceam două săptămâni plictisitoare, în fiecare an, la mijlocul lui august, când mama ne trimitea la el, şi fiecare prânz sau cină erau un calvar; ştiam promenada cu palmierii şi leandrii uscaţi, centrul istoric cu bastionul acela în veşnic proces de restaurare. Puteam să numărăm, cu totul, două-trei adrese de prieteni de la mare, cărora nu le scrisesem niciodată şi care, de la un an la altul, se schimbau atât de mult, încât, pentru noi, reprezentau mereu o noutate. Dar, mai mult decât orice, pe mine şi pe fratele meu în după-amiaza

aceea, ne-a îngrozit ideea de a-i ți pe ei doi *împreună*. Era imposibil de înțeles cum un bărbat rezervat, un profesor universitar, se cuplase cu mama, avuseseră doi copii și se hotărâseră să-și mai dea o șansă, dar asta nu când ar fi fost util, când copiii erau mici și poate ar fi avut nevoie de un tată, ci acum.

M-am opus. Cât am putut de mult.

Niccolò, care a fost întotdeauna mai direct decât mine, a trântit telefonul de perete.

— Ești nebună! Prietenii mei sunt aici, baschetul e aici, *totul* e aici! a urlat. Mai am un an până să termin și tu mă pui să-mi schimb școala? Nu ești zdravănă! Du-te tu să stai cu *ăla*! Nu mai sunt un copil pe care să-l plimbi de colo-colo. Du-te naibii!

A răsturnat scaunul, s-a închis în cameră și a încetat să mai vină la masă, să meargă la școală, a rămas repetent. Eu m-am limitat la rolul mutei: dacă mă întreba ceva, tăceam, dacă vorbea cu mine, tăceam. Câștigam întotdeauna.

La câteva zile după aceea, mi-am târât singură patul – somiera, salteaua, perna – din camera mamei, unde dormisem mereu, în camera lui Niccolò. Nu reușeam să adorm fără să adulmec parfumul ei, fără să-i simt răsuflarea, îmi lipsea atât de mult, încât îmi venea să plâng. Dar trebuia să rezist. Niccolò se întorcea în fiecare noapte tot mai târziu, mirosea a țigări, se lovea de mobilă, mă trezea. Dimineața eu mă trezeam și îl lăsam sforăind. Apartamentul nostru s-a transformat, treptat, într-un depozit de cutii în care noi ne baricadaserăm; ne-am oprit din a face orice: nu a mai făcut nimeni curat, nu ne-am mai vorbit, nu ne-am mai distrat împreună. Mama s-a apropiat să ne ia în brațe, iar noi ne-am dat înapoi. Eram geloși, incredibil de geloși.

Îmi aduc aminte de o sâmbătă seara: fratele meu refuzase să vină, motiv pentru care eram doar eu și mama în pizzeria din fața gării. Asta se întâmpla des când nu avea chef să gătească. Ne-am așezat la o masă din separeul pentru fumători, față în față, sub un afiș cu Napoli din perioada lui Maradona. Mama mi-a turnat două degete din vinul ei și, dându-și bretonul din ochi, mi-a zis:

— Eli, orice-ar fi, nu e normal ca voi să nu stați niciodată lângă tatăl vostru. Nu mă refer la prezent, ci la momentul când veți avea nevoie de ceva și o să fie prea târziu. Trebuie să construiți o relație cu el, una adevărată, de zi cu zi. Chiar dacă nu vă dați seama acum, o să aveți nevoie *disperată* de ea.

Am băut cele două degete de vin și m-am amețit imediat. N-ai dreptate, n-ai dreptate, n-ai dreptate, mi-am tot repetat în cap.

— Nu ești curioasă să vezi cum o să ne descurcăm? Toți patru?

N-am spus nimic, am rămas la fel de mută. Am înfulecat pizza cu ochii în farfurie și-am continuat să rumeg aceleași gânduri. Nu aveam nevoie de un intrus. Ea îl prefera pe el, nu pe noi. Era suficient să fim noi trei. T e o stațiune maritimă, plină vara și pustie iarna, nu voiam să merg acolo.

După ce am terminat de mâncat, mi-am scos din geantă *Menzogna e sortilegio*[3] și m-am retras.

Am auzit-o pe mama pufnind amuzată în timp ce eu mă prefăceam că citesc. A intrat în vorbă cu un chelner:

— Fiică-mea e o intelectuală. Indiferent unde merge, la poștă, la magazin, e cu cartea după ea. O companie extraordinară!

Eram ca acasă la Lucciola. Revelionul l-am petrecut mereu acolo. Mama, Niccolò și cu mine: inseparabili. Nu-mi venea să cred că urma să nu mai văd mesele acelea acoperite cu fețe de masă roșii,

scaunele identice, aranjate în linie, solnițe în care erau boabe de orez, tablourile cu Vezuviul și cu golful Napoli, care păreau atât de exotice pentru nordul extrem al Piemontului. Mi s-a părut atât de nedrept, încât îmi venea să urlu.

Însă mi-am păstrat jurământul de tăcere.

Școala s-a terminat și au început examenele clasei a opta. Casa noastră era cufundată în dezolare: un depozit de pachete aștepta să fie expediat, se vedeau urmele tablourilor date jos de pe perete, totul era ambalat, cu excepția camerei mele și a lui Niccolò – nu era nici măcar o valiză făcută, iar așternuturile nu mai fuseseră schimbate de două luni.

Noi doi n-am mai fost niciodată atât de uniți ca atunci: am fost un zid impenetrabil, în timp ce mama se plimba senină, în chiloți și sutien, cu brațele pline de haine.

— O să avem, oare, nevoie de hainele astea, ce ziceți?

O parte din mobilă a fost vândută la nimereală, iar restul, acoperit cu folii de plastic. Dintr-o singură tranzacție, mi-am pierdut toate jucăriile copilăriei. Mama le-a strâns și le-a trimis pe toate odată la Caritas.

— E timpul să crești, Elisa.

Ăsta era ultimul lucru pe care voiam să-l fac.

A venit ziua afișării rezultatelor și ne-am dus împreună să le vedem. Stăteam înțepenită lângă ea, nervoasă. Dar cu cine altcineva aș fi putut să merg?

Nu aveam nicio prietenă. Puținele relații pe care le legasem în școala primară s-au destrămat în gimnaziu. Eram timidă. Colegele mele băteau în lung și-n lat Via Italia, date cu ruj mov și cu câte-un piercing în nas, vorbeau despre ce făceau cu băieții, lucruri de neînțeles pentru mine. Nu aveam nici bunici, unchi sau verișori pe lângă mine. Spre deosebire de fratele meu, nu făceam parte din nicio echipă. Nimeni nu mă înscrisese la vreun curs de muzică sau de teatru. Înainte de a deveni „străina“ din T, am fost „asociala“ din școlile din Biella.

În ziua aceea, la intrarea în școala Salvemini, se adunase o grămadă de părinți în fața noastră, unii la distanță de un centimentru de noi, alții, la ani-lumină. Nici unul dintre ei nu s-a deranjat să ne salute. Era de înțeles: celelalte mame purtau taioare de vară în culori pastelate, cămăși de mătase, șiraguri de perle; a mea purta blugi rupți la genunchi și Converse. Tații celorlalți copii zâmbeau și glumeau cu ei, ca să facă timpul să treacă mai ușor; al meu lipsea cu desăvârșire. Existau, cu siguranță, și părinți delăsători, obosiți, prost îmbrăcați, dar eu nu-i vedeam.

Când paznicii au deschis ușile și ne-au lăsat să intrăm, listele tocmai fuseseră puse la aviziere. Toți s-au îngrămădit să-și caute nota, s-o compare cu a celorlalți, să protesteze că nu e corect, că meritau mai mult sau mai puțin. Printre ei, și eu.

M-am găsit acolo, în capul listei. Eram „asociala“, adevărat, aia cu mama nebună, cu pantaloni în carouri și cu mocasini, aia pe care nimeni nu o invita la aniversări, singura care nu sărutase niciodată un băiat. Dar eram și singura cu „foarte bine și mențiune de onoare“.

Mama s-a aplecat să mă mângâie.

— Ce cadou vrei? Meriți ceva grandios.

M-a pus pe gânduri. Nu visam la nimic. Ce știam eu despre cadouri, despre obiecte care îți rămân,

care sunt doar ale tale? Trăiam numai din cărți împrumutate, cu haine primite de la alții, pe care niciodată nu mă interesase să le schimb. Ce iubeam, într-adevăr, erau locurile: ferestrele de la Lucciola, de unde se vedea ghereta galbenă din gară, parcarea de la Liabel în care o așteptam pe mama să-și termine tura la serviciu, apartamentul nostru de la etajul trei din Via Trossi și, mai mult decât orice, Palazzina Piacenza.

Cred că am fost pe punctul de a plânge. De ce nu ți-e suficient să stai cu noi?

— Hai, cere-mi orice, a insistat ea.

Am rupt legământul tăcerii.
— Vreau să rămân.

Atunci i-a pierit zâmbetul, privirea i s-a întunecat, iar eu am rămas nemișcată pentru că știam ce prevesteau acele semne.

M-a smucit imediat, de față cu toți, ca și cum aș fi picat. M-a târât întâi în mașină, apoi, în jos, pe scări, și în dezastrul acela de casă în care ajunseserăm să trăim. L-a dat jos pe fratele meu din pat, l-a luat la palme. Pe mine a început să mă tragă de păr. Am încercat să ne împotrivim, dar fără niciun succes. Își pierduse răbdarea. Ne-a băgat cu capul în valize, așa cum obișnuia bunica să bage pisicile cu botul în pipi, când făceau pe covor. Ne-a zgâriat. Ne-a obligat să ne luăm toate lucrurile, indiferent în ce stare erau, curate sau murdare, să le îndesăm la grămadă în genți. În acel moment, fără să mai stea la discuții. Ne-a spus niște lucruri pe care nu pot și nu vreau să le repet, în timpul a ceea ce a fost prima și cea mai îngrozitoare mutare din viața mea.

Înainte de a continua povestea, trebuie să-mi amintesc acest episod de coșmar.
N-am mai vorbit niciodată despre asta cu nimeni, nici chiar cu Beatrice sau cu tata. Dar, dacă am luat decizia de a scrie tot, ce sens ar avea să mai țin un secret doar pentru mine?

Simt o oarecare familiaritate față de personajele literare: citesc foarte mult. Am cunoscut în paginile cărților multe copilițe orfane, nefericite, victime ale celor mai cumplite chinuri, dar neatinse de rău; luminoase, pline de talent, destinate clar salvării. Dorința de a mă prezenta ca fiind una dintre ele mă tentează, trebuie să recunosc.

Dar îmi cunosc viitorul deja, iar eliberarea primită e atât de păguboasă. Pe de altă parte, eu nu m-am apucat să scriu un roman. Vreau să povestesc în detaliu despre mine, fără exagerări. Dacă m-ar întreba cineva brusc: „Elisa, de ce întâlnirea cu Beatrice a fost atât de hotărâtoare, încât să-ți schimbe tot cursul vieții?“

Ca să fiu sinceră, ar trebui să răspund: „Pentru că, înainte să apară ea, am fost mereu singură.“

Era întuneric, devreme, era iarnă. Penultimul an de grădiniță. Niccolò lua micul-dejun în bucătărie, eu aveam gripă și tremuram, mama nu știa în grija cui să mă lase. Mi-o aduc aminte clar și acum, lipită de telefon, cum suna pe toată lumea, plângea, implora: „Vă rog, doar dimineața asta! O să doarmă tot timpul…“ De fiecare dată închidea fără speranță. Apoi, brațele i-au căzut pe lângă corp și i-a venit ideea salvatoare: „Hai, ieșim acum!“

M-a înfofolit cu tot ce se putea: două pulovere, geacă, fes, fular. Eu ardeam și tremuram de frig. M-a luat în brațe, am coborât în garaj cu Niccolò, care se oprea din doi în doi pași să facă bulgări de zăpadă, și mama s-a enervat. M-a așezat pe scaunul de lângă ea. Niccolò a început să comenteze, dar până la urmă s-a mulțumit să stea pe bancheta din spate. Ne-a luat o eternitate să pornim mașina. A

început din nou să ningă. Străzile erau acoperite de sare și de gheață.

L-a lăsat pe fratele meu la școală. A condus până în Piazza Lamarmora, a parcat în fața unei clădiri pe care n-o mai văzusem niciodată până atunci. A așeptat ca luminile de la primul etaj să se aprindă, m-a trezit și m-a luat cu ea pe scări, dincolo de ușa de sticlă sablată. În interior era o căldură sufocantă, iar tuburile cu neon luminau intens. Mama s-a așezat pe o pernă, mi-a scos, unul după altul, straturile de haine și mi-a dat ultima aspirină. Mi-a șoptit „sst“, cu arătătorul lipit de buze.

— Eu mă duc la serviciu, tu stai aici liniștită, la unu vin înapoi.

Încă îmi aduc aminte ce am simțit atunci: inima stătea să-mi sară din piept, sângele nu mai circula.

Senzația că fusesem abandonată mi-a invadat cutia toracică, mi-a cuprins fiecare celulă, picioarele îmi tremurau de frică, mă simțeam complet părăsită.

N-am avut nici măcar putere să plâng. M-am ghemuit cu capul în mâini, gâtul mă ustura, gândurile și emoțiile erau îngropate sub un strat apăsător de gheață.

Biblioteca era pustie, pentru că toți copiii erau la școală sau acasă, bolnavi, dar nu fuseseră lăsați singuri. Era clar că mama nu urma să se întoarcă.

N-am nici cea mai vagă idee despre ce le-a îndrugat bibliotecarelor, cum le-a convins. După ceva timp, cea mai în vârstă dintre ele mi-a pus mâna pe frunte ca să vadă dacă mi-a scăzut febra, m-a întrebat dacă îmi e sete sau dacă am nevoie să merg la toaletă. Nu aveam nevoie de nimic. Când aspirina și-a făcut efectul și am putut să mă ridic, m-am uitat în jur și am urât tot ce vedeam: cărți peste tot.

Ce-și închipuiau? Că puteau s-o înlocuiască pe mama?

Carla și Sonia, pe care am ajuns mai târziu să le îndrăgesc, s-au întors cu o culegere de basme de Basile[4]. Și acum mă gândesc cu tandrețe la faptul că Sonia trebuie să fi avut puțin peste patruzeci de ani, că nu-și dorise niciodată copii și că nu știa cum să se descurce cu unul de vârsta mea. Carla, în schimb, care avea șaizeci de ani și, din când în când, se ocupa de nepoți, suferea de sciatică și șchiopăta. Prezența mea le-a luat complet prin surprindere și, pe deasupra, erau și în timpul programului. Însă, în loc să cheme carabinierii, mi-au dat cartea cu povești.

Am răsfoit-o câteva momente, fără să știu ce să fac cu ea: nu știam să citesc. Figurile erau minuscule, cuvintele enome și ostile. Am închis-o, dar am strâns-o în brațe, pentru că altfel mi-aș fi pierdut echilibrul.

Panica, sau, mai bine zis, singurătatea, este o stare primitivă și foarte simplă: de o parte este lumea de necuprins, amenințătoare, necunoscută, iar de cealaltă ești tu, un nimic. Nimeni nu poate supraviețui fără o mamă. Este un adevăr pe care l-am simțit atât de profund, încât o să-i port cicatricile întotdeauna, în fiecare celulă. Iar mama, după acea primă dată, a transformat asta într-un obicei.

Nu știu cum descoperise acel loc, poate dintr-un pliant sau auzise pe cineva vorbind despre el. Nu cred să fi frecventat vreodată bibliotecile. Dar probabil că acele camere colorate, covoarele, pernele, mesele și scaunele pentru copii i s-au părut adăpostul perfect și, mai ales, gratuit: soluția la orice problemă. A învățat să inventeze scuze, să interpreteze roluri dramatice, să se furișeze afară pe ascuns. Cred că Sonia și Carla și-au dat seama ce fel de om era, dar li s-a făcut milă de mine și nu au anunțat asistenții sociali, asta și pentru că doamna aceea ciudată, cu față de copil, se întorcea mereu și mă acoperea cu sărutări. Poate că mă iubea.

Nu o făcea mereu. La bar, când ieșea cu prietenele, îl plasa pe Niccolò la jocurile video, pe mine mă așeza pe un taburet lângă ea, iar eu îi juram, încrucișând degetele la spate, că nu le ascultam conversațiile. Aveam voie să o însoțesc la coafor, la supermarket. Apoi mă îmbolnăveam sau ea trebuia să meargă pe undeva. Singură? Însoțită? Asta n-o să știu niciodată. Acela era momentul când ajungeam la Palazzina Piacenza.

Dacă fratele meu a reușit să se salveze, măcar parțial, și să aibă o adolescență normală, cu prieteni, cu sporturile lui, asta s-a întâmplat doar pentru că avea un sistem imunitar de fier și s-a născut băiat. Capacitatea lui de a iubi depindea de ea, dar nu și identitatea lui.

Luni în șir nici măcar nu m-am sinchisit să deschid cărțile.

Am petrecut dimineți întregi urmărind cu privirea pe fereastră munții Cresto și Bo, Mucrone și Camino: singurele prezențe fizice care au rămas veșnic neschimbate. Sonia și Carla, imediat ce puteau, veneau să se așeze lângă mine, pe pernele mari, și mă învățau literele. Asta e litera A, asta e O, asta e C, D, M. Iar eu, inițial ostilă ca un arici, am început încet-încet să cedez.

Am învățat să citesc, iar timpul a prins să se scurgă rapid, realitatea a devenit imperceptibilă. Eram liberă să uit de mine însămi, eram când pirat, când căpcăun, vrăjitoare sau prințesă. Singurătatea înceta să mai existe, când eram la ananghie, venea o veveriță sau o zână să mă ajute. Când mama cotea și încetinea în Piazza Lamarmora, ziua începea să îmi surâdă.

O așteptam acolo citind. Am petrecut zile, ani întregi în spațiul acela. Ceilalți au crescut, trupurile li s-au înălțat, vocile li s-au îngroșat, colegele mele au început să aibă menstruație. Însă eu am rămas tot la fel, ca prin farmec. Eram aceeași pe afară, dar pe dinăuntru transformările erau copleșitoare. Nu eram prietena nimănui, însă aveam de partea mea sute de personaje imaginare. Duceam o existență spectrală și posedam o imaginație incandescentă. Doar invizibilul avea o existență palpabilă, doar din spatele acelor cuvinte cineva era dispus să-mi vorbească. Și din acest motiv, ani mai târziu, când am întâlnit-o pe Beatrice pentru prima dată, am recunoscut-o imediat. Nu după aspect, ci *pe dinăuntru*.

Asta, pentru că mama m-a abandonat în fața cărților.

Iar eu o voiam pe mama, aș fi dat totul ca să rămân analfabetă.

Literatura a reprezentat, în fond, singurul univers care a reușit să umple golul lăsat de ea. Cum ar putea, altfel, să existe o dragoste înaintea unui gol?

Urma să-mi amintesc de această întrebare când Beatrice a devenit celebră.

„Non ce l'ho con la primavera / perché è tornata. / Non la incolpo / perché adempie come ogni anno / ai suoi doveri. Capisco che la mia tristezza / non fermerà il verde. / Il filo d'erba, se oscilla, / è solo al vento.“[5] Așa începe „Addio a una vista“, de Wisława Szymborska[6] și așa se încheie copilăria mea. Într-o dimineață, acum douăzeci de ani, în lumina slabă a zorilor, cu ferestrele închise, pentru că lumea de afară era încă rece.

Îmi aduc aminte senzația de greață, de gol în stomac. Frate-miu, pe scaunul din față, asculta *Enema of the State*, fețele A și B, la walkman, privind furios drumul. Nimeni nu scotea niciun cuvânt. Am văzut munții Cresto, Bo, Mucrone și Camino timp de vreo jumătate de oră în retrovizoare, apoi au dispărut cu totul.

Am înțeles, ghemuită pe bancheta din spate, că fragmentul acela de lanț muntos urma să rămână tot acolo și fără mine, urma să existe în continuare. Nu puteam să accept asta. În timp ce mama mă ducea cu forța de lângă acel peisaj, țineam stârns la piept *Menzogna e sortilegio*, luată cu împrumut de la bibliotecă, pe care n-am mai returnat-o niciodată; de fapt, nici n-am citit-o până la capăt, doar am început-o de mai multe ori.

Cînd am întors capul și am încercat să privesc înainte, în joia aceea de sfârșit de iunie, Biella se pierduse în zare. Câmpul tăiat în două de Autostrada 26 mi s-a părut o fâșie monotonă, amorfă. Restul planetei a continuat să existe, complet străină, dincolo de geamurile mașinii.

Creșterea presupune multe pierderi.

Mama a condus tot drumul zâmbind. Când am ajuns în dreptul orașului Ovada, a cotit spre o benzinărie.

— Micul-dejun? a exclamat, oprind motorul. Veselă, ca și cum am fi fost într-o excursie banală, a continuat: Vreți corn cu frișcă sau cu ciocolată?

Niccolò a deschis portiera și s-a târât afară din mașină. Apoi a trântit-o cât de tare a putut.

— Poți să-ți bagi în cur entuziasmul tău de rahat!

La tejghea, eu și frate-miu ne-am uitat lung unul la altul, în timp ce am devorat brioșele pe care ni le-a cumpărat. Mama s-a așezat pe un taburet, îmbrăcată într-o fustă mini, mestecând gumă ca o adolescentă; toată lumea era cu ochii pe ea. Se tot privea atentă în oglindă, o scotea încontinuu din geantă. Se dădea cu ruj, își tot trecea mâinile prin păr, se pregătea pentru tata. Noi eram roșii în obraji și atât de plini de scârbă, încât am fi putut exploda, dezintegrându-ne, în orice moment.

Înainte să ieșim Niccolò m-a tras înapoi. Vorbind cu mama, dar uitându-se la mine, mi-a zis:

— Mă duc la baie.

— Și eu, am inventat imediat.

Am alergat în jos pe scări, am întrat în toaleta bărbaților.

El m-a fixat cu privirea:

— Hai să fugim!

— Când?

— Acum.

— Și unde să mergem?

— Ne întoarcem la Biella. La cort, e vară.

Inima mi-a luat-o la goană: exista o posibilitate.

— Împrumut un cort, a continuat, oricum e cald. Mergem pe lângă Cervo, ca să ne și spălăm.

— Dar e rece, e un râu, am obiectat.

— Cui îi pasă? Acolo sunt toate petrecerile, toate festivalurile, o să găsim mereu ceva de mâncat, de fumat, n-o să fim niciodată singuri. Apoi, în octombrie, după ce fac optișpe ani, mă duc să lucrez la

Babylon și tu o să poți să stai cu mine fără probleme.

Au intrat câțiva bărbați și s-au uitat urât la noi: eu, o fată, și Niccolò, cu picioarele desfăcute la marginea chiuvetei, încercând să-și aprindă o țigară.

— Da, dar unde? am insistat. Iarna unde stăm?

— O să ne ducem într-o casă, la bunica.

— Unde nu e căldură?

— Are sobe. Fierbem oale cu apă.

Doar pentru o clipă, una singură, mi s-a părut plauzibil: să traversăm autostrada în fugă, să ajungem la benzinăria de pe partea opusă și să facem autostopul până găsim un tir. Să trăim din vânat și din pescuit în Valle Cervo. În septembrie ne-am fi mutat în casa bunicii, o ruină pe care n-o puteai vinde, n-o puteai închiria, și statul italian mi-ar fi permis să termin liceul în acele condiții: fără niciun tutore.

— OK, am răspuns.

— Perfect, a zis fratele meu, aprinzându-și țigara.

— Băiete, ne-a strigat cineva, vezi că aici nu se fumează. Stinge-o.

Bărbatul de vârstă medie s-a îndreptat spre noi. Niccolò a început să râdă și i-a suflat fumul direct în față. Domnul cela ar fi putut să-l lase în pace, dar n-a făcut-o.

— Obraznicule, taică-tu nu te-a învățat ce-i ăla respect?

Ca de fiecare dată când auzea așa ceva, Niccolò și-a ieșit din minți. Au mai intrat și alți bărbați. M-am dat la o parte. Am asistat de o mie de ori la o astfel de scenă, dar niciodată nu am reușit să mă obișnuiesc. De cele mai multe ori, când izbucnea vreun conflict, duminica, mergeam la secție să-l luăm pe Niccolò după vreo încăierare sau o bătaie. Mereu mi s-a părut foarte arogant și disprețuitor, mama ar fi zis orice ca să-l apere, iar eu simțeam jos, între picioare, o senzație ciudată, ca și cum vezica ar fi vrut să se golească de la sine, fără ca eu să pot face ceva.

În dimineața aceea, la benzinărie, probabil că țipetele au ajuns și la etajul superior, fiindcă mai multe persoane au înțeles ce se întâmplă, inclusiv mama. Uitându-mă la ea, mi-a fost clar că marele nostru proiect de a fugi se făcuse țăndări pe podeaua acelei toalete. Am văzut-o aruncându-se ca o leoaică:

— Lăsați-mi copiii în pace, dobitocilor!

Trăsăturile blânde ale chipului ei au devenit de nerecunoscut.

Rușinea este un sentiment pe care l-am simțit deseori când mă gândeam la familia mea. Am purtat-o mereu după mine ca o povară, ca și cum ar fi fost vina mea. Ani întregi.

Am fost *rugați* să plecăm, toți trei. Ne-am urcat înapoi în mașină: fratele meu înjura, mama era ciufulită, eu plângeam. Mama a demarat într-a patra, cu motorul șuierând din cauza fricțiunii.

— Ia dă-mi ce asculți acolo!

A întins mâna, poruncitoare, către Niccolò. A băgat caseta în casetofon. A început să se audă o melodie pe care n-am mai fost niciodată în stare s-o ascult. „All The Small Things“7.

Da, eram niște ființe mici, plutind în derivă în acea Alfasud.

Fratele meu a scos foițe pentru țigări, o brichetă și niște iarbă, pe care a început s-o turtească între degete. Mi-am zis în gând: „Am depășit orice limită.“ Mama s-a uitat la el furioasă, dar nu a izbucnit.

— Nu cred că-ți face bine chestia aia. Am leșinat odată din cauza asta.

— Hai, fumează!

Niccolò i-a întins cuiul. Mama n-a vrut.

— Ai înnebunit? Conduc.

Dar a tras un fum. Și imediat, încă unul. Ca și cum „chestia aia“ nu i-ar fi fost chiar atât de străină, pe cât voia să ne facă să credem.

— Hai, Eli, fumează și tu! mi-a spus Niccolò, întorcându-se spre mine.

— Glumești, i-am răspuns.

Nu trăsesem niciodată nici măcar un fum de țigară.
— Ce crezi că-ți face? E doar un cui!

Am fumat, m-a apucat tusea, aproape că am vomitat. Dar am continuat să ne pasăm cuiul de la unul la altul, până când n-a mai rămas decât filtrul.

Mi-am lăsat capul pe tetieră și, râzând, mi-am zis: „Suntem absolut inutili.“ Dacă ne-am fi lovit de bara de protecție de pe autostradă, nimeni nu ne-ar fi simțit lipsa. Poate doar fratelui meu i s-ar fi simțit lipsa, pentru că el avea o iubită, o mulțime de prieteni. Dar rămăseseră cu toții la Biella, deja îi pierduse. Nici baschet nu mai juca de ceva timp. Își pregătea echipamentul, se prefăcea că pleacă, apoi cotea prin spatele sălii de sport și se întindea pe jos, lângă bisericuța de pe Via Italia, de parcă ar fi fost pe-un câmp, făcea zeci de cuie și le împărțea cu mai mulți; era cu prietenii lui, punkiștii. Era clar încă de pe atunci că nu avea să fie nimic de capul lui. Dar eu? Eu eram bună la școală, aș fi putut, într-o bună zi, să merg la facultate. Însă ceva nu se potrivea, nimeni nu mă plăcea. Și mama?

Cred că a furat, în cincisprezece ani, câteva mii de chiloți de la magazinul unde lucra.

Probabil nici el nu ne iubea, nici el n-ar fi putut să ne salveze. Când spun *el*, mă refer la Paolo Cerruti, profesor de inginerie software, pe vremea când „software“ era un cuvânt care, pentru majoritatea, nu avea nicio rezonanță.

Fuseserăm prea mult timp fericiți, doar noi trei, sub plapumă, duminica, până la prânz. Mama ne strângea la piept ca și cum încă eram copii. Umpleam patul cu firimituri, goleam pungi întregi de floricele, ne uitam șase ore în șir la MTV. Eram fericiți într-un fel atât de greșit, o fericire despre care nimeni nu ar fi bănuit că poate exista într-o familie atât de dezaxată și de plină de probleme ca a noastră. Dar acum, că știu unde a ajuns povestea noastră, vreau să menționez din nou: fericirea aceea nu era de fațadă, era reală. Iar eu muream de disperare, deoarece simțeam că, odată ajunși în T, chestia tulbure și luminoasă care ne unea avea să dispară.

La Genova ne-a luat prin surprindere marea.

O semilună albastră la ieșirea dintr-un tunel.

Lumina splendid, cuprindea tot orizontul. Am trecut în ziua aceea, hipnotizați, pe podul care astăzi nu mai există, cu hainele impregnate de miros de hașiș, cu Blink-182 la radio, într-un haos total. Marea ne-a făcut să surâdem.

Restul călătoriei, eu și Niccolò am petrecut-o dormind, indiferenți la deznodământ. Și dacă ajungeam, și dacă muream pe drum ne era totuna.

3 Primul roman al scriitoarei Elsa Morante, apărut în 1948. Vocea naratorului este reprezentată de personajul Elisa (n. tr.).

4 Giambattista Basile (1566–1632), autor baroc de limbă napolitană. A petrecut mulți ani la curtea regală de la Napoli, unde a scris opera cea mai importantă, *Lo cunto de li cunti, ovvero lo trattenemiento de peccerille* (*Pentameronul sau povestea poveștilor*), devenită parte din patrimoniul mondial al lecturilor pentru copii (n. tr.).

5 „Nu-i pot reproșa primăverii / că s-a întors. / Nu-i aduc nicio vină / pentru că își îndeplinește, la fel ca în fiecare an, / datoria. / Înțeleg că tristețea mea / nu o să oprească verdele. / Firul ierbii, dacă tremură, / e numai în bătaia vântului.“ Începutul poeziei „Addio a una vista“ („Adio unei perspective“) (n. tr.).

6 Poetă poloneză, distinsă în 1996 cu Premiul Nobel pentru Literatură. Opera sa poetică, deși nu foarte vastă, se dezvoltă cu o originalitate formală și conceptuală surprinzătoare. Umorul, inteligența, tonul său temperează dilemele amare care decurg din întrebările existențiale, care apar în situațiile vieții cotidiene (n. tr.).

7 Melodie a trupei Blink-182, apărută în anul 2000 (n. tr.).

4

Camera portretelor

Luni, 13 noiembrie, după școală, cerul era atât de senin, încât părea vară; acea atmosferă „rece a morților“8, cum scrie Pascoli, cu trecători ascunși sub paltoane și copaci scheletici. Dar soarele se înălțase pe cer, aerul era aproape călduț în ziua în care, pentru prima dată, am pătruns pe Via dei Lecci.

Era o stradă liniștită, închisă, într-un cartier cu vile albe, înșirate pe două laturi, una după alta, strălucind în lumina după-amiezii. Am intrat pe alee cu Quartz-ul, fără să-l bag în viteză, am încetinit ca să citesc numerele caselor de pe gardurile care semănau toate între ele. Când am găsit numărul 17, am parcat în fața unui tufiș; dincolo de el se zărea o grădină de dimensiuni modeste și un garaj. Am rămas cam dezamăgită: îmi imaginasem că Beatrice locuia în cine știe ce vilă grandioasă, nu într-o casă obișnuită cu două etaje.

Am oprit motorul. Liniștea care izvora din acele locuințe noi, unele aflate încă la vânzare, m-a tulburat. În jur nu era nimic, numai dealuri cât vedeai cu ochii. Mi-am scos casca. Apropiindu-mă de interfon, inima a început să-mi bată mai tare. „Av. Riccardo Rossetti“, scria. Am sunat, poarta s-a deschis. Am traversat curtea și am ciocănit la ușă în cel mai educat mod cu putință.

Îi mai văzusem familia o singură dată înainte, în jurul unei mese bogate, la un restaurant scump, și mi s-a părut că semăna cu familia Clinton. Mi-am amintit de hainele lor elegante, de mașina neagră, strălucind de curățenie, în care s-a urcat. Am așteptat să mi se deschidă, dar nu venea nimeni. Tocmai voiam să bat din nou, mai tare, când o doamnă cu o cârpă în mână mi-a deschis. Am intrat.

M-am trezit în mijlocul unui scandal.

Nu existau anticamere, holuri sau vreo cămăruță sub scări unde să mă fi ascuns. Când intrai în casă, te trezeai în centrul unei scene de teatru, într-un salon mare, plin de tablouri, covoare și perne. M-am simțit atât de străină, de expusă. Dar mă înșelam: nimeni din cameră nu-mi observase prezența.

Maică-sa era ca scoasă din minți. Am rămas nemișcată, privind-o. Era îmbrăcată, machiată și pieptănată, ca și cum ar fi urmat să prezinte buletinul de știri. Era imposibil să întâlnești în realitate o femeie ca ea; un kilogram de aur, de fond de ten, rimel, fixativ, toate, pe un corp sculptat ostentativ de dietă și de antrenamentele la sală. Urla la Beatrice fără să respire:

— Te-am întrebat ceva, răspunde! Te-ai dat cu apă oxigenată? Da? Știi că ți l-ai ars, da? Că trebuie să te tund la zero? Doamne, ce culoare! De ce trebuie să mă dezamăgești de fiecare dată?

Am zărit-o atunci și pe Bea într-un colț, sprijinită de tocul ușii. Avea o pelerină de plastic pe spate și părul mânjit cu o vopsea care părea fucsia sau portocalie – nu era prea clar – și care îi picura pe frunte, pe blugi, peste tot.

— Acum trebuie să-l sun pe Enzo, să-l implor să ne strecoare undeva până diseară. Tu nu ieși în halul ăsta din casă. Nici nu pot să mă uit la tine.

S-a aplecat să caute telefonul printre reviste, coliere și alte zeci de obiecte aruncate la nimereală pe o masă mare din sticlă. Lângă această scenă, întinsă pe canapea, era sora mai mare a lui Beatrice, Costanza, care surâdea amuzată și un pic ipocrită, cu manualul de chimie deschis pe genunchi, cămașă

neagră, colanți negri și un coc blond în vârful capului.

— Mamă, las-o în pace, e o cauză pierdută.

Apoi, întorcându-se către Bea, a zis cu satisfacție:

— Ești o adevărată pacoste.

Pe canapea mai era și Ludovico, fratele lor de unsprezece ani, care se uita concentrat la televizor, încercând să decimeze cu mitraliera un grup de zombi. Cu excepția guvernantei, care mi-a aruncat o privire în timp ce freca geamurile, nimeni nu m-a salutat și nimeni nu și-a dat seama că intrasem în casă.

Când mi-a întâlnit privirea, Beatrice avea ochii plini de lacrimi. Mi-a făcut semn să o urmez, așa că mi-am făcut curaj și am traversat sufrageria. Abia atunci sora ei a catadicsit să se uite la mine, dar m-a privit atât de fix, încât puteam să ghicesc ce zice: „Ce hal de cerșetori ne-ai adus acasă, Beatrice?" Mama lor, care stătea în picioare lângă telefon, m-a măsurat din priviri fără să-mi acorde prea mare atenție. Bătea cu unghiile în masă, îl implora pe Enzo, de la coaforul ei de încredere, să salveze ce mai putea fi salvat, chiar în aceeași zi, fiindcă situația era disperată, tragică. Am observat că nu avea irisul verde al fiicei ei, ci ochi de culoare închisă, comuni, la fel ca sora și fratele lui Bea. În schimb, gesticula cu unghiile acelea date cu roșu, lungi de cel puțin trei centimentri, care o încurcau în absolut orice făcea, mai puțin în manevrarea telefonului. M-am întrebat ce loc de muncă ar putea avea cineva cu unghiile acelea. Sigur n-ar fi fost o muncitoare obișnuită, ca mama. Păcat că furia o desfigura, chiar era o femeie frumoasă. N-am reușit să înțeleg de ce se înfuriase în halul acela pentru cum arăta părul altcuiva.

— Bună ziua, am șoptit când a încheiat conversația la telefon.

— O cheamă Elisa, e fata din Biella, m-a prezentat Beatrice, o să ne facem azi temele împreună.

— Până la patru, apoi trebuie să plecăm.

Și-a mutat privirea de la mine, la Beatrice.

— Cum ți-a dat prin cap să faci așa ceva chiar înainte de casting? Arăți groaznic.

Beatrice m-a luat de mână și m-a tras după ea. Am urcat scările la etaj, spre camera ei, aflată în capătul unui hol cu pereții acoperiți cu tapet floral și podeaua cu mochetă gri. A închis ușa cu cheia. M-a târât în baia ei privată și, ca să fie sigură, a încuiat și ușa aceea.

— O urăsc din toate puterile.

A deschis apa de la robinet, s-a aplecat peste chiuvetă; parul îi era, într-adevăr, undeva între fucsia și portocaliu. Vopseaua se ducea odată cu apa, dar culoarea rămânea în pete.

Beatrice și-a șters părul cu prosopul, apoi și-a scuturat capul în fața oglinzii.

— Voiam să-mi fac și eu culoarea ta, a surâs.

Nu înțelegeam cum ar vrea *ea* să semene cu una ca mine? Înnebunise?

— Așa că am amestecat două culori și am făcut un dezastru.

Dar nu părea să regrete absolut nimic.

— Am un păr urât, i-am zis, al tău era superb.

— Nu e părul meu. Eu îl am creț, încurcat, groaznic, iar culoarea e un șaten complet banal. Încă din clasa a cincea, Enzo mi-l întinde cu placa și îmi schimbă culoarea în funcție de ce apare pe coperta *Vogue*.

A pus föhnul în suport, la fel cum face Demi Moore în *Striptease*, un film care îi plăcea foarte mult fratelui meu. M-am așezat pe marginea căzii să o privesc mirată. Era adevărat: chiar avea părul creț. În timp ce îl usca, devenea o coamă neîmblânzită, care nu avea nicio legătură cu pletele perfect aranjate pe care le afișa în fiecare zi la școală. Pe de altă parte, era machiată perfect. Nu mâzgăleala obișnuită a celor de vârsta noastră, ci o mască desenată cu deosebită atenție, care îi punea în valoare ovalul feței, îi înălța vizibil pomeții, îi mărea ochii și buzele, îi subția nasul, dându-i o înfățișare mândră și atemporală. Bineînțeles, nu exista nicio umbră de coșuri.

— Știi că uneori mă și culc așa?

Am tresărit, ca de fiecare dată când cineva se adresa tăcerii mele.

— Asta ca să nu mă trezesc dimineața și să mă detest când mă văd în oglindă. Las totul pe față: fondul de ten, rujul. Dacă te dai cu rimel rezistent la apă și ai grijă să dormi cu fața în sus, nu se întinde, rezistă.

Atunci am înțeles ce dovadă de încredere a fost pentru ea să apară complet nemachiată, în după-amiaza aceea cu blugii. M-a cuprins un sentiment de tandrețe, dar nu am lăsat să se vadă. A pornit casetofonul așezat pe un raft. Din boxe s-a auzit un cântec pe care Niccolò l-ar fi catalogat imediat ca fiind „de rahat". Baia ei era plină ochi cu tot felul de farduri, parfumuri, creme, spumante de baie, și m-am întrebat oare la ce foloseau toate acele lucruri, pentru că eu aveam doar o periuță și o pastă de dinți.

— Uită-te la mine, mi-a zis, luând un deodorant și apropiindu-l de gură, nu semăn cu Paola? A început să cânte: „*Vamos a bailar, esta vida nueva! Vamos a bailar, nai na na!*"[9]

A adăugat și un dans senzual, a început să se frece cu fundul de genunchii mei. A încercat să mă facă și pe mine să dansez la refren, m-a gâdilat în talie ca să mă ridic și eu să dansez. M-am tras înapoi: nu aș fi putut să fac niciodată o asemenea idioțenie.

— Nu-ți plac Paola și Chiara?

— Nu, am recunoscut.

— Atunci, ce-ți place? Le-am auzit peste tot vara asta!

Asta era ceva ce n-am făcut niciodată: să vorbesc despre mine. Eram sigură că nu prezentam interes pentru nimeni. Zeci de ani mai târziu, psihologul a încercat să mă convingă că lipsa asta de considerație față de mine însămi a fost din cauza mamei. Eu știu doar că atunci, stând în baia aceea, mama era la sute de kilometri depărtare și am simțit că mă puteam încrede. Că Beatrice mă putea înțelege. Nu aveam încredere în versiunea ei exhibiționistă, ci în cea pe care o văzusem înainte, jos, în sufragerie, cea care primise atâtea reproșuri pe nedrept.

— La Biella există un loc, i-am povestit, care se cheamă Babylonia, unde fetele și băieții au părul vopsit albastru, verde sau portocaliu și fucsia, ca al tău, sau sunt roșii pe părți și cu creastă pe mijlocul capului, cântă Offspring în timp ce dansează *pogo*, fumează și ridică degetul mijlociu împotriva tuturor.

— Cum adică *pogo*?

— Practic, nu dansezi. Ești un corp care se zbate singur printre celelalte. Te lovești cu umerii sau cu capul de cei din jur. Am fost la un concert Rancid, în orezăriile din Ponderano. Biella e foarte diferită de T, am conchis.

— Și care sunt trupele tare preferate?

— Offspring. Dar și Blink-182.

— Pe-astea le ascultă frate-tu? m-a întrebat răutăcioasă. Pare mișto, cum îl cheamă?

— Niccolò.

— Vreau să-l cunosc. Nu ne aranjezi să ieșim într-o sâmbătă?

Am dat ezitant din cap. N-am avut curajul să-i spun că plecase. Să spun asta cu voce tare însemna să accept noua realitate. Și-n plus, dacă Niccolò ar fi văzut-o pe Bea, i-ar fi spus că e o îngălată de căcat, un pui de burghez de căcat, în orice caz, că e de căcat.

— Ai dreptate, în T nu există punkiști. Suntem toți proști și banali, în același timp.

— Tu nu ești banală, dimpotrivă. Acum arăți aproape punk.

A izbucnit în râs.

— Mi-ar plăcea să-mi fac creastă și piercing aici, pe mijlocul nasului, să fug și să mă duc și eu acolo, în Babylonia, să fac *pogo*.

— Atunci, hai să mergem, i-am propus fericită.

— Pe naiba!

— De ce?

— Îți explic imediat.

M-a luat cu ea afară, pe acel coridor unde pașii noștri nu se auzeau. Familia ei era în continuare jos, răzbăteau țipete de acolo.

Am trecut de camera surorii și de cea a fratelui ei, care aveau ușile deschise, și de cea închisă, camera părinților. Bea a deschis ultima ușă și am intrat într-o cameră rece și întunecoasă, care părea să fi aparținut unei persoane moarte de curând, după o lungă boală. Am înaintat pe dibuite, urmând umbra lui Bea și, când a ridicat jaluzelele, am înmărmurit.

Pereții erau tapetați cu poze, ca într-un muzeu sau într-o capelă. Imagini mărite, portrete, colaje de fotografii polaroid în rame cu sticlă. Unde nu erau rame, erau rafturi pline de albume numerotate, fiecare cu câte un nume: Costanza, Beatrice, Ludovico. Pe majoritatea scria „Beatrice".

— Ludo a făcut și el câteva prezentări, dar i s-a luat repede. Mai ales că și tata s-a împotrivit, băieții nu fac lucruri din astea, iar mama a trebuit să cedeze.

S-a așezat pe pervaz, cu spatele la geam.

— Costanza e frumoasă, dar nu are ochii mei și nu e la fel de înaltă. A făcut multe spoturi

publicitare când era mică. Și alea de la Mini Pony, dacă le știi. Oricum, când i-a venit ciclul, i-a apărut o acnee mai urâtă decât a mea, șoldurile i s-au lățit și n-a mai vrut-o nimeni.

Și-a ros o pieliță și a supt picătura de sânge, apoi a continuat:

— Așadar, am rămas doar eu.

A spus-o pe un ton incert, ca și cum ar fi fost o sentință, dar și o alegere. N-am înțeles dacă avalanșa de imagini cu ea, care umplea camera, o făcea mândră sau nefericită.

Stând acolo, cu părul ca vata de sticlă, își privea portretele ca și cum s-ar fi uitat la o necunoscută. Bea cu trenă și diademă, copila dulce, cu ochii mari și obrajii înroșiți de farduri, într-o reclamă la modă de lux. Bea cu pielea bronzată, să fi avut vreo doisprezece ani, pe un podium, prezentând costume de baie. De fiecare dată, obligatoriu, cu părul întins. Surâsul deja cunoscut de toată lumea: comparabil cu al Giocondei, impenetrabil, misterios, reprodus la infinit pe toate paginile de internet. Dar cele pe care le-am văzut eu acolo, prinse în cuie, erau decolorate, imobile, aproape moarte. Poate că asta mă neliniștea, asemănarea pereților cu criptele din cimitire. Pe măsură ce le priveam, începeam să înțeleg de ce mama ei se isterizase.

— Ai un jurnal? am întrebat-o.

— Ce jurnal?

— Unul secret, unde-ți scrii gândurile, ce ți s-a întâmplat peste zi.

— Eu nu scriu.

Am văzut și portrete ale celor trei copii împreună, altele doar ale mamei, ale mamei cu tatăl, ale familiei de Crăciun, de Paști, la Paris, în Maldive. Mereu puși la patru ace, în prim-plan, în lumina ideală, cu ochii deschiși; perfect curați, zâmbitori, fericiți, fără excepție. Nu m-am putut împiedica să le compar cu ale noastre. Teancuri de fotografii puse la grămadă într-o cutie. Cadre greșite, capete incomplete, *flash* declanșat fără noimă, noi cu ochii roșii și fețe de bufnițe speriate. Dreptunghiuri care îmi făceau inima să tremure, la care nimeni n-avea chef niciodată să se uite. De unde lipsea sau tata, sau mama, sau eu, sau fratele meu, mereu lipsea cineva.

— Mama ta unde lucrează?

Nu reușisem să mă abțin.

— Nicăieri.

Am privit-o întrebătoare.

— E casnică, a surâs Beatrice sarcastic, chiar dacă n-am văzut-o niciodată călcând, făcând curat sau gătind. A câștigat titlul Miss Lazio în ’68. Acum o mie de ani, timp de vreo două-trei luni, chiar a fost cineva. Apoi s-a măritat cu tata și s-a dedicat lui ca o sfântă, iar el, drept răsplată, a înșelat-o pe oriunde a putut, cu toate colegele și secretarele.

N-am deschis nicio carte în ziua aceea. Oricum n-aș fi fost în stare să mă concentrez. Aveam gândurile strivite de greutatea acelei camere, despre care Beatrice nu a vorbit decât mulți ani mai târziu, într-un interviu la o televiziune.

Când am coborât înapoi, sora și fratele ei dispăruseră, mai rămăsese doar mama, Ginevra dell’Osservanza, care, întinsă pe canapea, răsfoia o revistă. Lumina slabă a asfințitului pătrundea pe

fereastră și i se așternea pe chip, dându-i la iveală ridurile acoperite cu fond de ten, fragilitatea, cei cincizeci și doi de ani pe care îi avea.

Imaginea m-a înduioșat; probabil a avut același efect și asupra lui Beatrice, pentru că s-a apropiat, s-a ghemuit lângă ea și i-a cerut iertare. Atunci mama a mângâiat-o pe părul ciufulit:

— Lasă că ne descurcăm noi, i-a spus cu voce dulce, ca și cum era altă persoană.

Nu m-am mirat, eram obișnuită. Știam că o mamă conține două extreme și că trecerea de la una la alta se face fără semnal de avertizare. Puteai s-o urăști oricât voiai, pentru că oricum simțeai la un moment dat nevoia fizică de a fi îmbrățișată și acceptată. Tu nesemnificativă, ea grandioasă, o diferență profundă care, în anumite cazuri – așa cum s-a întâmplat cu mine și cu Beatrice –, îți marchează viața.

S-au ținut în brațe câteva momente, cu trupurile încleștate, ca și cum eu nici n-aș fi fost acolo. Îmi făcea rău să le privesc, dar le priveam în continuare și aveam un sentiment de lipsă atât de dureros, de parcă aș fi fost orfană. Știam de ce plecase. Fără să mă ia cu ea, vreau să zic. Puteam să-mi imaginez noua ei viață înapoi în Biella. Ușurarea, libertatea ei recucerită. Ce nu înțelegeam însă era de ce mă mai născuse.

Beatrice și mama ei s-au desprins din îmbrățișare.

— Bine, fetelor, acum hai să mergem, a zis Ginevra, ridicându-se.

S-a întors către mine și mi-a spus cu o blândețe neașteptată:

— Vrei să vii cu noi? Elisabetta, Elena?

— Elisa, mamă!

— Elisa, vrei și tu să-l cunoști pe Enzo, poate te aranjează și pe tine?

— Nu, mulțumesc, trebuie să mă întorc acasă.

Cu mișcări identice, în același ritm, s-au încălțat, și-au pus niște paltoane superbe, și-au luat gențile din piele, de firmă.

— Atunci, la revedere, Elisa! Oricând vrei, ești binevenită la noi. Beatrice, tu așteaptă-mă la gard, mă duc să scot mașina.

Am ieșit, iar Bea m-a condus până la scuter. Când am pus mâna pe cască, m-a oprit.

— Eu azi ți-am dezvăluit multe secrete, însă tu nu mi-ai zis aproape nimic despre tine. Dacă vrei să fim prietene, nu-mi convine așa. Trebuie să existe reciprocitate.

M-am uitat la ea întrebătoare, nu știam unde vrea să ajungă.

— Nu mi-ai zis dacă ai un iubit.

Casca mi-a căzut din mână și s-a rostogolit pe trotuar.

Cred că ori am roșit, ori m-am albit.

Bea a pufnit în râs:

— Înseamnă că există cineva.

— De ce mă întrebi?

— Văd prin tine! Zi-mi cine e.

— Nu e adevărat, nu există.

Mama ei a ieșit într-un BMW, claxonând insistent. Acel intermezzo de tandrețe se încheiase, iar acum se grăbea, era din nou nervoasă. Bea a plecat cu părere de rău.

— Lasă că-mi zici tu.

A urcat resemnată pe scaunul pasagerului și eu am rămas privind mașina aceea neagră până a dispărut în capătul străzii.

Apoi m-am urcat pe Quartz și-am plecat. În loc să mă întorc acasă, am umblat pe străzile care se întretăiau, prin acel cartier început și neterminat, cu macarale nemișcate, fundații descoperite, atât de gol și de pustiu. L-am lăsat în urmă cu un sentiment de eliberare. Am coborât pe faleză, prin spatele colinelor pline de stejari și de jnepeni. Am ajuns la intersecția de la Circolo dei Lavoratori, am cotit la dreapta și am traversat orașul nou: un bloc pătrat, un centru comercial, o grădină mică, din nou un bloc pătrat. Goneam pe străzile acelea fără nume, fără istorie, care-mi erau atât de străine, că parcă nu veneam din Piemont, ci din Asia, de pe una dintre acele insule din Pacific care nu au avut niciodată contact cu restul lumii.

Am ajuns în port. Am condus o oră de-a lungul mării, care iarna era ca mine, melancolică.

Da, exista un băiat.

Sau existase.

Marea era agitată. Lumina iluzorie a după-amiezii se risipea dincolo de cheiuri, de navele cargo, de feriboturile care plecau cu întârziere spre arhipelag. Era frig. Eram din nou singură.

M-am oprit într-un târziu pe o bancă. Valurile se spărgeau de barieră. Vântul sărat îmi șfichiuia fața înghețată.

Amintirile despre băiatul acela m-au copleșit cu violență.

8 Vers din poezia „Novembre“, de Giovanni Pascoli. Poezia face parte din volumul *Myricae*, a cărui ediție definitivă a apărut în 1903. Lucrarea reprezintă ultimul exemplu de poezie „clasică“ înainte de apariția avangardelor poetice ale secolului al XX-lea (n. tr.).

9 „Hai să dansăm, viața asta e nouă! Hai să dansăm, nai na na!“, fragment din melodia „Vamos a bailar“, lansată în anul 2000 de trupa pop Paola e Chiara (n. tr.).

5

Vara despărțirii

Vara despărțirii dintre cele două vieți ale mele am petrecut-o în mare parte căutându-l, în lungi plimbări fără sens și fără direcție de-a lungul litoralului. Cutreieram plaja goală: nimic. Plecam din nou, opream din nou după un kilometru, în fața unui stabiliment balnear: tot nimic. Săteam pe Quartz, în soarele de iulie, în blugi lungi și cămașă în carouri, mă uitam atent: prosoape, cabine, dușuri. Analizam corpurile tuturor.

Vârful unui sân, fire de păr, conturul ascuns din slipurile băieților. Îmi treceau prin față puști sau bărbați în vârstă, în lumina puternică ce le accentua coapsele musculoase sau stafidite, pline de picături de apă, în timp ce se întorceau pe plajă sau se grăbeau, goi și nerăbdători, să ajungă în apă. La ce dracu' te uiți, proasto? Perverso, nerușinato! Când mă descoperea cineva, porneam din nou scuterul și fugeam de-acolo fără cască.

Voiam să-l văd. Acolo jos, printre umbrele, cu prietenii, cu fetele. Măsuram distanța care mă despărțea de el și de lumea aceea în care colegele mele defilau pe linia țărmului, în costume de baie care le alunecau dinadins între fese, cu unghiile date cu ojă, cu brățări norocoase la glezne, sugând din Chupa Chups sau lingând cornetele de înghețată într-un mod care evident era o invitație spre altceva. Ceva necunoscut, de care eu nu aș fi fost în stare. Și de ce m-ar fi preferat vreun băiat pe mine, în locul uneia dintre ele?

Mă gândeam că nu puteam supraviețui și mutării, și adolescenței. Dar, ca să fie totul clar, trebuie să fac un pas înapoi și să reiau povestea.

În noaptea sosirii noastre în T, mama și tata ne-au despărțit. Cu scuza de a avea fiecare o cameră în noua casă, l-au pus pe Niccolò pe partea dreaptă a coridorului și pe mine, pe stânga.

— Sunteți mari de-acum, a surâs mama lipindu-se de tata, așa cum făceau colegele mele, băgându-și mâna în buzunarul de la spate al pantalonilor lui.

Ei s-au dus să doarmă împreună. M-am întors de la baie și i-am auzit chicotind în spatele ușii. Apoi, n-am mai reușit să închid un ochi.

Priveam fix, în întuneric, îngrozită că aș fi putut să-i aud din nou. Ce să aud? Faptul că nu știam nimic îmi alimenta anxietatea. Stăteam cu urechile ciulite la orice șoaptă, în alertă, ca un animal vânat, ascuns în tufișuri. Pe fereastra întredeschisă intra zgomotul valurilor. Doar asta auzeam: freamătul surd al valurilor.

La patru sau poate pe la cinci, n-am mai rezistat și am fugit la fratele meu.

— Nu dormi?

A clătinat din cap. Stătea în fund, în mijlocul patului, cu spatele la perete, pe acele așternuturi care erau atât de noi, încât se mai vedeau cutele din fabrică.

— Unde-am ajuns, Eli? Nu-mi vine să cred ce ni s-a întâmplat.

Lumina slabă a veiozei tremura la fiecare adiere a sirocoului și mi-a amintit de un cântec pentru copii, *„La fiamma traballa, / la mucca è nella stalla“*10, pe care mi-l cânta mama mereu când eram mică. Dar acum?

Ea nu mai exista pentru noi.

— Ce loc de căcat!

Niccolò și-a aprins o țigară, fiindcă hașișul se terminase. Camera a început să miroasă imediat a Marlboro, ca la Biella.

— Nu pot să dorm cu marea asta de rahat și e prea cald ca să stau cu geamul închis.

M-am urcat în patul lui de două persoane, înconjurat, ca și patul meu mai mic, de valize și sacoșe neatinse.

— Mâine unde găsesc eu iarbă?

— Dacă vrei, căutăm împreună.

Niccolò a izbucnit în râs. Era în boxeri și tricou. Pe el îl văzusem gol de sute de ori, în cadă, în fața mea, când ne băteam cu spumă. I-am atins piciorul cu vârfurile degetelor, ca atunci când eram copii. El m-a sărutat în ureche, ca să mă gâdile. Am petrecut vreo oră sau două inventând tot felul de scenarii. Să fugim cu trenul: închiși în WC-uri, fără bilet, timp de șase sau șapte ore – era posibil. Să comitem o crimă: în fond, nu era greu să omori un om, era suficient să-i îndeși o pernă pe față în somn sau să-i provoci un șoc anafilactic, dacă am fi descoperit la ce e alergic. Asta, până când am auzit zgomot de papuci și ne-am repezit la ușă. Niccolò a crăpat ușa cât să vadă cine era: tata. Se strecura afară din dormitorul conjugal. Nedormit, vinovat, în pijama. Ce amintiri aveam noi cu el? Niciun alint, nicio plimbare cocoțați pe umerii lui, pe care îi priveam acum îndreptându-se spre bucătărie.

L-am auzit cum a apăsat pe întrerupător, și-a făcut o *moka* sub lumina aceea care, am presupus eu, era singurul bec aprins din tot cartierul. Niccolò a închis ușa la loc și ne-am întors în pat fără să ne spunem vreun cuvânt. Am continuat să pândim: robinetul de la baie, jetul de pipi, apa de la WC. Oare chiar eram în stare să locuim cu el? Abia după ce tata a ieșit să prindă regionalul de 6:30, pentru ultima sesiune de examene la universitate înainte de vacanță, am reușit să adormim. Strânși în brațe sub plapumă, în timp ce lumina zilei deja se strecura printre obloane. Am dormit numai vreo trei sau patru ore. Ne-a trezit mama.

Părea o altă femeie. A insistat să facem imediat turul orașului, cu expresii de genul „hai să vizităm“ și „să cucerim orașul“, cu semne de exclamare și cu voce stridentă.

— Da’ du-te tu, i-a răspuns Niccolò, noi avem alte treburi.

— Ce treburi? a întrebat mama, în timp ce ungea cu unt o felie de pâine prăjită.

Tata ne pregătise masa, ca la hotel. Biscuiți, marmeladă, fructe deja curățate și tăiate în bucăți, scosese chiar și semințele de la struguri. Niccolò și cu mine ne-am abținut cu greu să ne exprimăm mirarea.

— Așadar, ce treburi aveți? a repetat mama în timp ce ungea pâinea cu gem.

— Să ne vedem cu un dealer, dacă ții neapărat să afli.

Mama n-a apucat să muște din felie, a rămas cu ea în aer și s-a întors spre el.

— Gata, Niccolò. Taică-tu nu știe nimic din toate astea. O să se enerveze, o să se supere. Pe mine.

— Știi ce tare mă interesează?

— Nu-ți face bine, înțelege! Pe termen lung, ar putea chiar să-ți afecteze creierul.

— Acum încerci s-o faci pe mama normală? Îți pierzi vremea.

— Nu vă mai certați, am intervenit, epuizată după o noapte de nesomn, hotărâtă să apăr ceea ce probabil era ultima noastră zi împreună, singuri. Putem să le împăcăm pe amândouă: și plimbarea, și iarba.

Mama s-a uitat din nou la Niccolò, supărată.

— Dacă te descoperă taică-tu, jur că te omor.

Eram tot noi, în continuare, cu regulile noastre, cu obiceiurile noastre. Suntem doar în trecere, am încercat să mă mint. E doar o vară irosită și atât.

Am lăsat în urmă o grămadă de cești și de farfurii în chiuvetă, firimituri pe masă și pe podea. Ne-am spălat în baie toți împreună. Eu, pe dinți, mama a făcut un duș, Niccolò s-a dat cu ceară pe păr. Ne-am îmbrăcat apoi cu ce-am nimerit și am plecat cu mașina. Cu geamurile coborâte și ascultând la radioul vechi „The cruelest dream, reality“11.

— Mamă, dacă vezi vreun punkist, te oprești, a zis frate-miu, uitându-se la drum fără niciun interes.

Pornind prin trafic de-a lungul țărmului, ne-a fost clar imediat că acolo nu existau nici Babylonia, nici Murazzi di Torino, nici centre sociale, muzee ale cinematografelor, corturi abandonate de la petreceri interminabile. Nu se întrevedea nimic semnificativ, niciun graffiti pe ziduri, nicăieri nu scria A de la anarhie. T era un oraș absolut înțepenit.

Dramatizez puțin: era un ditamai satul. Marea era foarte frumoasă, dar nu vedeai niciun hotel de lux, umbrelele erau înfipte pe oriunde, nu exista nicio zonă cât de cât amenajată; faimosul bastion era plin de schele. Dar să nu mă întrebați unde se află sau să-mi cereți să-i scriu numele întreg. Beatrice s-a născut acolo, iar biografia ei o găsiți peste tot. Dar T despre care povestesc eu e numai al meu. Nimeni nu are dreptul să conteste că „strada aceea nu e pe-acolo“, „aici nu există droguri“, „fetele nu se dezbracă așa de ușor ca pe la voi“.

Acum pătrundeți în amintirile mele.

Mama a parcat mașina în Piazza Gramsci, ne-am dat jos, trântind portierele, și îmi aduc aminte, de parcă ar fi fost ieri, cum bătrânii așezați la bar, barmanul, vânzătorul de la chioșc, casierele și clienții de la supermarketul de cartier s-au întors toți să se holbeze la noi.

Fratele meu avea creastă verde, vreo zece piercinguri în față și-n urechi, purta o zgardă pentru câini, cu ținte, și un tricou rupt. Eu, din cauza unui stoc adunat de mama, purtam cămăși largi, bărbătești, care-mi veneau până la genunchi. Mama era îmbrăcată cu un furou lila, semitransparent, fără sutien.

Ne-am făcut intrarea în T ca veniți de pe o navă spațială.

Șocul sau imposibilitatea de a înțelege a fost, însă, reciprocă. N-aș putea să explic de ce, dar la cinci sute de kilometri depărtare, chiar dacă eram în aceeași țară, oamenii se îmbrăcau într-un mod complet diferit, gesticulau altfel și încă nu-i auzisem cum vorbeau!

La acea oră a dimineții, probabil că toți tinerii ori erau la mare, ori emigraseră. Turiști erau puțini, poate doar vreo familie de nemți spălăciți. Stațiunile din apropiere erau mult mai cunoscute și mai bine amenajate. Peste tot se vedeau bătrâni care jucau cărți și care aruncau priviri lungi.

După doar câțiva metri, Niccolò a exclamat:

— O sală de jocuri!

În Biella nu mai existau de multă vreme. A studiat fețele clienților, căutând un dealer printre ei, dar niciunul nu părea să aibă mai mult de doisprezece ani. Atunci mama ne-a înșfăcat pe amândoi de braț și ne-a obligat, practic, să ne plimbăm prin mijlocul palmierilor îngălbeniți de pe strada principală, printre gelateriile încă închise, chioșcurile cu mâncare prăjită și magazinașele cu bijuterii. Când am ajuns la capătul străzii, au început aleile. Ne-am dus și pe-acolo. În loc de asfalt, erau pietre umede, iar blocurile erau atât de apropiate, încât nu lăsau lumina zilei să pătrundă. Pe la geamuri se auzea zgomot de oale, iar din balcoane, discuții de familie.

Ne-am pomenit brusc în plin soare, într-o piață întinsă care se termina direct la mare, într-o îngrămădire de bărci trase la țărm, cu pisici tronând peste toate. În vârf, dominând Marea Tireniană, se înălța o clădire cu trei etaje, erodată de intemperii și de sarea adusă de vânturi seculare. Veghea acolo sus, ca un fort abandonat.

Am citit ce scria pe plăcuță: „Școala Gimnazială de Stat“.

Am citit din nou: „Școala Gimnazială de Stat «Giovanni Pascoli»“.

M-am apropiat circumspectă. Mistralul îmi șfichiuia fața.

„Giovanni Pascoli“! Nu-mi venea să cred.

Aia urma să fie școala mea, de la mijlocul lunii septembrie.

Acolo urma să ajung. Și, într-un oarecare sens – lucru pe care îl înțeleg abia azi –, locul de unde n-am mai plecat de atunci.

Mi-am întors privirea, apoi m-am uitat iar cu atenție; un etaj, o fereastră la întâmplare. Ce fel de colegi urma să găsesc? Cum erau profesorii? Cine putea să-mi devină prieten într-un astfel de loc?

Mama și Niccolò nu și-au dat seama de nimic. Își arătau unul altuia vânzătorii ambulanți din micul port, care expuneau genți și CD-uri piratate. N-am avut când să le mai spun că acea ruină era liceul clasic, iar eu chiar nu voiam să merg acolo la școală, i-am văzut luându-se de mână și mergând mai departe. Fără nicio grijă; uitaseră de mine. Și-au adus aminte să mă strige când deja siluetele lor se făcuseră mici de tot, înaintând spre dig, unde au început să probeze ochelari.

— Vă ajung din urmă, le-am răspuns urlând sau abia șoptind, nu mai știu.

Mai conta?

După atâția ani pot să accept cum au stat lucurile, de fapt: familia, care pentru mine a reprezentat totul, a fost – și încă în mare măsură – o legătură doar între ei doi. Între frate-miu și mama. Niccolò a fost întotdeauna mai atrăgător, dar și mai nefericit: o combinație perfectă pentru una ca mama. Era fiul ei, primul născut, cel care a sosit imediat, în luna de miere. Iar eu? Eu am fost mereu cam ca vara aceea: o încercare nereușită a părinților mei de a se împăca. Bineînțeles, nu doar asta, ci și altele. Dar care altele?

„E timpul să crești, Elisa."

Le-am întors spatele. Am urcat din nou în Piazza Marina, am ridicat ochii spre liceu, i-am arătat degetul mijlociu și am continuat să merg. Îmi venea să plâng, dar mergeam înainte. Îi iubeam, voiam să-i urăsc și nu reușeam. Am mers în continuare. Încă vreo sută, două sute de metri. Apoi s-a întâmplat.

Urma să-mi pierd virginitatea câteva luni mai târziu. Himenul care se rupe, durerea aceea nouă, sângele dintre coapse: toate acestea urmau să vină. Dar inocența sentimentelor, ultimul fir stabil ce mă lega de copilărie, pot să spun că au fost distruse în ziua aceea când, pe neașteptate, am găsit biblioteca locală din T.

M-am strecurat pe ușă, iar mirosul de cărți vechi m-a învăluit îndată, m-a liniștit. Era o cameră mare, n-avea nicio legătură cu Palazzina Piacenza. Ziduri gri, rafturi din metal, gresie pe jos: semăna mai degrabă cu o arhivă sau cu o sală de tribunal. Dar exista și o sală de lectură și eu, cum mă pricepeam bine la locurile ascunse, am descoperit-o imediat.

Am zărit-o dincolo de o ușă din sticlă: lăturalnică, tăcută. Am intrat. Era mai mare decât îmi imaginam, slab luminată, cu mese lungi din lemn de cireș, cu pupitre împrăștiate, pustie.

Atunci m-am prăbușit pe un scaun, ca și cum ar fi fost al meu. Am admirat pereții din lemn, tapetați cu volume doar pentru consultare la sediu, și am zâmbit. Mă tem chiar să nu fi zis ceva ridicol, ca „măi să fie!", în timp ce mă așezam și puneam picior peste picior pe masă. Când mi-am întors privirea către colțul din capătul celălalt al camerei, am crezut că mor.

Nu eram deloc singură.

Cineva stătea acolo și mă observa.

M-am dezmeticit imediat și mi-am dat picioarele jos de pe masă. Mi-am întors privirea de la acea persoană, înainte să fi văzut cine era. Mi se făcuse rușine, mă scosese din sărite: îmi imaginasem cum urma să dau năvală printre rafturi, iar acum trebuia să mă ridic, ca o fată educată, și să mă îndrept lent spre cărți, să consult cotele, atentă la cum îmi mișcam șoldurile și fundul.

Nu eram gata să fiu în centrul atenției cuiva. Caraghioasă, anormală, deloc diafană. Spre deosebire de Beatrice, care se simțea perfect în lenjerie intimă în fața a milioane de privitori, eu nu reușeam să fiu puțin mai spontană nici măcar în fața unei singure persoane.

Printre secțiuni, am căutat P de la „Poezie“.

Involuntar, mi-am oprit privirea pe chipul lui.

Era un băiat. Având în vedere că se întorsese la citit, stătea cu capul plecat și cu fața ascunsă sub părul blond, așa că nu mi-am dat seama câți ani putea să aibă.

Dar ce te interesează? Căutai P de la Penna[12].

Nu părea prost îmbrăcat, urât, inadaptat. Cine ar mai putea veni la bibliotecă, pe 30 iunie, în afară de mine?

Am găsit Penna și culegerea *Tutte le poesie*[13].

M-am întors la scaunul meu. Aș fi putut să aleg altul, ca să mă așez cu spatele la el, la două sau trei mese distanță, dar n-am făcut-o.

Am deschis la o pagină oarecare, am citit un vers: „Ușoară se pogoară peste bine și rău / dulcea lor grabă de-a afla plăcerea.“[14]

Doar mă prefăceam că citesc. Îl simțeam cum mă studiază. Simțeam unduirea penumbrei din cameră, auzeam foșnetul hârtiei în tăcerea aceea, căderea prafului. Nu voiam, nu mă simțeam în stare, dar, până la urmă, m-am întors și eu.

Ne-am privit.

Și am revenit imediat la poezie.

„Ușoară se pogoară peste bine și rău / dulcea lor grabă de-a afla plăcerea.“

Mi-am impus să nu mă mișc deloc, hipnotizată, ca și cum corpul meu ar fi fost o vizuină, însă deja luase foc. În mod vizibil. Accentuat.

Cine știe ce citește el?

Elisa, du-te de aici!

Dar, dacă plec imediat, pare că o fac intenționat.

Mai rezistă încă cinci minute, apoi ieși.

M-am uitat spre ușă. Mama și Niccolò probabil mă căutau, mi-am spus. M-am uitat din nou spre el. Obrajii, gambele, bluza. Nu era prima dată când întâlneam un băiat ca el: atletic, cu profil armonios, cu buze frumos conturate. Mai văzusem alte zeci ca el la școală, pe stradă și nu mă impresionaseră niciodată. Eram convinsă că o să rămân fată bătrână (lângă mama?). Dar un băiat ca el, în bibliotecă, asta nu mai văzusem niciodată. Coincidența mă neliniștea pentru că, deși nu recunoșteam nici în sinea mea, visasem la așa ceva o viață întreagă.

Nu reușeam să mă concentrez. Încă îl căutam cu privirea. Apoi, brusc, rușinea. „Dulcea lor grabă de-a afla plăcerea.“ Fără să înțeleg nimic.

Și el a continuat să se întoarcă puțin, lent.

Asta, până când și-a luat cartea, s-a ridicat și am fost sigură că urma să plece. Însă a venit să se așeze lângă mine.

— Tu nu ești din T.

N-am schițat nicio mișcare. Chiar în momentul acela am descoperit cum vorbeau oamenii în T, cum rosteau E și O. Din gura lui.

— N-am mai văzut pe-aici pe nimeni care să aibă mai puțin de șaizeci de ani, mai ales în plină vară.

Pe afară, am reușit să rămân impasibilă.

Pe dinăuntru, în schimb, era furtună. Eram emoționată, dar nu știam ce fel de emoție era aceea. Mă preocupa faptul că tricoul pe care îl purtam îmi ascundea și sânii, și șoldurile, pe care oricum nu le aveam, dar poate ceva tot s-ar fi văzut. Parcă mă prostisem. Devenisem superficială, eram preocupată de lucruri superficiale.

— Ce citești? m-a întrebat și mi-a luat cartea. Ah, Penna.

Știa cine e.

— Zici ceva?

Nu, preferam să ascult. Ani întregi de jucat singură, de citit singură; banca mea la școală fusese mereu o insulă izolată. Când profesorii mă scoteau la tablă ca să mă asculte, vocea mea era răgușită, gâtuită, eram atât de dezobișnuită să vorbesc, încât și eu eram surprinsă să-mi aud vocea.

Același lucru mi s-a întâmplat și în dimineața aceea, când am zis:

— Sunt Elisa.

— Lorenzo.

Mi-a atins mâna, ca să facem cunoștință. Dar a mea nu s-a mișcat deloc, a rămas pe masă, ca un pietroi. Când și-a retras-o, m-a năpădit o dorință nebună de a-i cere să repete gestul, iar eu să reușesc să-mi ridic degetele, să le ating pe-ale lui.

— Sunt din Biella, un oraș din Piemont.

— Știu unde e, am fost și eu acolo o dată cu tata, l-au trimis de la serviciu. Îmi aduc aminte de Oropa.

Cred că am zâmbit atunci.

— Dar tu ce faci aici, în T, ești în vacanță?

— Mi-e teamă că nu.

— În ce sens?

Elisa, ridică-te! Probabil e ora prânzului deja, maică-ta e furioasă.

— Ești în vacanță sau nu? a insistat.

— Nu. Dar nu vreau să vorbesc despre asta.

Acum o să plece, mi-am zis. O să înțeleagă că nu am nimic special și o să se ducă.

Dar a rămas.

— Bine, hai să schimbăm subiectul. Ai venit aici să înveți?

Am clătinat din cap.

— Ai venit să citești?

Am dat afirmativ din cap.

— Ce cărți îți plac?

— Poezii.

A zâmbit.

— Uită-te la mine!

Mi-a arătat coperta cărții lui: Osip Mandelștam.

— Nu știu cine e.

— Un rus, a fost deportat și a murit la Vladivostok, în zăpadă.

Avea ochii albaștri, genele lungi și aurii ca mierea, la fel și părul. Spate lat, de înotător, și brațe pe care i se vedeau pronunțat venele. Era bronzat de parcă mergea la plajă în fiecare zi. Avea mâini mari. Îi priveam corpul, în timp ce simțeam că al meu se trezește.

Din nimic, mi-a venit în cap să-l sărut. Nu cum se face normal, ci așa cum povesteau colegele mele de clasă, când ne adunam la baie: „Mi-a băgat limba în gură, mi-a umplut-o de salivă, i-am simțit dinții.“ Tâmpeniile alea mă scârbeau înainte, dar acum le voiam.

N-a mai zis niciunul nimic, învăluiți într-o tăcere care nu era deloc un vid incomod. Era ca și cum își dăduse seama ce gândeam. Ca și cum gândul acela nu-i displăcea deloc.

— Și tu preferi să citești poezii, în loc de romane?

Am fost sinceră:

— Acasă am *Menzogna e sortilegio,* am început-o de zeci de ori, dar nu reușesc să trec de primele pagini. Mă blochez. În schimb, cu Leopardi15 nu mi se întâmplă asta. Nici cu Antonia Pozzi16, Saba17, Sereni18.

Lorenzo părea fascinat.

— Câți ani ai?

— Paișpe. Tu?

— Cinșpe. Nimeni nu știe de Sereni. Tu, în schimb, da.

— *Gli strumenti umani*19, am zis.

M-am ferit să-i spun că meritul este numai al Soniei, bibliotecara din Biella, nici pe departe al meu. Era obsedată de poezia italiană: scria și ea, își publica singură versurile, le trimitea tuturor poeților în viață, sperând ca vreunul dintre ei să-i răspundă. Din păcate, a ajuns doar la sapă de lemn.

Acum însă, Biella nu mai exista, nu mai era un „înainte“.

— *Un posto di vacanza*, *Frontiera,* am continuat să enumăr, mândră, ca și cum, în loc să vorbesc, mi-aș fi scos câte o haină. *Stella Variabile.*[20]

— N-ai cum să-i știi toate culegerile.

Ai văzut, mamă, la ce sunt bune cărțile?

— Și ce muzică asculți?

Am surâs nehotărâtă. De-acum intrasem în joc și începusem să-i prind gustul.

— Metal, rock, punk hardcore, am exagerat.

— Hardcore?

A rămas șocat.

— Offspring, Green Day, Blink-182. Și Marilyn Manson.

— Citești Sereni și asculți Marilyn Manson?

Nu făceam altceva decât să ne privim, dar nu era adevărat. Găurile de la nasturi, șireturile, fermoarele, toate erau desfăcute. Eram goi. Semănam atât de mult.

— Citește-mi o poezie de Penna, mi-a cerut.

Am deschis cartea la întâmplare.

— „Trec boii grei cu plugul în lumina / deplină. Închide-mă într-un sărut."

— Alta.

L-am ascultat.

— „La fel cum bea de la izvor copilul / frumos, noi am păcătuit și nu."[21]

— Citește-mi-o din nou pe cea dinainte.

L-am privit și am citit doar finalul.

— „Închide-mă într-un sărut."

Cred că am reușit să ne auzim inimile bătând, una ghemuită în cealaltă.

— Poate mi se întâmplă pentru că citesc de două ore din Mandelștam, poate că sunt beat, poate că e vina lui Penna, nu știu, dar trebuie să-ți spun. Întotdeauna mi-am închipuit cum ar fi să vin aici într-o zi și să găsesc o fată ca tine, singură, care să citească. Nu o vedeam cum arată fizic, dar e ca tine… La naiba, tu ești! S-a întâmplat.

Mi s-a tăiat răsuflarea.

Lorenzo s-a aplecat spre mine. Am vrut să mă trag înapoi, să mă feresc. Însă corpul meu a rămas nemișcat, ba mai mult: l-a așteptat. Să ajungă la un milimetru de chipul meu, să facă acel lucru cu limba, în urma căruia nu înțelesesem dacă rămâi sau nu însărcinată. Nu mi-a mai păsat de nimic. Mi-aș fi asumat orice risc. Eram proastă, inconștientă.

Mi-a atins buzele. Buzele noastre s-au lipit. S-au deschis, s-au închis din nou una în alta. Ca și cum toată viața mea ar fi fost acolo, toată ființa mea în acel punct cald și ciudat.

Lorenzo s-a tras brusc înapoi.

— Scuză-mă.

Și-a trecut o mână prin păr, a coborât privirea.

— Probabil am înnebunit.

S-a ridicat. Nici măcar nu și-a mai luat la revedere.

El a fost cel care a fugit. Eu am rămas acolo, pe scaun. Mi-am atins buzele, saliva, fără să o șterg. M-am gândit din nou la necunoscuta care trăia în mine, atât de lipsită de pudoare, atât de diferită de ce credeam despre mine.

Sărutasem pe cineva. Un necunoscut. Când am ieșit, eram bulversată. Soarele puternic m-a orbit, m-am dezechilibrat. Am auzit o voce care striga:

— Doamnă, doamnă! Aia e fata?

— Unde?

— Acolo, în fața bibliotecii.

Mi-am dat seama de toată scena: un bărbat arăta spre mine. Din capătul străzii, mama și fratele meu se apropiau alergând. Nu m-am uitat la Niccolò, doar la ea. Venea ca un tanc. Se apropia. Când a ajuns lângă mine, mi-a tras o palmă. Una singură. Suficient cât să îmi întoarcă fața.

— Să nu mai îndrăznești niciodată să faci asta! Niciodată!

N-a mai zis nimic altceva. Ne-am întors la mașină într-o liniște absolută. Când am ajuns acasă, nu am mai mâncat nici de prânz. Fiecare s-a dus să se închidă în camera sa, cu treburile lui: episodul nu se întâmplase niciodată.

Doar seara, Niccolò mi-a bătut la ușă să-mi spună câte ore dispărusem: aproape trei. Nu știau unde să mă mai caute, pe cine să întrebe.

— Mama parcă înnebunise, a oprit pe stradă pe toată lumea, urla „Elisa!“ așa de tare, încât ieșeau oamenii la geamuri. Ne-am întors până la sala de jocuri.

— Tatei i-ați spus?

— Nu. Mama voia să cheme poliția, apoi i-a trecut prin cap că poate te-ai ascuns într-o bibliotecă. Dar a trebuit să mergem până la biroul de informații turistice, ca să aflăm unde e biblioteca, pentru că vânzătorul de ziare ne-a zis ceva, cel de la înghețată, altceva. Un dezastru.

Mama mă cunoștea atât de bine, încât mi-a venit să plâng. Îi aparțineam, dragostea mea pentru ea nu putea fi ștearsă. Și totuși.

Nu mai eram virgină.

M-am gândit la el la masa de seară, în timp ce tata, întors de la ultima sesiune de examene, lăuda plajele albe și oazele naturale din regiune și îi promitea mamei că o va duce și în capitala

regiunii, la universitatea unde preda, iar ea își răsucea părul pe degete, și-l dădea pe spate, se juca încet cu tacâmurile, își mușca buza de jos: parcă eram eu, de dimineață, în fața lui Lorenzo. Niccolò, ca să nu-i mai vadă și să nu-i mai audă, mânca aplecat cu nasul în farfurie, cu căștile de la walkman pe urechi.

După masă, tata a pornit mașina de spălat vase, a curățat cuptorul și i-a propus mamei să iasă. Ea a spus da imediat.

— Și voi, au adăugat câteva secunde mai târziu, vreți să veniți? Ne ducem doar până aici, jos, să luăm o înghețată.

Era clar că voiau să se ducă singuri, că înghețata era doar un pretext. Fratele meu s-a făcut negru. N-am spus niciunul nimic.

Însă am tras cu urechea, în timp ce s-au dezbrăcat și s-au îmbrăcat în camera lor, spunându-și glumițe. Am dat din cap fără interes când au venit în bucătărie să ne salute, îmbrăcați la patru ace. Ea, cu aceeași rochie de dimineață, dar rujată și pe tocuri. La el se vedea diferența: se străduise, dar o vestă peste pantaloni scurți nu e cine știe ce. Erau așa prost asortați și așa de fericiți.

— Pe mai târziu, ne-au zis, el a luat-o de umeri și ea a râs.

Cum au închis ușa, Niccolò a început să dea cu picioarele într-un scaun, până l-a făcut bucăți. M-a privit și mi-a spus:

— Eli, eu nu mai rămân nici cinci minute în locul ăsta de căcat. Îl urăsc, îl urăsc, ducă-se naibii! Hai să mergem la gară și să ne uităm la trenuri.

Avea dreptate, dar n-am făcut niciun pas. Era un loc îngrozitor, dar la mai puțin de douăzeci și patru de ore de la sosirea noastră acolo, mi se întâmplase un lucru nemaiauzit, fabulos… Știu că poate părea incredibil că totul s-a petrecut în doar o zi. Dar la paisprezece ani, viața așa funcționează. Nu simți cum trece timpul, atât de repede fuge. Evenimentele se înlănțuie, precum focurile de artificii. E suficientă o clipă ca să vezi lucrurile altfel.

Nu mai voiam să fug nicăieri.

10 „Flacăra se clatină / Văcuța se leagănă“, în lb. italiană (n. tr.).

11 Melodie a trupei The Offspring, lansată în 1998 (n. tr.).

12 Sandro Penna (1906–1977), poet italian, cunoscut pentru creațiile sale legate de tema iubirii homosexuale, a homoeroticii (n. tr.).

13 „Toate poeziile“, în italiană (n. tr.).

14 Sandro Penna, *Poezii*, traducere de Smaranda Bratu Elian, Humanitas, București, 2013, p. 109 (n. tr.).

15 Giacomo Leopardi (1798–1837) este considerat cel mai mare poet italian din secolul al XIX-lea. Activitatea sa nu s-a rezumat la poezie, ci s-a extins și către filosofie, eseuri, filologie (n. tr.).

16 Antonia Pozzi (1912–1938) este una dintre cele mai originale voci din literatura italiană modernă. Toate cele circa trei sute de poezii au fost publicate postum, în mai multe ediții în Italia și traduse în străinătate (n. tr.).

17 Umberto Saba (1883–1957) s-a remarcat pentru poeziile sale autobiografice simple, lirice, devenind una dintre figurile cele mai importante ale vieții culturale din Trieste, orașul său natal. Cel mai cunoscut volum al său este *Canțonierul*, o culegere de texte care acoperă aproape întreaga sa producție poetică (n. tr.).

18 Vittorio Sereni (1913–1983) – poet, editor și traducător. Poezia sa tratează teme din istoria recentă a Italiei, precum fascismul, înfrângerea militară a Italiei în Al Doilea Război Mondial și renașterea sa postbelică. Timp de aproape treizeci de ani a fost directorul literar al editurii Mondadori (n. tr.).

19 Culegere de poezii de Vittorio Sereni, apărută în 1965. Opera marchează perioada dificilă prin care poetul trece după război, ca veteran al lagărelor de prizonieri din Algeria și din Maroc (n. tr.).

20 Culegeri de poezii de Vittorio Sereni (n. tr.).

21 Sandro Penna, *Poezii*, traducere de Smaranda Bratu Elian, Humanitas, București, 2013, p. 127 (n. tr.).

6

Ora de POEZIE epică

Beatrice a intrat în clasă la ultimul clopoțel, la opt și douăzeci, făcând paradă cu părul ei excentric, lung, roșu și creponat.

A venit direct la colega mea de bancă, o fată oarecare, timidă, cu nasul acvilin și cu un defect de vorbire, al cărei nume nu mi-l amintesc. I-a zis să se mute pentru că, de-acum înainte, lângă Biella stă ea.

Pentru mine, a fost un moment de glorie. Asta, pentru că s-a întâmplat de față cu toți colegii, care s-au întors surprinși spre noi, și pentru că a marcat debutul nostru în societate, în calitate de cele mai bune prietene. O voi critica deseori în viitor, nu voi fi de acord cu multe dintre alegerile ei, voi rămâne mereu fundamental diferită de ea, dar ceva trebuie să recunosc: a avut întotdeauna curaj.

Și-a dat jos ghiozdanul și haina. Odată așezată lângă mine, s-a uitat la toți, de jur împrejur, cu o privire fulgerătoare: „Ce, ați rămas cu gura căscată?"

Eram, oficial, Barbie Superplete și imigranta.

I-am pus mâna pe păr, era imposibil să nu faci asta: atât de moale, de strălucitor, exact ca al păpușii pe care am avut-o în școala primară. Amintindu-i de catastrofa zilei anterioare, am întrebat-o cum de a reușit tipul de la coafor s-o transforme atât de repede, ca prin magie.

— E o perucă, mi-a răspuns. Enzo a trebuit să taie destul din el. Trebuie să-mi dau pe păr cu un tratament uleios, de regenerare, cel puțin două săptămâni de-acum înainte. Nu pot să ies așa în public, *sub nicio formă*, a zis mama. A și plâns mama.

Clasa a continuat să se holbeze la ea din lateral, divizată între cei care n-o sufereau și cei care o admirau. Se dăduse cu sclipici pe pleoape, de parcă era gata să plece la discotecă. Pe vremea aceea, fotografii nu o pândeau la orice colț, dar ea venea la școală și îi șoca pe toți, doar de dragul de-a o face. Nu a purtat niciodată, cel puțin din ce țin eu minte, pantofii pe care îi purtau ceilalți, gecile care erau la modă atunci. Dacă avea chef să semene într-o zi cu o păpușă Barbie din '93, dacă îi dădea voie mama ei, așa făcea.

— Le simți privirile?

S-a apropiat cu buzele de urechea mea și și-a acoperit gura cu mâna.

— Nu te gâdili?

Nu.

Dar respirația ei caldă pe urechea mea, genunchiul ei lipit de al meu și faptul că trecuse în mod incontestabil de partea mea m-au impresionat.

— Am vrut să fiu și eu morcovie la păr, ca tine, le-am tot zis. Dar mama și Enzo nici n-au vrut să audă și a trebuit să mă rezum la un roșu-cireașă.

Profesoara Marchi a intrat și s-a lăsat liniștea. S-a așezat la catedră, s-a prins de schimbarea în bănci

și de culoarea părului, dar a spus numai:

— Pagina 220, *Odiseea*, Cântul VI.

Era o femeie severă, de care nu te puteai apropia în niciun fel. „Nu sunt prietena voastră, ci profesorul vostru de italiană, de latină și de greacă.“ Avea treizeci de ani, dar se purta de parcă ar fi avut cincizeci.

Eu și Beatrice am căutat pagina respectivă, ca niște eleve-model. Marchi a început să ne citească, și noi, atente, să o urmărim. „Nemuritorii, locuim noi doară / Departe, cei din urmă pe noianul / Bătut de valuri, și la noi nu vine / Din altă parte nimeni.“22

Ca să subliniez, foloseam un creion ascuțit și m-am oprit asupra unui vers care m-a impresionat. Bea, în schimb, desfăcuse un marker și colora tot textul, îl folosea ca pe o rolă pentru vopsit: titluri, text, comentarii, sublinia tot. Nu știu cum făcea să scape de părțile care nu erau esențiale. Dar am simțit o oarecare euforie știind-o lângă mine, am putut să mă uit pe furiș în penarul ei, să-i simt mirosul de cremă de piersici care plutea în jurul ei.

„Iar acesta Veni încoace pribegind sărmanul / Și-acum se cade să-ngrijim de dânsul, / Că doar trimiși de zei ne vin străinii / Și cerșetorii.“23 Marchi a întrerupt lectura, a așteptat să ridicăm capetele ca să ne privească în ochi:

— În Grecia antică, nu există o datorie mai mare decât ospitalitatea. Nu e nici o obligație morală, nici una politică, ci una religioasă. Nausica îl vede pe Ulise gol, dizgrațios, „sluțit cum fuse“24, slujnicele fug, dar ea îl reunoaște ca dar al lui Zeus.

Râsete:

— Biella, dar al lui Zeus și slută, pe deasupra!

Am știut la ce fragment urmau să se oprească toți colegii, am urât-o pe Marchi pentru că alesese acel pasaj. – Goală, goală! am auzit din spate.

— Și Mazzini cum zice? Ah, ah, Mazzini!

Nu era prima dată, totuși mi-a fost rușine. Nu de ei, ci de mine. Am întors privirea din carte, spre geam.

„Pascoli“ era o dărăpănătură, plin de mucegai, cu tencuiala roasă, atât de părăginit, încât cinci ani mai târziu a fost închis pentru neconformitate și avize insuficiente. Dar avea avantajul de a se afla într-un loc splendid, poate cel mai frumos din Italia. De la orice fereastră se vedea marea.

Stăteam cu ochii pe geam în speranța că o să-l văd. Când lecția nu-mi trezea interesul sau când ceilalți comentau pe seama mea, mă refugiam în el. Intrase în viața mea ca să ocupe un gol, să dea o formă abandonului pe care îl urzisem undeva între cutia toracică și inimă. Corelativul obiectiv, urma să aflu mai târziu, locul în care sapi o groapă și îndeși sentimente pe care nu ești în stare să le verbalizezi.

Beatrice a întins mâna peste manualul meu și m-a adus înapoi. Fără să o vadă nimeni, mi-a scris pe un colț de pagină: „Cine e?“

N-am înțeles. Marchi a început din nou să citească din întâlnirea lui Ulise cu Nausica. Bea și-a pierdut răbdarea și mi-a scris: „Băiatul! Cine e?“

Mi-a luat toată ora de poezie epică să mă gândesc. Și n-a fost deloc ușor. Nu mai avusesem nicio

prietenă până atunci. Și încă una ca ea, ca Superplete, la care nici măcar n-aș fi îndrăznit să visez. Acum stăteam lângă ea: trebuia să merit asta, trebuia să-i zic.

Pe marginea manualului, i-am scris mic, mic de tot: „Ți-l arăt în pauză."

Înainte, în pauze, rămâneam în clasă, cu biscuiții mei umpluți cu cremă, cu fruntea lipită de fereastră și cu mâinile pe calorifer. Suportam mai greu acele zece minute decât cele cinci ore de lecții. Uneori rămânea și fosta mea colegă de bancă: se prefăcea că repetă, aplecată peste cărți, tristă. Eu mă oglindeam în ea, ea, în mine și stăteam așa, în tăcere.

Însă în marțea aceea, Beatrice m-a târât după ea, de pe margine, direct în centru. Emoția pe care am simțit-o ieșind la brațul ei pe hol a fost covârșitoare și eliberatoare. Am făcut cunoștință și cu restul clădirii: scările, etajele. Bea a vrut să străbatem împreună fiecare colțișor, să scrutăm fiecare baie, până când avea să-l găsească pe renumitul băiat.

— Povestește-mi totul, a spus pe un ton poruncitor.

Iar eu, ciugulind din pachet, alergând în urma ei, care nu punea gura pe mâncare, ca de obicei, m-am conformat. În timp ce toți se întorceau să o salute, plini de curiozitate sau contrariați de prezența mea, prefăcuți, în orice caz: „Ce păr superb ai, îți stă fantastic așa!"

Am început să înțeleg cât de puțin o simpatizau, de fapt. Avea deja, pe vremea aceea, un metru șaptezeci și cinci, talia subțire, abdomenul plat, fundul ferm, picioarele atât de lungi și de subțiri, încât aveai impresia că nu mănâncă niciodată. Ieșea prea mult în evidență, era diferită de absolut toți. Îi scotea din sărite, iar eu citeam pe fețele lor, cel puțin acolo, în provincia aceea uitată de lume, că erau gata să le ridice osanale fetelor frumoase pe care le vedeau la televizor, dar când o vedeau printre ei, fiind una de-a lor, nu ezitau să o linșeze.

Cât am stat la rând, la dozatorul de sucuri, Bea nu a încetat să mă întrebe:

— E aici? Îl vezi?

— Nu, i-am răspuns cu ușurare.

A introdus o monedă, a tastat codul pentru *caffè ristretto*. O bea fără zahăr.

— Oare n-o fi venit azi?

— Scuterul lui era aici, de dimineață.

— Bine, atunci, dacă nu e înăuntru înseamnă că e pe-afară.

Mi-am dat seama că vorbea serios și am dat s-o opresc:

— Hai s-o lăsăm baltă!

Mai erau, poate, trei sau patru minute până se termina pauza. Bea mi-a ignorat rugămintea și m-a târât după ea pe o ușă secundară, a împins bara antipanică. Am ajuns într-o curte interioară, ferită de vânt, unde grupuri de băieți mai mari fumau în cerc sau adunați pe scările de incendiu. M-a pus să mă urc pe una dintre ele și mi-a zis:

— Hai, uită-te după el!

Era frig, iar noi eram singurele fără geacă. Stăteam cocoțate acolo și ne frecam mâinile.

L-am căutat cu privirea printre ceilalți băieți și l-am recunoscut. I-am arătat lui Beatrice capul lui blond:

— Cel de acolo.

— Glumești, aproape că a țipat ea. Ăla e Lorenzo Monteleone!

Așa am aflat cum îl cheamă. Dar nu mă ajuta cu nimic.

— Familia lui e foarte sus-pusă. Am fost și noi invitate la ei la cină de câteva ori, eu și mama, care a fost leșinată și n-a mai putut de încântare. Tatăl lui a fost primar, acum este la Regiune. Mama e judecătoare sau ceva de genul ăsta. E singur la părinți. Ce altceva? Stă în Piazza Roosevelt…

Câte informații, mi-am zis, care umplu dintr-odată luni întregi de tăcere, de fabulații, de stat la pândă, de așteptare. Și așa am descoperit că era „băiatul lui…“ și nu vreun Robin Hood, cum mi-l imaginasem eu. Orfan, crescut de un librar bătrân, ca într-un roman de Dickens pe care mi-l schițasem în minte, nu; realitatea era alta și se putea reduce la „visul unei nopți de vară“. La fel cum zeii se arată muritorilor; coboară alături de ei sub formă de lebădă, apoi dispar.

După sărutul acela, m-am întors la bibliotecă în fiecare zi. Am fost dimineața, la prânz, cu mașina, cu părinții, pe jos. Am insistat, m-am revoltat ca o fiară: „Trebuie să mă duc, *trebuie*!“ În timp ce ai mei, șocați, au încercat să-mi explice că era duminică și că biblioteca era închisă. Probabil ăsta a fost motivul pentru care tata s-a grăbit să-mi ia un scuter.

Mi-am făcut legitimație, două luni la rând am rezervat poeziile lui Mandelștam. Le-am citit, le-am recitit, le-am învățat pe de rost. Lunile iulie și august doar asta am făcut. De fiecare dată când auzeam ușa scârțâind, ridicam imediat ochii, în speranța că era el.

În zadar.

Nu s-a mai întâmplat nimic.

Atunci mă ridicam și mă duceam să-l caut pe-afară, pe unde își făceau veacul băieții normali, care jucau fotbal pe țărm și se bronzau. Mă rugam să-l găsesc și, în același timp, speram să nu mai dau de el niciodată. Să nu-l văd întâmplător la bar, cu prietenii lui, cu picioarele pline de nisip sau îmbrățișat cu vreo fată, în spatele stâncilor. Am străbătut toată linia țărmului. Am ajuns inclusiv la plaja de fier. Și așa a început școala.

Tata mi-a găsit, pe la mijlocul lunii iunie, nu știu cum – „pe internet“, a zis, dar ce era acela „internet“ nu știam pe atunci –, un scuter Quartz. O caricatură, cu capacitatea de 50 de centimetri cubi, care nu se mai fabrica din ’97. Când am parcat în fața liceului pentru prima dată, mi-am dat imediat seama că singurul Quartz de acolo era al meu și m-am simțit foarte prost, m-am supărat foarte tare pe el: „Tu nu vezi în ce hal sunt, «tipa nouă» de care toată lumea își bate joc, iar tu îmi mai bagi pe gât și vechitura asta?“

Cred că nici nu și-a dat seama. Pentru el n-avea nici cea mai mică importanță cum te îmbraci, cum îți stă părul, ce mijloc de transport folosești. Doar inteligența conta, doar ce știi și ce ai de spus. Dar du-te, tată, și explică asta lumii, lumii ăsteia, în care trăiesc eu! Iar Niccolò, spre binele meu, evident, s-a dus la chioșc, a cumpărat un set de abțibilduri, convins că poate să rezolve problema, și i-a dat scuterului lovitura de grație, l-a transformat într-un „punk-mobil“.

Chiar în timp ce încetineam în parcare, l-am văzut din nou pe Lorenzo, într-o dimineață de septembrie, urcat pe un Phantom negru. L-am recunoscut înainte să-și scoată casca. M-a recunoscut și

el, s-a blocat. Cu ochii triști, a ridicat două degete în semn de salut. Am făcut și eu același gest, apoi m-am dus să caut un loc de parcare, cât mai departe de el. Pentru ce suferisem, pentru cine? Știam cine e, de fapt? Nu. Doar am visat la numele lui. Timpul a trecut, iar dezamăgirea a devenit neglijabilă.

— …îmi pare rău să-ți spun, dar e cuplat cu cineva.

— Asta trebuie să fie explicația, i-am răspuns lui Beatrice, privindu-l pe Lorenzo, care intra împreună cu ceilalți.

Deja sunase clopoțelul.

— Serios, chiar nu contează.

— Dar mi-ai spus că v-ați sărutat!

— Am mințit.

M-a smucit de mână.

— Valeria e o proastă. Iubita lui, adică. El nu e rău, îl cunosc: e un ciudat, o face un pic pe artistul. Ea merită să i se pună coarne.

Nu știam cine era această Valeria. Iar la pus coarne nu mă pricepeam. După ce mama și fratele meu s-au întors fără mine la Biella, am încetat să mai merg la bibliotecă. În după-amiezile interminabile de după școală, după ce îmi terminam temele și înainte să se lase întunericul, alimentam scuterul cu benzină de cinci mii de lire, doar ca să-mi iau gândul de la tot, și mă opream des în dreptul plajelor, care deja se goliseră.

Între timp, s-au întors toți, cu excepția noastră, lecția a reînceput. Din cauza asta, eu și Bea am primit, în dimineața aceea, un avertisment în catalog.

— Trebuie să faci ceva, mi-a zis. La fel cum am făcut cu blugii. Trebuie să câștigi.

— Să câștig ce? am râs.

S-a uitat la mine cu atenție. Serioasă, concentrată. Pe scara de incediu din curtea interioară a Liceului „Pascoli“, m-a întrebat ce aveam de gând să fac.

Habar n-aveam.

— Ce-ți place?

Am încercat să mă gândesc.

— Nu cum ești, nu cum ai vrea să fii, nu cum te văd alții, ci tu, în viață, ce vrei să faci?

N-am putut să răspund nimic. Echilibrul pe acele scări era foarte precar. Eu nu eram în stare să rostesc un cuvânt, iar ea era atât plină de pasiune. Stau acum și-mi aduc aminte: cum putea să ardă ca o flacără și să ghicească, la doar paisprezece ani, cele mai ascunse dorințe ale celor din jur?

— Vrei să scrii, nu? Ai zis că ții un jurnal.

M-am rușinat atât de tare, ca și cum mi-ar fi smuls toate hainele de pe mine în fața clasei.

— Atunci, scrie-i o scrisoare.

În timp ce paznicii trimiși să ne caute ne găsiseră în sfârșit și ne făceau semne să intrăm imediat, mi-a promis:

— Te ajut eu. Mi-o dai mie mai întâi s-o citesc și ne descurcăm împreună.

Și am început. Pe pagini rupte din caiete. Nu existau mailuri, anexe, dischete, CD-uri, USB-uri: doar pix și hârtie.

Când m-am întors în ziua aceea acasă, parcă eram posedată. Am mâncat la prânz cu tata, chiar mai îngândurată decât de obicei. Apoi m-am închis în cameră și n-am pus mâna pe nicio carte toată după-amiaza. M-am lipit de birou, cu o foaie albă în față. Am scris un singur cuvânt: Lorenzo. Și m-am simțit ca și cum m-aș fi eliberat de o presiune.

Am crezut că-l lăsasem în urmă, dar nu era adevărat. Rămăsese acolo, undeva, în incubație. El sau poate nevoia de a scrie, de a avea un destinatar absent, numai și numai pentru mine, căruia să-i pot spune orice.

Am fost sinceră de la început, lipsită de orice inhibiție. Mi-am dorit atât de mult să-mi dau frâu liber gândurilor, să las totul în urmă, să vorbesc. Pixul aluneca pe foaie, inclusiv pe margini. I-am scris din ce erau alcătuite zilele mele: din tăceri. Prânzul, cina, duminicile. Eu, în camera mea, iar tata, în birou. I-am povestit despre Biella: munții, Liabel, Palazzina Piacenza. În timp ce scriam, transpirasem leoarcă, nici mie nu-mi venea să cred: chiar făceam asta. I-am povestit despre excursiile în Sesta, vara, și de la Oropa, iarna. Despre cum ne dădeam cu sania pe câmpul din Oche, acoperit de zăpadă, fratele meu și cu mine, îngrămădiți unul în altul, ca și cum am fi fost o singură persoană. Mama râdea de noi, cu paharul de vin fiert în mână. Vidul care prevestea abandonul.

Fără s-o recitesc, am pus scrisoarea într-un buzunar al ghiozdanului. În dimineața următoare, i-am dus-o lui Beatrice, sigură de mine, mândră. Ea a desfăcut-o și a citit-o dintr-o răsuflare.

— Sub nicio formă, a concluzionat, ridicând privirea. E plină de greșeli, de repetiții. E jalnică, îți vine să suni la Protecția Copilului. Nu trebuie să povestești chiar totul, calmează-te. Filtrează.

Am avut o senzație puternică de durere fizică. Un sentiment de respingere devastator, pentru că a fost vorba direct despre mine. Nu despre cum mă îmbrăcam, nu despre accentul cu care vorbeam, nu despre cum îmi stătea părul. Ci despre mine.

Cu toate astea, am ascultat-o. În după-amiaza următoare, m-am așezat din nou la birou. Zeci de ani mai târziu, trebuie să recunosc puterea pe care Beatrice o exercita asupra mea. Și, lucru paradoxal, fără ea, nu aș fi găsit niciodată curajul de a mă apuca serios de scris.

Am încercat, de data asta, să selectez informațiile, să mă controlez, să nu explodez. Stăteam lipită de scaun și scriam îngrijit. Așterneam pe hârtie un cuvânt, după care îl ștergeam, apoi un altul, iar îl ștergeam, și tot așa. Am irosit și hârtie, și toată energia. Întregul vocabular al limbii italiene mi s-a părut periculos, excesiv, nepotrivit; *eu* eram așa.

Vineri dimineață i-am predat lui Beatrice o pagină și jumătate.

— Ce e asta?

Mi-a dat-o înapoi furioasă.

— Aici n-ai scris nimic. Treci de la o extremă la alta. Trebuie să-l seduci, nu să-l plictisești.

În a treia după-amiază am înțeles cum trebuia să procedez, așa că am început să mint. În prima

versiune m-am abținut, apoi m-am relaxat și, în final, am rupt-o. Am rescris-o, mințind și mai mult. Am deschis *Menzogna e sortilegio*: nu trecusem niciodată de pagina 30 și de-acolo am cules tot ce am putut. La întâmplare, am copiat cuvinte sau propoziții întregi, doar pentru că mi-au sunat bine.

Am inventat episoade din trecutul meu, pe care nu le trăisem niciodată. Mi-am transformat și casa: Via Trossi, aflată la periferie, am mutat-o în plin centru. Mama, din muncitoare la fabrică și hoață, a devenit o pictoriță neliniștită. Lui Niccolò i-am dat jos creasta, piercingurile, l-am îmbrăcat în negru, cu o haină de piele, l-am zugrăvit părul lung și cu fața machiată cu alb, pentru că, din punctul meu de vedere, metaliștii erau mai interesanți. Am prins gustul fanteziei, apoi am pierdut orice măsură. Sâmbăta și duminica le-am petrecut în întregime schimbându-mi viața.

„Trebuie să-l seduci", spusese Beatrice. Pe măsură ce scriam, mă îndepărtam de adevărata Elisa. M-am deghizat, m-am ascuns, am exagerat cu adjectivele. Am brodat peste cele mai intime detalii. M-am prefăcut expertă în lucruri pe care nici nu știam să mi le imaginez: nu le-am pomenit explicit, le-am lăsat supendate între spațiile albe, am făcut doar aluzii. M-am eliberat de Elisa cea timidă și i-am dat de înțeles că deja o făcusem de mii de ori, am descoperit o parte din mine despre care nu știam că există și care, poate, era cea adevărată.

Însă un lucru e sigur: Beatrice a fost cea mai bună școală de scriere de la care puteam învăța. Oricât ar susține ea azi că cititul e o pierdere de timp, că ea are un imperiu de condus și că romanele sunt toate o aiureală. Minte. La fel cum am mințit și eu. Și nu e nimic mai erotic decât o minciună bună.

Duminică, am stat în pat și am citit pentru ultima dată rezultatul a șase zile de lucru. M-am emoționat, ca și cum ar fi scris-o altcineva. Chiar așa: cine o scrisese? Răspunsul îmi dădea fiori. Am ridicat receptorul și am auzit sunetul metalic al conexiunii la internet. Tata descărca ceva în acel moment, nu știu ce drăcie de fișier pentru facultate, de milioane de biți. M-am enervat. Am deschis ușa și am țipat:

— Termină cu prostia aia, trebuie să sun pe cineva.

Deja mi se părea că fac parte din marea literatură. Învingându-mi teama, am sunat-o pe Beatrice acasă, la nouă seara, am inventat o urgență la școală și, imediat ce mama ei a chemat-o la telefon, am implorat-o:

— Mâine-dimineață, la șapte și jumătate. Hai să ne vedem înainte de ore, te rog! E extrem de important!

Am pus receptorul jos și n-am mai închis un ochi în noaptea aceea.

În ziua următoare școala era pustie și în holul cel mare eram doar eu și Bea, cu ghiozdanele în spate și gecile pe noi. Scrisoarea era între noi. În timp ce o citea, eu o priveam cu atenție. Mă plimbam de colo-colo, fremătam, tresăream la cea mai mică schimbare a mimicii ei: o mișcare din sprâncene, din buze. Inima mi-o luase la goană.

— Îmi place, mi-a zis la final. E chiar frumoasă, Elisa.

Ochii îi străluceau, eram peste măsură de fericită, eram în al nouălea cer.

Bea a împăturit foaia, a pus-o înapoi în plic, i-a cerut paznicului un pix, a scris ceva pe plic și a urcat scările. Eu, după ea. Doar că n-a intrat în clasa noastră, ci a mai urcat un etaj.

— Ce vrei să faci? am întrebat-o speriată.

Nu mi-a răspuns. Abia acum începuseră să mai apară și alți colegi. Beatrice a traversat coridorul din

dreapta, de la etajul doi, direct către clasa din capăt: a X-a C.

— Nu, am oprit-o și am încercat să-i smulg scrisoarea din mână.

A ridicat brațul și n-am reușit să ajung la plic. Era prea înaltă pentru mine. Mi-a venit să plâng.

— Nu vreau s-o citească!

— Și atunci de ce-ai mai scris-o?

Pentru ea. Ca să mă laude ea.

Pentru mine. Ca să-mi demonstrez că valorez ceva.

El era prezent, era real. N-avea nicio legătură cu minciunile mele.

— Nu, te rog.

Beatrice m-a săgetat cu privirea:

— Prietenia noastră se încheie aici.

Am înghețat.

— Tu hotărăști: ori mergem să-i punem plicul în bancă, ori jur că nu mai vorbesc cu tine, mă duc în banca unde stăteam înainte și n-o să mai dea nimeni doi bani pe tine.

Uite-o, nesimțita!

Iar a ieșit la suprafață. Ca în prima zi de școală, ca de fiecare dată când se apuca să râdă pe seama instabilei din Biella.

Nesimțita trebuia să câștige. Nicio rezervă de ordin moral, social, civil. Prietenia: dă-o naibii! Ea vrea doar să-și atingă scopul.

Și a obținut ce a vrut.

Am intrat într-a X-a C. Deja se informase, își făcuse planul, știa unde trebuia să mergem: ultima bancă de la geam. Era plină de mâzgăleli, dedesubt era o carte uitată. Am apucat să citesc ce scria pe copertă: Vittorio Sereni, *Stella variabile*, „Stea variabilă“. Am simțit cum un vânt rece îmi înfioară pielea pe brațe și pe picioare. Beatrice a lăsat alături plicul pe care scria „Pentru Lorenzo“.

Și am fugit.

22 Homer, *Odiseea*, Cântul VI, versurile 276-279, traducere de George Murnu, Univers, București, 1971 (n. tr.).
23 *Ibidem*, versurile 279-282 (n. tr.).
24 *Ibid.*, versul 185 (n. tr.).

7

La mijlocul lui august, când B. mi-a salvat viața

„*E si divorano con gli occhi, si / cercano si tendono le mani / di nascosto sulla fiandra del tavolo*.“25 Nu e vorba despre mine și Lorenzo, chiar dacă versurile sunt din *Stella variabile*. Cei doi care se caută și se devorează unul pe celălalt, încercând să se ascundă, dar fără să reușească, sunt părinții mei.

Titlul poeziei este „Domenica dopo la guerra“ și conține o întrebare: „*Per due che si ritrovano in una / domenica dopo la guerra / allora può / rifiorire il deserto del mare?*“26

Mama a înflorit în perioada aceea, asta e sigur. Tata a stat din ce în ce mai puțin în birou și a început să capete puțină culoare în obraji. După șapte ani de căsătorie și unsprezece de despărțire – s-a întâmplat pe vremea când am început eu să rostesc primele propoziții întregi –, în vara aceea devastatoare a anului 2000 au gustat din a doua adolescență.

Strecuratul afară din casă seara pentru înghețată a devenit o obișnuință. Odată cu trecerea timpului, au renunțat și la formalitatea de a ne întreba dacă vrem să-i însoțim. După ce tata termina cu problemele de profesor, nu era zi în care să nu meargă la mare. De fiecare dată, o altă plajă, o nouă oază naturală. După prânz, fratele meu și cu mine ne duceam în pat, eu, să citesc, el, să doarmă, amețit de marijuana. Ei doi ieșeau parfumați de la crema de protecție solară. Mama purta o pălărie de paie și o rochie de plajă galbenă, subțire, tata, o șapcă de baseball, un roman de Stephen King sub braț, iar de la gât nu-i lipsea niciodată binoclul cu care observa păsările.

Se plimbau pe oriunde în Passatul lui murdar, cu portbagajul umplut la maximum: echipamentul pentru observarea păsărilor, aparatul polaroid pentru fotografii, alături de care ea își punea salteaua gonflabilă, șezlongul, prosoapele.

Despre ce vorbeau oare? Imposibil să-mi imaginez. Mama nu știa nimic despre dumbrăveancă, prundaș, pasărea-ogorului, nu păruse niciodată interesată de lumea animală. Internet și software? Cu atât mai puțin. Galaxii? Era suficient că știa în ce regiune din Italia se află. Tata absolvise cu zece și luase doctoratul cu *magna cum laudae*, cu o lucrare publicată în Statele Unite ale Americii, iar mama nu terminase nici măcar facultatea. Dacă încerca să citască un ziar oarecare, obosea după primul paragraf. Era un dezastru. Ochii mei de acum, de adult, nu mai sunt nemiloși cu ea, cu impulsivitatea ei exagerată, cu modul în care se exprima și, cu siguranță, nu mai sunt ochii cu care am privit-o în acea vară. Mi-aș dori mult să o văd din nou fericită ca atunci.

Nu ca în fotografii, ci ca într-o după-amiază oarecare de iulie sau de august din anul 2000, așa cum zâmbea de fiecare dată când ieșeau la plajă. Era micuță, cu pistrui, cu bretonul dezordonat, care îi acoperea ochii. Ușoară și lipsită de griji la fel ca numele său. Annabella.

Din când în când, după somnul de după-amiază, Niccolò se trezea din starea sa de amețeală și venea la mine sau eu terminam a nu știu câta lectură a lui Mandelștam și mă duceam să bat la ușa lui. Ne așezam singuri în bucătărie, luam o gustare, reluând vechile obiceiuri proaste din Biella: MTV, chipsuri și picioarele pe masă. Dincolo de obloanele lăsate, răsuna agitația din T, ce clocotea de viață, cu tineri care se întreceau la sărituri de pe stânci și meciuri de tenis pe plajă.

Noi eram palizi, agasați de tot ce era în jurul nostru. Doar după ora cinci ne încumetam să scoatem nasul afară, odată cu bătrânii și cu nou-născuții. Eu continuam să fac naveta între casă și bibliotecă, ca un suflet chinuit, el se îneca în hașiș și în ketamină, împreună cu noii lui prieteni, niște împuțiți, iar mama și tata se distrau copios.

Nu vreau să-i fac să pară ceea ce nu erau: insensibili, denaturați. Aveau grijă de noi. Vedeau pupilele dilatate ale lui Niccolò, fața mea abătută. Dar – abia acum îi înțeleg – ce puteau să facă?

Erau îndrăgostiți.

Era momentul lor, nu al nostru.

Au încercat să ne implice din când în când, mai ales tata. Într-o dimineață a vrut să ne arate cum funcționează 586 Olidata, care trona în biroul lui, un paralelipiped gri, mai mare decât un televizor, cu ecranul bombat și care azi ar face pe oricine să râdă, dar, pe vremea aceea, avea un procesor Pentium 3, și tata nu obosea să le zică tuturor: „Am un Pentium 3." Iar ochii îi sclipeau gândindu-se la viitor. De data aceea s-a entuziasmat, s-a înfierbântat. Trebuie să spun că a fost mereu un profesor foarte bun, dintre aceia care rămân în sufletul elevilor ani și ani. Dar, așa cum știm, cu copiii e altceva: ei nu stau să asculte. A mișcat mouse-ul, a dat click cu precizie, arătându-ne cum puteam să ne conectăm la internet, să ne deschidem în fața lumii. Pe o foaie ne-a scris *username*, *password*, număr ISP: o groază de pași. Noi eram muți, nemișcați, cred că am rezistat acolo cel mult vreo zece minute.

Apoi a încercat cu o altă mare pasiune: păsările. Am fi avut șansa să asistăm la spectacolul extraordinar al vânturelului în zbor, al prundașilor în dansul iubirii, în Parcul Natural din San Quintino, trezindu-ne cu noaptea-n cap, echipați cu ghete corespunzătoare și cu binoclul absolut necesar. Am omorât proiectul chiar dinainte să se nască, ieșind imediat din cameră.

Mama era schimbată, nu ne mai privea ca înainte. Era fermecată de el, de mare, de euforia libertății regăsite.

— Ai o groază de restanțieri, îi zicea tatei râzând, fără ranchiună.

Și ne lăsa în pace. Vreo două ore sau toată dimineața. Se întorcea pe la unu, cu brațele doldora de sacoșe de cumpărături, părul plin de nisip, câteodată chiar și cu pantalonii pătați de verde, ca și cum s-ar fi rostogolit pe iarbă și, obligatoriu, găsea masa aranjată, pe fostul soț în fața cuptorului, copiii lipiți de televizor. Galbeni precum ceara.

În prezența noastră nu se sărutau niciodată, aproape nici nu se atingeau. Dar totul era atât de evident. Două persoane care aveau așa de puține lucruri în comun trebuiau să concentreze pe alte aspecte. Camera lor era în capătul holului, cea mai îndepărtată de ale noastre. Mama acum se închidea în baie cu cheia, nu ne mai lăsa să intrăm. Era mereu parfumată, machiată, pieptănată. Se îndepărta din ce în ce mai mult de noi, pentru că acel „noi" nu mai exista. Se transformase în „ei". Dar să mă întorc la întrebarea inițială: „Poate să înflorească deșertul pe mare?" Acum, la treizeci și trei de ani, știu răspunsul: nu.

Primele semnale că idila dintre mama și tata urma să se termine le-am văzut în noaptea de Ferragosto27, cea în care am cunoscut-o pe Beatrice. Mai mult decât niște semnale, era vorba de un vuiet asurzitor, înspăimântător, insuportabil, ca acelea care anticipează, în zonele de coastă, un tsunami.

De data aceea nu au insistat să venim cu ei, ne-au obligat: mergem toți patru să luăm masa într-un restaurant elegant, cu terasă spre mare. Tata rezervase o masă cu o lună înainte, ca să prindă loc.

— O să ne îmbrăcăm frumos, o să așteptăm focurile de artificii și o să ne distrăm pe cinste.

Mama a zis-o pe un ton de ultimatum și fața ei promitea represalii, dacă nu ne conformam.

Am urât dintotdeauna petrecerile. Nu mi se potrivesc, știu că aproape fiecare familie – nu mă refer la cele dezaxate sau distruse, ci la cele normale – este pusă la grea încercare în astfel de zile. Deja fiecare Crăciun era pentru noi un calvar: tata suna stânjenit la interfon, la Biella, cu un *panetone* în mână, făcând eforturi să ne zică două vorbe.

De Ferragosto se desfășura aproape același scenariu, unde mai pui că era și cald în T. În plus, mama, care se juca de-a nevasta, se întrecea în pregătiri. Înainte nu se sinchisea deloc de sărbători: imediat ce se termina prânzul și tata pleca, era fericită să-și pună salopeta, să lase bucătăria în dezordine și să cânte cu noi pe canapea Manu Chao. Acum însă, m-a dus și pe mine la coafor.

— O tunsoare punk pentru amândouă.

— Poftim? a întrebat proprietarul.

Nu era Enzo. Abia mult mai târziu am intrat în salonul lui „super la modă" – așa cum scria Beatrice –, unde lăsai o avere și unde primeai și cafea în timp ce te vopseau. Nu, salonul unde m-a adus mama era o caricatură a aceluia: poze decolorate cu coafuri demodate și doamne de o oarecare vârstă care așteptau să se usuce la cască. – Scurt și în scări, i-a tradus mama, important e să ne faceți la fel, pe mine și pe fiica mea.

Așezate una lângă alta, ne-am dat mâna. O mică paranteză de fericire, palidă, înșelătoare. Oglinda reflecta două figuri asemănătoare: doi morcovi. Mama mi-a făcut cu ochiul și a zâmbit, în timp ce două fete cu foarfeci ne-au tuns pletele în același fel; avea o putere atât de mare când eram doar noi două și mă iubea, că uitam de orice băiat, de orice iubire, de viitor, de scris și de citit; voiam doar să redevin copil.

Băieții de acasă ne-au întâmpinat cu un „uau!" când ne-am întors; pentru prima dată aveau aceeași părere: muți de mirare. Tata s-a entuziasmat imediat, căutând privirea fratelui meu, iar el și-a întors-o, rușinat. De fapt, eu și mama eram chiar drăguțe.

Am fost atunci chiar și la cumpărături împreună. La parfumerie, la mercerie, într-un magazin de haine: am făcut stoc de chiloți, de sutiene, zeci de rochii noi, pentru o viață nouă. Cu cartea de credit a tatei; mama mă înduioșa. Am continuat să intrăm, din obișnuință, în magazine ieftine. Dar la T, mama se aprindea imediat, se agita, se ruga de mine să probez sandale cu toc, rochițe scurte, mulate, aurii, argintii, care nu i-ar fi venit bine nici lui Beatrice, deși, după cum știm, ei îi stă bine cu orice.

În seara de Ferragosto, la ora opt, am fost cu toții gata. Ce noroc am că nu există nicio fotografie de familie din acel moment: mai mult decât pentru o cină oarecare, eram gătiți ca pentru carnaval. Mama, în rochia ei lungă, de un roșu strident, s-ar fi potrivit perfect la o nuntă din Balcani. Tata, rigid, în costum și cămașă, parcă nu era în pielea lui. La insistențele mamei, a spălat chiar și mașina. Niccolò era același dintotdeauna: dacă i s-ar fi spus și cum să se îmbrace, am fi ajuns cu toții pe prima pagină a ziarelor, pentru cea mai recentă crimă. Și eu, Dumnezeule, eu chiar purtam o rochie aurie, cu șliț și decoltată.

Tot drumul până la restaurant m-am rugat să nu dau peste Lorenzo, să nu mă vadă în halul ăla.

Habar nu aveam că, de fapt, urma să explodăm. Tata conducea atent, la limita de viteză. Eram ca o bombă de război îngropată: urma să sărim în aer? Da, nu.

Am ascultat „Basket Case“. Îmi aduc aminte câteva versuri profetice*: „Grasping to control / So I better hold on.“*28 Mama a fredonat și ea, tata a încercat să descopere și aspecte pozitive în muzica aceea, lui îi plăcea doar Mozart. Străzile erau congestionate, plajele presărate cu focuri de tabără și băieți așezați în cerc, pasându-și de la unii la alții un cui, așteptând baia în mare de la miezul nopții. Pe geamuri intra sirocoul și lumina. Am reușit să scap de mersul pe tocuri și să-mi păstrez bocancii. Niccolò mă strângea de mână, ca să nu facă o criză de nervi. Mai merseserăm noi vreodată cu mama și cu tata în mașină? Niciodată.

Într-o zi, o să vrea să pună pe cineva să-i scrie biografia – vorbesc despre Beatrice. Bineînțeles că n-o să mă roage pe mine: nu ne mai vorbim de peste treisprezece ani. Nici măcar în vis n-aș accepta: îmi aduc foarte bine aminte de ultima noastră ceartă, cea definitivă. Dar știu că sunt singura persoană din lume care ar avea toate drepturile să o scrie.

În acea seară de 15 august, am trecut pragul restaurantului La Sirena toți patru împreună, intimidați, dar fermi, pentru că aveam rezervare. Am traversat salonul interior deja plin și am ajuns pe terasa cu deschidere spre mare, desprinsă parcă din filme.

Stelele se unduiau, reflectate în apă: dincolo de mișcarea calmă a valurilor, zumzetul comesenilor era singurul zgomot de fond; peste tot erau fețe de masă din damasc și tacâmuri din argint; deasupra capetelor noastre, doar vălul întunecat al nopții și lămpi din hârtie, care atârnau de o pergolă. Mama era fascinată, Niccolò, dezgustat. Însă pe mine m-a impresionat o fetiță cu un păr extraordinar de strălucitor, castaniu-deschis, cu vârfurile aurii, și cu ochii de smarald, cu rochie albă, ca pentru sacramentul confirmării, înconjurată de o familie perfectă.

De ce m-a impresionat? Cum e posibil ca într-un restaurant plin de lume, eu să mă fi oprit asupra ei?

Am citit atât de mult, miile de descrieri de personaje invizibile și legendare mi-au folosit ca s-o recunosc pe *ea*. Era magică, fără urmă de îndoială: privirea emana puterea farmecelor, surâsul mă vrăjea. Am ales-o imediat.

Nu știu câte minute am privit-o, în timp ce părinții mei așteptau să ne conducă cineva la masa noastră, dar chelnerii păreau să aibă ochi doar pentru ei: mama, tata și trei copii așezați la masa din centru, singura masă rotundă, la distanță față de toate celelalte, cu vederea cea mai bună, cu o cascadă de flori și cu spumantul în frapieră.

Ginevra dell'Osservanza era elegantă, dar sobră; îmbrăcată în negru, încheiată până la gât. Cu părul prins atent. Exagerase doar cu bijuteriile: colier, cercei, inele, brățară cu diamante. Putea să concureze cu principesele de Monaco și cu soțiile președinților de stat pe care le văzusem în revista *Novella 2000*, la coafor. Riccardo Rossetti avea postura învingătorului. Cu spatele drept, mâna îndoită care-i susținea tâmplele, în timp ce își asculta copiii. Cravată și cămașă purtate cu lejeritate, fără acel sentiment de constrângere pe care îl vedeam la tata. Zâmbeau conștienți că sunt observați, mândri de copiii lor. Cel mic avea același păr blond ca băiețelul din *Micul lord*. Fata cea mare îl certa, dacă se murdărea, dar cu grație, și ea îmbrăcată și machiată impecabil, cu o singură greșeală: un piercing strălucitor în nara dreaptă. Mai era și Beatrice, proaspătă și fermecătoare. Dar oricine ar vrea să fie azi răutăcios, să insinueze că s-a operat, ar fi trebuit s-o vadă în seara aceea.

Dacă familia de lângă noi era reală sau o minciună, am descoprit mai târziu. În acel moment, am rămas fascinată de atâta frumusețe. „Invidiați-ne“, păreau să spună, cu toată acea efuziune de emoții, de bucurie. Copiii glumeau cu părinții, părinții, cu cei mici, toți cei de la masă erau buni prieteni.

Masa noastră era undeva în lateral, fără flori, mă uitam la noi din afară, apoi din nou la familia Rossetti, și comparația era atât de tranșantă, încât m-am simțit umilită. Nu aveam nimic să ne spunem, eram de-a dreptul urâți. Pe tata abia îl cunoșteam, mama nu făcea altceva decât să se joace cu șervetul, cu furculița, bucurându-se ca o copilă. Ceva era profund greșit la noi. Privind din exterior, arătam ca niște paiațe. Rochia mi se crăpa pe coapse și îmi țineam mâna peste șliț ca să mă acopăr.

În plus, totul era prea mult acolo: prețurile din meniu, felurile de mâncare, muzica. Nu eram obișnuiți cu nimic din toate astea. Cred că și mama, tata și Niccolò se simțeau stingheri, sub presiune. Poate de aici ni s-au tras toate.

Am mâncat cu ochii ațintiți la fata aceea superbă. „Câți ani ai?“, am întrebat-o în tăcere. „La ce școală mergi? Ce citești? Ești vreodată tristă?“ O rugam să-mi distragă atenția, să mă salveze în timp ce totul, la masa mea, se prăbușea.

Mama a exagerat cu vinul, asta e clar. La fel de clar e și faptul că Niccolò, imediat după antreuri, s-a ridicat și s-a închis în baie o eternitate. Acela a fost momentul când am început să atragem atenția celorlalți: mama a început să râdă grosolan, să povestească, țipând, întâmplări stânjenitoare, și Niccolò s-a întors de la baie palid și clătinându-se.

Tata și-a dat seama.

— Draga mea, nu mai bea, te rog, i-a spus cât se poate de calm.

— Lasă-mă să mă distrez, a protestat mama, măcar o dată.

Când Niccolò s-a așezat, tata s-a întors și spre el:

— Să știi că mă îngrijorezi.

Fiindcă fratele meu nu a avut nicio reacție, tata i-a zis mamei:

— Annabella, mi-ai zis tu ceva de iarbă, dar mi se pare că situația a scăpat de sub control și trebuie să apelăm la un specialist.

Când au auzit cuvântul „specialist“, mama și Niccolò s-au întors unul spre celălalt și au pufnit în râs. Au râs în hohote, nu s-au mai oprit. Tot restaurantul se uita la noi. Tata s-a albit. Am simțit în stomac cum îmi crește anxietatea și se lovește de stern. Nu am mai mâncat nimic, de fapt, niciunul dintre noi nu s-a mai atins de farfurii. Însă mama a continuat să bea.

— Nu cred că aveți prea multe motive de râs, a încercat tata să calmeze situația. Drogurile au repercusiuni grave, afectează capacitatea cognitivă, a adăugat, ridicând ușor vocea. Niccolò își riscă viitorul și tu mi-ai ascuns asta.

Mama s-a trezit, s-a chinuit să dea o replică la înălțime. Parcă și-a scotocit prin minte să găsească un sens, o direcție, chiar și cuvinte goale, doar cât să zică ceva în italiană. S-a chinuit mult, dar singurul lucru pe care l-a făcut a fost să izbucnească din nou în râs.

— Paolo, cât ești de plictisitor! E un adolescent, e *sănătos* să încalce limitele la vârsta lui.

— Și la a ta, cum e?

O ranchiună veche, o rană îndepărtată, ținută sub cheie, a ieșit la suprafață și a luat proporții.

— Așa ai fost mereu: inconștientă, egoistă, imatură, din ce-mi aduc aminte. Dar acum ai patruzeci și doi de ani, Anna.

— Ei, hai, hai să mergem undeva să facem dragoste.

Mama s-a uitat în jur ca și cum chiar ar fi căutat un loc. I-a făcut cu ochiul.

— Așa îți trec nervii.

Tata, nu ea, s-a uitat spre mine. Serios, rușinat. Cred că am reușit cu greu să mă abțin și să nu izbucnesc în plâns. Semănam. Eram singurii treji de la acea masă, cei mai singuri. 0 și 1, urma să-mi explice în timpul iernii, când la T am rămas numai noi doi, sunt bazele revoluției digitale. Un spațiu gol, unul plin. Nu existi, existi. Poți conta pe mine, nu poți conta. Mama și Niccolò așa erau construiți: un zero, o lipsă, o dezamăgire cuibărită în sufletul meu. Și nu doar asta, ci și *în plus*.

— Cred că ar fi mai bine să mergem, a conchis tata.

— De ce? Suntem abia la felul doi. Vreau să văd focurile de artificii.

— Niccolò are nevoie de un somn bun, dacă nu de o plimbare la urgențe.

— Ei, hai! Uite ce bine se simte!

Niccolò era parcă prăbușit în sine, era prezent și nu prea. Aiura. Mama nu a putut să nu urle, a gesticulat, s-a dat în spectacol. Toată lumea a continuat să se uite la noi, ba chiar cu mai multă atenție decât înainte. Inclusiv familia perfectă, de la masa din centru, s-a întors cu grație, să o compătimească pe cea nefericită și destrămată: a mea.

— Te-am lăsat să îmi strici copiii.

Și tata și-a pierdut controlul.

— Ar fi trebuit să mă opun deciziei tribunalului: nu ești în stare să ai grijă de tine, cu atât mai puțin de alții. O să revizuiesc toate acordurile, a amenințat-o cu furie, și o să te împiedic să o transformi și pe ea într-o epavă.

A arătat spre mine. Mi-a fost clar: era vina mea.

— Atunci, de ce mi-ai spus că mă iubești? a întrebat mama și a izbucnit în plâns. Că nu m-ai uitat, că…

N-a reușit să termine propoziția.

— Prostule!

— Dragostea înseamnă responsabilitate. Dar uită-te la ei, uită-te în ce hal au ajuns din cauza ta.

Prin aburii alcoolului, mama s-a uitat la fiecare în parte. Întâi la Niccolò, apoi la mine. Privirea ei îmi făcea rău. În spatele ei nu era nimic. Dar, dacă ar fi fost doar un vid, poate ar fi fost mai bine. Însă era și afecțiunea, dragostea ei, care se manifestase într-un mod imprevizibil, nestatornic, anarhic, exagerat, dar nu responsabil: asta niciodată.

Am văzut-o adunându-și cu greu gândurile, energia, aranjându-și părul.

— Și tu unde erai în timpul ăsta? i-a strigat în față.

Avea machiajul distrus, rochia mânjită de lacrimi negre.

— Te plângi de rezultat, nu-ți convine? Dar tu ce-ai făcut? Eu le-am dat să mănânce, eu i-am dus la școală, eu le-am pus termometrul în fund, eu m-am descurcat cu ei sâmbăta și duminica. I-am pupat și i-am luat la rost, eu i-am suportat și i-am iubit. Tu ți-ai văzut doar de cariera ta de la facultate, nenorocitule!

Tata a rămas nemișcat, cu șervetul în mână. L-a strâns până l-a mototolit complet. Pe chipul lui am reușit să disting un sentiment de vină, de nedreptate, de neputință. A încercat să deschidă gura ca să se apere, dar în acel moment a venit un chelner să ne întrebe, stânjenit, dacă ne simțeam bine.

M-am ridicat brusc, răsturnând scaunul. Plângând, în rochia aceea care mă stânjenea și mă făcea să mă împiedic, sub privirile pline de compasiune ale tuturor celor prezenți – de fapt, nu știu exact, pentru că mi-am acoperit fața de rușine –, am alergat afară.

Am pornit fără nicio direcție, de-a lungul falezei, am vrut să mă ascund. Copiii. Vinovați sunt mereu copiii. Voiam să mă bag într-o scorbură și să dispar. M-am urcat pe un zid, am ajuns pe plajă, într-o zonă întunecată, pustie, departe de chitare, de focurile de tabără, de fericirea celorlalți.

M-am așezat pe iarbă și mi-am cuprins genunchi cu mâinile, sughițând. Pentru că părinții, fără copii, poate nu s-ar mai certa, poate nu s-ar mai despărți.

Am vrut să mor. Cu luciditate și conștientă de ce făceam. Nimeni nu poate trăi fără o familie, iar eu n-o aveam, n-o meritam. Nu vedeam niciun viitor pentru mine, în afară de marea din fața ochilor.

Să mă înec precum Virginia Woolf, acesta a fost primul meu gând. Să mă întorc, să nu mai merg, să nu mai vorbesc, să tac, să nu mai respir, să nu mă mai nasc, să rămân înăuntru, eșuată pe fundul mării.

Am simțit o mână pe umăr.

Era ea.

Când am ridicat capul și am văzut-o, nu mi-a venit să cred. Un bătrânel nedormit, un răuvoitor, tata care mă căuta, la astea m-aș fi putut aștepta. Dar la fata de la masa din centru, niciodată.

— Nu plânge, mi-a spus cu un surâs dulce și alb, cu două gropițe în obraji, încât îți venea să o atingi, să te convingi că există: apăreau, dispăreau, după cum își mișca buzele.

Strălucea în lumina rece a lunii. Se desprinsese de planeta ei ca să vină și să o cunoască pe-a mea.

— O să se împace, m-a asigurat.

Mințea, bineînțeles.

Și-a scos sandalele, s-a așezat lângă mine și și-a băgat picioarele goale, cu unghiile date cu ojă roșie, în nisip. Mi-era frig. A observat și mi-a luat mâna între palmele ei.

Cum? am întrebat-o în sinea mea. Ai lăsat familia ta perfectă ca să vii după mine în întunericul ăsta? Nu are nicio logică.

— Te înțeleg, mi-a răspuns. Ai mei n-ar fi făcut niciodată genul ăsta de scenă în public, ci ar fi așteptat până acasă: întâi ar fi închis toate geamurile și apoi nu-ți închipui ce haos s-ar fi dezlănțuit.

— Dar, dacă în public nu se ceartă, deja e mare lucru.

— De ce, eu și frații mei nu tot public suntem? În fața noastră își spun „curvă“, „afemeiat“, se

zgârie și nu le pasă că noi vedem toate astea. Dar ar da orice ca să mențină aparențele.

Avea părul prins într-o coadă de cal, în urechi îi atârnau două smaralde, la fel ca ochii ei, ce străluceau în întuneric. Expresia ei era misterioasă. Acum părea tristă, peste un moment triumfătoare.

— Tu poți să ieși pe stradă fără ca toți să te considere, din prima, fiica a doi nebuni, am strigat. Nu trebuie să-ți fie mereu rușine: la benzinărie, la restaurant. Ești liberă.

— Mă prefac doar.

Mi s-a părut corect: dă-ți importanță, ascunde-ți furtunile înăuntru. Trebuie doar să părem mai buni, cui îi pasă de ce se întâmplă cu adevărat?

— Nici nu știi ce-aș fi dat ca să fiu în locul tău, am mărturisit, să-mi schimb viața cu a ta.

— Da? Așa poate ai fi simțit palmele mamei. Râzând și-a atins obrazul. Odată mi-a făcut o vânătaie, pe care a trebuit s-o acopăr și cu fond de ten, și cu corector. Eram în clasa a patra. Învățătoarea m-a văzut machiată și m-a certat: „Ai impresia că ești la carnaval? Du-te imediat și spală-te pe față!“ Dar dacă mă spălam era mai rău.

— Și ce-ai făcut?

— Am încercat să fug.

— De la școală?

— Da, dar nu puteam să fac asta. Atunci am sunat-o pe mama de la telefonul portarului și i-am spus să vină să mă ia. Mi-a cumpărat o păpușă Barbie.

Nu m-a șocat atât de tare episodul în sine, cât tonul cu care povestea: limpede, fără nicio urmă de ranchiună.

— Și a mea trece de la o extremă la alta.

M-am întors ca să-i arăt o cicatrice de pe spate, pe care o aveam de mult timp.

— Ce tatuaj frumos ai.

Cum putea vorbi așa fără să ne cunoaștem, nu înțeleg. Poate așa li se întâmplă tuturor adolescenților care se dezbracă și-și arată unii altora rănile făcute de propriile mame și se laudă cu ele.

— O fi nebună, dar e simpatică, mi-a zis amuzată. Știi ce i-a zis mama tatei când v-ați așezat? „Richi“, a imitat-o, „uite, au ajuns țiganii și aici“.

Am pufnit în râs.

— Și fratele tău e caraghios. M-am uitat la voi toată seara. N-am mai văzut niciodată un drogat adevărat.

— Tu ai fost atentă la noi?

— Când nu ne spionai tu, vă spionam eu.

Marea din fața noastră era neagră și densă ca petrolul. În depărtare, adolescenții se dezbrăcau și stăteau la rând ca să sară în mare. Erau goi, se sărutau în mare cu părul ud. Era august: cerul ne inunda „cu un strigăt de stele“[29].

— Ești frumoasă, i-am zis dintr-odată.

— Și tu, dar ai o rochie hidoasă.

A pufnit din nou în râs, plină de entuziasm.

Nu mai voiam să mor.

— Ia-mă în brațe, i-am cerut.

Și azi mă întreb cum a fost posibil că eu să am o astfel de inițiativă. Eu, care niciodată nu mă lăsam atinsă de nimeni, în afară de mama și de Niccolò, cel puțin la Biella, și mă îngrozeam la gândul contactului fizic. În schimb, în T am început să-mi doresc să cresc.

Cu adevărat Beatrice era o creatură fermecată, iar eu – la fel ca orfanele din romane – am înțeles asta. Ea era coborâtă dintr-un basm, pe pământ, ca să mă salveze. Atinge-mă, i-am spus în sinea mea, îndeplinește-mi dorințele. Ea a întins brațele, picioarele, ca și cum mi-ar fi zis: „Vino la mine!“ Și m-am aplecat către ea. M-am ascuns în brațele ei, m-a ținut strâns. Și-a sprijinit tâmpla pe umărul meu și mi-a propus:

— Hai să așteptăm o stea căzătoare.

Am mai stat acolo vreo zece minute, poate un sfert de oră: în tăcere, atente. Apoi un punctuleț chiar a căzut, flacăra unui chibrit în univers care, într-o secundă, s-a stins. Amândouă am tresărit, am închis ochii strâns, apoi i-am redeschis, una după alta, strigând: „Gata!“ Nu știu ce și-ar mai fi putut dori ea, dar eu, având în vedere faptul că nu s-a îndeplinit, pot s-o spun: mi-am dorit să devenim prietene, pentru totdeauna.

Asta a fost o paranteză. Ca toate revelațiile, darurile neașteptate, surprizele, a durat o clipită. Când, la celălalt capăt al stâncilor, au început să se aprindă artificiile, s-a ridicat și mi-a spus că trebuie să plece.

— Cum te cheamă? am întrebat-o, mai mult ca s-o rețin decât ca să-i aflu numele.

— Beatrice. Pe tine?

— Elisa.

— O să ne mai întâlnim, Elisa, îți promit.

Dar a dispărut, la fel ca Lorenzo.

S-a întors pe planeta ei luminoasă și n-am mai văzut-o.

Asta, până pe 18 septembrie.

25 „Se devorează din ochi, se / caută, își întind mâinile / pe ascuns, pe sub masă“ (n. tr.).

26 „Pentru doi care se întâlnesc într-o / duminică după război / poate / să înflorească deșertul pe mare?“, versuri din poezia „Domenica dopo la guerra“ („Duminica după război“), de Vittorio Sereni (n. tr.).

27 Data de 15 august este sărbătoare legală în Italia. Provine din *Feriae Augusti*, festivalul împăratului Octavianus Augustus, care marca momentul încheierii muncilor agricole și era asociat cu petreceri publice la care participa întreaga comunitate (n. tr.).

28 „Controlul e totul / Mai bine mă țin strâns“, versuri din melodia „Basket Case“ a trupei Green Day (n. tr.).

29 Vers din poezia „X Agosto“ („X august“), de Giovanni Pascoli, în traducerea lui Dragoș Vrânceanu, Editura Tineretului, București, 1968 (n. tr.).

8

„Stea variabilă“

Variabilă: schimbătoare, instabilă, inconstantă.

Prima zi în noua școală a fost îngrozitoare.

N-am dormit o săptămână de nerăbdare. Chiar dacă mama și Niccolò încă locuiau în T și nu-mi imaginam că, peste o lună, aveau să mă părăsească, viața în casă deja începuse să se deterioreze.

Mama și tata se ciondăneau, și atât. N-au mai fost scenele obișnuite, cu urlete, ci discuții în contradictoriu, fără să fie prea evidente: săgeți, suspine, venin. Eram geloasă. Nu pe tata, ci pe Niccolò, pe faptul că el putea să stea mereu pe canapea, lângă ea, în timp ce eu eram obligată să ies și să înfrunt lumea amenințătoare a adolescenților din T.

Am ajuns stresată în Piazza Marina, pe 18 septembrie, sigură că voi fi recunoscută și etichetată încă de la început. Așa s-a și întâmplat: cum am trecut pragul școlii „Pascoli“, un băiat, înalt de doi metri, cu trei fire de păr în barbă, a izbucnit într-un râs isteric. „Cum e încălțată asta“, a zis, arătându-le prietenilor lui bocancii mei mov, cu patru numere mai mari. Mi-am căutat clasa, mergând pe holuri cu capul în jos, ca să evit privirile tuturor. Când am găsit-o și m-am așezat – o bancă neutră, nici prea în față, nici prea în spate –, nimeni n-a venit să se așeze lângă mine.

Colegii mei care intrau se cunoșteau de o viață. Pentru că fuseseră la gimnaziu împreună, la dansuri, la înot și la grădiniță tot împreună. Eu, nimic, purtam un tricou cu Misfits. Se salutau, se luau în brațe, își dădeau coate: „Asta cine e?“ Mi-am adus aminte: *„Perdido en el corazón / De la grande Babylon / Me dicen el clandestino“*30. Mai e vreun elev nou? Mă rugam să fie așa. Unul mai diferit, mai ratat, care să fie luat la mișto în locul meu.

În schimb, am văzut-o intrând pe Beatrice.

Beatrice!

Din instinct, am surâs, m-am dus către ea.

— Bună, i-am spus, oprindu-mă emoționată la un pas de ea.

S-a prefăcut că nu mă vede.

M-a privit ca și cum nu m-ar fi întâlnit niciodată, ca și cum nu mi-ar fi povestit niciodată despre mama ei, despre gol, ca și cum nu ne-am fi îmbrățișat niciodată. A trecut mai departe, întorcându-mi spatele. Le-a salutat pe colegele pe care le cunoștea deja cu trei săruturi pe obraz și s-a așezat în banca de vizavi de a mea.

Variabilă: nesigură, capricioasă, lunatică. Nu, nesimțito!

A fost doar începutul, doar începutul, prima din miile de persecuții la care urma să mă supună. Steaua variabilă e așa pentru că e neagră. Are o latură opacă, stinsă. E deja moartă, mai are puțin și intră în colaps. Dar, până în acel moment, strălucește. Pentru că partea cealaltă e atât de luminoasă, încât te orbește, iar ea se rotește. Le cunosc foarte bine pe amândouă.

Două luni mai târziu, când m-a amenințat ca să poată ascunde scrisoarea în banca lui Lorenzo, m-am simțit trădată într-un mod atât de profund, gratuit, încât m-am gândit serios să rup orice legătură dintre noi. Imediat ce a sunat clopoțelul de unu și douăzeci, m-am ridicat brusc, m-am îmbrăcat, mi-am pus toate lucrurile în ghiozdan, în grabă, și am ieșit fără să-mi iau la revedere.

M-a ajuns din urmă. M-a oprit. Negarea era metoda ei preferată. Zâmbind, m-a întrebat:

— Și azi vin eu la tine să învățăm?

Să șteargă. Să disimuleze. Făcea orice nebunie și elimina acel episod din poveste. Rămânea un spațiu gol. Îl completa imediat cu o propunere ieșită din comun.

— N-am fost niciodată la tine acasă, ne pregătim acolo pentru testul de latină?

Singurătatea, fantezia, banii de buzunar aruncați pe benzină ca să colind străzile fără rost sau a nu știu câta lectură din Sereni mi s-au părut mai bune, mai sigure. Dar puteam să dau înapoi?

Mă săturasem să trăiesc prin cărți.

Tata a băut ultima gură de cafea, a luat telecomanda și a întrerupt-o pe Britney Spears care cânta „Oops!… I Did It Again“. Îmbrăcată într-o salopetă roșie de latex, mulată, cu sânii presați, buzele provocatoare: era doar cu cinci ani mai mare decât mine. Mă prefăceam, în timp ce amestecam în iaurt, că aștept să apară pe ecran punkiștii, metaliștii, oamenii serioși, dar, între timp, studiam cum se aruncă ocheade, cum se fac aluzii, îmi dădeam seama că o fată se poate comporta și așa. Tata mi-a întrerupt gândurile spunând:

— Trebuie să mă duc până la patiserie.

L-am privit fără să înțeleg, enervată de cât de drastic era programul lui de privit la televizor.

— Mă duc să vă iau niște biscuiți sau măcar ceva sărat.

Am înțeles ce voia și m-am aprins ca un fitil:

— Nu e o aniversare de copii, Paolo.

L-am numit „Paolo“. Tonul înveninat al unei astfel de răutăți și dorința de a-i tăia orice elan, de a-l înjosi, de a-i face rău lăsau să se înțeleagă restul.

— Nu ai fost niciodată la vreo aniversare, ce-ai vrea, să repari totul acum? E cam târziu.

El, impasibil ca întotdeauna, a replicat:

— Ar fi bine să mâncați ceva. Când înveți, ți se face foame.

Mi-a amintit de mama unui coleg din școala primară. Viața ei era un dezastru: nu lucra nicăieri, divorțase, băiatul ei se purta urât cu toată lumea și, cu toate acestea, aștepta orice ocazie de petrecere ca să se dea peste cap. Era convinsă că, înălțând etaje de torturi, pregătind gustări băgate în scobitori, umflând baloane, putea să compenseze toate diferențele.

— De ce nu te întorci la facultate? l-am întrebat cu ură.

— O să mă întorc, Elisa, a răspuns și a pus jos lingurița. Voiam doar să cumpăr niște pizza, nu te răsti la mine.

Mama nu contribuia cu nimic, nici măcar cu un șervețel. Uita banii cu care trebuia să merg în excursii, ni-i dădea învățătoarea. Era sinceră: ea se gândea la alte lucruri. În schimb, femeia aceea era mereu acolo, gata să calce pe oricine în picioare ca să se urce pe podiumul mamelor. Și el era la fel.

— Crezi că Beatrice mănâncă pizzele tale? Asta nu mănâncă nimic, nici măcar un măr.

— Bine, are vreo intoleranță?

— Nu tolerează să se îngrașe! am țipat la el, răsturnând iaurtul.

Am văzut la tata o sprânceană ridicată în spatele ochelarilor: întrecusem limita. S-a ridicat, și-a pus ceașca în chiuvetă, a umplut-o cu apă până la buză, până s-au topit resturile de zahăr. Enervează-te, mă rugam în tăcere, hai să ne certăm. S-a șters pe mâini cu cârpa.

— Mă duc oricum să fac niște cumpărături. În bucătărie poți să faci tu curat de data asta.

Nu mai făcusem niciodată treabă prin casă, până atunci: la Biella, pentru că trona haosul și în T, pentru că el făcea totul. Am observat pata de iaurt de pe fața de masă, chiuveta plină și mașina de spălat vase – un obiect necunoscut. Fix azi, mi-am spus. Am închis ochii ca să potolesc flăcările care mă mistuiau pe dinăuntru.

L-am auzit când a ieșit, trântind ușa mai tare decât de obicei. Te-am agresat, e adevărat, dar ce știi tu? l-am întrebat în timp ce traversa parcarea; avea mersul caraghios al celor care, deși au un metru nouăzeci, nu s-au obișnuit niciodată cu înălțimea lor; a urcat în Passat, aplecându-se destul de mult ca să nu se lovească la cap; era un om normal, naiv chiar. Nu, tată, nu știi că la carnaval eu eram singura fără mască și mama lui De Rossi s-a uitat la mine, a ridicat din sprâncene cu falsă compasiune și a zis cu voce tare: „Unele femei chiar nu ar trebui să aibă copii."

Tu nu ai fost niciodată acolo.

M-am hotărât, am umplut chiuveta cu apă și detergent, am lăsat vasele să se spele singure. Am luat mătura și am împins toate firimiturile sub dulap. Fața de masă am scuturat-o în balcon, deasupra portbagajului unei mașini, și am mototolit-o într-un colț. M-am dus să mă așez pe jos, cu picioarele încrucișate în fața ușii de la intrare, așteptând ca Beatrice să sune și să treacă pragul exclamând: „Cât de trist e aici!"

Am auzit motorul SR-ului ei apropiindu-se, apoi, oprindu-se. Puțin după aceea, am tresărit la sunetul interfonului. M-am prefăcut că nu eram acasă. Dar scuterul meu era parcat în față, se vedea imediat. Pe Bea nici c-a interesat-o: a insistat. Așa că i-am deschis. A apărut în capul scărilor în ciorapi de plasă, fustă mini și cu buricul gol – la 20 noiembrie. A călcat pe covorașul de la intrare. A ridicat privirea și, văzând pereții din hol, a exclamat: „Câte cărți!"

Era un avantaj pe care îl apreciasem chiar și eu, după lunga călătorie de la Biella. Peste tot erau biblioteci întregi, chiar și în bucătărie sau în baie, volumele se ridicau până la tavan. Beatrice s-a apropiat curioasă de rafturi:

— La mine acasă avem doar *Numele trandafirului*, Oriana Fallaci și încă una de care nu-mi aduc aminte.

S-a dus în sufragerie:

— Și aici e plin! Ale cui sunt?

— Sunt toate ale lui.

S-a repezit în bucătărie:

— Nu cred! Părea chiar distrată. Ale *lui*? Ale drogatului?

A băgat capul în camera mea, apoi în cea care, timp de aproape trei luni, fusese a lui Niccolò. Nu se mai sătura.

— Și aici ce e?

— Nu, acolo nu, e biroul tatei.

Beatrice a deschis imediat ușa și a aprins lumina.

— Uau!

A rămas fără cuvinte.

Prima întâlnire dintre ea și un calculator a fost – previzibil, cum aveam să-mi dau seama mai târziu – un șoc. Cărțile o făceau să râdă, dar aparatul acela cu procesor Pentium 3 a impus imediat admirație și respect.

— Ăsta este un calculator adevărat, nu ce are tata.

— Ei, al meu lucrează cu calculatorul.

— Da, și al meu.

— Nu, am corectat-o cu o notă incontrolabilă de mândrie în voce, voiam să spun că el chiar lucrează în informatică. Este inginer de software, predă la facultate.

— Serios?

Beatrice s-a întors spre mine și m-a privit cu interes.

Era prima dată simțeam mândrie și nu rușine pentru vreun membru al familiei mele. Păcat că era vorba de acea persoană pe care o învinovățeam pentru orice nu mergea bine.

— Aș vrea să primesc unul cadou, vreau și eu unul.

— Și ce să faci cu el? am întrebat-o sceptică.

Bea n-a răspuns: nu știa la ce i-ar fi trebuit.

— Hai să-l pornim, mi-a zis plină de entuziasm.

— Nu, nu.

Am încercat să mă așez între ea și mașinărie.

Bea m-a dat la o parte și s-a așezat la biroul tatei. A studiat tastatura, mângâindu-i butoanele. Ca și cum mi-ar fi propus o călătorie în Honolulu sau pe Lună, mi-a șoptit:

— Hai să intrăm pe internet.

— Termină! i-am răspuns nervoasă.

Am simțit o aversiune profundă față de cutia aceea gri și mă enerva că era atât de interesată de ea.

Beatrice a apăsat pe butonul de pornire. Cu o lentoare de melc, calculatorul s-a pus în mișcare. Ecranul a devenit, din negru, colorat și, spre stupoarea mea, pixelii s-au combinat într-o poză a mamei: defocalizată, la mare, cu părul împăștiat pe spatele gol. Era topless?

— Închide-l!

Bea mi-a arătat pistruii de pe fața ei:

— Uite la ce pot să-l folosesc: pun în el poze care nu o să se îngălbenească niciodată.

A început să miște cursorul, bâjbâind. Instinctul sau predestinarea au dus-o imediat către simbolul E de la Explorer. La școală ne explicase la ce folosește internetul un profesor de chimie care știa chiar mai puțin decât mine și nimeni nu înțelesese nimic.

Beatrice a dat click de două ori. A apărut o fereastră cu „nume utilizator“ și „parolă“.

— Zi-mi că le ai, Eli, te rog!

— Da, le-a scris pe o foaie. Cine știe pe unde o fi.

— Găsește-o, hai!

Mă ruga. Nerăbdătoare, ca și cum viața ei ar fi atârnat de asta. Și, de fapt, chiar dacă niciuna dintre noi n-o știa pe atunci, viața ei chiar de asta urma să depindă.

Enervată, m-am ridicat să caut instrucțiunile pe care tata le scrisese pentru mine și pentru Niccolò pe un post-it, cu câteva luni înainte, însă șansele să îl găsesc erau mici sau, cel puțin, speram să nu-l găsesc. Dar foaia era chiar acolo, în față, pe un raft.

Am citit pe ea:

— *Ghiandaia*, ăsta este *username*-ul. *Marina*, parola. Numărul *056*…

Bea l-a scris, a trimis comanda și, dintr-odată, modemul s-a trezit la viață: luminile s-au făcut roșii, apoi verzi, s-au auzit o mulțime de sunete înspăimântătoare, ca și cum ar fi fost niște țevi din care țâșnea apă, sau faxul de la chioșcul din școală, sau o rachetă care decola, un bip-bip-bip care ne-a făcut să tresărim.

Totul a durat treizeci de secunde, apoi, tăcere. Pe ecran a apărut: „Ești conectat.“ Pe chipul lui Beatrice a înflorit un zâmbet, care era ca o lumină venită din interiorul ei, o conștientizare profundă. Repet: era anul 2000, locuiam în T, tata era una dintre puținele persoane care aveau acasă o conexiune 56K. El și alți amărâți de la facultate construiau site-uri pe care doar ei le vizitau. Alaltăieri s-au împlinit nouăsprezece ani de atunci, dar e ca și cum ai spune morminte etrusce. Îmi aduc aminte că pagina principală de la Virgilio arăta ca benzile *manga* ale unui coleg de clasă marginalizat de toți, cu un sentiment de superioritate infinită și aroganța unei persoane care citește Sandro Penna la paisprezece ani. Nici nu bănuiam pe atunci că, în fața mea, avea loc revoluția, că ne apropiam de sfârșitul ireparabil al unei epoci.

Bea, în schimb, în după-amiaza aceea, la mine acasă, a flirtat cu istoria. A intuit-o, s-a prins ce avea să urmeze.

— Bine, hai să mergem să învățăm.

I-am smuls mouse-ul din mână și am apăsat pe butonul de închidere, ca și cum l-aș fi împins în pământ.

Mă întrebam de ce, dacă se despărțiseră în condiții atât de rele, tata încă ținea o poză de-a mamei în fața ochilor, în fiecare zi.

— Hmm, am înțeles, a admis și a ridicat mâinile, semn că se dădea bătută, dar vreau să-i zic tatălui tău să mă învețe. Al meu, închipuie-ți, se întoarce de la birou pe la zece seara, asta când se întoarce devreme.

— Spune-i, o să se bucure. Eu și fratele meu am fugit de fiecare dată când a încercat să ne explice.

— Fratele tău, a zâmbit Beatrice, pe unde e?

A întors capul în dreapta și-n stânga, dându-și, în sfârșit, seama.

— Unde e toată lumea?

Absența, ca un demon evocat, a răsunat în fiecare colț al casei.

— Au plecat, i-am răspuns.

Am stins lumina din biroul tatei și am așteptat-o să închidă ușa.

— Adică?

— Tata s-a dus să cumpere mâncare. Mama și Niccolò s-au mutat înapoi în Biella.

Beatrice m-a privit fără să spună nimic. I-am fost recunoscătoare. Și-a luat ghiozdanul pe care îl lăsase pe hol, a venit după mine în cameră, eu am închis ușa cu cheia, furată de gânduri sau poate doar mi-am imaginat că am făcut-o. Aruncasem peste după-amiaza aceea o povară prea mare ca doi adolescenți să o poată duce. Ne-am scos pantofii, rușinate, ne-am așezat cu picioarele încrucișate în pat, una în fața celeilalte, cu gramatica limbii latine pe genunchi.

Bea a preluat inițiativa:

— Începi tu sau încep eu?

— Tu. Începe cu masculinele în „–ŭs“.

— *Lupus, lupi, lupo, lupum, lupe, lupo*, a recitat.

Nimeni nu știe asta, dar Beatrice Rossetti a învățat întotdeauna cu seriozitate. Matematică, greacă, geografie: nu conta. Dacă trebuia să ia un 8, îl lua. Nu lenevea, nu pierdea timpul ca mine, uitându-se la un copac și căutând adjective. Nu avea un jurnal, ci o agendă: sală, cosmetică, fotograf, defilare, dormea șase ore pe noapte, în condițiile cele mai bune, iar media ei, alături de a mea, a fost mereu cea mai mare din clasă. Dar n-a spus niciodată că era extrem de frumoasă și tocilară. Pentru că oamenii nu agreează contradicțiile. Din punctul acesta de vedere, era ca mine, care ascultam Marlyn Manson și citeam Penna. Niciuna dintre noi, ca să fiu sinceră, nu avea cum să fie pe placul tuturor.

— *Lupus*, *luporum*, *lupis*…

— Cum ți se pare platanul ăsta? am întrerupt-o.

— Care? s-a uitat la mine mirată.

— Ăsta de la geam. Zi-mi un adjectiv, doar unul.

Bea s-a strâmbat, apoi m-a luat în serios.

— Trist, a decretat.

Am surâs: vedeam lumea în același fel.

— Dar tu chiar ai făcut? m-a întrebat brusc.

— Ce să fac?

— Sex.

Mi s-a șters zâmbetul. Cuvântul acela îl folosisem o singură dată, în scrisoare. Dar una e să-l scrii, fără să știi ce înseamnă, alta e să-l rostești, să-l auzi, ca și cum ar fi fost adevărat.

— Arată-mi, vreau să văd cum ești, mi-a spus Beatrice. Scoate-ți chiloții, vreau să văd dacă suntem făcute la fel.

— Ai înnebunit, i-am răspuns derutată.

— Te rog. Cum pot să aflu altfel dacă ceva e greșit la mine sau nu? Ajută-mă. Tu știi, așa ai scris. Nu glumea. Am făcut milioane de poze în costum de baie, știu ce efect are. Dar goală? Poate cineva să-și dea seama că sunt virgină?

— Nu pot.

— De ce? Suntem prietene. Dacă facem asta, o să devenim cele mai bune prietene. *Cele mai bune*, a repetat. După asta o să devenim inseparabile, o să ne putem spune totul, o să fie ca un pact de sânge, pe care n-o să-l desfacem niciodată. *După asta*.

M-a privit fix. Bea a avut mereu capacitatea extraordinară de a atinge exact punctele esențiale, ca să te convingă de orice. Propunerea mă tenta, dar acel „după asta“ cerea un preț prea mare.

— Cum să am încredere? am găsit curajul să-i zic. În dimineața asta m-ai amenințat.

— Lorenzo o să se îndrăgostească de tine când o s-o citească, îți jur.

N-am crezut o iotă.

— Ascultă-mă. Nu trebuie să facem nimic, doar să ne privim.

M-am ridicat în picioare, mi-am dat seama de greutatea corpului meu, de prezența ei: impenetrabilă, periculoasă. Am început încet să mă deschei la blugi. Înainte capsa, apoi fermoarul. Cedam pentru a nu știu câta oară în fața ei. Sau poate, în interiorul meu, și eu voiam să facem același lucru.

Beatrice s-a ridicat în picioare și și-a dat jos fusta mini. Atente să nu ni se încrucișeze privirile, am făcut aceleași gesturi. Și-a scos ciorapii, eu, șosetele. Ea, chiloții tanga, eu, chiloții normali. Apoi m-a luat de mână, ca și cum urma să ne aruncăm de pe o trambulină înaltă. M-a dus în fața oglinzii

dreptunghiulare pe care încă n-o atârnase nimeni pe perete, doar stătea sprijinită. Ne-am ținut respirația și ne-am privit.

Două himere. Pe jumătate îmbrăcate, educate, aranjate. Două fetișoare. Și în rest? Cum era cealaltă jumătate?

— Suntem aproape identice, a conchis Beatrice, strângându-mă de mână mai puternic și s-a întors spre mine. Ți s-a rupt himenul? Eu am încercat să fac asta singură, dar n-am reușit.

— Cum ai încercat?

— Cu un absorbant intern al surorii mele.

Aveam amândouă, în interior, acel loc necunoscut și interzis, acea problemă care trebuia rezolvată, dar fără să-i înțelegem sensul. Asta m-a făcut, dintr-odată, să mă apropii de ea, aproape să mă lipesc.

Eram pe punctul de a-i spune că e posibil. Că mințisem în scrisoare și că nu făcusem încă nimic. Că trebuia să ne aliem și să ne pierdem rușinea, pudoarea. Să ne întindem, să ne găsim poziția, să înțelegem cum funcționăm. Eram pe punctul de a-i propune asta când am auzit un ciocănit, apoi mânerul ușii s-a lăsat brusc în jos:

— Se poate?

Am tresărit. M-am uitat cu groază la cheie. S-a mișcat, dar, din fericire, eram în siguranță. Ne-am repezit la haine, ne-am pus chiloții invers.

— Imediat, imediat! i-am strigat tatei.

Ne-am tras ciorapii, blugii, la nimereală, amândouă cuprinse de aceeași adrenalină, ca atunci când fugisem din Scarlet Rose cu prada de patru sute treizeci și două de mii de lire. Așa mă făcea să mă simt Beatrice. Copila nimănui. Liberă. Eu însămi.

Gândindu-mă la acel moment, mi se pare incredibilă întâlnirea dintre ei doi.

Și astăzi, tata se conectează mereu la internet ca să vadă ce-a mai făcut Beatrice. Și îl înțeleg: e complice la crearea ei. Dar se încăpățânează să și vorbească despre ea de fiecare dată când îl sun, chestie care mă deranjează. Trăim la distanță unul de altul, avem câteva lucruri importante pe care le discutăm la telefon – sănătatea lui, de exemplu –, dar el face ce face și ajunge mereu să vorbească despre ea. Că ieri a fost la Tokio, că azi e la Londra. Atunci îmi pierd răbdarea, ne certăm, trebuie să-i readuc aminte că mă doare în fund de călătoriile ei de căcat, că nu mai suntem prietene, să-i aduc aminte că pe vremuri era preocupat de critică și de cercetare, în timp ce acum își pierde vremea cu mondenități. Dar mai bine mă calmez și mă întorc la ziua aceea.

Când m-am dus să-i deschid, tata a băgat capul pe ușă, cu sacoșele de cumpărături în mână, și a văzut-o pe Beatrice ciufulită, cu fusta pe dos, cu doi metri de picioare înfășurate într-o plasă fină și a fost poate tulburat, poate surprins. A mințit cu căldură:

— Elisa mi-a vorbit așa mult despre tine, bine ai venit!

— Bună, i-a răspuns ea ca o coțofană, să știi că îmi plac mult calculatoarele. Mă înveți și pe mine?

— Oricând!

Tata a ridicat pungile de cumpărături triumfător.

— Până atunci, aici avem de mâncare.

Cred că asta a fost o chestiune de instinct: Bea era dotată cu instinct în cantități industriale, la fel și tata. Ei doi trăiau în viitor, nu le era frică de schimbări. În timp ce eu aveam cărțile mele de poezie, jurnalul cu lăcățel, la paisprezece ani, deja trăiam ascunsă. În spatele cuvintelor, în spatele hârtiei. Am rămas în urmă, cu teamă și cu suspiciune, să-i spionez printr-o crăpătură.

— Lăsați-mă puțin, apoi coborâți în bucătărie.

Tata a închis ușa la loc și Beatrice mi-a zis:

— Ce șmecher e!

N-o mai face pe prețioasa! Ar fi trebuit s-o cert, dar m-am abținut. Ne-am dus în bucătărie. L-am găsit sprijinit de plită, cu un surâs generos în mijlocul bărbii și, în fața lui, masa era aranjată pentru petrecerea de aniversare pe care n-o avusesem niciodată.

Beatrice și-a înăbușit un entuziasm infantil. Scena care a urmat nu s-a mai repetat niciodată de atunci: a luat un biscuit și l-a băgat pe tot în gură. A luat o felie de prăjitură cu prune și a înghițit-o din două îmbucături. A trecut la mâncarea sărată: două pizze mici. Un pumn de cartofi. I-am văzut fălcile umflate, ochii umezi de plăcere.

— Să nu spuneți asta nimănui, a mormăit în timp ce mesteca.

Apoi s-a oprit, ca și cum își venise în fire. S-a șters la gură și pe bărbie, rușinată. A spus că trebuie să meargă la baie și a plecat în fugă. Mi-am imaginat că vomitase tot.

Am rămas singură cu tata. Pe tort tremura flacăra unei lumânări imaginare. Mamă, mi-am spus, nu m-ai mai sunat de o săptămână. Tata s-a apropiat, mi-am dat seama că voia să mă ia în brațe. Am furat un cartof prăjit și m-am întors în cameră.

Când a reapărut, Beatrice era machiată, pieptănată, totul aranjat milimetric. Ne-am apucat din nou de învățat, serios, de data asta. Ca aproape în fiecare zi după școală, în următorii cinci ani: părul strâns cu agrafe, dicționarele împrăștiate pe pat, buricele degetelor murdare de pix. Am petrecut două ore cu *lupus, lupi*, cu masculinele terminate în „–ĕr“, masculinele în „–ĭr“, neutrele în „–ŭm“. Apoi, înainte să plece, am întrebat-o brusc:

— Cum îl cheamă?

— Pe cine?

— Pe cel cu care vrei s-o faci.

Bea tocmai își băgase cartea de latină în ghiozdan. Am surprins-o.

— Cu nimeni.

— Nu te cred.

— Nu pot să am un iubit, nu mă lasă mama. Întâi moda, apoi școala. Are dreptate, altfel o să ajung ca ea: o nevestică de provincie.

— Dar vrei să nu mai fii virgină.

— La paisprezece ani doar toantele mai sunt virgine.

N-am mai zis nimic, am lăsat-o să fiarbă în timp ce se pregătea, nu reușea să-și închidă fermoarul de la buzunarul exterior al ghiozdanului.

Care e prima regulă pentru cei care vor să devină scriitori? Să citească. A doua? Să observe. Cu minuțiozitate, cu acribie, cu mustățile întinse la orice spasm, drepte, ca un radar, gata să identifice orice detaliu.

— Cine ți-a modificat scuterul?

Am văzut cum s-a albit.

— Ești diabolică, m-a acuzat.

Aceasta e regula numărul trei.

Ai ei nu erau genul care să se aventureze prin depozitele de vechituri. Prieteni nu avea, cu puținele cunoștințe false cu care se vizita acasă făcea schimb de farduri, nu de piese de scutere. Bea, i-am surâs cu satisfacție, mă înveți o mulțime de lucruri.

— Deja ne-am dat jos chiloții, i-am adus aminte, asta intră în pactul de sânge.

Trebuie să-mi spui: lucruri pe care nimeni n-o să le afle niciodată, cele care ne fac să ne rușinăm și ne plac teribil. Adevărul. Fărădelegile ascunse în jurnal. Viața nesăbuită din spatele bunelor maniere. Aici, chiar în acest punct, soarta mea și a lui Beatrice s-au despărțit pentru totdeauna. Dar în acea iarnă, iarna clasei a noua, eram amândouă prinse în aceleași secrete.

— Dacă ai mei află, mă omoară.

— Numele.

— Mama o să mă închidă în pivniță o noapte întreagă, ar fi în stare.

— Numele.

Și-a ros unghiile și pielițele de nervi, dar n-a vrut să-mi spună.

— El ți-a modificat scuterul?

A dat afirmativ din cap.

— E la liceu?

— Nu, face motocros.

— E la școală?

— Nu merge la școală.

— Câți ani are?

— Douăzeci și unu.

— O-la-la!

Mă distram.

— Nu, nu înțelegi cât de periculos e. Nu trebuie să se știe, n-o să mai ies niciodată din casă, dacă află tata, mă omoară.

Era speriată. Am văzut-o vulnerabilă, neajutorată. M-a înduioșat. M-am simțit puternică. Am dominat-o. Eram și eu proastă că voiam asta. Puteam să ne facem și bine, și rău și am schimbat între noi cheile care deschideau tainele fragile ale celeilalte. Cheile erau băieții.

— Cum îl cheamă?

Beatrice și-a smuls cu dinții oja de pe unghie, un fragment roșu a căzut pe podeaua albă. S-a predat.

— Gabriele.

30 „Pierdut în sufletul / Marelui Babylon / Mi se spune clandestinul“, versuri din melodia „Clandestino“, a lui Manu Chao (n. tr.).

9

Fără destinatar

Au trecut multe zile de atunci. În fiecare dimineață intram în parcarea elevilor și dădeam ture, înainte să mă opresc undeva. Simțeam un gol în stomac, furnicături de la tâmple până între picioare. Spionam scuterele celorlalți cu coada ochiului, oare și al lui era printre ele? Erau zile senine, așa cum se întâmplă, de obicei, iarna în localitățile de la malul mării. Plajele erau liniștite în afara sezonului, lumina rece și clară se reflecta grațios pe promontoriu. Oglinda vieții mele era la fel de nepătată ca înainte. Programul meu, traseul pe care îl urmam: nimic nu se schimbase. Băncile din săli erau, în continuare, în același loc.

De fiecare dată când intram și ieșeam din școală, inima mi-o lua la goană. Teama îmi strângea pieptul inclusiv când mă duceam la toaletă, chiar dacă știam că nu aveam cum să ne întâlnim. Mă țineam departe de etajul doi, de curtea unde se fuma și nu-mi doream altceva decât să-l văd. Era un gând fix. Aveam simțurile în alertă maximă constant. Beatrice îmi dădea coate în timpul lecției, mă enerva cu întrebările pe care mi le scria pe caiet: „Ei, și?“

Ei, și nimic. Oare chiar am crezut că scrisoarea aceea putea să facă ceva? Poate Lorenzo nici n-a aflat de existența ei. Poate femeile de serviciu au găsit-o înaintea lui și au făcut-o dispărută. Sau a deschis plicul, a despăturit hârtia și a pufnit în râs de la primul rând. Poate a aruncat-o: coș! Sau, mai rău, poate a citit scrisoarea în fața întregii clase. Probabil, în orice moment, prietenii lui urmau să apară în pragul clasei a IV-a B și să-mi strige: „Panaramo, panaramo!“ Să mă demaște.

Doamne, în ce m-am băgat!

Dar nu s-a întâmplat nimic. Lorenzo petrecea mult timp în cancelarie, discutând despre politică sau fumând în pauze, cu gașca lui obișnuită, pe scările de incendiu. Informații obținute clandestin de Beatrice care, împotriva voinței mele, s-a încăpățânat să-l pândească, să tragă cu urechea, să întrebe despre el în stânga și-n dreapta. El ieșea la unu și douăzeci și se urca liniștit pe Phantomul lui negru. Marți, miercuri, joi, vineri și sâmbătă.

Duminică am stat toată ziua în pat și mi-am repetat cât de proastă am fost. M-am tot întrebat unde era, ce făcea, cu cine. Asta, în timp ce tata a curățat binoclul cu atenție, pentru întoarcerea dumbrăvencilor, care urma să se întâmple peste trei luni, iar eu am stat închisă în cameră, am ascultat „Adam's Song“31, m-am uitat ore în șir la tavan și am simțit cum ard pe dinăuntru.

Lorenzo nu era un personaj de roman, un prieten imaginar. Era real, avea și iubită. În acel moment, poate, se plimbau împreună pe bulevard, îndrăgostiți, oficial împreună. Sau poate se ascunseseră în spatele unei stânci, sub un cearșaf, într-o cameră? Ce puneau la cale? Se dezbrăcau? Înnebuneam gândindu-mă la asta. Nu eu, ci inima mea, stomacul meu, picioarele mele erau străbătute de o nerăbdare, de o necesitate incontrolabilă de a-l revedea.

M-am ridicat, i-am îndrugat tatei că am o întâlnire inexistentă cu Beatrice. M-am urcat pe Quartz și m-am dus să-l caut.

Pe faleză. Pe colinele de nisip acoperite de alge. La plaja neagră. În port. M-am oprit la toate colțurile de străzi care dădeau în bulevard, pe unde se plimbau colegii mei. Îi spionam: erau ocupați să se facă văzuți sau cu încercări prostești de a face curte; absorbiți de cornetele cu mâncare, de primele

țigări ținute stângaci între degete. Eram în spatele unui zid, uitată de toți. Eram fata nimănui. M-am rugat să-l găsesc. Singur, pe o bancă. Dacă s-ar fi întâmplat, jur că aș fi găsit curajul de a mă așeza lângă el, de a-l săruta, orice ca să nu se mai întoarcă la aia, la Valeria. Ce-i făcea? Ce știa? Ce prostii îmi treceau prin cap. Conduceam și aerul înghețat îmi intra pe sub cască, îmi șfichiuia fața. De fiecare dată când un Phantom negru trecea pe lângă mine, tresăream, mă simțeam vie. O oprire la Esso, câțiva litri de benzină Super fără plumb și înapoi la drum, plângând după o persoană despre care nu știam mare lucru, în afară de Sereni.

În acea seară, m-am întors acasă atât de stresată, încât mi-a venit menstruația mai devreme. Am alergat în cameră să caut absorbantele: le țineam ascunse în sertarul cu lenjerie intimă. Nu le-am găsit, se terminaseră. M-am întors pe hol, unde-mi lăsasem geanta, am deschis portofelul: era gol. Cheltuisem toți banii pe benzină. Oare cât am condus?

Tata a ieșit din birou. M-a văzut cât eram de supărată.

— S-a întâmplat ceva?

Aș fi putut pur și simplu să-i zic: „Dă-mi niște bani." „La ce-ți trebuie?" m-ar fi întrebat. Puteam să-i zic adevărul: „Trebuie să mă duc la farmacie să-mi cumpăr absorbante. Am paisprezece ani, am ciclu, e evident că mi-a venit, nu mai sunt copilița aia pe care n-ai cunoscut-o niciodată."

— Nimic, i-am răspuns, fără să-l privesc.

M-am dus în baie și m-am încuiat acolo, am rupt niște vată, am îndesat-o într-un șervețel de hârtie și l-am pus cu grijă în chiloți.

Mamă, am invocat-o stând pe toaletă, totul aici e un dezastru, eu nu mai rezist.

Când am ieșit pe hol, m-am uitat la telefon, la receptor. Nu l-am ridicat. Dacă nu mi-ar fi răspuns, n-aș fi rezistat până dimineață.

A trecut și noaptea aceea. Luni am fost sigură că portarul găsise scrisoarea. Mai bine așa: nu era nimic mai penibil decât o scrisoare ascunsă sub bancă. Era genul de tâmpenie pe care o fac cei care n-au avut o mamă, ci o prietenă răutăcioasă ca Beatrice. Scrisoarea era un canal fragil, cuvintele, un mijloc perfid. Ce motiv ar fi avut un băiat ca el, cu care școala se mândrea, fiu al unei familii sus-puse, să se uite la mine? Mi-a venit în minte imaginea lui Britney Spears care aplauda, care își flutura mâinile. Eu aveam un absorbant artizanal între picioare.

A mai trecut o săptămână. Bea a încetat să mă mai întrebe și să se uite după Lorenzo în pauze. Furtuna trecuse: un eveniment meteorologic devastator, desfășurat numai în interior, nimic altceva decât o fabulație.

Pe data de 1 decembrie am mai stat până la unu și jumătate să termin o temă. Am vrut să fiu atentă și am citit-o de două ori. I-am predat-o lui Marchi, care mi-a făcut favoarea de a mă aștepta:

— Cât scrii, Cerruti? Am înțeles ce vrei să te faci când vei fi mare.

Și ea știa deja, numai eu nu. Am ieșit ultima. În parcare mai era doar Quartz-ul. Am scos cheile din buzunar și, din depărtare, am văzut ceva alb pe șa.

Am încetinit. În loc de picioare, aveam doi saci de nisip. Inima, fără ca eu s-o pot opri, a început să bată ca și cum cutia toracică ar fi fost goală.

Sperasem. Nu îndrăzneam să mai sper.

Îl voiam din toată ființa. Îmi era groază.

Era un plic. Închis.

Cu privirea încețoșată de adrenalină, abia respirând, l-am deschis cu mâinile tremurându-mi. Era un bilet.

Scris de mână, cu creionul:

Mâine, la ora trei.

În capătul străzii Ripamonte începe un șantier. Lasă scuterul și mergi înainte pe jos. La un moment dat, o să vezi un pâlc de copaci, cu un stejar în mijloc. Te aștept acolo.

Lorenzo

Am împăturit biletul și l-am îndesat în fundul ghiozdanului. Am urcat pe Quartz, l-am pornit, am accelerat. Nu mai auzeam nimic în jurul meu, zâmbeam și atât. Dealurile și marea alunecau pe lângă mine, ca și cum nici n-ar fi existat. Pluteam pe străzile din T, înapoi spre casă, așa cum îmi imaginam că se merge prin paradis.

— Mi-a răspuns.
Beatrice, la celălalt capăt al liniei, a izbucnit entuziasmată:

— Știam eu! Ce zice?

Ghemuită pe podea, încolăcită în jurul receptorului, ca nu treacă nicio silabă dincolo, în sufragerie, unde tata citea, i-am șoptit:

— Vrea să ne vedem mâine.

Nu i-am mai zis unde.

— Cu ce ai de gând să te îmbraci?

La asta nu mă gândisem.

— Eli, o să fie *esențial* ce pui pe tine.

— N-am nimic.

— Nu poți să te prezinți acolo ca ieșită de la casa de copii, cum te îmbraci de obicei. E un limbaj anume, comunici ceva prin felul în care te îmbraci.

Mie mi-era greu să comunic și vorbind.

— Ce trebuie să fac?

Nu aveam nici ruj, nici chiloți tanga, nici pantofi cu toc. Brusc, acea întâlnire mi s-a părut imposibilă. Eu și realitatea eram două entități complet disjuncte. Mi-am dat seama că singurul motiv

pentru care Lorenzo voia să mă vadă îl reprezentau minciunile din scrisoare: a mușcat momeala, s-a convins că sunt expertă, lipsită de prejudecăți, pregătită. Ce dezastru!

— Trebuie să treci pe la mine înainte să te duci cu el. Îți fac eu niște vrăji.

— Nu mă duc deloc. Disperarea mi-a dat curaj: Sunt virgină, nimic din ce-am scris nu e adevărat.

Am simțit-o suspinând, n-a mai spus nimic. Mi-am imaginat cât de dezamăgit ar fi el să afle că totul fusese o improvizație. Ar fi plecat și m-ar fi lăsat baltă acolo. După asta, probabil, n-aș mai fi ieșit niciodată din casă.

— O să te duci oricum, mincinoaso, mi-a zis Bea. Nu ești așa proastă precum pari. O să te descurci. Și apoi, nu-ți imaginezi de ce sunt eu în stare. O să-l lași fără cuvinte. Valeria o să crape.

Așa funcționa ea, trebuia să transforme mereu totul într-o competiție, să găsească adversari pe care să-i umilească și să-i anihileze. Nu mă miră că nimeni n-o plăcea. Eu nu inițiam nicio întrecere, pentru că, oricum, eram exclusă din start. Și totuși, în după-amiaza aceea, la telefon, pomenind-o pe Valeria, m-a convins. Aveam șansa să trăiesc și eu ca ea, ca toți ceilalți. Să încerc măcar.

Mi-a dat întâlnire pentru ziua următoare, la 14.10. „Dă-mi o jumătate de oră: intri cerșetoare, ieși divă“, mi-a promis.

Însă eu voiam la mama. Vorbisem cu ea vreo zece minute în ziua dinainte și-mi dădusem seama că ceva nu mergea bine. Era distrată, nu lega fraze coerente, ca și cum ar fi băut. Și tata a fost distrus după acea convorbire, la fel de îngrijorat ca mine. A smuls de la ea o promisiune cu jumătate de glas: „De Crăciun. Veniți? Pentru Elisa ar fi foarte important să-l petrecem împreună. Puteți să rămâneți aici până la Anul Nou, la Bobotează, cât vreți. Vă rog.“

— Ce-a spus? l-am întrebat dupa ce a închis.

— Poate că da, a răspuns, încercând să mă liniștească, forțându-se să surâdă cu un aer trist.

M-am agățat de acel „da“, ignorând „poate“. Era greu, aveam nevoie de ea. Îi simțeam lipsa în cutia toracică, în coapse, în tălpi: simțeam că mă prăbușesc. Oare dacă aș fi intrat în sufragerie și aș fi găsit-o acolo, întinsă pe canapea, cu telecomanda în mână, i-aș fi povestit despre Lorenzo? I-aș fi cerut vreun sfat? Mi-ar fi ajuns să stau pe genunchii ei și să-i înconjor gâtul cu brațele. „Mă iubești?“ Să-i aud vocea pronunțând un răspuns hotărât, de necontestat.

Dar ea nu exista. O aveam doar pe Beatrice.

Pe 2 decembrie, urmând instrucțiunile pe care mi le dăduse, m-am ascuns în spatele coșului cu frunze uscate din colțul garajului și am așteptat. La 14:10, ușa de la garaj s-a ridicat doar cât să pot intra pe vine, apoi s-a închis la loc. Bea m-a primit în halat, își pusese pe față o mască de argilă purificatoare. Era în mare grabă. Mi-a făcut semn să vin după ea, la etaj, fără să fac zgomot, pentru că toată lumea din casă se pregătea pentru o călătorie. Ne-am închis în cameră, am căscat ochii mari când am văzut dulapul deschis, în care fuseseră îndesate haine cât pentru două magazine întregi. M-a pus să mă așez pe un scaun, în fața unei oglinzi. Nu avea birou, ci o toaletă pentru machiaj. Ca să mai economisească timpul, deja își aranjase fardurile de pleoape, fondul de ten, creioanele, rujurile, cu zecile.

— Nu vreau nimic, i-am zis.

Bea mi-a făcut semn spre imaginea din oglindă, m-a obligat s-o privesc atentă.

— Te vezi? N-ai nici măcar un coș. Numai de asta și ar trebui să te consideri norocoasă și să înveți să te machiezi cum trebuie. Lasă-te descoperită, nu te mai ascunde! „Eu sunt cea mai șmecheră dintre toate“, trebuie să-ți spui. „Lorenzo, privește-mă, apoi mori.“

M-am uitat la fața mea anostă, apoi la culorile țipătoare ale rujurilor. Am comentat sceptică:

— O să arăt ca o paiață, eu nu sunt ca tine.

— Oricine poate fi ca mine.

O să mă opresc asupra acestei fraze. Beatrice chiar spusese asta, stă scris aici, în jurnal. Aproape că văd în fața ochilor fața ei acoperită de masca verde și totuși autoritară, fermă, în timp ce pronunța ceea ce, judecând mulți ani mai târziu, a sunat a minciună sfruntată.

Oricine poate fi ca tine, Beatrice? Glumești? Te-ai gândit vreodată să numeri miile de fete din întreaga lume care te imită, care te urmăresc, cărora le e dor de tine? Fetele acelea care visează să-ți semene când vor fi mari și nu-și dau seama că asta e imposibil? Păcat că nu m-ai văzut când am încercat să-mi fac un selfie. Să știi că am renunțat de fiecare dată, pentru că era de nesuportat să îl compar apoi cu tine.

În orice caz, mă întorc la după-amiaza aceea. M-am ghemuit acolo, cu mâinile încleștate pe brațele scaunului.

— Nu vreau să mă schimb, vreau doar să știu dacă merge și așa.

— Nu merge. Îți trebuie *blush*.

— Ce e aia?

— Uite. L-a luat și mi l-a arătat. Nu mușcă, e doar o pudră pe care ți-o dai pe obraji. Începuse să-și piardă răbdarea. Ăsta este un *gloss*, ăsta e un rimel: minimul posibil, dacă vrei să ieși cu un băiat. Dacă nu, întoarce-te și mucegăiește la tine în cameră.

— O să-l aburesc.

— De ce, la fel cum ai făcut și cu scrisoarea aia?

M-am dat bătută, am închis ochii și am lăsat-o să ma pregătească. Și-a făcut de lucru cu buzele, cu obrajii, cu genele. De jos se auzeau discuții despre cine trebuia să o însoțească pe sora ei și cine putea rămâne acasă, despre ce geantă să aleagă, despre consola PlayStation care trebuia închisă. Proteste, insulte, crize de ură: „Bea, mereu Bea, nu e corect să pierdem fiecare weekend pentru ea!“ Nu trebuie să fi fost ușor nici pentru ea să trăiască în casa aia.

— Acum poți să te uiți.

Nu mă așteptam la nimic, doar mă supuneam capriciilor prietenei mele. Dar, când m-am văzut, am rămas profund surprinsă.

— Hai că m-am descurcat, nu? m-a întrebat Beatrice și mi-a făcut cu ochiul. Din prima clipă când ne-am întâlnit, ții minte? La restaurant? De atunci am înțeles: fata asta are ceva special. Eh, acum vezi ce e special?

Câți ani aveam acum? Șaptesprezece, optsprezece? Buzele mele deveniseră la fel de ademenitoare ca ale lui Britney Spears, ochii mei erau pictați cu două tușe de negru și își pierduseră orice urmă de copilărie. Chiar părea că spun: „Sunt cea mai mișto."

— Acum să ne gândim la restul, pentru că în două minute trebuie să mă spăl pe față. Ridică-te și arată-mi ce ți-ai pus pe tine.

M-am ridicat în picioare. Bea m-a pus să stau în fața oglinzii, sub o cascadă de lumini reci. S-a așezat în fund în fața mea să mă studieze.

— Hanoracul, de fapt, nu-mi displace.

— E cu Pennywise32.

— Cui îi pasă? E agresiv, merge. Dar pantalonii nu. S-a ridicat, m-a pus să fac o piruetă. Nu ți se vede fundul, iar fundul e decisiv. Nu-mi lași nicio altă variantă.

Nu o să uit asta niciodată: avea pe față masca aceea care, între timp, se uscase și îi crăpa în jurul buzelor și pe nas. Beatrice a luat scaunul, l-a târât în fața șifonierului, s-a urcat pe el și a început să scoată de pe raftul cel mai de sus haine încă nepurtate, cu etichetă, o salopetă de schi din copilărie, costumul strălucitor de la recitalul de dans. Până când i-a găsit.

— Nu se poate, am oprit-o.

— Ți-am promis.

— Sunt ai tăi, doar ție îți vin bine.

Beatrice s-a uitat fix la mine:

— O să-i porți tu prima, așa e corect.

A întins prada pe pat. Am admirat-o câteva secunde în tăcere. Ne uimea, ne hipnotiza, ne unea până în profunzime, acolo unde începeam să ne transformăm.

O voce aspră s-a auzit apropiindu-se:

— Beatrice! Ești gata?

— Da, mamă, a strigat Bea, apoi s-a întors spre mine. Hai, puneți-i!

Nu m-am opus. Mi-am dat jos pantalonii din Biella, i-am lăsat pe pat și mi-am pus *blugii*. Transformarea avusese loc.

Beatrice a aprobat. Ea era Frankenstein, iar eu, creatura.

M-a apucat de mână și m-a târât din nou jos, a deschis ușa de la garaj, m-a împins afară. Am fugit de-a lungul gardurilor, pe lângă tufișuri, am ajuns la scuterul pe care îl ascunsesem trei case mai departe, pentru că, aparent, mamei ei nu-i convenea deloc faptul că eram prietene. O distrăgeam pe fiica ei de la preocupările serioase. Nu știam nici cum să mă îmbrac, nici cum să mă pieptăn. Ce motive întunecate se ascundeau în spatele schimbării mele? Prietenia noastră, intrată în clandestinitate, a mai căpătat o fisură. Iar eu nici n-am apucat să-i mulțumesc, mi-am zis, urcând pe scuter.

O magazie, o vilă izolată și nimic mai mult; copaci și câmpuri. Am căutat pe harta străzilor unde se află Via Ripamonti și am învățat drumul pe de rost: la marginea orașului, ultima

intersecție.

Când am ajuns acolo, am frânat; inima stătea să-mi sară din piept. Stejari, ienuperi; era iarnă și nu erau flori. Doar un miros puternic de frunze uscate. Nu eram sigură că mă aflu pe strada bună. Când îmi aduc aminte acum, îmi dau seama că mi-e dor de acea senzație: de aventura de a conduce până mi se pierde urma, fără GPS, fără camere de luat vederi, fără să sune cineva și să-mi întrerupă fuga.

Strada se termina într-o curte ferită de intemperii. Și, în mijloc, cât se poate de real, era Phantomul lui.

Am parcat, am oprit motorul, am coborât. Poate atunci mi-am dat seama că viața, în momentele ei cele mai bune, cu toate riscurile și pericolele ei, e ca o mică moarte.

Am văzut șantierul și am pornit printre tufișuri, cu blugii mei bătuți în pietre Swarovski, cu părul scurt, pe care mă încăpățânam să-l tund mereu acolo, la coaforul unde fusesem de Ferragosto, și machiată ca un adult. Vegetația era compactă, sălbatică, dar nu prea înaltă, iar drumul forestier părea desenat cu creionul. Ce te-aștepți să ți se întâmple, Elisa? Ce-ai vrea? Încă aveam timp să renunț, să mă întorc. Dar trebuia să-mi pierd virginitatea. Numai la asta mă gândeam. Dragostea era doar un concept, o chestiune întunecată, pe care o intuiam a fi complexă și chinuitoare. Însă corpul meu era acolo, iar ăsta era un fapt concret.

Mi-am croit drum printre tufișuri. În fața mea se desfășura o poieniță însorită, la adăpost de mistralul care bătea cu putere, dându-mi fiori. Am recunoscut îndată stejarul. Un arbore mereu verde, luxuriant, care trebuie să fi avut cel puțin o sută de ani. Sub el, cu spatele lipit de trunchi, stătea Lorenzo.

M-a văzut și nu s-a mișcat.

Nici eu.

I-am observat intensitatea privirii, în ciuda distanței, ca un deget care abia mângâie marginea hainelor, le ridică, la fel ca în dimineața aceea, la bibliotecă. Doar că acum, pe kilometri întregi, nu mai era nimeni.

Eram liberă să dispar. Din fața lui, împreună cu el.

Lorenzo s-a ridicat și a venit spre mine.

— Credeam că nu vrei să mă mai vezi, mi-a zis când a ajuns în fața mea.

Între noi erau cinci, șase centimetri de spațiu gol. Viața clocotea în mine, dacă m-ar fi atins, aș fi explodat. Iar el m-a atins, m-a luat de mână.

— Vino!

M-a dus prin iarba înaltă și neîngrijită, la stejar.

Pusese o pătură lângă rădăcini. Împrăștiate în jur erau un rucsac de drumeție, o pilotă înfășurată, o sticlă de vodcă cu aromă de piersici și două pahare de plastic.

— Știu, nu e prea romantic, a spus cu respirația tăiată, roșind deodată; câteva șuvițe transpirate i se lipiseră de tâmple.

Oare chiar folosise acel cuvânt: romantic? Mi-am dat seama cât de nesigur era, ca și mine. Aceeași groază de a greși, de a fi respins, în loc de puterea seducției. Am rămas în picioare fără să scot niciun

cuvânt.

— Te rog, zi-mi ceva.

Mi-a surâs, încercând să nu pară vulnerabil.

— Și așază-te, altfel mă faci să mă simt stingher.

Am văzut pătura cu model scoțian, frunzele căzute pe ea, cele două furnici care umblau pe marginea ei.

M-am așezat până la urmă. Lorenzo mi-a arătat spre vest, unde era capătul dealului. Am privit într-acolo și am văzut marea. O porțiune mică, agitată, albastru-închis. Îmi tremurau mâinile, mi le-am ascuns sub fund. Pietrele Swarovski îmi intrau în palme.

— Scuză-mă că ți-am răspuns atât de târziu. Scrisoarea ta m-a emoționat atât de mult, m-am simțit un prost. Am vrut și eu să-ți scriu de atâtea ori, dar nimic din ce puteam spune nu era suficient de bun. Le-am rupt pe toate.

— Nu-i nimic, i-am răspuns și am regretat imediat.

N-ar fi trebuit să vorbesc: de fiecare dată când deschideam gura, ieșea o banalitate cumplită.

Cotul lui s-a lovit de al meu, dar nu intenționat. Am simțit o schimbare, în timp ce s-a întors, fixându-mi urechea cu privirea. M-am întors și eu și am încercat să-mi ridic privirea spre el.

— Scrii bine, să știi. Te-am invidiat. Credeam că eu mă descurc foarte bine, dar asta înainte să te cunosc. Mi-ai ucis toate visurile. A râs, apoi s-a întors din nou spre mare: Nu e vina ta. Tata îmi repetă în fiecare zi că scrisul nu e o meserie.

Era dureros. Să stăm acolo, fără să ne cunoaștem. Toate cuvintele din lume au devenit brusc serbede, inutile. Voiam să-l întreb despre tatăl lui, despre mama lui, cine sunt, dacă se certau între ei. Dar, în același timp, nu mă prea interesa. Voiam doar să mă atingă, să pună capăt dorinței mele insațiabile de a-l avea lângă mine.

— Hai că deschid sticla de vodcă.

Lorenzo s-a întins să o ia. Nu mai băusem niciodată, dar îi văzusem deseori pe fratele meu și pe prietenii lui bând. Mi-a turnat un pahar, îi tremurau mâinile. A turnat mai mult de jumătate de pahar. În cei douăzeci de ani care au urmat acelei zile, n-am putut nici să mă apropii de vodca de pe rafturile din supermarket, mai ales de cea cu aromă de piersică, dar pe data de 2 decembrie 2000, la patru după-amiaza, în vârful dealului, am luat o gură și m-am strâmbat când i-am simțit gustul. Lorenzo a zâmbit ca să mă încurajeze. Am așteptat să bea el primul, am încercat din nou și am luat o a doua înghițitură, de la care mi s-a făcut și mai greață. Am continuat, la fel și Lorenzo. După vreo zece guri m-am lăsat să cad pe spate, râzând ca o nebună.

Nu mâncasem la prânz, fusesem prea emoționată. Lorenzo s-a întins pe o parte și a venit peste mine. Încă era soare, lumina se topea printre crengi, devenea lichidă, portocalie.

— Ești atât de frumoasă. Mi-a acoperit privirea cu chipul lui. Chiar ești, a adăugat, apoi și-a umezit degetul arătător cu salivă și mi l-a plimbat peste o pleoapă, pe obraz, pe buze. Chiar și fără tot machiajul ăsta.

Am încercat să mă apăr.

— De ce mi-ai cerut să vin aici?

Lorenzo s-a așezat lângă mine. Serios, mi-a răspuns:

— Voiam să mă întorc și să-ți cer iertare pentru cum te-am lăsat acolo, dar n-am fost în stare. Am trecut de atâtea ori prin dreptul bibliotecii, apoi am văzut un Quartz parcat mereu în față și mi-am dat seama că era al tău. Te-am urmărit când te-ai plimbat pe lângă toate plajele, am mers și cu tine acasă de câteva ori. Jur că nu sunt periculos.

Mi l-am imaginat conducând în urma mea, în timp ce eu plecasem de atâtea ori să îl caut.

Aș fi putut să plâng când mi-a mărturisit asta.

Am reușit să nu cedez.

— De ce? am insistat.

Atunci Lorenzo a luat un pahar, al meu sau al lui, nu mai conta, și a dat pe gât toată vodca rămasă în el. M-a obligat să fac și eu același lucru. L-am ascultat, am rămas fără aer, gâtul mi-a luat foc. Cerul și copacii se mișcau ca și cum ar fi fost din hârtie.

— Pentru că ești diferită de toate fetele din T și de cele pe care le-am cunoscut în vacanțe, mi-a spus, deja beat. Pentru că citești, pentru că ai părul scurt, bocanci cu vârf de metal. Pentru că mă atragi, mă sperii și nu reușesc să mă controlez în prezența ta.

Mi-a luat mâna și mi-a ținut-o apăsat între picioarele lui. Nu era fratele meu, care se juca făcând pipi. Era mai gros, era tare. L-am atins.

— Ai prietenă.

— Da, am.

Mi-am retras mâna. Am respirat adânc. Mi-am adus aminte ce ziceau personajele în filme.

— Tu vrei să ți-o tragi.

Lorenzo s-a uitat la mine fix, nehotărât. Am înțeles că exista o urmă de adevăr în acuzațiile mele. Părea mai mare, avea mărul lui Adam vizibil, barba blondă era bărbierită, fermoarul de la blugi stătea să pocnească. Lucruri pe care eu nu le aveam, pe care nu le cunoșteam, care mă tulburau, chiar dacă mă atrăgeau.

— Să mi-o trag e greșit spus, a replicat și a încercat să mă sărute.

De ce? Îmi doream, oare, altceva?

Fără îndoieli și fără remușcări, hotărâsem deja să mă predau, să devin un loc unde el putea să se piardă, iar eu să mă schimb. Păcat că încă nu citisem *Menzogna e sortilegio*.

— Te-am mințit, am mărturisit. N-am făcut-o niciodată.

Am văzut cum i s-a luminat fața.

— Nici eu.

Soarele începuse să se retragă spre Corsica, iar vântul să se întețească. Lorenzo îmi umplea gura de salivă, iar eu eram înfricoșător de fericită. Eram prima. Jucam cu aceleași arme. Mi-am scos geaca, hanoracul. I le-am dat jos și lui. Mă simțeam liberă, în timp ce el îmi atingea sânul și cobora cu mâna acolo unde nu mai fusese nimeni înainte.

— Stai să iau pilota, mi-a spus. Terminăm și vodca?

L-am văzut ridicându-se, luând sticla. A scos ceva din buzunarul rucsacului. Eram de acord. Eram beată, dar conștientă. Am acceptat fără cuvinte. Nu a fost ușor. Pentru că eu eram fată, iar el, băiat. Eram diferiți și trebuia să facem un efort. Dar eu simțeam acest gol în mine, în interior, acolo jos, care, pentru prima dată, nu mai era un sentiment, ci o nevoie. Și el voia să intre. Să mă elibereze de acea povară. Nu mai puteam să fiu o copilă, o inadaptată, izolată de toată lumea. M-am gândit la toate astea, apoi Lorenzo s-a întors, trăgând pilota peste noi.

În seara aceea am sunat-o pe mama.

M-am întors acasă la șapte și jumătate și m-am dus direct în bucătărie. Fără să mă spăl nici măcar pe mâini, am deschis dulapul. Am găsit borcanul cu cremă de ciocolată, un pachet cu pâine prăjită. A fost mâncarea mea în seara aceea, m-am îndopat fără să pun fața de masă, cu televizorul închis și privind fix florile cusute pe perdea. Tata m-a întrebat dacă vreau niște paste, o doradă, mâncare adevărată. Nici nu l-am auzit.

După ce mi-am potolit foamea, m-am întors pe hol. Încă aveam pe mine hainele murdare de iarbă. Am ridicat receptorul. Am format prefixul 015 și numărul. Linia era liberă. A sunat de opt ori: am numărat.

— Alo?

— Bună, mamă.

— Draga mea, ce faci?

— Mi-e rău.

— Ce?

— Vreau să te întorci. Sau să vin eu acolo, nu mă interesează. Vreau să fii lângă mine, să locuim amândouă în aceeași casă.

Tăcere.

Tata s-a oprit în pragul bucătăriei și acolo a rămas, neputincios ca o mătură. Nu-mi păsa. N-avea decât să mă audă.

— Mâine vin înapoi la Biella.

— Draga mea, tata și cu mine am vorbit deja. Am luat decizia asta pentru binele tău.

— Pentru binele meu, pe naiba!

— Elisa, tu trebuie să înveți acolo, e important pentru viitorul tău. Trebuie să ai o viață normală, liniștită, să ai pe cineva care să te verifice la teme…

— M-ai părăsit, am întrerupt-o, ai scăpat de mine. Nici de Crăciun n-o să vii. De ce? De ce mă iubești așa de puțin?

Am izbucnit în plâns.

Tata a încercat să se apropie de mine, dar l-am dat la o parte.

— Te iubesc, Elisa, nici nu-ți închipui cât te iubesc. Crezi că mie îmi este ușor să nu te văd umblând prin casă? Crezi că nu mă doare să-mi întind picioarele pe canapea și să nu te simt acolo, pe locul tău? Să nu-ți cumpăr Fonzies, să nu ne uităm împreună la *Chi l'ha visto*?33. Crezi că nu mi-e dor de tine? Eram obișnuită să merg cu tine la cumpărături, să mănânc seara cu tine, să știu că ești acolo, citind. Fratele tău nu e niciodată acasă, sunt mereu singură.

— Nu la fel de singură ca mine, i-am răspuns furioasă. Nu poți să te pui la același nivel cu mine, tu ești mama.

— N-am fost o mamă prea bună.

Am auzit acel râs întrerupt, pe jumătate, de la cinci sute de kilometri distanță.

— Ți-am făcut atât de multe probleme, fără să-mi dau seama, dar tot vina mea e. Nu vreau să-ți stric și liceul. Tatăl tău e persoana potrivită care să te crească.

— Foarte convenabil, mi-am ieșit din sărite. Ce-mi pasă mie de regretele tale? Nu ne-am mai văzut de două luni.

— De Crăciun o să vin. Îți promit.

— Nu ajunge. Nu poți să nu fii mama mea.

Am auzit-o plângând.

Tata a venit să mă ia în brațe.

31 Melodie a trupei Blink 182, lansată în anul 1999 (n. tr.).

32 Personaj principal din romanul de groază *IT* al lui Stephen King, publicat în 1986 (n. tr.).

33 Emisiune de televiziune dedicată căutării persoanelor dispărute și misterelor nerezolvate (n. tr.).

10

O fată normală

În vremurile despre care vorbesc, frumusețea a fost pentru Beatrice orice, mai puțin o alegere. Dacă natura o ajutase să iasă în evidență, perfecțiunea cerea muncă zilnică și asiduă. Nu putea să se îmbrace comod, să rîște să i se vadă coșurile – îmi aduc aminte bine cum, pe atunci, evita să se expună la lumină directă, contrar a ceea ce face azi și, mai ales, la lumina ferestrelor. Dacă își acorda o oră liberă, una singură, se simțea vinovată. La paisprezece ani știa atât de bine toate cosmeticele, toate tratamentele estetice și moda de atunci, încât ar fi putut să fie de una singură tot departamentul artistic de la *Cosmopolitan*. Poate, și insist pe *poate*, pentru că mie mi-a spus inițial, apoi a încercat să dea înapoi, că mama ei o dusese în Elveția pentru o rinoplastie, în iunie 2000, intervenție de la care încercaseră toți medicii să o oprească până la majorat. Dar Ginevra dell'Osservanza era ambițioasă, o adusese pe lume pe Beatrice cu un singur scop: acela de a încorona un vis. Vila albă, BMW-ul negru, soțul cu o carieră strălucită, familia unită și fiica ei splendidă, care urma să se transforme într-o stea, grație mamei ei. Bea nu a putut să se elibereze niciodată din acest vis.

Caut să-i găsesc scuze, dar numai subconștientul meu e responsabil de asta, să fie clar. Eu nu pot s-o iert. Nu sunt de acord cu lipsa ei de scrupule la muncă, cu egocentrismul ei frenetic, cu pretenția ca lumea să se învârtă în jurul hainelor ei, a meselor pe care le ia, a interviurilor pe care le dă, în loc să se concentreze pe starea de derivă în care se află planeta, pe inechități, pe problemele reale.

Cu toate acestea, i-am fost complice. Mă gândesc la anii prieteniei noastre, mă învinovățesc pentru faptul că am jucat mereu rolul surorii mai mici, aceeași care i-a adus noroc la Scarlet Rose, fără să mă împotrivesc. Și că nu l-am limitat doar la un rol pasiv, pentru că eu am contribuit în mare măsură la transformarea lui Beatrice Rossetti în divinitatea – sau în monstrul, așa cum se grăbesc mulți s-o catalogheze – care e astăzi. Care pare astăzi. De ce?

Pentru că a ținut la mine.

M-a apărat, m-a luat în brațe, mi-a dezvăluit secretele ei și așa m-a captivat. Întâmplarea cu gălețile, de exemplu, în ce zi a fost? Deschid iar jurnalul, pe acela cu lăcățel. Îl răsfoiesc: penultima miercuri, înainte de Crăciun. Când eu și Beatrice am ieșit de la școală, am fost surprinse de o gașcă de amazoane de la liceul științific. Nimeni nu știe povestea asta, însă eu am scris-o și am subliniat-o cu roșu.

Erau cinci, urcate pe scutere, cu căștile pe cap, cu părul desfăcut și lăsat pe spate. Au apărut dintr-odată și ne-au blocat drumul, ne-au înconjurat.

— Unde crezi că te duci? mi-a tăiat calea una, oprind motorul.

M-am uitat la Beatrice întrebătoare, nevenindu-mi să cred.

— Tu, Rossetti, a intervenit alta, poți să pleci. Panarama asta rămâne.

Panarama eram eu. Nimeni, înainte de povestea asta, nu-mi mai dăduse atâta importanță. Colegii mei, de la liceul clasic, în loc să se urce pe scuterele lor și să plece acasă, au mirosit că se întâmplă ceva. S-au adunat în grup, să se holbeze, dar au stat la distanță.

— Tacă-ți fleanca, a fost răspunsul lui Beatrice. Mai zi-i o dată prietenei mele „panaramă“ și să vezi

ce frumoasă te fac după ce-ți trag una.

M-a luat de mână și a încercat să se strecoare printre o aripă de mașină și o roată din spate, dar amazoanele au strâns rândurile și și-au scos căștile.

— Cărați-vă, le-a ordonat.

Dar ele nu s-au mișcat. Bea s-a uitat la ele cu dispreț și a continuat:

— Ar trebui să folosiți mai multă cremă împotriva coșurilor.

Nu mi s-a părut o idee bună să ridice tonul, dar cum aș fi putut să-i spun asta? Se simțea violența în aer. Mi-a fost teamă.

— Rossetti, cum de timpul trece și tu tot proastă rămâi? De când te știu, te porți ca și cum ai fi Miss Italia, dar mi se pare că nu tu ai câștigat.

Era o fată cu pielea mai închisă la culoare, obeză, cu sprâncenele dese și dată cu prea mult *eyeliner*.

— Îmi plăceai mai mult când făceai reclamă la *Crystal Ball*34.

Râsete: ale celor cinci și, mai departe, ale colegelor noastre de clasă, care-și acoperiseră gura cu mâna, ale tuturor falselor și lașelor din „Pascoli", care n-ar fi avut niciodată curajul să o insulte pe Beatrice, dar pot să-mi imaginez cum o vorbeau pe la spate.

M-am întors îngrijorată către prietena mea. Bea era foarte liniștită.

Clopotul domului a bătut de 13:30, dar parcarea pentru scutere era încă plină. Doar profesorii părea că plecaseră. Ferestrele de la blocurile din jur erau deschise. Vântul mătura hârtii și pungi de plastic de pe cheiuri, îmbiba aerul de umezeală, marea vuia acoperită de ceață, insulele nici nu se vedeau. În piață eram doar noi, adolescenții, ca într-un roman apocaliptic.

— Hai că mi-am dat seama cine ești tu, a zis Beatrice, luminându-se la față. Ești grăsanca aia cu sora și mama cât casa, care la recitalul de acum doi s-a îndopat cu ruladă și s-a rostogolit de pe scenă. Nu te-am mai văzut la dansuri, mă întreb oare de ce.

Publicul a ezitat, a trecut imediat de partea celui mai puternic. Beatrice și-a dat seama de această mișcare.

— Tu ești prietena Valeriei Lodi, a continuat.

Am înghețat când i-am auzit numele. Am văzut-o pe fata jignită coborând de pe scuter și repezindu-se la Beatrice care, fiind mai agilă, s-a eschivat și i-a trântit o palmă direct peste față, apoi încă una și încă una, cu atâta cruzime, încât m-a speriat. N-am putut să mă uit. În stradă, am recunoscut-o pe Marchi, care se pregătea să se urce în mașină. Era mereu ultima care pleca de la școală, îmi imaginez că să se aranjeze doar pentru ea, să-și pregătească prânzul singură nu era ușor, nici după atâția ani. S-a oprit șocată și a venit imediat către noi. I-am mulțumit în sinea mea. Am văzut-o cum aleargă, dar fața ei roșie și pantofii de un gri-murdar m-au făcut să mă întreb dacă încă era virgină sau nu.

A dezamorsat totul imedat:

— Voi de la ce școală sunteți? Ce treabă aveți la „Pascoli"?

Amazoanele au încercat să încropească o justificare, o replică, cu vocea joasă și cu ochii în pământ.

Apoi Marchi s-a întors spre Beatrice:

— Am văzut ce-ai făcut, o să las o mențiune în catalog.

— De ce? În afara școlii fac ce vreau eu.

— Serios? Marchi și-a arcuit sprâncenele, interesată. Hai, s-auzim, cine ți-ar da voie?

— Nu răspunde, te rog, i-am șoptit lui Beatrice.

— Ia ascultați și voi, a strigat Marchi către publicul care stătea în picioare, sprijinit de zid, sau la fumat pe bănci. În fața voastră se desfășoară o lecție suplimentară de educație civică sau, dacă vreți, de filosofie a moralei.

— Tu crezi că ești mai presus de lege, Rossetti?

Beatrice a afișat o expresie complet impenetrabilă.

— Legea interzice să bați pe cineva? În cazul ăsta, cineva să-mi anunțe și mie părinții, se pare că n-au aflat încă. Piața asta a fost plătită și de tata, cu taxele lui, să știți.

Marchi a tăcut câteva secunde, apoi a zis:

— Sunt legi scrise, precum Constituția, Codul civil, Codul penal. Mai sunt și legile morale, care nu sunt scrise, dar care privesc nu numai societatea, ci însuși sensul vieții noastre.

— Ce nu se vede, a sfidat-o Beatrice, nu există.

— Atunci, mâine o să citim din *Antigona*, dar înainte să treci pe la director.

Marchi a plecat, pășind grăbită cu tocurile ei mici, cu singurătatea care i se ivea de sub fusta peste genunchi, cu haina de duzină, cumpărată din salariul ei de profesor prost plătit; mi s-a părut atât de neputincioasă. A deschis portiera, a închis-o la loc și a plecat. Beatrice a comentat:

— Măcar dacă și-ar mai trage-o, din când în când, în mașina aia.

Cei prezenți au chicotit, inclusiv bruneta cu cinci degete întipărite pe obraz. Mi-a părut rău: mă recunoșteam în Marchi, mă vedeam pe mine peste douăzeci de ani. O consideram un model de tenacitate, de forță de spirit, personificarea fondului care trebuie să triumfe asupra formei. Dar nu am găsit curajul să o apăr.

Gata, mi-am zis, important e că totul s-a terminat.

Dar la 13:45 a apărut Valeria.

— Târfă ce ești! a strigat, coborând de pe scuter.
Amazoanele au arătat cu degetul înspre mine:

— E aia de acolo.

Am avut timp să o observ pe scuterul Typhoon albastru, cu un abțibild pe care scria „Vale ’83“ deasupra farului din față. Calculând, m-a surprins să aflu că era cu doi ani mai mare decât el și cu trei ani decât mine, în timp ce mă chinuiam să nu alerg spre Quartz, să mă urc pe el și să plec cât de repede puteam, ca să nu trec drept o lașă.

Valeria Lodi, of, chiar avea față de fată serioasă. Din câte am aflat recent, după ce a terminat liceul, a studiat la Pisa, s-a reîntors în oraș, iar acum este urolog la spitalul din T. S-a măritat și are doi copii. Încă din anul 2000 se vedea că, în viață, urma să facă totul așa cum trebuie. Se machia puțin, își ținea părul strâns, purta un pulover roz pe sub gecuța bej, blugi curați, fără rupturi și fără extravaganțe. Totuși, în ziua aceea, își ieșise din minți.

— Mi-a spus, a șuierat, apucându-mă de umăr și obligându-mă să mă întorc, ce ați făcut sub stejar. Eu trebuia să fiu acolo, ăla era locul nostru. Tu ai distrus totul!

Cu greu s-a abținut să nu plângă, liniile feței i s-au sluțit de ură: avea șaptesprezece ani și deja cunoștea durerea unei femei trădate. Mi-a fost milă de ea, mi-a părut rău, dar, într-un colț îndepărtat și nemărturisit al sufletului meu, am fost mândră de mine pentru că eu fusesem cea aleasă.

— N-am distrus nimic, am încercat să o calmez, îți garantez.

Dar ea n-a vrut sub nicio formă să mă asculte.

— De ce, m-a întrebat, de ce nu te întorci de unde ai venit? Cum naiba ai apărut? Uită-te la tine! Parcă ai ieșit de la școala de corecție.

— Ușor! a intervenit Beatrice. E prietena mea.

M-am gândit că în T lumea se comporta foarte teatral, că așa ceva la Biella n-ar fi mers niciodată.

— Tu n-ai nicio treabă, i-a răspuns Valeria.

Bea a continuat:

— Nu înțeleg de ce te oftici atât. Lorenzo s-a îndrăgostit de Elisa, nu-i mai pasă de tine. Lasă-l în pace.

— Nu e îndrăgostit de mine, am obiectat.

Dar Valeria avea urechi doar pentru Beatrice, care, neclintită, în fața întăririlor venite de la Științific, în fața ultimilor spectatori de la Clasic, a continuat cu plăcere:

— Ce, crezi că ești irezistibilă? Te îmbraci ca o fetiță înainte de prima comuniune. Pun pariu că azi ai zis prima înjurătură din viața ta. Dai bine în fața părinților, dar nu ești în stare să i-o scoli. Elisa e punk, e clar de ce Lorenzo a vrut să i-o tragă ei și nu ție.

Am înțeles ce însemna să o ai dușman pe Beatrice.

Dacă ar fi studiat Kant și legea morală care rezidă în caracterul fiecăruia dintre noi sau Antigona și lupta sa împotriva lui Creon în numele unei *pietas* de familie, ar fi luat 8 la ambele. Dar în ea nu exista pic de milă. Să-l înțelegi fără niciun interes ascuns pe celălalt, să te pui în situația lui, să ierți, n-avea idee ce însemnau toate astea. Pentru că, spre deosebire de mine și de Marchi, Beatrice știa că, dincolo de cultură, există natura umană, voluptatea, satisfacția pentru durerea altuia. Că e suficient să învingi și atât.

Valeria a privit-o lung, fără să-i dea lacrimile. Am avut un vag sentiment de solidaritate cu ea, dar tot ce puteam să fac sau să zic era inutil în situația aceea. Deja nu mai eram eu protagonista. Beatrice mă lăsase suficient de mult să fiu în centrul atenției, aproape o jumătate de zi.

Valeria a alergat prin piață, direct la mare. A luat ceva de pe chei, s-a chinuit puțin. Când a urcat

înapoi, am văzut clar că ducea în mână o găleată plină ochi, din care apa curgea pe adidașii ei și care părea atât de grea, încât i se umflaseră venele de pe gât de efort.

Nu s-a îndreptat către prietenele ei și nici către colegii noștri care, ca toată lumea de acolo, urmau să se întoarcă acasă după ora două, la părinții care-i așteptau furioși, cu mâncarea răcită, ci spre noi: spre mine și spre Beatrice.

— Ce vrei să faci? a întrebat-o Bea, când Valeria, ignorându-mă, s-a oprit în fața ei cu găleata în mână.

— Vreau să văd ce e dedesubt, i-a răspuns Valeria, cu mâinile tremurându-i. Cum arată fața ta fără o tonă de machiaj. Cum arăți de fapt.

Și a făcut-o. O găleată întreagă, conținând cel puțin patru litri de apă de mare, a ajuns direct pe fața lui Bea.

Au venit în fugă și cei de la a III-a A, de la I-a C, fetele de la Științific, chiar și cei care se urcaseră pe scutere să plece: nu le venea să creadă, toți erau surescitați, ca hienele când simt mirosul cărnii.

Rimelul a ținut, pentru că era rezistent la apă. Creionul și zecile de nuanțe de pe pleoape nu. S-au scurs și culorile care făceau sprâncenele să arate mai bine conturate. Luciul de buze a dispărut. Efectul general a fost că ochii și gura au devenit, brusc, mai mici. I-au apărut două cearcăne adânci, violet, ca și cum ar fi fost bătută. Dar cel mai rău a fost cu fondul de ten – corectorul, pudra, fardul de obraz și iluminatorul s-au șters. Obrajii i s-au aplatizat, bărbia i s-a mărit, coșurile au ieșit la iveală. În plus, părul a ieșit, în sfârșit, de sub perucă, strălucitor, perfect întins și, imediat ce s-a udat, s-a și încrețit. Din masa perfect îmblânzită, s-au desprins șuvițe rebele, aceleași pe care le văzusem, din greșeală, la ea acasă.

Așa cum mareea joasă lasă în urmă sticle de plastic tăiate, resturi de absorbante, bucăți de gudron, găleata aceea cu apă ne-a arătat-o pe Beatrice cea adevărată, de o simplitate impresionantă.

Valeria a plecat fără să mai comenteze nimic, a lăsat-o pe tavă tuturor celorlalți, care și-au dat coate, care s-o vadă primii, la fel ca turiștii care se așază în jurul locurilor semnalizate după crime, cutremure, iar Beatrice a rămas acolo, cu spatele drept, capul sus, pierdută în gânduri. Cu haina și cu părul leoarcă, i-a lăsat să se bucure.

După ceva timp, a început să i se facă frig. Au dispărut cu toții, până am rămas doar noi două. Supărată, am întrebat-o:

— De ce m-ai apărat chiar și cu prețul ăsta?

Beatrice nu mi-a răspuns. Privirea ei a rămas fixată pe linia neclară care despărțea apa de aer, acolo unde era Corsica sau poate Capraia.

— Într-o zi, mi-a zis, toți cei care au fost azi aici, inclusiv Valeria, o să aibă locuri de muncă și familii așa de triste, vieți atât de șterse, în timp ce eu, Elisa, îți jur, o să fac ceva atât de incredibil, încât o să se știe despre mine în toată lumea și n-o să se vorbească decât despre mine, iar amărâții ăștia o să mă aibă mereu în minte, oriunde-aș fi și o să mă invidieze. Atât de mult, încât n-o să reușească niciodată să fie fericiți.

În ziua următoare nu a venit la școală. Absența lui Bea a fost a doua veste care a făcut înconjurul liceului, de la etajul unu la etajul trei. Prima a fost că Lorenzo Monteleone o

dezvirginase pe Biella.

Așezată din nou în banca mea, mi-am impus să nu-i aud și să nu-i văd cum șușoteau, cum mă batjocoreau. Că eram singura din clasa a unsprezecea care nu sărutase niciodată un băiat sau prima care-și pierduse virginitatea în clasa a douăsprezecea n-avea importanță: eram, în continuare, exclusa.

Marchi a intrat în clasă cu un volum de Sofocle în brațe, a observat scaunul gol de lângă mine. A început același elogiu al legii care te determină să faci lucrurile corect, nu din interes, ci datorită valorilor morale. Ascultând-o, mi-am zis: „Pe cine crezi tu c-o să schimbi? Pe ăștia din jurul meu?"

Ea citea din *Antigona* și eu mă identificam cu ea. Singură, pusă la zid, prizonieră în fundul unei grote. Nu făcusem nimic extraordinar, dar știam că, în interiorul meu, exista un spirit de insubordonare, că îl moștenisem. De la mama. O personalitate lipsită de coerență, anormală. Același lucru era valabil și pentru Beatrice. Parcă purtam în noi o vină secretă, dar pe care toți puteau să o vadă.

„Și să le calc de frica vrunuia, oricât / De tare-ar fi? Să m-osândească zeii?… Nu! / Că Moartea tot nu pot – chiar făr' porunca ta – / S-o ocolesc, știam…"35

Ce femeie, cum răspundea la putere prin rime! Cum aș fi putut vreodată să fiu ca ea? Și eu îl înmormântasem cu toate onorurile pe fratele meu delincvent, deja îl ajutasem să-și cumpere iarbă. Dar curajul de a lupta împotriva societății pentru a apăra lucrurile care mă pasionau, în care credeam, unde l-am lăsat? Sofocle m-a dus în Grecia, m-a ajutat să supraviețuiesc pentru următoarele două ore. În pauză, i-am cerut cartea cu împrumut lui Marchi, care mi-a dat-o cu o satisfacție evidentă, și mi-am petrecut restul dimineții citind pe ascuns tragedia și prefăcându-mă că iau notițe la științe și la matematică. Ceilalți au ajuns cu părerile lor până la chiloții mei, să mă judece acolo unde nu mă puteam apăra. Am murit de rușine și, în același timp, am trăit aceeași senzație de demult, că sunt un nimic, sentiment care îmi bloca gâtul, nu mă lăsa să respir, iar sub bancă nu mai era podeaua, ci se căsca un crater. Am așteptat să iasă ceilalți colegi; la ultimul clopoțel, m-am ridicat și m-am dus la fereastră.

Am deschis-o, m-am așezat cu coatele pe pervaz. Am observat un petrolier care se ducea undeva, unde? La Genova? O barcă cu aripi subacvatice l-a depășit. Stoluri de pescăruși se strângeau pe urmele înspumate ale feriboturilor din și spre Giglio36. Toate lucrurile păreau să urmeze un drum, un parcurs, în timp ce eu stăteam locului. Cât mi-ar plăcea, m-am gândit, să nu mai fiu eu, să fiu ca toți ceilalți. M-am aplecat mai tare, mi-am lipit stomacul de pervaz, mi-am desprins picioarele de podea.

Și l-am văzut.

În parcarea goală mai rămăseseră doar Quartz-ul și Phantomul. Și, așezat pe cel din urmă, Lorenzo, cu ochii lui albaștri îndreptați spre mine.

Calm, mi-a făcut semn din cap să nu.

Nu? i-am răspuns în tăcere. Și atunci, ce-ai vrea să fac? Să continui așa, să mă urăsc toată viața? Ce înseamnă să trăiești? Să placi cuiva? Să fii iubit? Avem dreptul să fim fericiți?

Nu eram o eroină din Grecia antică, ci doar o adolescentă. Ca toți la acea vârstă, aveam o predilecție către dramatism și vedeam în moarte o alternativă simplă și imediată la un viitor insuportabil.

Dar nu puteam să mă arunc în fața lui.

Am închis imediat fereastra, plină de nervi. Mi-am luat geaca, ghiozdanul și am alergat pe scări, în

jos. Când am ieșit, m-am dus direct la Quartz, trecând prin fața lui Lorenzo fără să mă uit la el. Nu ne scrisesem și nici nu ne mai căutasem după acea după-amiază. Mi-am pus casca și am plecat. Amândurora ni se părea imposibil să mai schimbăm vreun cuvânt. Am plecat, accelerând prin încrengătura de alei, am ieșit în Piazza dei Martiri, am coborât spre faleză. Uitându-mă în oglinda retrovizoare, mi-am dat seama că Lorenzo mă urmărea. Am accelerat, a accelerat și el. Am cotit la stânga, la fel și el. M-am dus spre belvedere. Panta, curbele: mă urma la mică distanță, ca să-l văd. Ar fi vrut să opresc? Cum aș fi putut?

Ce se întâmplase sub pilotă? Eram amândoi goi de la buric în sus și îmi era teamă.

— Vreau să te privesc, i-am spus, dând la o parte pilota de deasupra capetelor noastre.

I-am văzut liniile corpului, buzele, am simțit impulsul de a le linge. Pentru că aceea nu mai eram eu. Voiam să plec și, în același timp, să-l las să mă devoreze.

Mi-a scos blugii, aceia cu Swarovski, i-a aruncat în iarbă, ca și cum ar fi fost niște cârpe. M-am uitat la ei câteva clipe, chiar o fac înaintea ta, Bea, cine ar fi crezut?

Am simțit mâinile lui Lorenzo dându-mi jos chiloții. Un gest pe care nimeni, cu excepția mamei când eram mică, nu-l mai făcuse. Oare contau? Copilăria, Crăciunurile, certurile, mângâierile de dinainte de acel moment? Mi-a spus că vrea să vadă cum mă ating. M-am rușinat și am încercat să-l ghidez. Era prea grăbit, nu știa ce face, dar era cu mine, împreună. Mi-a spus să-i fac și eu același lucru și am greșit, am fost pe punctul de a strica totul sau, poate, nu.

Nu mă pricepeam la vorbe, cu atât mai puțin să-mi folosesc corpul, care îmi era străin, dar care exista, dorea, cerea. Lorenzo era atât de frumos, încât i-aș fi iertat orice greșeală, îmi simțeam gura plină de mărturisiri exagerate. A întins brațul, a scos prezervativul din buzunar. Acea întrerupere m-a făcut să mă îndoiesc. M-am întrebat: „Ești sigură?“ A trebuit să fiu. Apoi el a intrat, a împins. Eu, întinsă pe jos, cu cerul deasupra capului, cu greutatea corpului său care mă strivea, am simțit o durere atât de dulce, atât de puternică, atât de nedreaptă.

Am simțit cum mi-au curs lacrimile pe tâmple.

Mi-am amintit fiecare detaliu în timp ce conduceam. Cât de incapabilă am putut să fiu. Nu valorez nimic. Și-a dat seama cât m-a durut, chiar dacă am vrut să mă ascund și n-a fost prea bine nici pentru el.

M-am desprins. M-am ascuns în spatele unui copac să vomit toată vodca, am simțit un dispreț atât de profund față de mine însămi, încât aș fi putut să mă arunc, chiar atunci, de pe o stâncă, sub un tren, dar m-am urcat pe scuter, ca de obicei, și m-am pierdut din nou prin oraș, ca acum. Dar pe mine aveam blugii lui Beatrice pătați de sânge.

M-am uitat din nou în oglindă, Lorenzo încă mă urmărea. Era ora două: de data asta, tata sigur s-a supărat. Am încetinit, a încetinit și el. M-am oprit, am parcat. M-am dus să mă așez pe ultima bancă de la belvedere. Mi-am cuprins genunchii cu brațele și mi-am întors privirea spre insula Elba.

— Am părăsit-o pe Valeria, mi-a spus, așezându-se lângă mine.

Nu m-am întors.

— Am părăsit-o pentru tine.

Am crezut că-l iubesc. Și nu-mi păsa dacă acest verb era o exagerare, pentru că nu știam ce

înseamnă. Corpul nu mai conta sau nu conta doar el. Contau cuvintele, ideea aceea pe care o numim suflet, pentru care se scriu poezii, se fac fapte de vitejie. Îl iubeam pentru totdeauna, cu toată ființa mea, nu aveam nevoie să mai știu nimic altceva, să-mi promită nimic, să-mi dea nimic înapoi. Îl iubeam și atât.

— Nu putem fi împreună, i-am zis.

În același timp, într-un apartament cu două camere care dădea în Piazza Padella, la ultimul etaj fără lift, Beatrice își pierdea virginitatea cu Gabriele.

Nu a mai putut să aștepte: trecuseră douăsprezece zile de când o făcusem eu, deja era un afront. Îmi vine să râd când mă gândesc la săgețile pline de răutate pe care le-a aruncat când mi-a spus că nu venise la școală de rușine, că fusese prea umilită. Bea? Ei, hai! A chiulit ca să se aventureze în orașul vechi. S-a dus acolo, a sunat la interfonul din dreptul numelui „Masini“ și a urcat spre prima și, poate, singura ei dragoste, în mansarda închiriată, înainte ca el să înceapă tura la fabrică.

Îmi dau seama, privind în urmă, că am dezvăluit informații atât de delicate, încât orice revistă de scandal din Italia, Franța, Statele Unite sau Rusia m-ar plăti și în aur, doar ca să poată să le publice. Nu le-aș permite niciodată. Chiar și în spațiul intim al acestei pagini, ceea ce vreau să povestesc sunt câteva amintiri necesare firului epic. Lăsând la o parte fragilitatea și tandrețea, detaliile intime pe care Bea mi le-a povestit îi aparțin ei, iar eu vreau să le protejez în continuare. Pentru că, spre deosebire de ea, la fel ca Marchi, cred că eliberarea de natură se poate face doar prin cultură, și ceea ce nu ne aduce un câștig imediat sau faimă ne este mai util decât restul.

Până acolo, erau opt rampe de scări plus una. Scări de piatră, ziduri pătate de mucegai. Urcându-le, Beatrice a riscat ca, de atunci înainte, acela să devină obiceiul ei preferat.

În acel bloc vechi de pescari locuia Gabriele, împreună cu fratele lui mai mare, într-un apartament slab luminat și cu pereții impregnați de sare. De la fereastra din camera lui, în zilele cele mai senine, se vedea insula Montecristo. Lucarna din bucătărie, în schimb, dădea în ceea ce cred că e cea mai mică piață din Italia: cât sufrageria mea, atât de izolată încât, dacă nu trăiești acolo, n-ai cum s-o știi. Locuitorii au amenajat-o cu plante în ghiveci și cu sfori pentru rufe. Am iubit-o. Crescând, am organizat cine minunate în apartamentul acela, cu toții, împreună, și am petrecut cele mai frumoase seri de sâmbătă pe care mi le aduc aminte. Cu Gabriele care zdrăngănea la chitară, cântând „Albachiara“[37], și cu Salvatore, fratele lui, care ne făcea carbonara și ne turna mereu vin roșu în pahare. Dar asta s-a întâmplat cu cel puțin un an mai târziu.

În dimineața aceea de 14 decembrie 2000, așa cum am scris în jurnalul meu, Bea a bătut la ușă, Gabriele i-a deschis, în picioarele goale, purtând boxeri și un tricou, pentru că abia se trezise. Ținea în colțul stâng al gurii o țigară, pentru că, imediat ce se trezea, fuma. Beatrice era înnebunită după el. Șapte ani diferență: ar fi putut să-l aresteze. Dar Gabriele era un băiat bun. A pregătit micul-dejun pentru amândoi, cred că era în jurul orei nouă, așa că s-au uitat împreună la niște desene animate japoneze.

Venea din Livorno, pronunța C atât de aspirat, încât de fiecare dată când îl auzeam vorbind, îmi venea să râd. La șaisprezece sau șaptesprezece ani s-a plictisit de școală și s-a mutat în T, la fratele lui mai mare. Părinții lor n-au fost chiar niște exemple de urmat și cred că întrerupseseră orice legătură cu fiii lor. Era sărac lipit, n-avea niciun ban. Câteva facturi de gaze și taxa de înscriere la câteva concursuri i le-a plătit Beatrice, care începuse să câștige bani frumoși încă de când era minoră. Dar am înțeles-o: era atât de frumos, încât întorceai capul după el pe stradă. Brunet, cu pielea închisă la culoare, cu ochii negri, ziceai că e arab sau nord-african. Fuma enorm, la fel ca fratele meu. Se considera un potențial

campion de motocros, dar, ca să se descurce cu banii, lucra ca muncitor într-o industrie care produce, chiar și azi, deși la capacitate mult mai mică, benzi transportoare și curele dințate.

Ginevra ar fi omorât-o pe fiică-sa pentru mult mai puțin de atât.

Îmi aduc aminte că a fost o perioadă în care Beatrice, imaginându-și că l-ar putea prezenta părinților și că ar putea avea un viitor alături de el, voia să-l convingă să devină model. „Am relații", îi zicea, „o probă și gata, o să-ți facă două poze, trebuie doar să stai locului". El, nimic. „Îmi place pizda, nu curul." Cam ăsta era limbajul. Iar la Beatrice aprecia chiar atributele de mai sus. Salvatore lucra pe o navă, dar și el avea anumite lipsuri. Aveau femei goale atârnate peste tot, în orice poziție. Dar cu noi, repet, s-au comportat mereu cu delicatețe.

După ce au văzut o bucată din *Vecinul meu Totoro* – Gabriele avea o obsesie pentru Miyazaki38 –, s-au mutat dincolo, în camera lui. Fratele lui era plecat pe mare. Ar fi putut să locuiască împreună, singuri, timp de o săptămână, trăind o viață perfectă. Dar s-au mulțumit să se dezbrace în lumina dimineții. El o așteptase luni întregi, cu răbdare, fără să o forțeze. Beatrice era, acum, un spectacol, nu avea nicio intenție să se ascundă în așternuturi, ba dimpotrivă.

Toată lumea era ori la muncă, ori la școală, liniștea caselor dimprejur se răspândea, ca și cum ar fi fost duminica. Doar câte o vecină mai ieșea să ude plantele, se auzea o centrifugă îndepărtată, poștașul care venea, telefonul unui pensionar la etajul de dedesubt. Au tras puțin obloanele când a sosit momentul. Apoi au rămas în pat toată ziua, comandând pizza la prânz și mâncând-o direct în pat. Până pe la patru după-amiază, când Bea m-a sunat dintr-o cabină telefonică:

— Azi am fost la tine, da? Acum plec de la tine.

Și a închis.

Îi mersese mai bine decât mie. Nu minunat, n-a fost nicio idilă, dar Gabriele era mai priceput decât Lorenzo, iar Beatrice știa să-și folosească corpul; avea această regulă bine fixată în creier, că trebuia să placă întotdeauna și atât. Curățase pata de pe *blugi* intenționat. Nu-i dăduse guvernantei și nici nu-i lăsase în coșul de rufe. Îi frecase chiar ea, în cadă. A vrut să-i poarte și ea, cu aceeași ocazie, să șteargă pata mea ca s-o aibă pe a ei. Ăsta a fost, până la urmă, scopul furtului nostru.

După aceea, din câte știu, blugii de patru sute treizeci și două de mii de lire au ajuns în fundul dulapului, pe ultimul raft, și acolo au rămas îngropați.

34 Pastă specială din care, prin suflare, se formează sfere de plastic rezistente, transparente și colorate (n. tr.).

35 Sofocle, *Antigona*, traducere de George Fotino, Garamond International, București, 2002, p. 37 (n. tr.).

36 Insulă în Marea Tireniană (n. t.).

37 Melodie a interpretului italian Vasco Rossi, lansată în anul 1979 (n. tr.).

38 Hayao Miyazaki (n. 1941), producător, regizor, scenarist și artist manga, este considerat una dintre cele mai mari personalități în domeniul animației (n. tr.).

11

Liabel

Mă uit la ceas: e ora două. Nu am făcut ordine în casă, nu m-am dus să-mi rezolv treburile prin oraș, nici măcar n-am mâncat de prânz. Scrisul m-a lăsat să mă pierd în acel loc, în trecut și acum, în timp ce mă ridic, sunt atât de dezorientată, încât nu-mi mai recunosc viața.

Ajung la fereastră, văd porticurile și trecătorii fără să-i observ cu adevărat. Mă întreb: Chiar a fost posibil să ne fi certat pentru Lorenzo, în liceu? Să vină trupele de la Ştiinţific s-o răzbune pe Valeria? Mă surprind râzând singură. Mă întorc și văd în fața ochilor, în cameră, cum se rotesc scuterele, părul despletit ieșind de sub căști, abțibildurile și mesajele de pe barele de protecție. Să ajungi să te bați pentru un băiat, să te lupți pentru el cu atâta ferocitate, ca niște leoaice înfometate… Scutur din cap, deschid șifonierul, îmi caut hainele ca să ies din casă. Doar că, din instinct, privesc din nou calculatorul rămas deschis.

Nu e adevărat că, dacă nu-l povestești, evenimentul nu s-a întâmplat. Bineînțeles că s-a întâmplat. Sunt conștientă că, încă de la începutul acestei povești, tot evit un capitol, îl menționez, apoi uit de el, glisez înainte și înapoi, dar el continuă să decidă în locul meu, să fie mai puternic. Acum s-a terminat. Dacă mă grăbesc, într-o oră termin totul și o să reușesc să mă opresc și la Baraccio pentru un toast, înainte de a mă duce la serviciu; poate mai ușoară.

Din păcate, nu există numai ceva absurd, ci și ceva tragic la femeile – și aici sunt prima s-o admit – care se luptă și se sfâșie pentru un bărbat. După aceea, întotdeauna, el pleacă pe drumul lui fără să sufere, liber să-și trăiască viața, în timp ce noi rămânem în urmă, cu un pumn de nisip, pline de cicatrici.

Mama și Niccolò au plecat pentru totdeauna din T în dimineața de 6 octombrie 2000, într-o vineri, cred că în jurul orei zece.

În ziua dinainte, după-amiaza târziu, mama se plictisea atât de tare, încât s-a apucat de citit. Niccolò nu era acasă, eram singure în sufragerie, eu învățam și ea căzuse pe gânduri. La un moment dat, s-a ridicat de pe canapea, s-a dus să studieze rafturile cu cărți, cu figura unei persoane care nu pusese niciodată mâna pe o carte – fără să știe ce să ia – și, dintre sutele de volume aliniate, a ales *Fiesta*.

Hemingway era înghesuit într-o ediție de buzunar, îngălbenită de ani și ar fi rămas în același loc dacă mama n-ar fi decis s-o scoată de acolo. A luat-o cu ea printre perne, a deschis-o și imediat a căzut dintre pagini o fotografie polaroid.

De-asta urăsc fotografiile.

Respectiva fotografie, încă mai decolorată decât cartea în care fusese ascunsă sau uitată, înfățișa o fată cu codițe, cu sânii goi. Pe spate scria 23 aprilie 1981, cu fix cinci luni înainte de nunta mamei și a tatei, și „P. dragostea mea, a ta R“.

Repetam alfabetul grec, când am auzit-o pe mama murmurând:

— Nenorocitul!

M-am întrerupt. M-am uitat la ea și am văzut că se albise la față, stând cu ochii fixați asupra acelei fotografii. Cui îi folosește să închidă viața, o figură, un moment într-o imagine care poate fi înțeleasă greșit? Nu știu, întrebați-o pe Beatrice Rossetti.

Nu voi dezvălui identitatea lui R., pentru că ar fi lipsit de respect, a devenit o cercetătoare cunoscută în domeniul undelor gravitaționale. Voi spune doar că, așa cum voi arăta în continuare, ea și tata au fost colegi de facultate și, evident, nu doar asta.

— Eram deja logodiți pe 23 aprilie, a spus mama. De două luni. Iar el și-o trăgea cu asta!

Ieșea rar în perioada aceea. După scandalul de Ferragosto parcă s-a stins, beția adolescentină din luna iulie a dispărut, lăsând-o acolo, la patruzeci și doi de ani, prizonieră într-un oraș străin. Au încercat să refacă legătura, ea și tata, să rotunjească coțurile, cum se spune, dar suntem făcuți din colțuri și din spini, așadar ne lovim. Se duceau să ia cina la restaurant, singuri, duminica mergeau în excursie, în vreo oază protejată, dar se întorceau acasă certați, iar motivul era mereu același: copiii.

— Normal, a comentat mama în ziua aceea, ce mi-am închipuit? Eu am fost mereu țâțele și curul, ea, creierul.

Tata a vrut ca Niccolò să se înscrie la o școală: chiar și serală, chiar privată. Mama i-a răspuns că e inutil, fiindcă *ea* îl cunoaște, *ea* știe cât de greu i-a fost să-și găsească drumul, având în vedere că modelul masculin i-a lipsit întotdeauna. Tata s-a enervat, s-a umplut de ură, și-a mușcat limba și i-a răspuns:

— Unde vrei să se ducă fără diplomă? O să se drogheze în continuare. De ce nu vrei să-l trimiți la un psiholog?

— Tu și figurile tale radical chic, îl certa ea, îl lua în râs.

Mergeau în dormitor și petreceau ore întregi discutând, în loc să doarmă. Apoi mama a găsit fotografia aceea.

— Uite-o, Elisa! O sută de diplome și tot varză rămâne.

Mi-a dat fotografia. O uram pe mama când vorbea urât. Era umilitor. M-am uitat la portret rușinată, nu voiam să văd țâțele nimănui, dar ea m-a obligat.

— L-am și întrebat: „O preferi pe ea în locul meu?“ Nu eram însărcinată când ne-am logodit, ce motiv avea ca s-o fi lăsat? Eram sigură că m-a tras pe sfoară, am avut dreptate.

Am pus poza pe masă, cu fața în jos. Am evitat să îi întâlnesc privirea, pentru că nu știam ce să-i spun. Viața ei sentimentală nu putea deveni un subiect banal de discuție, nu voiam să știu totul despre ea, iar ea continua să se piardă în detalii; mă înroșisem.

Urăsc fotografiile, mi-am spus; pe internet circulă atât de puține cu mine, încât parcă nici n-am existat vreodată. Când un coleg sau un prieten voia să îmi facă o poză, mă ascundeam și evitam. De fiecare dată când o văd pe R. apărând, cu ochelari de vedere și cu părul acum scurt și încărunțit, la televizor sau la vreo emisiune pe teme științifice, îmi aduc aminte codițele ei hippy, sfârcurile ei și, oricât m-aș strădui, nu pot să o iau în serios.

Nu mi-am dat seama că relația dintre mama și tata era în derivă. Că i-a unit o atracție greșită și superficială. Nu mi-am dorit niciodată să se reîmpace, dar acum trăiam la T cu toții împreună, eram aproape o familie și nu puteam permite să se despartă.

Într-o disperare completă, i-am zis:

— Mamă, tata te iubește.

A izbucnit în râs.

Când s-a întors de la facultate, l-a luat la palme. Nu deschisesem încă anumite sertare secrete ale mamei, relicve materiale ale trecutului ei, inimaginabile pentru mine, dar azi o revăd năpustindu-se asupra tatei și îmi dau seama cât de rock era energia acelor palme. Ura pentru că renunțase la un vis, schimbându-l pe o viață împreună cu el; el pleca la Paris sau la Berlin, ea rămânea acasă, să aibă grijă de copii și să fie femeie în casă. Viața mamei a fost mizerabilă. Pentru că nu au rezistat, el și-a găsit o catedră la facultate, ea a ajuns să muncească în fabrică, ceea ce oricum a fost mai bine decât să stea toată ziua în casă, așteptând să vină să ne ia de la școală.

Basista care a cântat Led Zeppelin pe scenă, doar gândul ăsta îmi rupe inima.

— Pot să suport orice, dar nu să fii îndrăgostit de alta, i-a reproșat în seara aceea, e o minciună mult prea mare, asta înseamnă că ultimii douăzeci de ani din viața mea au fost o farsă.

Tata s-a uitat la ea, siderat, neputincios. Cum să-i spună că minciuna era, de fapt, fotografia aceea? Fața lui spunea clar că ar fi preferat să se îndrăgostească de R., pentru că lucrurile, împreună cu ea, ar fi mers mult mai ușor. În schimb, dragostea i-a jucat o festă și continua să-și bată joc de el.

— Annabella, e doar o prostioară din timpul facultății. Ai găsit-o acolo tocmai pentru că nu are importanță. Probabil mi-a dat-o ea ca amintire, nu mai știu! E absurd.

Dar mama n-a vrut deloc să-l asculte. R. era o femeie de carieră, iar mama, nimic: diferența asta era prea greu de suportat.

Dacă mă gândesc astăzi la cearta ei din cauza acelei fotografii și o compar cu a mea cu Valeria și, mai ales, cu o altă situație mult mai gravă, pe care încă nu am povestit-o, îmi dau seama cât de stupide au fost aceste dispute pentru un bărbat care mi-a distrus viața. Și câte întrebări fără răspuns în noi însene, câte renunțări am înăbușit.

Nu am mâncat în seara aceea împreună. Niccolò s-a întors acasă târziu. Ei s-au certat în continuare. M-a întrebat ce se întâmplase, i-am povestit și mi-a spus că se duce să se închidă în cameră, ca să nu-l ia la bătaie.

M-am întâlnit cu frate-miu – desigur, nu pentru prima dată – la miezul nopții, în bucătărie; ne durea stomacul de foame. Mama și tata ieșiseră la unsprezece și luaseră mașina. Dispăruseră. Casa era îngropată într-o liniște angoasantă.

— Mi-e teamă că nu se mai întorc, i-am spus lui Niccolò, în timp ce împărțeam o cutie cu biscuiți.

— Tata nu pare genul care s-o omoare, mi-a răspuns, ci, mai degrabă, invers.

Amintirea a ceea ce a urmat a fost un vis întrerupt de mii de ori. Mă trezeam brusc peste noapte să dau perdeaua la o parte, rugându-mă să văd Passatul parcat iar sub balconul nostru. La unu, la două, la trei. Nimic.

S-au întors înapoi pe la șase.

Am auzit motorul, zdrăngănitul cheilor, pașii din hol, ușa de la camera lor care s-a deschis și s-a închis, iar eu m-am dus imediat să trag cu urechea.

Am auzit niște cuvinte și am crezut că mor, am urlat în sinea mea disperată: „Nu, mamă. Opune-te, te rog!“

În schimb, am auzit-o cum i-a spus:

— Ai dreptate.

La zece dimineața am văzut dispărând, în spatele unui tufiș, mașina noastră, în care totul era pus la nimereală, pe fugă, valizele închise pe jumătate, gențile așezate una peste alta, sprijinite de geamul din spate. Mama conducea, Niccolò stătea alături și Nimeni pe scaunele din spate. M-am lipit de geamul de la bucătărie, apoi m-am întors în cameră, strângând la piept pijamaua ei.

Puțin înainte de a pleca, am țipat la ea: „Nu poți!“ M-am așezat între ea și trolerul deschis pe patul matrimonial. „Nu mă lăsa singură!“ I-am scos lucrurile din valiză, în timp ce ea le băga acolo. „Vin cu tine!“ „Nu“, mi-a răspuns și m-a privit nervoasă ca atunci când își pierdea mințile. I-am smuls sutienele pe care le ținea în mână, le-am împrăștiat pe jos. Atunci mi-a dat o palmă, una dintre acelea care te lasă blocat. M-am dus să plâng într-un colț, pe scaunul unde tata își uita mereu pantalonii. Dar nici așa, plângând, n-am reușit s-o fac să renunțe la ideea de a se întoarce cât mai repede la Biella.

„Tu rămâi!“ a urlat la mine, ca și cum ar fi fost vina mea. Și tot ce-am reușit eu să fac ca să mai limitez pagubele a fost doar să-i fur pijamaua de sub pernă, cea pe care o folosise în noaptea dinainte.

Încuiată în camera mea, mi-am băgat nasul în bluza ei, acolo unde materialul atinge ceafa. Cu ochii înecați în lacrimi, am citit eticheta: Liabel.

Era o zi de vineri. Nu eram bolnavă, dar nu m-am dus la școală. Tata a sunat la facultate și și-a anulat cursurile. Nu mi-a venit să cred că rămăseserăm doar noi doi, singuri. Era cald și luminos afară, oamenii încă se duceau la plajă, să facă baie în mare. M-am simțit atât de străină în casa aceea. Ce cuvânt mi-a scris tata în carnet, ca să justifice absența? „Indispoziție“? „Răceală“? Ar fi putut oare să scrie: „Abandon“?

Soarele inunda camera și mă enerva. Lucrările de renovare de la blocul de alături, vecinii din balcon, mierlele care săreau printre tufișuri: fiecare semn al vieții care palpita în jur mă scotea din sărite. Am tras în jos obloanele și mi-am dat seama, în timp ce le coboram, de existența platanului în curtea din spate. Un pătrat de ciment fără sens, delimitat pe două laturi de bloc și pe celelalte două de un gard de protecție peste o groapă. Văzusem copacul acela de mii de ori, dar nu-i dădusem niciodată atenție, prezența lui era neglijabilă. Am lăsat obloanele peste alter egoul meu, peste lumea întreagă, ca și cum ar fi trebuit să-l dobor cu un topor.

Am apăsat pe întrerupător, becul economic a aruncat o lumină rece în cameră, transformând-o într-un buncăr. Exact ceea ce voiam.

Am observat șifonierul alb cu mânere roz, camera romantică, cu mobilă de serie, pentru fete, compartimentele pentru cele patru anotimpuri de lângă și de deasupra patului. Ce trebuia eu să fac cu toată durerea asta? Nu puteam s-o țin în interiorul meu: îmi exploda în gât. Am deschis ușile de la dulap și am tras totul afară. Tricouri, cămăși, blugi, toate grămadă. Am luat fiecare sertar și l-am răsturnat: maiouri, chiloți, pijamale. Când n-a mai rămas nimic înăuntru, m-am uitat la muntele de haine aruncate pe pat și am găsit, în sfârșit, pacea.

Am întins mâna și am apucat la nimereală, cu vârfurile degetelor, pantalonii de la un costum. „Bravo, Elisa, ia vezi dacă găsești și bluza.“ „Bine, mama.“ Am băgat din nou mâna până la cot, am pipăit și am scos un maiou. „Nu, alea nu ne trebuie. Mai caută.“ Mi s-a părut că simt mirosul

materialului. Că am reprodus exact lumina emisă de neonul din camera fără ferestre. Bucuria după-amiezilor de sâmbătă, în magazinul societății, orele în care vânam mărimi printre resturile cu mostre, aplecate precum culegătoarele dintr-o orezărie, afundate în ceea ce mama numea „coșurile de aranjat".

Mare parte din fericirea copilăriei mele am petrecut-o acolo, căutând prin acele coșuri. Încă și azi, când trec prin Biella, parchez în fața fabricii Liabel, inspir și intru. Chiar dacă nu-mi trebuie nimic, tot cotrobăi după un body pentru copii, un maiou de lână, ca să regăsesc iluzia acelei perfecțiuni: eu și mama împreună. Fără tata, fără Niccolò, fără bărbați. De nedespărțit.

Odată, când era tristă, Beatrice mi-a mărturisit că, pentru ea, hainele erau mai mult decât o mască: o ascunzătoare în spatele căreia se putea salva. Altă dată, când era într-o stare mai bună, mi-a spus că, deschizând dulapul și alegându-și hainele cele mai nepotrivite, se simțea ca o vrăjitoare care fierbe poțiuni și face vrăji puternice.

Pentru tata, hainele nu înseamnă nimic, doar un mijloc de supraviețuire, ca oricare altul.

Pentru mine, cred că înseamnă umbra mâinilor mamei, urzeala timpului petrecut cu ea.

Nu-mi aduc aminte câte ore au trecut, în acea dimineață ireparabilă, în jocul meu cu hainele. Cred că a continuat la infinit, până când tata a bătut la ușă spunându-mi că, „în ciuda a tot ce se întâmplase", trebuia să mâncăm de prânz și era necesar „să discutăm". Aha, despre ce? m-am întrebat. Am avut de gând să las tot dezastrul acolo, să-mi trec vârfurile degetelor peste materiale, să simt calitatea bumbacului, ca și cum mama nu plecase de lângă mine. „O afacere bună, hai să căutăm o afacere bună!"

Tata a insistat și, până la urmă, i-am deschis. A făcut ochii mari când a văzut haosul din camera mea. Eu n-aveam chef să-i dau nicio explicație și nici el, să pună întrebări.

Am pus împreună lucrurile la loc, fără să ne spunem nimic.

12

Crăciunul anului 2000

Două luni și jumătate mai târziu, sâmbătă, pe 23 decembrie 2000, eu și tata stăteam pe o bancă, pe peronul 2, uitându-ne mai des decât era necesar pe tabela cu sosiri, după trenul Intercity din direcția Genova.

Era întuneric ca noaptea, termometrul de lângă sigla farmaciei arăta un grad. Cele patru linii ale gării din T erau puțin mai aglomerate decât de obicei și de la bar venea un miros de pizza caldă, care îmi aducea aminte de La Lucciola.

Dincolo de gară erau câțiva copii care jucau fotbal la lumina unui felinar. Am auzit o voce de femeie care i-a întrerupt, de la fereastră: „E frig, Tito, vezi să nu transpiri!“ M-am gândit că mama n-a zis niciodată asta. Mamele celorlalți le atrăgeau tot timpul atenția și m-am întrebat mereu cum ai putea oare să eviți asta: să nu te miști deloc, să alergi încet? Cum să nu transpiri? Mama ne ducea la grădini și voia să uite de noi. Ne zicea: „Hai, lăsați-mă să respir.“ Se întindea să se bronzeze, nu se mai uita după noi, nu vorbea cu alte femei care se chinuiau să-și supravegheze odraslele și să arunce cu interdicții. Poate visa, în timp ce eu mă dădeam în leagăn și Niccolò transpira din greu.

„Ic 503 ora 17:47“, mai erau unsprezece minute. Mi-era teamă că trenul ar putea să dispară deodată, să vină, dar să fie gol. Nu știam cum să-mi țin mâinile, picioarele, eram prea emoționată. Tata răsfoia *Il Corriere* și, probabil, nu-i era ușor nici lui. În ce calitate aștepta el acolo? Era fostul soț, tatăl copiilor ei sau încă îndrăgostit în secret? Și el se temea ca ea să nu se fi răzgândit, în ultimul moment?

Eram jumătatea plictisitoare a unei familii care n-a existat niciodată. Dar ne-am dat silința. În ultimele după-amiezi, după școală, am șters de praf toate bibliotecile, am spălat perdelele, am comandat de la pescărie meniul de Crăciun și de la patiserie un *panetone* fără fructe confiate, pentru că mamei nu-i plăceau. Am muncit împreună până la epuizare ca să creăm cadrul acelor două săptămâni, să le facem plauzibile, am discutat despre locurile de dormit.

— Mama unde doarme? am întrebat imediat.

— În camera mea, a răspuns, eu pot să dorm pe canapea.

— Nu, m-am împotrivit, doarme cu mine. Și Niccolò se întoarce în vechea lui cameră.

A dat din cap că nu.

— Ai aproape cincisprezece ani, Elisa.

Da, dar n-am mai văzut-o de șaptezeci și opt de zile. Era 17:39. Tata se prefăcea că citește rubrica despre vreme. Am recunoscut la distanță, în geamul chioșcului de ziare, revista pentru adolescenți *Cioè* pe care, uneori, în trecut, îi ceream mamei să mi-o cumpere ca să înțeleg ce înseamnă *petting*, despre care toate colegele mele vorbeau, și ca să fac testele care-ți spuneau cine ești, în funcție de ce obiect de machiaj îți plăcea. Rimel? Romantică. Fond de ten? Nesigură. Ruj? Hotărâtă. Îi studiam paginile ca și cum ar fi fost un tratat despre adolescență și, întotdeauna, revista ajungea la mama, ea făcea testele: „Ți se pare că sunt nesigură?“ Ce puțin știam despre noi însene!

La 17:44 am încetat să mă mai uit la copiii care se jucau cu mingea, la chipul încordat al tatei, la tipii blonzi zâmbitori, de pe coperta revistei *Cioè*, care îmi aduceau aminte de Lorenzo. M-am întors spre nord. Am început să privesc țintă la tunelul în care se terminau liniile de tren și am început să număr nopțile mele fără somn: unu, doi, trei, ca să nu dezlănțui furtuna întrebărilor, a amintirilor, a conștientizării faptului că aveam o poveste și nu știam cum să ies din ea. O sută douăzeci, o sută douăzeci și unu, și luminile de la Intercity s-au ivit din întuneric. Cu botul verde și cu cele zece vagoane murdare, vechi, asurzitoare, trenul mi s-a părut nesfârșit, chiar maiestuos, la fel ca primul pe care ea mi-l arătase, ținându-mă în brațe, în 1987 sau în 1988, la gara din Biella.

Am descoperit din întâmplare, acum două luni, pe la jumătatea lui octombrie, făcând ordine în camera ei din Via Trossi că, între optsprezece și douăzeci și doi de ani, mama, cu numele anagramat Annabella Dafne Cioni, a fost basistă într-o trupă rock.

Nu doar că nu știam asta, dar nici nu mi-aș fi imaginat vreodată.

Dacă ar trebui să fac un rezumat al biografiei ei, doar pe baza a ceea ce am văzut și am auzit, ar trebui să scriu ceva de genul: „Copilul unic al unui cuplu în vârstă, doi oameni care nu schimbau între ei gesturi de tandrețe niciodată, cel puțin în prezența nepoților, Annabella a crescut în Miagliano, a doua dintre cele mai mici comune din Italia. Studentă fără performanțe notabile și fără interese, s-a lăsat devreme de școală ca să se căsătorească, să fugă, să întemeieze o nouă familie, la fel de dezastruoasă precum cea din care provenea."

Îmi închipui după-amiezile plictisitoare în cămăruța cu vedere la stradă, în Miagliano, duminicile în *piazza*, cu copiii din parohie. Făcând ce? Aruncând cu pietre? A fost dată afară de la gimnaziu, a trecut la liceu, dar cu același rezultat. S-a înscris atunci la un liceu privat, dar fără să-l termine: la optsprezece ani a explodat, a renunțat la școală și bunicii mei nu au putut să facă nimic altceva decât să nu-i mai vorbească deloc.

Bunica Tecla era nebună, în sensul propriu; celălalt personaj care îmi sugerează existența unei tare, a unui blestem aruncat asupra femeilor din familia noastră. Bunicul Ottavio era chiar mai rău: profesor de școală primară în satul vecin, sever și atât de zgârcit încât niciodată nu ne-a făcut, mie sau fratelui meu, vreun cadou, nu și-a dus niciodată soția sau fiica la mare, nu i-a dat voie mamei niciodată să iasă seara. Petreceri, săli de dans, pizzerii: toate erau interzise. La o singură fixație n-a renunțat: lecțiile de muzică. Solfegiu, chitară, pian. De la vârsta de cinci ani, mama a fost obligată să urmeze cursurile de la școala doamnei Lenzi, în Andorno. Bunicul cumpărase chiar și un pian cu coadă, ca ea să poată exersa și acasă. Voia ca fiica lui să fie muziciană, cu orice preț, iar rezultatul a fost că, imediat ce a împlinit optsprezece ani, mama s-a răzbunat cântând AC/DC și Led Zeppelin, în sutien, bandană și pantaloni evazați, la festivalurile din Camandona, Camburzano și Graglia.

Dar lucrurile astea le-am aflat abia în 2019, când i-am deschis ultima cutie.

Grupul alcătuit doar din fete se numea Violaneve. Din tăieturile din ziarele *Il Biellese, L'Eco di Biella* și *La Stampa*, adunate într-un biblioraft, am putut să-mi fac o idee despre cât de scandaloasă a putut să fie, pentru satele acelea, apariția unei trupe alcătuite din patru fete: dezinhibate, inovatoare și „viitoare staruri".

Am găsit sute de fotografii și negative puse într-o cutie de pantofi. Multe dintre ele erau prost focalizate, descentrate, cu urme de degete pe obiectiv, și altele profesionale, cu ea în prim-plan. Mama ieșea în evidență prin frumusețea ei, prin aura supranaturală a unei persoane faimoase. Într-una dintre ele, ține microfonul aproape lipit de gură în timp ce cântă, și zâmbetul ei e plin, fericit, așa cum n-am văzut-o niciodată. Într-o alta e agățată de un tip cu barbă, se sărută cu pasiune, în timp ce țin în mână

sticle de bere.

M-am așezat pe podea, după ce am făcut descoperirea, profund dezorientată. Nu puteam să-mi iau ochii de la fata aceea rebelă, care avea cu treisprezece ani mai puțin decât mine acum și era pe o scenă, sub lumina reflectoarelor, ca și cum pentru ea ar fi fost ceva perfect normal. O necunoscută care ar fi putut deveni Courtney Love sau Janis Joplin, în schimb, a devenit mama mea. Am mai dat și peste vreo zece casete video pe care erau notate data și locul concertului, dar nu mi-am făcut curaj până acum să mă uit la ele.

Pentru că, poate, era foarte bună. Poate că, dacă în 1980 Violaneve ar fi reușit să apară la Torino, la concertul de 1 Mai, mama ar fi putut să devină cineva și să trăiască o viață prin care să rămână cunoscută, nu să dispară. Ea nu ne-a vorbit niciodată despre asta, dar, descoperind fotografiile, cronicile, scrisorile din acei patru ani, între 1976 și 1980, îmi dau seama cât de mult a ținut la acel intermezzo din viața ei. Ea, care era atât de dezordonată, pusese în acea cutie, ferită de orice fir de praf, fiecare amintire în ordine.

Însă, când am văzut-o coborând din vagonul Intercity-ului, cu două zile înainte de Crăciunul anului 2000, nu mă interesa să aflu cine era ea, dimpotrivă. Voiam doar să fie din nou a mea. Și certitudinea că înaintea mea nu mai existase nimic, doar un gol, că nașterea mea fusese singurul eveniment semnificativ din viața ei. În timp ce am alergat către ea și i-am sărit de gât, m-am simțit tiranică și lipsită de milă.

Mama m-a strâns într-o îmbrățișare lungă. Niccolò a coborât târând după el două valize mari, iar tata, rușinat, a încercat să îl ajute. I-am ignorant. Am descheiat haina mamei, am pus capul pe pieptul ei, urechea pe sânul ei, ca să-i aud inima. Eram la fel de înalte, două corpuri asemănătoare, care crescuseră în două povești diferite; ea m-a legănat, ea m-a schimbat, mi-a dat să sug, iar trecutul acela era o destinație în sine; la fel ca La Lucciola, Mucrone, Palazzina Piacenza sau Liabel.

Mi-a venit în minte acum că întoarcerea ei la Biella a fost, poate, cu adevărat pentru binele meu: m-a aruncat cu forța departe de ea, ca să mă împiedice să mă ofilesc lângă ea, m-a făcut să mă nasc din nou. Dar atunci aceste gânduri nu contau.

Îmi aduc aminte de zgomotul metalic al vagoanelor care se întorceau la Roma, de copiii din curtea aceea, care plecau spre casă bătând mingea, de cum ne-am dus la mașină, râzând și gâdilându-ne, apoi ne-am luat toți trei în brațe pe scaunele din spate.

Tata a condus de la gară acasă, uitându-se la noi în oglinda retrovizoare, de parcă ar fi fost un taximetrist.

După-amiaza de Ajun am petrecut-o în fața aragazului. La început reținuți, lovindu-ne din greșeală unii de alții când deschideam o ușă, un sertar, cerându-ne scuze cu privirea plecată, nepregătiți să fim din nou cu toții în aceeași bucătărie. Eu, de fapt, eram fericită. Ei trei, mult mai puțin, dar apoi, cu ajutorul celor de la Rancid, cu sonorul dat destul de tare, și cu o sticlă de vin deschisă încă de pe la trei – a fost ideea mamei: „Hai, să sărbătorim!"–, totul a început să devină mai tolerabil.

Meniul a inclus rizoto cu fructe de mare și pește prăjit. Tata a fost șeful de lucrări, ca un mare *maestro*, amestecând prin toate oalele, punând sare și ardei iute. Mama s-a ocupat de cochiliile scoicilor, să vadă dacă sunt deschise sau nu. Eu am primit sarcina de a pregăti aluatul în care să prăjim peștele, am împrăștiat făină și albuș peste tot și, cu toate astea, nu m-a certat nimeni. Niccolò, spre surpriza mea, a vrut și el să contribuie. Dansând *pogo* și cântând *„I'm a hyena fighting for lion share"*[39],

mi-a furat ouăle, și-a pus un șort și a pregătit tortul de morcovi.

N-am împodobit niciun brad, n-a fost nevoie să ne prefacem. La patru, deja eram toți beți. Oprindu-mă să-i urmăresc pe tata, pe mama și pe Niccolò, care aproape că se distrau, mi-am dat seama că am putea să ne simțim bine doar așa: în derivă, fără să ne numim „familie". La cină, orezul a fost prea fiert, peștele prăjit prea moale, dar nimănui nu i-a dat prin minte să se plângă. Am deschis spumantul, am mâncat *panetone* și, pentru prima dată, ne-am pomenit vorbind până târziu. Despre sâmbăta în care mama ne-a dus la supermarket și ne-a căutat prin anunțuri la difuzoare, dar noi deja ieșiserăm afară, cu pungile de biscuiți ascunse sub haine. Despre momentul când Niccolò a căzut din caruselul cu lanțuri, într-a treia, și și-a rupt mâna, despre tragedia care a urmat pentru a-i pune mâna în ghips. Despre ziua în care mama a venit să mă ia de la Palazzina Piacenza. Mă lăsase acolo două minute, ca să găsească un loc de parcare, și eu i-am scris pe o foaie „Mama, te iubesc" fără greșeli, la patru ani și jumătate. Tata asculta, îi străluceau ochii, erau episoade dintr-o viață pe care o pierduse. Dar acum era aici, cu noi, iar eu mi-am dat seama că puteam să-l iert.

În ziua următoare, de Crăciun, ne-am trezit la prânz. Nu mai avea niciun sens, la ora aceea, să pregătim prânzul tradițional, mai ales că afară era soare, pe cer nu era niciun nor. Am pregătit un mic-dejun rapid și ne-am urcat în Passat fără să avem o destinație în minte. La primul semafor, le-am propus brusc:

— Dacă am merge noi la plaja neagră?

Tata a zis că e o idee bună.

Am ajuns acolo la ora două. Toată lumea era la masă și noi ne adăposteam de vânt în râpa aceea uitată de lume. Am întins un cerșaf, afundându-ne în nisip precum oasele de sepie[40], întinși la soare, fără să ne spunem nimic, într-o stare de fericire toropitoare pe care cred că, în sfârșit, o meritam.

După ceva timp, eu și Niccolò ne-am scos șosetele, pantofii și blugii și ne-am luat la întrecere, în chiloți, care ajunge mai repede în apă. Am intrat până la genunchi, dar am sărit imediat înapoi, fiindcă apa era înghețată; nisipul, în schimb, era călduț și ne-am umplut de nisip, în păr, în gură, pe spate, în timp ce mama și tata discutau lucruri de-ale lor, zâmbindu-ne și privindu-ne de departe cum ne jucăm, așa cum fac părinții normali cu odraslele lor, chiar dacă noi nu mai eram la acea vârstă.

Cred că a fost cel mai frumos Crăciun din viața mea. Le-a răscumpărat pe toate cele de până atunci, probabil.

La întoarcere, eram atât de lihniți, încât am luat cina la șase și jumătate, am deschis frigiderul și am scos tot ce era acolo: resturi de la prânz, salam, niște *mozzarella*, două felii de fiecare din tortul pe care îl făcuse fratele meu, comentând, de mai multe ori, că avea un gust ciudat, dar era bun.

— Ce ai pus în el, vreun condiment?

— Eh, da, a răspuns Niccolò foarte binedispus.

De când îl angajaseră la Babylonia, se simțea realizat. Tăia biletele, turna bere și cum îi plăcea lui să repete: „Mă plătesc ăștia ca să ascult Misfits live!" Urma să se întoarcă pentru câteva zile la Biella pentru „marea petrecere de revelion". Se împăcase cu fosta lui iubită și își tatuase pe piept dragonul care, după zeci de schițe, devenise realitate. A așteptat seara aceea ca să ni-l arate. După ce am terminat de mâncat, s-a ridicat, și-a scos tricoul și tata a simțit atunci o ușoară amețeală.

Dragonul scuipa flăcări, era colorat în violet și în roșu, începea de pe umărul stâng, iar coada i se întindea până la elasticul de la chiloți. Mama, care deja îl văzuse, era entuziasmată. Tata și-a aranjat

ochelarii pe nas și, în ciuda eforturilor pe care le-a făcut să aibă o altă reacție, nu a reușit decât să dea din cap.

În timp ce strângeam masa, am avut senzația că pășesc pe nori. Mi s-a părut că toți eram un pic amețiți; ne împiedicam, tacâmurile ne cădeau din mâini, începeam să râdeam fără niciun motiv. Dar abia când ne-am mutat în sufragerie și ne-am așezat pe canapea, în fața televizorului, pentru că la nouă începea *Pinocchio*, ne-am dat seama că aveam niște simptome reale.

Greierașul vorbitor a deschis cartea și a început să povestească despre noaptea ploioasă în care se strecurase pe sub ușa lui Geppetto și, din senin, greierul de acolo era aici, se mișca pe ecran și vorbea pe acoperiș. Tatei nu i-a venit să creadă, s-a aplecat spre Niccolò și l-a întrebat confuz:

— Ce naiba ne-ai pus în tortul ăla?

Cu ochii larg deschiși, era imposibil să se enerveze sau să-și vină în fire:

— Bucură-te de călătoria asta, tată. Au fost șapte grame de *skunk* super, a răspuns Niccolò și și-a sărutat vârfurile degetelor unite. Fabulos!

La Beatrice sărbătorile se petrec total diferit.

Într-o după-amiază înainte de vacanță, la o oră când nu era nimeni acasă, Bea mi-a spus să vin la ea: i-am văzut bradul înalt de doi metri, vârfurile albe ale ramurilor, pline de podoabe, iar în grădină și în sufragerie erau numai luminițe. Am rămas complet uluită.

— Ce frumos e Crăciunul aici, la voi! am comentat.

Bea s-a prăbușit pe canapea suspinând:

— Nu e mare lucru.

Mi-a spus să mă întind lângă ea, să-mi pun capul pe picioarele ei: se pricepea să facă masaj și voia să-mi arate asta.

— În fiecare an pun aceleași discuri, mi-a povestit, în timp ce făcea mișcări scurte, circulare în spatele urechilor mele. „Stille Nacht“ și Pavarotti. Le-aș pune pe foc. În Ajun ne ducem cu toții la Enzo, inclusiv tata și Ludo, iar în dimineața de 25 ne trezim toți la șapte, ca în armată. Imaginează-ți cele mai incomode haine, ultimele pe care ai vrea să le porți ca să stai prin casă. Ce să vezi, suntem obligați! Catifea roșie și lână, căldura la maximum, ca în saună. Ne înșiră în sufragerie, în fața ușii, ca să primim toate rudele zâmbind. Pe jumătate din ăștia oricum îi urăște și ea. Și trebuie să ne străduim să părem amabili, altfel mama ne dezmoștenește, dar ce să ia de la noi?

Eu o ascultam, gândindu-mă că mi-ar fi plăcut să am rude și i-am spus asta: verișori cărora să mă confesez, unchi veseli și tineri, care să mă distragă de la ciondănelile părinților; să respir aerul acela de familie numeroasă care se ajută la strânsul mesei, într-un du-te-vino la bucătărie.

— Da, la bucătărie o avem pe Svetlana. Îmi pare rău pentru ea că nu poate să petreacă sărbătorile acasă, cu familia ei, în Ucraina, dar mă bucur că măcar pot să mă duc la ea și să-mi vărs nervii în timp ce gătește.

— Exagerezi, i-am zis râzând.

— Avem paste umplute, *lasagna*, friptură, iar eu am voie doar să „ciugulesc“. Îți jur, așa zice mama! La masă, ea și mătușa Nadia se contrează care dintre ele are copiii cei mai frumoși, mai cuminți, mai

sportivi, mai deștepți, toate căcaturile astea.

Îmi plăcea să o ascult, să-i simt degetele pe ceafă, să o aud făcând praf familia perfectă pe care o văzusem de Ferragosto.

— Habar n-ai ce iad e ăsta pentru toată lumea, mai puțin pentru mama.

Trebuie să admit că nu aveam nicio simpatie pentru Ginevra dell'Osservanza. M-a invitat cândva la prânz, din complezență, când abia ne cunoșteam, și nu numai că nu și-a ținut promisiunea, dar i-a și spus lui Beatrice că arătam de parcă eram fugită de acasă. Accesul acolo mi-a fost interzis. Stau azi să mă gândesc, poate era un pic geloasă. Pentru că, într-adevăr, am luat-o de lângă ea, i-am răpit fiica: de fiecare dată când putea, venea să învățăm împreună. Sau poate chiar i-a fost teamă să nu o distrag de la construirea unui viitor excepțional. Cât s-a înșelat.

— N-o să-ți vină să crezi, a continuat Bea, în ziua aia, cred că era 20 sau 21 decembrie, chestia pe care o urăsc cel mai tare la Crăciun e momentul când trebuie să stăm la poze. Mama zici că turbează.

S-a oprit și mi-a zis să mă așez în fund ca să pot să fiu atentă doar la ea.

— Toate pozele le face ea, cu aparatul Canon care costă un milion și face vreo opt sau nouă filme. Rudelor tatei le face trei poze amărâte, doar cât să păstreze aparențele, dar, când vine vorba de noi, nu mai termină. Ne pune să stăm în fața șemineului, așezați pe podea în jurul bradului sau, dacă este zăpadă și în grădină, cu statuile din iesle în mână41, cu lumânările aprinse, și nu e niciodată suficient de mulțumită. Sesiuni foto întregi, întotdeauna înainte de masă, pentru că, după masă, nu se mai vede rujul, burta se umflă de la mâncare și, între timp, tuturor ni se face foame. Apoi, tata trebuie să-i facă ei poze, altă sesiune foto. Nu apucăm niciodată să mâncăm înainte de ora două, două și jumătate.

Asta mi-a povestit Beatrice, mai mult amuzată decât serioasă, de fapt, și am tras concluzia că, în ciuda tuturor lucrurilor ăstora, Crăciunurile ei erau întotdeauna mai bune decât ale mele. Am stabilit să lăsăm sărbătorile să treacă și să ne redevem după Sfântul Ștefan, într-una dintre zilele acelea moarte de dinainte de revelion, în piața bastionului sau să facem o plimbare pe plajă împreună cu mama: voia s-o cunoască.

Însă pe 26 decembrie m-a sunat, la nouă și jumătate dimineața.

A sunat chiar în timp ce tata urla ca nebunul:

— Îți dai seama că ne-ai drogat? Ne-ai *drogat*, Dumnezeule!

Iar fratele meu stătea ghemuit pe un scaun la masa din bucătărie și se juca în aer cu biscuiții de la micul-dejun. A încercat inclusiv să-și pună căștile de la CD-player, dar tata i le-a smuls și le-a aruncat pe jos. Era furios așa cum nu-l mai văzusem niciodată. Mama se dădea cu ojă, mai departe, lângă geam, neștiind cui să țină partea.

Când a sunat telefonul, prin urmare, eu eram singura care putea să răspundă. Am ridicat receptorul și am apucat să spun doar „alo“, pentru că Bea nu m-a lăsat să mai adaug nimic:

— Trebuie să ne vedem.

— Azi? am întrebat surprinsă și nerăbdătoare să mă întorc în bucătărie, ca să o conving pe mama să nu se certe cu tata și să nu se întoarcă la Biella imediat.

Beatrice mi-a răspuns:

— Imediat, e *urgent*.

Nu o mai auzisem niciodată rostind acel cuvânt. Nu poți să-mi spui la telefon ce s-a întâmplat, m-am gândit, și aici am o urgență. Dar nu i-am zis nimic: a fost suficient să-i aud tonul vocii.

Ne-am întâlnit cincisprezece minute mai târziu, la belvedere. Când am ajuns, SR-ul ei era deja acolo și am recunoscut-o de la spate. Avea părul strâns în coadă, stătea pe spătarul ultimei bănci; aceeași pe care eu și Lorenzo am fost pe punctul de a ne cupla.

Am ajuns lângă ea și am rămas mută. Era desfigurată, avea o vânataie lângă tâmplă. Fondul de ten și puținul ruj cu care să dăduse nu acopereau nimic. Ochii îi erau atât de umflați, încât nici nu reușise să se machieze. Mi-am dat seama că plânsese toată noaptea.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o fără să mă așez.

Nu mi-a răspuns. Se uita fix spre frontul rece care venea din vest. Nori negri care aruncau umbre mari, cât insulele din mare și un vânt atât de puternic, că îndoia ramurile copacilor.

— Ar fi trebuit să înțeleg imediat, mi-a zis, pentru că i-a ignorat pe tata și pe bunici când am făcut pozele.

— Cine? Ce-ai pățit la frunte?

— Și nouă probabil ne-a făcut vreo patru sau cinci poze fără să focalizeze. I-a zis tatei să nu-i facă niciun portret, doar poze cu noi împreună. Ne-a luat în brațe și mi s-a părut că avea ochii plini de lacrimi. Dar știi cum e când nu vrei să vezi niște lucruri. M-am dat singură cu capul de pereți ca să nu mă mai gândesc la asta.

Vorbea cu voce calmă, aproape neutră, ca și cum am fi discutat despre niște banalități, ca și cum ar fi fost doar niște bârfe plictisitoare.

— Și când tata a vrut să pună aparatul la loc, a zis că mai voia una, cu mine. S-a întors și s-a uitat la mine. Doar noi două.

Mă gândesc azi la semnificația acelei ultime fotografii cu mama ei, la greutatea acelei imagini în povestea lui Beatrice.

M-am așezat. Era sfâșietor s-o privesc. Era atât de impunătoare, frumoasă chiar și umilită, nemachiată, normală, pentru prima dată mi-a fost milă de ea.

Am încercat să o ating, dar s-a retras.

— A insistat și să deschidem sticla de șampanie, în loc de cea de spumant, înainte de toast a ținut ea să facă urările. A spus că ne iubește mai presus de orice, că noi, copiii, suntem totul pentru ea și că răscumpărăm orice eforturi, că e sigură că vom deveni persoane importante, pentru că deja eram speciali. Nu s-a atins deloc de mâncare, n-a schimbat nicio vorbă cu Nadia.

S-a întrerupt.

— Continuă, i-am zis stânjenită.

— La șase au plecat cu toții, inclusiv Svetlana, și am rămas pe canapea să ne uităm la televizor. Mama a luat telecomanda, a dat sonorul mai mic și ne-a întrebat: „A fost o zi plăcută, nu-i așa?“ Nimeni nu i-a răspuns.

Îi era din ce în ce mai greu să povestească.

— M-am și gândit în sinea mea: duceți-vă naibii și tu, și ziua asta de căcat. Apoi a dat sonorul și mai mic, tata și Ludo au început să comenteze. Ne-a privit pe toți și ne-a zis: „Trebuie să vă spun ceva.“ I-au curs câteva lacrimi, dar a continuat să zâmbească. „Nu vreau, dar trebuie să vă spun.“ Și ne-a zis: „Mă scuzați, am o tumoare.“

Am simțit un gol imens în stomac.

— Fix așa s-a exprimat: „Mă scuzați.“ Că are o tumoare la sân, malignă, că mâine o operează și o s-o interneze și că apoi va trebui să facă radioterapie, chimioterapie… Beatrice a izbucnit în lacrimi. Și că nu ne-a zis mai devreme, ca să nu ne strice Crăciunul.

Am înțeles, grație acelui simț infailibil al adolescenților, că totul urma să se schimbe pentru totdeauna. Era mama lui Beatrice, nu a mea; viața lor era cea care urma să fie dată peste cap. Ce e aia prietenie? Nu aveam nici legături de sânge, nici juridice, drepturi sau obligații, eram pur și simplu acolo cu ea, prăbușite pe bancă. Am îmbrățișat-o cât de strâns am putut. I-am șters lacrimile, am încercat să-i potolesc disperarea, în timp ce se împotrivea:

— Nu e drept, Elisa.

Și-a acoperit fața cu mâinile, și le-a mușcat doar ca să o distragă de la durere.

— O să moară.

— Nu, o să fie totul bine, am încercat s-o calmez, știind că mințeam.

La asta sunt bune cuvintele: să te facă să speri, să înșele, să înfrumusețeze, să facă totul să pară mai bine, dar realitatea e alta și n-are nicio treabă cu ce vrem noi.

Am ținut-o pe Beatrice strâns în brațe ca să-i atenuez șocul, am încercat să o protejez cu oasele, cu mușchii, să o conving cu toată ființa mea că avea de ce să se agațe: că nu o voi lăsa să cadă, că mă voi arunca și eu odată cu ea. I-am promis în tăcere că voi face tot ce pot ca s-o văd din nou fericită, într-o zi; poate prietenia constă în această promisiune.

— A spus că deja s-a dus să-și aleagă o perucă și că a găsit una foarte frumoasă, că până la vară va fi într-o formă atât de bună, încât o să ne întoarcem la New York, că pentru spital vrea doar halate de mătase și că o să întoarcă după ea capul toți asistenții, dar astea sunt tâmpenii. N-o să se vindece, știu asta, simt asta.

M-a luat la pumni, s-a ridicat, și-a răsturnat scuterul, apoi pe al meu și s-a prăbușit pe jos. De ce răul n-a venit mai târziu, de ce acum: știi, aștepți. Ce? Ceva ce nu poți nici măcar să pronunți. Geamurile închise, mirosul de medicamente, tăcerea care înghite toate camerele din jurul unui bolnav, dispariția treptată a oricărei bucurii.

Mereu când o veste vine să-ți distrugă viața, poți să respiri profund și să te recompui, să crezi, după aceea, că mai sunt urme de speranță, să vezi că există în analize ameliorări de ordinul zero virgulă ceva, să te convingi că soluția poate o să vină de la următorul consult lămuritor, că viața nu are cum să fie atât de urâtă.

De fapt, chiar asta e. În dimineața aceea friguroasă de Sfântul Ștefan, la belvedere, cu marea întunecată și cu feriboturile care plecau spre Elba, eu și Beatrice aveam paisprezece ani și, cu toate astea, știam deja că viitorul este un timp care întotdeauna răpește și nu dă nimic înapoi.

39 „Sunt o hienă care luptă pentru partea leului“, versuri din melodia „Hyena“ a trupei Rancid (n. tr.).

40 Trimitere la volumul de poezii *Oase de sepie/Ossi di seppia* al lui Eugenio Montale, traducere în lb. română de Ilie Constantin, Paralela 45, Ploiești, 2008 (n. tr.).

41 Una dintre cele mai importante tradiții de Crăciun, în Italia, este recrearea scenei Nașterii lui Iisus (n. tr.).

Partea a doua

Nefericire și senzații

(2003–2006)

13

„O construcție pentru totdeauna“

Au trecut două zile de când am citit acele jurnale – și? – s-a schimbat ceva în viața mea? Nimic. Dar azi am inventat o scuză ca să plec mai devreme de la birou, fără niciun motiv, doar pentru că așa am avut chef. Am trecut prin fața spălătoriei, dar nu am intrat, chiar dacă aveam două haine de luat. Am lăsat inclusiv o factură neachitată, fără să mă simt o infractoare.

Nu mă recunosc, eu nu sunt această răzvrătită. Adevărul e că nu mă gândesc decât la noi, două fetișoare din T, la începutul anilor 2000. Am îngropat anii aceia atât de adânc în mine, încât amintirile țâșnesc acum la suprafață ca un gheizer. Și nu sunt nici palide, nici încețoșate, dimpotrivă: sunt mult prea vii.

În loc să o iau pe drumul spre casă, mai pierd timpul și o apuc pe alte străzi. Mă simt îndrăzneață, motiv pentru care mă îndrept spre zone ale orașului unde n-am mai fost. Fără să-mi dau seama, ajung în cea mai neobișnuită dintre toate: Galeria Cavour. Mă opresc în fața vitrinelor cu prețuri exorbitante, mă uit cum strălucesc hainele și bijuteriile. Zăresc reflexia lui Beatrice privindu-mă; îmi arată întâi o geantă, ridicând ezitant o sprânceană, apoi o eșarfă, și de data asta aprobă.

Văd un magazin de vinuri și brusc am chef să cumpăr o sticlă ca să ciocnesc. Cu cine? Pentru ce? N-am idee. Dar e abia 17:30, am timp. Deschid ușa, cer un pinot gris din cele bune, plătesc, apoi, când ies, mă încântă să privesc atâtea lumini și îmi dau seama că zâmbesc.

Deși nu am prieteni adevărați, pot totuși să contez pe trei vecine, care împart apartamentul de dedesubt și care-mi sunt simpatice. Mă hotărăsc să beau sticla de vin cu ele și pornesc acasă. Fără să dau niciun telefon, fără să mă mai gândesc. Devin impulsivă la fel ca mama.

Sun la ușă și îmi deschide Debora.

— Ce faceți, ieșiți? întreb. Deranjez?

— Noi să ieșim? Parcă nu ne-ai cunoaște.

M-am împrietenit cu ele de când m-am mutat aici, de prin 2016 sau 2017. La început luam cu împrumut una de la alta zahăr, câte un ou sau ce ne lipsea din frigider duminica seara, când magazinele sunt închise. Apoi, am început să intrăm în vorbă, am descoperit să suntem toate venite din afara orașului, niște provinciale, și această asemănare ne-a unit.

Îmi scot haina, o urmez de-a lungul holului întunecat și strâmt, tipic pentru casele vechi din centrul istoric, închiriate majoritatea de studenți sau de tineri, care încearcă să se descurce. Debora e înscrisă la Antropologie, în anul suplimentar, și lucrează part-time ca promoter; cred că are douăzeci și șapte de ani. Probabil s-a întors de puțin timp, pentru că încă are șapca de la Nintendo pe cap.

Intru în bucătărie și le găsesc pe Claudia și pe Fabiana așezate la masă, în salopetă și papuci, ca întotdeauna la sfârșitul unei zile de lucru. Fără machiaj, cu părul prins și cu un ceai de tei aburind în față.

— Fetelor, am adus vin, le anunț.

Imediat se însuflețesc. Claudia varsă ceaiul din ceașcă în chiuvetă, deschide ușa la servantă și scoate

niște pahare.

— Ce sărbătorim? întrebă.

Mă blochez, pentru că nu știu ce să-i răspund. Adevărul e că în ultimele patruzeci și opt de ore am scris o sută de pagini. O sută! Mi se pare imposibil, neverosimil. Sunt doar vechi socoteli cu mine însămi, știu. Dar e, totuși, ceva.

— Nimic, doar că… se apropie Crăciunul, zic cu o ezitare.

— Cel mai urât Crăciun din lume, spune Fabiana. Nu pot să mă întorc nici măcar o zi acasă. Până și pe 26 m-au pus să muncesc, parcă suntem negri pe plantație.

Claudia îmi dă un tirbușon. Deschid sticla.

— Caută altceva și dă-ți demisia, îmi scapă.

În mod clar, nu sunt genul care să dea sfaturi hazardate, dar azi sunt o altă Elisa, care aruncă bombe:

— Dă naibii totul, întoarce-te în Puglia, reinventează-te!

Toate trei mă privesc un pic suprinse și tac. Să se reinventeze? La treizeci de ani? În Italia asta? Despre ce vorbesc?

Televizorul este deschis, cu volumul la minimum. Ciocnim în cinstea noastră și a supraviețuirii noastre.

— Îmi urăsc șeful, declară Claudia, relaxându-se.

— Eu l-am visat azi-noapte, îl închideam în camera frigorifică. Preferam să lucrez în carmangerie, cu scorpia aia, zice Fabiana, cel puțin ea nu se holba la țâțele mele.

Debora savurează vinul, își dă seama că încă are pe cap șapca de promoter, o dă jos și o aruncă în colțul opus al bucătăriei. Își întinde picioarele pe canapea.

—Eu, în schimb, vreau să-l omor pe fostul, care răspunde cu inimioare la pozele atrăgătoare ale tuturor prietenelor mele.

— Dar tu nici n-ai grijă de tine, îi reproșează Claudia. De când v-ați despărțit, arăți ca o băbătie. Uită-te la tine! Umbli cu pantalonii rupți în fund!

— Ei și? Doar n-oi fi Rossetti.

Trebuia să mă fi obișnuit cu asta: în orice conversație în care mă bag, mai ales aici, în apartamentul 4, inevitabil, la un moment dat, apare numele ei. Iar eu, sistematic, cobor privirea, îmi mușc buza de jos ca să ignor fiorul de rușine care mă străbate, și îmi trece imediat, bineînțeles. Dar mă simt de parcă, în urmă cu zeci de ani, aș fi furat ceva (încă mă bântuie acea pereche de blugi?) și mi-e teamă că voi fi descoperită. O teamă absurdă, dar permanentă. Pentru că, peste tot, zi sau noapte, se vorbește despre Beatrice. Toți o dau ca exemplu; bun sau rău, nu contează. Știu toți ce-a făcut, ca și cum i-ar privi personal.

Apoi Debora sare pe canapea, ia telecomanda, dă sonorul mai tare. Fabiana și Claudia cască și ele ochii la televizor. Pe ecran apare un băiat, un anume Daniele, bronzat, cu o barbă foarte îngrijită și cu părul aranjat perfect. Stă în fotoliul pentru invitați al unei emisiuni oarecare, unde vorbește cu voce

timidă.

— Eu n-am înțeles un lucru, îl întrerupe prezentatoarea. Este sau nu adevărat că trebuia să vă căsătoriți?

Băiatul ne privește pe noi, cei de acasă. Se destăinuie cu emoție:

— N-am mai zis asta nimănui, Barbara, trebuie să mă crezi. Dar la Formentera, de Ferragosto, am cerut-o în căsătorie.

— Și ea ce-a spus?

— Ea mi-a răspuns că da.

— Mincinosule! explodează Debora.

— O lună, două? insistă Fabiana. Cât ați fost împreună, tu și Rossetti? Și te afișezi pe toate canalele ca și cum ai fi soțul așteptat.

Se înfurie pe băiatul cu musculatură tonifiată la sală, care acum plânge. Ele îi știu pe toți cu exactitate, toți iubiții sau simplele flirturi ale lui Beatrice. Și eu, care cunosc numai unul, îmi aduc aminte de Gabriele.

El n-ar fi făcut niciodată așa ceva, să apară acolo, sub un reflector, să se scalde la miezul nopții fără costum de baie, să nu iasă zile întregi dintr-o cameră de hotel. În tot acest timp, Gabriele n-a dezvăluit niciodată, nu doar presei, ci nimănui, din câte știu, că a fost cu Beatrice. Nu pentru o lună sau două, ci ani întregi. Mai mult: că a fost primul. La fel ca mine, a ținut totul secret, a păstrat tăcerea. Mi se pune un nod în gât de nostalgie, de complicitate, de apartenență, așa că mă ridic de pe scaun și îndrug o scuză, cum că trebuie să mă duc urgent să pregătesc cina.

În timp ce fug, lăsând paharul pe jumătate plin, mi se pare că am spus atâtea minciuni în astea două zile, de parcă, din senin, aș fi avut un amant secret.

Deschid ușa apartamentului, mă dezbrac, arunc geanta, eșarfa, toate hainele, la întâmplare, pe comodă. Alerg în cameră, mă așez imediat în fața calculatorului și tastez „Gabriele Masini“ pe principalele rețele sociale. Am și eu conturi, bineînțeles, dar sunt goale: nicio fotografie, niciun cuvânt. Nu le folosesc pentru a fi căutată, ci doar ca să mă ascund mai bine, ca să-i descopăr pe alții.

Nu găsesc niciun „Gabriele Masini“ din T, niciun „Gabri Masini“. Niciunul cu pasiune pentru motoare – cine știe dacă îl mai are. Toți sunt ori prea bătrâni, ori prea tineri, prea blonzi, prea șateni, prea cărunți.

Timpul se scurge, iar eu, nimic; nu reușesc să-l găsesc. Îmi pare rău, dar nu sunt surprinsă.

Pe Gabriele nu l-a interesat niciodată să apară undeva. Ba mai mult, nici măcar n-a făcut pozele pentru Bea, pentru probele despre care vorbea ea. Era frumos ca un soare, de sute de ori mai frumos decât Daniele. Să fiu sinceră: cu mult timp înainte ca Beatrice să devină *Maura* prin excelență, la orice latitudine, el, în T, printre aleile orașului vechi, a fost *Maurul*. Acela care ieșea din casă în salopeta de la fabrică, iar mamele și fetele îl urmăreau cu privirea, mute de uimire. Ar fi putut să pocnească din degete și să ajungă direct pe podium, la televizor. Ar fi putut să aibă toate femeile din lumea asta, să distrugă orice căsnicie, să fie întreținut de cele mai bogate femei din Milano, să-și petreacă vacanțele prin Toscana. În schimb, a rămas într-un colț, fumând iarbă și uitându-se la Miyazaki, împăcat cu

această viață care nu se repetă, nu se dublează, fără minciuni, fără vrăjitorii, împreună cu o fetișcană care, la început, era doar o virgină de paisprezece ani.

Închid browserul și deschid Word-ul. Mă întorc la iubitul meu. Pentru că, într-adevăr, am unul: povestea pe care o scriu. Nu știu încă ce nume să-i pun – eliberare, jurnal, roman –, dar definițiile nu contează.

Îmi aduc aminte una dintre după-amiezile în care Rossetti era încă departe, exista doar Bea în bikini, întinsă lângă mine, pe plaja goală, pentru că încă nu începuse sezonul. Ea se bronza ca să-și „usuce coșurile", iar eu, îngropată în tricourile mele largi și lungi, ca niște cămăși de noapte, repetam Tucidide. Marea imensă și neliniștită din fața noastră, insulele, navele de la orizont, povestea pe care, dacă o scrii fidel, devine pentru Tucidide o „construcție pentru totdeauna". Dar, la un moment dat, m-am săturat să studiez *Războiul peloponesiac* pentru lecția din ziua următoare și am întrebat-o:

— Cum v-ați cunoscut, tu și Gabriele?

Bea a căscat larg ochii ei legendari, care străluceau într-un verde-deschis, cu lumina oglindindu-se în ei.

— Îți aduci aminte de service-ul auto al lui Damiano? a început. Vara trecută am avut o problemă la frânele scuterului și l-am dus acolo. Mama a rămas în mașină să mă aștepte cu motorul pornit. Eu am intrat și m-am trezit fața în fața cu acest tip, Eli, absolut uimitor, care îl ajuta pe Damiano. Fără tricou, cu mâinile pline de ulei, întins sub un scuter. M-am ascuns să nu mă vadă mama.

Îmi dau seama cât de ușor era la paisprezece ani. Puteai să intri oriunde – un atelier mecanic, o bibliotecă, nu conta – și imediat începea o poveste de dragoste, din acelea care lasă urme o viață întreagă.

Gabriele, cu italiana lui fără reguli gramaticale, cu clasa a VIII-a abia terminată, cred că a intuit încă din primele momente că acea fetișcană avea ceva extraordinar. Bea mi-a spus că s-au privit și „lumea s-a oprit". Apoi s-a apucat, în mod evident, să înflorească, să adauge detalii, să amplifice totul, pentru că ea nu știe să povestească lucrurile simplu, așa cum sunt, ci face un roman întreg.

Ce-mi aduc bine aminte – poate singurul lucru adevăr din episodul acela – e că Ginevra, vrăjitoarea, a stat la pândă în spatele geamurilor fumurii, cu aerul condiționat la maximum, arătând perfect, disperată să ajungă cât mai repede la buticul ei preferat. Bea trebuia să profite de moment, știa asta, așa că s-a strecurat în biroul lui Damiano și a rupt o foaie de hârtie dintr-un blocnotes. Și-a scris numele și numărul de telefon, la care a adăugat „Prefă-te că ești Vincenzo când suni, de la studioul de fotografie Barazzetti", și i-a dat întâlnire în ziua următoare la stâncile de pe plajă, unde ne aflam și noi în acea zi.

— Scuză-mă, tu i-ai zis lui să vă întâlniți? am întrebat-o neîncrezătoare.

Beatrice s-a așezat și m-a privit cu seriozitate:

— Dacă e ceva ce strălucește chiar lângă tine, de ce să nu pui mâna pe el?

Acum însă, mă pierd. Gabriele mă ține de mână. Trebuie să fac puțină ordine în această narațiune și să regăsesc un punct de reper.

— Alege ceva, ar insista Beatrice.

Are dreptate, nu pot să povestesc tot ce s-a întâmplat în anii 2001, 2002, în toată adolescența noastră.

— Trebuie să seduci, m-ar îndemna ea.

Dar sunt aici doar cu mine, nu am pe cine să seduc. Deschid iar jurnalele, le răsfoiesc, fac o mică recapitulare. De la acea groaznică zi de Sfântul Ștefan, la belvedere, până în primăvara anului 2003, nu s-a mai întâmplat nimic demn de povestit. În ceea ce mă privește, doar am învățat să trăiesc fără mama.

Era și Beatrice, care mai umplea golul, îl domolea. Pentru că ea – și mă emoționez când îmi dau seama – mă împiedica să trăiesc de la distanță, așa cum o făcusem întotdeauna și cum am reînceput s-o fac, după ce ne-am certat. Eram convinsă că o urăsc. Și acum sunt.

Cu toate acestea, mă surprinde că îmi doresc să fi reprezentat pentru ea, în acel nefast an 2003, aceeași forță gravitațională care a fost ea pentru mine.

14

Întoarcerea gaițelor

Te rog, fă să fie *el*.

Știam că e puțin probabil și totuși, cu o clipă înainte de a ieși din școală, am sperat să-l găsesc acolo, în față, sprijinit de rezervorul mașinii lui, cu țigara în colțul gurii. Am închis ochii, am trecut pragul, ținându-mi respirația. Am coborât două trepte și mi-am zis că poate există o posibilitate.

M-am lăsat în voia ei, și în locul lui l-am văzut pe tata.

Uram ziua de 11 aprilie, pentru că îmi reamintea în fiecare an că eram de neînsemnată și că dorințele mele nu se îndeplineau niciodată.

Tata era singurul bărbat de cincizeci de ani. Ceilalți erau băieți care tocmai își luaseră permisul de conducere, nerăbdători să-și sărute cu limba iubitele. A oprit la fel ca ei, în stradă, pe avarie, dar avea părul grizonant și o barbă ca a lui Bin Laden, care încă nu atinsese lungimea maximă în perioada aceea. Ținea în mână vreo douăzeci de trandafiri și avea surâsul nesigur al unei persoane care încercase să facă o surpriză.

La rușinea pe care aș fi simțit-o în oricare altă zi a anului, s-a adăugat o dezamăgire specifică, plină de ranchiună și de furie. Am fost tentată să mă duc direct către scuter și să-l ignor. Stătea acolo nemișcat, lipsit de apărare și anost, între toți acei tineri. Aproape m-a înduioșat.

M-am dus la el.

— Ce cauți aici? l-am întrebat răspicat.

— Am venit să te duc undeva, a răspuns, întinzându-mi florile. E, totuși, ziua ta.

Da, dar nu voiam să o sărbătoresc. Sub nicio formă: îl rugasem să-mi promită. Fără lumânările, pizza, liste de invitați care nu ar fi venit. Am luat trandafirii, uitându-mă la el. Roșii.

— Doar ți-am spus să nu faci nimic.

— Nici n-am făcut.

M-am întors de jur împrejur să văd cine se uita la noi: nimeni. Dar, fiind în plină adolescență, eu trăiam cu obsesia că toată lumea e atentă la mine în orice moment. Nu înțeleg astăzi cum am reușit să împac un egocentrism atât de mare, cu convingerea că nu valoram nimic.

În curte nu mai rămăsese nimeni, colegele mele se duceau la prânz: care radioase, cu iubiții, care în surdină, pe scutere. Niciuna nu observase florile, niciuna nu-mi făcuse vreo urare.

— Luăm prânzul în oraș și apoi, surpriza? a întrebat tata.

Adevărul e că n-aveam altă opțiune.

Am urcat în Passat, am lăsat trandafirii pe bancheta din spate, am observat că printre ei era și un bilețel, dar nu l-am deschis. Tata a pornit mașina și eu am coborât geamul: era o zi însorită, minunată. Ca să-mi distrag atenția, am dat pe Radio Radicale.

În cei doi ani și patru luni care au trecut de când am întrerupt această poveste, nu s-a întâmplat nimic semnificativ.

Pe 12 septembrie 2001, am coborât pentru prima dată la chioșcul de ziare, cu scopul clar de a mă informa. În ziua anterioară, dintr-odată, am descoperit istoria și, în același timp, faptul că făceam parte din ea. Am văzut în direct avioanele Boeing 767 lovind Turnurile Gemene, oameni aruncându-se în gol de la etajul o sută, fier și ciment pulverizate într-o coloană de fum. Cine nu era născut atunci ar putea să caute un videoclip pe internet, dar cine a fost acolo, ca mine, s-a trezit smuls din propriul jurnal și catapultat într-o realitate gigantică și înspăimântătoare, care, la început, părea o secvență desprinsă dintr-un film.

Înainte de asta nu mai citisem niciodată un ziar; nu știam pe care să-l aleg. Am luat *Il manifesto* datorită titlului: „Apocalipsă". Și începând de atunci, în fiecare zi, am venit în clasă cu un exemplar, ceea ce m-a făcut să mă simt matură și chiar mi-a atras privirile colegilor. În fiecare zi urmăream cu atenție buletinele de știri și analizele. Chiar și pe 11 aprilie 2003, în timp ce mergeam cu tata în afara orașului ca să sărbătorim aniversarea mea de șaptesprezece ani, am ascultat Radio Radicale și m-am concentrat asupra dezbaterii despre Războiul din Irak, despre Bush, Saddam Hussein și exportul de democrație, gândindu-mă cu emoție că, peste un an, pe vremea aceea, urma să am dreptul de a vota. Mi-am pus picioarele pe bord, fără centură, jucându-mă pe ascuns cu piercingul pe care îl aveam în limbă.

Mă schimbasem, nu radical, dar semnificativ. Și dacă am trecut sub tăcere câțiva ani a fost pentru că, repet, literatura și viața nu se confundă. Și pentru că, așa cum m-a învățat Beatrice, romanul nu are răbdare cu zilele fără conținut, când evenimentelor le ia prea mult să se întâmple, când trupurile se schimbă cu milimetrul, cu gramul. Romanul cere viteză, tensiune, scena centrală.

Dar ajung imediat și acolo.

Tata a parcat în față la Cesari, o *trattoria* renumită de pe plajă, din zona Follonica. Am închis radioul, l-am așteptat să coboare, m-am aplecat spre trandafiri și am hotărât să citesc ce scria pe bilet: „Felicitări, dragă Elisa. Tatăl tău."

M-am oprit la cuvintele „dragă" și „tău", la efortul care se citea în spatele lor. Poate în roman nu se încadrează, dar au trecut sute de seri în care am stat amândoi pe canapea, uitându-ne la televizor; când a fost sezonul strugurilor, tata îi lăsa pentru mine descojiți dimineața, înainte să ia trenul spre facultate; au fost nenumărate dățile când am umplut împreună căruciorul de cumpărături; nenumărate știri comentate la cină, cu un pahar de vin roșu pentru fiecare, și săptămâni și luni în care nu s-a întâmplat nimic, dar a căror sumă a determinat apariția a ceva extraordinar, acel bilețel care m-a emoționat atât de tare.

L-am pus în geantă și am ieșit după el. Am intrat în restaurant, l-am văzut din spate, cum cerea o masă, și, pentru o secundă, m-am gândit serios că aș putea să-l iau în brațe. Apoi, tata s-a întors și m-am blocat.

Era două după-amiaza. Cei care mai erau în restaurant deja comandau desertul sau își puneau zahăr în cafea. Ne-am așezat într-un colț cu vedere la mare. Toate localurile erau închise și nu urmau să se deschidă până la Paște. Plaja era goală și neamenajată, fără umbrele. M-am uitat la celelalte mese: numai cupluri sau familii. Noi, oare, ce suntem? m-am întrebat.

— Mulțumesc, i-am spus, arătând spre mașină, făcând aluzie la trandafiri.

Am comandat aceleași feluri de mâncare: spaghete cu midii și biban în sare. Tata a turnat apă în

pahare pentru amândoi și, un timp, niciunul dintre noi n-a mai zis nimic.

— Mi-ar plăcea să discutăm totuși despre cadoul tău.

N-am nevoie de nimic. Citeam *Il manifesto*, poziția mea față de consumerism era foarte tranșantă.

— Poate e timpul să-ți schimbi scuterul.

Am căscat ochii și l-am privit fix: nu m-aș fi gândit niciodată că mi-ar propune așa ceva.

— Nu, n-ar avea sens. Într-un an îmi iau permisul, i-am răspuns.

— Dar deja s-a stricat de trei ori.

Am surâs fără să vreau. Poate a fost biletul, poate faptul că împlineam șaptesprezece ani, cert e că i-am spus:

— Mi-ai cumpărat singurul Quartz care există în T, cel mai urât posibil, pentru care toată lumea m-a luat în râs și nici măcar nu ți-ai dat seama.

Și tata a zâmbit și-a zis:

— A fost o afacere foarte bună: robust și sigur.

Mi-a revenit în minte după-amiaza aceea umedă, de o căldură sufocantă. Ne mutaserăm în T, poate de vreo două săptămâni, când a ciocănit la ușă și mi-a comunicat că are vești pentru mine. Mama cine știe pe unde era, Niccolò dormea. Am coborât în urma lui pe scări și apoi am mers în curte, doar de plictiseală. Mi-a arătat mândru Quartz-ul. Am văzut, atunci, că bara de protecție era deformată, țeava de eșapament era ruginită. Era atât de urât, încât am rămas șocată.

— Mulțumesc, dar nu-l vreau, așa mi-ai răspuns, la Biella nu are nimeni așa ceva. Din fericire, a coborât fratele tău și te-a convins să-l încerci. A început să râdă, el a fost mai entuziasmat.

Au venit spaghetele. M-am aplecat peste farfurie și mi-am dat seama că, acum, tata și cu mine aveam amintiri împreună.

— Nu-l schimbăm, am conchis. Hârbul ăla a însemnat începutul independenței mele. Ai avut dreptate.

După prânz, ne-am urcat înapoi în mașină. Tata a mai condus încă o oră, spre sud, încăpățânându-se să nu-mi spună unde mergem. A ieșit la Aurelia, a luat-o pe un drum regional foarte prost. Case, ferme, stații de benzină: orice urmă de intervenție umană a dispărut treptat, până când, în jur, a rămas doar teren arid, plin de stejari. Când peisajul a devenit o mlaștină, am început să mă îngrijorez:

— Unde mă duci?

— Ai încredere, mai e puțin.

Zece minute mai târziu, am văzut un panou maro pe care scria „Parcul Natural San Quintino".

Mi-a pierit orice entuziasm.

— M-am ocupat eu de tot, a zis tata, oprind motorul.

Am observat în parcare alte două mașini rătăcite, în afară de a noastră.

— Ți-am cumpărat un binoclu 8x42, o șapcă și un costum de camuflaj, ca să nu le deranjăm.

— Pe cine să deranjăm?

— Păsările.

Glumea? Pe vremea aceea vedeam lumea numai în alb și negru: poezie versus matematică, natură versus cultură. Acum vorbesc mult despre contradicții, dar atunci eram prima care le respingea. În clasa a unsprezecea consideram științele materii pentru ratații care colecționează insecte, în timp ce poeții erau cei care înțeleseseră lumea.

Tata mi-a întins o pălărie verde pe care scria *bird-watcher*42, la fel ca a lui. M-am revoltat:

— Du-te tu, eu te aștept aici și, între timp, mai învăț la greacă.

Tata a coborât, a venit pe partea cealaltă și mi-a deschis portiera.

— Hai, a spus serios. M-am săturat de refuzurile tale. Ești închisă la minte, ai o gândire obtuză, nu merge așa.

M-am târât afară, pufnind. El a deschis portbagajul și a scos de acolo o pereche de pantaloni și un hanorac cu eticheta încă pe ele, o pereche de pantofi de trekking, tot noi; toate verzi, la fel ca șapca.

N-am schițat nicio mișcare. Tata a făcut ultimele pregătiri hotărât.

— Deja e foarte târziu, avem puține șanse să mai vedem vreo gaiță. Schimbă-te și golește-ți ghiozdanul, ia doar binoclul și sticla cu apă și, te rog, lasă în mașină orice altceva. Hai!

Când era vorba despre observat păsări, devenea alt om. M-am uitat în jur și n-am văzut nicio toaletă și niciun bar unde să mă schimb. Am urcat înapoi în mașină, mi-am pus hainele noi, îngrămădită între scaune. Chiar dacă eram rude apropiate, nu voiam să rămân în chiloți în fața lui.

Am ieșit echipată ca o parașutistă. Mi-a aranjat șapca, mi-a spus să vorbesc încet, în șoaptă, să nu fac zgomot sub nicio formă. Apoi am intrat într-o pădure de stejari-de-plută. Aerul era foarte umed. Specia-obiectiv, așa cum se spune în jargon, era dumbrăveanca întoarsă din Africa pentru a se reproduce și a-și face cuib. Dragostea urma să o determine să iasă din ascunziș: trebuia să ne ocupăm poziția și să așteptăm. Nimic mai mult.

În locul păsărilor, mi-erau mai dragi pisicile. Ele măcar se lasă mângâiate și vin dacă le chemi. Însă dumbrăvencile stau ascunse ca și cum nici nu ar exista. Am stat o jumătate de oră sub un mirt, fără să spunem nimic, în picioare. Tata avea urechile ciulite, binoclul în furcă, concentrarea la maximum. A recunoscut pasărea-ogorului, un prundăraș, și mi-a șoptit:

— Uite! Repede!

Aveam șaptesprezece ani: ar fi trebuit să fiu în altă parte, făcând alte lucruri. Nu știam nici cum să țin binoclul. Pentru o jumătate de secundă, am zărit și eu o pată.

Am continuat să ne ghemuim sub mirți încă o eternitate. Până la 18:30 nu văzuserăm nici umbră de dumbrăveancă și nu-mi doream altceva decât să mă întorc acasă, dar tata era atât de înflăcărat, încât n-am îndrăznit să-i spun nimic.

Ne-am ascuns într-un foișor ca să fotografiem păsările. Tata a scos din ghiozdan un aparat nou, un

Contax N digital, cu teleobiectiv – pe care țin să-l menționez pentru că va juca, ulterior, un rol esențial – și a început să imortalizeze zeci de zburătoare rare, în pragul dispariției, cu o singură excepție: dumbrăveanca.

Ne-am întors la râu. Mă săturasem până peste cap să ascult ciripitul și piuitul păsărilor sau zumzetul insectelor. Tăcerea mă scotea din sărite, ca să nu mai vorbesc de noroi și de pișcăturile de țânțar.

— Ca de obicei, a comentat tata, oprindu-se la râu, îți stabilești un obiectiv și nu-l îndeplinești.

A observat o floare. A pus deoparte Contaxul și a scos polaroidul, același pe care îl folosise în vremurile de aur ca să o fotografieze pe mama. A mai stat câteva minute să vadă care ar fi unghiul și lumina cele mai potrivite. L-am auzit cum numără, ca și cum biata floare s-ar fi mișcat de acolo. Apoi a apăsat. Filmul a ieșit incolor. Tata a luat fotografia și a pus-o în caietul de notițe. Se developa în cincisprezece minute, dar el ar fi așteptat și mai mult de atât: să se întoarcă acasă, să se închidă în dormitorul matrimonial unde dormea de mult timp singur, să se așeze pe scaunul unde erau îngrămădite zeci de perechi de pantaloni, ca în cazul oricărui bărbat divorțat care refuză să își refacă viața sentimentală, și abia atunci ar fi întors-o. Rugându-se să fi ieșit o poză frumoasă.

— Acum putem să mergem acasă?

— Așteaptă, vreau să mai fac una.

— Nu! am replicat, fiindcă îmi pierdusem răbdarea. E ziua mea, nu a ta.

Tata s-a oprit, s-a uitat la mine și poate și-a dat seama că se făcea târziu.

— Bine, hai să ne întoarcem.

Ne întorceam, când un fâlfâit de aripi ne-a surprins. Un strigăt, un răspuns din copacul de lângă noi. Tata s-a grăbit să ia binoclul, a focalizat. Un surâs fericit i-a înflorit pe chip și mi-a șoptit:

— Eli, uite, dumbrăvenci! Un mascul și o femelă.

Am focalizat și eu, m-am chinuit. Nemișcată, nici n-am mai respirat, am distins la capătul lentilelor un penaj albastru, ciocul negru, ochiul atent, de o frumusețe nepământeană și misterioasă. Mi-am dat seama de minune.

Și fix în acel moment, mi-a sunat telefonul mobil.

Ca o împușcătură, a făcut gol împrejur.
M-am aruncat spre ghiozdan, pufnind în încercarea de a-l face să tacă.

— Dă-o dracului de treabă! a strigat tata.

Era a doua oară, după tortul cu marijuana, când îl vedeam scos din minți.

— Chiar era nevoie să-ți zic să închizi și mobilul? Nu te-a dus capul? La naiba! Ești obsedată de el!

Nu-l găseam. În buzunarul extern, în cel interior, unde era? Dumbrăveanca deja plecase. A dispărut cu o viteză atât de mare, încât doar am avut impresia că am văzut-o. L-am găsit. Tata s-a uitat la mine profund dezamăgit. Țineam telefonul în mână și încă suna.

— E Beatrice, am încercat să mă justific, *trebuie* să răspund.

Am încercat să mă ascund în spatele unui copac.

— Alo?

Abia prindeam semnal.

— Bea, mă auzi?

— Unde ești? Te aud foarte prost.

În dimineața aceea nu ne văzuserăm. Nu venise la școală, așa cum se întâmpla de obicei, în perioada aceea.

— Mama a zis că vrea să vorbiți.

— Ce? am întrebat, crezând că n-am înțeles bine.

— Mama, a rostit apăsat cuvântul interzis. Mâine după-amiază. Vino, te rog.

Mi s-a părut incredibil.

— Bineînțeles că o să vin.

Am crezut că uitase de ziua mea, chiar dacă, imediat, m-am simțit vinovată. Cu tot ce i se întâmpla: Elisa, să-ți fie rușine!

— La mulți ani, mi-a spus, azi a fost o zi foarte dificilă, dar nu am uitat. Ți-am pregătit chiar și un cadou.

Mi-a venit să plâng.

— Ne vedem mâine, i-am promis.

— La trei, la bârlog?

— Da.

Am închis. M-am uitat dacă primisem vreun mesaj, nimic. Niccolò chiar a uitat. Mama mi-a trimis un mesaj la opt, înainte să înceapă tura și, apoi, un altul pe la prânz: era înnebunită după mesaje, îmi scria TVTB43 încontinuu.

— Bagă-l undeva, mi-a spus tata când am apărut de după copac.

El ura mesajele, evident.

— Închide-l! a adăugat supărat. Blestemată să fie ziua când ți l-am cumpărat!

Nu l-am închis, ci doar i-am închis soneria. Era un Nokia 3310, toată lumea avea unul. Îl rugasem pe tata să-mi cumpere și mie, îl implorasem pentru că, deși mă dădeam punkistă, nu aveam curajul să fiu diferită de ceilalți. Iar el, deși nu fusese de acord, cedase, iar de Crăciunul anterior îmi cumpărase telefonul. Și acum ne-am certat.

Mi-a părut rău. Pe drumul de întoarcere, nu ne-am spus niciun cuvânt. Tata n-a mai reușit să vadă nicio pasăre, pagina din carnețelul lui, unde-și nota păsările pe care le vedea, a rămas pe jumătate goală

în ziua aceea. M-am simțit vinovată.

În mașină n-am îndrăznit nici măcar să deschid radioul. Telefonul a rămas nemișcat, în geantă. Nici măcar n-am vrut să mă vadă că tastez, din când în când mai aruncam o privire: îmi doream să se lumineze ecranul… Un mesaj, chiar și un bip. De la *el*. De ce tata nu înțelegea că era *vital* ca, măcar de ziua mea, să țin soneria deschisă?

Ne-am întors acasă și m-am închis în cameră. Nu mi-am scos pantofii plini de noroi, nici hanoracul transpirat, nu m-am spălat, deși eram murdară pe mâini, nu am băut apă. Înainte de orice, mi-am pornit calculatorul. Al meu. Un alt cadou excepțional de la tata.

Am așteptat nerăbdătoare să se aprindă ecranul. Fiecare fișier îmi provoca durere și plăcere, speranță și teamă. Asta făceam acum în fiecare seară, până la miezul nopții. Terminam de învățat, mâncam, mă uitam la televizor cu tata. Apoi mă ascundeam. Nu mai eram singură.

În fișierul „Documente“ erau salvate sute de pagini Word, pline de adjective emfatice, substantive ieșite din uz, metafore care, recitite azi, par mai mult sau mai puțin stânjenitoare, dar care, în ochii mei de atunci, erau dovada faptului că voiam să devin scriitoare. Mă prindeam în ele, mă deghizam, mă îmbătam cu ele. Nu aveam habar ce înseamnă să scrii, dar mă credeam seducătoare. Apoi, mai era și un fișier secret. Protejat de o parolă. Se numea „Epistolar“.

Am mai spus că mă schimbasem: începuse să-mi placă tehnologia, nu mai scriam așa de mult pe hârtie. Mă conectam și la internet prin ADSL, care nu făcea zgomot și nu întrerupea apelurile telefonice, deși nimeni nu prea mai folosea telefonul fix. Dar eu nu navigam. Rămâneam în același loc. Pentru mine, navigatul însemna trecut, nu viitor. Cu toate acestea, în viața mea, apăruse o cutie poștală. Electronică.

Într-o duminică, tata m-a convins să-mi aleg un nume și m-a înregistrat pe Virgilio. Din tot internetul, singurul lucru care mă interesa era această adresă, unde mă căuta o singură persoană.

Ne scriam în fiecare noapte.

Lucruri care nu pot fi reproduse, periculoase.

Și, dacă celălalt nu răspundea într-un timp scurt, telefonul vibra de la bipuri. Sub pernă, lângă pat, continua să sune până la ora trei, patru, dovadă a faptului că nu puteam dormi, că trebuia să ne gândim unul la altul, să ne trezim, să ne scriem din nou. Acel Nokia era un instrument de tortură.

În timpul zilei știam să ne ignorăm reciproc perfect. Dar la 22:30 așteptam fiecare scrisoarea celuilalt. Și, din spatele unui ecran, totul devenea posibil: fiecare declarație, orice faptă. Prin cuvinte, ajungeam într-un punct din care niciunul nu mai putea adormi. Și trebuia să continuăm. La telefon, la calculator.

Ca o umbră îndepărtată, îmi vine în minte adresa și surâd cu tandrețe: moravia85@virgilio.it.

Eu eram morante86 și aveam țâțe.
De când începuseră să-mi crească, la școală mă strigau Elisa.

De la o vară la alta, am crescut cu cinci centimentri și din blugii fratelui meu ieșeau în evidență, clar, fundul și șoldurile.

Trebuie să mai spun că atunci, în 2003, în T, nimeni nu mai avea un piercing în limbă. *Nimeni*. Eu puteam să-l scot afară, să mă joc cu el, să-l lovesc de dinți și să mă simt extrem de șmecheră. La

glumele răsuflate și lipsite de imaginație ale băieților, de tipul „Ce bine trebuie s-o sugi acum“, reacționam mândră, cu o strâmbătură și cu degetul mijlociu ridicat. Mă machiam, citeam *Il manifesto* și nu numai asta: Enzo îmi făcuse o freză bob, îmi tunsese și bretonul. Bea jura că semănam perfect cu Uma Thurman din *Pulp Fiction*. O revoluție!

Cu toate astea, eu rămăsesem aceeași.

Cu Palazzina Piacenza adânc imprimată în sufletul meu, cu sângele pierdut al mamei, cu povestea noastră instabilă, plină de defecte: nici țâțele, nici piercingul nu puteau să repare asta.

Am rămas o inadaptată care își petrecea după-amiezile de sâmbătă pe stânci și citea *Așa grăit-a Zarathustra*, prefăcându-se că pricepe ceva, și apoi se întorcea acasă. În loc să ies seara, să dansez până târziu pe un ring, să mă îmbăt, să mă închid într-un WC să fumez cuie, să mă sărut cu oricine. Nu cu oricine: cu Moravia, care ați înțeles cine era, de fapt.

În loc să mă combin cu Lorenzo, l-am văzut întorcându-se la Valeria, cuplându-se cu alta, înșelând-o și pe aceasta, și nu am mișcat un deget ca să schimb ceva. Visam, și visam, și visam în port, la capătul barierei, pe un pietroi de granit înalt și plat. Cu vântul printre pagini și în păr, ca o eroină romantică. În fuga ei disperată de realitate.

Aveam convingerea că nu sunt în stare să depășesc dezastrul din urmă cu doi ani, de la stejar, rușinea, nesiguranța, vina mea de neînlocuit. Nu trăiam nimic din ce mi-aș fi dorit: nu eram în mașină cu el, la belvedere, nu ne luam limbile în gură, nu mi se desfăceau coapsele, mâinile nu ni se atingeau și degetele nu alunecau unele într-altele. Și toată lumea părea să știe asta.

El și-o trăgea, bineînțeles, dar cu altele.

Însă mie îmi scria în fiecare seară.

Iar eu, în fiecare seară, îi răspundeam.

El era Moravia, eu eram Morante[44].

Pe care, în paranteză fie spus, nici nu-i citiserăm. Ba mai mult, i-am ales doar pentru aura de pasiune care însoțește imaginea celor doi împreună. Pentru fotografii! Culmea… Ne jucam de-a literații. Într-o perioadă în care, pe internet, toată lumea își spunea „pisi86“ sau „lore84“, noi credeam că suntem diferiți de ceilalți, că suntem unici, că avem acces la adevăr. Eram penibili, știu, dar și puțin șmecheri.

Chinuită de sete și abia ținându-mă să nu fac pipi pe mine, am deschis mesajele din acea zi, 11 aprilie, la 22:30, fiindcă nu mai puteam aștepta niciun minut.

Te rog, Doamne, ajută-mă să-mi fi scris! Pagina s-a încărcat cu o lentoare imposibil de suportat, caracteristică acelei perioade. Cu inima împrăștiată în o mie de părți, am privit ecranul: „Ai 1 mesaj necitit.“

Și-a adus aminte. Am simțiti o fericire aproape violentă. Ora mesajului: 15:05. Subiectul: La mulți ani, iubire.

Nu s-a oprit în fața școlii să mă aștepte, nu m-a luat cu el în Golful pe care i-l dăruiseră părinții de majorat. Și de ce ar fi făcut-o? Acelea erau regulile nebunești pe care eu i le impusesem: numai cuvinte, fără trupuri.

42 „Observator de păsări“, în engleză, în original (n. tr.).

43 „Ti voglio tanto bene“ (TVTB) – „te iubesc mult“, în italiană (n. tr.).

44 Romancierul Alberto Moravia (1907–1990) a fost căsătorit cu Elsa Morante (1912–1985), autoarea romanului *Menzogna e sortilegio*. Deși s-au despărțit ulterior, pentru o vreme au fost cel mai de succes cuplu literar din Italia (n. tr.).

15

Gin

Beatrice și cu mine aveam deja un loc secret: „bârlogul“. O vilă micuță, ipotecată sau pusă sub sechestru, cine știe, lăsată pradă ruinei, pe Via dei Lecci, în capăt. Nimeni nu putea intra acolo, în afară de noi două.

Când am ajuns acolo, pe 12 aprilie, am găsit-o așezată pe ceea ce mai rămăsese dintr-o canapea: doar umplutura de burete. Stătea cu capul aplecat deasupra telefonului mobil pe care îl ținea între degete fără să tasteze nimic; doar aștepta.

Și ea se schimbase, atât de mult și în rău, încât nu sunt încă hotărâtă dacă ar trebui să o descriu sau nu. Pentru că vreau să o salvez de la un portret care nu poate fi cunoscut de public, dar și să mă răzbun pe lumea din afară. E așa de ușor să te prefaci. Să iei o poziție, să zâmbești. În Maldive, la propria nuntă, când ți se naște un copil. Să te expui și să le faci în ciudă tuturor. Dar în celelalte zile? Cum se raportează umanitatea la temeri, la boală, la decese? Puteți să-mi spuneți că sunt o tocilară și o inadaptată, dar lăsați-mă să o zic: viața are nevoie de literatură.

Așadar, o să vă spun cum devenise Beatrice: urâtă. Fondul de ten nu mai reușea să-i ascundă nimic, nici coșurile, nici nopțile nedormite, nici pragul maxim al durerii, deja depășit. Se îngrășase, din vina porcăriilor pe care le înfuleca în picioare, în fața frigiderului, acum că nimeni nu îi mai controla alimentația. Nu mai mergea la sală, se lăsase de dans, nu se mai dusese la Enzo de luni întregi. Își ascundea kilogramele sub hanorace și blugi largi, purta doar adidași. Câți n-ar fi fost fericiți s-o vadă în halul ăla, însă cuvintele, spre deosebire de imagini, au milă și pudoare.

Când m-a auzit intrând, a ridicat privirea, s-a uitat la mine și mi-a spus:

— Au început să-i facă morfină. Ieri-seară.

Am rămas în picioare. În camera aceea era o masă, dar nu și scaune, iar jumătatea din canapea care nu se prăbușise nu era suficient de mare ca să stăm amândouă.

— Dar ea nu știe, a continuat Bea pe un ton pragmatic, așadar, te rog frumos, trebuie să creadă că se vindecă.

Am rămas nemișcată.

Bea și-a verificat încă o dată telefonul.

— Aștept ca asistenta să-mi spună când se trezește, ca să putem merge acolo.

În bucătăria de alături, erau resturile unui cuptor și un raft suspendat, solitar, în dreapta conturului a ceea ce fusese o hotă. Din baie lipseau WC-ul și geamurile de la duș, iar pe chiuvetă, într-un pahar, cineva uitase două periuțe de dinți.

— Ți-e teamă? m-a întrebat. Cine știe ce vrea să-ți spună!

— Evident că mi-e teamă de mama ta.

Bea a surâs. Și-a legat părul nepieptănat, mai nepieptănat ca niciodată, cu un elastic – între timp

revenise la cârlionții naturali.

— Mi-e teamă că o să moară. Și n-are nicio logică, pentru că știu clar că moare.

Stăteam acolo… Nu știam ce să fac altceva decât să stau acolo: în aceeași poziție, fără să mă mișc, fără să spun nimic. Moartea e o chestiune tare incomodă, mai ales la șaptesprezece ani: cea mai nașpa chestie, cea mai mare vină, cel mai profund gol. Și Beatrice știa asta, motiv pentru care a încercat să schimbe subiectul:

— Mergem sus?

Am dat aprobator din cap și am urmat-o pe scări. Un detaliu pe care am uitat să-l menționez este că în creștet îi crescuse un fir de păr alb. Unul singur, care se izola de restul coamei castaniu-închis, ca la o femeie bătrână. Mă întrebam cum de nu îl observase, dar nu am îndrăznit să-i spun.

La etaj se aflau două dormitoare, dintre care unul, cel matrimonial, era intact. Lipseau doar hainele din șifonier. Bea a deschis fereastra din spate, lăsând să intre aer proaspăt și soare; pe cea dinspre stradă o țineam mereu închisă: dacă cineva ar fi observat mișcări înăuntru, ar fi chemat, cu siguranță, poliția.

Prietenia noastră era ilicită. Ne-am lăsat să cădem pe pat, ținându-ne de mână, ridicând o tonă de praf împrejur și afundându-ne nasul în perne, în pilota de satin, între cearșafuri pe care noi nu le folosiserăm, dar care deja ne aparțineau. A ce miroseau?

Mă opresc, ridic degetele de pe tastatură, închid ochii, mă desprind de biroul la care scriu, de pereții banali din jurul meu și mă întorc la săgețile de lumină din acea cameră, la firele de praf care pluteau precum zăpada din globurile de sticlă, la bătăile nestăvilite ale inimii mele.

Mirosea a timp. A spori care intraseră prin crăpături, a seminte de plante, a mucegai și a molecule străvechi de balsam de rufe, a pace după o ceartă, a dragoste ascunsă de ochii altora, a tăcerea în care se încheie toate lucrurile, a șamponul pe care îl folosea Beatrice.

Ne-am luat în brațe. Mi-am băgat genunchiul între picioarele ei, ea și-a așezat capul între bărbia mea și claviculă. Am fi putut să rămânem acolo, închise una într-alta, să ne protejăm de brutalitatea lumii, măcar câteva ore. Era casa noastră din „Calea Nebunilor numărul zero“45. Totul acolo era așa cum trebuie. Uneori ne făceam temele sau adormeam, pentru că eu stăteam până târziu la calculator, iar ea stătea până seara pe scaunul de lângă patul de spital al mamei sale; alte după-amiezi vreau să le las sub vălul discreției, ca tandrețea și indecența acelor vremuri să îmbătrânească, să se descompună odată cu mine, fără martori.

În ziua aceea, Beatrice a izbucnit în plâns. Și-a ascuns chipul în spatele mâinilor. I le-am dat la o parte și m-am aplecat să o sărut.

— Cum adică să moară? a zis și s-a șters la ochi. Nu pot să-mi imaginez viitorul. Frate-miu, soră-mea, tata… ce o să ne facem? N-o să ne mai țină nimic împreună.

— O să fiu eu acolo.

Nici nu m-a auzit.

— Nu sunt pregătită, e prea repede.

S-a întors spre perete, mușcându-și buzele. I-am ascultat gândurile pe care nu avea curajul să le rostească: „Nu o să fie acolo când termin liceul, facultatea, în ziua când o să mă mărit, în spital când o

să nasc. O să fie mereu un gol în locul ei, n-o să mai fiu niciodată fericită.“

— Tata o s-o plătească pe Svetlana să se ocupe de tot, el deja trăiește în birou. Costanza n-o să se mai întoarcă de la universitate, nici măcar de sărbători. Și Ludo are numai paisprezece ani.

Ne-am așezat una în fața celeilalte.

— Mă ai pe mine, i-am repetat, luându-i mâinile într-ale mele.

Dar Bea nu se putea mulțumi doar cu atât.

— Înțelegi ce înseamnă, *cu adevărat*, că o să moară?

M-a privit fix, cu ochii ei mari și nefiresc de verzi și a continuat:

— O să fiu singură.

A vrut să audă de la mine adevărul.

— Tu ești cea care scrie, așa că spune-mi. O să fiu singură, nu-i așa? Atât de singură, încât nu mai am nimic, nu știu ce-o să fac de Crăciun, nu mai am niciun motiv să mă duc la școală, nimeni n-o să mai dea doi bani dacă iau o notă bună.

— Nu singură, am corectat-o. Orfană.

Adunându-mi tot curajul pentru acele cuvinte, am continuat:

— Nu poți să te gândești la Crăciun, la duminici, nu poți să te întorci acasă și să o găsești acolo, ca să-i spui că ai luat un opt. Nu poți să faci nicio comparație. Dacă te uiți înapoi, n-o să mai găsești nimic. În față însă, ai totul, Bea. Ai toată viața înainte.

Ochii i s-au umplut din nou de lacrimi.

— Nu înainte, e totul pierdut.

Și mie mi s-au umplut ochii de lacrimi.

— Într-o zi o să se schimbe totul. Îți jur, o să-ți iei revanșa.

— Nu, Eli, a clătinat ea din cap. E mama.

S-a întâmplat la începutul lunii noiembrie: Ginevra dell’Osservanza s-a întors acasă cu sacoșele de cumpărături și a căzut pe alee dintr-odată, fără să se fi împiedicat de ceva. S-a prăbușit ca un sac de cartofi și și-a rupt femurul.

La cincizeci și cinci de ani.

La Urgențe, primul lucru despre care au întrebat-o a fost dacă se află sub tratament pentru vreo tumoare, iar ea a răspuns:

— Da, la sân, dar s-a rezolvat totul.

Și ea, și soțul, și copiii își tot spuseseră că, cel mai probabil, durerea de la picioare care o sâcâia încontinuu era cauzată de efectele secundare ale medicamentelor. Operația, pe de altă parte, mersese

foarte bine, cancerul fusese eliminat, ciclurile de chimio și radioterapie se încheiaseră, analizele de sânge aveau valori normale; totul trebuia să fie din cauza medicamentelor.

Până în acea dimineață, la Urgențe, când o rezonanță magnetică a arătat adevărul: metastază într-un stadiu atât de avansat, încât înghițise un șold și alte oase. Femurul era distrus. Au fost suficiente două sacoșe ca să-l pulverizeze, la fel cum 11 Septembrie pulverizase Turnurile Gemene.

De atunci nu se mai putuse ridica.

Despre vindecare nici nu putea fi vorba.

Beatrice și-a ieșit din minți, la fel și restul familiei. Își făcuseră iluzii, își închipuiseră că totul putea să iasă bine, dar realității îi place să îngenuncheze orice visuri sau, cel puțin, nu-i pasă dacă o face. Îmi aduc aminte că am alergat imediat la spital, cu tata, ca să fiu lângă Beatrice. Holul de la etajul trei era rece, cu pereții vopsiți în galben. Ne-am îmbrățișat strâns, aproape dureros, iar în fața noastră, mai departe, i-am văzut pe Riccardo, Costanza și Ludovico; erau distruși.

Poate ei i-au spus Ginevrei că am fost o prietenă bună care, pe întreaga perioadă a internării sale, adică o lună, m-am așezat în fiecare zi la ușa salonului ei, pe un scaun de plastic fixat de perete, ca să aflu cum se simte și să o ajut pe Beatrice la teme.

Deși în continuare nu eram bine primită la ei în casă, m-am prezentat în fața gardului din Via dei Lecci 17 de fiecare dată când mi s-a cerut, la orice oră și pentru orice nevoie. Și poate de aceea, pe 12 aprilie, în ultima ei săptămână de viață, Ginevra a vrut să-mi vorbească.

Ca să mă ierte. Sau ca să mă acuze.

Nu știam, eram terorizată, dar, în același timp, fericită pentru că recunoscuse rolul meu; mi se dădea o șansă. Pe vremea aceea, cele mai nebune două fete din lume eram noi: eu și Beatrice.

— Ce proastă sunt, trebuie să-ți dau cadoul!

Bea a tresărit, și-a șters rimelul negru, scurs, cu un șervețel de hârtie și s-a ridicat în picioare.

— N-o să-ți vină să crezi!

A deschis șifonierul și s-a pus pe căutat.

— L-am ascuns pe-aici, pe undeva, poate o să-ți placă…

L-a găsit, mi l-a pus în mână: un pachețel mic, înfășurat mai mult în scotch, decât în hârtie, făcut de ea, cu siguranță.

— Îmi pare rău să distrug un ambalaj așa frumos!

— Hai, deschide-l, fraiero!

A trebuit să mă chinui. Înăuntru, am găsit o altă hârtie, apoi, alta și tot așa.

— E ceva înăuntru sau e o glumă?

— N-ai încredere deloc, nu?

Nu, iar judecând cu mintea de acum, bine am făcut. Până și în acea perioadă tragică și chinuitoare, în care părul ei devenise castaniu, se spălăciseră toate culorile de până atunci, iar *blush*-ul nu mai era decât două pete pe obraji, simțeam că, în adâncul ei, dincolo de toată acea durere, creatura magică exista în continuare, era doar adormită, dar nu dispăruse complet, depozitară a unei puteri inepuizabile care oricând putea să se trezească și să renască. Am continuat să desfac pachetul și am găsit un piercing: verde-fosforescent, foarte frumos.

I-am sărit entuziasmată în brațe.

— Am fost până în Marina di S ca să-l găsesc.

— Mulțumesc.

Și-a ridicat fusta, bluza. Pe abdomenul care nu mai era plat și bronzat, ca vara dinainte, strălucea în

buric o pietricică fucsia.

— Super!

Am atins-o.

— Acum, schimbă-ți-l și tu.

Am alergat în baia de la parter, în care mai rămăsese doar un colț de oglindă; ne-a fost suficient. Bea m-a ajutat să mă spăl pe mâini, pe cât s-a putut, turnându-mi apă dintr-o sticlă deasupra chiuvetei. Am deșurubat bila de la piercingul vechi din oțel chirurgical, argintiu, l-am scos și l-am ținut pentru o secundă în palmă.

Ni le-am făcut de Ferragosto. Pentru că 15.08.2002 era a doua noastră aniversare. Beatrice a ales să-și facă o gaură în buric – a fost mereu în fruntea tendințelor –, eu, în limbă, la fel ca aztecii și mayașii. La Marina di S, în singurul magazin de piercinguri pe o rază de kilometri întregi, fără să afle părinții noștri. Ne-am gândit ce parte a corpului am putea să ascundem acasă, dar să afișăm la școală. Acul era transparent, am simțit un fior de durere. Din nou, sânge care a curs, în afară de himen, vreau să spun. Prietenia noastră, evident, folosea durerea într-un mod complet lipsit de prejudecăți.

— Acum chiar suntem punk, am asigurat-o în timp ce ne urcam înapoi pe scuter.

Pornise. Amândouă, cu șaptezeci la oră, pe autostradă, ca atunci când am furat blugii.

Ne-am oprit să mâncăm la McDonald's. După cină ne-am întors iar pe plaja neagră ca să vedem focurile de artificii, pentru că acolo nu era nimeni. Apoi ne-am dus tiptil acasă; în zilele următoare părinții noștri nu și-au dat seama de nimic. Dar în septembrie, când ne-am întors la școală, ne-am făcut o intrare triumfală. Ea purta o bluză foarte scurtă, care-i lăsa abdomenul gol, iar eu scoteam limba constant. Toți au rămas șocați.

Când am băgat piercingul nou și m-am privit în bucățica aceea de oglindă, m-am gândit că toți ceilalți puteau să și moară, mai puțin noi. Și poate ne era predestinat să facem ceva grandios, care să rămână în istorie. Sau ceva neînsemnat, și am fi sfârșit bătrâne și nemăritate, într-un azil, uitate de toată lumea, dar împreună. Nici nu conta dacă pierdeam sau câștigam. Pentru că acel *împreună* supraviețuia.

Am vrut să-i spun asta, când a sunat telefonul. Am urât-o pentru că ne-a stricat acel moment. Dar Beatrice părea să aștepte nerăbdătoare apelul, așa că a răspuns imediat:

— Da, bine, venim.

Am intrat fără să fac zgomot, ca și cum acolo, înăuntru, ar fi fost un copil și mi s-ar fi interzis să-l trezesc. Singură, așa cum ceruse Ginevra.

Storurile erau coborâte, medicamentele, înșirate peste tot, aerul, impregnat de mirosul acru al unui corp care nu se mai ridica, nu se mai mișca. Dar mi-a fost clar imediat că, între timp, camera portretelor devenise camera tumorii.

— Vino, apropie-te, am auzit-o spunându-mi.

Stătea întinsă pe o parte, ascunsă între așternuturi și perne. M-am apropiat de ea. S-a întors spre mine cu mare efort. Am privit-o și eu și mi-a înghețat inima.

Ginevra era *de nerecunoscut*.

Era scheletică, avea pielea ofilită, de o paloare fantomatică. Cele câteva fire de păr pe care le mai avea erau împrăștiate pe craniul gol, ca și cum ar fi îmbătrânit peste noapte cu treizeci de ani. În acel corp nu mai era nimic din femeia puternică și elegantă pe care o cunoscusem. Boala o umilise, într-un hal pe care și azi îmi vine greu să-l accept. Cu toate astea, când m-am apropiat, ochii au început să-i sclipească.

— Ai crescut frumoasă.

M-am forțat să zâmbesc.

— După fața ta însă, îmi dau seama că arăt groaznic.

— Nu e adevărat…, mi-a ieșit pe gură, total neconvingător.

— Uite ce e, hai să facem o înțelegere: între mine și tine n-o să existe minciuni. Deja aud prea multe aici și trebuie să mă prefac și să le cred pe toate. Nu pentru mine, ci pentru ei, poate o să le fie mai bine așa. Dar tu ești inteligentă și nu vreau să-mi pară rău că te-am chemat. Nu vreau nici preot, să știi. A inspirat adânc. Așază-te aici.

Am ascultat-o. Am zărit cu coada ochiului pereții tapisați cu rame, portretele zâmbitoare și luminoase cu Beatrice și cu toată familia. Mi-am întors privirea.

— Noi două nu ne-am prea înțeles niciodată, dar acum lucrurile s-au schimbat.

A încercat să se ridice.

— Nu mai văd foarte bine, dar mi se pare că ești dată cu ruj.

— Da, am mințit.

— Bine. Nu e ceva superficial, cum cred unii. Înseamnă *demnitate*. Trebuie să te străduiești să fii prezentabilă în orice situație.

Știam că nu mai distinge culorile. În două zile urma să orbească total. Metastazele osoase migraseră la creier și îi devorau nervul optic.

— O să trec direct la subiect: trebuie să te ocupi de Beatrice.

Am înghițit în sec.

— Tu trebuie să te ocupi, pentru că fără mine n-o să mai aibă nimeni grijă de ea. Este vital să nu iasă din circuit, să se afirme. Trebuie să te asiguri că își continuă școala, că merge înainte cu moda, cu prezentările, cu probele, cu publicitatea. După liceu trebuie să ajungă la Milano, cu orice preț. Milano, Elisa. Trebuie să-mi promiți asta.

— Vă promit.

— Parcă nu ești convinsă.

— Nu, nu.

M-am simțit atât de încurcată.

— Asta înseamnă un vot de încredere în tine. Nu poți să-l trădezi.

Jur că vocea ei îmi răsună în urechi și azi, când nu sunt atentă, când scot capul dintr-o carte și mă pierd în gânduri sau când fac duș și închid ochii sub apa fierbinte; uneori în plină noapte, o aud atât de clar, încât mă trezesc.

Corpul ei era extenuat, zdrobit, un spectacol ce te făcea să plângi, iar eu chiar îmi trăgeam nasul încontinuu și tușeam ca să nu-mi trădez nodul din gât, dar vocea ei era mărturia sufletului ei nealterat. Era atât de hotărâtă, plină de ferocitate, trăsături care, dintre toți copiii, doar Beatrice le moștenise și le înmagazinase în cromozomul care a stat la baza ADN-ului ei.

— Ai văzut în ce hal a ajuns acum?

— Da…

— Și eu mi-am pierdut mama de mică. Știu cum e. Beatrice e o fată de treabă, e puternică, la fel ca mine. Dintre toți ăștia – a ridicat mâna și a desenat cu cerc cu arătătorul –, ea e singura care a avut curajul să-mi golească plosca. Dar nu trebuie să ajungă ca mine. Nu trebuie să se mărite cu unul care s-o ducă într-un alt T, unde nu se întâmplă niciodată nimic și unde te evapori și dispari. Cu unul care să-ți interzică să mai muncești pentru ca apoi să te uite într-un colț și să te înșele cu oricine apucă. Elisa, jură-mi că n-o s-o lași niciodată să facă asta. N-aș suporta.

— Vă jur.

— Vezi, eu n-am reușit. Am făcut și eu poze când eram adolescentă, minunate. Extraordinare. Mai frumoase decât astea. A întins degetul cu dispreț la pozele de pe pereți. Toți fotografii din Latina îmi ziceau: „Gin, o să te vedem pe coperțile *Vogue*, *Elle*, *Glamour* din toată lumea. O să defilezi la Paris, o să ai o viață ca în filme, de roman, de invidiat…“ A închis ochii, apoi a continuat: Știi că le-am ars pe toate? De nervi.

Niciuna dintre noi n-a mai zis nimic. M-am uitat din nou la portretele ei de soție, de mamă, am observat frustrarea și renunțările invizibile din spatele acelor imagini.

— Du-o la Enzo, te rog, după înmormântarea mea. O să fie teribil de greu la început, dar pune-o să slăbească. Oblig-o să se machieze, du-te cu ea la probe, sună tu pe cine trebuie. Uite acolo agenda mea.

Mi-a arătat un sertar, l-am deschis și am scos agenda.

— Acolo sunt toate numerele de telefon: fotografi, agenți, e munca mea de o viață. Singura. Sună-i. Dacă Beatrice dă semne că ar vrea să renunțe, oprește-o. Fii dură, energică. E atât de ușor să dai naibii totul, o, cât de ușor e! Dar nu ea, ea trebuie să învingă. Pentru că eu o să am grijă de ea de dincolo și vreau… – a mâncat câteva cuvinte, începând să plângă – liberă, faimoasă.

Cu ultimele forțe s-a grăbit să-și șteargă lacrimile, să-și recapete tonul care nu admitea nicio scuză.

— Dacă n-o să se întâmple asta, o să ai de-a face cu mine.

N-a mai reușit să continue. Era extenuată. Și-a folosit orice resursă de energie în această discuție. Era prea nedrept să faci atât de multe sacrificii ca să crești o fată, să faci tot posibilul ca ea să devină cineva și să mori înainte.

M-am ridicat, am încercat să o iau în brațe. Nu știu să zic de ce, dar țineam la ea. Corpul ei era atât de fragil, încât nu știam cum s-o fac. Am pupat-o, stânjenită. S-a emoționat, m-a mângâiat stângace, pe obraz.

— Poți să mai vii să mă vezi, mi-a zis, înainte să ies din cameră. Poate o să mai am timp să-ți povestesc câte ceva despre Gin, fata din fotografiile pe care le-am ars. Fiica mea susține că ai talent la scris.

Am rămas surprinsă că am reușit, în disperarea aceea, să zâmbesc.

— N-am de gând să mă spovedesc unui preot, nu vreau nicio iertare de sus, a râs. Dar vreau ca Beatrice să știe despre mine lucruri pe care nu i le-am spus niciodată. Să-ți aduci un caiet data viitoare.

45 „In via dei matti numero zero“, melodie lansată de trupa Le Piccole Ore în 2011 (n. tr.).

16

Morante și Moravia

M-am întors acasă distrusă. Tata ieșise. Am aprins lumina în bucătărie și m-am așezat la masă, singură, cu agenda lui Gin în mână.

Am mângâiat coperta din piele roșie, semnul care se ivea la jumătate. Primul impuls a fost să o deschid, al doilea, să o arunc. Viitorul lui Beatrice îmi pulsa în mâini și îmi era teamă; mă simțeam puternică.

Am rămas pe scaun, nehotărâtă, până când s-a făcut întuneric, iar scuterele au început din nou să vuiască sub felinarele de pe stradă și în curtea blocului s-a adunat un grup de fete de vreo treisprezece ani, toate machiate, nerăbdătoare să le ducă părinții cine știe pe unde.

M-am hotărât. Am luat agenda, m-am dus în camera mea, m-am urcat pe un scaun, m-am ridicat pe vârfuri și am împins-o sus de tot, pe șifonier, cât mai departe posibil, la perete. Am îngropat-o într-un nor dens de praf.

Era sâmbătă seară. Eram ori cea mai rea prietenă, ori cea mai bună.

M-am uitat la ceas. Era ora când Beatrice lua scuterul ca să fugă la Gabriele. Asta era singura parte bună din viața ei: zece kilograme în plus, coșuri, claia de păr dezordonată. Un cuib al fericirii în provincie, cu un muncitor care, sunt sigură, n-ar fi înșelat-o niciodată. Ginevra, i-am spus de la distanță, nu sunt deloc de acord cu dumneata. M-am uitat încă o dată la șifonier, să verific: nu se vedea nimic. Dacă, într-adevăr, ar fi depins de mine, mi-am promis că Beatrice va fi liberă. Va putea să se înscrie la facultate la Napoli, la Torino, la inginerie, la medicină, să se mărite cu Gabriele, să facă zece copii și să rămână o ilustră anonimă.

Gândiți-vă câtă risipă, dacă lucrurile ar fi mers așa.

Sau ce poezie răscolitoare.

Cu toate acestea, ea avea un iubit și eu nu. Motiv pentru care m-am întors în bucătărie, am deschis cămara să caut ceva de mâncare. Chiar și tata fusese invitat la o cină de rămas-bun sau își lua la revedere de la viața de burlac: a fost evaziv și n-am înțeles exact. La cincizeci de ani se îndrăgostea din nou?

Am încercat să citesc ziarul în timp ce ciuguleam dintr-o grisină.

Oare și mama avea pe cineva? Era imposibil să-mi dau seama de la distanța aceea. Dar, de ceva timp, începuse să sune mai rar seara. Niccolò mi-a zis că o surprinsese într-un pub din vale, unde se bea tărie, la o masă, singura femeie între mulți bărbați, râzând, cu un pahar cu lichior în mână și că, altă dată, o văzuse coborând de pe un scuter, în fața casei, și sărutându-se cu un tip care nu-și scosese casca.

Am răsfoit *Il manifesto*, încercând să-mi iau gândul de la toate. Chiar m-am străduit, dar fără succes: războaiele și consecințele exploatării petrolului, bombele cu dispersie și dezastrele de mediu nu mă prindeau sâmbăta seara. Rumoarea vieții orașului era prea puternică. Îmi șoptea: dacă nu ieși, cum ai de gând să trăiești? Mă aștepta. Occidentul meu vinovat, care a adus capitalismul său criminal, greșit

și în declin, încă mai sclipea. De ce nu te distrezi, Elisa? Ești prea serioasă, fii și tu mai relaxată! La ce crezi că-ți folosește viața?

Mi-am adus aminte că tata îmi lăsase pregătite niște vinete cu parmezan la cuptor, așa că mi-am luat o porție s-o devorez în sufragerie, în timp ce m-am uitat la *Striscia la notizia*46, asta doar pentru că el îmi interzisese: și să mănânc pe canapea, și să mă uit la emisiuni cu asistente. M-am uitat cu atenție, la blondă și la brunetă, cum își mișcau șoldurile, cum dădeau din fund. Le-am implorat să mă facă să nu mă mai gândesc la mine și la problemele mele. Dar ele, cu părul lor superb, cu țâțele lor, nu făceau decât să mă readucă acolo, în camera tumorii, în fața smocurilor albe de păr de pe capul aproape chel al Ginevrei, lângă pielea ei gri, cu oasele ieșite în afară, cu celulele bolnave care se multiplicau în ritm alarmant în corpul acela, făcând ravagii.

Prima care murea era frumusețea, așa că nu avea nicio valoare. Dar ultima care murea?

Atunci mi-am adus aminte de *acel* roman.

Trecuseră ani de atunci, dar am închis televizorul și m-am apucat imediat să-l caut, am deschis toate sertarele, toate ușile.

De ce citim?

Pentru că nu ne rămâne nimic altceva.

Nicio vocație nobilă nu răsare din simplu gest de a deschide o carte. Să fie clar: cine a avut posibilitatea să aleagă liber între a deveni Beatrice sau Elisa, protagonist sau martor, cunoscut sau neglijabil, posibilitatea de a petrece sâmbetele fugind cu un băiat sau uitată într-o cameră, n-a avut niciodată vreo ezitare. Citim din nevoie, din disperare: facem asta în închisoare, în solitudine, la bătrânețe, dacă suntem marginalizați de societate; atunci când nici televizorul, nici internetul nu reușesc să ne distragă de la ce pierdem în viață, iar în viață putem pierde totul; cei pe care îi cunoaștem par fericiți, iar invidia ne mănâncă pe dinăuntru; când singura soluție e să încheiem socotelile cu toate și să devenim altcineva.

În seara aceea călduță de aprilie, în spatele singurei ferestre luminate din bloc, am înțeles că venise momentul pentru *Menzogna e sortilegio*.

Am găsit cartea sub pat, în singura cutie rămasă nedeschisă după mutare, îngropată sub casete audio, walkman, bocancii mov. Mi-am trecut degetele peste numerele de cotă și de inventar de la Palazzina Piacenza. Cum a putut să ajungă o astfel de carte într-o bibliotecă pentru copii? Poate o pusese cineva acolo din greșeală, pentru mine.

Am deschis-o pentru a nu știu câta oară, dar, în seara aceea, cu altă convingere. Poezia din motto mi s-a părut, ca de obicei, obscură. M-am forțat să merg înainte și n-a fost ușor, pentru că naratoarea îmi era destul de antipatică. Mi s-a părut că o știu; când am descoperit că o cheamă Elisa și se descria ca „o fată îmbătrânită“, am înțeles de ce. Ba chiar, odată ce am terminat primul capitol, romanul a început să mă prindă.

M-a golit de mine însămi, de povestea mea, mi-a topit grijile și mi-a aprins dorința. M-a absorbit, m-a transportat în altă parte, într-o altă familie, într-un alt secol.

Seara s-a transformat în noapte, am transpirat sub așternuturi, tot cu romanul în mână. Tata nu se mai întorcea. Aș putea spune că lectura și sexul sunt unul și același lucru, dar cine m-ar crede? În 2019? Că te-ai putea desfăta cu ceva invizibil?

Am urmărit-o pe Anna, mama Elisei, am asistat la întâlnirile ei incomode cu Edoardo, am tras cu urechea la excitația ei, mi-am băgat nasul în toate poftele ei cele mai rușinoase: de a se lăsa însemnată, dezvirginată și distrusă de acel Edoardo, care era blond ca Lorenzo, cu aceiași ochi albaștri ca ai lui Lorenzo, practic, *era* Lorenzo. Am început să sar peste propoziții, să dau pagină după pagină, dintr-o dorință fizică de a termina cât mai repede. Cuvintele lui Morante – cea adevărată, nu imaginea ei – erau atât de lipsite de pudoare, încât nu mă puteau proteja de corpul meu, mă făceau să mă prăbușesc în el. Simțeam cum coapsele și vintrele îmi iau foc și încep să capete o voință proprie. Am ajuns la pagina o sută nouăzeci și doi, apoi n-am mai rezistat.

Am închis cartea și am pus mâna pe telefon.

Am căutat în agendă. La M, l-am găsit, Moravia.

Acum nu mai aveam nevoie să iau scuterul și să-l caut prin tot orașul, fiind sigură că n-o să-l găsesc; aveam norocul de a trăi în epoca vrăjitoriilor.

Erau suficiente câteva cuvinte: „Hai să ne vedem."

O singură apăsare pe o tastă, trimitere.

Am lăsat telefonul să cadă pe pat imediat după aceea, nevenindu-mi să cred. Am alergat la geam, frecându-mi mâinile: ce-am făcut? Era lună plină, iar platanul din curte era luminat ca ziua. Nu o să-mi răspundă niciodată, cine știe pe unde e, cu cine e? Regula era să nu ne scriem sâmbăta. Pentru că el ieșea în oraș, avea o viață, iar eu nu. În schimb, telefonul a țârâit și inima mi-a sărit din piept.

M-am întors: era posibil? Ecranul se luminase. M-am apropiat cu răsuflarea tăiată. Ai 1 mesaj nou.

Mi-a răspuns: „Când?"

Am tastat: „Acum."

În mai puțin de un minut: „Unde?"

Mi-a venit în cap să fac o nebunie: să plec de acasă. Apoi alta, mai gravă. Luptându-mă cu numărul limitat de caractere ca să împletesc proza cu punctuația, i-am scris: „La mine, ia-ți scuterul, nu mașina și vino prin spate. O să vezi o fereastră la etaj, cu perdea albastră: e a mea."

Două minute mai târziu, verdictul: „Ajung în jumătate de oră."

Am înnebunit. Mi-am privit mâinile, picioarele, toată silueta în oglindă: eram urâtă. Mi-am dat jos fusta, sutienul, chiloții: oribilă. La ce concluzie ajunsesem, în urmă cu câteva ore, despre frumusețe? Că nu valorează nimic. Pe naiba: e *totul*! M-am rujat, mi-am desfăcut părul. M-am dat pe unghii cu oja roșie pe care mi-o împrumutase Beatrice, dar mi-au tremurat mâinile și am dat și pe lângă unghie. Am deschis șifonierul, l-am implorat: „Dă-mi ceva magic, ceva care să mă transforme în altă persoană!" Chiar în acel moment s-a întors tata.

La naiba, e un blestem! Am stins lumina, m-am băgat sub pătură. O clipă mai târziu, tata a deschis ușa și s-a apropiat de mine. La naiba, mi-am zis din nou. Am strâns din pleoape și m-am prefăcut că dorm. Cum am putut să cred că-mi lasă casa doar mie o noapte întreagă?

Imediat ce a închis ușa, m-am uitat la ceas: mai era un sfert de oră până la unu. M-am ridicat și am răsucit cheia, ca să fiu sigură. Jaluzelele au rămas ridicate, luna lumina camera și puteam să mă orientez fără să mă lovesc de nimic, fără să fac zgomot. Mi-am lipit urechea de ușă ca să aud unde era tata: pe hol. Du-te la culcare! S-a apropiat. L-am auzit luându-și cărțile. Nu citi, culcă-te! S-a întors în

bucătărie, a deschis frigiderul, și-a pus un pahar cu apă. Inima îmi bubuia în piept. În ce m-am băgat? Am luat telefonul și i-am scris lui Lorenzo: „Nu veni.“ Apoi am făcut ceva nemaiauzit: l-am închis.

Mi-am vârât capul sub pernă, am încercat să mă calmez repetându-mi: „Oricum n-o să vină, cum să vină, imposibil.“ Și a mers pentru că eram atât de obosită, încât am adormit.

M-am trezit peste o oră, speriată de un coșmar. Aveam părul ud de transpirație, frisoane, eram goală. În minte aveam încă acea siluetă neagră, lipită de pervaz, care mă fixa cu privirea. Am deschis ochii larg: de după jaluzele, chiar mă privea cineva.

— Elisa, a șoptit, ciocănind ușor în geam.

M-am acoperit cu cearșaful.

A bătut din nou.

Am rămas în pat, paralizată, mă holbam și eu la el, nu-mi venea să cred.

El era în plină lumină a lunii, eu, în *contre-jour*.

Distingeam conturul: străin, familiar.

— Elisa.

M-am îngrozit gândindu-mă că tata ar putea să audă, așa că m-am ridicat brusc, înfășurată în cearșaf, m-am dus la fereastră și am deschis-o încet. Chipul lui Lorenzo era la o palmă de al meu.

Se ținea cu ambele mâini de pervaz, cu picioarele lipite de zid.

— Cum ai reușit să te cațări?

— Am urcat pe scuter și am sărit, nu vezi? Dar scuterul a căzut și nu pot să mă mai țin, lasă-mă să intru.

— E tata acasă, i-am spus apăsat.

— Te rog, am mâinile terminate, mă doare tot corpul.

I-am văzut ochii sclipitori, luna îi strălucea în păr. I-am simțit mirosul acela care mă făcea să-mi pierd mințile.

Am deschis geamul. Dintr-o săritură, a intrat în cameră. L-am privit: era adevărat, era acolo, noaptea, la mine în cameră.

— Cât e ceasul?

— Două, a răspuns în timp ce se întindea.

— De cât timp stai acolo?

— Cred că de un sfert de oră. Te-am sunat de vreo treizeci de ori, dar cred că ai telefonul închis. Nici măcar zgomotul scuterului nu te-a trezit.

— Vorbește mai încet.

Lorenzo a făcut un pas spre mine.

— N-o să ne audă, îți promit.

Mă privise cum dormeam. Fusese acolo.

— Hai, acum pleacă!

— Tu mi-ai zis să vin, Morante. Eu te-aș fi așteptat și până dimineață, dacă nu te-ai fi trezit înainte.

Aveam un cearșaf pe mine, murdar de ruj.

— Cu cine erai, ce făceai?

N-a răspuns. S-a uitat în jur: salopeta aruncată într-un colț, cărțile pe raft, sticluța de ojă pe birou, harta regiunii Piemont și posterul de la un concert Rancid la Babylonia atârnat pe perete.

I-am amintit de înțelegerea noastră: să ne spunem totul, fără să pretindem nimic.

— Eram la coadă să intru la Sox. M-am întors imediat, am lăsat mașina acasă și am luat scuterul, așa cum mi-ai zis. Mi-am lăsat și prietenii să vină pe jos înapoi, de la Follonica.

— Pentru mine?

— Pentru tine.

A mai făcut un pas spre mine, eu, încă unul înapoi.

Lorenzo a arătat spre calculator.

— M-am săturat, Elisa. Ne scriem de peste un an. Ne-am dezvirginat și m-ai dat naibii, ai dispărut. Apoi mi-ai găsit adresa de e-mail și ai apărut din nou. Mi-ai spus că mă iubești, că puteam fi împreună, atât timp cât aveam între noi un ecran. Dar eu, peste un an, am bacul, apoi o să plec.

— Unde? am întrebat, fără să-mi ascund îngrijorarea.

— Departe, la Bologna.

— Bologna?

Brusc, mi-am dat seama că sufăr. Să spui „un an“ era ca și cum ai fi zis „poimâine“, „săptămâna viitoare“, „imediat“, comparativ cu eternitatea la care visam eu.

— Pe-aici n-o să mai trec, urăsc locul ăsta. Stai liniștită, n-o să ne mai vedem.

Mi-am strâns cearșaful.

— Atunci de ce ai mai venit?

Și-a pierdut răbdarea.

— Știi să folosești cuvintele doar ca să te aperi sau ca să înșeli – ceea ce e același lucru. Nu mă mai las luat la mișto de tine. Rămân aici până se trezește taică-tu, o să mă întorc în fiecare noapte până când o să-mi zici adevărul. Îmi ești datoare cu asta.

Simțeam că mă prăbușesc la gândul că avea să vină un timp când n-o să mai dau peste el pe holurile școlii, când n-o să-l mai spionez la bibliotecă sau la plajă, când n-o să-l mai știu acolo, citind e-mailurile mele pline de minciuni, la câțiva kilometri distanță, fără să fie al meu, dar fiind al meu.

Eram convinsă că prezentul se putea opri, ca în *Frumoasa din pădurea adormită*, pentru o sută de ani. Și că, într-o zi îndepărtată, el urma să se înscrie la facultatea din capitala regiunii, că urma să înceapă un du-te-vino cu trenul, la fel ca tata și că nu-l voi pierde niciodată. M-am apărat, da, dar asta numai pentru că el era frumos, iar frumusețea era un zid, o graniță de netrecut, militară.

— Înseamnă că ai venit ca să-ți iei adio.

— Nu. Dar vreau să văd acum tot ce-mi scrii. Vreau să ținem ochii deschiși, amândoi.

A tras de cearșaf, dar l-am oprit. M-am uitat la el cu un curaj neașteptat: era cu un cap mai înalt decât mine, cu irisul de un albastru celest, cu gene lungi, bărbierit, era deja bărbat și, în același timp, era toți prinții din povești, ca toți protagoniștii de romane, era Idiotul lui Dostoievski, Edoardo al Elsei Morante, Bel-Ami și Edmond Dantès. Mi-au trecut prin mine cărțile pe care le citisem în ultimii ani, m-am simțit nu doar Elisa, ci și nesăbuită ca Emma Bovary, necugetată precum Karenina, fragilă și încăpățânată ca Lucia Mondella, ca toate aceste femei laolaltă, mare și puternică.

— Vreau să fiu singura, i-am spus și l-am sărutat. Mai mult, am continuat, desprinzându-mă de el, vreau să te căsătorești cu mine.

Lorenzo a căscat ochii. N-a spus nimic, dar a izbucnit în râs. I-am acoperit gura, apoi i-am mângâiat-o.

— Nu glumesc.

— Nu ești în toate mințile, a spus, atingându-mi fundul și șoldurile.

— Nu poți să vii aici, să pui stăpânire pe corpul meu, pe sufletul meu, nu poți să mă cunoști și să pleci, să-ți faci viața ta, ca și cum n-ar fi fost nimic.

— Eu am optsprezece ani, tu, șaptesprezece!

— Jură-mi!

— Ce?

Am lăsat cearșaful să cadă, am luat *Menzogna e sortilegio* și am deschis la pagina unde rămăsesem. Goală, așezată pe pat, i-am citit în șoaptă lui Lorenzo:

— „Nu te amăgi că, luându-mă de soț, vei fi fericită. După ce ne vom căsători, eu voi putea să mă duc la plimbare, în vizite, la petreceri, să călătoresc prin lume; dar tu va trebui să mă aștepți acasă.“ Am ridicat ochii, m-am uitat la el, dar nu era deloc emoționat. Am bătut cu arătătorul în carte: Vorbește despre noi doi! Și am continuat: „Nu cred că, atunci când vei fi grasă, bătrână, te voi iubi mai puțin; dimpotrivă… Acea urâțenie îmi va aparține mai mult decât frumusețea și, tocmai de aceea, o să înnebunesc de dragoste.“

Am ridicat capul și l-am privit.

— E groaznic, a comentat.

Am închis romanul. Ca și cum l-am fi citit împreună de mai multe ori sau chiar l-am fi studiat ani întregi, cu aroganța disperată a omului care pune în joc totul ca să primească totul, l-am provocat:

— Poți să pleci unde vrei, la Bologna, la Roma. Poți să fii cu cine vrei, așa cum faci deja. Dar, Lorenzo, eu sunt ca Anna din cartea asta. O să te aștept mereu. Eu sunt și ca Edoardo, pentru că nu mă interesează lucrurile superficiale despre tine, pe care le văd toți – cât mințeam! –, ci lucrurile

secrete, pe care mi le-ai scris doar mie. Dacă tu o să rămâi handicapat, în urma unui accident, ori o să suferi de o boală gravă sau o să îmbătrânești și o să te urâțești, eu o să te iubesc oricum, ba nu, chiar mai mult. Și o să păstrez scrisorile tale toată viața.

Noaptea era albastră, nu mai era neagră. Și plină de sunete: marea, frunzele în bătaia vântului, animalele nopții. Lorenzo era tulburat. Nu se așteptase la o astfel de declarație atât de literară, de eroică, încât astăzi, zeci de ani mai târziu, aproape că-mi vine să râd. Era o prostie de adolescenți, dar, pe de altă parte, îmi provoacă durere. Pentru că acea Elisa proastă, care se sacrifica doar ca să-și țină prima iubire aproape, a fost premonitorie.

— Dacă rămâi și o facem, dragoste sau doar sex, nu contează. Rămâne, oricum, doar un cuvânt care nu reflectă ce e în joc. O să te întorci mereu la mine: peste treizeci, peste șaizeci de ani. Pentru că eu am fost prima. Și acum riscăm să facem un copil, să eșuăm, dacă ne privim în ochi, așa cum ai zis tu, n-o să mai avem scăpare.

Lorenzo s-a ridicat să mă sărute. Am înțeles că îl emoționasem. Am fost brutală, așa e. Dar pentru mine cea de atunci, nu exista nimic mai brutal decât dorința, trupurile, misterul acela complicat, temut și ascuns, care era sexul. Voiam să trec peste amintirea de la stejar, să o șterg. Să-i demonstrez că nu mai eram imigranta abia sosită în T atunci când ne-am cunoscut, că m-am schimbat, că am crescut. Ignorând faptul că tocmai acea magie nepieritoare, a întâlnirii din bibliotecă, la care visaserăm amândoi de mii de ori, ne ținea în continuare legați și ne adusese unul în fața celuilalt acum.

M-am întins. Lorenzo s-a dezbrăcat și m-a acoperit cu trupul lui. În patul meu, cu tata care dormea la două camere distanță, mi-a jurat, cât mai șoptit, că mă ia de nevastă. Mi-a repetat-o de multe ori. Care e ultimul lucru care moare?

Acum am aflat: semnele de neșters pe care le lași pe un corp, cuvântul care rămâne scris.

46 Emisiune în care se prezintă o parodie a ştirilor zilnice, difuzată în Italia începând din 1988. Alături de comedianţii care satirizează corupţia şi viciile guvernanţilor, apar două asistente care dansează (n. tr.).

17

Un trandafir e un trandafir[47]

Mamele nu ar trebui să moară niciodată. Când se întâmplă asta, privești înapoi și te simți ca și cum n-ai mai avea nici istorie, nici un loc pe lume, nimic.

Ginevra s-a dus cinci zile după vizita mea. N-a mai fost nicio „dată viitoare“ când să mă întorc la ea cu pixul și agenda și să iau notițe despre misterioasa Gin din fotografiile arse.

Înmormântarea a avut loc sâmbătă, pe 19 aprilie, într-o dimineață care mirosea puternic a magnolie, plină de zumzăitul albinelor, într-o lumină blândă și sub un cer albastru, contrastând insuportabil cu hainele noastre negre, cu dricul și cu sicriul de mahon din cimitir.

Când Beatrice s-a prăbușit peste ea și a îmbrățișat-o cu tot corpul, am fost acolo. I-am văzut ochii roșii și umflați, rimelul scurs pe petalele albe ale trandafirilor, râurile de muci, sughițurile obscene care îi sluțeau fața, și am rămas lângă ea peste toate astea. Tatăl, frații, rudele, în spate, iar eu, lângă ea, singura ei familie adevărată.

Mercedesul trebuia să plece, dar Beatrice nu-l lăsa. Ar fi păstrat de la mama ei orice: o unghie, un fir de păr, doar ca să mai existe o prezență tangibilă, pe care ea să o poată strânge în brațe. Nimeni nu a îndrăznit să-i spună nimic, nici șoferul, nici preotul, nici sutele de persoane prezente: cunoștințe ale soțului, mai ales, dar și colegii noștri de clasă, însoțiți de Marchi, Lorenzo, Gabriele, Salvatore și tata. Se uitau la ea de la distanță, înduioșați, în timp ce ea se lupta cu ferocitate și nu voia să fie despărțită de mama ei, s-o lase să plece.

I-am pus o mână pe umăr. A trebuit să-i vorbesc încet, minute în șir, dar, până la urmă, m-a ascultat. Și-a desprins mai întâi obrazul, apoi brațele, pieptul. A furat un trandafir din coroană și l-a pus în buzunar.

A fost un chin. E atât de îngrozitor să-mi aduc aminte, că abia dacă am puterea să povestesc. Înainte să continui cu restul zilei, vreau să mă întorc în timp ca să-mi refac ideile, să mai rămân puțin în patul meu, împreună cu Lorenzo, în acele prime ore de lumină sau ultime de întuneric, care sunt un refugiu în afara timpului: toată lumea doarme, nimeni nu te vede, nu te aude, ești pe deplin liber să exiști.

În pagina de jurnal din 13 aprilie, Elisa de șaptesprezece ani scria: „A fost cea mai fericită noapte din viața mea.“

Lorenzo a rămas până la șapte, când l-am auzit pe tata. Se trezise. A ieșit în hol, s-a închis în baie, așa că ne-am luat la revedere. S-a îmbrăcat, i-am deschis fereastra. M-a sărutat pe pervaz, spunându-mi: „Ne-am logodit.“ A sărit, a ridicat Phantomul și a fugit.

Sprijinită de geam, am ascultat scuterul îndepărtându-se, până când tăcerea s-a coborât din nou peste duminica aceea. Mi-am repetat propoziția aceea, șoptind la nesfârșit, cu buzele rănite de atâtea săruturi: „Suntem logodiți, logodiți, logodiți.“

Era clar, din ziua aceea *totul* urma să se schimbe: puteam să ne plimbăm împreună pe bulevard, fără să ne ferim de privirile oamenilor; la școală puteam să intrăm și să ieșim ținându-ne de mână; puteam

să ne dăm întâlniri secrete în baie, între o oră și cealaltă, încercând să facem dragoste în grabă, ca apoi să ne întoarcem în clasă, cu un aer arogant și cu părul ciufulit. În fiecare vineri și sâmbătă putea să vină să mă ia cu Golful și să ieșim la cină. Aș fi putut cunoaște lumea: restaurante, discoteci, parcări unde ne puteam ghemui în spatele geamurilor aburite, plaje unde ne puteam îngropa în nisip sub cort.

Am fi putut să nu ne mai scriem.

L-am auzit pe tata intrând în bucătărie, a pus cafeaua pe foc, iar eu m-am îmbrăcat cu pijamaua. M-am uitat la cearșafuri: erau murdare. Mi-am spus că mă voi ocupa de ele mai târziu și, pentru prima dată, nu m-am mai simțit ca o fetiță care își spală hainele, ci ca o femeie ce are grijă de căsnicia ei. Mi-am spus că, dacă sunt însărcinată, o să-l păstrăm. Apoi m-am întors în pat, pentru că tatei i s-ar fi părut suspect să fiu trează atât de devreme, dar și pentru că muream de somn.

De fapt, toată noaptea am stat de vorbă, buzele noastre erau atât de apropiate, că se puteau atinge și ne-am repetat cât ne iubim, fără infatuare, povestind și dezbrăcându-ne de orice secret.

În noaptea aceea, Lorenzo mi-a vorbit pentru prima dată despre Davide, fratele lui.

M-am surprins povestindu-i că Beatrice mi-l descrisese, pe scările de incendiu de la școală, ca fiind singur la părinți.

— Asta cred toți, mai ales cei care nu ne cunosc dintotdeauna. Pentru că ai mei nu-l pomenesc niciodată, se comportă ca și cum el ar fi murit. Dar eu am numărul lui și ne sunăm pe ascuns.

— Câți ani are? am întrebat curioasă.

— Treizeci.

— E așa de mare? Unde trăiește?

— Pe oriunde. A stat doi ani în India, unul în Brazilia. Dar se întoarce mereu în Bologna. A renunțat la facultate când mai avea doar un an până la licență, dar a rămas cu o mulțime de prieteni.

— Și de-asta vrei să te duci și tu acolo?

— Studia literatura antică. A fost întotdeauna un copil-minune. Știa să recite din *Oedip* în greacă, pe de rost; când era la liceu, se îmbrăca în Socrate și se plimba prin T, oprea oamenii pe stradă și le punea întrebări filosofice. Imaginează-ți un băiat, îmbrăcat într-o tunică făcută dintr-un cearșaf, care intră într-un bar sportiv și îi întreabă pe pensionarii din port: „Ce este fericirea?“ I-a venit să râdă și din râsul lui am înțeles cât de mândru era. Și ăia răspundeau chestii de genul „să câștigi la loto“ sau „un cur mișto“. Atunci se așeza acolo, cu ei, și le explica tot ce zice Platon. Surâsul a dispărut. Când le-am spus alor mei că am ales să plec în Bologna, mama a ieșit valvârtej din bucătărie și tata parcă a turbat. A trebuit să le promit, în compensație, că mă înscriu la inginerie. Electronică, energetică, încă nu m-am hotărât.

— Dar e nedrept, am protestat, tu trebuie să te duci la filologie.

A râs.

— Oricum, dintre noi, tu ești scriitoarea.

Camera s-a umplut treptat de lumină, chipul lui Lorenzo își recăpăta culorile și detaliile: o aluniță pe obraz, o cojiță pe buză. Nu înțelegeam cum de se dădea bătut la optsprezece ani.

— De ce îl urăsc ai tăi atât de mult?

— Pentru iarbă.

— Bine, și fratele meu…

— Și pentru munca lui inconsecventă, pentru ceea ce ei numesc „hipstereli“ de pe partea cealaltă a globului, dar el s-a bătut pe bune cu traficanți de droguri și cu angajatorii ilegali, i-a învățat să scrie pe copiii analfabeți de la sate. Dar, mai ales, nu îi iartă o anumită faptă, în care eu n-am crezut niciodată. Davide nu ar face rău nimănui, refuza să omoare chiar și muștele. Imaginează-ți cum ar fi putut el să-i ajute pe anarho-insurgenți într-un atentat.

Am ridicat capul și m-am uitat la el mirată.

— Ai mei au trebuit să suporte costurile cu procesul și, oricum, totul a ajuns în ziare. El a fost și, poate, este în continuare un anarhist. La Genova, acum doi ani, a fost în prima linie la protestele împotriva G8, iar tata, nu știu dacă știi, e președintele Regiunii. Davide a fost arestat chiar când tata era în campanie electorală și, deși i-au dat drumul imediat, a fost un scandal de proporții. Am petrecut atunci niște zile acasă pe care nu i le doresc nimănui. Mama e magistrat. Nu și-ar fi imaginat niciodată că a crescut un băiat care s-o umilească în felul acela. Iar el nu i-a iertat niciodată pentru că nu l-au crezut. Pe ei îi interesa doar renumele.

Am început să înțeleg de unde provenea întunericul din el: i se citea în ochi supunerea. Condamnarea de a rămâne fiul cel bun, venit după cel rău.

— Așadar, tu n-ai voie să greșești.

Lorenzo a clătinat din cap.

— Nu.

— Și nici n-ai voie să te împotrivești.

— M-aș simți vinovat.

L-am mângâiat pe obraz, pe tâmplă, mi-am plimbat arătătorul pe conturul feței lui, mi-am dat seama că, pentru visurile lui, le-aș fi sacrificat pe ale mele. M-am simțit atât de irațională, de puternică, dețineam vocația femeilor spre martiraj, după milenii de sclavie, și un trup creat dinadins să sufere răni, sarcini, nașteri, greutatea fericirii altora.

Știu doar că Lorenzo era, într-adevăr, persoana potrivită și că de la mine ar fi vrut un singur lucru: să scriu. În anumite momente, mai ales cele dificile, m-ar fi îndemnat să citesc, să învăț, să devin eu. Sunt foarte diferită de un rezultat al evoluției biologice sau al istoriei, care ne-a lăsat mereu pe afară. Îmi șterg lacrimile, salvez pagina și închid calculatorul. Pentru că Lorenzo, ca și Beatrice, e o iubire care m-a rănit și de care nu m-am vindecat niciodată.

Cimitirul unde e îngropată Gin este cel mic, de departe, cu vedere la mare, alb, aproape de altarul Madonei Pescarilor, pe partea înaltă și bătută de vânt a coastei, fără construcții împrejur, care se termină cu plaja neagră.

În timp ce groparii acopereau sicriul, la prânz, în ziua de 19 aprilie, Beatrice nu-și mai încleșta mâinile, nu asculta condoleanțele nimănui și nu mai vorbea cu nimeni, nici măcar cu Gabriele.

Nici măcar nu mai plângea.

Mulți dintre cei prezenți la slujbă au plecat, inclusiv tata, Lorenzo și colegele noastre de clasă, în

semn de respect față de intimitatea pe care o cere închiderea unui mormânt. Au rămas doar rudele și prietenii cei mai apropiați care să meargă pe aleile cu pietriș.

Atunci am observat, izolat într-un colț, un grup de persoane îmbrăcate într-un stil destul de excentric și urât, cu părul negru, care ieșea în evidență, cu haine închise la culoare, dar pline de paiete, și pantofi cu toc exagerat de înalt. Impulsul a fost mai puternic decât mine: m-am prefăcut că mi-am uitat telefonul în scuter, că trebuia să mă întorc și m-am apropiat. I-am ascultat vorbind și am descoperit accentul din Lazio, puternic, de necontestat. Mi s-a oprit inima.

Da, ei erau. I-am recunoscut unul după altul: fratele foarte slab, dependent de păcănele, cele două surori mai mari „grase și invidioase", tatăl, fost angajat la căile ferate, care fuma și tușea din cauza unei bronșite cronice, verișoara cosmeticiană, cu sprâncenele vopsite, și nepoții adolescenți, băiat și fată, care se jucau, nevinovați, pe telefon.

Mi-am adus aminte de cele câteva episoade despre familia lui Gin, pe care Beatrice mi le povestise. M-am ascuns în spatele unui gard al cimitirului și am plâns cât nu am putut în biserică, în timpul slujbei, sau acasă, cu două zile mai devreme, când am primit vestea. Toate lucrurile pe care fiica ei reușise să le priceapă despre viața mamei ei, din conversații șoptite la telefon și din certurile cele mai groaznice dintre părinți, era că Ginevra crescuse la primul etaj dintr-un bloc dărăpănat „nu chiar la periferie, dar pe-aproape", într-un apartament de optzeci de metri pătrați cu o singură baie, pe care o foloseau șase persoane. Apoi, prin gimnaziu, a devenit oficial „Gin" a concursurilor și a podiumurilor de modă. Apoi au urmat celebrele „veri de la Fregene", cele pe care i le reproșa mereu soțul: „Veri în care te-ai comportat ca o târfă." Iar ea, când se enerva, scotea la iveală un accent puternic de la periferia Romei și îi răspundea furioasă: „Era bogătanii di Roma, politicieni, producători, prezentatori, toți dupî mini mereu, toți îmi promitea luna di pi cer. Io cum naiba am ajuns cu un politician di doi bani ca tini?"

Ea a fost cea frumoasă, cea pe care se bazase familia „ca să se aranjeze", cea care părea creată pentru un destin glorios, la fel ca Sophia Loren: trebuia doar să-și aleagă bărbatul potrivit. Însă bărbatul s-a dovedit a fi greșit.

M-am uitat cu atenție la el. La Riccardo Rossetti. La finalul slujbei i-a salutat pe cei prezenți, a îndeplinit formalitățile, am văzut durerea demnă, nodul de la cravată, haina călcată, pentru că viața rămâne un eveniment monden, unde contează cei care par puternici și știu să facă alianțe și legături. Dar acum, singur lângă mormânt, și-a dat seama și plângea.

M-am întors la Bea și i-am zis:

— Uite-i pe unchii tăi, e și bunicul.

S-a întors puțin spre ei.

— Nu i-am observat.

— Nu vrei să te duci să-i saluți?

— Nu, nu îi cunosc, a răspuns, cu un dispreț care mi s-a părut crud.

Am insistat:

— Mama ta ți-a povestit despre ei, cât era de supărată pentru că nu putea să-i invite de Crăciun, pentru că tatăl tău spunea că sunt niște neciopliți. Că nu putea să te ducă în Latina, la ei, să vezi unde crescuse. Sunt convinsă, am găsit curajul să-i spun, că s-ar bucura să te duci să-i saluți.

Beatrice m-a fulgerat cu privirea.

— Așa o să fie mereu de-acum înainte?

Bătea vântul acolo sus, deasupra capului nostru pluteau stoluri de pescăruși, ca și cum ar fi fost vulturi.

— Va trebui să fac chestii care i-ar fi plăcut mamei? a continuat ea.

Iar ochii, deși plânși, i-au devenit limpezi.

— Hai să mergem să-i salutăm.

Am luat-o și-am târât-o spre ei.

Groparilor le-a luat o eternitate să pregătească mormântul. Beatrice s-a lăsat dusă până la jumătatea drumului. Rudele ei, văzând-o că se apropie și simțindu-se, în sfârșit, băgate în seamă, s-au lăsat purtate de emoția momentului, i-au surâs cu tristețe, ștergându-se la ochi cu batistele. Dar Beatrice, în loc să se ducă spre ei, a întors pentru totdeauna spatele poveștii Ginevrei dell'Osservanza, al cărei nume de familie adevărat era, de fapt, Raponi[48].

N-am mai aflat nimic altceva. „Nimic din ce nu e scris nu rămâne", îmi repeta mereu Carla, traversând holurile înguste dintre rafturile de la Palazzina Piacenza. Poate că tăcerea aceasta e mai rea decât moartea.

În ziua aceea Beatrice s-a uitat la varul netezit cu mistria, la piatra funerară, la sicriul care a alunecat în deschizătura din beton. S-a agățat cu toată puterea de ultimele momente. Apoi nișa a fost sigilată. Ginevra nu mai era.

Și toată lumea a plecat. Doar Beatrice și cu mine am rămas până la apus. Tatăl ei a insistat să se întoarcă acasă împreună, dar ea n-a vrut, la fel ca dimineață, înainte de înmormântare. Am luat scuterul, doar noi două. Eram libere să stăm acolo, să privim marea și zidurile cimitirului.

— Pot să vin să stau la voi? m-a întrebat, așezată cu picioarele încrucișate pe un mormânt. Nu vreau să mai stau în casa aia.

— Cred că tatăl tău, sora ta și Ludo au, în continuare, nevoie de tine, i-am răspuns.

— Te-am întrebat ceva.

Era serioasă, distrusă, dar hotărâtă.

— Crezi că pot să mă trezesc în fiecare dimineață, să mă duc în bucătărie și să n-o găsesc acolo? Să deschid vreun sertar și să văd ceașca pe care o folosea, parfumul Yves Saint Laurent pe care nu voia să mi-l împrumute? Să intru în oricare cameră și să simt un gol nesfârșit, să-mi aduc aminte în fiecare minut că nu mai există?

— OK, i-am răspuns.

— Sau mergem amândouă să locuim în bârlog.

— Suntem minore, nu cred că ne-ar lăsa.

Chiar am spus asta. Chiar și într-un moment ca acela, eu n-am reușit să nu fac ce voia ea.

Cimitirul era pustiu. Pe morminte erau flori de plastic, stricate, pline de praf, sau flori din care nu mai rămăseseră decât niște tulpini uscate, fără petale. Bătea vântul, umed și cald. Ne-am întins împreună pe mormântul ales de Bea, al unei doamne, nu-mi amintesc cum o chema, ci doar că se născuse în 1899. Ne-am privit mult timp în liniște, norii treceau, iar mormântul lui Gin, care dădea spre mare, încă nu avea nume sau fotografie.

Bea mi-a spus:

— Și eu am murit.

Am strâns-o și i-am zis:

— Nu de tot.

— Nu vreau să mai merg la școală, nu vreau să-l mai văd pe Gabriele.

— Și ce-o să faci?

— O să mă las în voia sorții.

Acum, Bea, ce știe lumea despre toate astea? Eram doar noi două, marea agitată, acolo jos, sub pietre, și cerul deasupra capetelor noastre. Ziua aceea nu stă scrisă nicăieri și nu are niciun martor, în afara celor trecuți în tăcere. Nimănui dintre cei vii nu i-ar fi venit în minte să-și ia aparatul de fotografiat și nici tu n-ai mai vrut niciodată să vorbești despre asta. Totuși, rămâne unul dintre cele mai importante momente din viața noastră.

Cei din exterior au impresia că te cunosc, că știu totul despre tine, și tu îi lași să creadă, pentru că ce faci tu seamănă cu literatura: minciună – chiar tu m-ai învățat – și vrăjitorie. Dar realitatea e că habar nu au cine ești, toți se rezumă la sclipirea ta de suprafață, în timp ce mie-mi rămâne tot întunericul. Ei te urmăresc pe internet, dar eu îmi aduc aminte de cum erai. Ei au fotografiile tale, eu te am pe tine.

Din toate cele pe care le faci azi – petreceri grandioase, călătorii intercontinentale, haine de mii de euro –, suntem de acord în privința unui singur lucru: tăcerea absolută când vine vorba de adevăr, de trecut și de mine. Mă bucur că ai vrut să eviți comentariile și bârfele despre mama ta, prietenia noastră, anii de liceu, plaja neagră, Piazza Padella. Sau poate că omiți aceste momente doar pentru că le-ai uitat?

În orice caz, e bine că amintirile noastre rămân aici, în singurul loc sigur pe care îl cunosc: o carte. Pentru că asta nu e o poveste.

E viața noastră.

Ne-am întors seara. Am parcat scuterele unul lângă altul în curtea blocului, am urcat scările și ne-am dus la baie să ne spălăm pe mâini. Tata nu ne-a întrebat nimic. A mai adăugat un rând de tacâmuri la masă, un pahar, un scaun și Beatrice a rămas la noi, începând din seara aceea, timp de vreun an.

Puțin înainte de a se așeza la masă, a sunat acasă și i-a zis tatălui ei că nu se mai întoarce: o decizie pe care n-ar fi putut s-o ia dacă mama ei mai trăia. I-a explicat că simțea nevoia să stea departe de lucrurile ei, de obiectele ei, de amintiri, că era o tortură să le vadă zi de zi, pe care nu o putea suporta. Tatăl ei a cedat, în final, iar asta a fost o consecință a faptului că Ginevra nu mai exista. Fără ea, toți deveniseră puțin mai liberi și cu toții, puțin mai singuri.

După cină, tata a scos din dulap așternuturi și prosoape curate, a făcut patul în camera lui Niccolò, care s-a transformat în camera lui Beatrice. Eu i-am dat o pijama și o pereche de chiloți, periuța de dinți și pieptănul meu, ea era ca un naufragiat gol, în mijlocul mării. Dar în noaptea aceea și pentru încă vreo lună, după ce se stingeau luminile, venea pe furiș în camera mea și dormeam împreună. În somn plângea și mă lua în brațe.

A fost foarte greu la început, apoi și mai greu, cu fiecare zi care trecea, peste care domnea aceeași absență. E o minciună că viața continuă. Bea lua în mână telefonul, derula numerele până la cel al mamei și își dădea seama că nu mai putea să o sune: nici azi, nici mâine, nici poimâine, niciodată.

Ne-a luat două săptămâni să ne întoarcem la școală. Dimineața nu voia să se trezească nici să mănânce, trebuia s-o oblig de fiecare dată. Apoi mă machiam dinadins ca să se machieze și ea, mă chinuiam să-mi aleg hainele, pentru că voiam ca ea să facă același lucru. Agenda lui Gin rămăsese ascunsă pe șifonier; n-am deschis-o niciodată, nici măcar n-am frunzărit-o. Era pentru mine ca un obiect radioactiv, care trebuia să rămână îngropat, altfel ar fi distrus totul. Dar am respectat toate promisiunile pe care i le făcusem.

În ceea ce privește dieta, n-a fost nevoie să insist deloc: în scurt timp, a slăbit cele zece kilograme acumulate cât Ginevra fusese bolnavă. Până la urmă, a fost nevoie de mai mult efort să o conving să mănânce, să iasă din casă, să meargă la Enzo să se tundă, să se vadă din nou cu Gabriele și să se întoarcă la sală, la antrenamente.

În fiecare duminică am mers cu ea să-și vadă tatăl, care se urâțise vizibil: petrecea atât de multe ore în fața televizorului, încât uita să se bărbierească și să se uite în oglindă. Era în continuare călcat și curat datorită Svetlanei, dar chipul lui era neîngrijit și avea permanent o expresie sălbăticită. Ludovico devenise un bătăuș: rămăsese repetent anul acela. Costanza, în loc să-și continuie facultatea, așa cum prevăzuse Beatrice, se mutase acasă și renunțase la studii. După acele prânzuri chinuite și pline de discuții forțate, Bea urca înapoi în camera ei și mai lua câte ceva: un CD, o carte, o pereche de blugi, o bluză. Intra în camera portretelor și mai lua un album de pe raft. Oricum, mi-a spus odată: „Cine ai vrea să se uite la ele în afară de mine?“ Beam cafeaua cu ei și apoi ne întorceam în Via Bovio.

Eu am pierdut o mamă și un frate, dar am câștigat un tată și o soră. Și trebuie să recunosc că, pe măsură ce a trecut perioada de doliu, a început să-mi placă. Mă distra să mă cert cu Beatrice care să intre prima la duș: ea stătea ore întregi; mergeam la cumpărături împreună, descifrând listele pe care ni le dădea tata; învățam împreună până târziu; ne făceam împreună curat în camere; strângeam masa împreună; ne uitam la televizor. Doar vinerea și sâmbăta ne despărțeam și fiecare stătea cu iubitul ei. Nu aveam voie să mă duc acasă la el, așa că devenisem casa lui. A fost o perioadă groaznic de dureroasă, dar și extrem de frumoasă, care ne-a unit într-un fel despre care nu credeam că poate fi distrus.

Cu timpul și mai ales mulțumită unei idei de-ale tatei, Bea a reînceput să învețe asiduu, s-a înscris din nou la dans și, așa cum anunțase, a reluat relația cu Gabriele. Dar…

Mai era acel trandafir, pe care îl smulsese din coroana mamei ei, înainte ca mormântul să fie închis. Un trandafir alb, pe care l-a legat cu sfoară și l-a atârnat în întunericul dulapului, până s-a uscat, iar din el a rămas ceva tangibil, ascuns.

A fost singurul obiect pe care Beatrice l-a fotografiat ani la rând. Chiar dacă se rigidizase și mai rămăsese doar o tulpină, a umplut multe albume cu fotografii polaroid defocalizate, o întreagă galerie palidă reprezentând același trandafir. Înainte de a se lăsa fotografiată de zeci de ori de subsemnata, chiar înainte de a-și vedea chipul în *high definition* umplând planeta, la fel ca sticlele de plastic – mereu cu același surâs, aceeași privire, neschimbate, ca acel trandafir –, în dulapul ei se găsea originea tuturor

lucrurilor. Și poate mai există și astăzi.

47 Trimitere la celebrul vers „*A rose is a rose is a rose*“ din poemul „Sacred Emily“, de Gertrude Stein (1874-1946) (n. red.).

48 *Rapone* – „om bun de nimic“, în italiană (n. tr.).

18

Blogul

Cred că tata a vrut să o mai distragă pe Bea și de aceea a venit cu ideea unui blog. Probabil și pentru el era dureros să o vadă zăcând pe canapea, cât era ziua de lungă, uitându-se la filme alb-negru, respingând orice propunere de a reveni la viață.

Când a început vacanța de vară, ne-am dat seama că înaintea noastră se întindea o infinitate de timp liber, gol, inert. La sfârșitul lui iunie, terminaserăm deja traducerile din greacă și din latină, lista de lecturi pe care ne-o dăduse Marchi, până și exercițiile de fizică și de matematică. După toate astea, încă ne mai rămâneau două luni întregi de vacanță, iar anticiclonul african își începuse asediul.

Nu că asta ar fi reprezentat pentru noi o problemă. Beatrice refuza să iasă din casă, pe 30 iunie eram albe ca două nordice și nici măcar nu ne apropiaserăm de vreo plajă. Dar cred că de vara lui 2003 își aduce aminte toată lumea. La anumite ore ale după-amiezii, simțeai nevoia să te întinzi pe jos ca să te răcorești puțin. Era dovada că *Il manifesto* din 12 septembrie avusese dreptate: apocalipsa începuse și mergea înainte, era de neoprit.

La mijlocul lui iulie, Bea a accceptat să coboare la plajă, dar numai la șapte dimineața, când era pustiu. Îmi aduc aminte că înotam până la ultima geamandură, mișcările brațelor noastre spărgeau tăcerea, tăiau în suprafața nemișcată a apei curate, înainte de a fi luată cu asalt de ceilalți oameni. Ne opream să ne tragem sufletul, agățându-ne de plutitoare, priveam insulele cristalizate în umiditatea aceea, fără să schimbăm niciun cuvânt. Pe la nouă, șezlongurile se umpleau, iar noi dispăream înapoi în casă.

Nu am părăsit-o niciodată. Mă certam cu Lorenzo, pentru că el dorea să mergem împreună pe Giglio, pe Elba, dar eu nu voiam să o las pe Beatrice. Mă vedeam cu el în fața casei, stăteam câte o jumătate de oră, o oră, ca și cum aș fi fost arestată la domiciliu. Apoi mă întorceam la ea și ne îngropam în casă zile întregi. Ușile și ferestrele erau închise, ca să ne ferim de căldura înăbușitoare, jaluzelele erau coborâte, ca într-o noapte continuă: niciodată nu am citit la fel de mult ca atunci și, trebuie să recunosc, Bea era la fel de pasionată.

Romanele de întindere medie, ca *Educația sentimentală*, erau devorate în două zile. Ca să terminăm *Război și pace*, ne-au trebuit nouă. Le-am citit una lângă alta, întinse pe canapea, stând cu picioarele încrucișate și ventilatoarele deschise. Deși eram doar în chiloți și sutien, picăturile de transpirație ni se amestecau. Odată ce terminam o carte, i-o dădeam celeilalte, iar dacă ne impresiona, o disecam până la miezul nopții. Dar, în ciuda convingerilor mele politice și religioase, trebuie să recunosc că pe Beatrice cărțile nu o salvau.

Le devora, așa e, dar numai ca să nu se gândească la altceva. Nu le permitea să-i zgârie scutul, să-i picure în suflet vreo îndoială, vreo schimbare. Ca și cum ar fi hotărât, încă de la început, că între paginile unui volum erau doar aiureli, iar adevărul se afla în altă parte: în acțiuni, în lucrurile cu impact concret, ba chiar de necontestat, asupra celorlalți. În lucrurile aflate la vedere.

Pentru mine, să-mi petrec verile în felul acela era ceva perfect obișnuit: toată lumea era la mare, goală, expusă, iar eu mă întorceam mereu către artă, sperând să mă ajute. Pentru Bea asta nu funcționa: pentru ea, fusese mereu o perioadă a concursurilor, a prezentărilor în bikini pe litoral, a flash-ului aparatelor de fotografiat, a micilor articole apărute în ziarele locale. Odată cu mama ei, se

dusese și orice contact cu micul univers al modei de provincie. Ba mai mult, dispăruseră și motivația, și dorința. Nu vreau să fiu acuzată că nu m-am gândit să scot agenda și să o trezesc din letargie – nu mă subestimați. Dar, vedeți, eu chiar sperasem că, în lipsa mamei ei, ar fi ajuns să-mi semene.

A venit și luna august, iar cărțile au lăsat loc DVD-urilor. Beatrice se ghemuia să studieze nu știu ce istorie a cinematografului. Începuse să facă o pasiune pentru stilul clasic, nemuritor. Poate avea nevoie de un limbaj mai structurat acum, că viața îi dăduse o lovitură atât de grea. Sau poate, în adâncul ei, nu își îngropase nicio secundă planurile, iar asta doar făcea parte din procesul ei de formare. Din instinctul său fantastic de autodidact. Pentru a ajunge la estetica pe care și-o dorea, adică la statutul de idol, trebuia să se îmbibe de „lucruri serioase".

Obișnuia să mă trimită la Blockbuster să închiriez filmele western ale lui Sergio Leone, întreaga filmografie a lui Fellini, chiar și câteva capodopere neorealiste. Mă urcam pe Quartz, în costum de baie și goneam pe străzile pustii, după prânz, când asfaltul era încins și lumina puternică bătea în cască. Mă întorceam cu câte trei filme odată, pe care le vedeam imediat, unul după altul.

Era clar că așa nu mai puteam continua.

Cu două zile înainte de Ferragosto, tata a intrat în sufragerie hotărât, a pus pauză la *Mamma Roma*[49] și a aruncat o întrebare aparent infensivă:

— De ce nu vă faceți un blog?

Nici măcar nu m-am întors spre el. Poate am pufnit, poate mi-am dat ochii peste cap, cu aceeași aroganță cu care întâmpinam mereu găselnițele lui. Însă animalul magic ce o poseda pe Beatrice și-a întors privirea de la o Anna Magnani, disperată, către el.

— Blog? Ce e aia?

— Un fel de jurnal, a răspuns tata plin de entuziasm, dar prin care nu te ascunzi, nu e un mijloc de introspecție. Într-un blog, povestești altora despre tine, cunoști oameni noi, îți creezi o rețea; te deschizi spre lume.

Când a auzit despre ce e vorba, Bea și-a pierdut imediat interesul.

— Nu-mi place să scriu.

M-am ridicat să iau telecomanda și să pornesc din nou filmul. Toată povestea ar fi putut să se termine acolo. Beatrice ar fi putut, la fel de bine, să nu devină fenomenul planetar care e astăzi. Ar fi putut să treacă peste durere și în alte moduri și să rămână prietena mea.

Însă tata s-a încăpățânat.

— Ei, nu-ți închipui că trebuie să scrii poeme homerice! Ați putea să-l deschideți împreună, să vorbiți despre voi, despre orașul vostru, despre filmele la care vă uitați și să faceți schimb de păreri cu fete din alte părți ale lumii.

— Tată, am pornit din nou filmul, te rog.

S-a așezat în fața ecranului, acoperindu-l.

— Ați putea să vă împrieteniți cu persoane care locuiesc în Sicilia, în California, în China!

La fel ca mine, nici Bea nu i-a mai dat atenție. Anna Magnani a reînceput să se plimbe printr-o noapte infinită, între două rânduri de felinare, din ce în ce mai singură. Apoi, tata a adăugat *acel*

cuvânt:

— Puteți să postați și *fotografii*. Eu asta fac: blogul meu e despre păsări.

Și, de data asta, animalul magic nu s-a mai rezumat la o simplă sclipire în ochi, ci a ieșit la iveală complet, maiestuos și înspăimântător, ca monstrul din Loch Ness, ca Scilla și Caribda. S-a ridicat în picioare:

— Arată-mi!

S-a întors spre mine și a spus:

— Îl facem împreună.

Și aș fi vrut să-i răspund:

— Nu, scoate-ți asta din cap.

Dar ochii au început să-i strălucească, la fel ca atunci când am furat împreună blugii.

Am intrat în birou. I-am repetat de nu știu câte ori că eu doar mă uit și atât. Tata a așezat-o pe Beatrice pe scaunul de la birou, în fața noului calculator: un laptop. L-a deschis. Eu am rămas în spate; prin ușa crăpată încă se auzeau plânsetele din *Mamma Roma*. Tata a pornit primul, și poate singurul pe vremea aceea, router Wi Fi din oraș și enigma pe care orice fată încearcă să o dezlege consultând motoarele de căutare, rebusul pe care jurnaliștii se chinuie să-l rezolve s-a născut.

Cum a luat ființă Beatrice Rossetti?

Începutul, și asta n-o știe nimeni, a fost „Blogul lui Bea&Eli“.

Cât tata a înregistrat contul și pagina de pornire, Beatrice și-a recăpătat culoarea în obraji, vocea i-a devenit mai melodioasă, imperativă și nu a mai terminat cu întrebările: „Cum se face asta? La ce folosește ailaltă?“ Mecanica dorinței a învățat-o să dea click și să folosească mouse-ul.

Cuvintele „Bea&Eli“ le-am eliminat intenționat, dar, dacă fac un efort, încă îmi aduc aminte și cât de urâtă era pagina: fondul era de un galben-pai trist, caracterele, de un lila spălăcit, îi puseserăm chiar și un subtitlu simpatic: „Două prietene care se ceartă mereu.“ Tata a fost un profesor înțelegător; ca să ne arate scopul pentru care sunt create blogurile, nu ni l-a arătat pe al lui, ci pe cele ale prietenilor lui, profesori sau informaticieni tocilari, care vorbeau despre copiii lor, nopți albe sau înțărcare. Eu tot nu înțelegeam de ce și-ar face cineva un blog. Apoi ne-a arătat „jurnalul“ public al unei doamne care povestea, în fiecare zi, despre boala prin care trecea. Bea s-a întristat brusc. Tata a ales imediat altul – un blog dedicat scrisului:

— Ăsta e pentru tine, Elisa.

Ne-a explicat cu înflăcărare cum, pornind de la acela, puteam să ajungem la alte mii de bloguri, să interacționăm, să comentăm, să adăugăm linkuri, pentru că scopul internetului ăsta era: să creeze legături.

— Cum se adaugă fotografiile? l-a întrerupt Bea, nerăbdătoare. Bloguri de modă nu există?

Tata s-a uitat la ea cu ezitare:

— Probabil că da.

Beatrice a alergat în cameră și s-a întors cu brațele pline de albume. Le-a răsfoit grăbită până când a găsit ce căuta: un portret în care ieșea în evidență cantitatea de machiaj cu care era dată și panglica de la un concurs de frumusețe pe care o purta. A scos-o din folia de plastic, a ținut-o în aer, ca și cum ar fi fost un steag și, doar atunci, spre uimirea tatei, și-a dat seama că nu putea să introducă acel obiect direct în calculator.

Da, știu, vorbesc despre ce se întâmpla, practic, ieri, dar e deja Antichitate. Tata a trebuit să scoată aparatul de fotografiat digital, să facă o fotografie pozei, să conecteze cabluri, să încarce imaginea, să o micșoreze și alți mulți pași pe care, din considerație față de cititor, îi voi omite, dar pe care eu și Beatrice i-am parcurs în lunile care au urmat, de mii de ori.

Jumătate de oră mai târziu, tata a reușit să pună la punct un portret al lui Beatrice în secțiunea blogului intitulată „Cine suntem". A întrebat-o cum voia să se prezinte, iar ea, plină de candoare, a răspuns:

— Șaptesprezece ani, de treabă, semne distinctive: superbă.

Am izbucnit în râs. El a ezitat:

— Poate găsești o descriere mai sobră.

— Atunci hai să scriem… Semne distinctive: fără prejudecăți.

Tata a fost pus în dificultate.

— Dar trebuie să le atrag atenția, a comentat ea, care, spre deosebire de tata, mare profesor de internet, înțelesese deja cum stăteau lucrurile. Paolo, să zicem așa: „Cea mai frumoasă și mai invidiată din toată școala." Iar sub fotografia Elisei, să scrii „Tocilara".

— Ei, vezi că eu nu pun nicio poză cu mine, mă enervasem eu, și n-ai decât să scrii „tocilară" despre tine, că oricum ai numai 9!

Că ea, orfană de mamă și fără niciun alt prieten în afară de mine, nu putea fi „cea mai invidiată" nu i-am mai spus.

— E amuzant, chiar suntem două prietene care se ceartă mereu, nu? Suntem diferite, diametral opuse.

Incompatibile, ireconciliabile, aș adăuga eu azi.

Pentru că tu ești o trădătoare, iar eu nu.

— Nu sunt bătaia ta de joc, nu mă apuc să țin jurnalul prințesei și al cerșetoarei!

Tata a luat frâiele situației și i-a creat lui Bea o descriere mai blândă: „Am șaptesprezece ani, învăț la liceul clasic și pasiunea mea este moda." Și pe mine m-a obligat să postez, în locul unei fotografii de profil, o imagine defocalizată cu biblioteca mea și cu descrierea laconică „îmi place să citesc", care, pusă acolo, părea o imitație nereușită a unui anunț de la Pubblicità Progresso[50].

Ce-am scris pe blog? Nu-mi prea aduc aminte: fără doar și poate, numai tâmpenii. Despre mine nu scriam niciodată nimic, deja aveam jurnalul meu, dar o ajutam pe Bea să-și învăluie minciunile în metafore. Era obsedată să deschidă laptopul tatei în fiecare zi, împodobindu-și mereu secretele cu câte o fotografie.

La început a folosit portretele pe care i le făcuse mama ei, dar, mai târziu, aproape toate i le-am

făcut eu. Mulțumită banilor de buzunar care veneau constant din partea avocatului Rossetti, a reînceput să meargă la coafor din trei în trei zile și să-și cumpere haine noi, cu scopul precis de a se așeza în fața camerei Contax, pe care o împrumuta de la tata, și să-mi dea comenzi:

— Numără până la trei, apoi apasă.

Dar nu a fost suficient: a apelat și la fotografii din T pentru ședințe pe plajă, în studio, în bikini sau în haine de gală. Iar ei se mirau de fiecare dată, pentru că ea le cerea să pună pozele pe CD, nu să le developeze.

Dura ore întregi să le încărcăm, una după alta, pe „Bea&Eli", dar nimeni nu accesa „Bea&Eli", nimeni, articolele rămâneau fără niciun comentariu și, dacă cineva mai accesa pagina, întrebarea cea mai frecventă era: „De ce apare doar Bea? Unde e Eli?" Sau: „Eli, ce-ți place să citești? Cum de ești prietenă cu una ca asta?" Chiar dacă astăzi pare de necrezut, pe vremea când a început moda blogurilor, teritoriile acelea erau cucerite, mai degrabă, de cele ca mine, nu de cele ca Bea. Celor care navigau pe aceste mări în 2003 nu le păsa de frumusețe sau de haine: erau scriitori în devenire sau „pasionații de ceva", la fel ca tata, și voiau să-și împărtășească pasiunea cu persoane care căutau lucruri noi și prietenia cuiva. Regula era să descoperi, nu să te descoperi.

„Bea&Eli" era predestinat eșecului. Cu toate acestea, Beatrice nu și-a pierdut deloc entuziasmul. Ba dimpotrivă, a renăscut. Își găsise vindecarea și obținea rezultate bune. Nu o interesa numărul de vizitatori sau faptul că lumea, în loc să tacă, îi critica uneori narcisismul. Se afla sub vraja unui dialog secret cu ecranul, care atunci mi se părea deopotrivă ridicol și neclar și pe care mi-e încă greu să-l înțeleg. Își căuta mama? Se căuta pe sine însăși? Beatrice, pe care eu mă chinuiam din răsputeri să o învingă, luându-i agenda, afundând-o în romane rusești și filme de autor, își găsise, oare, modul de a ieși înapoi la lumină?

Doar tata și cu mine am putut fi atât de naivi, încât să credem că acela era un mod nevinovat de a-și pierde timpul. Era o armă letală.

Pentru Bea ar fi fost suficient ca blogurile să fie înlocuite de platforme care să semene cât mai puțin cu vechile jurnale, ca să cucerească lumea; ea aștepta ca tehnologia să țină pasul cu ea.

Cum devii Beatrice Rossetti?

Cu cincisprezece ani de antrenament, ca precursor al tuturor tendințelor.

Dar să ne întoarcem o clipă la ziua în care am lansat blogul. Când am ieșit din biroul tatei, era deja noapte. Bea s-a închis în camera ei, să vorbească la telefon cu Gabriele, plină de entuziasm. O oră mai târziu a venit în cameră să-mi dea marea veste:

— Ne-am împăcat. Mergem toți la el de Ferragosto. Și Lorenzo e invitat.

Și, în ciuda lui „Bea&Eli", îmi revine în minte una dintre cele mai frumoase amintiri pe care le am, motiv pentru care mă întreb: cum e posibil ca, după toate astea, să se întâmple ce s-a întâmplat? Am petrecut toată ziua următoare pe plajă, pe stânci, ne-am dat cu ulei și ne-am întins la soare ca două scoici. Ne-am ars. Ne-am întos acasă și ne-am dat imediat pe piept cu Foille, în timp ce tata se uita în altă parte. N-am reușit să dormim. Pe 15, dimineața, pregătirile au început devreme: comprese, măști, creme; câteva ore bune, tata n-a avut voie să intre în baie. Eram baricadate înăuntru. Bea s-a ocupat și de corpul meu, și de al ei, complet dedicată unui singur scop: să restabilească „splendoarea". Ne-am făcut unghiile, ne-am pensat, ne-am spălat cu buretele pe omoplați, la axile, între fese, încolăcite una în jurul celeilalte, împreună, în cadă.

La opt seara ne-am urcat pe scutere și, în sfârșit, ne-am îndreptat spre țărm. Am făcut slalom printre mașini, ne-am urcat și pe trotuare, am fluierat în timp ce-i depășeam pe toți. Ea, în față, eu, în spate. Îi vedeam părul întins perfect din nou, cu placa, fluturând pe spatele gol, în timp ce îmi făcea cu ochiul în oglinda retrovizoare. Încercam să accelerez ca s-o ajung, dar inutil, viața noastră urma să fie, pentru totdeauna, ca acea cursă.

Am ajuns în Piazza Padella, am parcat scuterele și am urcat cele nouă rampe de scări dintr-o suflare, sărind câte două trepte deodată. După toată moartea pe care o respiraserăm, ne era foame. Ușa era deschisă, în bucătărie ne așteptau Salvatore, Gabriele și Lorenzo la bustul gol, în pantaloni scurți. Masa era încărcată cu sticle de vin, iar pe foc se găteau scoicile. Era Ferragosto, ziua noastră. Beatrice și cu mine ne-am scos hainele și pantofii și am alergat în costum de baie către iubiții noștri.

La început a fost ciudat pentru mine și Lorenzo să ne sărutăm în fața lor și cred că și pentru ei să fie văzuți de noi. Nu ni se mai întâmplase niciodată să ne întâlnim cu toții, iar Lorenzo și Gabriele erau extrem de diferiți. Cu toate astea, părea că se împrieteniseră. În plus, aveam tot vinul acela: au fost suficiente vreo două pahare ca și eu, și Bea să ne pierdem orice urmă de pudoare.

Înainte de masă, îmi aduc aminte că m-am apropiat de fereastra care dădea spre micul port. În orașul vechi, toate ferestrele erau larg deschise, luminile aprinse și mesele aranjate prin bucătării ori pe balcoane. Câțiva copii se alergau printre cearșafurile întinse pe un acoperiș, niște femei cu șorțurile ridicate pe coapse își făceau vânt cu evantaiul, familii necunoscute aranjau scaune și stăteau laolaltă. Apoi mi-am întors privirea spre băncile din port, aceleași unde mama și Niccolò se duseseră să caute iarbă, în urmă cu trei ani, și mi-am adus aminte că nu mai erau lângă mine. Nici fantomele lor, nici dorul meu. Acum eram parte din T.

S-a auzit soneria de la interfon și m-am întors înăuntru. Venise Sabrina, iubita lui Salvatore, care lucra la Upim51 și avea peste treizeci de ani, practic, *o babă*, după părerea noastră. Pe mine și pe Beatrice nu ne-a plăcut din prima, și pe bună dreptate: eram bete, enervante și exhibiționiste. Ne plimbam cuburi de gheață printre sâni ca să-i facem pe băieți să zâmbească, ne prefăceam că ne cade sutienul când, de fapt, pe ascuns, noi desfăceam închizătorile. Erau ideile lui Bea, eu doar mă luam după ea. Gustam din fascinația de a semăna cu ea.

La jumătatea serii, ea și Gabriele s-au ridicat. Fără să caute nicio scuză, s-au închis în cameră. M-am uitat și eu la Lorenzo, în timp ce mă ridicam, iar el a venit după mine în baie. Prietenia absolută cere și asta: să faci dragoste în același timp, la distanță de un perete.

Și atunci, sprijinită de plăcile de faianță verzi, m-a săgetat un gând: ar fi fost minunat să rămânem acolo, în T, pentru totdeauna, fără să terminăm școala. Dacă în seara asta rămânem amândouă însărcinate, se însoară cu noi, locuim una lângă alta toată viața, ea, în apartamentul de deasupra, eu, dedesubt sau invers. Nu plecăm, nu scriem, nu încercăm să facem nimic. Copiii noștri cresc împreună ca frații și noi stăm acasă toată ziua fără să facem nimic. Nedespărțite, ba mai mult: identice.

Mai târziu, în timp ce stăteam pe acoperiș să privim focurile de artificii, în loc să caut mâna lui Lorenzo, am căutat-o pe a lui Beatrice. Am strâns-o. Centrul istoric, insulele, bastionul, toate străluceau în lumina intermitentă, verde și roșie. Eram fericită. Mi-am apropiat buzele de urechea lui Beatrice și am întrebat-o:

— Noi două n-o să ne despărțim niciodată, nu-i așa?

N-a răspuns. Poate n-am auzit-o, era prea mult zgomot.

Când am coborât înapoi în mansardă să luăm prosoapele pentru baia în mare de la miezul nopții, chiar înainte să ieșim, și-a luat telefonul și deodată ne-a zis:

— Hai să facem o poză pentru blogul *meu*!

Am înghețat. Gabriele, Salvatore și Sabrina nici nu știau ce este un blog. Lorenzo, doar în linii mari. Niciunul dintre noi, cu excepția lui Beatrice, nu avea un telefon mobil cu cameră foto. Era cel mai recent cadou sau, mai bine zis, cea mai recentă încercare disperată a tatălui ei de a avea o legătură cu ea. Mi l-a pus în mână și mi-a explicat ce trebuia să fac. Eu am fost cea aleasă, din oficiu, să lipsesc din poză. M-a deranjat, m-am enervat atât de tare, încât și acum îmi reproșez cum de n-am înțeles nimic.

Cum e posibil ca lucrurile să se fi întâmplat așa? Era evident. Aveam toate dovezile chiar în fața ochilor, dar nu voiam să le văd.

Am găsit pe internet caracteristicile acelui telefon: 0,3 megapixeli. Imaginea rezultată era o nebuloasă. Dar ea a vrut să o publice oricum, în ziua următoare, pe blogul *ei*. Aceasta era a treia imagine, după cele două potrete făcute de Ginevra.

M-am dus să-mi vărs nervii în jurnalul meu, înjurând în toate felurile blogul „Bea&Eli“ care, din fericire, n-a avut viață lungă. Acel „&“ a fost cel care a început să ne despartă.

Mă opresc puțin ca să fac o analiză a Elisei de șaptesprezece ani, cea care spera să îmbătrânească în T, împreună cu Bea, puțin diformă și fără nicio ocupație și nu știu dacă ceea ce simt pentru ea e furie sau tandrețe.

Cert este că visurile nu se pun așa ușor în practică. Știu asta foarte bine, pentru că al meu, spre deosebire de al lui Rossetti, nu s-a împlinit.

Astăzi însă, am un serviciu care îmi place, sunt o femeie independentă și sunt mândră de asta. Fantezia aceea de a ne îngropa în T, sacrificându-ne orice ambiție era, cu siguranță, doar un avânt literar de doi bani, dar și dovada că eu, împreună cu atâtea altele, am crescut într-o lume în care bărbații câștigă. Ca să-mi dau seama că femeile au o valoare prin ele însele, că au propria voce, a trebuit să ajung la maturitate.

Dar vocea mea care e?

Mă ridic, mă duc la oglinda de la intrare, mă uit la mine cu atenție. Sunt o persoană atât de comună, semăn mai degrabă cu Marchi. Am fruntea lată, nasul subțire, pistruii decolorați și pielea, iarna, are o paloare argintie. Buzele sunt subțiri. Încerc să zâmbesc: dinții sunt normali, mai degrabă drepți, dar mici; nu am gropițe, negi, n-am nicio trăsătură particulară. Îmi stă mai bine serioasă.

Având în vedere faptul că scriu de zile întregi, ca o nevrotică, n-am avut timp să mă machiez. Dar și machiajul e, mai degrabă, un văl, pentru că altfel mi-e teamă să nu semăn cu… Cu cine?

Am genele și sprâncenele roșcate, la fel ca părul. Asta, într-adevăr, iese în evidență. Îl port mai lung, aproape până la umeri, e ondulat și bogat, de un roșu atât de recognoscibil, încât îmi vine să întreb cu ură: nu roșcatele aveau rolul de personaje speciale? Nu erau ele vrăjitoarele, zânele, reginele?

Nu, pentru că par ștearsă în rest. Magia a fost mereu atributul lui Beatrice. Ea mă făcea să par mai interesantă. Iradia o lumină celestă. Mi-aduc aminte de blugii aceia, strălucitori ca o baghetă magică. Au fost atât de importați pentru mine, în mintea mea, iar acum cine știe pe unde sunt? La gunoi? În beci? Făcuți cadou cuiva? Sau sunt încă acolo, pe raftul de sus în Via dei Lecci?

Chiar dacă i-aș avea aici, la îndemână, nu mi-ar mai folosi la nimic.

Înainte de a închide acest capitol, mai este încă o amintire din ziua de 15 august 2003 pe care aș vrea s-o povestesc.

Lorenzo și cu mine ne-am băgat în apă, într-un golf întunecat, departe de felinare și de toți ceilalți. Era două sau trei noaptea. El m-a luat de mână și mi-a spus, în apa aceea neagră, următoarele cuvinte:

— De ce ai încredere în ea? Nu vezi cum te tratează? Te umilește, te folosește. Se crede cine știe ce, dar tu valorezi de sute, de mii de ori mai mult decât ea. E doar un personaj de spectacol de duzină.

49 Film în regia lui Pier Paolo Pasolini, cu Anna Magnani în rolul principal, lansat în 1962 (n. tr.).

50 Fundație înființată în 1971 cu scopul de a oferi soluții creative pentru realizarea de campanii publicitare dedicate unor probleme morale, sociale și educaționale (n. tr.).

51 Unico Prezzo Italian Milano – lanț de magazine de haine (n. tr.).

19

O perspectivă restituită

La sfârșitul verii m-a sunat fratele meu.

— Stai jos! au fost primele lui cuvinte.

Nu l-am ascultat, dar m-am speriat.

— Ce s-a întâmplat?

— A înnebunit, are creierul prăjit, și-a ieșit din minți.

— Niccolò, spune-mi ce-a făcut.

— Se mărită.

M-am așezat sau, mai bine zis, am căzut din picioare; întregul meu corp, gândurile, sufletul au cedat. Frate-miu a continuat să vorbească, dar nu l-am mai auzit.

— Tata știe? am reușit să întreb.

— Bineînțeles că nu, mama vrea să-i spui tu.

— Eu? Dar când, când se…

— Peste două săptămâni, pe 13 septembrie. Nu ești în stare să mă întrebi și cu cine, nu? Bine faci. Deja îmi pregătesc bagajele: decât să stau cu ăla, mai bine mă omor. Acum trebuie să închid, pa!

Înțepenesc acolo, la sute de kilometri de ei, moartă pe un scaun, îngropată sub o grămadă de dărâmături. Cum adică, mama se mărită? Ce-a vrut să spună cu asta? De ce nu mi-a zis chiar ea? Eram în continuare fiica de categoria a doua. Mi-a venit să plâng. Am plâns. Niccolò m-a lăsat singură, zdruncinată de veste, iar obligația de a i-o comunica tatei mi s-a părut chinul suprem.

Și astăzi, de fiecare dată când la Biella se întâmplă ceva, Niccolò pune mâna pe telefon, iar pe mine mă cuprinde panica. În final, tot eu, care trăiesc la distanță, trebuie să mă învoiesc de la muncă, să mă urc în mașină și să alerg să o salvez pe mama noastră.

Ultima dată când am fost acolo, anul trecut în octombrie, m-am umplut de nervi. El era din nou șomer, își pusese al nu știu câtelea piercing pe față, avea creasta albastră și dinții pătați. I-am spus:

— Ai aproape patruzeci de ani și uită-te la tine: frigiderul e gol, casa e un dezastru, nu se poate așa ceva.

Mi-a răspuns:

— Ai dreptate, mă duc la cumpărături.

La nouă seara, el tot nu se întorsese. M-am urcat în mașină și am făcut turul orașului și al satelor dimprejur: Pralungo și Tollegno. După două ore l-am găsit la o masă dintr-un bar din Adorno, adormit, cu două pungi de la magazinul A&O, unde ne duceam când eram mici să furăm biscuiți cu cremă, și două sticle de vin pe masă, goale.

Dar să nu părăsim anul 2003. În dimineața marii vești, eram singură acasă. Tata plecase de dimineață la facultate. Beatrice se dusese la Enzo. Am citit toate SMS-urile din ultima perioadă de la mama, încercând să identific vreun semn, o tentativă: poate a vrut să-mi spună, dar eu nu mi-am dat seama. Nici vorbă. Mesajele de la ea erau mereu aceleași: „Te iubesc mult, șoricelule", „Puricel, mă gândesc la tine", „Mi-e dor de tine", nivelul zero de limbaj, golul. Asta era toată relația noastră: o bătaie de joc enormă. N-am mai putut. M-am dus pe hol, am ridicat receptorul și am sunat pe telefonul fix, la vechiul apartament din Via Trossi, de unde mă îndepărtase ca să-și poată reface viața.

Mi-a răspuns ea și am început să urlu:

— Ce așteptai ca să-mi spui?

A ezitat. Pe fundal am reușit să disting o voce de bărbat, puternică și nesuferită, care a întrebat:

— Cine ne freacă la ora asta?

Era zece sau unsprezece dimineața, nu șase.

— E fiică-ta, spune-i! Știe că exist?

— Iubita mea, a încercat să mă întrerupă.

— Iubită, pe naiba! Nu mă mai căuta! Te urăsc!

Am închis. Am scos telefonul din priză, mi-am închis mobilul, m-am urcat pe scuter și am condus ca o nebună până la plaja neagră. Am petrecut ore întregi uitându-mă la navele care treceau, jurându-mi că n-o să am niciodată copii. M-am întors acasă doar când a început să mi se facă foame. În bucătărie am găsit-o pe Beatrice, dată cu ruj negru, cu o perucă mov pe cap și cu gene false. Își spăla o salată în chiuvetă.

— Ce ți s-a întâmplat? m-a întrebat îngrijorată, imediat ce am intrat.

— Mama nu face altceva decât să-mi strice viața.

Seara, când tata s-a întors acasă, n-am găsit curajul să-i povestesc. Cu excepția rarelor cine între colegi, nu ieșea niciodată. Dacă telefonul suna, știam întotdeauna că era ceva legat de serviciu: trăsesem cu urechea. Își petrecea ore întregi în birou pregătind lecții sau scriind articole academice. Pleca de acolo doar ca să-i cedeze lui Beatrice locul la laptop, pentru blestematul acela de blog. Se ocupa de noi, dar acasă petreceam din ce în ce mai puțin timp, iar pe noi nu ne interesa să ne ducem să ne uităm după gaițe și prundărași. Citea, făcea curat, călca, se ducea la cumpărături. La cincizeci de ani, era cărunt și se îngrășase. Era atât de singur, încât ți se făcea milă.

În seara următoare, la cină, Beatrice s-a comportat așa cum știa cel mai bine: a făcut totul de capul ei. Fără să mă anunțe înainte, l-a întrebat pe tata dintr-odată:

— Paolo, hai, zi adevărul: mai ești îndrăgostit de soția ta?

Furculița mi-a căzut din mână. După o secundă în care s-a pierdut, tata și-a recăpătat glasul:

— Nu, am divorțat acum șase luni.

Le numărase.

— Dar tu mai simți ceva pentru ea?

— Bea, încetează!

— Nu, Eli, încetează tu să-l mai tratezi ca pe un copil.

Tata se uita la noi, nu-i venea să creadă.

— Sau ai pe alta? Ți-ar plăcea să te îndrăgostești din nou?

Tata a tușit.

— Nu cred că mă mai aflu la vârsta la care…, a bălmăjit.

Scosese poza ei de pe ecranul calculatorului, ascunsese portretele într-un album secret. Nu o pomenea niciodată, la telefon nu avea niciodată nimic să-i comunice. Dar ea, am înțeles în momentul acela, era boala de care nu se putea vindeca.

De ce? Mă întreb azi și poate că și cititorii își vor pune aceeași întrebare: cum poate un om atât de așezat, de rațional, de studios să-și fi pierdut mințile după o nebună? Adevărul e că nu știu. Pot doar să presupun.

Tata și-a pierdut ambii părinți în același timp, din cauza unui accident de mașină, când avea doar șaisprezece ani. Sunt sigură că nenorocirea aceea l-a marcat: din poveștile lui, din pozele pe care mi le-a arătat, știu că bunicii pe care nu i-am cunoscut erau două persoane remarcabile. El a fost un arhitect foarte cunoscut, chiar dacă numai pe plan local. Ea – și asta mi se pare într-adevăr ceva spectaculos și poate, după ce închei cartea ori jurnalul sau mărturisirea aceasta, o să aflu mai multe – a fost actriță de teatru. Un spirit artistic, neînțeles, complet neobișnuit într-un oraș fără pretenții prea strălucite și profund piemontez, precum Biella. Cine știe, poate fantoma acelei femei, moarte atât de devreme, misterul ei a lăsat în el un gol, ca o rană, l-a făcut lipsit de apărare și docil.

— Tată, i-am zis în seara aceea, cu vocea tremurând de nervi, trebuie să ți-o scoți din cap. Trebuie să-ți găsești pe alta: cultă, inteligentă, de nivelul tău.

Tata m-a privit fără să înțeleagă ce voiam să spun. Am mai tras de timp. Ca să distrugi inima unui om care îmbătrânește ai nevoie de un ficat zdravăn.

— Hai, spune-i!

— Vezi-ți de treburile tale, Beatrice.

— Ce să-mi zici? M-ați obosit amândouă.

Am închis ochii ca să găsesc cele mai potrivite cuvinte: cele mai ușoare, respectuoase și calme. Dar ea a rupt orice zăgaz, m-a făcut scrum, la fel cum au făcut americanii, pe 6 august, la Hiroshima. Pentru că prim-planul, cadrul principal, rolul fundamental trebuiau să fie mereu ale ei.

— Annabella se mărită, Paolo. Și, cu italiana ei contaminată de expresii standard, pe care le folosește și acum pe rețelele de socializare sau în interviuri, a adăugat: E timpul să o iei de la capăt.

Am deschis ochii și l-am văzut pe tata palid, anihilat, îndurerat; mototolea în mână șervetul, la fel cum făcuse pe vremuri la restaurantul La Sirena. Beatrice s-a ridicat în picioare și s-a dus să-l

îmbrățișeze în locul meu.

— Nu ești singur, te ajutăm noi să mergi mai departe.

Îmi venea s-o omor. Să-i smulg părul din cap, s-o strâng de gât.

— Trebuie să cunoști oameni noi, să uiți.

L-a pupat. Pe tata, pe frunte. Un sărut pe care eu niciodată n-am fost în stare să i-l dau.

El a stat nemișcat, în capătul celălalt al mesei, uluit. S-a uitat la mine și m-a întrebat:

— Cu cine?

— Nu știu.

— Zi-mi!

— Pe cuvânt, așa e. Niccolò știe.

Tata s-a ridicat. A lăsat masa așa cum era, farfuria pe jumătate plină, cu orez sau cu spaghete, nu-mi aduc aminte. Și-a luat portofelul, cheile de la mașină și a plecat trântind ușa, fără să spună nici unde se ducea, nici când avea de gând să se întoarcă. M-am uitat cum Passatul se îndepărta cu toată viteza, aproape derapând. M-am desprins de fereastră, m-am dus la Beatrice și i-am tras o palmă. Direct în față și cu toată puterea. A urlat. Am urlat la ea și mai tare:

— De ce i-ai spus tu?

— Nu e un idiot.

— Ce treabă ai tu? Ce știi tu despre el, despre mama, despre noi? Asta nu e casa ta, nu e familia ta.

Cu o mână pe obrazul înroșit, Beatrice s-a albit la față. Dar și-a revenit imediat. Plină de demnitate, severă, a îngăimat:

— *Tu* erai singura familie care-mi rămăsese.

A ieșit și ea. A luat cheile de la scuter, geanta și a dispărut pe Via Bovio. Am strâns masa, am încărcat mașina de spălat vase, am măturat. Apoi mi-am luat un scaun și l-am tras în fața geamului de la bucătărie. Capriciile mamei continuau să ne îngenuncheze.

Nu mai știu cât i-am așteptat pe amândoi, dar niciunul dintre ei nu părea că vrea să se întoarcă.

Atunci m-am simțit vinovată și inutilă. Eterna apariție în viețile celorlalți. M-am convins că aveau o relație, că se sărutau în acel moment sau mai rău. Cine nu ar fi vrut să aibă o iubită ca Beatrice, o amantă ca Beatrice, o fiică precum Beatrice?

Pe scaunul acela, cu fruntea lipită de geam, mi-am imaginat-o încolăcită în jurul tatei și mi-am închipuit cum mor amândoi; sau cum mor eu, cum înnod o sfoară în jurul țevii de oțel de la suportul perdelei de duș și mă sufoc. Gelozia este un cuvânt pe care mai bine nu îl folosesc în această carte: ar fi mai comod pentru ea. Dar e adevărat că un sentiment demonic, cel mai cumplit dintre toate, mi-a invadat pieptul ca un tsunami, mi-a răsucit toate organele și m-a zdrobit.

M-am târât în cameră și m-am adâncit în somn. La trei sau patru dimineața, l-am auzit pe tata intrând. La câteva ore după ce lumina zilei a pătruns în cameră, m-am trezit brusc și am alergat în

camera lui Beatrice: ea încă nu venise. Patul era neatins, hainele erau atârnate pe umerașe, trusa de machiaj, pe birou, lângă temele de vacanță, iar pe telefon nu aveam niciun mesaj, niciun apel. L-am sunat imediat pe Gabriele, fără să-mi pese că era ora șapte. Am sunat de foarte multe ori, m-am încăpățânat până mi-a răspuns:

— Da, e aici. Dar nu vrea să te mai vadă.

Astăzi, în timp ce scriu, știu că între Beatrice și tata era imposibil să se înfiripe ceva; mi se pare o tâmpenie și numai faptul că am putut crede așa ceva. Cu toate acestea, partea mea întunecată, indiferentă la dovezi, la rațiune, la bun-simț, rămâne convinsă de un lucru: în acea noapte, între ei doi s-a produs ceva ireparabil. O solidaritate, un pact secret, care mi-a marcat sfârșitul.

Eu eram fiica de rezervă. Ea, fiica dorită.

Tatei i-au mai trebuit două zile, apoi a venit să-mi bată la ușă.
— Trebuie să mergem după ea.

— Nu.

— Elisa, am convenit niște lucruri foarte clare cu tatăl ei și intenționez să-mi respect promisiunea. Îmbracă-te, te aștept în mașină.

Am fost obligată să-l ghidez până în Piazza Padella; el se uita doar înainte, fără să scoată niciun cuvânt, ca și cum ar fi fost înghețat. Eu stăteam aplecată peste telefon, pe scaunul din dreapta. Odată ce am ajuns acolo, mi-am pus centura de siguranță și am insistat să rămân în mașină.

Tata a deschis portiera:

— Vii și tu.

Devenise mai trist de când primise „vestea". Nu cred că i-a sunat nici pe mama, nici pe Niccolò ca să afle mai multe sau ca să împiedice căsătoria. Nu mai vorbea, nu mai zâmbea, nu mai asculta, își petrecea zilele într-o tăcere apăsătoare. Nu-l mai recunoșteam.

La interfon s-a prezentat:

— Sunt tatăl Elisei.

L-am însoțit, împotriva voinței mele, până la ultimul etaj. A sunat. Eu mă ascunsesem în spatele lui. Ne-a deschis Gabriele, dar nu ne-a invitat înăuntru. Beatrice a apărut în sutien și chiloți, fără să-i pese de nimic. Ar fi trebuit să-l auziți pe tata care i-a zis:

— Îmbracă-te. Nu poți să stai aici, ești minoră. Tatăl tău are încredere în mine și eu sunt responsabil de ce ți se întâmplă. Adună-ți lucrurile și vino cu noi.

Nici ea, nici Gabriele nu s-au împotrivit. El s-a dus să-și facă o *moka*, în tăcere, în timp ce ea și-a pus o pereche de blugi atât de mulați, încât mai aveau puțin și-i plesneau pe fund; s-a pieptănat cu grijă, fără grabă, și-a prins părul la spate, studiindu-și fruntea în oglindă. Eu și tata am așteptat-o nervoși la parter. Pentru mine era insuportabil să susțin povara acelei confruntări. Beatrice era la un pas de mine și mă ignora. Întregul său corp era un manifest al ranchiunei împotriva mea. Și eu o uram, cu toată puterea, dar aș fi dat orice pentru o privire binevoitoare. Însă n-am primit nimic.

L-a sărutat pe Gabriele.

— Te sun în curând, i-a spus, apoi ne-a urmat mândră și tristă, în același timp.

A așteptat să ajungem în Passat, unde mi-a dat lovitura de grație.

— Paolo, du-mă în Via dei Lecci, te rog.

Am amuțit. Tata a încetinit, a oprit fără să clipească. A așteptat să facă virajul în U către dealuri.

— O să vin să-mi iau hainele și celelalte lucruri în altă zi, a adăugat Bea calmă. Acum vreau doar să mă întorc la familia mea.

A accentuat cuvântul „familie". Ca și cum acel cuvânt ar fi fost o lamă de cuțit, iar ea ar fi vrut nu doar să mi-l înfigă în piept, ci să-l răsucească la infinit. Eu stăteam în spate, iar ea, în față. Sunt sigură că m-a privit prin oglinda retrovizoare când a pronunțat ultima silabă, aproape zâmbind, cu ochii ei de un verde abisal, pe care acum trebuie să-i văd în zeci de reclame la farduri, la creme de zi și care, în momentul acela, spuneau doar atât: „Mori, proasto!"

Nu ne mai certaserăm niciodată ca atunci, până în punctul de a ne despărți. Stând pe scaun în mașină, am simțit începutul unui atac de panică ce m-a adus înapoi în timp: iarna, în dimineața aceea, între rafturile ordonate pe genuri literare din Palazzina Piacenza. M-am uitat la Bea cum coboară din Passat, sună la interfon și așteaptă să se deschidă poarta. Am văzut-o cum intră în curte fără să se întoarcă, cum își mișcă fundul în acei blugi, de parcă ar fi fost ultima scenă dintr-un film. Am privit-o cum dispare în casa ei și mi-am dat seama că eu, fără ea, eram un nimic.

M-am agățat de tata, de prezența lui. Dar îmi aduc aminte de prima săptămână din septembrie 2003 ca de una dintre cele mai triste din viața mea.

Mama mă suna de douăzeci de ori pe zi, dar nu îi răspundeam. Căsătoria ei sau, mai bine zis, trădarea ei trecuse pe planul doi, eclipsată de absența lui Beatrice.

Casa era goală, dezolantă și angoasantă, la fel ca în zilele ce au urmat după fuga mamei și a lui Niccolò, cu trei ani înainte. Tata era atât de distrus, încât ieșea din birou doar ca să mănânce sau să se ducă la serviciu. Însemnam atât de puțin, încât toți mă părăsiseră.

Și Lorenzo plecase: în vacanță la Cortina, cu ai lui. Mi-a povestit despre hotelul de lux în care ai lui îl țineau prizonier și în care se plictisea de moarte. Eu devenisem suspicioasă, neîncrezătoare. Mi-l imaginam seara, la bar, făcând cunoștință cu alte fete plictisite, la fel de fascinante ca el, dornice să scape de sub controlul părinților ca să se ascundă în vreun vestiar sau în spatele piscinelor. Așa treceau zilele, iar eu stăteam lipită de telefon, evitÂnd apelurile mamei și așteptându-le pe ale lui Lorenzo. Îl țineam deschis non-stop: și ziua, și noaptea. La masă, lângă farfuria cu mâncare, pe pat, lângă pernă. În timp ce citeam, în timp ce mă spălam pe cap. Așteptam ca soneria telefonului să întrerupă existența mea pustie.

După un timp, am încetat să mai citesc, să mai mănânc, să mă mai spăl. Sufletul meu era indisolubil legat de acel Nokia 3310. Jucam *Snake*, așteptam și atât: ca Lorenzo să se întoarcă din excursia pe munte, unde nu avea semnal; să termine cina la restaurant. Într-o tensiune incredibilă și continuă. Terminam creditul în jumătate de zi, căutam monede în buzunare și prin sertare, inclusiv în ale tatei; furam; alergam la chioșc să cumpăr o cartelă nouă pe care o consumam imediat, în și mai puțin timp. Și totul, ca să-l asaltez pe Lorenzo cu întrebări cretine, să am iluzia că îl controlez. Cred că am fost pe punctul de a-l pierde și pe el. Dar ceea ce îmi doream, de fapt, în secret era un mesaj de la Beatrice.

De fiecare dată când citesc prin ziare că „Rossetti" a fost agresată de vreo colegă, de vreun jurnalist

sau chiar de un politician, zâmbesc, închipuindu-mi cum ea – nu chiar atunci, ci după câteva zile – îl va face să plătească. Într-o măsură complet disproporționată și definitivă. Pentru că Beatrice așa e construită: adoră să distrugă.

Pe mine, una, m-a distrus. Nu o cunoșteam încă la fel de bine ca astăzi, speram că, mai devreme sau mai târziu, o să-mi scrie sau o să mă caute într-un fel, chiar și fără logică: cu un bilețel lăsat pe pervaz sau lipit pe scuter. Inspectam de fiecare dată șaua, obloanele, mă uitam sub preș, cerșind un semn al renunțării. Intram în camera ei, mă întindeam în patul ei, mă dădeam pe buze cu rujurile ei, pe care încă nu venise să le ia. Am fost puternică o săptămână, apoi am capitulat.

Am căutat în agenda telefonică până am ajuns la numele ei. Nu, Elisa, nu face asta. Dar adevărul e că voiam s-o fac. Îmi reveneau în minte cuvintele groaznice pe care i le adresasem; era vina mea, greșisem, pretextul de a pune capăt tăcerii mele era nevoia de a mă condamna. Am sunat-o într-o seară. N-am sunat, am dat bip, de fapt. Nu mai aveam bani, dar nu asta era ideea: niciun apel sau SMS, niciun cuvânt, nici măcar o abreviere sau o contragere în *x* sau *k*52 nu ar fi dat niciun indiciu despre ce voiam să-i spun. Conținutul acelui mesaj era imposibil, de nerostit, scandalos și coincidea, prin urmare, cu un bip.

Am rămas cu telefonul strâns în mână, aproape strivindu-l. Mă uitam la el, implorând un răspuns: imediat, acum. Hai să ne împăcăm, îl rugam.

Ecranul telefonului inanimat a rămas negru. Acel obiect mă consuma, nu reușeam să mă despart de el. Devenise sonarul tuturor golurilor mele și al momentelor mele pline, un amplificator al lui „nu“ și al lui „da“ pe care nu le primeam, al lui 0 și al lui 1; te accept, te refuz, sunt, nu sunt, Elisa pierde, Beatrice câștigă. Tăcerea a crescut, s-a mutat pe ecran.

Vrăjitoarea m-a lăsat să mă chinui două zile. Apoi, într-o noapte, în timp ce mă foiam în pat, ecranul a luminat camera, ca aterizarea unui OZN. M-am uitat: „Un apel pierdut“. De la cine? „Bea“. M-am ridicat. Am citit, am recitit, am citit din nou acel nume. Mi-am dat seama de puterea enormă pe care o exercita asupra mea. I-am răspuns imediat.

Sună, sună, sună, la infinit.

Ne-am împăcat.

Bea a sunat la ușă în dimineața următoare, la opt și jumătate. Am sărit din pat cu ochii cârpiți de somn, pentru că știam că era ea.

Am deschis ușa. Am rămas câteva momente în fața ei, să o privesc, ca și cum ar fi trecut ani întregi și nu ne mai recunoșteam. Dintr-odată am întrebat-o:

— Vii la Biella cu mine?

Ea, zâmbind, a dat din cap că da.

Ne-am luat în brațe. Ne-am lipit sânii, bazinele, picioarele, ne-am sărutat intenționat. Ne-am așezat la masa din bucătărie, eu am pregătit cafeaua, ea, pâinea prăjită cu gem. Eram soție și soție. Mi-a ținut companie pe marginea căzii, în timp ce am făcut duș. Să ne despărțim acum, chiar și pentru cinci minute, ar fi fost imposibil. Ne-am umplut rucsacurile până la refuz și, fără să știm orarul de circulație a trenurilor, i-am cerut tatei să ne ducă în stație.

Era miercuri, 10 septembrie. Tata a parcat în fața intrării și a insistat să ne ajute cu rucsacurile. Ne-a însoțit până la casa de bilete: un Intercity pleca spre Genova în douăzeci de minute, puteam să urcăm

în el, să schimbăm la Porta Principe, să luăm regionalul spre Alessandria și să schimbăm din nou spre Novara. O călătorie interminabilă care, îmi dau seama acum, a fost modul nostru de a ne reapropia una de cealaltă, de a inaugura o nouă etapă în prietenia noastră. Cea mai rea, dar nu puteam ști asta pe atunci.

Tata a plătit biletele dus-întors, neapărat, pentru duminică: luni urma să înceapă școala și nu aveam voie să ne întoarcem mai târziu. Ne-a dat câte o sută de euro fiecăreia, „pentru orice avem nevoie", și ne-a cumpărat două sendvișuri de la bar, *Il manifesto* și *Donna Moderna*. Când eram pe peron, ne-a zis:

— În cazul în care aveți vreo problemă, mă sunați imediat. Mă urc în Passat și vin să vă iau. Te rog, Elisa, dacă observi ceva…

Intercity-ul a sosit. Tata a urcat cu noi să ne ajute să ne punem bagajele sus, ne-a mai dat bani, nu a putut să-și ia la revedere, fiindcă avea ochii înlăcrimați. Cu un efort enorm, când din difuzor s-a auzit anunțul care-i îndemna pe însoțitori să coboare din tren, ne-a lăsat să plecăm. Ușile s-au închis, trenul a pornit, iar eu și Beatrice am văzut cum tata se făcea tot mai mic, pe peron, până a dispărut complet. Apoi ne-am privit.

Pentru prima dată, eram libere.

Ne-am așezat față în față, într-un compartiment gol, ca în începutul din *Idiotul,* „într-un compartiment de clasa a treia, se treziră așezați față în față, lîngă aceeași fereastră, doi călători", nu-mi aduc aminte întreaga frază „amândoi dornici să lege o conversație"53. Dar, în acel moment, nu aveam ce să ne spunem. Aveam doar dorință. Am pufnit în râs, am continuat să râdem ca nebunele, doar pentru faptul că eram în tren, fără părinți, numai ea și cu mine. Ne-a cuprins același freamăt, aceeași nebunie, aceeași fibrilație. Lumea necunoscută de dincolo de fereastră și tot ce oferea ea: marea, satele, câmpurile, toate erau ale noastre.

Beatrice s-a ridicat, a tras perdeaua. Doar cei din afară își puteau închipui lucruri, și asta numai bazându-se pe aparențe. Dar adevărul se întâmplă în intimitate, fără martori. M-am gândit că, după răul prin care trecuserăm, totul, de atunci încolo, ar fi însemnat o creștere, o răscumpărare.

— O să te duc la Palazzina Piacenza, i-am zis emoționată și la vechea mea școală, la Oropa, la Liabel. O să ne facem un tatuaj, un alt piercing, o să fumăm iarbă!

Și Bea zâmbea entuziasmată la acele planuri care, la șaptesprezece ani, păreau grandioase.

Apoi a venit controlorul și m-a întrerupt. I-am arătat biletele și am pășit în viitor. Am stat o vreme în tăcere, privind pe geam peisajul care se schimba. Toscana se unduia, se înăsprea, devenea Liguria. Schimbarea trenului la Genova a fost cu peripeții: Intercity-ul a avut întârziere, și noi nu știam să ne descurcăm în stații. Ne-au dezorientat toate acele peroane, tabele, difuzoare. Am alergat ca nebunele, faptul că nu am pierdut trenul a fost o întâmplare. Apoi Alessandria, Novarra. Când am reușit să ne urcăm în Minuetto, o mică mașină pe gaz, cu doar două vagoane, care și astăzi leagă Biella de restul planetei, eram transpirate, fericite, obosite. Aș vrea să-mi vin în fire scriind despre emoția acelei călătorii, să mă amăgesc de dragul de a o retrăi. Dar adevărul e că doliul după o prietenie decedată nu trece. Nu există niciun mod de a-l vindeca, de a-l reconstrui, de a-l închide și a merge mai departe. Rămâne acolo, în gât, la răscrucea dintre ranchiună și nostalgie.

Când am ajuns în Biella San Paolo, după șapte ore și patru trenuri, soarele era jos pe cer și lumina roșu. Am coborât fără să o aștept pe Beatrice. Am ieșit în piață, am revăzut fântâna și La Lucciola, pe cealaltă parte a străzii. Am ridicat privirea spre munții mei și, unul câte unul, i-am prezentat, rostindu-le numele cu voce tare, ca în copilărie: Mars, Mucrone, Camino, Mologne. M-am întors: Beatrice mă

ajungea din urmă. Nu avea nicio legătură cu povestea mea, dar mă readusese acasă. Era prima dată când ea vedea Biella, prima dată când eu reveneam aici.

Am lăsat rucsacul să cadă pe pământ.

Trecuseră trei ani.

Mi-au dat lacrimile.

52 În limbajul SMS-urilor, x înseamnă *per* („pentru“), iar k înseamnă *che* („că/ce“) (n. tr.).

53 Fiodor Dostoievski, *Idiotul*, traducere de Emil Iordache, Polirom, Iași, 2014, p. 1 (n. tr.).

20

„Sally“

Christian Ramella, al doilea și ultimul soț al mamei, se numea Carmelo în documentele oficiale, dar el, într-o perioadă deosebit de delicată a vieții sale, a intuit că numele Christian l-ar fi scos din încurcături, permițându-i să facă „marele salt“. Prima dată când l-am văzut, pe 10 septembrie 2003, avea părul oxigenat și strâns într-o codiță, adidași verde-fosforescent, șosete până la jumătatea gambei și o cămașă hawaiiană; avea patruzeci și șapte de ani.

Pe cartea de identitate, urma să descopăr mai târziu, la rubrica „meserie“, scria „artist“. Mai precis, era un cântăreț de piano-bar, destul de în vogă prin sălile de dans aflate între Cerrione și Gattinara, cu fața bronzată imprimată pe postere care le puneau în umbră pe cele ale politicienilor locali și ale Moirei Orfei54. Mai rău de atât, urma să aflu, era că lui Christian îi plăcea Vasco55. Interpreta melodii ca „Albachiara“ și „Siamo soli“ din toată inima, alternând pianina și chitara. Dar nu ocolea nici repertoriul clasic, popular dintotdeauna în provincie: Ricchi e Poveri, Baglioni, Dik Dik. Cu „Anima mia“56 ridica, la târguri, lumea în picioare, îi obliga pe ascultători să lase mâncarea, porția pe jumătate începută, ca să urle din toți plămânii împreună cu el, în timp ce fluturau brichetele aprinse în aer.

Cred că singura lui proprietate personală era un Harley-Davidson cu care bătea văile, deranjând somnul bătrânilor, al cerbilor, punând în pericol copiii imigranților, care se stabileau în casele vechi și jucau fotbal pe stradă. Restul banilor îl cheltuia pe lămpi solare, albiri de dinți, ultimul model de adidași și alcool, mult alcool. Sunt sigură că, pe durata căsătoriei lor, mama a fost cea care l-a întreținut, din turele ei de la fabrica de peruci. „Sunt un visător“, așa îi plăcea să se descrie, „îmi ajunge un cer plin de stele și o pernă de ferigi, pe malul unui râu.“ Nu pot să spun că era o persoană rea. Frate-miu îl ura pentru că nu-și rezolvase niciodată complexul lui Oedip și din cauza trupei Cugini di Campagna. Dar eu, odată ce am trecut peste șocul inițial, l-am înțeles și chiar am început să-l plac.

Pe 10 septembrie, seara, când m-am întors seara după ani, m-am descălțat ca să simt din nou răcoarea gresiei din casă. Am început să dansez în fiecare cameră, am recunoscut mobila care supraviețuise mutării din anul 2000. M-am dus la ferestre și m-am uitat de jur împrejur, fiindcă voiam să înregistrez toate detaliile: câmpuri, tractoare, cer, păsări, acoperișurile fabricilor din depărtare, linia de tren. Am luat-o pe Beatrice de mână și am târât-o, ca și cum ea ar fi putut să-mi împărtășească emoția de a sta în fața unui raft pe care se aflau, pline de praf, obiectele mele din școala primară, două păpuși Barbie tunse. În cele din urmă, am ieși pe balcon și l-am găsit acolo.

În chiloți. Avea cămașa descheiată peste pieptul păros și o cruce atârnată de gât. Bea bere și se legăna pe un scaun de camping, cu privirea pierdută undeva între lanul de porumb și șinele care se pierdeau la orizont. Am încremenit. Niccolò trecuse pe la gară să-mi dea cheile casei, dar nu-mi spusese și că urma să-l găsesc acolo și pe viitorul soț. Și-a întors privirea de la ultimul tren care venea, s-a încruntat ușor și m-a privit cu atenție.

— La naiba, ești leită maică-ta! a conchis.

A încercat să-mi zâmbească, puțin stingherit și binevoitor. Și-a dat jos picioarele de pe balustradă, a încercat să se ridice de pe scaun și s-a dezechilibrat.

— Mă bucur, eu sunt Christian. Cu „h“.

M-am dus înapoi în bucătărie. Pulsul mi-a luat-o, din nou, la goană. Nu-mi venea să cred că mama se îndrăgostise de un tip ca el: cu părul vopsit, plin de gel, cu un lanț de aur, de golan, la gât și cu încălțări care erau la modă pentru cei de vârsta mea. Văzut din afară, clar i se potrivea, dar comparația cu tata era de-a dreptul strivitoare.

Beatrice și-a mușcat buza de jos ca să nu râdă, era extrem de amuzată. Îmi aduc aminte că m-am și uitat la ea și am întrebat-o:

— Ce te distrează așa de tare?

— L-ai văzut?

Ne-am dus să ne ascundem la intrare, ca să nu fim văzute sau auzite; nu ne simțeam în siguranță, așa că trebuia să complotăm în șoaptă.

— E incredibil, parcă a ieșit din romanul ăla… Cum îi zice? Ăla pe care l-am citit astă-vară.

— Las-o baltă!

— Părul galben, care bate în verde-mazăre. Hai că știi, cum se cheamă cartea aia, cu personajul ăla care merge la sală…

— Graziano Biglia[57].

— Exact! E cel mai mare țăran pe care l-am văzut vreodată.

Și eu aveam aceeași impresie. Dar, dacă mama hotărâse să se mărite cu el, am simțit nevoia să-l apăr:

— Ce importanță are cum și-a vopsit părul? Vezi-ți de problemele tale. Tot nesimțită ai rămas.

S-a întors și frate-miu și s-a oprit brusc în ușă. Avea în spate salteaua rulată pe care urma să dormim Bea și cu mine și, în mână, o pompă. În gară, de la geamul mașinii, nici nu catadicsise să o salute pe Beatrice sau să se uite la ea. Acum o analiza din cap până-n picioare. Privirea lui părea acuzatoare și drastică: consumeristă, înregimentată, sclava sistemului. Ea, dimpotrivă, l-a privit cu subînțeles și cu prietenie; era fratele meu, avea vreo douăzeci de piercinguri pe față și alte două pe sfârcuri, care se vedeau pe sub tricoul ce părea ros de șoareci. Visase dintotdeauna să-l tachineze.

— Mama unde-i? l-am întrebat.

— Jos, cred, udă trandafirii. Întâi ajută-mă.

Mi-a trântit pompa în brațe. Am intrat în camera lui toți trei, făcând slalom printre scrumiere pline cu mucuri de țigară, sticle goale, ciorapi aruncați și *chillum*-uri[58]. L-am ajutat să umfle salteaua, am căutat în dulap așternuturi curate și am încercat să ne instalăm cât mai departe de patul lui. Bea nu a mișcat un deget, ci a continuat să se holbeze la el, rânjind, în timp ce Niccolò căuta s-o ignore.

Am ieșit și i-am lăsat singuri.

Blocul de cărămidă de șapte etaje care fusese, în copilărie, universul meu mi s-a părut mic și dărăpănat. Am coborât repede scările, ținându-mă de balustradă, am ieșit pe poarta de fier care dădea în curte: curtea nemărginită a copilăriei mele, în care toată singurătatea mea s-a transformat în jocuri, în lectură, în visare, pentru că mama avea mereu câte ceva de făcut, Niccolò și prietenii

lui mai mari nu mă băgau în seamă și, în tot blocul, nu mai erau alți copii.

Totuși, curtea aceea imensă devenise o văgăună. Am traversat-o măsurând distanța irecuperabilă pe care timpul o trasase între noi. Ici-colo, o veche Elisa sărea coarda, făcea poțiuni din frunze, se sprijinea de un zid și citea o carte împrumutată de la bibliotecă. Apoi, printre fantomele trecutului, am recunoscut-o pe mama. Stătea cu spatele și se chinuia să ude florile.

Când o văzusem ultima dată? De Paște, cu mai mult de patru luni în urmă. De fiecare dată când îmi spusese să vin la ea pentru că ea nu putea, din cauza serviciului – sau a lui Christian? –, n-am avut suficient curaj.

Purta un trening albastru, o pălărie de paie cu care se apăra de soare, ca să nu i se accentueze pistruii. Uda cu un furtun de cauciuc trandafirii și roșiile în grădina de legume amenajată în curtea blocului. M-am oprit să mă uit la ea cum se joacă: pulveriza apa în aer, desenând cercuri și apropia furtunul de gură ca să bea. Tot o copilă rămăsese, dar mi s-a părut grațioasă și puțin adusă de spate. La aproape treizeci și patru de ani, am acceptat că ne petrecem viața descifrând persoanele pe care ar trebui să le cunoaștem cel mai bine, părinții, copiii, și că rămânem un mister unii pentru alții. Dar la șaptesprezece ani nu mă gândeam la asta.

— Mamă! am strigat-o.

S-a întors surprinsă. Nu mai vorbisem la telefon cu ea din momentul în care îi zisesem că o urăsc. Doar lui Niccolò i-am scris că urma să vin cu Bea, cu două minute înainte de a ne urca în tren: poate că nici nu ne-a crezut. A închis robinetul, a alergat spre mine și a trebuit să mă abțin să nu fac același lucru. O parte din mine ar fi vrut să se cuibărească din nou la pieptul ei, dar cealaltă înțelegea mai multe și și-ar fi dorit o altfel de mamă.

Una *normală*, responsabilă, calmă, împăciuitoare, care să știe să-mi împletească părul și să facă torturi. O femeie care să nu se comporte ca o femeie, practic, să nu aibă niciun alt scop în lume decât acela de a avea grijă de mine: să mă crească și să se rotească în jurul meu toată viața. Nicio pasiune, nicio iubire, niciun secret și nicio dezamăgire. Să aibă mereu pregătite cuvintele potrivite, zâmbetul pe față, la dispoziția mea. Avem dreptul să cerem cuiva un astfel de sacrificiu? Nu, pentru că e imposibil. Mai mult: e nedrept. Dar pe vremea aceea continua să existe în mine un tiran speriat, un mucos. M-am lăsat strânsă în brațe fără să mișc niciun mușchi, paralizată de contradicții. O iubeam și, în același timp, refuzam să o accept. Eram furioasă și plină de părere de rău. Era o sărmană femeie, o divinitate supraomenească.

— Mulțumesc, repeta încontinuu, în timp ce mă umplea de săruturi. Nu aș fi putut niciodată să mă mărit fericită dacă nu erai lângă mine.

În jurul ochilor începuseră să i se țească riduri de tristețe, pe care nu le mai văzusem niciodată, chiar dacă irisurile îi străluceau de fericire, la fel ca nou-născuților sau poeților, înainte de a muri. În biroul meu am o fotografie a lui Mario Luzi59, din 2005 – avea privirea mamei din ziua aceea: de identificare profundă cu universul, de fanatism laic pentru cer, pământ, animale și plante.

— Am renunțat, Elisa…

S-a emoționat, nu a reușit să termine propoziția. Pe vremea aceea nu știam nimic despre Violaneve, dar azi sunt sigură că la asta s-a referit.

— Voi sunteți deja mari, iar locul ăsta de muncă la fabrica de pălării Cervo mă face să mă simt utilă. Știu să cos căptușeala unei pălării. Nici nu-ți închipui! Dar asta nu e suficient.

— De când îl cunoști?

— Dinainte de Crăciun.

— Nouă luni, vrei să zici? am întrebat-o contrariată.

— Dar cântă și are o voce atât de frumoasă, a adăugat înflăcărată, trebuie să-l asculți! Nu știu să trăiesc altfel, am nevoie să mai fac, din când în când, câte o nebunie. Dacă nu, simt că mă sufoc.

Ce puteam să-i zic? Că nebuniile astea ale ei le plăteam noi toți?

— Te rog, m-a implorat, fii de partea mea.

Am ajutat-o să strângă roșiile pentru cină, să aleagă trandafirii pentru buchet, dintre bobocii cei mai frumoși, care nu se deschiseseră încă. Mi-l închipuiam pe tata singur, în T, disperat. Aș fi putut să-l sun și să-i spun: „Tu, cel puțin, ai putut să divorțezi. Gândește-te că eu n-o să pot niciodată să fac asta."

Am intrat înapoi în casă. Mama m-a târât în bucătărie și mi l-a prezentat pe Christian. Se uita la Telebiella, așteptând să dea un reportaj despre festivalul de la Graglia, unde cântase cu o sâmbătă înainte, mi-a povestit.

— Vezi ce fată frumoasă am? i-a zis mama. În catalog are numai nouă și zece.

— E o floare, a răspuns el, rară și parfumată ca și tine.

Mama a roșit, l-a sărutat pe gură. Mie-mi venea să mor acolo, dar am rezistat. M-am așezat unde mi-a spus ea: la mijloc. Christian s-a ridicat să deschidă frigiderul ticsit de bere; a scos una pentru mine, una pentru mama și a treia sau a patra pentru el. Mi-am dat imediat seama că avea probleme cu berea, dar nu puteam să-mi imaginez cât de grave. Asta și pentru că alcoolul nu-l făcea nici trist, nici violent: doar exagera cu metaforele expirate. M-a întrebat ce muzică ascult și dacă îmi place Vasco. I-am răspuns că nu știu cine e, fiindcă singurele CD-uri pe care le aveam erau cele pe care le primisem de la Niccolò. El a oftat:

— Ești italiancă, trebuie să asculți muzică italiană. Nicio țară din lume nu se mai poate lăuda cu poeți și cantautori ca ai noștri.

L-am crezut pe cuvânt și l-am întrebat ce poeți îi plac.

A ezitat, s-a gândit puțin:

— Neruda.

Am lăsat-o baltă. Conversația s-a mutat către cealaltă arie a sa de competență: motoarele. Când i-am spus că am un Quartz, a rămas cu gura căscată.

— Dar l-au scos din producție, la cât era de urât!

Însă mi-a dat sfaturi despre cum aș putea să-i optimizez performanțele.

Trăgeam cu ochiul la mama: radia, era extaziată să ne vadă pe toți trei la aceeași masă. Așa că m-am forțat să înghit gurile de Peroni, am tolerat să-i văd cum flirtează, mi-am înăbușit rușinea și disconfortul, deși nu reușeam deloc să înțeleg de ce mă chinuiam să-i fac pe plac, din moment ce moștenisem de la ea doar probleme.

Azi, în schimb, de fiecare dată când mă întorc la Biella și o văd că suferă, că e din ce în ce mai rău,

sunt mândră de cum m-am comportat în ziua aceea. Nu i-am reproșat nimic, ba dimpotrivă, am înțeles că, de fapt, nu-mi era datoare cu nimic: viața ei nu-mi aparținea. Mi-a dat să mănânc, mi-a pus termometrul în fund, așa cum îi reproșase tatei în seara aceea de Ferragosto; m-a cocoloșit și s-a jucat cu mine sâmbăta și duminica, când era liberă, a avut grijă de mine și m-a făcut să simt prezența ei imperfectă.

Când am terminat berea, deja mă amețisem. Beatrice pe unde era? M-am ridicat de la masă și, din instinct, poate și pentru că eram un pic beată, i-am mângâiat mamei mâna. Un impuls timid de recunoștință, în ciuda tuturor lucrurilor. Ea a făcut același gest, zâmbindu-mi atât de dulce, încât îmi aduc și acum aminte de ea.

Începuserăm să ne acceptăm reciproc.

M-am întors în cameră, salteaua fusese acoperită cu cearșafuri și aranjată lângă patul fratelui meu, în loc să fie în capătul opus, acolo unde spusesem eu. Deasupra, i-am găsit pe Niccolò și Beatrice, cu picioarele încrucișate, prea apropiați, citind de-adevăratelea, sau doar prefăcându-se, o biografie a lui Sid Vicious60, cu Sex Pistols pe fundal.

N-am observat nicio crispare sau vreun fir de păr nelalocul lui. El îi explica bazele muzicii punk, parafraza „Anarchy in the U.K"61, și ea asculta interesată. Zâmbetele ascunse, atingerile pe coate și pe genunchi le-am observat imediat. Ăia doi mințeau atât de prost, încât am fost sigură că puneau ceva la cale, împotriva mea și a viitorilor miri.

M-am enervat? Nu.

Eram obișnuită să o văd pe Beatrice excelând la lucrurile la care eu nu mă pricepeam deloc și seducându-i, unul după altul, pe toți membrii familiei mele. Am înțeles ce găsise tata la ea: curiozitatea, spiritul inventiv. Iar Niccolò: cu excepția aderării la *Capitalul*, „o bucată de păsărică". Dar întrebarea fără răspuns era următoarea: ce găsea ea la ei? La un tocilar de cincizeci și ceva de ani și la un punkist fără căpătâi? Pe blog mințea, se prefăcea că are un logodnic model, nu muncitor, scria despre seri petrecute în localuri exclusiviste din Elba și din Castiglioncello, nu în mansarda din Piazza Padella; studia revistele cu familii regale și celebrități pe copertă ca să le vadă ce poartă, cum se comportă, iar după aceea se apropia excesiv de toți ciudații, de toți ratații, toate felurile de învinși, al căror șef eram eu.

N-o s-o vedeți niciodată acum pe Rossetti publicând o fotografie în compania unei persoane nu neapărat în dificultate, ci, să zicem, obișnuite. Când publică o imagine în care nu apare singură, puteți fi siguri că lângă ea, sau măcar în plan secund, va fi întotdeauna un actor de la Hollywood, un supermodel, un regizor de renume internațional. Tocmai de aceea – și ăsta e unul dintre misterele pe care vreau să le înțeleg – nu știu cum de singura prietenă pe care a avut-o vreodată am fost eu. Doamna Nimeni.

Dar să revin la aventura ei cu frate-miu.

În prima seară când am dormit în camera lui Niccolò, în plină noapte, i-am auzit îmbrăcându-se repede și furișându-se afară, dar eram atât de obosită, încât am adormit la loc. În a doua noapte însă, m-am trezit imediat ce au închis ușa de la intrare, am alergat jos, la geamul de la sufragerie, care dădea în Via Trossi. I-am prins în flagrant: fugeau împreună în Alfasud, sărutându-se pe banchetă, demarând într-a patra pe strada goală, spre munte. A treia noapte a fost cea a nunții, așa că am avut alte lucruri la care să mă gândesc. S-au întors, ca de obicei, puțin după răsăritul soarelui. Au dormit până pe la ora douăsprezece sau unu. Așa că m-am plimbat ore în șir prin Biella, am făcut adevărate pelerinaje la

Palazzina Piacenza, la Şcoala Gimnazială „Salvemini," la Şcoala Primară „San Paolo", pe urmele trecutului meu, m-am aşezat cu picioarele încrucişate pe iarbă sau pe borduri, privind în tăcere locurile în care timpul mă îngropase. Toate, de una singură, nu aşa cum aş fi vrut, cu Beatrice.

N-am întrebat-o niciodată unde se ducea noaptea cu Niccolò, era destul de clar ce făceau. N-am întrebat-o ca să nu-i dau satisfacţie. Am înţeles că îl folosea ca să-mi facă rău şi, şaisprezece ani mai târziu, continui să cred asta, chiar dacă nu înţeleg clar motivul. Dar ceea ce m-a distrus total în acele zile a fost întâlnirea dintre Beatrice şi mama.

Nu pot să-mi închipui două persoane mai diferite. Mama era atât de neîngrijită, de nepăsătoare, de lipsită de voinţă, iar cealaltă, o maşinărie perfectă, cu unghiile impecabile, cu o ambiţie fără limite. La cină, când le-am făcut cunoştinţă, au rămas ca trăsnite. Mama a fost intimidată de atâta sofisticare, de atâta eleganţă, iar Beatrice, emoţionată de o mamă care, dacă ar fi fost a ei, ar fi crescut-o liberă să devină o epavă remarcabilă. S-au ţinut de mâini, şi-au zâmbit. Li s-a părut că acel contact formal n-a fost suficient, aşa că s-au şi pupat pe obraz.

Dacă am fost geloasă? Da, evident.

L-am ajutat pe Christian să pună masa, ca să nu le văd în timp ce făceau schimb de complimente repetând: „Elisa nu mi-a spus cât de frumoasă eşti", „Elisa ar fi trebuit să-mi spună că eşti aşa tânără" etc. etc., într-un crescendo iritant pentru subsemnata, atât de imperfectă şi neglijabilă.

Am luat masa cu toţii: Niccolò şi Bea s-au prefăcut că nu se sărutaseră puţin mai devreme în baie, cu scuza că se spălau pe mâini; Christian dădea sonorul mai tare de fiecare dată când la Telebiella sau la Telecupole se difuzau ştiri de la vreun festival unde cântase şi el; mama, în sfârşit, împăcată şi bucuroasă cu viaţa pe care o avea; eu, în afara scenei, ca de obicei.

Am mâncat vechile paste cu unt şi parmezan din copilăria mea – mama nu doar că habar nu avea să facă torturi, dar nici măcar un sos sau ceva prăjit nu se pricepea să încropească – şi salată cu roşiile din grădină. Am băut vreo mie de beri. După care Beatrice, într-un acces de amabilitate, i-a făcut mamei următoarea propunere:

— Annabella, nu vrei să mă laşi să te machiez eu sâmbătă?

— Oh! s-a minunat mama. De fapt, ar trebui mai întâi să-mi iau rochie.

Lui Bea nu i-a venit să creadă.

— Te ajutăm noi! Ştiu toate colecţiile noi. Mâine-dimineaţă? Sau nu, mai bine mâine după-amiază.

În ziua următoare, adică în ajunul căsătoriei, mama s-a urcat cu Beatrice în Alfasud şi au pornit. Le-am văzut cum dispar de la geamul sufrageriei. Nu m-am putut convinge să merg cu ele prin magazine, prin punctele de desfacere ale fabricilor, să caut prin coşurile cu mărfuri, care fuseseră singura mea bucurie când eram mică. Şi nici ele, ca să fiu sinceră, nu au insistat să vin:

— Elisa, hai, vii?

La al doilea refuz plin de ciudă, infantil, ele, fără nicio remuşcare, m-au lăsat acasă.

Aşa că mama s-a dus cu ea să-şi cumpere rochia de mireasă, în loc să meargă cu mine. Peste asta n-o să pot trece niciodată. Bineînţeles, e vina mea: ar fi trebuit să fac un efort şi să nu-mi fie teamă să o înfrunt pe Beatrice. Dar ce sfaturi aş fi putut eu să-i dau? Ce ştiam eu despre haine?

În timpul ăsta, Bea juca rolul meu, îmi uzurpa identitatea, în timp ce eu am preferat să mă duc la Sonia și Carla. Le-am strâns în brațe și le-am mulțumit în tăcere pentru că mă salvaseră, cel puțin, parțial. M-am aruncat pe o pernă mare, înconjurată de copii de patru sau cinci ani și am citit din nou basmele de Basile.

Când am ajuns acasă, mama a venit la mine încântată, alături de Beatrice, și a insistat să-mi arate rochia înainte de eveniment. Am cedat doar ca să nu las să se înțeleagă că aș fi fost rănită. Mama a închis cu cheia dormitorul matrimonial. Bea a deschis șifonierul cu atenție. A scos-o din cutie. Era verde.

— Nu trebuie neapărat să se îmbrace în alb, este a doua căsătorie, a menționat Beatrice, iar verdele îi pune ochii și părul în evidență.

— Și? Cum ți se pare? m-a întrebat mama, emoționată.

Am strâns din dinți și am răspuns, cu toată tristețea pe care o resimțeam atunci:

— Da, e frumoasă, într-adevăr.

Mama și Christian s-au căsătorit sâmbătă, pe 13 septembrie, la cinci după-amiaza, la primăria din Adorno. Martorul ei am fost eu, iar al soțului, un prieten de-al lui, motociclist. Au fost vreo douăzeci de invitați: fără rude, doar prieteni. Îmi revin în minte rochiile de prost-gust, cu paiete, ale doamnelor, blugii rupți la genunchi și maiourile unor bărbați. Cei de acolo aveau o vârstă cuprinsă între patruzeci și șaizeci de ani, motiv pentru care singurii tineri eram eu, Niccolò și Beatrice. Cu toate astea, la cât de sobru ne purtam și la cât de educați eram, păream cei mai bătrâni.

Haosul s-a declanșat imediat. Împreună cu orezul, s-a aruncat sau s-a stropit cu de toate: baloane cu apă, frișcă, popcorn. Între noii soți trona, bineînțeles, Harley-ul lui Christian, decorat cu baloane și abțibilduri în formă de inimă. Am mers să mâncăm într-o *trattoria* din Rosazza. Meniul era compus din mămăligă umplută și tocană de căprioară, damigene cu vin roșu și spumant rosé. Nu cred că am mai văzut-o niciodată pe Beatrice să se distreze atât de tare: era amabilă cu toată lumea, făcea conversație, mânca și bea fără să numere fiecare îmbucătură; părea că adunătura aceea beată, de oameni atât de comuni, o înseninase. Chiar și eu, în ciuda tuturor grijilor, o țin minte ca o zi frumoasă.

La jumătatea serii, Christian s-a ridicat, s-a dus la claviatură și și-a dres vocea. A încercat microfonul:

— Doi, zece, doi, zece, probă de microfon.

A tușit cu solemnitate și ne-a cerut tuturor să facem liniște.

— Permiteți-mi să-i dedic soției mele o melodie.

Ea a roșit: era din nou numită așa. Toți am tăcut curioși. Până și familia care deținea restaurantul a tăcut. S-au redus luminile.

Christian a închis ochii și a început să cânte „Sally“:

Sally cammina per la strada senza nemmeno

guardare per terra

Sally è una donna che non ha più voglia

*di fare la guerra.*62

N-o mai auzisem până atunci, a fost emoționant. Sigur, abia când am ascultat-o în versiunea completă a lui Vasco Rossi, i-am înțeles adevărata valoare. Dar în seara aceea Sally era mama, iar Christian, trebuie să recunosc, era concentrat. Nu a greșit nicio notă. A fost singurul care a putut să mi-o dezvăluie așa cum e. Mama își ștergea lacrimile, machiajul pe care i-l făcuse Bea; se topea în timp ce el cânta: „Forse la vita non è stata tutta persa."63 M-a emoționat femeia aceea: Sally/Annabella, atât de anormală și de inocentă. M-am surprins privind-o cum se mișca într-o poveste care nu era deloc confortabilă, pe care n-o înțelesesem, n-o observasem, care îmi scăpase. Aplauzele au fost furtunoase, parcă nu se mai terminau. Toată masa s-a ridicat în picioare, la unison, ca după o premieră senzațională la Scala.

Apoi s-a întâmplat ceva inedit, atât de neașteptat, încât, pe moment, nici eu, nici fratele meu n-am priceput nimic.

Christian s-a întors la masă, a sărutat-o pe mama cu pasiune, apoi ea s-a ridicat. Spre mirarea tuturor, s-a așezat la butoane. Era vizibil emoționată, nehotărâtă, dar nu incomodată, știa ce face.

— Hai, mamă! am țipat atunci și eu, și Niccolò. Ce vrei să faci? Nu știi să cânți!

Ne-a ignorat. A mângâiat clapele, s-a lăsat ademenită, și-a apropiat buzele de microfon. A declarat:

— Și eu vreau să-i dedic o melodie soțului meu.

Christian nu părea surprins. Acum înțeleg că, spre deosebire de noi, el știa. A încurajat-o cu două fluierături. Inițial s-a încurcat, a ezitat, a luat tonul greșit, ori din cauza emoțiilor, ori pentru că erau zeci de ani de când nu mai făcuse asta. Dar apoi, a cântat „Stairway To Heaven", Led Zeppelin, din ce în ce mai bine. Era o altă Annabella, necunoscută copiilor ei, complet liberă, întoarsă în trecut. Am aplaudat-o emoționați, ea a plâns. Publicul i-a cerut un bis, iar ea s-a conformat. Niccolò a ieșit, trântind ușa. Eu cred că m-am dus la baie, nu mai știu, în orice caz, am plecat de acolo. În momentul acela mi-a fost clar, pentru prima dată, că nu noi o făceam fericită: eu, frate-miu, tata. Mereu fusese *altceva*.

Odată cu lăsarea nopții, ne-am mutat la Babylonia. Acesta a fost cadoul de nuntă al lui Niccolò: intrarea gratis pentru toți. Era sâmbătă: parcarea era plină de mașini cu numere de Milano și de Torino, iar coada de la intrare părea interminabilă, ca în plin sezon la Galeriile Uffizi. Acum eram suficient de mare să intru și să am pe cineva cu care să ies în oraș. Prietena mea Beatrice părea coborâtă dintr-un scenariu de film, toți se opreau s-o fluiere.

Vreau să subliniez, din nou, un aspect: nu era *frumoasă*. Dacă vă uitați la gura ei, în anumite fotografii, se vede că este puțin strâmbă. Ochii sunt superbi, dar, dacă nu sunt machiați impecabil, sunt puțin ieșiți în afară. Dar s-a comportat mereu ca și cum ar fi fost frumoasă, iar noi toți am crezut-o.

La Baby toată lumea care o vedea exclama mirată, toți comentau în urma ei. Eu purtam, ca de

obicei, tricoul meu cu „A“ de la anarhie, chiar dacă la nuntă purtasem o fustă mini și o pereche de sandale – fără toc –, ea, ca întotdeauna, a exagerat cu tocurile, cu mătasea, cu aranjatul: era complet din altă lume. Nu reușesc să-mi aduc aminte cu ce culoare era vopsită: devenise deja maura, era în perioada blondului platinat ori se făcuse șatenă cu șuvițe blonde?

Mi-ați putea spune să mă uit în albumul de la nuntă. Ei bine, nu există.

Îmi aduc aminte însă că, intrând cu mine în mulțimea aceea de creste, lanțuri și crampoane, mi-a zâmbit entuziasmată.

— Cred că am visat dintotdeauna să vin aici. De când mi-ai povestit prima dată, la baie, într-a IX-a. S-a uitat în jur și a adăugat: E minunat!

În realitate, era doar un cort izolat, în mijlocul câmpului, care nu era nici măcar în Biella, ci în Ponderano: trei mii de locuitori. Dar veneau să cânte acolo și din California, mașinile se strângeau din toate capitalele de regiuni, pline de adulți și de adolescenți, să asculte Blink-182, Misfits, Casino Royale sau Africa Unite. Baby a fost o legendă: dovadă că în provincie dorințele se îndeplinesc și că, dacă vrei, centrul universului poate să fie oriunde.

În seara aceea, cânta Punkreas; știam pe de rost toate melodiile de pe albumul *Paranoia E Potere*, am făcut *pogo* și am urlat ca niște nebuni în cortul acela. I-am văzut pe Niccolò și pe Beatrice îndepărtându-se, dar eram beată, așa că nu-mi mai păsa de nimic. Cât îmi place să mă lovesc de ceilalți, să cânt alături de străini aceleași melodii, să mă orbească lumina reflectoarelor, să-mi umplu nările cu fumul de marijuana. Cât de rău îmi pare că acum nu mai pot să merg în locul ăla.

Am făcut *pogo* ore în șir, până când mama m-a luat de braț și mi-a urlat în ureche:

— Vino afară! Trebuie să-ți zic ceva.

M-am dus, amețită, după ea. Afară, noaptea era călduță, câmpurile erau nemișcate. Cortul parcă vibra din cauza muzicii, dar tăcerea, vântul și greierii se auzeau mai puternic afară.

Ne-am așezat pe capota de la Alfasud, în lumina slabă a lunii. Mama a scos un cui din pachetul de Marlboro, l-a aprins și mi l-a dat. L-am luat chiar dacă nu fumam. Un singur fum a fost suficient ca să mă înmoi și să mă amețesc. În mașinile din jurul nostru, cu luminile aprinse, se vedeau cupluri încercând să se sărute sau prieteni încălzind hașiș. Mama a zis:

— A fost o zi perfectă, mulțumesc.

— Pentru ce? am întrebat, învingându-mi rușinea.

— Pentru că mi-ai fost martoră, deși ai un alt tată, pentru că ai venit la Biella în ciuda… Uneori îmi dau seama că mă urăști.

— Nu e adevărat, nu vorbeam serios când am zis asta.

— Elisa, nu trebuie să-mi explici nimic. Bunica ta venea să mă ia din Piazza Miagliano când ieșeam pe geam să mă văd cu primul meu iubit și mă târa de păr în casă, de față cu toată lumea. Dacă luam o notă proastă, adică tot timpul, mă bătea cu cureaua. Treaba cu menstruația mi-a explicat-o colega mea de bancă, pentru că de la mama n-am învățat decât cum să fac diferența între ciupercile bune și cele otrăvitoare și să culeg castane în pădure. Eu știu ce înseamnă să-ți vezi în părinți cei mai mari dușmani, mi-a luat ani întregi să-i iert. Dar acum știu cât de greu e să fii mamă.

Nu am mai putut să trag niciun fum, am lăsat jarul să cadă încet pe pământ, în timp ce lumina

lunii strălucea pe chipul mamei, mai frumos decât îl văzusem vreodată.

— De ce-mi spui asta?

Faptul că amândouă eram bete și fumaserăm cred că a contribuit la această conversație care, oricum, nu s-a mai repetat niciodată.

— Pentru că azi simt că sunt fericită, pentru că nu vreau să mai urăsc pe nimeni și nici să mă răzbun pe cineva. Și pentru că vreau să-ți spun ceva.

A luat cuiul, a tras ultimul fum și s-a întors spre mine.

— De multe ori îmi dau seama și îmi pare rău că am fost o mamă de căcat, că am greșit, că v-am făcut atâtea probleme. Dar să știi că te iubesc și te-am iubit întotdeauna.

La trei dimineața, după ce s-a terminat concertul, a început DJ-ul să pună melodii: pe unele puteai dansa, altele erau tehno. Pe ring mai rămăseseră doar câteva persoane și un singur cuplu care se ținea în brațe, cu obrajii lipiți: Christian și mama.

M-am uitat la ei de departe, stând pe un scaun, amintindu-mi cuvintele din „Sally“: *„Forse davvero non è stato poi tutto sbagliato.“*[64] Frate-miu și Beatrice umblau cine știe pe unde, invitații la nuntă deja dispăruseră. Eram din nou singură, într-un colț, dar acum nu mă mai simțeam nici marginalizată, nici goală pe dinăuntru: eram martor. I-am privit cum dansează și am înțeles că nebunia de a veni acolo fusese cea mai bună decizie, că sfârșiturile de săptămână le petrecea prin restaurante, pizzerii, pe la festivaluri și petreceri de partid, alături de Christian, că îl ajuta cu microfoanele și cu amplificatoarele. Uneori mai și cântau împreună, ceea ce reprezenta răscumpărarea unei vieți pe care o ratase. Și că el, nu tata, era omul potrivit pentru mama.

Au fost fericiți împreună treisprezece ani.

Apoi, în toamna lui 2016, Christian a murit de ciroză. Mama l-a îngrijit cu devotament până în ultimul moment. Și-a dat demisia și i s-a dedicat cu totul. Până la urmă, el a murit, iar ea nu și-a mai revenit niciodată.

Eu a trebuit să mă ocup de înmormântare, pentru că mama n-a fost în stare nici să se ridice din pat. Așa am descoperit adevăratul nume al lui Christian din cartea de identitate și profesia de „artist“ – cu adidașii lui Nike Air verde-fluorescent și codița blondă. Dar, gândindu-mă la cum râdea mama cu el, la cum se distrau prin sălile de dans din Valle Mosso, pot să spun că a fost, într-adevăr, un artist și că viața este, în mod fundamental, nedreaptă, altfel nu s-ar termina.

Scrisul înseamnă luxul de a salva, spunea cineva, așa că acum, în loc să mă ridic de la birou și să mănânc de seară, pentru că deja e târziu, mai stau puțin la calculator, savurez acest moment atât de frumos, în care i-am văzut dansând, el îmbrăcat într-un soi de smoching, ea, în rochia verde cu paiete, la Babylonia, în ringul pe jumătate gol, cu reflectoarele tot mai stinse. Scriu o frază în care Carmelo nu poate să moară, mama nu suferă și timpul curge mai departe, până la mine, așa cum sunt acum – singură, în tăcere. În prezent.

54 Moira Orfei (1931–2015) – actriță și vedetă de televiziune și, de asemenea, regina circului italian (n. tr.).

55 Vasco Rossi (n. 1952) – compozitor și poet, autorul melodiilor „Albachiara“ și „Siamo soli“. Este unul dintre cei mai cunoscuți cantautori italieni, dar și criticat pentru stilul său de viață și versurile melodiilor (n. tr.).

56 „Anima mia“ – melodie cântată de Cugini di Campagna, lansată în anul 1974 (n. tr.).

57 Personaj principal din romanul *Ti prendo e ti porto via*, de Niccolò Ammaniti (n. tr.).

58 Pipe africane pentru fumat canabis și tutun (n. tr.).

59 Mario Luzi (1914–2005) – poet, dramaturg, critic literar și traducător. Datorită activității sale culturale prolifice, a fost numit senator pe viață (n. tr.).

60 Pe numele său adevărat, Simon John Ritchie (1957–1979) – muzician englez și basist al trupei Sex Pistols (n. tr.).

61 Melodie a trupei Sex Pistols, lansată în 1977 (n. tr.).

62 „Sally merge pe străzi fără măcar / să se uite în jos / Sally este o femeie care nu mai are chef / să facă război“, în italiană. Melodie interpretată de Vasco Rossi, lansată în 1996 (n. tr.).

63 „Poate viața nu s-a pierdut cu totul“, în italiană (n. tr.).

64 „Poate, până la urmă, n-a fost totul o greșeală“, în italiană (n. tr.).

21

Îmbălsămătoarea

„Cum faci să devii Beatrice Rossetti? Nu ne-a explicat nimeni!“, „*De ce* Rossetti da și alte o sută de mii nu? De ce e așa specială?“ Sala era plină de fete de vârsta noastră, când eram la liceu. Ridică mâinile, amenințătoare, se agită pe scaune, *cer* un răspuns. Și dintr-odată izbucnește una dintre ele, cu părul roșu, mai îndrăzneață decât celelalte și mă demască: „Nu vedeți? Nici ea nu știe!“

De fapt, știu, dar nu pot să spun. Am răspunsul în capul pieptului, dar, oricât m-aș strădui, nu reușesc să-l pronunț. Simt cum mă cuprinde un freamăt, cum o prăpastie mi se cască în stern: se duce până în stomac și îmi strivește plămânii. Studentele se ridică toate împreună, o adunare de erinii65 cu părul vopsit se năpustește asupra mea. Mă trezesc.

Cred că acesta este visul care, de doi ani, se repetă cel mai des, adică de când Beatrice a fost invitată la o emisiune foarte populară și apoi nu s-a mai vorbit despre altceva decât despre ea, în toată Italia. În ziare, la coafor, la bar; în fața dozatorelor de băuturi calde colegii mei l-ar fi făcut să se simtă stânjenit chiar și pe Merleau-Ponty66 cu *Fenomenologia percepției*. N-am mai zis nimic, m-a mirat o înverșunare atât de mare: în acel interviu, în fond, Bea nu zisese nimic, nici despre sine, nici despre politică; nu vorbise despre valurile de imigranți, despre taxe, despre lucrurile cu adevărat importante. Însă apariția ei acolo, în acea primă seară, a atras un munte de ură. Care nu era nici invidie, nici resentiment, nici scârbă, nici dispreț. Era o iritare profundă.

Apropo de asta, îmi aduc aminte de o dimineață în autobuz: două doamne de vârsta mamei, foarte distinse, disecau cu ferocitate o revistă a cărei copertă expunea chipul lui Beatrice. Una din cele două îi băgase degetul în ochi și comenta iritată:

— Cine e în spatele ăsteia e un idiot.

— Clar, completa cealaltă, e o fufă.

Au tot continuat așa, cu acuzații și sentințe, ca și cum ar fi fost o criminală. Din păcate, am fost și eu martoră la discuția lor și mi-a venit să adaug: Da, asta aș putea-o zice eu, cel mult. Vouă ce v-a făcut? Nimic, nu știe să facă nimic, nu transmite nimic! Când au început s-o numească „târfă“ – ele, cu vocea calmă, în trenciurile lor, cu manichiura impecabilă – am simțit un impuls irezistibil de a mă ridica și a le face o scenă; de-a o apăra, pe ea, cel mai mare dușman al meu. Chiar nu înțeleg de ce nu îi putem ierta pe cei care se împotrivesc, cei care au succes. Sau poate nu știu eu, dar teama e o temă prea vastă, iar acesta nu este un eseu. Alea două trebuia să înceteze imediat, să-și schimbe tonul, ideile. Aș fi vrut să urlu la ele și să fac dreptate. Nu le-am zis nimic, n-am făcut altceva decât să-mi smulg cu dinții o pieliță.

Din acea noapte, *nimicul* a devenit nemulțumirea mea principală: trebuia să-l demontez, pentru mine, înainte de toate. Să înțeleg dacă, în spatele imaginii retușate de pe copertă, există o persoană reală.

Când Bea și cu mine ne-am întors de la Biella, pe 14 septembrie 2003, l-am găsit pe tata în bucătărie, în pijama, cu rama ochelarilor ruptă și lipită cu scotch. Nu venise să ne ia de la gară. Avea pantalonii pătați de cafea, era nebărbierit, cu ochii atât de roșii și umflați, de parcă nu

dormise nici o oră în acele patru zile.

A împins cu piciorul spre noi o cutie mare, cu toată aparatura lui de fotografiat păsările, spunându-ne că toate lucrurile alea nu îi mai foloseau. Nu ne-a întrebat nimic despre Biella, despre nuntă, despre mama, celălalt copil al lui. A mai adăugat doar că, de atunci înainte, nu mai aveam voie să-i folosim calculatorul, nici să intrăm în biroul lui, pentru că trebuia să se dedice unui anumit lucru trup și suflet. Dar că, în acea cutie, urma să găsim, vorba lui, „tot ce ne trebuie".

Bea și cu mine am cărat cutia sus, în camera mea, și ne-am închis acolo. Am ridicat încet capacul și am recunoscut imediat Contaxul, trepiedul pliat, teleobiectivul. Am rămas mute. Mi-am dat seama că ar fi trebuit să mă îngrijorez, să mă duc acolo, la tata și să discutăm. Dar n-am avut chef. Mi-am spus atunci că părinții sunt cei care trebuie să bată la ușă, să întrebe, să insiste, nu copiii. Bea țopăia entuziasmată, pe măsură ce descoperea conținutul cutiei:

— Uite, ne-a dat inclusiv laptopul!

Dacă stau să mă gândesc acum, poate chiar cutia aceea sau depresia tatei, împreună cu fondul de ten împotriva acneei, rujul cu gust de mere și toate becurile din casă care îi luminau chipul au dat formă vrăjitoriilor lui Beatrice.

Uit complet de mine: din acel sfârșit de septembrie și încă doi ani, până la sfârșitul liceului, cred că i-am făcut, probabil, vreo două milioane de fotografii. Dacă, la început, țineam Contaxul în mână până mă dureau degetele și eram de-a dreptul fermecată – ca să nu mai vorbesc despre ea, care se așeza la poză lângă vreo mătură sau îmbrăcată elegant și în papuci –, odată cu trecerea timpului, am început să facem progrese, apoi să devenim chiar pricepute.

Înainte de toate, eram extrem de atente cu orice elemente care și-ar putea câștiga dreptul de a intra în fotografie. Prin iarnă, deja nu mai făceam fotografii în cascadă, una după alta, la întâmplare, nerăbdătoare să le vedem, să le analizăm și să le lansăm în spațiul virtual. Eram mai răbdătoare. Am pus la punct ceea ce chiar și acum mă face să râd: o „ședință de studio", în care discutam cu acribie despre ședințe foto pe patul meu, despre granița dintre lumină și umbră, dezvăluire și mister. Mușcătura lui Gabriele de pe gât: umbră. Urmele unei crize de plâns – exagerată, după părerea mea – pentru un 7 la latină, în locul căruia credea că i se cuvine un 9: umbră. Volumul sânilor accentuat de noul sutien: lumină. Rujul „roșu hipnotic": lumină orbitoare. Fiecare detaliu devenea vârful unui aisberg: nu transmitea, ci, mai degrabă, *insinua* un secret. Pe acest front, recomandarea mea era decisivă:

— Bea, dacă înclini capul și te uiți fix la platan… Ia, ține foaia asta care pare o scrisoare. Hai, trebuie să *sugerezi* că ai fost părăsită.

Verificam și aparatul:

— Cu lumina asta, arată foarte bine.

— Dar n-o să arate prea melancolică? se interesa ea.

— Nu, o asiguram eu, diabolică, o să trezești compasiune, o să pară că s-a întâmplat ceva și o să se regăsească în tine.

În funcție de oră și de poziția soarelui, mutam piesele de mobilier, înlocuiam posterele. Asta îmi plăcea cel mai mult să fac: nu să fotografiez, ci să creez contextul. Bea se ocupa de partea vestimentară, se concentra pe combinații mereu noi, folosind aceleași haine, având în vedere faptul că banii pe care îi dădea tatăl ei erau doar patru-cinci sute de euro, nu miliarde. Între timp, eu studiam pereții, inventam planuri, scenografii când exagerate, când nostalgice: incipitul romanului pe care nu aveam curajul să îl

scriu.

Care era adevărul? Mă distram. Pentru că pe vremea aceea a experimentelor, noi două eram o echipă: ea personajul, eu autorul. Pierdeam ore întregi punând la punct o singură fotografie, un fragment întortocheat dintr-o poveste pe care doar eu o cunoșteam. Colegele noastre de clasă ieșeau cu băieții, mergeau la cumpărături, se giugiuleau, iar noi stăteam ore întregi închise în casă și reglam luminile sau retușam machiajul. „Îți strălucește nasul, mai dă-te cu niște pudră." Severe, pline de profesionalism.

Prietenia noastră a devenit un șantier. Scoteam perdele, făceam turnuri din scaune, schimbam chiar și douăsprezece ținute pe oră, organizam probe pentru spectacolul permanent în care urma să se transforme viața lui Bea. Exageram cu penele și cu țintele. Îmi aduc aminte și de o fotografie în lenjerie intimă, oricât de defocalizată și prost încadrată ar fi fost. Dar trebuia să îndrăznim, puteam să îndrăznim, la T, provincia Livorno.

Asta nu știu cele două doamne din autobuz: *nimicul* n-a fost lipsit de tandrețe. Cum a fost iarna aceea? Ianuarie 2004. Pe timpul nopții, ninsese foarte mult. Imediat ce ne-am trezit, Bea și cu mine ne-am dus la geam, mute de uimire în fața păturii aceleia albe. Orice zgomot era înăbușit de ger. Bea m-a luat în brațe:

— N-ar fi mișto dacă mă așez acolo, în chiloți și ghete de schi?

— Acolo unde?

— Sub platan.

Acela era singurul copac pe care îl aveam la dispoziție. Dar, așa cum mi-au arătat vecinele mele, celebra Kendall Jenner a avut aceeași idee genială, dar în grădina ei ninsă din Los Angeles, cu paisprezece ani mai târziu.

Am alergat în baie fără să mai luăm micul-dejun. Ea s-a machiat, eu am curățat obiectivul. Am ieșit în curte. Beatrice era goală, scufundată în omăt. S-a aplecat, a făcut bulgări de zăpadă, i-a aruncat spre mine. Tata se uita la noi din spatele geamului, dând din cap. Ce fac alea două? Niște zăpăcite.

Apoi și-a luat poziția. Încadrat bine, platanul putea la fel de bine să fie în Cortina sau în Saint Moritz. Ea stătea dreaptă ca o statuie, eu tremuram. Era doar un joc, al *nostru*. Iar eu mă lăsam prinsă în jocul acela pe care îl credeam inocent, nevinovat, pentru că o vedeam fericită. Am învățat să trăiesc, fără să-mi dau seama, cu o creatură ireală, dar în viață. Necunoscută, iubită.

Nu mi-am putut închipui nicio secundă consecințele iubirii mele.

Pe 22 februarie, Bea a împlinit optsprezece ani.

La nouă și jumătate m-am băgat în patul ei și am trezit-o. Era duminică, așa că aveam o zi întreagă la dispoziția noastră.

— Lasă-mă-n pace, a mormăit. Vreau să dorm.

În seara dinainte ieșise cu Gabriele. Au mâncat la Garibaldi Innamorato și apoi au stat cine știe pe unde, până la patru dimineața. Acum era rândul meu.

— Hai, ești majoră acum!

Am gâdilat-o. În cameră era foarte frig, iar geamurile erau acoperite de condens. M-am ridicat să

trag jaluzelele și am deschis geamul să intre soarele.

— E o zi fabuloasă, i-am zis, o să-ți fac cadou o ședință foto grandioasă.

Bea a deschis un ochi pe jumătate și mi-a spus dezaprobator:

— Doar asta îmi faci cadou?

— De ce? Gabri ce ți-a luat?

A scos o mână de sub plapumă, a agitat în fața mea inelarul pe care strălucea o lumină verde:

— Aur alb și smarald: trei salarii.

— A, chiar v-ați logodit, am comentat fără să mă emoționez.

A deschis, până la urmă, ochii.

— Și tu?

Nesimțito, m-am gândit. Eu nici măcar n-am salariu.

M-am dus în camera mea și m-am întors cu un pachet dreptunghiular. Beatrice s-a ridicat în șezut, cu privirea fixată pe cutie.

— Ce căcat, o carte!

— Deschide-o măcar.

A rupt hârtia și dinăuntru a scos o ediție cartonată din *Anna Karenina*, cea mai frumoasă pe care o putusem găsi, total neașteptat, în fundul singurei librării din T, întunecată și prăfuită, frecventată doar de pasionați sau de inadaptații ca mine. Mă costase banii de buzunar pe o lună întreagă.

— Și eu ce să fac cu cărămida asta?

De când revenise la viață, se oprise din citit.

— Ești nerecunoscătoare, uită-te la dedicația pe care ți-am scris-o.

— „Lui Beatrice“, a citit cu voce tare, „prietena mea, sora mea, viața mea. Pentru totdeauna.“

A zâmbit. Avea părul ciufulit și pijamaua roz.

— Și tu, *pentru totdeauna*.

Mai târziu, ne-am urcat pe scutere și ne-am dus la plaja neagră. Îmi aduc aminte bine momentul, pentru că a fost ultima dată când ne-am dus acolo. Bătea vântul, parcarea era goală. Am lăsat scuterele și am coborât pe o cărare acoperită cu iarbă-neagră, în josul stâncilor. Nu mai era nimeni în afară de pescărușii de pe coastă, cu aripile nemișcate în bătaia mistralului; feriboturile pluteau cu greutate în depărtare, spre Elba; lumina era perfectă.

Am ajuns la minele de fier. Am scos ghiozdanul, Contaxul și trepiedul acoperit de un material. I-am spus lui Beatrice să se descalțe, ea m-a ascultat fiindcă îi plăcea să se lase în voia imaginației mele. Îmi spunea că eu aveam ceva în plus față de fotografi, că făceam fotografii mai proaste, dar știam să scot *forța* din ea. Atât timp cât îmi permitea să o duc, din când în când, printre dărâmăturile unei fabrici abandonate, ale unei foste școli, să ne urcăm pe toate gardurile, să trecem dincolo de toate zonele interzise, puteam să fac din ea Anna Karenina, Madame Bovary, Sonia Marmeladova.

— Scoate-ți și șosetele, i-am spus.

Am înfășurat-o într-o pătură ca pe nou-născuți. I-am desfăcut părul, i-am șters cu degetele umezite de salivă creionul negru din jurul ochilor.

— Acum, așază-te lângă piatra aceea, în poziție fetală. Prefă-te că ești unicul supraviețuitor.

— Unicul supraviețuitor a ce?

— Cernobîl, o inundație, sfârșitul lumii.

— Ce dramatică ești!

A început să râdă: liberă, lipsită de orice grijă. Nu se mai oprea. Am păstrat toate acele fotografii cu ea developate, nepublicabile, lipite în paginile jurnalului meu. S-au învechit, așa cum se învechesc obiectele: din cauza amprentelor, pentru că sunt atinse prea des.

Când ne-am urcat înapoi pe scutere, era deja ora prânzului. În loc să ne întoarcem acasă, ne-am hotărât să mergem la Al Bucaniere, să mâncăm. L-am sunat pe tata să-l anunțăm și n-a obiectat nimic. Era complet absent în perioada aceea: nu conta dacă eram acasă sau nu; uitase complet chiar și de aniversarea lui Beatrice.

Dar, dacă ar fi să mă gândesc acum, era chiar bine să trăim așa: libere și date uitării.

Ne-am așezat la o masă: doar ea și cu mine, ca doi adulți. Am comandat o sticlă de vin, pe cea mai ieftină, și două pizza Margherita. Eram atât de fericită pentru noi, încât tot trecutul – desprinderea de Biella, schimbările bulversante ale mamei, moartea mamei ei – părea să fi avut un scop ascuns: prietenia noastră.

Așa că i-am expus planurile de viitor:

— Bea, noi două o să mergem la Bologna.

Ea, care zâmbea gânditoare cu paharul în mână, a tresărit.

— Lorenzo o să se mute acolo în septembrie, i-am explicat, dar eu nu pot să mă duc la el fără tine. Trebuie să vii, Bologna e un oraș superb, iar noi două suntem de nedespărțit.

Într-o secundă culoarea din obraji i-a pierit. Iar eu, în avântul de a-i impune proiectele mele, nu mi-am dat seama. Sau n-am vrut să-mi dau seama. Îmi doream cu atâta ardoare să cresc, eram atât de naivă:

— O să locuim împreună toți trei, o să mergem împreună la cursuri. Eu o să mă înscriu la Litere, tu? Te-ai hotărât?

Privirea îi era pustie. Ca și cum se golise de orice cuvânt, de orice vis, de orice dorință; era redusă la o formă de existență rudimentară. A început să se bâțâie pe scaun, ca un copil părăsit. Lumina de pe chip i s-a stins, ochii îi erau vrăjiți de ceva care nu aparținea lumii acesteia, nu avea legătură cu mine.

— Mă întrebi mereu, a început tărăgănat, ce vreau să fac mai departe. Ce vrei să te faci când vei fi mare? Ce vrei să te faci când vei fi mare? Habar n-am, nu mă mai întreba. Să fiu o ciobăniță? O prințesă? Ce vrei să-ți spun?

— Bea!

M-am speriat, am întins mâna ca s-o prind pe a ei și s-o readuc în lumea reală. Dar ea s-a întors, din nou, către sine. A mai luat o gură de vin și a ridicat din umeri fără convingere:

— Economie? Drept?

Au luat farfuriile cu pizza. Ca de obicei, mâncase mai puțin de jumătate. Distrusesem ceva: atmosfera de dinainte, intimă și lipsită de griji, dispăruse. M-am ridicat, cu pretextul că voiam la toaletă, și m-am dus în bucătărie să văd dacă aveau vreo prăjitură care să semene cu un tort. I-am improvizat o surpriză ca să îndrept situația.

Câteva minute mai târziu, la masa noastră, a venit un chelner cu un medalion de ciocolată pe care erau optsprezece lumânări.

— Pune-ți o dorință, i-am zis.

Bea a devenit serioasă, s-a uitat lung la mine, ca și cum acea dorință ar fi avut de-a face cu mine. Apoi a suflat în lumânări, eu am aplaudat-o și am alergat să o sărut. Stând la un centimentru de chipul ei, am implorat-o:

— Promite-mi că o să locuim împreună.

— Mai e mai mult de un an până atunci…

— Jură! Dacă mă trădezi, o să te urăsc toată viața.

Ea a zâmbit:

— N-ai să fii în stare.

Tata nu mai ieșea deloc, nu se ducea nici la serviciu. Cu excepția cămășilor, necălcate, pe care se forța să le poarte doar ca să treacă pragul Facultății de Inginerie cu un minimum de decență, purta doar vechile costume din poliester, uzate la genunchi și la coate, sub care se ofilea zi după zi. De multe ori, nici nu mai făcea vreun efort să se schimbe: rămânea în pijama. Barba lui o depășise pe cea a lui Osama Bin Laden, unghiile îi crescuseră, mirosul i se schimbase. Devenise o casă nelocuită care, încet-încet, este luată în stăpânire de mușchi și de plante agățătoare, în ruină.

A sosit primăvara și, odată cu ea, și gaițele. Dar el nu și-a mai umplut portbagajul Passatului, nu s-a mai dus în fiecare duminică într-un alt parc natural. A aruncat binoclul, ba mai rău de atât, a continuat să vegeteze în biroul lui, conectat mereu la internet. Vehicula idei de genul: „Internetul va salva democrațiile lumii, va scăpa lumea de ignoranță.“ Bea și cu mine credeam că se documentează, că se dedică unei cercetări monumentale despre revoluția internetului și efectele sale benefice asupra umanității. Nici vorbă. Aveam să descopăr curând că el era ocupat să stea pe chat, zi și noapte, să cunoască oameni noi, femei; obsedat de imaginea iluzorie a mamei.

De fapt, renunțase la tot. Eu găteam pentru toată casa, Beatrice punea și strângea masa. Trebuia să strigăm după el de o mie de ori ca să se desprindă de calculator și să ne onoreze cu prezența la masă. Și, când se întâmpla asta, nu scotea niciun cuvânt. De multe ori își lua farfuria în birou, cu scuza că trebuia să *lucreze*. Chiar își bătea joc de noi. El era adolescentul și noi, cele care țineam casa în picioare. Hainele lui murdare apăreau peste tot, grămadă. S-a apucat, la cincizeci de ani, de fumat, toate camerele miroseau numai a țigară. Ne-a făcut cunoștință cu o nouă platformă de bloguri și pagini personale, extrem de populare în America.

Să nu mă acuzați că fac publicitate giganților internetului: n-au ei nevoie de așa ceva. Mai mult de

atât, n-ar fi cazul: orice găselniță din 2004, cu siguranță, va fi fost uitată în 2019, așa cum doar pe internet pot să dispară lucrurile – *în mod definitiv*, fără să lase nicio urmă în sufletul nimănui. Dacă doamnele din autobuz și eriniile din visul meu cer un răspuns la întrebarea „ce mister se ascunde în spatele succesului răsunător al lui Rossetti?“, cel mai ușor ar fi să le spun că a fost vina exclusivă a acelei platforme și a tatei care, la fiecare șase luni, îi găsea lui Bea o nouă modalitate „de a-și face prieteni noi, de a se deschide lumii, de a străpunge noi orizonturi“.

Rezultatul: am început să vegetăm și noi în camera noastră.

Beatrice a început să-mi zică nu: la plaja neagră, la fabrica de hârtie abandonată, la bârlog. A încetat să mai fie personajul meu. Pentru că acum fotografiile se puteau încărca mult mai ușor, iar spațiul în care se publicau era mai vast. Cuvintele au devenit doar niște accesori, reduse la expresia „e mișto“.

Pentru Beatrice, îmi dau acum seama, acela a fost punctul de cotitură.

A ales o culoare atrăgătoare pentru fond: roz-prăfuit, un titlu de bestseller: „Jurnalul secret al unei eleve de liceu“. Care, evident, n-avea niciun secret. Erau doar o mulțime de tâmpenii pe care le născocise cu mine, cu efect garantat, ispititor și, dacă tonul pe care îl folosesc acum pare că debordează de ură, motivul este că repercusiunea imediată a celui de-al doilea blog a fost închiderea celui dintâi.

„Bea&Eli“ a fost condamnat la dispariție. În dreptul unei pictograme, în dreapta sus, scria: „Vrei să ștergi blogul?“ Două opțiuni tranșante: da, nu.

— Da, evident, a răspuns Beatrice, vreau să-l distrug pentru totdeauna, să se dezintegreze.

Nu m-a consultat, a dat click și gata. Oricum, eu nu scriam acolo niciodată, nu contam deloc. M-a eliminat. Iar pe mine, în mod paradoxal, m-a deranjat.

Noul blog, deși vorbim, totuși, tot de numere nesemnificative, avea mai multă vizibilitate. În casele din Italia, inclusiv în provincie, au început să apară din ce în ce mai multe firme de telefonie mobilă care instalau routere ADSL. Pe web circulau tot mai puțini scriitori aspiranți de vârstă medie și tot mai mulți tineri hotărâți să atingă succesul: prin muzică, provocări, în sutien și chiloți. Bea a început să țină cont de reacțiile celorlalți: pozitive, negative, nu conta. Esențial era ca internauții, odată ajunși la ea, să nu mai navigheze în altă parte. Adio, eșarfe negre, machiaj stricat, futurism și fotoromane.

Acum, ori de câte ori se întrerupea din teme, mă întreba:

— Eli, mai facem două poze?

Iar eu începeam să mă enervez. Aveam deja un mort în camera de lângă, iar acum se îmbolnăvea și ea. Am înțeles care era zâmbetul cel mai potrivit, cum trebuia să fie fotografiată: din față, din profil. Am calculat toate preferințele, am făcut toate socotelile. Trebuia să respectăm, așadar, niște parametri de fericire și de frumusețe foarte rigizi, o claritate specifică, la limita imposibilului.

— Bea, e prea falsă.

— Dar asta merge, nu tâmpeniile tale artistice!

Dramele de dinainte lăsau loc unor zâmbete fără poveste, luminilor calculate la rece, discuțiilor seci despre combinarea hainelor. În locul Kareninei, trebuia să pun la punct o Barbie. Mă plictisea la culme, mă enerva. Dar ea ținea morțiș să facă asta. Și eu? Eu o iubeam.

Bea a început curând să-mi ceară fotografii și în afara școlii, la coafor, la bar, în timp ce se prefăcea

că gustă dintr-un cornet pe care, apoi, îl mâncam eu. Dacă nu aveam Contaxul cu mine, îmi spunea să folosesc telefonul: al ei, pentru că al meu era în continuare unul preistoric. Dacă vedea un leagăn, se așeza pe el și începea:

— Fă-mi o poză!

Urca pe scuter:

— Hai, fă-mi poză!

Își cumpăra o gumă, sărea peste o baltă, orice tâmpenie trebuia însoțită de o poză. Orice metodă de înghețare a vieții a devenit obsesia ei.

Seara, după cină, stătea până la miezul nopții să analizeze și să șteargă imagini din ziua care tocmai se terminase. Se studia ca și cum ar fi evaluat o necunoscută, una în care nu putea avea încredere. Apoi, mă certa: „Aici are o umbră pe frunte, cum ai putut să nu-ți dai seama! Aici are ceva între dinți!" Acea a treia persoană era ea sau poate nu mai exista deloc.

Eu, în loc să tai totul de la rădăcină, am lăsat această situație să capete proporții. Mai rău, am contribuit și eu la ea. Vă rog să nu pierdeți din vedere eficiența, precizia milimetrică cu care Rossetti, oriunde și în orice moment, își ia telefonul sau pe cel al unui fan, îl întoarce către sine și declanșează obiectivul. Să vă uitați atent: rotația încheieturii, poziția degetelor, înălțimea la care ține bărbia, lumina, fiecare element are un singur scop: acela de a construi mitul lui Beatrice. A fost necesar un antrenament asiduu. Spontaneitatea ei este consecința rigorii mele. Ea s-a ocupat să-mi judece foarte aspru modul în care scriu, iar eu i-am întors favoarea.

Dar mai este un răspuns, mai puțin superficial decât blogul, de care acum îmi dau seama. Se referă la momentul acela de transpunere din pizzerie: „Ce vrei să te faci când vei fi mare? Ce vrei să te faci când vei fi mare? Habar n-am, ce vrei să-ți spun?"

Era 17 aprilie când, pentru prima dată, Beatrice mi-a cerut agenda.

— Ți-a dat-o ție?

Am înghețat. Propoziția era eliptică și subiectul nu mai fusese pomenit de atât de mult timp, încât devenise de nerostit.

Poate am căscat ochii mari, sper să nu mă fi albit cu totul la față. În orice caz, Bea nu și-a dat seama.

— Știu că e absurd, a continuat, dar m-am gândit la toate variantele. Am scotocit prin toată casa, Eli. I-am întrebat și pe frații mei, pe tata, chiar și pe Enzo. Nimic, pur și simplu a dispărut.

Îmi aduc aminte de tăcerea mea opacă, aproape palpabilă.

— Nu se poate s-o fi aruncat: acolo erau toate contactele, toate adresele, numerele de telefon primite la cine, la petreceri, invitații, cadouri… Era *munca de-o viață*!

Stăteam una lângă alta în fața calculatorului, la mine în cameră, după ce ne întorseserăm de la o ședință foto deosebit de reușită, în micul port turistic din Punta Ala. Ne-am prefăcut că unul dintre iahturile ancorate era al nostru și echipajul, având în vedere faptul că proprietarul rus lipsea, ne-a lăsat să urcăm și ne-a ajutat cu scenografia.

— O vezi pe asta? A arătat spre ecran. Dacă ar ajunge la persoanele potrivite, m-aș întoarce pe

podium. Apoi la concursuri, la publicitate: i-aș zdrobi pe toți.

Îmi aduc aminte cu câtă viclenie îmi bătea inima, aveam buzele lipite și mă tot întrebam în sinea mea: Să-i spun? Iau scaunul, mă urc și dezgrop agenda din praf? Te-ar ierta, Elisa, pentru că ar fi atât de fericită. Ce te costă?

Nu, a decretat corpul meu. Conștiința, poate teama. Mâinile mi-au amorțit de încordare, am debitat câteva aiureli. Mă văd din nou acolo, lipită de spătar, mică. Mai ales că acum sunt sigură: dacă i-aș fi dat-o înapoi, Beatrice ar fi participat la două trei prezentări și apoi n-ar mai fi fost nimic. Vreun articol scurt în ziarul local, o eșarfă de miss de atârnat pe perete, într-o sufragerie normală, luată cu un împrumut de la bancă. Nu i-am zis nimic.

Beatrice s-a uitat la părul ei cu șuvițe roz, la fusta și la bluza cu dungi albe și albastre, de marinar, la picioarele goale și zâmbetul suav, la prova acelei bărci care, dacă îmi aduc bine aminte, se numea *Black Star*. În final, a dat verdictul analizei:

— Par fericită.

— Da, m-am grăbit să-i confirm, arăți foarte bine.

— Astăzi se face un an.

Un an? N-am înțeles. Bea a închis ochii, s-a chinuit să-și rețină lacrimile. Un an de la ce? Când am înțeles că se referea la moartea mamei ei, m-am urât. Am luat-o de mână; a ei era caldă, a mea înghețată.

— Dar par fericită, nu?

S-a întors spre mine, îmi aștepta confirmarea. Ochii ei erau plini de lacrimi. Nu mai încerca să zâmbească, să disimuleze. S-a aruncat la mine în pat și a rămas cu privirea fixată în colțul din dreapta al tavanului, chiar deasupra ascunzătorii. Pentru prima dată după înmormântare, într-o discuție pe care n-am uitat-o niciodată și pe care o să mă străduiesc s-o redau integral în cele ce urmează, Beatrice mi-a vorbit despre Ginevra.

— A descoperit că o înșală înainte să te cunosc pe tine, la Sirena. Eram într-a VII-a, Costanza, la liceu, Ludo, a făcut o pauză să calculeze, în școala primară. Ne jucam la etaj. Era iunie, dar ploua. Ludo scosese Twisterul, pentru că voia să-l arunce, și Costanza i-l smulsese din mână și începuse să se prostească. Ne încâlceam corpurile deasupra cercurilor albastre și roșii, le știi nu? Și la un moment dat am auzit scandal, niște urlete complet neomenești. Am alergat toți trei jos și am găsit-o pe mama atât de…

Nu găsea cuvântul potrivit.

— …abandonată. Era căzută pe jos, în bucătărie. Stătea cu picioarele într-o poziție atât de ciudată, încât păreau rupte. Strângea în mână telefonul mobil al tatei – a surâs cu dispreț –, îl uitase el pe raftul din baie. Repeta întruna: „Știam eu, știam eu, știam eu.“ Se tăiase la deget cu un ciob de farfurie. Îmi aduc aminte și acum urmele de sânge de pe ciorapii ei de nailon. Unii negri, subțiri, cu dungă la spate, ca Marilyn Monroe. Era de-a dreptul urâtă.

A spus asta, s-a întrerupt, uimită cum de a putut să-i scape o astfel de obscenitate. S-a corectat:

— Mama a fost întotdeauna extrem de elegantă, tânără și la cincizeci de ani. Dar, de data asta, parcă îmbătrânise. Ca și cum fața și părul ar fi arătat, dintr-odată, adevărul. Ne-a văzut și n-a făcut

nimic să se acopere, să se ascundă. Dimpotrivă, a urlat la noi: „Tatăl vostru mă înșală cu una de douăzeci de ani, ați înțeles? Se fute cu o tinerică.“ Ca și cum ar fi fost vina noastră.

Beatrice s-a ridicat, nu putea să stea locului. A început să se plimbe prin cameră, de colo-colo, ca un animal în cușcă, neștiind unde să se ducă.

— Cu siguranță nu era în apele ei. Altfel n-ar fi spus niciodată mama un cuvânt precum „fute“. Mi-a venit să mor; îmi închipui că la fel s-au simțit și Costanza și Ludo. Probabil că, după acel cuvânt, ne-am schimbat cu toții. În fine! Mama ne-a și pus la curent cu toate detaliile: hoteluri, pauze de prânz, felații, orgasme. Cu mențiunea că noi eram copii: nu puteam să auzim acele lucruri, dar nici să plecăm de lângă ea. Probabil ne-a citit atunci vreo douăzeci, treizeci de mesaje. După mine, ni le-a citit pe toate. Mă gândeam în sinea mea: „Mamă, gata, lasă telefonul ăla.“ Dar acum o înțeleg: ne avea doar pe noi. Nici prieteni, pe nimeni, o viață întreagă dedicată familiei și noi, oricum, habar n-aveam ce e aia o felație. Intuiam doar că implică un dezastru. În final s-a ridicat, a aruncat cu telefonul de pereți și a vomitat în chiuvetă. A luat mătura și a început să curețe. Costanza a ieșit plângând și am auzit-o fugind pe scuter, Ludo s-a închis în cameră. Am rămas doar eu cu ea.

De ce? m-am întrebat. De ce ai rămas tocmai tu? Și de ce îmi povestești toate astea? Eu te-am scutit de detaliile astea, despre cum mama mă lăsa baltă și, când se întorcea, mirosea a alcool și, odată, când și-a ieșit din minți, mi-a lăsat și o cicatrice. Bea stătea cu tâmpla lipită de fereastră, uitându-se afară, fără să privească la nimic.

— Am întrebat-o: „Vrei să-l părăsești pe tata?“ Tocmai terminase de dat cu mătura. Nu mi-a răspuns imediat. Întâi s-a dus să-și aranjeze părul, și-a refăcut machiajul și, când s-a reîntors, aproape tânără din nou, mi-a răspuns: „Glumești?“ A zâmbit, privindu-se în oglindă. „M-a înșelat, nu m-a pus nimeni pe nicio copertă, pe podium la Miss Italia: el a vrut cel puțin trei copii. Dar cine știe, Beatrice, cine-și închipuie? Ne plimbăm cu Mercedesul, nu? În vacanțe plecăm în Sardinia, am fost la Billionaire să bem un aperitiv…“ S-a dat cu roșu și și-a lipit buzele într-un sărut atât de puternic, încât mi-l aduc aminte și acum și mi-a spus: „Realitatea n-are nici cea mai mică importanță. Ci modul în care suntem percepuți contează: cum ne văd ceilalți, ce îi lăsăm să-și imagineze. Par fericită, nu? Măritată și fericită. Și tu, uneori, mi se pare că ești fiica perfectă.“

S-a întors din nou spre mine. Am recunoscut, sub frumoasa mască de machiaj, suferința. Care era mai veche decât crezusem, ivită chiar dinainte de naștere. Provenea din Latina, din anii ’50, din filmul acela al lui Luchino Visconti cu Anna Magnani: *Bellissima*. Și în urmă, până la Medeea, până în negura timpului.

— Nu m-a acceptat niciodată, Elisa. A arătat cu degetul, cu indiferență, spre imaginea ei. Nu a avut niciodată timp să-mi spună asta și nici curajul necesar, dar așa e. Doar când îmi făcea poze și îmi spunea să stau nemișcată, să nu spun nimic, să nu respir, să nu exist, doar în momentele acelea mă simțeam *iubită*. Sau când răsfoia un album de Crăciun, din vacanțele de vară și îmi zicea plină de entuziasm: „Ce frumoasă ești!“ Nu mie, ci fetei din poză. Care cine naiba e? m-a întrebat plină de furie. O fantomă? O iluzie prinsă pe peliculă? Că nu sunt eu, asta e sigur. Eu sunt fiica cea adevărată, care o enerva, plină de coșuri, cu părul creț și neîmblânzit. Însă ea e fiica ideală, fiica la care a visat mereu.

S-a liniștit, ca și cum și-ar fi revenit după o febră mare. Și-a șters lacrimile, s-a uitat împrejur ca să găsească un punct de reper. S-a așezat înapoi lângă mine, dintr-o mișcare a postat fotografia în care vântul îi sufla prin păr, pe *Black Star*.

Eu eram complet paralizată. Nu reușeam să respir bine, plămânii se dilatau cu dificultate, pentru că erau striviți sub piatra de moară pe care ea tocmai o așezase acolo. Ea, însă, privea fix în ecran, cu un

aer de sfidare. Aștepta ca lumea din afară să comenteze sub poză, la fel cum fac pisicile cu șoarecii: mereu la pândă, de la distanță.

„Realitatea nu aparține în mod definitiv niciunei percepții anume“, scrie Merleau-Ponty în *Vizibilul și invizibilul*, în acest sens ea este *întotdeauna mai departe*.[67]

În mai puțin de o oră au sosit vreo zece insulte: „Cu cine ți-ai tras-o?“, „Numai curul e de tine, n-ai creier deloc“, „O narcisistă“. Lui Bea nu-i păsa deloc: numărul de vizitatori creștea, era invidiată. Doar asta conta. Din orice provincie, din orice țară, curenții carstici ai internetului conduceau deja către iluzia ei, universul începea să se organizeze în jurul minciunii ei, în timp ce adevărul rămânea *departe*.

De atunci înainte – înțeleg asta abia acum, din păcate – nu a făcut altceva decât să se mascheze, și-și construiască o identitate, să se îmbălsămeze. Odată cu schimbarea de epocă, împreună cu difuziunea noilor mijloace de comunicare, oricare dintre noi era forțat să facă asta. Doar că ea a fost cea mai bună. Orice strat de fond de ten în plus, fiecare haină sau bijuterie nouă erau încă un strat de uitare, o îndepărtare de esență, un acoperământ. O piatră pusă deasupra…

Ceea ce nu avem curajul să spunem.

Spune tu, Elisa, dacă tot ești aici și o cunoști atât de bine.

Refuzul.

65 Divinități ale infernului în mitologia greacă (n. tr.).

66 Maurice Jean Jacques Merleau-Ponty (1908–1961) – filosof francez, adept al fenomenologiei, a pus bazele filosofiei existențialiste, alături de Sartre (n. tr.).

67 Maurice Merleau-Ponty, *Vizibilul și invizibilul*, traducere de Livia Cătălina Toboșaru și Delia Popa, Editura Tact, Cluj-Napoca, 2017, p. 63 (n. tr.).

22

O iubire de provincie

De câteva capitole îi neglijez pe băieți și nu e corect. „Trebuie să reintroduci prezențele masculine în viața ta, Elisa“, a declarat psihanalista acum trei luni, „te legi din ce în ce mai strâns de un vid interior, de aceleași figuri feminine care te-au blocat. Îți sufocă vocea, vocea *ta*! Trebuie să te eliberezi de ele!“

Din momentul acela, nu m-am mai dus la consultații. Atunci nu am vrut să recunosc, am urcat înapoi spre Via Zamboni bombănind: „Prezențele masculine din viața mea au făcut suficient rău. Și suta aia de euro pe care v-o dau, doamnă doctor, îmi folosește mie mai mult: nu e ca și cum aș avea milioane de dat, ca Rossetti.“

Apoi s-a întâmplat ce s-a întâmplat și m-am apucat de scris. Fără ambițiile literare care se cuibăriseră în Elisa din școală, doar presată de nevoia stringentă de a înțelege și de a lua o decizie. Dar, dacă mă mai uit din când în când la paginile pe care le-am așternut, zi și noapte, îmi dau seama: Beatrice, mama ei, mama mea există peste tot, au rămas suspendate în sufletul meu și mă cuprind ca o plantă agățătoare. E groaznic. Trebuie să reintegrez prezențele masculine imediat, să le reiau de unde le-am lăsat: așteptându-ne pe Bea și pe mine să ne întoarcem de la Biella, într-a XII-a.

Infidela, bineînțeles, nu a mărturisit nimic: a reînceput să doarmă sâmbătă noaptea în mansarda lui Gabriele, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, să iasă cu el, să se joace de-a iubiții. Apoi, în momentele de plictiseală, făcea schimb de mesaje cu frate-miu. Știu asta pentru că le-am citit pe ascuns, în timp ce Bea făcea duș. Conținutul lor era la limita pornografiei: ți-aș face asta și ailaltă; el făcea greșeli gramaticale, ea se prefăcea. „Te-am visat…“ Fotografii indecente amestecate cu declarații de dragoste, un contrast foarte incitant. Începuseră să-și creeze tot soiul de scenarii: „Hai să ne întâlnim undeva la mijloc: în Parma sau la Florența“ – nici geografie nu știau – și „Hai să ne căsătorim!“.

Dar el era la Biella și ea la T. Frate-miu deja era un neisprăvit, avea permisul ridicat pentru conducere în stare de ebrietate, iar Bea se antrena să devină capitalista perfectă care e astăzi. În decurs de câteva luni, acest schimb intens de SMS-uri s-a atenuat, emoțiile pentru telefonul de la miezul nopții s-au disipat. Către final, el suna și ea îi închidea telefonul în nas, se băga sub pătura mea, căscând, ca să-mi ureze noapte bună. Eu jubilam pe margine: Niccolò, ce impresie ai avut tu, că o să-mi iei locul?

Ce se întâmpla cu mine între timp? În aprilie 2004 m-am prezentat la cabinet și i-am cerut ginecologului de serviciu să-mi prescrie anticoncepționale. Ajunsesem la optsprezece ani, dar în viața mea nu se schimbase absolut nimic: locuiam cu tata, mă duceam la școală, Lorenzo nu venea cu niciun inel. Nu-mi mai rămăsese decât să dau un sens noii mele vârste, printr-o cucerire farmacologică și feministă care, însă, în capul meu, căpătase o semnificație opusă progresului: mă ținea legată de logodnicul meu.

Speram să încep să mă îngraș, să am cine știe ce repercusiuni grave asupra sănătății mele, să pot să-l leg pe Lorenzo de mine pentru totdeauna, printr-un sentiment de vină care să apară înainte de plecarea lui la facultate. Când i-am comunicat evenimentul, cu emfază, punând accent pe datoria imperioasă de a lua pastila în fiecare seară, fără să uit niciodată de riscurile de tromboze, el nu a mișcat nicio sprânceană. Doar a respirat ușurat că nu mai trebuia să-și mai pună prezervativul și a schimbat subiectul. N-a înțeles valoarea epică: îi dădusem drept de exclusivitate asupra corpului meu. Și nici

speranța prost mascată că, ducându-se la Bologna, înconjurat de fete de oraș, o să-și înăbușe imboldul de a mă înșela și o să le zică: „Elisa ia pastila, nu pot."

— O să mă întorc la fiecare două săptămâni, mi-a promis.

În mai, cu examenul de bacalaureat care bătea la ușă, mi se întâmpla să izbucnesc în lacrimi și să-l implor:

— Dar chiar nu poți să vii în fiecare weekend? Două săptămâni e exagerat de mult!

Eram disperată și am continuat:

— Vreau să vin cu tine, o să renunț la liceu, o să muncesc în timp ce ești tu la cursuri.

— Eli, râdea de mine, câteodată mi se pare că n-ai minte deloc.

Chiar și astăzi, dacă mă întorc în T și mă opresc să schimb o vorbă cu cineva care a fost la „Pascoli" în anii aceia, Lorenzo e menționat de fiecare dată drept „cel mai mișto tip din școală". Campion la înot, absolvent cu nota 10, dar „orice, mai puțin tocilar", cu poezii publicate în ziar, regele incontestabil al chiulurilor, al protestelor din piață, blond ca Brad Pitt și cuplat cu *Biella*?

Asta era un mister complet, inclusiv pentru mine. Și nu e nimic mai rău decât să fii cu o persoană pe care crezi că nu o meriți. Eram gata să renunț la studii, să mă trezesc la patru dimineața ca să descarc fructe în piață sau să înregistrez pariurile de cai la Snai, să mă întorc acasă frântă, după munca în ture, dar încă suficient de în putere ca să mă apuc de făcut curat, de gătit și să-l primesc cu toate onorurile la întoarcerea de la cursurile Facultății de Inginerie. Un viitor la care până și bunica s-ar fi împotrivit, dar eu eram gata să îl îmbrățișez.

Dar, hai să fiu complet sinceră, ce mare lucru sacrificam? Vreo carieră strălucită? Să fim serioși. Eu n-am fost niciodată Beatrice. Toată această dorință de a cuceri atenția lumii, de a fi văzută nu m-a inspirat niciodată. Umanitatea n-ar fi pierdut absolut nimic dacă eu m-aș fi închis în casă, să calc rufe. Mi-ar fi fost suficient să mai citesc, din când în când, un roman bun, între două mașini de spălat. Lorenzo, însă, mă încuraja:

— Prietena ta înapoiată o să ajungă cel mult la *Big Brother*, să-și etaleze curul pe-acolo și să se îmbete când se stinge lumina. Are numai căcaturi în cap și țâțele puse, pe deasupra.

— Nu sunt puse, nasul e făcut.

— Cui îi pasă? Tu, Elisa, ești aia cu creier. Tu o să devii prima femeie președinte a țării. Eu și cu tine o să facem un partid împreună, o să facem o revoluție ca Marx și Lenin.

Lăsând glumele la o parte, învăța ca un nebun. Începuse să se închidă în bibliotecă în fiecare după-amiază, inclusiv sâmbăta, și eu cu el. Nu mă mai întorceam acasă la prânz: oricum, nu era ca și cum m-ar fi așteptat cineva. Mumia tatei? Cealaltă mumie a lui Beatrice obsedată de poze? Amândoi deveniseră niște fosile, stăteau pe internet toată ziua.

După școală, eu și Lorenzo făceam o oprire scurtă la pizzeria din Via Pisacane, apoi, de la ora trei și până când se închidea, stăteam la masă, cot lângă cot, în sala de lectură. Fiindcă întotdeauna eu terminam prima, îmi petreceam restul timpului inspectând rafturile, căutând romanele pe care mi le recomanda Marchi. Totul datează din perioada aceea, în care am descoperit că scriitorii, ca să devină mai buni, nu trebuie neapărat să moară. Puteau să și rămână în viață, la fel ca Roth[68], McCarthy[69] și, mai ales, Agota Kristof[70].

Când am început *Trilogia gemenilor*[71], am simțit imediat că ajung într-un loc extrem de cunoscut. Vocea narativă era la persoana întâi plural. Exprima o simbioză, un amestec voluptuos și letal între două persoane. Fosta mea psiholoagă ar fi, azi, în culmea fericirii, dacă m-aș întoarce la ea cu această dovadă. Am recitit acel roman de nu știu câte ori, fermecată de morbiditatea celor doi gemeni care făceau aceleași gesturi, gândeau aceleași lucruri și, de fiecare dată când ajungeam la pagina la care se despărțeau, izbucneam în plâns. Nu, asta n-o să mi se mai întâmple niciodată, mie și lui Beatrice. Noi o să îmbătrânim împreună, îmi tot repetam. Pentru că, vedeți, eu o criticam deja. Chiar de atunci, mi se părea că lucrurile de care se ocupa ea – chiloți, farduri – sunt lipsite de substanță, în timp ce pasiunea mea – sondarea spiritului uman prin literatură – era cea mai profundă din lume. Cu toate astea, ea avea o putere: aceea de a străluci, de a arăta așa cum și-ar dori orice fată de pe pământ. Și, în același timp, de a purta cu ea, adânc îngropat, întunericul de care știam numai eu, pe care numai eu i-l împărtășeam.

Spre seară, tot studiul acela exagerat ne făcea extrem de excitați. Ne ridicam dintr-odată și ne duceam direct la baie să ne dezbrăcăm. Biblioteca din T era casa noastră. Un loc uitat de societate, unde nu venea mai nimeni, cel mult vreun pensionar, pe jumătate surd, ca să răsfoiască ziarele. Puteam și să urlăm. Pentru că septembrie 2004, în capul meu, coincidea cu apocalipsa: perspectiva de a rămâne în T fără Lorenzo mă neliniștea. Nu am crezut niciodată în iubirile la distanță, mai ales în poveștile de provincie, crescute în spații strâmte, obișnuite cu frustrările. Orașele mari le distrugeau, le risipeau. Și cu cât momentul despărțirii se apropia, cu atât mai des îl târam pe Lorenzo în baie, îi scriam versuri de dragoste de care îmi e rușine. Nu mă gândeam la nimic altceva, neglijam orice altceva și pentru prima dată media mea la școală a fost mai mică decât cea a lui Beatrice.

L-am însoțit pe Lorenzo la toate cele trei probe scrise, am stat ore întregi în fața liceului „Pascoli“, urcată pe Quartz, cu fața spre mare; sigură că, fără el, nu valoram nimic. Am asistat la oral: prezentarea extraordinară a unei lucrări cu titlul „Comunismul între filosofie și istorie“. L-am ascultat mândră pe micul meu Togliatti[72] cum proclama necesitatea unei societăți libere și drepte, în care toate diferențele exterioare erau desființate: de gen, de clasă și doar creativitatea triumfa. Politica, la fel ca dragostea, era un subiect fragil în provincie: adevărată, dar naivă. A luat notă maximă, iar eu, evident, când s-au afișat rezultatele la avizier, m-am lipit de el ca o primă-doamnă. După asta a început vara.

Ultima vară împreună: puteam să jur.

M-am dedicat lui, zi și noapte. La plajă, în pădurea de pini, în fiecare seară într-un alt sătuc din regiune: Sassetta, Suvereto. Petreceam multe din acele ore la soare, fără umbrele sau cremă de protecție, așa că m-am umplut de pistrui și am început să mă cojesc. Aveam mereu părul plin de sare. Nu mă mai întorceam acasă, nu mai dormeam. Ne aruncam pe scaunele date pe spate ale Golfului, devenit o cocină, de-a lungul canalelor de scurgere de pe câmpuri, cu geamurile coborâte, din cauza căldurii, temându-ne mereu că putea să vină cineva să ne spioneze, iar pe timp de noapte, cu țânțarii care ne mâncau de vii. Dar ce boală fantastică!

Ajunseserăm să trăim doar în costumele de baie, să ne clătim cele patru cârpe pe care le aveam pe noi furișându-ne în campinguri, amestecându-ne cu turiștii, profitând de toaletele demne de acest nume. Mai treceam pe acasă doar ca să cerem bani sau să ne spălăm așa cum trebuie. Profitam de aceste drumuri și ca să devastăm cămările sau ca să mai încărcăm o mașină de spălat cu chiloți. Supraviețuiam doar cu pizza mâncată din cutii de carton și înghețate cu fructe, cu sticle cu vin roșu la doi euro. „E doar un an, Elisa, ce vrei? Apoi o să vii și tu la mine.“ Făceam noaptea baie în lacurile calde din Saturnia. În Cala Violina ne-am ars la soare. Din când în când uitam să iau anticoncepționalele: ce mai conta, din moment ce, oricum, în septembrie, urma să mă sinucid?

Pe 30 august 2004 am terminat InterRailul prin Lazio și Toscana, cu benzină de zece euro pe zi și

pe 1 septembrie, Lorenzo a urcat în trenul spre Bologna, iar eu m-am întors acasă ca o cerșetoare: cu rochia de vară plină de găuri, fața arsă, mirosind a stâncă acoperită de alge. Am ajuns la timp cât să mă arunc sub duș și să-mi pun ceva curat pe mine. Beatrice ne-a convocat pe mine și pe tata în bucătărie. S-a uitat la noi atent. Era elegantă, avea tocuri înalte, unghiile date cu ojă, părul proaspăt întins cu placa. Tata și cu mine arătam ca două epave.

— Eu mă mut la Gabriele, ne-a comunicat și a adăugat zâmbind: Acum sunt majoră, nu mai poate nimeni să-mi interzică asta.

Am crezut că mor. Am sărit pe ea, în timp ce băga în ultima valiză laptopul pe care ni-l făcuse tata cadou și Contaxul lui, am prins-o de umeri, nu știam dacă să o bat sau să o iau în brațe. M-a dat la o parte. Atunci am deschis un troller care era deja gata și l-am răsturnat pe tot pe pat, la fel cum făcusem, pe vremuri, cu mama.

— Nu poți să mă părăsești, nu poți să mă părăsești! am urlat la ea plângând. Nu, nu și tu!

Ea, foarte calmă, m-a întrebat:

— Dar tu unde-ai fost? În mai, iunie, iulie, august?

Mi-a numărat cele patru luni pe degete.

— M-am dus la plajă singură, în fiecare zi. De fiecare dată când te rugam să-mi faci o poză, erai ocupată să te duci după el.

— Dar era ultima noastră vară.

— Pe naiba. M-ai făcut să-mi cheltuiesc toți banii la Barazzetti (cel mai cunoscut fotograf din T), iar acum nu mai am niciun chior. Am ajuns să-mi fac singură poze: toate defocalizate, am pus aparatul aiurea, la întâmplare, ca o proastă, ca să meargă blogul în continuare. Dacă ar fi fost după tine, îl închideam.

— Dar Lorenzo s-a mutat la trei sute de kilometri!

— Bine, atunci eu mă duc la patru sau cinci.

Chiar s-a mutat. Și tata, și tatăl ei s-au enervat la culme. Au încercat prin orice metode s-o facă să se răzgândească: cursuri de vară la Londra, un calculator nou, un Canon de ultimă modă. Ea, nimic. Riccardo a încercat să-i ofere inclusiv bani, lunar, ca să se întoarcă acasă, indiferent că era la noi sau acasă la ea. Și, când a înțeles că propunerile lui n-o făceau să cedeze cu nimic, a amenințat-o că îi taie banii de buzunar, că nu-i mai trimite nici măcar un cent. Totul cât se poate de sincer, în fața mea și a tatei, pe care îl chemase imediat ca să-l ajute, fiindcă fiica lui o luase razna. Riccardo a apucat-o de braț, în ziua aceea, așa cum își scutură părinții degenerați copiii nou-născuți, crezând că așa îi opresc din plâns.

— E un muncitor, pentru Dumnezeu! Ce viitor crezi tu că o să ai lângă el? Pute a marijuana, umblă într-un Renault 4 cum n-au nici măcar negrii! Dacă te-ai vedea…

I-a eliberat mâna și s-a uitat la ea plin de dispreț:

— O să fii rușinea maică-tii.

Toată lumea a înlemnit: Beatrice, tata și cu mine. Camerele s-au umplut de gheață, și zăpadă, și tăcere. După câteva minute, s-a auzit zgomotul unei rable: Gabriele a parcat în fața casei, a deschis

portierele, portbagajul. Beatrice l-a văzut pe geam, și-a strâns repede lucrurile. Nu și-a luat la revedere, nici măcar de la mine.

După acea replică, a întrerupt orice legătură cu tatăl ei.

El a mai încercat, după aceea, să-și repare greșeala. A continuat să-i dea, luni și ani la rând, sume generoase, pe care ea le trimitea mereu înapoi la expeditor; a invitat-o la fiecare masă de Crăciun sau de Paște sărbătorită în familie, fără iubit. A încercat să o sune, chiar să-i scrie și scrisori pe hârtie parfumată. Asta până când Rossetti fiica a devenit de mii de ori mai bogată decât tatăl și sumele pe care i le trimitea erau absolut ridicole, comparativ cu stilul ei de viață: azi poate să ia avionul spre Abu Dhabi de pe o zi pe alta, doar pentru că are chef să ia cina în Orientul Mijlociu. Acum cred că a încetat să-i mai trimită bani. Poate, mai târziu, chiar ea i-a dat bani ca să tacă: în relația cu ziarele, cu media; sau, dacă îl întreba cineva, să povestească doar fragmente din viața unei familii fericite. Dar astea sunt presupunerile mele.

Cert este că, în toamna lui 2004, Beatrice a devenit săracă, săracă lipită și asta numai pentru că ea a ales să fie așa. Tocmai ea care, deși nu s-a născut în bogăție, nu a dus niciodată lipsă de nimic, s-a trezit acum locuind cu chirie, iar singurul venit era salariul de muncitor al lui Gabriele. Fratele lui, Salvatore, plecase să locuiască împreună cu Sabrina, într-un alt cartier. Ei doi au rămas în mansarda aceea strâmtă, în colțul cel mai frumos și mai întortocheat din oraș, cel mai demn de a fi cadrul unui roman, înțesat de case decrepite și pline de mucegai, miros de kebap, un adevărat Turn Babel al dialectelor.

O decizie, în aparență, nebunească. Dar, dacă pot să pretind că o cunosc, măcar puțin, sunt sigură că ideea de a fi singura din școală care trăiește cu iubitul era prea seducătoare pentru Beatrice, chiar mai mult decât hainele de firmă. Știa deja, poate, în sinele ei vrăjit, că urma să-și permită munți de astfel de haine. Mi-o jurase când stătuserăm în fața vitrinei de la Scarlet Rose, prima dată când ieșiserăm împreună. Putea să locuiască foarte bine și în patruzeci de metri pătrați, să-și drămuiască fiecare cent în magazinele de reduceri: toate erau o experiență. De atunci, a mers numai înainte.

Uite așa, ultimul meu an de liceu a început cum nu se putea mai rău. Ajungeam la școală la opt și Lorenzo nu mai era acolo. Privirea, din instinct, îmi fugea prin parcare, căutând Golful lui, încercam să ghicesc care era chiștocul lui din grămada aruncată în curtea interioară, mă rugam să-i văd profilul pe scările de incendiu. Întreaga clădire a devenit un recipient ciudat, în care se acumula absența.

Și să vin pe scuter, fără Beatrice, mă enerva. Eram obișnuită să mănânc dimineața cu ea, să fac pipi cu ea, să străbat curbele de la belvedere și rotonda din Via degli Orti cu ea, în fiecare dimineață, iar acum trebuia să mă așez singură, în banca mea. Beatrice ajungea mereu cu întârziere, intra sfidătoare în clasă, cu toate privirile ațintite asupra ei, se așeza lângă mine fără să mă salute. Era spionată cu o pasiune bolnăvicioasă, analizată din cap până în picioare: era ceva absolut șocant să dormi într-un pat matrimonial, să faci dragoste cu iubitul tău în fiecare seară. Prin comparație, noi eram cu toții niște copii. Îmi aduc aminte că, în acea perioadă, ca să se delimiteze, să impună o distanță, venea la școală numai la costum; mă întrebam de unde le lua, acele sacouri care ieșeau în evidență, pantalonii aceia aleși cu atenție, acum că nu mai avea niciun ban.

În prima zi de școală, am uitat să menționez, a venit să se așeze lângă mine, în aceeași bancă de dinainte. În timp ce o priveam cum se apropie, îmi făceam iluzii: înseamnă că suntem din nou prietene. Am privit-o. M-am limitat doar la acest gest pentru că deja știam cu cine aveam de-a face: steaua variabilă mă arsese deja de câteva ori. Așa cum am presupus, nu mi-a întors privirea, și-a coborât-o pe a ei. A pus ghiozdanul pe jos. Nu mi-a adresat niciun cuvânt. Nici eu nu i-am zis nimic. Deja stăm împreună, mi-am zis, poți s-o faci pe proasta.

N-am cedat nici în ziua aceea, nici în următoarele. Dimpotrivă, ne-am comportat așa săptămâni

de-a rândul, atente să nu ne atingem coatele sau picioarele. Ne umpleam caietele de ecuații, de istoria secolului al XX-lea, de rațiune pură și rațiune practică, de aoriste – și, la prima pauză, stăteam cu telefoanele în mână și butonam de zor. Nu știu ea ce intenții avea, dar eu voiam să verific dacă Lorenzo, de pe partea cealaltă a Peninsulei, îmi răspunsese la al nu știu câtelea mesaj.

Aveam amândouă mintea departe: eu la Bologna, ea, așa cum am descoperit, frunzărind blogul, la Săptămâna Modei de la Milano. M-am speriat dându-mi seama de asta: o aveam acolo lângă mine în fiecare zi, își lua notițe lângă mine, îi simțeam căldura corpului, zgomotul făcut de creionul ei pe hârtie, dar, ca să aflu ceva despre ea, trebuia să caut pe internet.

Venea la școală cu *Glamour*, *Donna Moderna*, studia prezentările de pe podium în timpul pauzelor. Apoi seara, o prindeam pe blog, îmbrăcată la fel ca fotomodelele. Voia să fie acolo: pe hârtie, să foșnească între pagini. Acum înțeleg: se abonase la revistele mamei ei, cele în care ar fi vrut ea, într-o zi, s-o vadă – Ginevra nu știa că magazinele de ziare, în decursul a câțiva ani, urmau să fie desființate complet de „viitor“ –, își publicase pozele pe internet doar ca alternativă, pentru că nu exista nicio altă metodă la T; pentru că nu avea nimic pe lângă calculatorul dăruit de tatăl meu, Contaxul și conexiunea la internet pe care îl obligase pe Gabriele să o instaleze.

Nu mai trebuie s-o mai spun și eu, știu, dar sunt convinsă că, dacă nu am fi avut norocul de a crește chiar în mijlocul revoluției digitale, probabil ne-am fi despărțit oricum, ca gemenii din *Trilogia gemenilor*: una ar fi trecut peste o anumită limită și cealaltă ar fi rămas în spate; dar nu în modul traumatizant în care s-a întâmplat. Poate azi am fi fost în continuare prietene: nu ca două adolescente, evident, ci ca două persoane care, din când în când, își mai trimit câte un e-mail și se întâlnesc la o cafea. Ea ar lucra într-un magazin de genul Scarlet Rose, mi-ar mai face o reducere la blugi, și eu i-aș da o carte bună. Două femei obișnuite, o viață liniștită. Chiar dacă, practic, n-aș mai fi putut scrie un roman despre asta.

La jumătatea lui octombrie, am găsit curajul de a o aborda pe Marchi:

— Doamna profesoară, mă scuzați, am strigat-o la ieșirea din școală, în timp ce se îndrepta spre mașină grăbită, ca întotdeauna. Pot să vă dau să citiți ceva scris de mine?

S-a oprit și s-a întors să mă privească. Încercasem să repet acea frază în oglindă de sute de ori. O aranjasem, modificasem substantive și verbe, până să ajung la un compromis demn între semnificant și semnificat, eliminând „câteva pagini“, „câteva compuneri“, „să vă dau spre citire“, „să vă cer un sfat referitor la“. Eram terorizată de ideea că le-ar putea citi, dar erau luni atât de goale și dureroase, fără Lorenzo, fără Beatrice, că nu-mi mai rămăsese nimic altceva în afară de scris.

Marchi a ridicat din sprâncene:

— Cum adică ceva scris de tine?

Strângeam în mână o mapă plină de foi A4 scrise la calculator, în Times New Roman, printate acasă, cu cartușul pe jumătate gol.

— Poezii, i-am răspuns.

A respirat profund, ca și cum cuvântul acela implica un păcat și, în același timp, o plictiseală de nedescris. Atunci mi-a părut imediat rău că m-am grăbit, mi-a venit să intru în pământ de rușine.

— Bine, a zis aproape binevoitoare și a întins mâna spre mine. Dă-mi opera ta. O s-o citesc diseară, după ce vă corectez compunerile.

— Mulțumesc, i-am răspuns și i-am dat mapa, și cu vocea ezitantă și plină de speranță am adăugat: E prima dată când le arăt cuiva.

— O, sunt măgulită de încrederea ta. Pe mâine.

S-a îndepărtat și am urmărit-o cu privirea. Am văzut-o urcându-se în mașina ei, o Twingo portocalie, și aruncându-mi poeziile pe bancheta din spate. Lorenzo, uneori, se întorcea la trei, nu la două săptămâni. Stăteam împreună douăzeci și patru de ore fără întrerupere, în care el îmi tot povestea despre serile pe care le petrecea în centrele sociale, despre viața din facultate și sălile pline, despre biblioteci:

— Elisa, nu poți să înțelegi! Archiginnasio are tavanul pictat! Pic-tat! Și are șase metri!

Și eu? Cum puteam eu să concurez cu acele povești? Ce puteam eu să găsesc interesant în T? Algele? Pescărușii? Ce noutăți să am? Singura veste era că îmi luasem permisul, dar nu și mașină; așa că, practic, nu se întâmplase nimic. Tata nu mă lăsa să iau Passatul. Stăteam în bucătărie, luam masa împreună singuri; absența lui Beatrice ne copleșea. Tata mă scotea din sărite cu tiradele lui din ce în ce mai delirante:

— E o chestiune de câțiva ani până vom putea să votăm cu un click, din confortul caselor noastre. O să descărcăm enciclopedii, filmografii, toată cunoașterea umanității va fi disponibilă gratis și la îndemâna oricui. Internetul e ca Prometeu, o să ne elibereze!

Păcat că părea scăpat de la pușcărie: avea barba netunsă, costumul lucios, corneele arse de lumina albastră a ecranului. Se retrăsese complet din lumea reală și, dacă încercam să-i atrag atenția, mă acuza că nu dau doi bani pe „viitor“, că rămâneam prizoniera mentalității mele înapoiate.

— O să rămâi singura care mai citește pe hârtie, care folosește porumbeii zburători ca să comunice.

— Nu folosesc porumbei, tata.

— Dar ești singura persoană din lume care nu știe să scrie pe chat, care nu are un blog.

Înțelegeți de ce m-am agățat de silueta portocalie a mașinii lui Marchi, în dimineața aceea, până când am văzut-o cotind și dispărând, punându-mi în Alda Marchi toată încrederea că îmi va schimba viața, care era un dezastru complet? Aveam nevoie să știu că, și fără un blog, aveam totuși dreptul de a exista pe această lume.

În dimineața următoare Marchi m-a ignorat. N-a făcut decât să-mi dea compunerea pe care îmi pusese -8, fără să-mi zâmbească și fără să-mi arunce vreo privire cu subînțeles, fără să-mi șoptească lucruri de genul: „Am citit, sunt extraordinare!“ Sau măcar: „Te aștept în pauză ca să vorbim.“

Îmi plăcea: avea atât de multă cultură. Îți explica *Oedip rege* ca și cum l-ar fi cunoscut personal și l-ar fi ținut chiar în brațele ei în momentul unei căderi emoționale. Îți dădea impresia că nu citește Pirandello, ci literatură transgresivă și extrem de dură pentru un adolescent, ca *Underworld* de DeLillo[73]. *Underworld* la T! Trebuia să-l comanzi la librăria L'Incontro din Via dei Martiri, cea mai sinistră și mai respingătoare librărie, și ți-o livra, poate, în vreo două săptămâni. Aș fi dat orice ca eu și Marchi să stăm într-un bar, să vorbim despre literatură, ca ea să devină cea mai bună prietenă a mea, s-o înlocuiască pe cealaltă, pierdută între rochii și cizme cu toc. Era ca și cum acele poezii nu părăsiseră niciodată camera mea, ca și cum n-ar fi existat deloc. Îmi lipsea Beatrice, cu frivolitățile ei.

Să o sun de data asta era, practic, imposibil: ar fi fost un rezultat banal, telefoanele mobile

deveniseră ca furculițele, lopețile sau föhnurile, dispozitive lipsite de importanță. O scrisoare de mână, însă, lăsată în bancă, era o idee mai proastă ca oricând: o chestie prea învechită, excentrică, sentimentală. Dar închipuiți-vă că eu – eu! – aș fi putut să-i las un comentariu pe blog!

Mai aveam o singură variantă: Quartz-ul. Într-o după-amiază de noiembrie, înainte să se întunece, am ajuns în Piazza Padella și am ascuns scuterul în spatele unui tomberon. Am coborât, am traversat în fugă câteva străzi, m-am ascuns în fața casei lui Gabriele, după niște sfori cu haine la uscat și am rămas mirată să văd că obloanele erau închise, iar în față, nu era nici urmă de SR-ul ei.

Ca și mine, și Beatrice avea carnet, dar încă nu avea mașină; o conducea pe-a lui Gabriele din când în când, dacă nu o folosea el ca să se ducă la muncă. I-am căutat scuterul prin împrejurimi, apoi mai departe, m-am uitat la fiecare colț de stradă. Și asta, în ciuda faptului că aveam o grămadă de teme. Dacă voiam să luăm examenele cu notă maximă, trebuia să ne apucăm de treabă încă de la începutul anului. E posibil să nu fie acasă să învețe?

M-am întors la mine, dezamăgită. Am aprins lumina în bucătărie, am aruncat manualul pe masă, era atât de trist să subliniez ideile principale fără ea. Așa că în ziua următoare, după-amiaza, am străbătut din nou împrejurimile din Piazza Padella, în căutarea SR-ului ei și, din nou, nimic. Am sunat inclusiv la interfon, hotărâtă să fug imediat ce i-aș fi auzit vocea. Dar nu mi-a răspuns nimeni. Am rămas acolo nemișcată, vreo zece minute, insistând în gol. Pe unde-oi fi, Beatrice?

În ziua următoare, fără să stau prea mult pe gânduri, am urmărit-o. Când am ieșit de la școală, am sărit peste prânz, am lăsat-o să ia puțin avans, apoi am plecat pe scuter, după ea. În primă fază, cu grijă, apoi cu disperare. Ea gonea, ca de obicei, ca o rachetă. Nici vorbă să se întoarcă acasă, conducea în direcția opusă. Aproape că m-a pierdut de câteva ori, dar, de fiecare dată, binecuvântând traficul, am reușit să o ajung din urmă. Inima îmi bătea direct în cască. M-am ascuns în spatele dubițelor și m-am rugat să n-o pierd din ochi. Când a cotit spre port, m-am întrebat unde Dumnezeului merge. Bea a depășit zona, a traversat cartierul de blocuri pătrate, centrul comercial nou. A ajuns la prima periferie. A cotit-o printre depozite. Eu, după ea. A încetinit. Am oprit chiar la timp cât să mă ascund într-un colț, în spatele unui atelier mecanic. Beatrice a parcat în fața unui depozit. Și-a scos casca și s-a așezat pe SR să mănânce un pachet de biscuiți. Imediat ce l-a terminat, a alergat înăuntru, ca și cum ar fi fost în întârziere și a salutat-o pe vânzătoare.

M-am apropiat. În vitrină am văzut niște manechine ciudate, de bumbac, îmbrăcate cu rochii cu paiete. Unul purta o cămașă hippy, altul o rochie de mireasă de prost-gust. Pe un altul, am recunoscut un taior din anii ’80, în carouri albe și negre, pe care Bea îl purtase cu două zile în urmă la școală și în care își făcuse și o fotografie pentru blog. Am ridicat privirea și am văzut firma: DONNA VINTAGE, HAINE NOI, SECOND HAND ȘI DE OCAZIE. Am băgat capul înăuntru: era o hală enormă, plină ochi de haine, părea mai degrabă un bazar, decât un magazin. Apoi am văzut-o din nou pe Bea. Își prinsese părul și își pusese o vestă verde, cu ceva scris pe ea.

Nu mi-a venit să cred că lucra acolo.

Am petrecut toată după-amiaza între acele depozite, flămândă, stomacul îmi ghiorăia, ascunsă prin spatele mașinilor. Nu-mi venea să cred. De învățat nici nu putea fi vorba: n-aș fi fost în stare. Am spionat-o în timp ce îi punea șosete unui manechin, aranjând un rând de pantofi, servind clienții, primid comenzile și pregătindu-le docilă. Oricine ar acuza-o acum pe Beatrice că nu a muncit o zi în viața ei se înșală. Pot să garantez că era foarte dedicată magazinului Donna Vintage. În scurt timp, i-a fost încredințată vitrina: deja avea un talent extraordinar să așeze luminile în așa fel încât să atragă lumea. Mai târziu s-a ocupat chiar și de conținutul pliantelor publicitare. Dar asta am aflat-o la ceva timp după aceea.

În ziua respectivă, am rămas acolo până la șase seara. M-am obișnuit repede cu împrejurimile: dincolo de bazar și de atelierul mecanic, mai erau și alte magazine angro: mobilă și bricolaj, un bar care se numea Il Nespolo și care se umplea, pe măsură ce muncitorii ieșeau din tură. Apoi a ieșit Beatrice. S-a urcat din nou pe scuter și a plecat în trombă. Eu, după ea. De data asta, s-a întors acasă. Era întuneric, am văzut lumină la fereastra mansardei, silueta ei apărând și dispărând din spatele geamului. Mi-am imaginat că se apuca să-și facă temele. Așa că m-am întors acasă, ca să mă apuc și eu de ale mele și să devorez orice aveam prin frigider.

În orice caz, n-aveam de gând să cedez prima.

Ba chiar, într-o dimineață în clasă, am văzut-o cu creionul neascuțit, căutând disperată o ascuțitoare, am rezistat impulsului și nu i-am oferit-o pe a mea.

Îl invidiam pe Gabriele, asta era ideea. Îndepărtarea de Lorenzo, teama de a-l pierde mă înrăiseră. Într-o vineri, aproape o lună mai târziu, când am terminat orele, Marchi mi-a dat înapoi mapa cu poezii și în fața zâmbetului meu mirat, mi-a răspuns:

— Cerruti, tu ești o fată înțeleaptă, serioasă, atentă, ai o capacitate analitică și critică pe care o apreciez și care, fără doar și poate, îți va fi foarte utilă la facultate și, cu siguranță, o să te ajute să urmezi o profesie importantă, cu răspundere. Dar nu ai niciun talent la scris.

Tonul ei era neutru. Fusese o simplă constatare: fără răutate, obiectivă.

— Îmi pare rău, dar creațiile tale sunt mediocre, lipsite de orice originalitate. Ori sunt gri și plate, precum cea numită „Platanul“, unde ai încercat, cu siguranță, să-l copiezi pe Ungaretti[74], ori sunt stridente, exagerate, lipsite de igienă și eficiență lexicală, precum acea poezie de dragoste monotonă. În paginile acelea, Elisa, nu transmiți nimic. E doar un narcisism inutil, aruncat în versuri. În schimb, la eseuri te descurci excelent.

Apoi a zâmbit, înțelegătoare și poate mi-a pus și o mână pe umăr, nu mai știu.

— Eu nu sunt genul care să întrețină iluziile, sunt cea care le temperează. Lasă la o parte veleitățile literare și pregătește-te pentru bacalaureat.

Panarama.

Babă frigidă și nemăritată.

Nu ți-o trage nici dracu'.

Tâmpito! Frustrato!

Mori în chinuri!

O înșiruire de insulte misogine, cele mai violente pe care le știam, au izbucnit în tăcere, în mintea mea, fără ca eu să pot face ceva să le opresc. Acum înțeleg, însă: eram deja înveninată de ura pentru acea tradiție de roluri gregare, de umilințe și visuri frânte, din cauza cărora ajungeau femeile să se lupte între ele. Fiecare silabă a răsunat în mine ca bătăile clopotului de înmormântare, în timp ce eu, în aparență, eram încă în viață și dădeam din cap calm. Am înghițit, am respirat și mi-am luat în primire mapa. Am salutat-o pe Marchi cu respect:

— La revedere, doamnă profesoară.

Piazza Marina s-a golit de studenți, dar eu eram încă acolo, ca un stâlp, luată în vizorul unei bombe atomice. Simțeam cum mi se dezintegrează celulele, una după alta, până la nucleu.

Când am fost sigură că nu mai era nimeni altcineva, am urcat pe Quartz și am plâns cum nu mai plânsesem niciodată. Apoi, m-am pus în mișcare, riscându-mi viața pe drumul provincial, fără cască și fără să văd nimic din cauza lacrimilor, până la Beatrice.

Am parcat în față la Donna Vintage și am așteptat.

Peste cinci minute m-a văzut și s-a speriat. Probabil mi se scursese rimelul și aveam ochii umflați ca două mingi roșii. A cerut voie patroanei, ridicând degetul ca și cum ar fi zis: „Doar un minut."

A alergat afară îngrijorată:

— Frate-tu, taică-tu? A murit cineva?

— *Eu* sunt moartă! am strigat și am izbucnit din nou în plâns.

Beatrice s-a schimbat imediat la față.

— Trăiești, cretino, iar eu trebuie să muncesc.

Era dezamăgită și enervată:

— Dacă trebuie să-mi zici ceva, așteaptă până la ora optsprezece.

S-a întors imediat înăuntru, scuzându-se cu respect. A început din nou să așeze tricouri. Dacă aș fi avut vreun ban, aș fi intrat să-mi iau un sutien sau o bluză de corp, doar de dragul de-a o vedea cum se descurcă la servire. Dar aveam doar cinci euro la mine și, mai mult, îmi era foame. Am intrat la Nespolo, le-am cerut să-mi încălzească un sendviș. M-am așezat la o masă și acolo am rămas, cu capul în mâini, până când Beatrice a terminat tura și s-a așezat în fața mea.

— Nu mai suntem prietene, mi-a reproșat, nu poți să vii să mă cauți doar pentru că treci printr-o criză. Du-te mai bine la un psiholog.

— Te urmăresc deja de o lună.

— Știu. Ce, crezi că nu mi-am dat seama?

— Evident, ce poate să-ți scape ție, tu care ești invincibilă.

S-a ridicat, a comandat două Negroni, s-a întors la masă cu paharele pline de alcool și gheață. Mi-a întins unul:

— Și care-i tragedia de data asta?

— Marchi a zis că poeziile mele sunt o porcărie. Că nu am niciun talent la scris. Sunt terminată, sunt un zero.

— Marchi trebuie să-și găsească pe unu' să i-o tragă, asta o știe toată lumea. Și-apoi, la ce-ți trebuie talent?

A băut, s-a așezat picior peste picior. Patronii barului se uitau la ea fix și bombăneau ceva pe seama ei.

— Costumele astea, uite ce impresie bună fac. A pus mâna pe gulerul sacoului și a încercat

materialul între degete. Sunt vechi, nu valorează doi bani. Mi le împrumută de la magazin: le port o zi, fac pozele, apoi le aduc înapoi. Asta trebuie să faci: să te zbați, să te adaptezi, să te arunci. Notează-ți asta undeva, în jurnalul ăla al tău de rahat, că am început vânzând haine la mâna a doua. Poate o să-ți folosească vreodată.

A avut întotdeauna dreptate.

— Știi câți vizitatori unici are blogul meu, acum? S-a văzut o licărire în ochii ei, un foc verde. Trei mii cinci sute șaizeci și doi. Aproape *patru mii*, Elisa!

Am luat paharul cu Negroni, l-am dat pe gât dintr-o înghițitură, aproape că mi-a venit să vomit, dar m-am abținut.

— Situația asta în care eu sunt terminată, iar tu te lauzi cu rezultatele tale grozave, nu prea mă ajută, Bea, ca să fiu sinceră.

A mijit ochii și-a zis:

— M-ai scos din sărite astă-vară, nici nu-ți închipui cât de tare.

— Crezi că poți să mă ierți?

— Nu prea.

— Am nevoie de tine, Bea. Să o luăm din nou de la capăt.

— De la capăt? Bine. Atunci ieși, băutura ți-o plătesc eu. Dar ține-ți telefonul deschis.

M-a pus să mă ridic. Înainte să se ducă la casă, m-a condus afară. M-am întors la scuter, fără să înțeleg ce mi se întâmpla. Câteva minute mai târziu a sunat telefonul și pe ecran a apărut numele ei.

Am răspuns:

— Ce prostie mai e și asta?

— Vii mâine cu mine în centru? E sâmbătă și nu lucrez.

Mi-a venit să râd.

— Ca ultima dată, când am ajuns, de fapt, în Marina di S, să furăm blugii?

— Nu, de data asta vorbesc serios.

— Și ce să facem noi două în centru?

— Să ne plimbăm, nu? Cum fac toate fetele normale.

A închis. M-am întors, Beatrice ieșise din bar. A fost mai puternică decât mine: m-am dus către ea, atrasă în mod irezistibil, lipsită de orice apărare. A zâmbit: ce mult îi plăcea să fie o învingătoare.

Ne-am aruncat una spre cealaltă, cu atâta putere încât îmi aduc aminte și acum ce tare m-a strâns.

68 Philip Roth (1933–2018) – autor american de romane și povestiri scurte, câștigător al Premiului Național pentru Literatură din Statele Unite și al Premiului Pulitzer (n. tr.).

69 Cormac McCarthy (n. 1933) este considerat unul dintre cei mai prolifici autori americani. Creația sa cuprinde diferite genuri literare: romane, piese de teatru, scenarii de film și povestiri scurte (n. tr.).

70 Agota Kristof (1935–2011) – autoare de origine maghiară, care a scris în limba franceză și este laureata Premiului European pentru Literatură Francofonă (n. tr.).

71 Roman al Agotei Kristof (n. tr.).

72 Palmiro Togliatti (1893–1964) – politician și lider al Partidului Comunist Italian, începând din 1927 și până la moartea sa. De asemenea, a fost prim-ministru adjunct și ministru al justiției. Era poreclit „Il Migliore“ („Cel mai bun“) (n. tr.).

73 Roman apărut în 1997, al scriitorului american Don DeLillo, centrat pe eforturile lui Nick Shay, un director de management al deșeurilor crescut în Bronx, de a urmări istoria mingii de baseball care a câștigat fanionul New York Giants în 1951, cuprinde numeroase fire secundare, extrase din istoria americană din a doua jumătate a secolului al XX-lea (n. tr.).

74 Giuseppe Ungaretti (1888–1970) fondator al mișcării ermetice, jurnalist, eseist, academician și critic, unul dintre cei mai mari poeți italieni ai secolului al XX-lea (n. tr.).

23

Reginele lumii

Încă ar mai fi câteva episoade asupra cărora merită să mă opresc.

Apoi, dragă Elisa, e rândul tău: să-ți iei adio de la „Pascoli“, de la fereastra care dă spre mare, de la cursele nebune și fără destinație pe scuter, de la închisoarea din care îți doreai atât de tare să fugi, dar totul era fix pe dos. A explicat Morante deja: „Ce tu credeai că-i un mic punct pe pământ / a fost totul.“[75]

„Citiți *Insula lui Artur*“, le repet mereu adolescentelor. „Viitorul avansează prin scădere, nu mărește nimic, doar nostalgia.“ Ele, după cum văd, se strâmbă, nu mă cred. Probabil își spun: „Uite-o și pe proasta asta, la fel cum gândeam și eu despre Marchi, vorbește așa pentru că n-a făcut mare lucru în viață.“ De fapt, de când m-am apucat să scriu aceste pagini, de fiecare dată când mă privesc în oglindă, o văd pe vechea mea profă de italiană, latină și greacă. Fără să-mi dau seama, și eu am ales aceiași ochelari pentru citit: pătrați cu rame verzi.

Dar că n-aș fi făcut mare lucru în viață nu e adevărat.

Mi se pare o nebunie că, pentru a fi demn de respect, trebuie să câștigi milioane, să porți haine de firmă și să-ți petreci ziua pozându-te. Eu adun pe frigider teancuri de amenzi. Nu știu să parchez și, oricât de mult mă străduiesc să respect regulile, nu pot să țin cont chiar de fiecare semn cu „Parcare interzisă“: sunt prea multe. Părul meu ar avea nevoie de o intervenție, dar cine are timp de mers la coafor. Am o mașină de spălat care trebuie golită și alte trei care trebuie încărcate. Mă trezesc la șase dimineața, doar ca să am timp să mai fac treabă prin casă, înainte să mă duc la muncă. Mă chinuiesc. Termin cu munca și alerg să fac cumpărăturile. Traversez jumătate de oraș cu mașina, cu viteza peste limita legală, patru zile din șapte ca să ajung la antrenamente și la meci în timp util. Îmi citesc mailurile pe telefon, sub un felinar, chestie pe care o urăsc. Mă plictisesc. Îi sun pe mama și pe tata, sub masca responsabilității, le ascult și lor văicărelile: au îmbătrânit, el are diabet, ea, depresie. Ca și cum aș fi unicul lor copil. Pentru mine îmi aloc fix o jumătate de oră: intru în librărie, preferata mea, cu o clipă înainte de a închide; cea din colț, din Via Saragozza, și nici librarul nu e rău deloc. Dar nu i-am cerut niciodată recomandări, dimpotrivă: aleg la ispirația de moment un roman nou. Și apoi, privind standurile, îmi place să mă transform într-un cowboy de Philip Meyer, un orfan fugar al lui Richard Ford, în timp ce toți, în jurul meu, țipă sau se joacă mai departe pe telefoanele mobile; dau pagină după pagină, le ating, fără să mă simt o snoabă pentru asta. Îmi apăr dreptul sacru de a mă așeza în tribunele din Viale Fancelli și, în loc să socializez, precum ceilalți, să citesc liniștită.

Prezentul meu e un dezastru deloc strălucitor. Nu mă invită nimeni la nicio petrecere, nu frecventez nicio gașcă. După cină, rar mai am putere pentru altceva, decât să strâng masa și să mă întind pe canapea – excepție perioada aceasta, în care scriu. Consider, însă, că viața mea este *demnă*.

Mai mult, consider că am făcut tot ce-am putut mai bine, mai ales dacă iau în considerare evenimentele de peste două capitole.

O parte din mine ar fi vrut să moară înainte și să nu iasă niciodată din adolescență. Eram atât de convinsă că o să ajung să locuiesc singură, că o să studiez orice aș fi vrut, într-un oraș demn de acest nume, că toate se rezolvau într-un fel. Ei bine, e o porcărie să crești.

E luni, mă uit la ceas: mai am vreo două ore. Așa că uit de Elisa de acum, de stratul ei timid de ruj roz, de cele două fire de păr alb de la tâmpla stângă. Înainte să se facă 19:30, mai vreau să mai stau puțin lângă vechea Eli, lângă Bea de dinainte de faima mondială, în acele ultime sclipiri de fericire, din anul 2004.

Ne-am dat întâlnire la trei după-amiaza, la far, în Piazza A.

N-o să-i pomenesc numele aici: e prea cunoscută și toată lumea ar înțelege imediat ce oraș e T, dacă i-aș scrie numele întreg. Este vorba despre o terasă cu vedere la mare, construită pe stânci, cu băncile de piatră stropite de valuri, în zilele cu vânt și cu arhipelagul care se desfășoară în față astfel încât, dacă întinzi mâna, ai impresia că le atingi: Giglio, Capraia, Elba; asta trebuie să scriu, altfel nu s-ar înțelege de ce adolescenții din T se îngrămădesc să se cupleze acolo.

Locul îl stabilise Bea, ca să-mi demonstreze că vorbea serios. În patru ani de prietenie nu mersese niciodată cu mine în centru, nu mă arătase lumii. La școală era altceva: mergeam acolo câțiva, la liceul clasic, și toți eram, pe jumătate, inadaptați. Dar în fața oamenilor adevărați, a băieților frumoși de la Itis, a fetelor de douăzeci de ani care se duceau la facultate și se întorceau la sfârșit de săptămână, a vechilor cunoștințe ale mamei ei, cu machiajul impecabil și puse la punct, să te plimbi cu Biella pe stradă putea să fie contraproductiv.

Faptul că mai câștigasem câțiva centimentri în înălțime și o treime de cupă la sutien îmi făcuse viața mai bună, dar nu mi-o salvase. Rușinea de a fi diferită, introvertită, singura persoană sub șaizeci de ani care frecventa librăria L'Incontro, nici prea simpatică, nici prea frumoasă, îmi stăteau scrise pe frunte. Și mă tem că de asta n-o să scap niciodată.

Așadar, dacă vrem, într-adevăr, să analizăm această poveste în profunzime, nici Lorenzo, care îmi jura iubire veșnică în mașină, pe bancheta din spate a Golfului, afundat în nisip, în lanul de floarea-soarelui, printre cicade, fără niciun alt martor în afară de Natură, nu m-a dus pe Corso Italia. De băncile din Piazza A, acolo unde se hotărau logodnele, m-a ținut departe. Nu m-a prezentat nici prietenilor, nici rudelor: eram genul de tipă pe care o ascundeai.

Dar – o să fie nevoie să reamintesc asta, când va veni momentul – Bea a avut întotdeauna mai mult curaj decât Lorenzo. Așadar, pe 20 noiembrie 2004, a stabilit intrarea noastră triumfală în societate, iar eu eram atât de emoționată în timp ce o așteptam. Am ajuns acolo cu un sfert de oră mai devreme și m-am așezat pe singura bancă unde nu se aflau cupluri gata să se giugiulească: demnă, pentru că, în sfârșit, existam și eu sub soare. Sâmbăta aceea, de altfel, nu era prea frumoasă, bătea vântul îngrozitor. Conturul Elbei, neclar din cauza umidității, nu se mai zărea. Zidurile vechiului oraș, bisericile și blocurile abia se mai vedeau, ca niște basoreliefuri sub un cer alb și greu. Aerul mirosea a sare. Părul oamenilor, hainele, ziarele, pungile de plastic zburau luate de vânt. Pe fundalul acestui peisaj incolor și vag apocaliptic, la ora trei fix, și-a făcut apariția Beatrice.

Radioasă, ca Apollo din poezii, o puteai recunoaște de la distanță; era punctul către care se concentrau, magnetizate, toate privirile.

Să fie clar: nici ea nu era mai iubită. Ar fi vrut-o cu disperare, ca și mine, dar părea și mai antipatică, mai îngâmfată decât înainte și, în plus, se îmbrăca într-un fel… Între mine și ea continua să rămână aceeași diferență: ea se vedea și eu nu. Bea se materializa într-un loc și-i schimba temperatura. Eu voiam să fiu diferită de cum eram, în timp ce ea era strălucirea pe care toate fetele din lume, mai puțin eu, voiau, încă de pe atunci, să o imite.

Ce strălucire? Îmi vine să adaug rapid: să placă, să iradieze frumusețe. Dar Bea nu a vrut niciodată

să câștige aprecierea cuiva, dimpotrivă: a divizat lumea. Era la fel de frumoasă ca multe altele, își acoperea coșurile și își făcea intervenții minore. Dar care era, cu adevărat, sursa puterii ei? Pentru că despre asta vorbim: despre faptul că ei nu i-a păsat niciodată de părerea celorlalți, că îi lua pe toți în derâdere, pentru că atrăgea și îi făcea pe toți curioși din cauza misterului profund pe care îl purta.

Am scris mai sus „toate fetele din lume, mai puțin eu".

Ridic fruntea din calculator și mă întreb dacă sunt sinceră.

Revăd în minte ziua aceea: mai degrabă scundă, cu gluga trasă pe cap, hanoracul pe care îmi lipisem cu fierul de călcat un abțibild cu secera și ciocanul, Gazelle în picioare și blugi largi pentru că, deși fundul meu nu arăta deloc rău, mi-era rușine să-l arăt. Și de țâțe îmi era la fel de rușine. Mă simțeam vinovată că le aveam. Mi-era teamă să nu fiu considerată o panaramă dacă umblam cu bluze decoltate. Mi-era teamă că cineva ar putea să se uite la mine și să își formeze o părere greșită. Acum mă ghemuiam pe bancă, strângeam pe mine din ce în ce mai tare geaca fratelui meu, ca să mă fac mică, invizibilă, pe când cealaltă, vă dați seama, atrăgea atenția la orice pas. Era monumentală.

Beatrice defila spre mine, paralizând întreaga piață, ca și cum ar fi avut un reflector deschis asupra ei, rânduri de camere de filmat care pluteau în aer. Doamne, cât de aranjată era: avea o fustă mini din piele care jur că îi acoperea doar zona inghinală și atât, o cămașă de mătase semitransparentă, pe jumătate descheiată, din care se vedea jumătate de sutien, o pelerină bej lungă până la pământ, deschisă, bineînțeles, și o pălărie cu boruri largi, din care îi ieșea părul fabulos, blond platinat, întins cu placa, parcă în ciuda umidității de afară.

Părea ieșită dintr-un film western, din *Playboy* sau de la carnavalul de la școală. De fapt, începuse să se îmbrace ca acum. Dar vorbim despre un orășel de treizeci și cinci de mii de locuitori, T de acum cincisprezece ani. Pensionarii de la barul La Vecchia Marina și-au lăsat jos cărțile și s-au întors stupefiați, incapabili să rostească vreun adjectiv.

— Ai exagerat, i-am spus, imediat ce s-a așezat lângă mine.

— Ție, în schimb, la următoarea aniversare o să-ți iau cadou o armură.

— Ha, ha, m-am prefăcut amuzată.

Nu mințea, chiar a încercat să-mi împrumute haine, să mă înnobileze. Dar, apoi, n-a mai insistat: eu am rămas o cauză pierdută și, pe de altă parte, la cum arătam, o făceam să iasă și mai tare în evidență.

Purta o pereche de cizme de lac, cu tocul cui, pe care și le admira mereu satisfăcută:

— Primul meu salariu, Eli, uite ce investiție bună am făcut.

Erau superbe. Până și eu le-am privit cu un oarecare entuziasm, pe care mi l-am retezat imediat. N-aș fi știut să merg pe ele, aș fi părut ridicolă, dar ideea era alta: vina. Nu vedeam în ele un simbol, ci o marfă. Timpul pierdut al persoanelor exploatate, munca lor plătită insuficient, capitalul, adică răul, minciuna pentru care trebuia mereu să-ți dorești mai mult, întotdeauna mai mult și să nu înveți niciodată să pierzi. Ca și cum n-ar fi fost suficient, tocurile acelea îmi aduceau aminte de subordonarea femeilor față de dorințele bărbaților, de sclavia de mii de ani în care jumătate din populația lumii fusese ținută.

Mereu am fost enervantă, știu. Dar și lumea asta e la fel.

— Ești pe jumătate goală, i-am reproșat, cum e posibil să nu-ți fie frig?

— Frigul e o stare de spirit. Beatrice s-a ridicat și s-a uitat de jur împrejur sfidătoare. Hai să-i arătăm orașului ăstuia cine suntem noi.

Ne-am început plimbarea, ea ca o rusoaică, eu apatică. Ea defilând încălțată cu acele cizme, hotărâtă, și eu mirată, cu privirea în jos, cu urechile ciulite să prind toate comentariile din jur. Adrenalina îmi trecuse deja, fusese înlocuită de remușcare, de convingerea că mai bine aș fi rămas ascunsă. Acolo, între magazine, în mulțime, te simțeai ca într-o pădure noaptea, înconjurată de lupi. Băieții de la liceul real erau la fel de înalți ca Lorenzo, cu barba abia apărută și blugii sub fund, așa cum o cerea moda. Mă uitam la ei cu coada ochiului, nu mai îndrăzneam să mai fac nimic, de teamă să nu fiu recunoscută și batjocorită. Abia acum îmi dau seama: eu eram cea care dorea să le facă pe plac, mai ales băieților, motiv pentru care mă pedepseam și mă îmbrăcam ca un băiat. Pentru Bea era important doar să stârnească reacții, să îngroape celelalte fete, una după alta, cu fiecare tendință, cu fiecare *apariție*. Pentru că ea ducea un război, cu toată lumea și peste tot unde mergea. Toată povestea sufletului ei a ieșit la suprafață în acea după-amiază.

Încerc să mă așez, doar eu cu amintirile mele. Ca și cum aș fi singurul spectator dintr-un cinematograf gol, revăd filmul cu noi două plimbându-ne pe Corso Italia. Suntem două fetițe, una deghizată în divă, alta în sărăntoacă. Ne ținem de mână, dar la distanță una de cealaltă. Ea pășește în față, eu cu un pas în urmă. Și nu mă pot abține să nu am un sentiment de tandrețe, profund și matern față de cele două făpturi. Unde credeți că mergeți? aș vrea să le întreb. Să le avertizez: nu treceți prin fața chioșcului cu gustări prăjite, pentru că acolo se strâng toți proștii. Nimeni n-ar fi dat doi bani pe noi, nici măcar pe Bea: era frumoasă, dar arăta ca o orfană de provincie.

Înaintam, legănându-ne pe dale, ca spre un front de luptă. Bea m-a strâns mai tare de mână când am trecut prin dreptul sălii de jocuri – ultima care mai funcționa din Europa –, prin fața magazinului cu înghețată Top One, rebotezat Il Topone, prin fața băncilor unde se așezau cei care contau cu adevărat: fetele frumoase și băieții frumoși. Și ea își dădea seama de ocheade, de săgețile aruncate de ceilalți. Eu aș fi vrut să fug de ele, însă pe ea o încântau. Era proba de foc: nu o fotografie pe care să o pună pe blog, ci viața adevărată, scuipăturile în față, adolescenții din T, care se grăbeau să-ți spună cât de nesuferită erai, care strigau la tine de față cu toți.

Când am ajuns în dreptul chioșcului cu mâncare prăjită, s-au dezlănțuit.

— Ai curul lăsat, Barbie, degeaba ți-l mai scuturi pe-aici.

— Ce pălărie frumoasă ai. Și vacile unde le-ai lăsat?

— Salut, Domnița Acnee!

Aveau în mâini cutii unsuroase de chipsuri, de pizza, și o atacau cel mai mult pe ea, probabil ezitau să se adreseze Crucii Roșii. Dar erau și cei care nu aveau niciun fel de scrupule și se luau de tine oricum:

— Pe dădaca asta comunistă de unde ai luat-o? De la Bergamo, de la Brescia?

— Împuțita asta din sud, vrei să zici?

— Aia cu părul roșu, da.

— Sărmana, Lorenzo Magnificul îi pune coarne cu toată Bologna.

Suferam, încasam toate vorbele acelea și nu puteam să mai respir, inima îmi înghețase, nici salivă nu mai aveam în gură, nu puteam nici să înghit. Erau cruzi. Ani mai târziu, încerc să mă pun în pielea

lor: viața în provincie era grea, nu puteai să ai ambiții, visuri. La optsprezece ani, proastele acelea știau deja că urmau să rămână acolo pentru totdeauna, să îmbătrânească în niște căsnicii ratate, ca suplinitoare, cu banii numărați, purtând haine care se stricau după trei spălări, cu rudele care își dădeau cu părerea despre orice, cu toată lumea din jur care te judecă și dă sfaturi, în plictiseala aceea îngrozitoare, cu certuri, emisiunile de cultură generală de la televizor și fără vreo evadare neașteptată, care să te ia prin surprindere și să te răpească de acolo. Acum îi înțeleg de ce îi pedepseau pe cei ca mine și ca Bea, care credeam că ne puteam construi o soartă mai bună.

— Cine naiba aveți impresia că sunteți? au strigat în urma noastră în Piazza Gramsci. Ați venit să faceți paradă? Ne doare în cur de voi, maimuțelor, întoarceți-vă la circ!

În timp ce eu mai aveam puțin și leșinam, Bea se distra.

— O să-i fac să-și muște buzele, ai să vezi tu, mi-a șoptit și mi-a făcut cu ochiul, în timp ce ne grăbeam să depășim adunătura de Scille și Caribde: gaura aceea puturoasă unde se zicea că se prăjea în uleiul de la motoare. Când o să alerge la chioșcurile de ziare să citească interviurile mele, când o să dea drumul la televizor și o să mă vadă pe tot ecranul, când o să stea toată ziua să citească ce-am mai pus eu pe blog, of, Eli, ce satisfacție o să am atunci!

Jubila deja, cu mulți ani înainte, sub acea haină de mâna a treia care îi flutura pe lângă șolduri pe post de pelerină. Beatrice s-a simțit dintotdeauna faimoasă, chiar și atunci când era un nimeni. Pentru că avea acei patru mii de urmăritori în lumea virtuală și obsesia de a rade de pe fața pământului orașul T, de a se răzbuna pentru tot ce i se întâmplase. Ce anume, nu știu.

— Și eu, Bea? m-am oprit și am întrebat-o clar. Eu ce rol o să am când tu o să apari la televizor?

S-a oprit și ea. A întrerupt defilarea și m-a privit cu seriozitate, mi-a dat sentimentul că sunt importantă pentru ea.

— Tu o să fii managerul meu, Elisa. E o responsabilitate pe care nu aș încredința-o nimănui altcuiva. Tu te vei ocupa de toate: bani, comunicare, de imaginea mea, o s-o inventăm împreună. Și, încă o promisiune: o să ai timp, cât vrei tu, să scrii poezii, romane. O să fii un manager scriitor: ceva ce nu s-a mai văzut niciodată.

Am crezut-o. Mi-a făcut atât de clar această promisiune, care era mai mult decât o cerere în căsătorie, mai mult decât o declarație de dragoste, iar eu am fost sigură de ea.

— O să te îngrop în bani, s-a entuziasmat, o să fim atât de bogate încât o să întoarcem la T în Ferrari și o să o ne ducem să ne așezăm acolo.

A arătat către o masă de la barul Corallo, cel mai șic de pe bulevard, iar ochii ei citeau în viitor, îi scânteiau, în timp ce continua să povestească:

— Îmbrăcate în Versace din cap până-n picioare, cu poșete Prada, o să comandăm Cristal și o să-i punem să ne deschidă sticlele cu sabia. Apoi – a mimat gestul de a aduce paharul la gură – o s-o bem în fața tuturor, o să ne facem poze, numele noastre o să fie pe buzele tuturor, o să moară de invidie, iar tu și cu mine o să fim *reginele lumii*.

Mi-a jurat asta în timp ce stăteam la coadă la magazinul cu înghețată, înainte ca eu să-mi comand un cornet cu fistic și frișcă, iar ea, o sticlă de apă. Nu mă vedeam conducând un Ferrari și cu atât mai puțin desfăcând o sticlă de Cristal cu sabia, dar astea erau detalii: ce-mi doream cu adevărat era să rămân în viața ei, pentru totdeauna.

Să fiu mai mult decât o soră, decât un soț, mai mult decât mama ei.

Voiam posibilitatea ca eu să devin sursa secretă a luminii ei, oglinda ei magică.

Am gustat din frișcă, Bea a luat o gură de apă, a pus din nou dopul, m-a fixat cu privirea ca și cum, până în acel moment, am fi glumit:

— Acum, hai să mergem să facem două poze.

M-a târât în mansardă. Viața cu strigătele ei confuze, cu toate eforturile și parfumurile ei ieftine o plictisise deja. Putea să-și memoreze discursul și să se întoarcă la ce o făcea să se simtă bine: să se îmbălsămeze. Am plecat în grabă, iar în centru nu ne-am mai întors niciodată.

Am intrat la ea în casă. Bea și-a aruncat geanta pe jos, pantofii în aer, și-a scos cămașa, s-a așezat în fața geamului, să verifice calitatea luminii, care nu era excelentă: se făcea seară, soarele era alb și se îneca în umiditate.

— De ce te-ai dezbrăcat? am întrebat-o.

Înăuntru era rece. Și nu pentru că asta emana ea, de obicei: nu avea calorifere, exista doar o sobă, care era închisă. Bea a tras perdelele în lateral.

— Nu știi de când am în minte poza asta.

A dispărut în dormitor și a ieșit de acolo cu aparatul foto în brațe.

— Nu, am suspinat, te rog.

Când s-a mutat și l-a luat cu ea, n-am avut nimic împotrivă: nu mai voiam să-l văd, să mai știu nimic de fotografie. Să-l țin din nou în mână, în ziua aceea, m-a făcut să trec imediat de la statutul de viitor manager la sarcinile obișnuite: servitoare, figurantă. O făceam din nou pe scenarista.

Cât Bea și-a aranjat machiajul, am avut suficient timp să privesc în jur. Gabriele nu era: mai făcea niște ore suplimentare, inclusiv sâmbăta și duminica, ca să-și poată permite Wi Fi-ul iubitei lui. Bucătăria și imitația aceea de sufragerie în care ne aflam deveniseră un dezastru: o pereche de chiloți atârna de un braț al canapelei, oalele murdare erau unele peste altele pe aragaz, praful de două degete, un manual și un prezervativ folosit zăceau pe jos. Mai rău decât patul fratelui meu, cu aceleași așternuturi de șase luni. Bea mi-a ignorat privirea scandalizată, s-a limitat la a face ordine în partea de cameră pe care voia să o prindă în cadru.

Și-a desfăcut sutienul.

— Ce faci?

— Nu vezi? O fotografie topless, mi-a răspuns cu îngâmfare.

— Nu ești în toate mințile.

— Și tu ești o beghină.

— Ce-o să zică despre tine? Ce-o să creadă despre tine, să te expui topless pe internet, să te vadă toți, inclusiv cei care nu te cunosc! O să spună că ești o târfă.

— Dac-ai știi ce mult îmi pasă, a zâmbit cu o superioritate magistrală.

— Nu se poate să ți se vadă țâțele!

M-am enervat, am pus Contaxul pe masă și am zis:

— Refuz. Eu nu îți fac poze așa.

Atunci Bea și-a pierdut răbdarea și s-a apropiat de mine:

— Ei, eu nu vreau să apar la Bagaglino76, ce-ți închipui? Sunt prea bună. Nu vreau să mi-o trag cu nimeni, vreau să fac bani. Sfârcurile trebuie doar să se întrevadă. Am deja totul în minte: alb-negru, defocalizată, ușor supraexpusă. Vreau să fac din mine o icoană.

— O să te judece oricum, n-o să se zică nimic bun despre tine.

— Mai lasă-mă cu povestea asta cu judecatul, Eli, gata! Mereu te gândești numai la alții! Cine sunt ăștia alții? Te-ai întrebat vreodată?

N-am mai zis nimic.

— Tu ai impresia că toți sunt fericiți, iubiți, filosofi plini de cultură cu familii extraordinare? Chiar crezi că sunt mai buni decât tine?

Cu părere de rău am răspuns:

— Nu.

— Tuturor ne e rău, Eli, *tuturor*, în același fel. A deschis brațele și a început să râdă. O să-mi spună că sunt proastă? Fie. Târfă? N-au decât. Dacă asta vor, ce contează? Le e teamă de libertatea mea, mă invidiază pentru ea, ăsta-i adevărul. O să creadă că rup, că sunt cineva, că am o viață nebună doar pentru faptul că o redau prin efecte speciale, ca la 11 Septembrie. Eu mă așez în lumină, priviți-mă! Ochii parcă i-au luat foc. Sunt aici, sunt goală. Poate tocmai mi-am tras-o sau poate tocmai citeam o carte. Cine sunt? A zâmbit. La asta îmi folosesc eu țâțele. Să le stârnesc imaginația. Să creez o viață care nu există, dar pe care toți o vor. S-a întors, a aranjat perdeaua desprinsă. Așadar, te rog, redu focalizarea cât de mult poți.

Îi vedeam cât se poate de clar nefericirea. În momentul acela am înțeles că mereu o voi ajuta să și-o ascundă și că tot ce va face Beatrice în viața ei va fi, de fapt, să semene confuzie. Să rămână pe teren sigur, în spatele părerii celorlalți. Să devină de nerecunoscut.

Am întrebat-o:

— Are vreun sens?

Mi-a răspuns:

— De ce ar trebui cineva să cunoască realitatea? Nimeni nu o merită, în afară de tine.

E 19:30, trebuie să plec. Nimic nu e mai rău decât să întrerupi o amintire extrasă cu greu din uitare, dar închid documentul Word și mă apropii de geam: afară e beznă și plouă. Îmi imaginez traficul în care trebuie să mă lansez. Îmi pun pelerina de ploaie, mă încalț, iau în grabă cheile de la mașină, care e tot Peugeot-ul 206 diesel pe care mi l-a dăruit tata în 2005, ca să fac mai ușor naveta între T și Bologna, pentru că orașul e foarte prost conectat cu provincia.

Mă arunc pe scaun și conduc. Se aude zgomotul strident al ștergătoarelor, sunt nevoită să opresc

din cinci în cinci minute. Deschid radioul ca să mă distragă, pornește la un volum exagerat un CD cu Sfera Ebbasta[77], care vorbește despre bani, Gucci, cuie și, chiar dacă băiatul îmi este simpatic, aș vrea să-i explic câteva concepte despre Marx și Gramsci[78].

Sună mobilul, îl scot imediat din geantă, speriată. Apoi văd că e Rosanna. Îl dau mai încet pe Sfera și îi răspund:

— Da?

— Elisa, sper că ți-ai amintit că azi e rândul tău, nu?

— Drept cine mă iei? Vin acum, ba mai mult, aproape am ajuns, o mint. Bucură-te de aperitivul tău.

Râde.

— Oricum, nu e rea o favoare. Și tu meriți să ieși seara, câteodată.

— Stai liniștită, nici nu-mi mai aduc aminte ce înseamnă asta.

Traficul e complet blocat. Sfera cântă: *„Noi veniamo fuori dal niente / Facciamo i soldi dal niente e dovunque.“*[79] Nu reușesc să-mi scot din cap după-amiaza aceea cu Beatrice din mansardă. Ea vedea viitorul, iar eu, la optsprezece ani, eram deja decrepită. Mă proclamam o feministă convinsă, dar, mai târziu, dacă vedeam o altă fată cu țâțele pe-afară, mă apucau nervii și o judecam aspru imediat. Eu eram cea care se anula pentru Lorenzo, care se enerva, se frustra și se pedepsea pentru că nu știa cum să se poarte cu el, cum să-l ierte; misterul de a fi femeie.

— Du-te naibii, mă apucă pensia aci.

Se face verde, apăs pe accelerație până la capăt, risc să lovesc Citroënul din fața mea. Beatrice avea dreptate, nu despre *toate*, dar despre țâțe da. Fotografia aceea a ieșit atât de frumoasă, încât a devenit nemuritoare.

Am admirat-o acolo, în tăcere, pe ecranul calculatorului, vreo zece minute, și am ajuns s-o întreb dacă nu cumva ar fi cazul să o îngrop într-un fișier cu parolă, să o criptez sau să o tipăresc și să o ascund într-un seif, a cărui combinație să o uit.

— Ești nebună, mi-a răspuns. Bineînțeles că o vom publica, o să vezi ce efect va avea.

Am râs de fiecare jignire medievală apărută sub acea fotografie și ne-am simțit, strângându-ne în brațe, în spatele ecranului, cele mai puternice din lume. Pentru că necunoscuții își vărsau toate frustrările pe țâțele lui Bea și contorul se dăduse peste cap, se reseta cu viteza sunetului, întregul internet alerga spre noi, Bea devenea Beatrice și eu deveneam o altă persoană.

Din după-amiaza aceea am început să-mi aleg pantaloni de mărimea mea și bluze puțin mai decoltate. Mi-am impus să nu-mi mai târăsc trupul ca pe o condamnare, ci să îl iau în considerare pentru ceea ce era: un aspect, nici principal, nici secundar, al limbajului meu.

Recunosc razele de lumină albă ale reflectoarelor care se așterneau pe țâțe, împotriva nopții; sunt acolo. Nu pierd timpul, parchez cum pot: în zona de parcare interzisă, închid portiera și alerg fără umbrelă pe asfaltul ud. Îmi spun: câte imagini de pe internet emană strălucire și se distrug fără să se transforme nici măcar în cenușă? Câte iluzii se dizolvă, din nimic în nimic? În schimb, fotografia aceea topless a rămas: și acum este una dintre primele care apar, dacă tastezi numele Rossetti pe motoarele de căutare. Trei milioane cinci sute de mii de rezultate, iar fotografia aceea e acolo, cu perdelele ei

îngălbenite de fum, cu podeaua slinoasă, soba ruginită, aproape că îmi vine să zâmbesc cu mândrie pentru că eu am fost autorul ei, nu Alfred Eisenstaedt[80].

Ca să fiu sinceră, Beatrice a încercat s-o dea dispărută, odată cu blogul, când a început să devină cunoscută. Dar imaginea aceea – grație misterelor internetului – nu a vrut să fie ștearsă. A fost preluată de mii de publicații și se vorbește despre ea și astăzi. Rossetti nu e genul care să se dezbrace, cred că aceea e singura fotografie în care țâțele i se văd mai clar. Dar nu asta e problema: e combinația de alb și negru, care e atât de *palpabilă*. Se poate intui, pe fundal, o cameră care nu e nici pe departe un apartament de lux, așa cum te-ai fi așteptat, ci un loc de o modestie răscolitoare. *Ea* este cea mai vizibilă, frumoasă ca un soare, dar încă nu este redusă, simplificată, rigidizată într-o mască. Este Bea, anomalia existenței ei scăpată de sub control. Este prietena mea tristă, furioasă, opacă, cu cercei de la tarabă și hainele luate cu împrumut.

Este, în continuare, o persoană vie.

Ajung, am părul ud. Președintele stă la intrare, pare că mă așteaptă chiar pe mine, pentru că, imediat ce mă vede, îmi spune:

— Doamnă, trebuie să vorbim.

Dar nu am chef, cel puțin nu azi. Încerc să mă eschivez:

— Cu plăcere, data viitoare. Am de dat un telefon urgent, mă scuzați.

Începe să plouă mai tare, dar alerg în continuare pe terenul transformat într-o mlaștină. Prevăd o mașină de spălat în plus și probabil o bronșită de Crăciun. Ajung la tribune, găsesc un loc mai izolat, ferit de suporteri. N-am învățat încă să mă fac acceptată și nici nu mi-a pierit teama: de ceilalți părinți, de exemplu. Pe de altă parte, nu dau doi bani pe fotbal și nu am înțeles niciodată ce e ăla ofsaid.

Îl caut cu privirea pe Valentino. S-a oprit în mijlocul terenului, se uită și el după mine. Își aduce aminte mereu când e rândul meu, și nu al Rosannei, mama lui Michele, să vină să-l ia. Ne transmitem, ca de obicei, un zâmbet fugitiv, în loc de salut. Nici vorbă de dulcegării sau efuziuni sentimentale, pentru Dumnezeu.

Știu ce gândește: „Mama nu-și dă seama cât de bun sunt la fotbal.“ Și chiar așa e: mă interesează mult mai tare să se descurce la școală, să învețe să gândească independent. Dacă ar ajunge în seria A, o să mă gândesc atunci. Dar sper să nu se întâmple asta.

Mă refugiez sub terasă și încep *Viața mincinoasă a adulților* de Elsa Ferrante. Acestea sunt singurele momente în care pot să citesc ce am chef. Din când în când, mai ridic ochii și mă uit la el. Îi place să fac asta, probabil și-ar dori un tată care să-i dea indicații, care să-l motiveze, să-l stimuleze. Din păcate, sunt doar eu.

Îi spun în tăcere: „Putea să fie și mai rău. Una ca bunica ta, pe post de mamă, te asigur că e un dezastru.“ Valentino depășește adversarul, trage un șut la poartă, ratează. Mă privește din nou și întinde brațele: e senin. Cred că singurul lucru pe care l-a învățat de la mine e să știe să piardă. Gino, antrenorul, îmi tot spune că talentul lui merită cultivat – cred că președintele, puțin mai devreme, voia să insiste asupra viitorului promițător la care eu nu contribuiam cu nimic. De fiecare dată repet că trei antrenamente și un meci pe săptămână înseamnă prea mult și că eu sunt o mamă care lucrează, că trebuie să fac o echilibristică ieșită din comun cu celelalte mame ca să mă duc să-l iau la aceste ore, iarna, că nu e ca și cum se pot întoarce singuri, cu mijloacele de transport în comun, la opt și jumătate,

nouă seara. Sau suntem noi prea temătoare? Ce înseamnă să ai doisprezece ani? Ești în continuare copil sau deja adolescent?

— Băiatul ăsta n-are bunici? Alte rude? m-a întrebat odată Gino și m-am înfuriat, evident.

— Mă are pe mine și n-aveți decât să vă mulțumiți cu asta.

Mai sunt zece minute până la sfârșit, îmi pun viața pe pauză și călătoresc în Napoli, împreună cu Ferrante, plutesc pe deasupra cuvintelor, mă topesc acolo unde toate, inclusiv durerea, capătă un sens. Între timp îmi spun: în afară de Rosanna și încă vreo două, nu ne invită nimeni la zile de naștere. Chiar dacă Vale e atât de sociabil. Poate fac aceleași greșeli ca mama. Poate eu, acum, sunt mama pe care toată lumea o evită.

Antrenamentul se încheie, rămân în tribună să mai citesc puțin. E destul de mare încât să-și facă duș singur, să se îmbrace și să-și aranjeze geanta. Când vine la mine, împreună cu Michele, mirosind a șampon, cu părul încă pe jumătate ud, simt o nevoie bruscă de a-l lua în brațe, de a-i spune că, dacă nu se usucă mai bine, probabil o să facă otită. Dar mă abțin. Nu mai are vârsta la care să se lase luat în brațe, cu atât mai puțin de față cu prietenul lui.

Urcăm în mașină, îl ducem întâi pe Michele acasă. Cei doi dau drumul imediat la CD-ul cu Sfera și șușotesc între ei. Când își iau la revedere, își încrucișează brațele, se bat cu pumnii în piept, o întreagă înșiruire de gesturi în loc de salut, pe care eu n-o înțeleg, pentru că, pe vremea mea, nu exista așa ceva.

Am rămas singuri. Valentino mă întreabă ce avem la cină.

— Păi, îi răspund. Frigiderul e gol, m-am cufundat atât de adânc în scris, încât am uitat să mă duc la cumpărături. O pizza?

Se bucură, îmi aduce aminte de mine și de Niccolò, când în loc de mâncare, ciuguleam chipsuri. Apoi cade pe gânduri, desenează cu arătătorul pe geamul aburit hieroglife a căror semnificație nu o cunosc.

— Dar, își face curaj, de ce nu pot să vin la Biella de Crăciun, cu tine?

— Pentru că așa am hotărât. O să stăm împreună de revelion.

— Ce tâmpenie, pufnește și încearcă din nou. De revelion aș fi vrut să stau cu prietenii mei.

Evident că știu, vorbește încontinuu, de o lună, despre asta.

— Când o să fii mai mare.

— Dar sunt deja mare!

Opresc motorul, radioul, scot cheile. În lumina galbenă a habitaclului îl observ și, poate, pentru prima dată, îmi dau seama că într-adevăr a crescut. Nu suficient de mult încât să rămână la Bologna singur trei sau patru zile, dar trăsăturile i s-au schimbat: și-a pierdut copilăria. E mai înalt cu zece centimetri decât mine.

— Anul viitor, îți promit.

Acum o să mă urască.

Pe stradă curg șuvoaie de apă. Coborâm și traversăm în fugă. Ne așezăm la coadă să luăm pizza la

pachet, de la restaurantul din Via Fondazza. Comandăm. Cât așteptăm, privesc prin vitrină orașul înecat de muson, până când el se îndepărtează, se sprijină de un scaun și scoate telefonul mobil.

Am reușit să i-l interzic până vara anterioară, am încercat și să-l descurajez să folosească rețelele de socializare, dar el abia aștepta. Îl spionez în timp ce își plimbă degetul pe ecran. Aș vrea să-l opresc. Îl simt cum se adâncește în el, cum devine tot mai absent și nu pot să nu mă întreb dacă nu cumva și fiul meu intră pe pagina lui Beatrice.

75 Elsa Morante, *Insula lui Artur*, traducere de Constantin Ioncică, Editura pentru Literatură Universală, București, 1968, p. 7 (n. tr.).

76 Companie de dans de varietăți, înființată la Roma în 1965, mai funcționează și astăzi (n. tr.).

77 Gionata Boschetti, cu pseudonimul Sfera Ebbasta, este un rapper foarte cunoscut în Italia (n. tr.).

78 Antonio Gramsci (1891–1937) lider politic și filosof, cofondator al Partidului Comunist din Italia și liderul acestuia. Este unul dintre cei mai importanți filosofi marxiști, cunoscut pentru conceptul de hegemonie culturală (n. tr.).

79 „Noi venim din nimic / Facem bani din nimic și din orice“, în italiană, în original (n. tr.).

80 Alfred Eisenstaedt (1898–1995), fotograf și fotoreporter german. Și-a început cariera în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, dar a ajuns cunoscut ca fotograf pentru revista americană *Life* (n. tr.).

24

Moda funerară

E unu noaptea și nu reușesc să adorm. Apropierea Crăciunului îmi dă o stare neplăcută și nu mai am niciun chef să scriu. Doar ideea de a povesti acea primă întâlnire la facultate, cea mai teribilă dintre toate, în dimineața în care, epuizată, m-am prăbușit pe un trotuar din Via Canonica, zdrelindu-mi genunchii, mă blochează. Episodul ăsta n-o să fiu niciodată în stare să îl prezint până la capăt.

Pentru că e povestea mea.

Mă trântesc pe canapea, iau telecomanda și încep să schimb canalele, ca să-mi anesteziez mintea. Dau peste un documentar despre piramide, la care cred că mi s-ar face somn, așa că mă opresc la el și dau sonorul mai încet, ca să nu-l trezesc pe Valentino. Doarme ca un înger în camera care, până mai acum un an, era tapetată cu dinozauri, iar acum e plină de postere cu Sfera Ebbasta care fumează și Massimo Pericolo81 la Baraccano – concert pe care i l-am interzis, dar el face același lucru pe care îl făceam și eu când eram mică, cu posterele de la Babylonia: își mai atenuează dorința. Înainte să se culce, ca de obicei, îmi dă telefonul mobil. Îl închid și îl duc în bucătărie, împreună cu al meu, două arme depuse în mijlocul mesei: măcar nopțile să ne fie liniștite. Casc, încep să privesc pe sărite edificarea acelor morminte, îmi închipui cât de greu le-a fost să le ridice, ațipesc încet, când, dintr-odată, imaginea se schimbă și de la Egipt, ajung direct în Toscana. Am din nou, în fața ochilor, orașul Baratti.

Pinii de pe malul mării, cu trunchiurile îndoite de vânt, cu ramurile întinse într-o îmbrățișare goală. Golful este închis într-un semicerc perfect, în care, probabil, ne-am aruncat de mii de ori. Populonia, acropola pe care ne urcam ca să ținem în palmă Marea Tireniană, ca un vechi etrusc. Stâncile de la Buca delle Fate, accesibile doar traversând o pădure de stejari atât de deasă și de abruptă, încât, în plin august, când trebuia să urcăm, arse de sare și de soare, am fi vrut mai degrabă să murim. Peisajele acelea îmi trec prin fața ochilor și nu numai că le cunosc, dar le și aparțin. La fel și cu fratele meu, mama sau tata. Până și cu Beatrice.

Mă așez din nou și, spre regretul meu, îmi aduc aminte totul. Excursiile cu școala, movilele, grotele. Sunt ultimele reminiscențe vii, luminoase. Era încă 2005 când, la sfârșit de iulie, ne-am dus împreună să vedem rezultatele de la bac. Am luat amândouă zece cu felicitări, singurele din clasă, dacă nu chiar din școală, și toți ne urau din rărunchi: cei trei băieți amărâți, care cine știe pe unde au ajuns, viperele noastre de colege, care stăteau întotdeauna lipite de mamele lor. Bea și cu mine ne-am luat în brațe țopăind și urlând, le aruncam totul în față. Oricum n-aveam să le mai vedem niciodată. Nu era nimeni cu noi, ne eram suficiente una alteia. Eram orfane și ne adoptaserăm una pe cealaltă. Liceul se terminase pentru totdeauna: am sărit pe motoare, ne-am dat rochiile jos și am condus în costum de baie până la necropole. Am parcat și ne-am aruncat imediat în mare. Noaptea am dormit pe plajă, epuizate de fericire și alcool, fiecare cu iubitul ei, în câte un cort, dar aproape una de cealaltă. Libere, în sfârșit libere. Sau, cel puțin, așa credeam.

Oricum sunt trează deja. Îmi spun că, cel puțin în Ajun, o să-mi permit luxul de a dormi până mai târziu. Că, odată ajunsă în acest punct, aș putea, într-adevăr, să nu mai deschid fișierul care se numește „roman“. Nu sunt o scriitoare, nu, eu am un alt loc de muncă. Visurile și realitatea nu coincid niciodată, pentru că nu au cum. Se fac treisprezece ani de când încerc să-mi scot din suflet această prietenie, o sigilez constant cu plăci de ciment și mă comport ca și cum n-ar fi existat niciodată. Ceea

ce e mort trebuie să rămână mort: nu are nicio logică să ne jucăm de-a dezgroparea, să-mi fac iluzii că aș putea s-o readuc la viață prin cuvinte.

Dar documentarul nu își atinge scopul: în loc să mă adoarmă, parcă mă trezește. Vorbește acum despre fier, despre perioada de avânt a metalurgiei din Populonia, din jurul secolului al VII-lea î.H., despre extracțiile masive care au avut loc pe insula Elba și cum, două mii de ani mai târziu, au fost necesare săpături pentru a îndepărta sedimentări de minerale și a scoate mormintele la suprafață. Pe ecran a apărut celebra necropolă din San Cerbone. O vizitasem împreună cu Marchi, la începutul primăverii, pentru a ne pregăti de redactarea unei lucrări sub formă de eseu, așa cum se dădea și la examen. Zâmbesc: a mea se numea „Nașterea siderurgiei". Chiar eram pasionată de cartierele industriale din Antichitate, de exploatarea minelor izolate. Bea? Ea despre ce a scris? Nu-mi aduc aminte. Ba da: despre cum își împodobeau etruscii morții. Ce glumă bună! Chiar râd, singură, în sufrageria apartamentului meu închiriat din Via Fondazza. Mi-au venit în minte scenele acelea amuzante când ne ocupam de acele *lucrări*, așa cum le numea Marchi; trebuie să fii chiar țăcănită să te intereseze cum se găteau morții.

Mă opresc din râs și, dintr-odată, sângele îmi îngheață în vene.

Alerg în bucătărie, la suportul unde am pus telefoanele, îl iau pe al meu. Îl pornesc, mă conectez la internet și caut pagina oficială a lui Beatrice. Ultima imagine pe care a publicat-o: părul șaten, creț, sălbatic, ce iese de sub o pălărie maiestuoasă, își ține capul puțin înclinat la stânga, iar surâsul este discret. Derulez prin fotografiile mai vechi: cu pălăria scoasă, este la fel cu cea anterioară, una de acum șase luni sau acum doi ani. Ajung la anul 2013: Bea este întotdeauna la fel cu ea însăși. La fel ca trandafirul uscat din șifonier. Mintea mea se oprește, se întunecă, un scurtcircuit, un click și iat-o: clară în memoria mea, protejată de o folie de plastic, prima pagină din lucrarea ei. Titlul: „Moda funerară".

Mă revăd pe mine, dezamăgită:

— De ce, Bea?

Din câte teme puteam să alegem la nouăsprezece ani, în plină evoluție: schimburile comerciale cu grecii și fenicienii, religia, scrierea, frescele, câtă viață era de cercetat?

— De ce tocmai despre morți?

Eram amândouă în bibliotecă. S-a întors spre mine cu privirea plină de entuziasm și mi-a răspuns:

— Știi ce-am descoperit, Eli? Știi?

Amintirea țâșnește ca un gheizer. Îmi scutur capul, nu-mi vine să cred: cum am putut să nu mă gândesc la asta niciodată, în toți acești ani? Un raport atât de simplu: viață, moarte. Mă duc în sufragerie, închid televizorul, închid și ușa camerei mele, aprind lampa și mă uit spre birou: calculatorul. La naiba, trebuie s-o iau de la capăt.

Probabil era undeva la sfârșit de martie, început de aprilie. După excursia cu școala la necropole, Bea a venit la mine să-și scrie lucrarea. Cu ocazia aceea, tata și-a scos capul din peștera în care trăia, și-a târât papucii până în bucătărie și ne-a surprins în timp ce consultam turnuri întregi de cărți luate cu împrumut de la bibliotecă.

— Dar asta e de acum o mie de ani! a izbucnit și a început să tușească.

Fuma două pachete pe zi. Ca să mai ușurez rușinea pe care o simt când îmi aduc aminte de el, în pijama, la ora 16:30, trebuie să spun imediat că, în perioada aceea, tata ajunsese în culmea suferinței și

a delăsării. Se cuplase cu o doamnă din Catanzaro, Incoronata, pe care nu o văzuse niciodată, dar petrecea nopțile vorbind cu ea pe chat, ca un adolescent.

— Tată, l-am certat odată, nu poți să te îndrăgostești de o persoană pe care nu o cunoști.

— De ce? mi-a răspuns el enervat.

— Cunoașterea asta nu implică o prezență concomitentă a corpurilor, în spațiu și timp?

Mă trezeam la două sau la trei dimineața ca să merg la toaletă și îl auzeam lovind tastele și râzând de unul singur. Fantoma bunicii Regina – așa se numea mama lui – încă îl îndemna, cred, să încerce să repare ceva, umblând după femei de neatins, cu povești melodramatice și apariții criptice. Doar de curând cred că și-a revenit, poate pentru că deja are șaizeci de ani și poate pentru că doamna cu care se vede de ceva timp chiar este actriță, poate cea mai bună din micuța companie de amatori *La brigata dei sogni*82, iar el poate să o însoțească la teatru, să se așeze în primul rând și să o aplaude.

Întorcându-mă la după-amiaza cu lucrarea, când tata a apărut, Bea l-a privit încruntată, îmi închipui că se întreba cum putea să-și lase barba să crească în continuare, care, așa încărunțită cum era, îl făcea să semene cu Dostoievski. Printre altele – în paranteză fie spus – Incoronata, logodnica din Calabria, îi trimitea fotografii cu ea vechi de zece ani, cu obrajii întinși, și când ea îi cerea să deschidă camera video, el mereu găsea câte o scuză.

— Fetelor, de ce răsfoiți cărțile acelea?

— Pentru că sunt cele mai importante eseuri despre Etruria, i-am răspuns iritată, ca să încerc să-i aduc aminte cine era. Și am adăugat: Scrise de profesori universitari.

— Și Wikipedia? Și sutele de site-uri, filme, documentare, galerii de fotografii pe care le puteți descărca? Nu aveți de scris o lucrare academică; hârțoagele alea în care vă uitați voi sunt vechituri din T, de la cea mai tristă bibliotecă din lume. Astăzi, dacă vreți, vă dau voie, cu toată bucuria, să folosiți calculatorul meu.

Bea a sărit ca arsă: nu îi venea să creadă că putea folosi Mac-ul nou al tatei. L-am urmat în birou, a deschis geamurile ca să aerisească puțin, a aruncat munții de chiștoace din scrumieră la gunoi. M-am dus după ei, deși n-aveam niciun chef. M-am uitat cum vânau rezumate de origine discutabilă, pline de greșeli gramaticale, cot la cot, ca doi posedați. Mă enervasem de-a binelea: mie nu-mi dădea voie niciodată să intru în biroul lui, nu m-a ajutat niciodată cu documentarea, dar imediat ce a venit Bea, brusc a devenit atent și interesat.

— Pot să spun că *Istoria etruscilor* de Mario Torelli mi se pare mai bine documentată?

— Ah, Elisa, tu și *poezia hârtiei*, m-a imitat, o să rămâi singura analfabetă digital de pe planetă.

— Foarte bine, le-am răspuns, o să fac, atunci, o sectă pentru ăia cinci sau șase ciudați ca mine care-și mai doresc să citească o carte.

Și am plecat, întorcându-mă la Torellli: Editura Laterza 1981, pagini îngălbenite, sclipiri de arheologie adevărată, prinse în cuvinte, în timp ce ei dădeau clickuri, râdeau și se prosteau în camera de alături. Bea s-a întors în bucătărie când era deja întuneric, s-a așezat lângă mine, cu un top de hârtie imprimată sub braț. Mi-a arătat paginile extaziată: erau toate imagini cu morminte.

— Femeile erau înhumate cu oglinzi, mi-a povestit, cu parfumuri, creme și bijuteriile cele mai prețioase, uite, mi-a arătat o pereche de cercei, aș vrea să găsesc unii identici, să fac o poză în care să stau întinsă, cu ochii închiși și cu brațele încrucișate pe piept.

— Delirezi.

— O să fie de senzație: neașteptată, șocantă!

— Bea, te rog frumos, rezumă-te la a căuta informații.

M-a strâns în brațe și mi-a spus:

— Tu n-ai înțeles nimic. Singura informație care mă interesează, pe blogul meu, sunt eu.

Un deceniu mai târziu, în cele mai importante ziare din țară, urma să citesc analize precum: „Dintr-o provincie italiană uitată de lume, aflată într-un retard tehnologic cronic, Rossetti a fost cea care a prevăzut, de una singură, viitorul internetului și s-a poziționat în centrul acestei evoluții." Sau: „Tânara licențiată în Statistică a intuit, înaintea inițiaților din Palo Alto, că direcția internetului nu va fi exclusiv îndreptată către cunoaștere, ci către a ne transforma noi înșine, singura cunoaștere plauzibilă." Un critic mai sarcastic a scris chiar asta: „Rossetti a anticipat și, în oarecare măsură, a inaugurat perversiunea care vine odată cu rețelele sociale, devenită, deja, dominantă: a ne închide, în loc să ne deschidem, narcisismul în locul întâlnirii, o adaptare morbidă și fetală la o versiune (falsă) a noastră." Însă, propoziția mea preferată este: „Beatrice Rossetti este un algoritm letal."

Toate acestea sunt articole pe care le-am decupat și le-am strâns de-a lungul anilor într-un dosar care se numește „BR". Pentru că eu eram în anticamera istoriei și, îmi aduc bine aminte de Bea, câteva zile mai târziu, cu două degete de fond de ten împotriva acneei, două gablonțuri aurii în urechi și pomeții fardați, așa cum văzuse într-un manual online de estetică funerară, rugându-mă să-i fac a nu știu câta poză. Care, bineînțeles, a scandalizat, a suscitat reacții feroce, a înfierbântat vizitatorii blogului și a făcut contorul să se reseteze și mai repede.

„Ce fel de informație ești tu?" ar fi trebuit să țip la ea în bucătărie, cu Torelli în mână, să mă eliberez din capcana ei. Crezi că îi pasă cuiva cum te îmbraci sau cum te machiezi? Oricum te-ai deghiza, în etruscă sau odaliscă, tot o fetișoară rămâi, care nu a zis și nu a făcut nimic extraordinar în viața ei. Ești la liceu, lucrezi într-un magazin de haine la mâna a doua, n-ai familie, ești o simplă poveste tristă.

— Pot măcar să subliniez faptul că s-a terminat Carnavalul și, dacă te deghizezi în etruscă, o să fii ridicolă? am întrebat-o.

— O să fiu *iconică*, ce știi tu despre asta?

Eu nu eram abonată la *Vogue*, nu urmăream *America's Next Top Model*. Pretindeam că sunt mai interesată de Al-Qaida, Bush, Putin și echilibrul politic mondial atât de precar, decât de orice frivolitate. Crescusem cu doi părinți complet diferiți, care aveau un singur numitor comun: estetica, pentru ei, nu există. Și, dacă ar trebui, într-adevăr, să existe, vine cu o vină intrinsecă – cochetăria, lipsa de angajament?

Cuvântul „iconic", așadar, care începea să devină din ce în ce mai popular în vocabularul modei, în creierul lipit de Cultură, evoca doar reprezentări ale divinităților, fantome ale decedaților. Dar chiar de această moarte vorbim, de ceva timp, chiar dacă eu mi-am dat seama în noaptea asta.

La eseul „Moda funerară", Bea a lucrat vreo zece zile, în timpul cărora m-a înnebunit cu detalii pe care nu i le cerusem despre opulența cu care erau decorate mormintele:

— Sunt mai mult decât o casă, Eli, sunt o locuință eternă.

Mi-a povestit despre poziția cadavrelor pe platforma funerară:

— Foarte comodă.

Îmi aduc aminte că a luat 9,50, cu un punct mai mult decât mine, care scrisesem despre „Nașterea siderurgiei“. Venise chiar și la bibliotecă, cu mine, ca să aprofundeze; era avidă de informații. M-am gândit că era vorba despre un nou mod de a reacționa la decesul mamei ei. Detaliile despre înmormântare o făceau să râdă de mirare.

Acum înțeleg de ce: atunci lua lecții.

Doar un simulacru poate fi perfect.

Fără boli, fără goluri, fără crevase.

Doar moartea poate fi nemuritoare.

Și uite așa, Bea a început să se îngroape încă de la sfârșitul liceului, fără să prindă cineva de veste. A învățat tehnicile de înhumare pe baza acelei lucrări și le-a aplicat sistematic de-a lungul întregii sale cariere. Rossetti nu-și mai poate schimba culoarea părului, nu poate să se mai fotografieze fără machiaj, în papuci, sau în timp ce-și face cumpărăturile – *pardon*, ea nu se duce la cumpărături –, sau singură în sufragerie, plictisită. Nu are voie să se îngrașe, nu are voie să emită păreri cu privire la viața politică sau să-și exprime o opinie incomodă. Poate doar să facă diferite comentarii pe diverse teme, ton pe ton. Nu mai poate niciodată să se schimbe cu adevărat.

Dar eu am văzut-o *în viață*.

Plină de coșuri, ieșind de la duș, încercând diferite posturi, în fața oglinzii. Mă privea cu dragoste. Am văzut-o când a căzut de pe scuter. Când a furat. Și toate aceste Bea stângace, pline de viață și de defecte, acestea rămân *ea*.

În cartea pe care i-am dăruit-o când a împlinit optsprezece ani, Anna Karenina moare. Într-un mod distructiv, disperat. Moare pentru că se oferise, mai înainte, unui moment fantastic: unei greșeli. „Așa ne dăm seama că suntem în viață: când ne înșelăm“83, a scris cineva. Dar Beatrice nu încerca sub nicio formă să trăiască. Ce trebuia ea să facă era să rămână imobilă, să zâmbească, să-și țină respirația ca să-și poată suge burta. Așa cum o învățase Gin și cum i se explicase și lui Gin, la rândul ei. Cine știe cine a fost prima care a stabilit regula: la ce instantanee trebuie să se oprească femeile.

În fotografii nu poți îmbătrâni, nu poți vorbi, nu poți să te răzvrătești și să-ți trădezi mama. Urăsc albumele de fotografii; le răsfoiesc și văd doar lucrurile pe care le-am pierdut, persoane care nu mai sunt, clipe pe care nu le mai vreau înapoi, sunt cronica inadaptării mele față de icoane, adică față de fantome și detest rețelele de socializare, tocmai pentru acest motiv; pentru că mi se pare că umblu doar printre pietre funerare.

Eram în bibliotecă, singure în sala de lectură, așezate la masa de nuc din centru, când am găsit, în sfârșit, curajul să o întreb:

— Bea, de ce tocmai despre morți?

A ridicat capul din pagină cu ochii scânteietori:

— Știi ce-am descoperit, Eli? Știi? E ceva fundamental.

— Zi-mi.

— În 1857, Adolphe Noël des Vergers și Alessandro François au fost primii care au pătruns în

mormântul marelui Saties, au răsturnat piatra de la intrare și au luminat, pentru prima dată, interiorul acestuia. Imaginează-ți scena asta. Și-a mișcat mâna prin aer ca și cum ar fi vrut să o recreeze. Douăzeci de secole de întuneric și liniște totală, apoi au intrat și, brusc, s-au trezit în fața cadavrelor acelor războinici, întinși pe lespezi, în aceeași stare ca atunci când fuseseră îngropați: culori, haine, materiale, totul era exact la fel, conservare *perfectă*! Și apoi – s-a întrerupt, neîncrezătoare – într-un minut, aerul de afară pătrunde și totul se dezintegrează, totul! Îți citesc pasajul: „Această plonjare în trecut nu a durat nici măcar cât un vis și scena a dispărut parcă vrând să ne pedepsească pentru curiozitatea noastră lipsită de delicatețe." Și abia acum vine partea frumoasă: „În timp ce acele rămășițe fragile au căzut în praf, la contactul cu aerul, atmosfera a devenit mai transparentă. Ne-am văzut apoi înconjurați de o altă populație războinică menținută în viață de artiști." Frescele! Din aceste reprezentări au reconstruit întreaga istorie, Eli. Realitatea se deteriorează, imaginile nu!

— Arta, am corectat-o, scrierile, picturile.

— Imaginile, Elisa. Doar una dintre acele reprezentări valorează mai mult decât cinci mii de cuvinte de-ale tale. Dacă etruscii ar fi avut un aparat de fotografiat, să-ți fie clar, l-ar fi folosit.

Chiar am mers în această dimineață la Sala Borsa. După o noapte nedormită, cu fața obosită, m-am prezentat la ora zece fix și am așteptat să se deschidă biblioteca. Am petrecut două ore în arhive ca să caut titlul volumului, autorul mi-l aduceam aminte: Jean-Paul Thuillier[84]. Când l-am găsit, am simțit cum mă înfierbânt, și când am răsfoit-o, ca o nebună, am găsit exact acel pasaj și am strigat: „La naiba, da!" Fără să mă abțin. Am revăzut în minte mâna lui Beatrice, care dansa în aer, corpurile de două mii de ani, care devin cenușă în câteva secunde. Dacă nimeni nu le-ar fi privit, dacă nimeni nu le-ar fi profanat secretul…

Ies din bibliotecă. Este 24 decembrie, trebuie să alerg acasă să termin capitolul. Nu, mai bine cumpăr întâi niște *tortellini* ca să fac o supă și să-i pregătesc băiatului măcar un prânz decent de Ajun. Mă târăsc până în Piazza Maggiore. Dacă vrei cu adevărat să ții ceva secret, trebuie să faci în așa fel încât acel lucru să nu fie niciodată descoperit. Dacă vrei să salvezi ceva, trebuie să te asiguri că nu vei avea spectatori. Și tu, Beatrice, asta ai făcut în toți acești ani. Nu ai dezvăluit nimănui faptul că mama ta a murit, că ai trăit la noi, ca o fugară, și, apoi, în vizuina aceea de la ultimul etaj din Piazza Padella, nu ai recunoscut niciodată că ai avut acnee, că ai fost constrânsă să-ți operezi nasul, că la liceu n-ai avut niciun prieten. Întreaga ta poveste, cine ești tu, cu adevărat, lipsește. Ai eliminat orice martor, inclusiv cel mai incomod: pe mine.

Mă opresc în față la San Petronio: e o biserică magnifică, marmura roșie și albă strălucește sub cerul senin al dimineții. Zâmbesc, poate-mi pierd mințile. Sau abia acum încep să înțeleg.

Chiar dacă poate părea o nebunie, Bea, tu, afișându-te în fiecare zi, la orice oră, n-ai făcut altceva decât să te ascunzi.

81 Alessandro Vanetti, cu pseudonimul Massimo Pericolo, este un rapper italian, cunoscut pentru implicarea sa în traficul de droguri (n. tr.).

82 „Brigada visurilor“, în italiană (n. tr.).

83 Philip Roth, *Pastorala americană*, Polirom, Iași, 2014, p. 57 (n. tr.).

84 Jean-Paul Thuillier (n. 1943) – latinist, istoric al Antichității și etruscolog francez. Citatul de mai sus este din cartea acestuia *Gli etruschi. Il mistero svelato*, Electa Gallimard, Milano, 1993 (n. tr.).

25

Via Mascarella

Pe 1 ianuarie 2006, Babylonia s-a închis pentru totdeauna. Niccolò și-a pierdut locul de muncă, punkul a murit în întreaga lume, provincia a încetat să mai adăpostească „visul". Legendarul cort de lângă Ponderano se poate vedea și acum acolo: plutește, abandonat, pe câmp, în ceață.

Au circulat foarte multe zvonuri despre motivul pentru care s-a închis, dar nu s-a aflat niciodată cauza adevărată. Cei ai casei au primit un e-mail de adio și mulțumiri pentru cei unsprezece ani și jumătate petrecuți împreună sub semnul acelui epos. De altfel, și deschiderea lui Baby e un mister.

Povestea spune că a fost inaugurat pe 14 mai 1994, chiar cu Radiohead. Imaginați-vă: Radiohead la Biella. Dar concertul acela n-a apucat să-l vadă nimeni. Pentru deschidere mai lipsea o semnătură, o ștampilă, o hârțoagă: birocrației italiene îi sunt indiferente visurile. Administratorii riscau să primească o amendă colosală, dar Radiohead, dacă tot veniseră, au cântat oricum: cu ușile închise, pentru vreo zece norocoși, cu interdicția de a face orice fel de înregistrare. Scepticii mai întreabă și acum: „S-a întâlnit cineva cu Thom Yorke sau cu ceilalți la Hotelul Astoria?" „I-a văzut cineva mâncând broaște fripte la Carisio?" Eu, una, nu m-am îndoit niciodată de veridicitatea acestor lucruri. Tocmai pentru că lipseau dovezile.

Ar fi trebuit să-mi dau seama imediat că sfârșitul lui Baby marca începutul unei dispariții mult mai vaste, care urma să cuprindă industria, cultura, politica, Occidentul, precum și prietenia mea cu Beatrice. Când am aflat vestea, însă, trăiam deja la Bologna de patru luni, eram atât de mândră încât pluteam: aveam impresia că noua mea legitimație de student îmi dădea dreptul de a-mi dispreţui trecutul, ca și cum ar fi fost un capitol închis, arhivat și că acum începusem *viața adevărată*.

Da, bineînțeles că mi-a părut rău. Dar, în fond, cui îi pasă de cuibarul ăla vechi? Câtă lipsă de recunoștință, dacă mă gândesc acum.

M-am reîntors pe internet acum puțin timp, cu părere de rău, să cotrobăi după un fragment de filmare, o amintire neclară, mărturia că cineva a dansat *pogo* cu mine. Mare lucru nu am găsit, *ça va sans dire*85. În Italia, între 1994 și 2005 nu au existat rețele de socializare, nimeni nu ieșea din casă cu aparatul de fotografiat în mână, gata să se imortalizeze, și nici nu dorea să fie prins în flagrant în vâltoarea vieții. Uneori stau și mă gândesc că Baby, aproape ca dumbrăveanca de la cea de-a șaptesprezecea aniversare a mea, a fost doar un vis.

Un alt indiciu al faptului că istoria se schimba drastic a fost că pentru Quartz-ul meu nu s-a mai găsit niciun cumpărător, nici pentru o sută, nici pentru cincizeci de euro. Până la urmă a fost dezmembrat de băieții care caută piese de schimb, la depozitul de fier vechi din T, nu foarte departe de Donna Vintage. Pentru mine a fost, oarecum, o traumă pe care nu a reușit niciodată să o vindece Peugeot-ul 206 nou și strălucitor, pe care mi-l făcuse tata cadou ca să mă întorc acasă o dată la două săptămâni. Îmi aduc aminte câte ore am petrecut, în anii următori, stând în coloană pe A1, între Barberino și Roncobilaccio, înjurând pentru că se petrecuse al nu știu câtelea accident, înaintând cu un metru pe oră, în timp ce acolo sus, dincolo de parbriz, pe crestele Apeninilor, fantoma lui „Bea&Eli" – nu blogul, ci magia a ceea ce fuseserăm împreună – continua să gonească pe scuter, să traverseze pădurile, ca o creatură unică, liberă și pierdută.

Mă întorc la Baby. Nu a fost singurul local care și-a încetat existența. Și librăria L'Incontro,

debaraua aceea tristă și plină de praf care-mi era atât de dragă, și-a închis obloanele și a devenit o franciză care vindea huse pentru telefoane mobile. Chioșcul de ziare din Piazza Marina, de unde îmi plăcea să cumpăr *Il manifesto*, înainte să ajung la școală, a fost doar golit, dar nu s-a transformat în nimic. Șase luni mai târziu, fabrica în care lucra Gabriele a concediat jumătate din angajați. Nici Donna Vintage nu mai există. În ultimii paisprezece ani, de fiecare dată când mă întorc la T și mai fac o plimbare pe bulevard, observ că a mai dispărut un magazin, a mai apărut un anunț cu SE ÎNCHIRIAZĂ. O moarte inexorabilă.

Și mai e și „Pascoli" care s-a închis din lipsă de înscriși. Nu în 2006, poate patru sau cinci ani mai târziu. Am încercat din nou să caut informații pe internet, dar nu am găsit nimic. Mă întreb la ce folosește să faci eforturi ca să te conectezi la internet, dacă internetul nu păstrează nimic din realitate, nu o salvează, nu are grijă de ea, nu o îndrăgește. Din toată viața care a palpitat în jurul meu, când eram mică și apoi adolescentă – o lume seculară dispărută brusc –, acolo n-a rămas nicio urmă.

Cu excepția uneia, desigur. Colosală, gigantică.

O pompă de scurgere care a absorbit totul.

Rossetti.

La sfârșitul lui septembrie 2005, am găsit o casă la Bologna, cu o săptămână înainte de începerea cursurilor, în Via Mascarella, la etajul al doilea al unei clădiri roșii tipice, cu bârne de lemn și podeaua de gresie, de care m-am îndrăgostit de cum am văzut-o. Dura doar patru minute să ajungem la facultate, pe jos: eu, la Litere și Bea, la Științe. Mai rău era pentru Lorenzo, care trebuia să ia autobuzul și, ca să ajungă la Inginerie, făcea uneori și mai mult de jumătate de oră. Dar nu se plângea.

Am fost fericiți, la început.

Cântăresc foarte bine această propoziție, îi aud tragica falsitate, uitându-mă în urmă. Dar, pe vremea aceea, entuziasmul mă orbea.

Eu am vrut să trăim împreună, toți trei sub același acoperiș, în aceeași bucătărie, făcând cu rândul la aceeași baie. Zona și apartamentul le alesesem eu, fără să-mi pese prea mult de distanțele pe care trebuia să le parcurgă Lorenzo. Eu stabilisem că trebuia să devenim o familie minunată și unică, singurii emigrați din T la Bologna, o insulă întortocheată, centrul universului, în mijlocul căruia mă aflam eu, iar ei doi erau brațele.

Lipsite de egoul celor care par inadaptate, pentru ca, într-o zi, după decenii de minimizare și lovituri, să explodeze.

Bea a fost nevoită să se instaleze în camera cea mai mică și, din toate punctele de vedere, cea mai proastă. Întunecată, pentru că dădea în spatele clădirii și nu se vedea deloc cerul. Umedă, pentru că dădea într-un canal îngropat între case, care umezea tapetul cu flori, deja îngălbenit și învechit. Mobilierul era alcătuit dintr-un singur pat de fier, o noptieră mâncată de cari, un șifonier în care abia încăpeau trei rochii și un birou cu picioarele șubrede: n-o să mă creadă niciodată nimeni, dar Beatrice Rossetti, cu un profit de cincizeci de milioane de euro anul trecut și o copertă pentru *Times*, a trăit din septembrie 2005 până în iulie 2006 precum Raskolnikov86.

Eu și Lorenzo dormeam în camera mare: spațioasă, luminoasă, auzeam mereu zumzetul studenților care treceau prin fața geamului și ne simțeam mereu parte din petrecere. Patul era de două persoane,

șifonierul avea patru uși. Chiriașii anteriori, cel mai probabil, nu avuseseră copii; poate au folosit cealaltă cameră pe post de cămară. Lorenzo și cu mine, însă, aveam o fiică: asocială, plină de nazuri, uneori isterică, toată ziua concentrată pe ce se întâmpla pe internet. În plus, în acele luni de început și în condițiile de acolo, inclusiv blogul ei a avut de suferit, sărmana Bea. A trebuit să se reorganizeze, având ca singur aliat calculatorul tatei, care deja era depășit.

Am scris „sărmana"? Pe naiba: lunile acelea de dificultăți economice și sentimentale i-au făcut numai bine.

În orice caz, *eu* eram în al nouălea cer. Mă comportam cu Lorenzo *ca și cum* am fi fost căsătoriți: ne țineam în brațe în fiecare noapte, cu picioarele împletite și părul ciufulit. În plus, eu eram cea care se întorcea seara acasă, obosită, împlinită, lăudându-mă că strălucisem cu una sau alta în fața profesorului cutare, că m-am evidențiat ridicând mâna, că am pus o întrebare extraordinară. Ceilalți doi se uitau la mine cruciș, nu știau ce să-mi răspundă și continuau să mănânce în liniște.

Dumnezeule, cred că eram groaznic de enervantă. Încerc să-mi răscumpăr, parțial, vina: încercam să prind puțin viața din urmă, după cât de invizibilă fusesem în trecut, să-mi defulez toate frustrările pe care le acumulasem în liceu. În sfârșit mă simțeam acasă: am intrat în facultate și, o lună mai târziu, toată lumea mă știa. Practic, locuiam în Via Zamboni 32, mergeam la fiecare curs, stăteam la bibliotecă să citesc până se termina programul. Dădeam examene din Pasolini, Moravia, Antonia Pozzi. Puteai să spui că asta însemna *studiu*?

Lorenzo ura matematica, mecanica, termodinamica, mecanica fluidelor și nu făcea nimic altceva, în afară de asta. Practic, nu avea de-a face cu vocabularul, doar cu numere, simboluri, se chinuia, își înjura părinții, dar nu găsea curajul de a se răzvrăti împotriva lor. Cât despre fratele lui – adevăratul motiv pentru care toți trei ne aflam acolo –, se întorsese în Brazilia, să lupte împotriva multinaționalelor care intenționau să șteargă de pe fața pământului Amazonia, și nimeni nu știa când urma să se întoarcă.

Beatrice își deschidea manualele de curs cu același entuziasm ca Lorenzo. Algebră, demografie, modele liniare: se lumina la față, din când în când, când găsea legături directe cu dezvoltarea blogului, informații utile pentru a-și studia urmăritorii, pentru a-i încadra în categorii, a le răspunde mai bine la cereri și a le mări, exponențial, numărul. În rest, se plictisea de moarte. Cu toate astea, domeniul de licență pe care și l-a ales, economie și afaceri, urma să se dovedească o mană cerească pentru viitorul ei. Milioanele nu se fac fără să plătești prețul sufletului și al bucuriei. Aceeași discuție e valabilă și pentru Lorenzo, care astăzi călătorește cu un avion particular, la fel ca Rossetti, și care, în orice caz, câștigă triplu față de mine. Eu o făceam pe boema, stăteam până seara târziu în cafenele literare, iar acum, pe bună dreptate, tot încerc să mai fac un ban – având un copil, tind să fiu mai degrabă cumpătată. În vacanță îl trimit mereu la bunici, iar dacă îmi cere încălțăminte sport de două sute de euro, poate să uite de ea.

În acele ultime luni din 2005 însă, eram indecent de fericită.

Mă pierdeam pe sub porticurile Bolognei, unde mă pierd și astăzi. Cu ploaia care curge pe lângă mine, din zece în zece pași mă entuziasmează ceva: o biserică, o clădire medievală, o frescă, o scară, o bibliotecă veche de șase sute de ani. O concentrație nebunească de frumusețe care, însă, lui Beatrice nu-i spunea absolut nimic. Dimpotrivă, câteva plimbări pe Via Zamboni i-au fost suficiente ca să înțeleagă că greșise *în mod fundamental* orașul. Se știe că, la Bologna, dacă ieși înfășurat într-o perdea, nu te judecă nimeni. Fiecare e liber să se îmbrace cum vrea: în papuci sau în pijamale. Pentru că aici s-a înființat cea mai veche universitate din Occident și toată lumea este atentă la fond: cum vorbești,

ce gândești, nu se uită nimeni la ce porți în picioare. Am auzit-o pe Beatrice mormăind nu o dată:

— Nu e posibil, Eli, să se îmbrace așa prost.

Tata, în schimb, ar trăi aici ca un zeu, îi spun constant să se mute, mi-ar fi foarte util un bunic care să-l ducă pe Vale la meciuri. Dar e un încăpățânat, chiar dacă în Bologna îi place. Și apoi, e prea legat de Iolanda, de turneele ei din Val di Cornia, de teatrele de țară, cu cincizeci de scaune de plastic, de gustările și toasturile de după fiecare reprezentație. Ar trebui să-i vedeți cum se plimbă pe faleză împreună, ținându-se de mână.

În orice caz, Bea suferea la Bologna. Sâmbăta, când nu avea cursuri și nici prieteni cu care să se întâlnească – Statistica era plină de tocilari cu care ea nu avea ce să vorbească –, nici rude în T la care să se întoarcă – despre Gabriele voi vorbi în curând –, făcea pelerinaje în Via Farini, în fața vitrinei Hermès. Desfăcea un baton de cereale, mânca un măr – ăsta era tot prânzul ei – și privea, plină de hotărâre, manechinele. Știu asta, pentru că am urmărit-o pe ascuns de vreo două ori și o vedeam că și-ar fi dat și un rinichi să poată intra acolo. Devora cu privirea femeile cu bani din Bologna, turistele japoneze primite cu mare respect, servite și venerate precum nababii, cu portofelele pline de cărți de credit, și ea nu avea nimic, nici măcar cincizeci de cenți, pentru că refuza, în continuare, banii pe care îi trimitea tatăl ei și, de multe ori, o ajutam eu să-și achite chiria.

Parcă o văd și acum: stătea în fața magazinului ore întregi. Ieșeam la cafea cu noii mei prieteni, mă întorceam și o găseam tot acolo, în aceeași poziție: cu spatele drept, cu încăpățânarea care i se citea pe chip, voia să studieze modul în care era amenajat magazinul. Voia să-și atingă viitorul, îl visa cu ochii deschiși atât de convinsă, încât, mai târziu, drumul ei către succes va semăna cu trecerea unui tanc. Nici măcar pedanții din lumea modei, cu săgețile și snobismul lor, nu au putut submina impetuozitatea voinței ei.

Recunosc faptul că, în ultimii ani, când am văzut-o la Cannes sau la gala Met, îmbrăcată în diamante, m-am bucurat cumva. Degeaba se chinuie detractorii să scrie că a folosit subterfugii, că i s-a făcut intrarea: nu e adevărat. Bea era orfană și săracă, avea o singură prietenă care ținea mult la ea, dar care, în acea perioadă, s-a comportat ca o proastă. Detest consumerismul: nu cred că mersul la cumpărături poate să ridice, fie și cu un milimetru, nivelul de fericire. Dar știu prin ce a trecut Beatrice. Și, deși m-aș bucura mai tare dacă și-ar cheltui banii refăcând școli și spitale, surâd la gândul că, dacă astăzi s-ar duce în Via Farini, ar cumpăra tot magazinul Hermès, iar vânzătoarele acelea frumoase, îmbrăcate în negru, ar leșina dacă ar ști cine e.

În iarna dintre 2005 și 2006, Bea nu-și putea permite absolut nimic, nici măcar o pereche de ciorapi. Garderoba ei era completă doar datorită vechiturilor de mâna a doua din Montagnola, iar pentru cele necesare, mâncare, apă, căldură, fără accesorii, se descurca din mici joburi de amfitrion la pavilionul expozițional din Bologna și din ședințe foto pentru o agenție oarecare. Mă emoționa cum, în fiecare seară, își așeza cu atenție țoalele pe pat, să vadă cum putea să le asorteze mai bine. În fiecare dimineață, mă surprindea eleganța cu care purta bluzele vechi cu dungi și blugii evazați de cinci euro.

Toată lumea știe asta despre Bologna: săptămâna modei nu trece pe aici, dar cei mai mari scriitori, da. Și, în timp ce Bea strângea din dinți și rezista eroic, eu mă simțeam binecuvântată și răsfățată, în elementul meu. Era o după-amiază târzie de decembrie, când, din întâmplare, am trecut prin fața unei vitrine și am văzut o mulțime de oameni stând cuminți la coadă, într-o librărie. De curiozitate am intrat, m-am apropiat câțiva pași, ca să nu deranjez, și pe cine am văzut pe scenă? Cine vorbea în engleză, vrăjindu-și publicul cu ochii albaștri strălucitori, ca de gheață, și cu vocea groasă?

Nimeni altul decât Derek Walcott[87]! Un laureat al Premiului Nobel. Chiar acolo! În fața mea!

Nu mi-a venit să cred. Și asta nu e tot: având în vedere faptul că interlocutorul lui era un prof care mă simpatiza, m-am trezit seara la restaurant, la masă cu ei – m-a prezentat Poetului, cu onoruri ca o „literată de mare viitor". Când mă gândesc la episodul ăsta, nu știu dacă să râd sau să plâng. Adevărul e că, stând acolo, în fața lui Walcott, la masă, într-o stare de beatitudine, doar mă prefăceam că știu limba engleză.

Când m-am întors acasă, la miezul nopții, beată, m-am târât până în camera lui Bea și am găsit-o trează, cu lumina albastră a calculatorului luminându-i fața tristă și plină de ură. Apoi m-am dus și la Lorenzo, care stătea aplecat deasupra biroului, stresat de examenul pe care urma să îl susțină peste câteva ore. Le-am strigat, insensibilă ca o piatră, că am fost la masă cu un laureat al Premiului Nobel, un Nobel, un Nobel!

Nu ca la librăria din T, cu edițiile de buzunar îngălbenite, acum trăiam în mijlocul literaturii! Oriunde priveai, găseai o bibliotecă mare cât muntele Mucrone, o seară de poezii, prezentarea unui roman.

Cum ar zice fii-miu: zburam.

La sfârșitul lui ianuarie 2006, după ce s-a terminat *grand tour*-ul cu săli de dans, baluri, pizzerii și toată munca în plus pe care sărbătorile o presupuneau, mama a venit să mă viziteze la Bologna împreună cu Christian/Carmelo.

S-au prezentat încărcați de provizii, ca și cum până atunci am fi răbdat de foame: brânză *toma*, *maccagno*, mușchi *nocetta*, biscuiți fragezi și lichior de fructe, mult lichior, pe care au vrut să-l deschidă imediat cum au ajuns ca să sărbătorească noua mea viață.

Îmi aduc aminte și acum fața lui Lorenzo, când a văzut-o prima dată pe mama. Și încă în perioada aceea era într-o formă foarte bună. Poate că exagerase cu florile la ureche, cu lungimea fustei, colierele de lemn, dar era clar fericită. Și Christian era, și rămânea egal cu sine însuși, se menținea tânăr, cu părul vopsit, prins în coadă, cămașa fucsia, adidașii Nike neon – eu chiar nu pot să mi-l închipui, mai târziu, lipit de fotoliu, cu branula în braț și cu pantofii aceia verde-fluorescent, în timp ce fii-miu i se aruncă de gât entuziasmat: „Hai, bunicule!"

În primul sfert de oră, Lorenzo nu a înțeles nimic din ce i se întâmpla. Se uita când la unul, când la altul și nu știa cum să reacționeze. Nu știa cum să se miște, ce să facă. Când mama și-a scos sandalele – cu șosete –, s-a așezat pe canapea cu picioarele încrucișate și a dat la iveală o punguță din acelea de congelator, mică, plină de marijuana, Lorenzo s-a albit la față.

— E vina lui frate-tu, mi-a comunicat Christian, arătând spre ea, toată ziua ne aduce chestie din asta în casă, iar ea nu e în stare să zică nu.

— Îmi imaginez, am mormăit.

Și m-am uitat la Lorenzo îngrijorată.

— Acum, că Baby s-a închis, a continuat Christian, s-a apucat de cultivat. Sus, pe la Graglia, cu alți patru rataţi. Și i-am repetat, așa e, Annabella? De câte ori nu i-am zis? Niccolò, vezi că o să te aresteze, o seră înseamnă un magazin, nu înseamnă uz personal. S-a uitat grav întâi la mine, apoi la Lorenzo. Ăsta oricum e nebun!

Mama și-a rulat cuiul, i l-a dat lui Lorenzo, zâmbindu-i, m-a luat de braț și mi-a zis:

— Hai, arată-mi casa!

Din cauza fumului și a vieții haotice pe care o avea – niciodată nu se culca înainte de trei dimineața –, ridurile începuseră să fie din ce în ce mai dese, în jurul ochilor și al gurii, pielea parcă își pierduse din culoare, dar ea, dimpotrivă, era mai copilăroasă ca niciodată și izbucnea în râs din nimic, cotrobăia în șifoniere care nu erau ale ei, curioasă să vadă ce e înăuntru.

Și, spre stupoarea mea, în seara aceea s-a întâmplat ceva complet nemaipomenit: a încetat să-mi mai fie rușine cu ea.

Acolo, la Bologna, în casa mea – pe care, apropo, mi-o plătea tata –, glumele ei complet nelalocul lor, acțiunile ei infantile, toate lucrurile despre ea care, până atunci, mă scoseseră din sărite, acum aproape mă amuzau. Erau problemele ei: iarba, coronița de flori, cerceii în formă de soare. *Eu* nu eram *ea*. Și îmi doream s-o iert.

— Nu mi-ai zis niciodată că mama ta e așa…, a mormăit Lorenzo, imediat ce a putut să mă tragă într-un colț. Așa de… Era blocat și încurcat: Așa de tare!

— Tare? m-am mirat. Glumești?

El a amuțit din nou. Am înțeles că ar fi vrut să mă întrebe: „Cum e posibil ca dintr-un personaj atât de extravagant să ieși tu, previzibilă și disciplinată, preocupată doar de casă și de bibliotecă?“ Dar s-a abținut și, pe de-o parte, nu mi-a plăcut, pentru că i-aș fi răspuns cu plăcere că, tocmai din cauza faptului că ea n-a făcut niciodată vreun gest responsabil, eu am fost forțată să devin atât de anostă.

Ne-am întors în bucătărie. Mama a tăiat în cuburi brânza *toma* și a desfăcut sticla de vin, în timp ce Christian s-a pregătit, a luat chitara în mâna și s-a apucat să cânte „Siamo soli“. A început melodia, dar, câteva secunde mai târziu, s-a oprit:

— Crezi că am vreo șansă să-l întâlnesc, Elisa, dacă mă duc la Zocca?

— Pe cine, pe Vasco?

— Da, crezi că o să-mi spună cineva unde stă? Oare pot să-i cer un autograf? Fără să-l deranjez, îți dai seama. Dar, dacă îl iau în brațe, jur că o să-mi vină să plâng.

Lorenzo i-a spus dintr-odată:

— Dacă vrei, vin eu cu tine. A luat o bucățică de *toma*, a gustat-o cu o dezinvoltură studiată. Mâine e duminică, nu trebuie să învăț. Îmi face plăcere, serios.

Nu reușeam să înțeleg. Lorenzo era timid, chiar puțin îngâmfat. Făcea atâta pe revoluționarul, dar, în sinea lui, era un burghez. Era abonat la Teatrul Comunal, cred că n-a fost la un festival al cârnaților în viața lui. Și el îi simpatiza în mod inexplicabil, ținea la ei, iar eu eram pe de-o parte mulțumită, pe de-o parte geloasă.

După un litru de vin, mama și-a mutat scaunul mai aproape de Lorenzo, a redus distanța. După un alt litru, s-a așezat în spatele lui și și-a băgat degetele în părul lui blond:

— Parcă ești Micul Lord, pieptănat așa, ești așa de drăguț…

Și a început să-l ciufulească, să se joace în buclele lui, să-i frământe părul între degete, cu o plăcere atât de evidentă, iar el, docil, probabil luat pe nepregătite, a lăsat-o să facă ce voia.

— Mamă, am intervenit, nu exagera: e iubitul meu.

S-a întrerupt, m-a privit extrem de mirată și m-a întrebat:

— Serios, ăsta nu e iubitul lui Beatrice?

Nu îi spusesem nimic, așa e. Pe de altă parte, oare a fost atentă la mine vreodată? M-a observat, am fost demnă de atenția ei? Mi-am imaginat că și-a dat seama și singură. Credeam că e capabilă să-și închipuie că până și o persoană ca mine putea să aibă un iubit, care să nu fie cel mai hidos, ci cel mai frumos. Dar nu. Am simțit din nou că iau foc. Îmi venea să o bat. Ce iertare? Că m-ai lăsat baltă în grija a două bibliotecare necunoscute când aveam patru ani?

N-am apucat să-i reproșez asta, pentru că s-a întors Beatrice.

Avea un costum cu sacou și pantaloni – nu al ei, ci închiriat – de piele lăcuită, cu decolteu, își ținea haina pe braț: era elegantă, foarte machiată și obosită. Se întorcea după opt ore de târg, în timpul cărora nu făcuse altceva decât să zică „Bună ziua“ și „Bună seara, aveți nevoie de informații? Pavilionul B? Vă rog, pe aici!“, și fața ei spunea clar că nu mai suporta oameni în jurul ei, că ura specia umană și ar fi făcut, cu plăcere, o crimă în masă. Doar că apoi a văzut-o pe Annabella și s-a schimbat la față.

A venit spre ea, i s-a aruncat în brațe cu un avânt care m-a făcut să simt și mai multă ură și ranchiună. Din acel moment, între ele a fost numai o dulceață, schimburi amabile de replici, intimitate – dar cu voce tare. Ele știau prea bine ce înseamnă să te chinui, să ai de-a face cu publicul, cu lumea care, de cele mai multe ori, e atât de proastă, și tu trebuie să încasezi, să-ți muști limba. Asta însemna *să muncești*. Nu ca mine, care trăiam într-o bulă de hârtie, dedicată exclusiv cărților, incapabilă să trăiesc în viața reală. Mi-aș fi dorit ca Lorenzo să intervină, să mă apere, dar el râdea, încântat de mama, amabil cu Christian, care pregătea un *risotto* cu *maccagno*, dezvăluindu-i secretele adevăratei smântâni de Biella, povestindu-i viața lui de om liber, care zdrăngănește un instrument. „Mi-ar fi suficient să-i strâng mâna lui Vasco, îți jur. Apoi, pot să mor liniștit.“

În noaptea aceea, în timp ce Bea își retușa fotografiile, mărind sursele de lumină și subțiindu-și picioarele, mama și soțul ei dormeau în bucătărie, ca doi cercetași, Lorenzo m-a bătut pe umăr, aducându-mă la realitate. M-am întors nervoasă. El stătea întins pe o parte, plin de entuziasm, iar eu voiam doar să mă lase în pace să citesc.

— Eli, mi-a spus, câtă libertate trebuie să fi avut tu, când erai mică… Nu știu cum e tatăl tău, dar dacă seamănă fie și doar puțin cu mama ta, ai crescut în adevăr.

Am pus *Haos calm* pe noptieră. Nu mi s-a mai întâmplat niciodată ca un titlu de carte să mi se potrivească atât de tare. Poate că doar *Fructele mâniei* l-ar depăși.

— Lorenzo, i-am răspuns, *calmă*, mi-am petrecut copilăria privind munții, în timp ce mama ieșea în oraș, cine știe pe unde, și se întorcea la două noaptea. Când mă îmbolnăveam și puteam să stau, mă lăsa în fața televizorului opt ore. Când mi-era rău, nu-ți mai povestesc. Mâncarea de seară mi-o făcea fratele meu. Am crescut cu pizza și pufuleți. Ani întregi m-am îmbrăcat ca o sperietoare de ciori, fără să-mi dau seama, și toată lumea a râs în spatele meu. Dar, stai puțin, îți arăt eu imediat adevărul.

Mi-am ridicat sutienul și i-am arătat cicatricea mută și albă de pe partea stângă a spatelui.

— Cam atât a lipsit, i-am arătat cu degetul, atât de puțin, Lorenzo, ca să mă ia Protecția Copilului.

A coborât privirea și s-a așezat. A ridicat din nou privirea, uitându-se la mine cu o gravitate pe care n-am s-o uit niciodată:

— Înțeleg că nu ți-a fost ușor, Elisa. Poate, într-o zi, o să scrii o carte. În timp ce eu, cu familia mea unită și cursurile mele de vară, în străinătate, familia imaculată din toate punctele de vedere, voi fi ceea ce n-am vrut niciodată.

Lorenzo, Beatrice, voi doi, scuzați-mă că nu v-am înțeles.

Nu mi-am închipuit niciodată până acum că voi ajunge să pronunț aceste cuvinte, dar povestitul ajută: te face să-ți dai seama de anumite lucruri.

Prima sesiune de examene s-a terminat cu o suită de 10 și felicitări pentru mine și 6 și 7 pentru Beatrice. Lorenzo a avut media 8, care pentru el era echivalentul eșecului: fiul perfect nu putea să aducă acasă note atât de mediocre. Pe de altă parte, Poetul revoluționar nu putea să studieze Inginerie. Moravia era o amintire îndepărtată. Iar eu, care uneori sunt un geniu, am încercat să-l consolez spunându-i:

— Fizica și metalurgia sunt materii grele. Doar nu e poezie contemporană!

— Știu, a răspuns el, trist.

— *În final*, ai să vezi că o să ai un loc de muncă super, un salariu super, am râs, în timp ce eu o să fiu șomeră.

El n-a râs deloc.

Bea, cu atât mai puțin.

Cred că în acele prime luni din 2006 s-a instalat depresia. Îngropată de vie în cămara ei, palidă, bosumflată, cu părul lins: îmi amintea de tata. Își modifica vechile fotografii, mai publica una din când în când și se simțea așa cum m-am simțit eu dintotdeauna: lăsată pe afară.

Refuza să iasă, să învețe la bibliotecă împreună cu ceilalți, așa cum făceam eu. Nu își mai dorea să cunoască pe nimeni. Mai suna acasă o dată la trei săptămâni, ca să afle ce mai face Ludovico, singura rudă de care îi păsa cu adevărat și care nu ducea deloc o viață bună: avea probleme la școală, cu drogurile. Sora ei, Costanza, nici nu o mai saluta, tatăl ei pusese peste relația lor o cruce mai mare decât cea de pe mormântul mamei. Era singură pe lume. Și eu?

Eu eram oarbă la tot. Eram prea fericită și nu intenționam să-mi irosesc entuziasmul pe ei doi, care fuseseră întotdeauna frumoși, admirați și norocoși. Și pe care ziceam că-i și iubesc.

Pe care chiar îi iubeam.

Pe care îi iubesc.

Dar acum era rândul meu, m-am gândit. Toată viața am înghițit: voiam să fiu și eu puțin fericită, pentru Dumnezeu! Cu atât mai mult, cu cât, în cea mai îndepărtată galaxie din mine, simțeam că acea stare de grație era falsă și că nu avea să dureze prea mult. Dacă la etajul doi din Via Mascarella regina eram eu, lumea de afară lucra, deja, pentru Beatrice. Nu aveam cum să știu, dar, dincolo de ocean, Mark Zuckerberg se ocupa de ceva timp să-i pregătească drumul celei mai bune foste prietene ale mele. Mizeria pe care a trebuit s-o suporte în cămăruța din *Crimă și pedeapsă*, în fond, banii numărați până la cent, nopțile petrecute plângând n-au fost altceva decât factori utili ca să o determine să se ridice, să fie mai disperată decât oricând să urce în trenul succesului, care nu trece decât o singură dată. Iar ea l-a prins – și încă cum – cu cuțitul în dinți și mitraliera în mână.

Una ca ea nu avea cum să eșueze. Nu mă întrebați de ce zic asta, dar părea evident, și nu era

normal ca o scurtă perioadă de neajunsuri să devieze magnifica traiectorie dreaptă pe care orice capitalist o visează: o ascensiune infinită.

Punctul de cotitură o aștepta pe Bea și a apărut, în mod inevitabil, pe 22 februarie, ziua celei de-a douăzecea aniversări, și a luat forma unei tinere profesoare fără scrupule a cărei materie este, încă și astăzi, utilizarea statistică a bazelor de date online. O cheamă Tiziana Sella, și m-am dus personal să o caut acum câțiva ani, într-o seară melancolică, ploioasă și mohorâtă, după o după-amiază în care, în mod complet neobișnuit, am băut. Am oprit-o în fața facultății de statistică și am acuzat-o că a contribuit la distrugerea vieții mele.

Mi-e rușine de asta, bineînțeles.

Înțeleg faptul că Beatrice, cu sau fără Sella, ar fi luat-o oricum pe drumul ei, doar că poate ar fi durat mai mult. Dar sunt și eu om și am avut nevoie de un țap ispășitor.

Acum, nu știu exact ce s-a întâmplat între Bea și profa ei, care consilia foarte multe companii, inclusiv unele de modă. Cert este că, de ziua ei, Bea s-a trezit într-o dispoziție dezastruoasă. A refuzat croasantul cu lumânărică, pe care i l-am pregătit pentru micul-dejun, s-a târât în baie ca să se spele pe dinți și să se ducă „la cursul ăsta de căcat care are prezența obligatorie, lua-l-ar naiba". Când m-am apropiat de ușa ei, în timp ce ea se îmbrăca, tremurând de emoție, cu cadoul în mână – un cadou extraordinar, pentru care economisisem luni întregi –, mi-a aruncat o privire plină de ură și cu o voce plină de răutate a urlat la mine:

— Nu am nimic de sărbătorit, *nimic*, ai înțeles? Acum dă-te, m-a împins din prag, singurul lucru pe care mi-l doresc e să mor.

A plecat trântind ușa și m-a lăsat acolo, în casă, neputincioasă. Am pus cadoul pe noptiera ei minusculă. Am înfășurat croasantul într-o folie de staniol. M-am dus să învăț în camera mea, pentru că eram așa de tristă, încât n-am mai avut nici chef să ies. Mă așteptam să se întoarcă la prânz, dar nu s-a întâmplat. Am așteptat-o toată după-amiaza, am început să-mi fac griji: a zis că voia să moară. Vorbea serios sau era doar un puseu de egocentrism? Era în stare să se sinucidă? Nu credeam, dar poate da. Poate i-am subevaluat durerea. Poate nu o cunoșteam deloc. Am sunat-o de mai multe ori pe mobil, care era, de fiecare dată, închis. Când s-a întors Lorenzo, am început să plâng din cauza tensiunii acumulate și l-am rugat să mergem să o căutăm. Unde? Nu știam. Dar trebuia să facem ceva! În timp ce spuneam asta, mă încălțam și-mi puneam haina. Acela a fost momentul în care ea s-a întors și a deschis ușa. Transfigurată. Cu părul proaspăt coafat, cu un trenci pe care nu îl mai văzusem, fericită, cu o sticlă de șampanie scumpă sub braț.

— E sau nu e ziua mea? Hai să desfacem sticla! Avem desfăcător?

Lorenzo și cu mine ne-am uitat unul la altul șocați. Beatrice și-a scos telefonul, l-a deschis din nou, chiar a comandat și pizza, apoi am mâncat din cutiile de carton: luxul maxim pentru viața de student.

„Ce s-a întâmplat?" am vrut s-o întreb. Dar în jurul ei se țesuse un câmp de forțe de respingere care mă împiedica. A plătit pizzele, dar șampania nu avea cum s-o fi cumpărat-o ea. Părul ei era absolut superb, avea o culoare nouă, atât de potrivită tenului, ochilor ei: șatenul acela ciocolatiu, cald, pe care nu-l va mai schimba niciodată. Fusese plecată toată ziua. Ardeam de curiozitate, dar am înțeles că nu puteam să aflu. Se crease o fisură în mijlocul acelei străluciri. O falie care se deschidea între noi două.

Apoi, dintr-odată, Bea mi-a spus:

— Am fost așa nesuferită azi-dimineață, Eli, scuză-mă: vrei să-mi dai acum cadoul?

M-am dus în cameră să-l iau. I l-am adus acolo, în bucătărie, sub lumina lămpii, în timp ce Lorenzo strângea masa, cu mintea în altă parte. Beatrice a rupt hârtia, a deschis cutia, a scos pălăria de culoarea vinului și a rămas mută de uimire, pentru un timp nedefinit.

— E lucrul cel mai elegant pe care l-am avut vreodată, a zis până la urmă, cu vocea stinsă.

— E din fetru, i-am răspuns mândră, am dat comandă la mama și ea a făcut-o cu mâinile ei. Nu mai are nimeni, pentru că modelul face parte din colecția Hermès de anul viitor. Ei își produc toate pălăriile la Cervo di Sagliano.

M-a îmbrățișat strâns.

Știam oare că acela urma să fie ultimul cadou pe care i-l dădeam?

Nu. Știam doar că mă costase enorm la preț de fabrică. Credeam că urma să o poarte, pe stradă și în fotografii.

Însă, ca să fiu sinceră, n-a purtat-o niciodată.

Nu a pierdut nici măcar un curs de utilizarea statistică a bazelor de date online, a învățat pe de rost manualele și articolele Tizianei Sella, mergea la ea în fiecare zi, cu religiozitate. Apoi, au început să se întâlnească la bar, la un aperitiv sau la cină, în cele mai bune localuri, ba mai mult și după cină, dar nu mă întrebați unde. Știu doar că, la examenul acela, Bea a luat 10 cu felicitări și nu a mai fost aceeași de atunci.

A reînflorit cu o forță sălbatică, înspăimântătoare, îmbrăcată în culori uimitoare și haine luxoase împrumutate – făcute cadou? – de hiena aceea. A reînceput să meargă în saloane de frumusețe, la cosmetică, la centrele de îngrijire. Agenda ei semăna iar cu cea a lui Gin, din vremurile de glorie.

Dar, mai mult decât acțiunea spontană a unei flori, trezirea ei părea un program calculat la secundă, care își încheie activitatea numai în urma atingerii obiectivelor. Care erau acelea, însă, nu știu.

Nu mai era niciodată acasă. Nu mai avea deloc timp pentru mine.

Începând cu luna martie, Tiziana Sella a luat-o cu ea la toate conferințele: Milano, Torino, Paris, i-a plătit toate zborurile și cazările la hotel. Și nu numai. A dotat-o cu echipament nou: ultimul model de computer, fotografii, numere de telefon. Se sunau, își dădeau mesaje la orice oră din zi și din noapte, iar Bea își înăbușea chicotele, dacă se întâmpla să fiu pe lângă ea, își punea mâna la gură, ca să nu o aud și nici să citesc pe buze ce spune. Se jucau de-a maestrul și învățăcelul, de-a Pygmalion și Afrodita. Vrăjitoarea aceea își luase rolul de manager, care trebuia să fie al meu.

Apoi s-a întâmplat. Lansarea: legendară, grandioasă, magică. Cea definitivă. Nu preistoria la care m-am referit până acum, ci istoria pe care o cunosc toți. Lui Beatrice Rossetti, închisă în cămăruța ei, prin luna aprilie, i-a fost suficientă o noapte ca să facă să dispară „Jurnalul secret al unei fete de liceu“, la fel cum făcuse, anterior, cu „Bea&Eli“, ca și cum n-ar fi existat niciodată, și a deschis blogul arhicunoscut, acela care face numere pe care *New York Times* doar le visează și, când apare, ce știu eu, chiar și cu un ruj, acela se epuizează în toate magazinele din toată China, în mai puțin de douăzeci și patru de ore.

Ajunsă în acest punct, trebuie să recunosc faptul că amintirile mele devin mai confuze. Văd o bucățică din silueta lui Bea, care s-a întors la miezul nopții, într-o luni, în timp ce eu învățam în bucătărie, abia m-a salutat și s-a închis în baie. O jumătate din Bea s-a ivit în pragul dormitorului: „Scuză-mă, ai un absorbant?“ În lunile acelea era mereu pe fugă. Era tot mai frumoasă. Nu pricepeam

nimic. Continuam să desconsider internetul. Eram încremenită între cărți. Acum, chiar dau vina pe cărți. Pentru că, dacă online începuse să se vorbească în mod serios despre Beatrice, în Vechea Lume ea rămânea o necunoscută: prietena mea, care trăia cu mine în Via Mascarella.

Nu reușesc să mi-o aduc aminte clar, pe măsură ce se îndepărtează.

85 „Evident, bineînțeles“, în franceză, în original (n. tr.).

86 Rodion Romanovici Raskolnikov, personajul principal al romanului *Crimă și pedeapsă* de F. Dostoievski, este un fost student la drept, care trăiește în Sankt-Petersburg într-o sărăcie extremă (n. tr.).

87 Derek Walcott (1930–2017) – poet originar din Caraibe și profesor de poezie la universitățile din Alberta (SUA) și Essex (Marea Britanie), laureat al Premiului Nobel în anul 1992 (n. tr.).

26

9 iulie 2006

Urmează cel mai urât capitol.

Acela în care, nu din proprie inițiativă, ci constrânsă, am devenit *eu*.

Potrivit fostei mele psiholoage, aș fi preferat să intru iar în pântecul mamei sau, în lipsa ei, să mă închid în Beatrice: să mă izolez între viscerele ei, lângă inima ei și să stau acolo, la adăpost, legănată de mișcarea organelor, de bătăile inimii, scufundată între țesuturile ei, fără să mă mai nasc vreodată. Pentru că viața adevărată, zice dr. De Angelis, începe doar „când trădezi ceea ce iubești ca să nu te trădezi pe tine, când pleci de unde te afli, ca să devii cine ești. Dar această ruptură te-a înfricoșat întotdeauna, Elisa. Și astăzi, tu încă mai trăiești o senzație de vertij abisal în raport cu libertatea ta".

Pe 9 iulie 2006 s-a petrecut lucrul pe care nu l-am mai povestit niciodată, nici lui De Angelis, nici părinților mei, cu atât mai puțin mie însămi. *Ruptura asta* a fost o lovitură atât de dură, încât, dacă evenimentele nu m-ar fi obligat – treisprezece ani, cinci luni și cincisprezece zile *mai târziu* – să o dezvălui, m-aș fi descurcat perfect așa cum trăiam, aș fi lăsat trauma acolo, să se cronicizeze.

Mă întorc în dimineața asta acasă – dacă ora douăsprezece se poate numi dimineață – cu patru sute de grame de *tortellini* și o cutie de vegeta pentru ciorbă și îl găsesc pe Vale în pijama, jucând Nintendo, cu un pachet de biscuiți lângă el, din care înhață câte unul la fiecare minut, cu ochii țintă la ecran. Poate chiar are impresia că poate să mănânce așa de prânz. Sunt pe punctul de a-l certa, dar îmi aduc aminte cât de mult seamănă cu una din nenumăratele scene când eu și Niccolò stăteam la fel, în Via Trossi, trântiți pe canapea, numai noi doi. Îmi mușc limba, mă descalț, intru în sufragerie și anunț:

— Am luat *tortellini*!

Vale nu se întoarce spre mine, doar îmi răspunde:

— Unde naiba ai fost.

Fără ton interogativ. Bunele mele intenții s-au evaporat imediat.

— Nu-mi place când îmi vorbești așa și nu îmi place că stai nonstop în fața chestiei ăsteia care îți arde creierul. Ți-ar face bine să ieși, să citești, să te plimbi, să stai cu alți copii. Nu să joci jocuri video. Valentino, mă asculți?

— E Ajunul și noi nici măcar n-am împodobit bradul de Crăciun.

Știam că o să-mi arunce asta în față: toți copiii sunt conservatori. Suspinând, las jos sacoșele de cumpărături, mă întind pe fotoliu fără să-mi scot măcar haina. El se joacă în continuare, chestie care mă enervează. Îmi comunică, apoi, vina finală:

— În perioada asta nu ești niciodată prezentă.

Închid ochii.

— Am multă treabă, îmi pare rău.

— Tu ai treabă întotdeauna.

Încerc să mă apăr:

— Munca e importantă, e fundamentală și – partea mea rea e că mint, pentru că îmi neglijez munca din cauza vrăjitoarei ăsteia – dacă nu ai o ocupație, o pasiune, dacă nu ești liber, nu ai nimic.

— Eu nu mai am nimic.

Copiii sunt și foarte dramatici.

— Nu e adevărat: ai fotbalul, școala, ai prieteni.

— Pe care nu mă lași să îi văd de revelion.

— Pe care, când va veni momentul, o să-i vezi de revelion.

— Bine, dar nu am o familie.

Acum chiar mă enervez:

— Nu poți să zici așa ceva, să acorzi atât de multă importanță unui brad de Crăciun!

Simt că mi se face cald, îmi scot haina.

— Ai bunici care te iubesc, un unchi cretin, dar care te iubește…

— Mamă, mă întrerupe, de o săptămână parcă nu mai ești în toate mințile. Stai toată noaptea și toată ziua închisă în cameră, scrii, uiți lucruri, frigiderul e gol.

Rămân interzisă, pentru că are dreptate. Simt că sunt o mamă dezastruoasă, știu că așa am fost întotdeauna. Merită o explicație: este fiul meu, are doisprezece ani, nu e prost și nici nu mai e copil.

— Scriu ceva important, trebuie să termin.

— De Crăciun?

— Ei, cât de repede posibil.

— Ce, un articol?

Talentul acesta al copiilor de a pune întotdeauna, cu o precizie milimetrică, degetul pe rană mă scoate din minți.

— Nu te-ai interesat niciodată de treaba mea și azi, brusc, te-ai trezit că-ți pasă? Hai că mă apuc să fierb apa pentru supă, că e ora unu deja.

Îl las să-și reia partida, căreia îi pusese pauză, mă duc în bucătărie, pun apă într-o oală, arunc înăuntru un cub de vegeta și pornesc televizorul din reflex. Se difuzează știrile, dar nu am timp să mă uit la ele, sunt prea ocupată să pun masa și să mă învinovățesc că mi-am petrecut dimineața în bibliotecă, căutând o carte despre etrusci, în loc să stau cu fiul meu și să împodobim bradul de Crăciun. Mi-am acuzat mama toată viața și, în final, eu am devenit mai rău decât ea.

Când supa e gata, arunc pastele și îi aud numele. Dintr-odată: bum! Apare la televizor. E un pumn în capul pieptului. Mă întorc. Vorbesc despre ea și la TG288, Dumnezeule! O emisiune întreagă, și nu la sfârșit, după rubricile de cultură și de sport, ci în mijlocul buletinului de știri. Mă agăț strâns de mânerele oalei. Valentino se târăște în bucătărie, cu telefonul în mână, se așază, tastând în continuare, apoi ridică privirea și se uită la Beatrice, afișată pe întregul ecran.

— Absurdă povestea asta, nu? Vorbesc despre ea peste tot, tu știai că e din T?

Mă întorc din nou spre aragaz, amestesc pastele atentă, să nu le desfac, mă trec fiori reci.

— Bine, răspunde la tăcerea mea, habar n-ai cine e Rossetti. Cu toate astea, e din T, aveți aceeași vârstă, sigur v-ați intersectat pe undeva.

Și râde, gândindu-se la absurdul unui astfel de scenariu.

Nu vreau să-mi mint băiatul, așa că mă scufund într-o tăcere totală și mă rog ca acea știre să se termine cât mai curând. Servesc pastele, pun farfuriile pe masă. Când ne apucăm să mâncăm, știrile s-au terminat și începe publicitatea. Vale mănâncă cu poftă: e mâncarea lui preferată. La un moment dat, mă hotărăsc, cu lingura în mână, suspendată undeva între farfurie și gură, să îi promit:

— Dă-mi doar două ore, nu mai mult, două. Chiar trebuie să termin de scris chestia *asta*, e extrem de importantă. Apoi, coborâm în pivniță și scoatem bradul.

Mă privește nedumerit, dezamăgit, ia din nou telefonul în mână și se preface că răspunde cuiva:

— Bradul se face pe 8 decembrie, nu pe 24. N-ai decât să scrii cât vrei.

Las lingura jos și inspir profund. Mă abțin din răsputeri să nu-i arunc în față tot adevărul.

Dacă m-am intersectat cu Rossetti? Intersectat?

Pe 11 aprilie 2006, Bea a uitat de ziua mea. Un eveniment răsunător, depășit doar de celălalt episod îngrozitor, care s-a înregistrat în acea seară: a sunat Gabriele. Întâmplarea a făcut că inclusiv Lorenzo să uite de ea, trebuind să se ducă la T, pentru nu mai știu ce urgență, motiv pentru care eram plină de nervi și de ură, așa că am tras cu urechea la toată convorbirea.

Împăcările și despărțirile dintre ei durau deja de câteva luni, poate chiar din septembrie anterior. Nu era genul de cuplu care să reziste la distanță: în afară de pasiunea fizică, nu aveau mare lucru în comun. În plus, erau săraci lipiți pământului, se chinuiau să strângă bani pentru biletele de tren, se vedeau rar, făceau dragoste pe fugă și apoi se certau tot restul weekendului. La Bologna, Gabriele se simțea pierdut, iar Beatrice nu voia să mai pună piciorul în T. Situația s-a înrăutățit alarmant în momentul în care el și-a pierdut locul de muncă și, într-o coincidență perfectă, ea a căzut în depresie. Cu toată bunăvoința, Gabri nu o putea ajuta. Nimeni n-ar fi putut să o ajute. Ca să se ridice, Beatrice a avut nevoie de un Canon de trei mii de euro și de toate mizeriile pe care blestemata de Sella i le-a pus la dispoziție.

S-a întors de la Paris chiar pe 10 aprilie, s-a aruncat pe canapea extenuată și tristă:

— Ah, ce frumusețe: n-am dormit deloc!

Purta o pereche de pantofi Louboutin aurii. Când am întrebat-o cine îi făcuse cadou, a lăsat să-i scape un suspin atât de malițios, încât m-am enervat la culme. Mi-a povestit că fusese cazată chiar la L'Hôtel, unde a murit Oscar Wilde *al meu*. Că a mâncat stridii în fiecare seară:

— Cincizeci de euro, patru stridii, Eli, ce crezi?

Consecința directă a acelei călătorii a fost faptul că, în seara următoare, nu numai că nu mi-a dat niciun cadou, dar a uitat și să mă felicite. Bea a luat telefonul cu intenția pe care am anticipat-o deja.

Încă de la început, i-a spus că nu are prea mult credit, așa că a trecut direct la subiect: l-a acuzat pe Gabriele că e ca o ghiulea de picior. Mai precis, i-a reproșat că o împiedica să-și ia zborul și să cucerească lumea. Nu avea nicio intenție de a se întoarce în „locul ăla de căcat", să piardă timpul, nu-și putea permite să piardă fiecare sfârșit de săptămână, ea, care acum se caza la L'Hôtel și avea acces la cursuri de prestigiu din Roma, Paris sau Zürich. Trebuia să se înconjoare doar de oameni cu viziune, bogați, fără scrupule. El, însă, era un șomer, fără ambiții și fără obiective. Unul care trăia într-o grotă și îi ajungeau două cuie, două sticle de bere și o bandă desenată de Miyazaki ca să fie fericit. Unul care devine cenușă, fără să lase nici cea mai mică urmă pe pământ, dar ea nu: ea voia să lase în urmă un crater.

L-a distrus. Nu i-a dat voie să se apere sau să contraatace, cu o furie calculată și cu sânge-rece, atât de dură, încât eu, ascunsă în spatele ușii, am simțit de mai multe ori nevoia să o deschid și să opresc măcelul. Gabriele era – și cred că a rămas – un om de ispravă, nu cred că merita așa o bombă. Dar cu ce drept puteam eu să mă amestec? Din fericire sau din milă, după zece minute, i s-a terminat creditul. Atunci am auzit-o căzând pe patul ei de o persoană cu structură din fier forjat și somieră care scârțâia. Beatrice a plâns toată noaptea.

Oare de câte ori am fost pe punctul de a-i bate la ușă? De a o întreba: „De ce, Bea? Era iubitul tău, primul. Poate nu mai ești îndrăgostită, dar oricum ții la el, știu sigur că nu ai renunțat la el. Și apoi, chiar azi trebuia să te desparți de el? Nici măcar nu m-ai felicitat de ziua mea!"

În schimb, m-am așezat în liniște pe podea, cu tâmpla sprijinită de pragul ușii, ascultându-i durerea înăbușită în pernă, sughițurile neconsolate. „Când trădezi ceea ce iubești ca să nu te trădezi pe tine, atunci devii cine ești." De ce nu am bătut la ușă?

Pentru că știam că cealaltă ghiulea de picior eram eu.

A venit luna mai, apoi, luna iunie. Acum, când mai toată lumea avea un blog, numele lui Bea a început să circule, iar ea, între defilări și sesiuni foto, a început din nou să câștige bine, ca pe timpurile Ginevrei. Se apropia deja de *Rossetti*: atitudinea, culoarea părului, nici urmă de accent toscan. Mai lipsea un singur detaliu, unul decisiv, de altfel: îndeplinirea profeției. Dar pentru asta, trebuia întâi să se debaraseze de mine.

Acasă stătea doar minimul necesar: cât să facă un duș și să-și schimbe hainele. Nu mă mai ținea la curent cu nimic, era mereu plecată. Numai ce se întâmpla afară conta: nimeni nu putea să-i citească gândurile, dar îi vedea corpul, inclusiv hainele. Cu mine a devenit arogantă, până în punctul în care n-am mai recunoscut-o. Eu, pe de altă parte, mă așezam mândră sub frescele din Archiginnasio, mă duceam la cursurile de filologie romană, convinsă că țineam în mână cheile viitorului și, încă o dată, nu am vrut și nu am reușit să văd ce distanță uriașă crescuse între mine și Beatrice.

Într-o zi, chiar mi-a zis în față:

— De ce nu-ți schimbi facultatea, Eli? În 2020 toată lumea o să stea pe internet, n-o să mai citească nimeni. Literatura e deja *depășită*, cum nu-ți dai seama de asta?

Însă mi-am dat seama de altceva.

Trecuseră mai, iunie... Era aproape 9 iulie și într-o seară Bea a deschis ușa în timp ce eram în baie. A încuiat ușa, s-a așezat pe marginea căzii, în fața mea, în timp ce făceam pipi și m-a pironit cu ochii ei verzi sfredelitori.

— M-ai trădat.

— Ce?

— Anul ăsta nu ți-a păsat decât de el, *niciodată* de mine. De fiecare dată când intri în casă te duci direct la Lorenzo, niciodată nu vii la mine. Zilele trecute te-ai dus să iei *lasagna*, deși știai că eu nu pot să mănânc și ați mâncat de față cu mine.

— Bea, am întrerupt-o, nu mai ești aproape niciodată seara acasă, de unde era să știu…

— Erai cea mai bună prietenă a mea, Elisa. Mai mult decât o soră, mai mult decât o familie. Erai eu.

— Sunt, o să fiu întotdeauna!

— Nu, a zis clătinând din cap, ideea asta de-a locui noi trei împreună a fost a ta și a fost o idee foarte proastă. N-o să te iert niciodată.

Parcă mă văd cum mă ridic, fără să-mi trag chiloții, și mă arunc în brațele ei, plângând, îi repet până rămân fără suflare, într-o scenă atât de jenantă, încât mi-e greu să o reproduc:

— Te rog, iartă-mă, n-o să se mai întâmple, am greșit, hai să plecăm, să trăim doar noi două împreună, tu ești persoana cea mai importantă pentru mine. Dacă îmi ceri să-l părăsesc pe Lorenzo, o fac.

Tu erai atât de senină și frumoasă. Deja luaseși decizia, nu-i așa? Era doar o scenă, ca să pregătești terenul. Realizez asta acum, atunci eram complet orbită. Poate chiar îți găsiseși o altă casă. Și, în timp ce te strângeam în brațe, tu nu ți-ai întins brațele, nu te gândeai la nimic, nu erai acolo, doar inima ți-o mai auzeam cum bate. „Dacă vrei să devii cine ești…“

Trebuie să pleci.

În vara aceea, cred că nimeni nu s-ar fi așteptat ca Italia să câștige Mondialul. Era o perioadă plină de scandaluri și dezamăgiri: prin baruri toți patronii de cluburi și jucătorii erau înjurați, toți erau niște hoți sau, mai rău, lumea se întorcea împotriva politicienilor. Naționala era declarată decedată, chiar înainte să înceapă campionatul. Dar, poate, tocmai din cauza asta, fără presiunea unor așteptări din partea cuiva, echipa a câștigat partidă după partidă, eliminându-și adversarii și, când a venit luna iulie, febra ne-a cuprins pe toți.

În seara finalei am atârnat și noi tricolorul la geam. Eu, neinvitata prin excelență la orice petrecere, am riscat să organizez una, apelând la colegii cei mai apropiați de la Litere. M-am ocupat mult de asta: am fost la supermarket, unde am umplut căruciorul, am luat cel mai prost vin, multă bere, pungi de floricele, chipsuri, alune. Asta pentru că Italia-Franța era o pagină de istorie la care nu puteai să asiști singur.

Cum Bea nu avea niciun prieten, în afară de Tiziana Sella, iar eu cu inginerii lui Lorenzo n-am reușit să mă înțeleg, Via Mascarella s-a umplut de tocilari îmbrăcați la întâmplare, cu ochelari tip Gramsci și *kefiah*[89], nebărbieriți și cu expansoare în lobul urechii, alergici la orice fel de uniformă, la care și Bea, și Lorenzo se uitau ciudat. Eu, însă, eram atât de orbită de fericire, încât făceam mereu drumuri la bucătărie ca să le mai ofer oaspeților alcool, să umplu cu alune castronașele care se goleau permanent. În general, era o seară minunată. În toată Bologna, cred că, de fapt, în întreaga Italie, de la opt și jumătate nu a mai zburat nici musca. Chiar cu ferestrele deschise, pentru că era foarte cald, nu se auzea niciun scuter, nicio voce, niciun pas pe sub porticuri: singurul zgomot era zumzăitul televizoarelor, care funcționau la unison, pe același canal. Evenimentul acesta grandios l-a înmuiat

până la urmă pe Lorenzo și a scos din el poetul clandestin pe care îl îngropase și apoi, cu ajutorul vinului, a îmbunat-o și pe Beatrice care, deși nu-mi suporta colegele – „Se gătesc precum nemțoaicele când se duc pe Elba, îți aduci aminte?“ –, s-a comportat amabil, m-a ajutat să-mi servesc oaspeții cu *prosecco* și covrigei. La fluierul de început, eram deja beți.

Acum, în ceea ce privește meciul, povestea se știe și n-o să zăbovesc prea mult asupra ei. N-o să-mi neglijez fiul în seara de Ajun ca să povestesc o partidă de fotbal. O să punctez doar, pentru cine nu se născuse atunci, că în minutul șapte a dat gol Zidane, în minutul nouăsprezece, Materazzi, după care meciul a stagnat într-un 1-1 epuizant și, în sufrageria mea, ca în fiecare casă din Italia, toată lumea și-a ținut răsuflarea, a înjurat și, mai ales, a băut. Noi aveam douăzeci de ani în noaptea aceea și poate fiecare își proiecta pe terenul acela al Stadionului Olympia propriul viitor. Îmi aduc aminte cât de atentă urmărea Beatrice meciul, nu mai era arogantă, ci stătea deoparte – o înțeleg: deja nu mai era de-a noastră. Lorenzo se înghesuise pe canapea, lângă ceilalți, se împrieteniseră imediat, așa cum o pot face doar băieții, grație sportului. Cel mai puțin concentrată eram eu, singura care risca să piardă un gol ca să mai aducă niște vin. Dar dacă mă opream în prag să mă uit, spectacolul la care asistam era emoționant: casa mea era plină de prieteni, trăiam în Bologna și tocmai terminasem primul an de facultate. Ce altceva mai aveam de cucerit?

Pe măsură ce treceau minutele, Mondialul a început să semene tot mai mult cu un război: tranșee, epuizare, prelungiri. Începuserăm să ne pierdem răbdarea, o sută zece minute înseamnă prea mult. Asta până când s-a întâmplat un fapt nemaiîntâlnit: Zidane i-a dat lui Materazzi o lovitură de cap violentă și nimeni n-a mai putut să respecte nicio regulă. Pagina de istorie s-a transformat din excepțională în nebunească, până în punctul în care nimeni nu mai era în stare să rămână în casă. O chemare mai profundă, aproape ancestrală, ne-a cerut să ieșim, să ne căutăm unii pe alții, când la televizor au anunțat că se trecea la penaltiuri. Lorenzo, a sărit de pe canapea:

— Mergem și noi în Piazza Maggiore!

L-am urmat fără să comentăm, fără să gândim, lăsând acasă portofele, genți, telefoane mobile. Am alergat goi, precum animalele, în stradă, ne-am cufundat în noapte, am pornit pe Via Zamboni și am ajuns în Piazza Maggiore, care clocotea. Era luminată ca ziua de ecranul imens pe care se proiecta meciul și trepida de strigătele mulțimii.

Au început loviturile de la unsprezece metri. Îmi aduc aminte de liniștea înspăimântătoare a secundelor de dinaintea fiecărei lovituri și de urletele de după. Altceva nu-mi mai amintesc, pentru că, fiind mică de înălțime, nu vedeam mare lucru dincolo de zidul de umeri și de capete din fața mea. Simțeam doar că amețesc, simțeam mirosul și densitatea celorlalți. Îmi adunam toate puterile ca să nu îi pierd din vedere pe Bea, pe Lorenzo și pe ceilalți prieteni. Exagerasem cu vinul și îmi părea rău, aproape că începuse să-mi fie teamă. Apoi Grosso a dat gol, a început să alerge, din ecran s-a auzit: „Goool! Goool! Și acum, cu toții…“

Italia a învins. Era un lucru atât de improbabil, un semn al destinului pentru noi, cei care eram sub cerul înstelat, plini de viață.

Suntem campionii lumii, campionii lumii! Și primul chip pe care l-am căutat eu a fost cel al lui Beatrice. Și ea l-a căutat pe al meu. Pentru o secundă fragilă, atemporală, ne-am privit.

— Să ne luăm în brațe și să ne iubim. Să ne iubim, urla comentatorul, pentru că în seara asta am învins cu toții!

Ochii lui Beatrice sclipeau. Acum îmi dau seama: semnul acela, dintre toți oamenii de pe Pământ, era numai pentru ea. În timp ce eu încercam să ajung s-o iau în brațe, ea s-a retras din grămada de trupuri.

Orașul s-a prăbușit, a luat foc. Am fost nevoiți să ne prindem unii de alții ca să nu cădem și să nu riscăm să fim călcați în picioare, răniți de sticlele care se spărgeau, de petardele care explodau. Fumigene, sirene. Bărbați la bustul gol, femei în sutien. Îmi aduc aminte de un autobuz, în Via Rizzoli, de lumea care se agăța de geamuri, ca să ajungă pe acoperiș. Un tip se urcase pe un panou cu „Parcarea interzisă" și începuse să dea cu pumnii în el.

Cu greu am reușit să ne strecurăm din Piazza Maggiore, care devenise un câmp de bătălie. De fapt, pe toate străzile era un haos total, dar în Piazza Verdi ne-am dat seama că se putea respira și că puteam, în continuare, să bem în baruri, dar cu ce bani? Beatrice s-a întors spre mine:

— Eli, du-te tu și ia portofelele și telefonul meu: trebuie să ne facem o poză neapărat!

Parcă s-a oferit cineva să meargă în locul meu, poate Lorenzo, dar Bea a insistat să mă duc eu, pentru că știam care era telefonul ei, portofelul ei, pentru că aș fi ajuns mai repede. Îmi aduc aminte că m-am gândit: „Oare n-ai putea să te duci chiar tu?" Dar nu i-am spus nimic. Pentru că, în mod tragic, trecuse o viață de când Beatrice nu-mi mai ceruse să-i fac o poză și eram atât de fericită pentru că îmi câștigasem din nou acel privilegiu.

Piazza Verdi și Via Mascarella sunt la o distanță de trei sute cincizeci de metri, *trei sute cincizeci*, înțelegeți, da? A fost suficient un cuvânt, o clipită și m-am aruncat în cursă, inconștientă, pentru că viața așteaptă întotdeauna să te prindă într-un moment când ești fericit și lipsit de apărare, ca să îți înfigă pumnalul în spate.

Am urcat în casă să iau banii, telefonul, l-am căutat pe al lui Bea între resturile de chipsuri, printre sticlele de vin, printre dopurile rostogolite peste tot, pe podea. Pentru o clipă, am fost din nou singură, între patru pereți, în timp ce lumea de afară sărbătorea. „Nu", mi-am zis zâmbind, „acum nu mai sunt exclusa."

Am găsit telefonul, portofelele, le-am pus în geantă, am mai sorbit niște vin dintr-o sticlă deja deschisă și am alergat înapoi, euforică. Când am ajuns în Piazza Verdi, toată lumea era așezată în cerc, pe jos, se cânta la bongo. În mijlocul spectatorilor erau ei doi: Beatrice și Lorenzo.

I-am văzut. Și acum mi se oprește inima în loc.

Beatrice îi ținea capul în mâini și își băga limba, buzele, fața întreagă la el în gură.

Lorenzo o săruta și el, pipăindu-i în mod obscen sânii și fundul.

Inima mi-a cedat, s-a rupt în bucăți și s-a rostogolit pe jos.

Mi-au cedat plămânii, stomacul și nervii.

Ochii mi s-au uscat brusc, mi-au plesnit, nu reușeau să se închidă în fața acelui sărut, care se tot prelungea, ca și cum n-aș fi fost acolo, ca și cum n-aș fi existat niciodată. Apoi am văzut – sau poate a fost doar o halucinație – cum, pentru o fracțiune de secundă, Beatrice a deschis ochiul stâng, și-a îndreptat pupila exact către punctul de unde ar fi trebuit să vin, ca să verifice dacă ajunsesem, dacă îi vedeam. Ochii aceia verzi, infernali, m-au fixat strălucind, înainte să se închidă din nou.

„Închide-mă într-un sărut."

Mi-a dispărut pământul de sub picioare. Prietenii, necunoscuții care cântau în cerc, Teatrul Comunal, Oratoriul Santa Cecilia, Bazilica San Giacomo Maggiore, formele, zgomotele, toate au dispărut.

Cad, mă întorc la starea de neputință a copilului nedorit, cu febră mare, care lua aspirină, ghemuit și abandonat într-o cameră plină de cărți. N-au decât să ardă toate: la ce mi-au folosit?

Nu m-au salvat. Mi se încețoșează privirea. Orașul se rotește în jurul meu, dar eu încetez să exist. Pentru toți. Dispar din privirea lor, din dragostea lor. Nu e panică, e singurătate ireparabilă. Iau forma dalelor. Un gând mi se ivește în minte: „Nu mai ai patru ani, Elisa, nu mai ai nevoie de mama."

Mă silesc să respir, să-mi calmez tahicardia. Mă ridic în picioare. Mă îndrept spre ei, ajung lângă ei, deschid brațele și, cu toată forța pe care o am, îi dau cap în cap. Beatrice se trage înapoi, mă privește aproape îngrozită, dar numai pentru o secundă. Își revine imediat. Fața ei – jur – are o expresie indescifrabilă. Și o urăsc. Așa cum nu am mai urât pe nimeni, niciodată. Vreau să-i smulg hainele, să-i curăț tot machiajul cu unghiile, până îi scot la iveală coșurile, venele, până la sânge. Ești doar o imitație, o gioarsă. Toată lumea o să-și dea seama, într-o zi, că ești un nimic. Dar ea îmi susține privirea, mă provoacă, apoi face un gest care mă lasă și astăzi fără cuvinte: întinde mâna spre buzunarul meu, își ia telefonul și portofelul. Îmi spune ceva, un singur cuvânt, fără voce, doar cu buzele. Un cuvânt pe care nu-l înțeleg.

Și pleacă.

Se întoarce, se îndepărtează, înghițită de mulțime, de fumigene, de petarde, elegantă, calmă, iar eu nu fac niciun gest ca s-o opresc.

Lorenzo, în schimb, rămâne.

Rușinat, își cere scuze. Îmi zic în sinea mea: „Lașul". Începe să îndruge niște cuvinte fără logică:

— Am băut prea mult, nici eu nu știu ce m-a apucat.

Îmi spun: „Lașule, erai cuplat cu urâta, dar tu ai vrut-o dintotdeauna pe cea frumoasă."

El continuă:

— Am câștigat Mondialul, hai, las-o mai moale…

Nu-i dau voie să termine. Îi trag o palmă. Mi-e scârbă de el. Îl iau de braț și îl târăsc din mulțime pe prima stradă laterală care-mi iese în cale, Largo Trombetti, și apoi pe o alta, la întâmplare, una întunecată și ascunsă, Via San Sigismondo. Îl împing sub un portic, într-un colț pe unde nu trece nimeni. El e atât de beat, încât nu opune deloc rezistență. Încep să-l împing și urlu:

— De ce?

De ce, de ce, de ce? El nu poate să-mi răspundă. Se uită spre stradă, se bâlbâie, caută un pretext să se întoarcă în mulțime, unde toată lumea petrece, și să scape de mine. Pentru că doar eu n-am înțeles că asta e o noapte fără reguli și continui să-l enervez.

Scot telefonul și i-l pun în mână. Îi spun:

— Hai, fă-mi o poză, filmează-mă.

Încep să mă dezbrac. Sunt o femeie neputincioasă sau ce-a mai rămas din ea. Insist:

— Fă-mi o poză, hai, o s-o pun pe internet să mă vadă toată lumea, să comenteze toți.

Lorenzo îmi ia telefonul din mână, îl aruncă în zid, îl face bucăți. Și acesta, poate, a fost ultimul lui gest de milă sau de dragoste în ceea ce mă privește.

Mor. Mă arunc în brațele lui, disperată, îmi bat joc de mine, de tot. Îi dau jos pantalonii și boxerii. Îl implor, îl oblig s-o facem acolo, în picioare, în stradă, sprijiniți de o coloană, ca doi câini, să mă ia pe la spate, și ne e atât de rușine încât nu ne mai uităm unul la altul.

Lorenzo pleacă spre Piazza Verdi. Nu mai pot decât să urlu: „Acum ești liber să te duci la ea."

Dar el nu se întoarce și mă prăbușesc. Mă îmbrac la loc și încep să plâng. Mă las purtată ca un cadavru de curenți, ies în Via Petroni, sunt prinsă într-un vârtej în Piazza Aldrovandi. Merg fără nicio direcție, sunt, din nou, exclusă. Nu știu unde mă aflu. Palazzina Piacenza e pe undeva? Sau „Pascoli"? Sau Mucrone sau Elba? Ajung la ghetouri, în Via Canonica și mă împiedic de un trotuar, cad, leșin sau poate doar adorm.

Când deschid ochii, soarele e deja sus pe cer, deasupra orașului devastat și murdar, printre sticle goale, petarde și steaguri. Mă ridic în picioare.

Viața mea s-a sfârșit.

Sunt liberă.

M-am născut din nou.

88 TeleGiornale2, televiziune de ştiri, parte a trustului Rai (n. tr.).

89 Eşarfă tipică Orientului Mijlociu, pătrată, din bumbac, folosită în deşert şi intrată în garderoba comună începând cu anii 2000 (n. tr.).

27

Realitatea își cere drepturile: viața merge mai departe

Când deschid ușa din Via Mascarella, e ora nouă dimineața, pe data de 10 iulie. Ecoul camerelor răsună în jurul meu, ca și cum ar fi trecut pe acolo un uragan. Nu mă spăl, nu iau micul-dejun, nu mă uit în oglindă, doar îmi dau jos valiza cea mai încăpătoare de pe șifonier și încep să o umplu cu haine și cărți; meticuloasă, concentrată, înghesui înăuntru pulovere, sutiene, chiloți. Numai când ajung la Moravia și Morante, îmi pierd controlul și le arunc înăuntru furioasă. Închid valiza imediat, ca să nu le rup, să nu plâng, să nu urlu. Apoi mai umplu o geantă cu prosoape și așternuturi, medicamente, cosmetice și cărți.

Oare mi-era teamă să nu apară brusc vreunul dintre ei? Nu, nu mă gândeam la asta. Nu mă îndoiam că erau împreună, îmbrățișați, prin cine știe ce vizuină, liberi să-și trăiască dragostea în văzul tuturor. Știam că n-ar fi îndrăznit să se arate și asta mi-era suficient. Dar, dacă s-ar fi întâmplat, nici nu aș fi tresărit. Nu aș fi fost în stare să-i identific, să îi recunosc, să le aud vocile. Nu mai existau pentru mine.

Odată ce termin de făcut valizele, trec la poșete și la genți. Mă opresc doar când nu mai rămâne nimic din ce-mi aparține, nici măcar un semn de carte. Ridic receptorul telefonului fix – mobil nu mai aveam – și înregistrez un mesaj pe robotul proprietarului casei care, ca toți italienii, la ora zece încă dormea. Îi comunic faptul că am părăsit apartamentul, în ziua aceea, în acel moment, cu doi ani mai devreme și că aștept să-mi comunice cât îi datorez pentru plecarea neașteptată. Pun receptorul în furcă și târăsc valizele dincolo de prag, de-a lungul scărilor și pe sub câteva porticuri, fără efort, fără să simt nimic. Îndes toate bagajele pe bancheta din spate a Peugeot-ului 206, verific dacă am suficientă benzină și, apoi, înainte să pornesc, mă uit la Bologna scăldată într-o lumină perfectă.

N-ai tu niciun amestec, i-am spus, dar eu trebuie să plec. Adio, la revedere? Habar n-aveam. Viitorul nu mai exista.

Răsucesc cheia și bag în viteză. Gonesc printre clădirile adormite, pe Via Stalingrado, care e pustie, pe centura unde mai circulă doar un camion din Polonia și unul din România, ce înaintează obosite pe banda dreaptă. Le depășesc, ajung la căsuța de taxare de pe A1, unde mă trezesc în fața unei intersecții: Milano, Florența. Care înseamnă Biella sau T, mama sau tata, unde te-ai născut sau unde ai fost abandonată. Nu mă întrebați de ce – și motivele încetaseră să mai existe –, virez către T.

Conduc înapoi în timp și în spațiu: Roncobilaccio, Barberino, Fi-Pi-Li, Collesalvetti, amețită de lovitură, fără amintiri. Citesc ce scrie pe panouri: Rosignano, Cecina, la o sută treizeci la oră simt că încetinesc, dar fără să mă opresc. Cotesc încet, ca acele persoane care au pierdut totul, deși nu avuseseră nimic. Mă despărțeam din nou de un loc, eram o apatridă, o dezrădăcinată. „Destinul înseamnă să retrăiești trauma, să repeți greșelile“, avea să-mi explice De Angelis, zece ani mai târziu, „asta, în cazul în care nu te revolți“.

După Cecina văd marea. Strălucește calmă, dincolo de linia pinilor. Aproape că îmi vine să plâng, atât e de frumos. În mintea mea, redusă la mulțimea vidă, apare imaginea noastră pe podul Morandi: mama, Niccolò și cu mine, înghesuiți în Alfasud, pasându-ne cuiul. Revăd peșterile, Marina di S, acropola din Populonia și, pentru prima oară, mă întreb ce rămâne din noi în locurile pe care le iubim, ce mai supraviețuiește din toate săruturile, mărturiile, din bucuria aceea, pentru că, pe undeva, viața noastră trebuie să lase niște urme, nu? Ar fi o risipă atât de mare dacă ar muri odată cu noi.

Ajung la T, care m-a primit înapoi. Fără ranchiună și fără să mă judece, m-a condus iar pe toate străduțele, pe scurtături rămase neschimbate, în Via Bovio 53. Parchez sub balconul de la bucătărie, cobor din mașină și sun la interfon. Îl văd pe tata la parter, întâi nu îi vine să creadă, apoi se îngrijorează. Nu sunt în stare să-i dau nicio explicație, îi spun doar să o anunțe pe mama că sunt la el și să mă ajute cu valizele. Dă din cap că da și se uită la genunchii mei zdreliți și murdari de la asfalt. Coboară în papuci să-mi ia bagajele și nu îndrăznește să mă întrebe nimic.

Mă arunc direct în duș și îmi răzuiesc de pe corp noaptea anterioară: praful, placenta, mizeria, lichidul amniotic. După aceea, cu părul lipit de obraji, din care încă mai picură apă, deschid gura și deșurubez piercingul din limbă. Îl țin între degete câteva secunde: e un obiect minuscul, din oțel chirurgical, verde-fosforescent, fără nicio semnificație. Desfac brusc degetele și îl las să cadă, să alunece pe țeava de scurgere a chiuvetei.

Mai bine de două săptămâni n-am scos un cuvânt. Mă simțeam ca și cum capul mi se eliberase de toate cuvintele și reținuse doar vocabularul de bază: „Da, nu, ies, mă întorc mai târziu, e bine pește pentru diseară."

Tata mă spiona cu grijă în timp ce aranjam cărțile pe raft în ordine alfabetică: Elsa Morante, Alberto Moravia, Sandro Penna, Vittorio Sereni, îi îngropam pe fiecare în propria lor criptă, pentru că nu intenționam să-i mai citesc niciodată. Mi-a dat o mână de ajutor să scap de obiectele care marcau granița dintre înainte și după – un zid de nestrăbătut, îmbrăcat în sârmă ghimpată și păzit – și se dovediseră inutile și de prisos: cadouri, scrisori, fotografii cu cine știți voi. Mi-a dat mai mulți saci negri în care să arunc totul, fără să privesc, și pe care i-am legat bine. A înțeles că se întâmplase ceva grav, dar și faptul că nu era cazul să pună întrebări. Așa că, plin de tact, se asigura că mă trezeam dimineața, că luam micul-dejun, că mă pieptănam și că eram, în continuare, prezentabilă și, din anumite puncte de vedere, am simțit perioada aceea ca primele zile când am început să locuim împreună, doar el și cu mine, studiindu-ne de la distanță, evitându-ne, căutându-ne. Doar că acum devenisem tată și fiică.

El cum era? poate vă întrebați. Ei bine, mutarea mea la Bologna l-a zguduit destul de tare, pe când întoarcerea mea la T, din vara aceea, l-a adus pe linia de plutire. În zilele despre care vorbesc, încă mai trăia în pijama și ieșea doar ca să ia mâncare, apă și alte bunuri de primă necesitate. Dar reușise să-și încheie relația cu Incoronata. La îndemnul meu; trebuie să-mi arog meritul pentru asta.

Cred că trecuseră vreo două luni când deja mă săturasem să-l văd mereu cu spatele sau, mai rău, să găsesc ușa de la birou închisă, pentru că el era ocupat să stea pe chat ca un disperat, așa că l-am înfruntat:

— Tată, n-ai cum să-ți închipui că iubești o persoană pe care nu ai văzut-o niciodată și care, pe deasupra, te face să trăiești în starea asta. De când are dragostea de-a face cu aparențele?

— Ești o materialistă, ca de obicei. Acesta este un dialog între două suflete, un loc alternativ, în care putem fi sinceri.

— În care puteți să mințiți până vă săturați, vrei să zici. Urcă-te în avion și du-te la ea: a trecut un an de când stați în fața calculatorului. De ce ți-e teamă?

În acel moment s-a ridicat brusc de pe scaun, și-a băgat mâinile în păr, apoi și-a acoperit barba:

— Incoronata are cinci copii, toți băieți. Soțul ei e la închisoare de zece ani. Dacă mă duc acolo, numai dacă mă apropii de interfon, sunt un om mort!

Atunci am căscat ochii și, probabil, expresia mea ar fi fost suficientă. Dar am decis că nu e de-ajuns, motiv pentru care am adăugat:

— Tu și nevasta bossului, tată? Chiar *tu*? l-am întrebat. La asta e bun internetul?

N-a mai zis nimic.

Acum Incoronata ieșise din scenă, din fericire și, spre marea mea surprindere, internetul trecuse de la statutul de obiect de cult la subiect de conversație. Atunci a început tata, în sfârșit, să pună capăt erei algoritmilor și a motoarelor de căutare:

— Vor să ne facă pe toți egali, Elisa, manipulabili, cretini! Nici n-ai idee ce scopuri diabolice sunt în spatele internetului, democrațiile vor dispărea! Internetul o să devină un supermarket.

Făcea profeții ca o adevărată Casandră și bineînțeles că, în 2006, nu alarma pe nimeni.

— Ar fi trebuit să fie o frontieră, o eliberare, altfel… E cea mai mare trădare a istoriei.

S-a reapucat să citească Marx, Hegel și Platon, în ideea unei lucrări monumentale despre trădare. Dar, oricât de dezamăgit și revoltat era, tot avea nevoie să treacă printr-o dezintoxicare adevărată, așa că, din când în când, se îngropa din nou în chaturi, și în bloguri, și în acea rețea americană de socializare extrem de cunoscută, care avea să cucerească Italia doi ani mai târziu, căreia nimeni nu-i putea rezista:

— Elisa, ca să elimini dușmanul, trebuie întâi să-l cunoști.

Țin să adaug, de altfel, că pe Iolanda, singura femeie normală din viața lui, nu o cunoscuse pe internet, ci la pescărie.

În orice caz, în săptămânile de după 9 iulie 2006, am refuzat să-mi iau un nou telefon, să-mi verific e-mailurile, căsuța poștală: știam că, probabil, nu mi-au scris, dar nu voiam să risc să verific și să fiu aruncată din nou în gol – reformulat, subliniat, aruncat în față. Pe de altă parte, nici nu voiam să mă caute. Ca să-mi zică ce? Că se iubeau? Mi se făcea rău fizic la acest gând. Evitam cărțile, pentru că nu m-ar fi făcut să mă simt mai bine, nu în momentul acela, ziarele, filmele, întregul patrimoniu cultural nu-mi folosise la nimic.

Tot ce făceam era să merg: fără scop și fără direcție, așa cum, pe vremuri, mergeam pe scuter fără destinație, iar acum, după naufragiu, merg pe jos. La cinci după-amiaza ieșeam, ajungeam pe faleză, mă opream să privesc băieții care se jucau cu mingea pe malul apei, fetele de la bar în costume de baie, care râdeau, familiile fericite, copiii iubiți, *ceilalți*, în a căror familie nu reușeam să intru. Ajungeam până în Calamoresca, în Piazza A, admiram insulele, norii, bărcile și îmi era suficient să simt suprafața primitoare a pământului sub mine, ca un corp pe punctul de a se îneca, readus la mal de o maree violentă.

Mă întorceam acasă în jur de opt, luam cina cu tata, îl ascultam cum boscorodea despre interesele economice oculte și despre puterile din umbră. Îl ajutam să strângă masa, să încarce mașina de spălat vase, apoi mă închideam în cameră, ca la paisprezece ani. Ridicam jaluzelele și mă uitam la platan, „luxuriant, îmbrăcat în frunze, singuratic, singur“. Mai aruncam o ocheadă, din când în când, spre șifonier, în colțul din dreapta al tavanului. După care era aproape o senzație dulce să mă prăbușesc în patul meu din liceu.

Am petrecut următoarele șaptesprezece zile în starea aceea, de amibă.

Apoi a venit șocul.

Joi, 27 iulie, scrie în jurnalul meu din 2006. Și n-am mai adăugat nimic pe pagina aceea, nici pe celelalte nouăsprezece anterioare și toate, după ea, sunt goale.

Sunt obligată să fac apel la memorie, dar nu cred că-mi va fi greu deloc: mistralul și cerul întunecat îmi însoțesc perfect amintirea, alături de senzația de inutilitate și de gol care mă congelase pe dinăuntru.

În după-amiaza aceea, urcam strada spre Calamoresca, despre care am uitat să vă spun că e un golf minunat, cu o belvedere de pe băncile căreia se poate admira Elba și unde mirtul, jnepenii și *erica* înmiresmează vântul care bate dinspre coastă. Înaintam, evitând trecătorii ca de obicei, sperând să nu întâlnesc niciun fost coleg de la școală care să mă recunoască și să mă întrebe ce mai fac și, dintr-odată, m-a copleșit o oboseală îngrozitoare, cum nu mai simțisem niciodată, mi s-au înmuiat picioarele și am căutat să mă așez cât mai repede pe o bancă pe care să nu fie vreo pereche de îndrăgostiți – erau peste tot, nenorociții – ca să mă liniștesc și să-mi treacă.

Privesc insula de cealaltă parte a mării: limpede și decorată ca o iesle, cu peșterile ei negre de unde etruscii extrăseseră fier cu două mii de ani în urmă, crestele umbrite ale munților și minusculele adunări de case. Îmi aduc aminte că la barul de pe plajă se auzea o melodie: „Applausi, applausi per Fibra“. Un grup de copii voia să se arunce de pe cea mai înaltă stâncă, sub casa părăsită. Chiar în momentul acela, o durere necunoscută mi-a străbătut pântecul. Nu stomacul, ci un alt loc, pe care nu îl băgasem niciodată în seamă. Și, chiar dacă nu aveam cunoștințe sau experiențe în această direcție, am înțeles imediat, *imediat*.

— Imposibil! am zis cu voce tare. Te rog, l-am implorat pe acel zeu care trebuia să existe când aveam nevoie de el. Nu, asta nu, te rog.

Asta în timp ce în minte mi-a venit imaginea foliei cu cele două pastile de care uitasem și apoi, ca o idioată, am luat trei odată, convinsă că o să meargă. Mintea mea s-a apucat să calculeze singură săptămânile și zilele, în timp ce eu puteam doar să mă opun.

Nu.

Am început să am frisoane. Învingându-mi dorința de a adormi acolo, pe bancă, m-am dus la farmacia cea mai apropiată atât de alarmată și nervoasă, încât păream o căprioară ieșită dintr-o pădure scufundată în zăpadă, chiar dacă în realitate erau treizeci și opt de grade, și oamenii se plimbau pe lângă mine veseli și arși de soare. Farmacista mi-a dat ce i-am cerut, uitându-se cu atenție dacă aveam vreo bijuterie pe inelar, dar nu: nu aveam. Am ieșit și am început din nou să mă plimb dezorientată, inima îmi bătea din ce în ce mai tare, în timp ce mergeam de-a lungul falezei. M-am închis în baia primului bar pe care l-am găsit, nu fără să dau pe gât înainte un pahar de vin, ca să mă pregătesc pentru rezultat sau ca să-mi fac iluzii că l-aș putea evita. În peștera aceea cu gresie albă m-am întrebat dacă e posibil să mori a doua oară, la distanță de doar nouăsprezece zile de primul deces, iar răspunsul testului a fost: da, în mod clar, da. Poți să mori până la capăt, Elisa.

Când m-am întors, tata era în bucătărie. Mi-a auzit sughițurile, s-a întors în sufragerie, s-a așezat pe canapeaua unde eu zăceam. Vorbeam, în sfârșit, dar pronunțam doar cuvinte fără logică. Mi-a luat capul în mâini și mi-a spus, cu blândețe, să mă calmez, să mă uit la el, să mă comport ca un adult.

— Ce s-a întâmplat?

— O tragedie.

— Spune-mi.

— Sunt însărcinată.

A lăsat răspunsul să se depună, să se materializeze. Surprins, mai degrabă decât distrus, pentru că, dintre toate fetele inconștiente de pe planetă, eu eram cea mai puțin relaxată și nesăbuită. S-a forțat să se controleze și a comentat:

— Nu aș defini-o chiar ca o tragedie, chiar dacă…

— Sunt în primul an de facultate! am urlat. Trebuie să-mi dau examenele, să-mi iau licența, vreau să mor!

— Viața trebuie cântărită, Elisa, nu poți întotdeauna să-i ții piept sau să o schimbi. E nevoie să evaluezi corect, să asculți opinii și cred că acum cea mai necesară este părerea lui Lorenzo.

— Nici să nu-l pomenești! m-am revoltat furioasă.

Tata a înțeles că se întâmplase ceva mai grav decât o simplă aventură adolescentină:

— Vrei să o sun pe Beatrice, să-i spun să vină aici?

Nu i-am răspuns, am emis un strigăt onomatopeic și cred că am afișat o expresie atât de înfricoșătoare, că tata a amuțit. Am început să delirez. Și-a dat seama că frigeam și m-a întins pe pat, m-a învelit. Tremuram, așa că a mai pus alte pături peste mine. Îl vedeam că se agita, nici el nu știa ce să facă. Apoi a luat o decizie: s-a dus în baie să se bărbierească.

Am ascultat câteva minute bune zbârnâitul mașinii de tuns, am stat sub plapumă, unde îmi clănțăneau dinții, în timp ce afară cântau cicadele. Nu știu cât a durat să-și tundă barba, dar a scăpat și de pijama și, când a reapărut în ușa camerei mele, purta pantaloni reiați și o cămașă albastră, închisă până la ultimul nasture și era, fără doar și poate, din nou, profesorul Cerruti.

— Nu-ți face nicio grijă, a încercat să mă liniștească, o să te ajutăm noi.

— Noi? Care noi?

Tata a luat mobilul, a căutat un număr în agendă, l-a dus la ureche și, așteptând ca persoana cealaltă să răspundă, a început să se plimbe de la un capăt la altul al holului, transpirat, atingându-și încontinuu ochelarii, părul. Când s-a oprit, l-am auzit spunând clar:

— Annabella, da, Elisa e încă aici. Nu, nu e bine. Are febră, zice că vrea să moară. Și că e însărcinată.

S-a așternut liniștea. Am încercat să nu plâng, dar n-am reușit.

— Poate e cazul să vii aici. De data asta, nu cred că mă descurc singur. Întreabă-l pe soțul tău dacă poate să înțeleagă situația…

Nu, tată, nu poți să faci așa ceva. Am încercat să stau în capul oaselor. Cum să-ți treacă prin minte așa ceva? Am încercat să mă ridic și să închei nebunia asta, dar nu aveam suficientă putere. Mi-am închipuit cât de greu i-a fost să sune, îi auzeam pașii de la un capăt la altul al apartamentului; îmi auzeam părinții vorbindu-și din nou, din cauza mea. Nu puteam să-mi încep viața de adult mai rău decât atât. Fusesem la un milimetru, unul singur, de răscumpărarea vieții de până atunci și de împlinire. Și acum?

Tata și-a petrecut întreaga noapte punându-mi comprese pe frunte, dar ce aveam eu nu se putea vindeca. La un moment dat și-a adus laptopul în camera mea, ca să-mi țină companie. Mă veghea și naviga. Unde? Către ce? Poate căuta remedii pentru febră, pentru greșelile fiicelor. Eu eram în Piazza Verdi, cu pleoapele închise în acel sărut și nu, nu puteam să dorm, mi-era cald, apoi mi-era frig.

Hai să vedem dacă vine.

În ziua următoare, mama a luat unul după altul cele patru trenuri care făceau legătura între cele două localități și, după nenumărate ore de călătorie, a deschis ușa camerei mele întunecate și în care nu se putea respira.

A aprins veioza, s-a așezat pe jos, lângă mine; avea părul lung și cărunt și o floarea-soarelui după ureche. Eram atât de încurcată de faptul că era acolo și că mă ținea de mână, încât mi-am băgat capul în pernă. M-a mângâiat, a așteptat să mă întorc spre ea, mi-a atins fruntea cu buzele.

— Ai trezeci și nouă de grade, a concluzionat.

Nu m-a salutat, nu mi-a pus nicio întrebare. Mi-am dat seama din tonul vocii că era obligatoriu ca acum ea să vorbească:

— Am învățat asta când erai mică. Când aveai vreo trei ani, deja nu mai aveam nevoie de termometru, era suficient să mă uit la tine: te moleșeai pe scaun, când te uitai la desene animate, ochii îți căpătau o strălucire anume, obrajii se făceau roșii. Și de fiecare dată, decât să sun la serviciu, mai bine m-aș fi împușcat.

— Mamă, am murmurat, te rog, nu-mi povesti nimic.

S-a ridicat și s-a dus în camera cealaltă să discute cu tata. S-a întors înapoi cu o jumătate de pahar cu apă și o pastilă. Mi-a zis să stau jos, mi-a pus pastila pe limbă, așa cum făcea pe vremuri.

— Dacă aș fi avut vreun ajutor, ce știu eu, poate vreo vecină, o soră, o verișoară, sunt *sigură* că aș fi fost o mamă mai bună. Dar trebuia să mă învoiesc de la lucru și…

— Mamă, am rugat-o.

— Înghite pastila.

S-a dus la geam, l-a deschis și a lăsat să intre lumina și aerul curat. S-a întors spre mine cu mâinile în șold, o postură atât de gravă, încât mi-a adus aminte de bunica Tecla.

— Elisa, e greu să crești un copil. Dar îți promit că o să te ajut.

La cuvântul „copil“, am început să plâng. Nu puteam să-l simt, mă neliniștea, îmi rupea inima.

— Elisa, a continuat, în timp ce lua păturile de pe mine, îți promit că n-o să ajungi ca mine. S-a oprit: Paolo, scuză-mă – a țipat ca s-o audă de jos, din bucătărie –, nu sunt aici ca să te critic, dar, dacă o înveleşti, febra n-o să scadă, în niciun caz.

Tata s-a prezentat în prag, stânjenit. A pufnit:

— Tremura, îi era frig…

Mama i-a dat păturile.

— Și nu uita: întotdeauna trebuie administrat paracetamol. Nu mai face fața aia. Până acum nu

știai, acum știi.

Cuvântul „copil“ mă făcea să mă simt și mai singură, prizonieră în singurătatea și neputința pe care le simțisem toată viața. Cuvântul acesta îmi lua întregul viitor pe care îl visasem și trecutul pe care nu îl iertasem. Nu exista nicio scăpare, nicio soluție. Și mai era ceva: îl vedeam pe tata cu păturile în brațe, privind-o pe mama nedumerit, iar ea stătea cu mâna pe umărul lui și-i spunea:

— Rezolvăm noi totul, ai să vezi.

Mama se întorsese exact în punctul în care mă părăsise în octombrie și gestul acesta nu repara, nu îndrepta nimic sau poate da.

Sub efectul pastilei am adormit imediat și am dormit ore întregi, poate chiar zile. Până când, într-o dimineață, la ora unsprezece, am înviat. M-am ridicat din pat, îmi recăpătasem puterile și mi-era foame. Am deschis ușa, am auzit vocile părinților mei, care discutau veseli în bucătărie, și mi s-a părut ciudat, poate chiar *plăcut*. Am ieșit în hol pe vârfuri. După ani întregi, camera care fusese, inițial, a lui Niccolò, apoi a lui Beatrice era din nou deschisă. M-am apropiat și, când am băgat capul pe ușă, am văzut valiza mamei desfăcută, cu hainele și pijamalele de la Liabel împăturite pe pat; m-a înduioșat să le văd.

Am coborât în bucătărie. Mama și tata erau la masă, își beau cafeaua. M-au privit, iar eu habar nu aveam ce să fac: ce decizie să iau, ce însemna să ai un copil. Mi-au zâmbit și atunci am înțeles ce înseamnă să fii unul.

Mi-au umplut o cană cu cafea, mi-au întins un pachet de biscuiți, iar eu m-am așezat la masă între ei, acolo unde fusese locul meu, la început.

Am început să mănânc și să mă gândesc. Din acel moment, ei doi, profesorul și fosta basistă, nu m-au mai lăsat singură. Au venit cu mine la fiecare control, la fiecare recoltare, la fiecare ecografie. Au ascultat atenți o versiune mult atenuată a ceea ce se întâmplase pe 9 iulie. Carmelo, care acceptase fără nicio problemă să continue singur turul pe la festivalurile din Biella, suna în fiecare seară ca să vadă cum mă simt. Mama ieșea cu mine la plimbare în fiecare după-amiază și, de multe ori, venea și tata. Eram singurii nebronzați și îmbrăcați pe faleză, în plin august. Dar nu ne păsa. Ne era bine așa: ne înțeleseserăm. Puteam funcționa doar în felul acela greșit, forțat, ciudat. Unii ne aruncau și priviri contrariate.

În cea mai dureroasă vară din viața mea, ne urcam în mașină și mergeam la plaja neagră, seara, la ora opt, înotam împreună până la apus, fără martori, după care, pe jumătate uzi, ne duceam să ne plimbăm în Marina di S, să mâncăm o pizza, apoi hoinăream pe bulevard, unde vitrinele de la Scarlet Rose încă străluceau, ne cumpăram chipsuri și migdale caramelizate. La începutul lui septembrie ne-am întors toți trei în Parcul Natural San Quintino, cu binoclul atârnat de gât. Gaițele plecau. Răbdare, mai erau atâtea lucruri, comune și extraordinare, normale și importante: pescărușii, stufărișul, marea, Paolo și Annabella care, poate pentru prima dată în viața lor, se purtau ca niște părinți împreună. Și cred că acest întreg m-a ajutat să iau decizia.

De a-l înmuia, de a-l redimensiona, de a-mi însuși cuvântul „copil“.

Trebuie să mă întrerup: au trecut cele două ore. Închid Wordul, ies din camera mea și mă duc să bat la ușa lui Valentino.

— Se poate?

Deschid încet ușa. Stă la calculator și pufnește enervat, dar e clar că e mulțumit: mi-am ținut

promisiunea.

— Hai, îl îndemn, hai să vedem ce facem cu bradul ăla.

Râde. Ca întotdeauna, când îl văd că râde, uit de tot chinul, de toată singurătatea și inconștiența, pentru că să știți n-a fost deloc ușor să-l cresc, dimpotrivă. Dar, așa cum în vara lui 2006 nu reușeam să-mi imaginez cum va fi viața cu el, acum, că îl cunosc, nu-mi imaginez cum ar fi viața fără privirea lui, fără caracterul lui vesel și extrovertit, total opus mie, cu vocea care i se îngroașă în perioada asta, cu părul lui blond strălucitor.

Coborâm în beci. Bradul artificial este vechi, ponosit și miroase a mucegai. Îi lipsesc și câteva crengi, dar, în fond, cui îi pasă. Mai trebuie să luăm și podoabele de pe rafturile mai înalte, îl luăm în spate pe Cheluțu' al nostru și urcăm înapoi. Aducem în sufragerie o tonă de praf odată cu el, eu mă fac că nu observ, nu mă grăbesc să aspir: sunt zile în care în casă domnește o atmosferă plină de tihnă. Îl las pe el, care are o minte matematică, să decidă poziția luminilor și a decorațiunilor, eu doar îi dau la mână globuri de culoarea pe care o cere, panglici, figurine din pastă modelatoare pe care le avem, probabil, de când era la grădiniță. În ceea ce privește coloana sonoră, pune un CD al lui tha Supreme[90] și jur că, dacă la Sfera Ebbasta mai înțelegeam câte ceva, de la el chiar nu pricep nimic. Vale, însă, cântă concentrat și accept că e vremea lui, nu a mea.

Contrar oricăror așteptări, odată împodobit, pomul începe să arate chiar bine. Stingem lumina în sufragerie și îl admirăm cum strălucește.

— Aveai dreptate, recunosc, ar fi fost păcat să-l lăsăm în beci.

Vale dă din cap afirmativ, e binedispus. Așa că risc și îl întreb dacă, printre rapperii pe care îi ascultă, se numără și Fabri Fibra. Și îi povestesc că, în 2006, când eram însărcinată cu el, melodiile lui se auzeau peste tot, inclusiv la T și că îmi cumpărasem și CD-ul. Vale ia o mină serioasă, declară că despre Fibra nu admite comparații: e o legendă. Profit ca să mai povestim:

— Și ce v-a dat de citit proful de italiană în vacanță?

— *Conștiința lui Zeno*[91].

— Ce? La gimnaziu?

Îmi vine să râd și, de obicei, nu îi critic profesorii, dar chiar vor să omoare încă din fașă orice potențial cititor, chiar și înainte de 2020. Parcă îi dau dreptate unei prietene…

— Și atunci, ce fac? N-o mai citesc?

— Ba da, ba da, citește-o. Dar du-te să cauți în biblioteca mea Sanguineti[92] și Gruppo 63[93], acest Supreme îmi aduce puțin aminte de ei.

Îl iau în brațe și se lasă îmbrățișat. Nu se întâmplă prea des: de fiecare dată când ne certăm și nu știu cum să-l iau, mă enervează atât de tare. Dar mă bucur de acest minut, fără să-mi repet că e doar unul, îi dau chiar și un sărut înainte să sune interfonul.

Și sună: punctual, implacabil.

Valentino se uită la ceas:

— Ce naspa, deja e ora șapte.

Mi se pune un nod în gât, dar știu că așa e corect și îi răspund:

— Nu te mai plânge, oricum te distrezi mai mult cu el decât cu mine.

— Dar, de Crăciun, preferam să vin la Biella.

— Regula e un an în Piemont și unul în Toscana. Nu-ți pierde speranța: de revelion, care îți place așa mult, o să stai cu mine și cu bunicul Paolo.

Vale ridică privirea, eu mă duc să deschid.

Aud ușa de la parter care scârțâie și se închide, îl aud cum tușește, aud pașii pe scări și nu e niciodată ușor, niciodată, să-l văd cum se ivește la parter, cum salută, cum zâmbește:

— Bună, ce faci?

— Bine, tu?

— Și eu, *bine*.

Mă dau la o parte, Lorenzo intră. Își scoate haina, îmi atinge umărul cu eșarfa sau poate e doar mișcarea aerului. Ca întotdeauna, e foarte elegant. Observ croiala hainei lui, materialul din care este făcută cămașa pe care o poartă cu nonșalanță peste blugi, și îmi dau seama că n-am făcut altceva decât să scriu toată ziua, în fiecare zi. Mă aplec spre oglindă, în speranța că nu m-a văzut. Verific lucrurile pe care le știu deja despre mine: am părul prins cu un elastic, fața îngustă, port un tricou vechi, deformat, de stat în casă, ce are chiar și o gaură și, deși n-am niciun motiv, roșesc de rușine.

Lorenzo nu-mi observă nici fața, nici hainele.

— Vale unde e?

Doar asta mă întreabă.

— În sufragerie.

Îl urmez, dar păstrez distanța, mă opresc în prag și mă uit la fiul meu cum își îmbrățișează tatăl. Pentru o clipă, mă uit în altă direcție. Nu mă privește intimitatea lor. Și tocmai de aceea nu mi-e ușor. Chiar dacă au trecut mulți ani, trebuie să recunosc faptul că a fost mereu un tată prezent, că a venit cu avionul la orice serbare, aniversare, sfârșit de săptămână liber și că l-a luat cu el pe Valentino, în fiecare vară, într-un tur prin lume: Suedia, la câțiva kilometri de cercul polar, într-o provincie oarecare din China rurală, chiar în Siberia, să viziteze închisorile în care a stat Mandelștam; deși acum are treizeci și patru de ani, rămâne băiatul blond, pe care, cândva, îl spionam pe scările de incendiu din „Pascoli". Rămâne același Lorenzo.

Valentino aleargă în cameră să își pregătească geanta de voiaj. Taică-su se oprește în sufragerie și se uită în gol spre brad.

— Ce bine arată, spune în final.

— Da, tocmai l-am terminat.

— De Ajun?

E surprins, mă privește.

Pe mine, nu tricoul, nu părul. Iar mie, chiar dacă nu vreau să recunosc, îmi tremură picioarele. Îl

mint.

— Am avut destul de lucru.

— E bine, nu?

— Chiar și azi am scris, îmi scapă și imediat regret.

— Ce anume? întreabă, interesat.

Continuă să mă privească. Eu mă întreb la ce se uită, la care femeie. La mama fiului său sau la fetișoara nesigură pe care o văzuse sub stejar, deja îmbătrânită, sau la cea care voia să scrie ca Morante, sau la inadaptata care n-o să-și găsească niciodată pe nimeni și asta pentru că a încetat să mai caute.

Încerc din nou să-l mint:

— Un studiu.

— Despre?

Acum se uită la mine cu atenție, interogativ.

— Despre etrusci, îi spun, la limita bunului-simț.

Lorenzo zâmbește:

— Serios, ți-ai schimbat domeniul de activitate?

O idee care acum se conturează pentru prima dată sau poate doar o iluzie, din vina fișierului Word pe care îl țin ascuns: poate femeia la care Lorenzo se uită e mai bună decât îmi pot da eu seama.

Apoi Valentino iese din cameră, pregătit și „îmbrăcat ca nou“, ca în poezia lui Pascoli care mi-a sugerat numele lui. Îl iau de umeri și, adresându-mă lui Lorenzo, profit ca să scap de acea discuție sau de acea îndoială.

— Hai, duceți-vă sau o să prindeți aglomerație pe drum. Poate chiar o să ningă pe A1, așa se anunță.

Nu e adevărat: sunt paisprezece grade, în Puglia înfloresc migdalii. Și Lorenzo, care citește previziunile la fel ca mine, știe foarte bine asta. Se încruntă, îmi face cu ochiul: e ca și cum ar fi înțeles ce se întâmplă în interiorul meu, pe neașteptate. Cobor privirea, încerc să o evit pe a lui și îmi e greu să admit că, deși nu mai suntem împreună de treisprezece ani și de tot atâția locuim în orașe diferite, încă știe să mă citească.

— Crăciun fericit, Elisa.

A renunțat.

— Crăciun fericit, mama, ne vedem pe 28.

Pentru o clipă îl privesc pe Valentino și mă gândesc: ești copilul unui vis. Al unui băiat de cincisprezece ani și al unei fete de paisprezece care și-au imaginat de mii de ori că și-ar putea întâlni sufletul-pereche în bibliotecă, iar apoi, asta li s-a și întâmplat.

— Pe curând, îi salut, trimiteți-mi un mesaj când ajungeți.

Închid ușa, ascult cu răsuflarea tăiată micul atac de cord pe care îl resimt de fiecare dată. Inspir, expir. Îmi dau seama că pot să scriu toată noaptea, fără temeri, fără nicio oprelişte.

Pot – şi n-ai idee câtă adrenalină şi euforie simt când spun asta – să mă eliberez în continuare de tine, Beatrice.

90 Davide Mattei, cu pseudonimul tha Supreme, este rapper, cântăreț și producător italian (n. tr.).

91 Roman de Italo Svevo, apărut în 1923 (n. tr.).

92 Edoardo Sanguineti (1930–2010), poet și profesor universitar, considerat unul dintre cei mai importanți poeți italieni din a doua jumătate a secolului al XX-lea (n. tr.).

93 Mișcare de avangardă în literatura italiană, în anii ’60, alcătuită din intelectuali care doreau o desprindere radicală de conformismul societății italiene tradiționale (n. tr.).

28

„Ploaia în păduricea de pini“

La sfârșit de septembrie, mama, tata și cu mine ne-am urcat pe stânca din port și ne-am așezat pe piatra cea mai înaltă să privim cum se îndepărtează navele de țărm; ei sorbeau din sticlele de bere, eu, dintr-una cu suc de fructe.

— Ce ai hotărât? mă întreabă tata.

Opțiunile pe care le tot discutam de câteva zile erau: să rămân la T și să mă înscriu la o facultate din apropiere, ca să pot face naveta, să mă întorc la Biella cu mama și să mă înscriu la Litere la Torino, să fac acolo naveta sau să o iau de la capăt în Bologna, să caut o cazare potrivită pentru o studentă cu un copil. În orice caz, nu m-aș fi putut descurca singură.

Stăteam între ei doi să prind curaj, încă nu mi se vedea burta niciun pic, deși aveam deja trei luni de sarcină, ba eram și mai slabă decât înainte, din cauza grețurilor. I-am văzut pe ultimii turiști străini îmbarcându-se spre Elba și Corsica – i-am observat în mulțime pentru că erau prost îmbrăcați, în papuci și cu bermude –, iar Beatrice era, încă, peste tot: în privirea mea, în peisaj, trebuia s-o gonesc din nou. Nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce mă aștepta: durerea nașterii, alăptarea la cerere, nopțile albe, toate mi se păreau niște exagerări. Îmi aduc aminte de siroco, cum adia peste tinerețea mea, de apusul care învăluia în portocaliu ghereta gărzii de coastă, de stolurile de pescăruși, care escortau o navă a companiei Toremar către Portoferraio, iar inima îmi deborda de curaj: nu, n-o să mă învingi, Beatrice.

— Mă întorc la Bologna, le-am zis.

S-a lăsat tăcerea. Mama a fost cea care a vorbit prima:

— Așa e normal, e orașul pe care l-ai ales.

De fapt, nu eu l-am ales, ci un oarecare camarad Davide, pe care nici nu-l cunoșteam și care lupta, poate, alături de cei din America de Sud sau poate se pripășise în Via Petroni. Decizia mea nu era una deliberată, era doar o dorință: voiam să mă întorc în Via Zamboni, unde pentru prima dată mă simțisem în locul potrivit, voiam să studiez iar la Archiginnasio, sub tavanele acoperite de fresce, să traversez din nou Piazza Verdi, să iau totul de la capăt și să nu mă declar învinsă de acel sărut.

— Eu și tata o să facem cu rândul, la început, a continuat mama, apoi o să găsim o dădacă și, la un an, poți să-l înscrii la creșă. Așa e, Paolo? Mă asculți?

Tata era complet absent, continua să bea bere, dar privea în altă parte. Am crezut că s-a simțit jignit pentru că nu voiam să mă înscriu la facultatea lui, unde am fi putut merge împreună în fiecare dimineață, cu trenul și așa n-ar mai fi fost, din nou, singur.

A terminat berea, a pus sticla jos și m-a privit cu severitate:

— Nu poți să te prefaci că Lorenzo n-are niciun cuvânt de spus și niciun rol în povestea asta. Nu poți să-i refuzi această șansă.

— Nu vreau să-l văd, am izbucnit imediat, ca să mă apăr.

— Tu. Dar *tu* nu ești copilul ăsta.

— Paolo are dreptate, trebuie să-i spui, a intervenit mama.

— Îți dai seama, Elisa? Noi hotărâm aici unde să crească, cine o să se ocupe de copil, iar el să nu aibă habar de nimic, nimic!

Vorbea plin de ciudă, ca și cum tatăl exclus ar fi fost el.

— Ți se pare corect? a continuat ea. Lorenzo are aceleași drepturi și datorii și, înainte de toate, trebuie să afle.

— Nu, pentru că e un dobitoc.

— Și tu ești o inconștientă și o imatură.

— Eu, dacă îl văd, îl omor.

Și-a pierdut răbdarea:

— Vrei să crească pe jumătate întreg copilul tău? Să ajungă să-și cunoască tatăl ca tine, la paisprezece ani? Serios, chiar vrei să faci aceleași greșeli ca noi?

Mi-am împreunat mâinile și am tăcut. Am uitat imediat ce-aș fi vrut să le răspund, oricum nu era ceva semnificativ. Mama a suspinat, și-a aprins o țigară:

— Eli, pune-ți mintea la treabă și sună-l. S-a mai întâmplat asta, știm că ranchiuna nu duce nicăieri.

Aș fi vrut și eu o bere sau o sticlă de vin, un cui, dar nu-mi rămăsese decât să sorb ultima picătură de suc de fructe și inima mea s-a transformat din neîmblânzită în împovărată, viitorul era un dezastru, eventualitatea de a-l întâlni pe Lorenzo în Bologna era un coșmar cu certitudine statistică. Beatrice era un non-gând, însă. De nenumit, atât de vinovată încât nu merita altceva decât focul infernului. Acum eu eram Valeria, cu găleata plină de apă în mână și cuvântul „târfă“ în vârful buzelor. E amuzant că, în astfel de cazuri, cu toții devenim misogini și adoptăm imediat versiunea conform căreia ea e Eva, trădătoarea fermecătoare, iar el, nebunul care i-a căzut în capcană. Îl uram, bineînțeles, dar pe ea o uram nemăsurat. De ce?

Pentru că tu erai *eu*.

Erai *totul*, Bea: oglinda în care mă analizam, sora mai deșteaptă, pe care mi-am dorit-o întotdeauna, posibilitatea de a deveni hoață, de a străbate Corso Italia, sâmbăta, la plimbare, de a purta blugi de câți euro? Nu mai conta. Erai steaua luminoasă care apăruse pe plajă, de acel Ferragosto – și mi-a luat mult timp să povestesc despre tine, fără să te iert, asta clar nu, dar poate *acceptând* totul.

În portul T, în ziua aceea, gândul pe care nu reușeam să-l formulez, teama pe care nu puteam s-o exprim era că, dacă l-aș fi sunat pe Lorenzo și tu ai fi fost lipită de el, ascultând, poate ai fi râs de mine. Erați foarte frumoși luați separat și cu atât mai mult împreună. Cum de nu mi-am dat seama că intrusa eram eu? M-am agățat de tine atât de strâns, te-am aruncat într-o gaură neagră, te-am acoperit cu pământ și am încetat să scriu. Pentru că, dacă îmi aduceam aminte de tine, pur și simplu, nu reușeam să trăiesc.

Aerul se răcise, soarele plutea spre mare, iar eu m-am predat:

— Bine, o să-l sun. Dar numai când o să fiu gata să fac asta.

— Bine, a zis mama.

— Dar să nu dureze prea mult, a subliniat tata.

Am rămas acolo, pe stâncă, deși vântul și întunericul veneau dinspre vest. Niciunul nu avea chef să plece. Vara noastră se apropia de sfârșit, vremuri dificile se anunțau între Cerboli, Elba și punctul îndepărtat care era Corsica. Adevărul e că ne părea rău: să ne despărțim, să aduc copilul acela într-o lume atât de rea. Cu toate acestea, ne vindecaserăm.

Așa că luni, pe 16 octombrie, m-am întors pentru totdeauna la Bologna, în Peugeot-ul 206, în aceeași zi în care au început cursurile. Mi-am luat la mine doar lucrurile esențiale: câteva rochii, cele șase jurnale cu toată povestea noastră, pe care nu le-am mai deschis de atunci, și amuleta mea, adică *Menzogna e sortilegio*.

În ultimul moment, tata a reușit să-mi găsească o cameră la căminul Morgagni, unul dintre puținele care acceptau „cazuri disperate", ca mame cu copii. Clădirea era la doi pași de facultate, plasată tragic între Via San Sigismondo și Piazza Verdi –, dar, așa cum am verificat imediat ce am ajuns, fereastra mea nu dădea nici către una, nici către cealaltă. Nu era apartamentul cu grinzi din Via Mascarella, bineînțeles, dar baia era funcțională, biroul era mare, șifonierul și biblioteca încăpătoare. Mi-am pus bagajul pe jumătate gol într-un colț, m-am așezat pe marginea patului și am ascultat vocile necunoscute care veneau de pe coridoare și de pe scări. Gândul că pântecul meu urma să crească acolo, înconjurat de studenți, nu știu de ce, a fost reconfortant. Am și zâmbit, chiar.

Într-adevăr, n-a mai durat mult până să înceapă să mi se vadă burta, să ies în evidență printre studentele libere și lipsite de griji, care flirtau cu viitori ingineri sau filosofi, care se cuplau sau se giugiuleau în sălile de studiu, în bucătăriile comune și, pe timpul nopții, se strecurau în camerele lor. Eu, bineînțeles, eram izolată de toate acestea. Pe măsură ce am devenit o adevărată minge, orice privire, nu neapărat iscoditoare, ci fie și curioasă în legătură cu mine, se stingea atât în Morgagni, cât și în afara căminului: la facultate, la bibliotecă. În alte locuri, în baruri sau discoteci nu mă duceam: nu aveam voie să beau și trebuia să învăț cât de mult puteam ca să nu rămân în urmă cu examenele; după nașterea lui Valentino, abia reușeam să mă spăl pe cap, să deschid o carte, să încarc o mașină de spălat după alta, cu salopete pătate de vomă.

Dragostea a rămas – mai bine zis, a rămas de atunci – o noțiune străină în viața mea. Mi-ar plăcea să folosesc perfectul simplu, dar adevărul e că nici nu sunt cuplată cu nimeni, nici nu trăiesc împreună cu cineva. Am avut, da, câteva relații scurte, poate chiar și una mai semnificativă cu un coleg, dar și acea poveste s-a încheiat. O femeie cu un copil, care mai și muncește, nu are mult timp disponibil pentru altceva și, cu atât mai puțin, nu poate fi prea atrăgătoare. Orice ar spune Rossetti, nu poți să le ai pe toate. Viața e făcută din alegeri, din renunțări, iar eu, în 2006, chiar dacă nu alesesem niciun căcat, eram plină de probleme. Viața, mai presus de orice, e făcută din probleme.

În decembrie aveam țâțele, burta și șoldurile atât de mari, încât eram cea mai vizibilă: la cursuri, când mă prezentam la un examen, când intram în Archiginnasio, ieșeam în evidență, monopolizam toate privirile, declanșam toate grimasele, asta și pentru că eram singura în acea stare. În facultate, prietenii și profesorii, care mă ținuseră până atunci ca în palmă, m-au primit cu răceală și dezamăgire. O viitoare stea academică nu poate să rămână însărcinată la douăzeci de ani: e genul de tâmpenie care, pur și simplu, nu se face. Nu m-am simțit deloc bine, ba chiar mi-a părut rău atunci că am păstrat sarcina. Apoi simțeam cum mă înfurii, mai ales când treceam prin Piazza Verdi, și această înverșunare s-a transformat, în timp, în determinare: trebuie să înveți, Elisa, trebuie să termini facultatea și să culegi orice firimituri de fericire mai găsești.

La Morgagni lucrurile au decurs diferit. Acolo locuiau băieți care veneau din cele mai îndepărtate comune din Puglia, din Calabria, Abruzzo, care erau acolo pentru că nu-și permiteau altceva și voiau să-și joace singura șansă la o viață normală. Nu puteam să am nicio relație cu ei, nici să petrecem seara, dar împărtășeam aceeași adrenalină și disperare. Trebuie să recunosc: m-au ajutat cu toții foarte mult. Altfel nu cred că m-aș fi descurcat. Și Valentino, poate, nu ar fi devenit atât de sociabil.

Îmi aduc aminte că, în ziua în care m-am întors de la spital, a fost o întreagă procesiune în care toată lumea a venit să-l cunoască. Să-l țină în brațe, să-l ducă să facă o plimbare în Piazza Maggiore, în căruț, au fost unele dintre activitățile pe care fiecare dintre cei cincizeci sau șaizeci de studenți din Morgagni le-au bifat, pe rând. Când a început să se rostogolească și apoi să stea în fund, în fața lui era un întreg public care să-l aplaude. L-am înțărcat folosind conținutul pachetelor trimise din satele lor de origine: napi din San Vito dei Normanni, pepeni-galbeni din Nardò, mușchi uscat din Catanzaro. Când tata și mama nu puteau veni la Bologna, când nu venea Lorenzo împreună cu părinții lui – de aceste vizite nu am chef să vorbesc –, colocatarii mei băteau la ușă și noaptea, dacă îl auzeau că plânge prea tare.

Și Vale a crescut în acel haos, înconjurat de cărți, dar n-a fost niciodată părăsit în bibliotecă. Făceau cu rândul ca să stea cu el, dacă trebuia să dau un examen. Îl luau în sălile de studiu sau în cabinetul de informatică și îl lăsau să meargă de-a bușilea, în timp ce repetau la chimie, istorie, iar el, la trei ani, știa să pronunțe perfect cuvinte ca „metafizică“, „imperialism“, „Caporetto“ sau „clorură de sodiu“. În ceea ce mă privește, am reușit să termin Facultatea de Litere și masteratul, la timp, ca o tocilară adevărată. În cei cinci ani în care am locuit acolo, n-a fost niciodată nevoie de o dădacă. Când am terminat studiile și am fost nevoiți să părăsim căminul, Valentino a plâns luni întregi, în fiecare noapte. Încă mă mai roagă, dacă se ceartă cu vreun prieten de-ai lui sau dacă e refuzat de o fată, să mai mergem pe acolo. Chiar dacă studenții nu mai sunt aceiași și nu mai cunoaștem pe nimeni, locurile nu se schimbă niciodată.

Dar, fiindcă acesta nu e romanul meu, ci al lui Beatrice, nu o să mai stărui asupra unor amintiri care nu o privesc. O să revin asupra zilei în care, în luna a opta, constrânsă de tata, cu scandal – „Vezi că, altfel, îl sun eu!“ – a trebuit să-l înfrunt pe Lorenzo, am coborât în sufragerie și am intrat pe internet să o caut.

Îmi aduc aminte senzația pe care am resimțit-o introducându-i numele pentru prima dată într-un motor de căutare: Beatrice, spațiu, Rossetti. Ca și cum ar fi fost vorba despre Jean-Jacques Rousseau, Giulio Andreotti, Raffaello Sanzio sau Britney Spears. Blogul a apărut imediat, ca prim rezultat, însoțit de numere uriașe, care m-au șocat.

Era februarie 2007. Înainte de a da click cu mouse-ul pe tasta „căutare“, mi-am ținut răsuflarea, am privit îndelung pe geamul din față, care dădea în Via Sigismondo, și m-am uitat la chipurile studenților concentrați la monitoarele calculatoarelor care, învechite, grele și gri, zumzăiau precum cele ale tatei de pe vremuri. Trebuia să-mi îndes degetele între taste ca să nu-mi tremure, să-mi potolesc teama, să mă forțez să deschid acel blog deja atât de slăvit și de criticat, dar, pentru mine, complet străin.

Când am văzut-o pe tot ecranul, mi s-a oprit inima.

Detaliul, cel definitiv, fusese adăugat.

Beatrice era creată.

Creață, așa cum o vedeți azi, cu pletele acelea fabuloase, fără urmele de creponat, atât de strălucitoare și impunătoare, încât părea sculptată în marmură. Era sălbatică, de nestăpânit.

Aceasta era Rossetti. Se eliberase, odată cu mine, și de cea mai mică imperfecțiune. Nu se mai lăsa domesticită, nu-și mai sufoca adevărata personalitate. Era conștientă de sine și își împlinise destinul. Nimeni nu mai putea să o oprească.

Mi-a fost imediat clar, încă de la prima poză, că nu aveam să găsesc în ea nicio urmă de Bea. Era doar maura care urma să devină Maura prin excelență, plină de bijuterii și de haine care ar fi stârnit dezaprobarea oricărui critic de modă din vremea aceea, dar, cu siguranță, nu mai erau cele etalate la școală sau în Piazza A.

Am depășit șocul inițial, tahicardia, golul din stomac. Mi-am suflecat mânecile și mi-am concentrat toată energia, ca și cum voiam să mă arunc într-o prăpastie. Cu acest spirit am analizat sutele de imagini pe care le publicase în lipsa mea. Am citit și recitit explicațiile pline de citate copiate de-a valma, stereotipuri, maxime despre viață și lume de o banalitate extremă – ca să fiu sinceră, Bea n-a știut niciodată să scrie – și am înțeles, un pic din „jurnal", din apariția frecventă a Domului și a zonei de lux de pe Via Montenapoleone, fundalul portretelor ei, că se mutase la Milano.

Ai câștigat, Gin, mi-am spus, până la urmă ai reușit.

Beatrice se remarca pe cărți poștale învechite și îngălbenite, cu poșete și accesorii extravagante, pantofi scumpi și rochii vintage, aproape întotdeauna singură. Am mărit pozele, am studiat detaliile. Am găsit, ici-colo, câte un chip în planurile secundare. Fetele erau toate superbe. Bărbații, atletici. După câtva timp, am găsit o imagine cu ea agățată de un băiat care, cu siguranță, era model – asemănarea lui cu Gabriele m-a surprins. Dar era un caz izolat și nu puteai să-ți dai seama dacă erau prieteni sau ceva mai mult.

Cert este că Lorenzo nu apărea nicăieri.

Nu apărea deloc, nici în fotografii, nici în texte, nimic nu dădea de înțeles că ar fi existat. Locurile în care își făcea poze erau, aproape întotdeauna, terase, localuri exclusiviste, hoteluri luxoase: Lorenzo nu era genul care să le frecventeze. Pe de altă parte, în acele patru luni la Bologna nu ne-am întâlnit niciodată. Facultatea de Inginerie era departe de Via Zamboni, iar eu mai departe de Facultatea de Litere nu mergeam niciodată, și el avea tot interesul să mă evite. Însă unde era Lorenzo?

L-am căutat și pe el pe internet. Am scris: Lorezo Monteleone, dar nu am găsit nimic relevant. Existau rezultate pentru Monteleone, dar nu se refereau la el. Erau doar imagini sporadice și din care nu reieșea nicio informație. Singura dată când aș fi avut nevoie de rețelele de socializare, acestea încă nu existau în Italia. După două ore de căutări fără rezultat, m-am ridicat, mi-am luat haina pentru gravide și am ieșit.

Ce s-a schimbat, Elisa? Nimic. Sau, poate, *totul*.

M-am dus direct către vechiul apartament, gâfâind și cu dureri în picioare după primele patru sute de metri. Pentru o clipă mi-am închipuit că sunam la interfon și auzeam vocea lui Lorenzo, îl iertam, ștergeam vara anterioară, iadul prin care trecusem, zburam pe scări, ajungeam la el, îl luam în brațe: „Hai să ne căsătorim, așteptăm un copil!" Eram atât de ușurată de faptul că ei doi nu erau împreună, că nu mai gândeam clar. Nu m-am întrebat de ce existase acel sărut. Îl eliminasem.

Am sunat la interfon. A răspuns o voce necunoscută. Am întrebat de Lorenzo Monteleone. Vocea mi-a răspuns, grăbită, că acolo nu stătea niciun Lorenzo Monteleone.

Mi-am revenit. M-am așezat pe o scară pentru că, în loc de burtă, aveam o piatră de moară. Proasto. Mi-am scos telefonul, l-am sunat pe tata.

— Tată, fă-mi, te rog, o favoare. Vezi dacă reușești să afli ceva despre Lorenzo…

— De ce? Ce-ți pasă?

— Vreau doar să știu *ceva* despre el: unde stă, ce face. Da, jur că îl sun, dar înainte trebuie să știu *pe cine* sun.

Am așteptat vreo zece minute. Tata m-a sunat înapoi și pe un ton neutru, în puține cuvinte, mi-a spus că Lorenzo studiază „cooperare internațională" la Paris.

Paris? Cooperare internațională? M-am blocat.

— Ai pix și hârtie? m-a întrebat.

Am căutat prin buzunare, încurcată.

— Da, am.

— Bine, atunci notează-ți numărul lui. E cel din Franța.

Mi l-a dictat și, împotriva voinței mele, l-am notat pe spatele unui bon.

— Cum ai reușit?

— Am deschis cartea de telefon și i-am sunat pe ai lui.

Nu mi-a venit să cred.

— Acum nu mai ai nicio scuză.

Am rămas tot pe scări în fața ușii – pe care, din fericire, n-a deschis-o nimeni –, aveam în mână bonul de la o pizzerie, pe care notasem un prefix +33 din străinătate, și o idee fixă în cap: dacă noaptea cu Mondialul a fost o comedie proastă? Dar puteam să admit faptul că am îngropat acele gânduri un an întreg? În 2007, cu siguranță nu. A fost nevoie de treisprezece ani și aproape patru sute de pagini ca să înțeleg asta.

În ziua aceea, în Via Mascarella, mi-a fost clar doar că Beatrice locuia la Milano, Lorenzo, la Paris și că cele trei destine ale noastre se despărțiseră. Trebuia să-i spun lui Lorenzo că peste trei săptămâni urma să nasc. Și povestea asta trebuia să se încheie, era o greutate de care trebuia să scap. Am format numărul din Franța și am sperat – la fel cum făcuse și Beatrice cu Gabriele – că, având doar cinci euro credit, convorbirea s-ar fi întrerupt repede. Am așteptat cu inima la gură să-mi răspundă. Valentino mă lovea, cineva a deschis ușa și mi-a spus să mă mut în momentul cel mai puțin oportun, când i-am auzit vocea:

— Alo?

N-avea de unde să știe că îl sunam eu. Nu mai vorbiserăm de șapte luni. El nu m-a mai căutat: niciun e-mail, nicio scrisoare. Am inspirat adânc și, dintr-o suflare, i-am zis:

— Bună, sunt Elisa. Peste o lună și jumătate, dacă totul merge bine, o să nasc un copil și e al tău. Știu că e o bătaie de cap. Nu vreau nimic de la tine, pe cuvânt. Ești la Paris? Rămâi acolo. Mi s-a părut normal să știi, atâta tot.

Și am închis. În timpul celor douăzeci, treizeci de secunde ale apelului, Lorenzo nici n-a respirat. M-a sunat imediat după aceea, din nou și din nou, dar eu, stând pe cenușa adolescenței mele, n-am mai putut să-i răspund.

Ajunsă în acest punct, adică, la final, mă întreb: cum ai putut, Elisa, în toți acești ani, să nu o uiți pe Beatrice?

Lasă-l pe Lorenzo: cu el ai un copil. Dar ea? Orice fată se leagă de cea mai bună prietenă din liceu, dar, apoi, pe măsură ce crește, se depărtează de ea. E un pas obligatoriu. Nimeni n-a făcut din asta o dramă existențială.

Bineînțeles, încerc să mă apăr, dacă într-un an nu ar fi apărut rețelele de socializare, dacă nu ar fi avut loc revoluția digitală, chiar în timp ce mă îndreptam spre vârsta adultă, poate aș fi reușit să uit de ea. Dacă n-aș fi avut-o în fața ochilor în fiecare zi, în orice moment, în toată perfecțiunea ei. Dar știm cu toții ce curs a luat istoria.

Cărțile au devenit niște relicve, internetul, irezistibil.

Eu am devenit mamă, ea, celebră.

În 2008, 2009, 2010 am petrecut nenumărate nopți plângând, cu Valentino în brațe, care frigea, am făcut toate eforturile să termin specializarea, să mă îndrăgostesc din nou de viață, am ajuns inclusiv să o înțeleg pe mama. Rossetti unde era în tot timpul ăsta? În *business class* spre Dubai, îmbrăcată în aur, cu al nu știu câtelea iubit actor sau om de afaceri cu care se săruta, se fotografia în vacanțe exotice, băi în piscină, litri de șampanie. Nicio gripă, nici măcar o răceală, o sincopă, o crăpătură. Doar râuri de lumini, succes, fericire. Dar știți care era partea cea mai rea? Că mi-o făceam cu mâna mea. Nu voiam să știu nimic de ea, apoi nu mai puteam rezista. Petreceam ore în șir în fața fotografiilor cu ea, mă simțeam o nulitate absolută.

Nu aș vrea să se înțeleagă, din ce am povestit, că anii aceia de la Morgagni au fost un vis sau că au fost ușori, pentru că m-am chinuit enorm. Chiar dacă am fost ajutată, am rămas tot o fată de douăzeci de ani, cu un copil mic în brațe, una care a greșit. Seara, când ceilalți veneau să-l vadă pe Valentino, apoi ieșeau să se distreze, să facă dragoste, eu stăteam închisă în cameră, cu el agățat de sâni, la dispoziția lui, mă durea burta și trebuia să mă pregătesc pentru studiul lui Dante. A fost greu să mai ies cu cineva și să mi se spună: „Ai un copil." Să mă întorc acasă cu moralul la pământ, să deschid o rețea de socializare și s-o văd pe Beatrice în Maldive, pe Lorenzo care se săruta cu alta. A fost un iad. Și din cauza lui Lorenzo. Credeți cumva că el nu posta poze de la Sorbona? Cu pleiada lui de prieteni, întins pe pajiștile din fața Domului Invalizilor? Că nu a schimbat zeci de iubite în toți acești ani?

Deveniserăm „prieteni" pe internet, *prieteni*: vă dați seama? Dar, având în vedere faptul că eu foloseam un profil fals, cu un nume fals, cu cine era, de fapt, prieten Lorenzo? Nu era niciun gram de adevăr între noi, pe acea platformă. Nu ne spuneam nimic, nu ne consolam, nu ne certam. Eu doar îl spionam. Era un raport unidirecțional, dădeam de peretele lui de minciuni. Credeți că spunea că are un copil? Că are un frate? Nu. Ce fel de prietenie poate să existe în spatele unei vitrine? E doar o cursă spre a-ți face rău, cel puțin din experiența mea.

Îi căutam și pe Beatrice, și pe Lorenzo pe internet. Cu cât mă uitam mai mult la fotografiile lor, cu atât îmi dădeam seama de distanța dintre noi. Momentele petrecute împreună se estompau: stejarul, Piazza Padella, amintirile parcă n-ar mai fi existat acum, că amândoi aveau vieți de succes: el se putea considera, în sfârșit, realizat, ea devenise, în modul cel mai serios, așa cum promisese, *regina lumii*.

Iar eu, singura care ajunsesem înapoi la punctul de plecare, am rămas la fel de asocială, aveam

aceste profiluri false pe care le foloseam într-un mod demodat și nesăbuit. Asta noaptea, numai după ce terminam de subliniat pasaje din cărți și îl culcam pe Valentino. Nici nu aveam ce să public: studiam și atât, stăteam după fiul meu și mă simțeam prizonieră. Dar, pentru o perioadă, m-am amăgit că acel mijloc, în sine, era doar o eliberare. Așadar, chiar dacă îmi era rușine și față de mine, mă duceam în baie să mă machiez, deși nu ieșeam niciodată din casă. Mă dezbrăcam, rămâneam în lenjerie, mimam expresii binevoitoare în fața oglinzii și îmi făceam o fotografie. Mă jucam de-a eliberarea de mine însămi, de-a schimbarea identității, de-a evadarea.

Nu o să găsiți niciodată nimic din toate astea online. Acele profiluri, deschise noaptea, aproape furate, le închideam după câteva luni. Îmi atribuiam nume dintre cele mai absurde: Jessica Macchiavelli, Deborah Pozzi, Sharon Morante. Erau doar ficțiuni în care mă aruncam ca să mă ascund sau să mă amețesc, capcane pentru a întâlni bărbați pe care nu i-aș fi văzut niciodată la Litere, tentative de a seduce, de a fi acceptată, de a încerca să exist. Chiar dacă știam că, de fapt, în cămăruța de la etajul doi din Morgagni, eram aceeași persoană care nu putea să apară în fața unui public. Vorbeam cu tata pe chat până în zori. Adunam fotografii mizere, inventam aventuri ale unei transgresiuni pe care n-am trăit-o niciodată. Mă durea capul, eram dezgustată de mine și mai goală decât înainte.

Acum nu mai fac asta. Deja de ceva timp m-am predat mie însemi și mi-am acordat libertatea de a nu fi pe placul celor din jur.

Între timp, chipul lui Beatrice s-a calcifiat în masca pe care toată lumea o cunoaște. Imaginea ei s-a separat de ea în mod definitiv și a înghețat în acea entitate magică pe care lumea o invocă și o insultă. Are buclele de culoarea ciocolatei, mereu aceeași, același ruj și același fard de pleoape perfecte, își ține mereu capul înclinat, pentru că lumea asta vrea. N-aș ști să spun ce s-a întâmplat cu ea de-a lungul acestor treisprezece ani, nu numai pentru că nu ne-am mai vorbit, ci și pentru că, privindu-i fotografiile, care sunt mereu aceleași, cred că n-a mai avut nicio poveste.

S-a făcut șase dimineața. E Crăciunul. Sunt epuizată, dar trebuie să mă duc la Biella. Te caut pentru ultima dată, jur.

Dacă am fost vreodată invidioasă pe tine? Dacă aș fi vrut să fiu eu cea care cucerea internetul, în loc să compun poezii mediocre? Poate.

Mă conectez, mă aplec. Stau deasupra ecranului, te am între palme, dar tu ești la milioane de ani-lumină. La Tokio, la Paris, cu o gașcă întreagă de prietene care te înconjoară, în loc să fii cu mine. Ai o privire de profesionist, zâmbetul misterios. Cu Turnul Eiffel sau Caraibele pe fundal. Niciodată T, Via dei Lecci sau „Pascoli“, care astăzi nici nu mai există. Și chiar dacă îți cunosc fiecare ezitare, chiar dacă știu câtă muncă e în spatele fiecărei fotografii, cât de atent sunt eliminate toate dovezile, toate armele, pentru că te-am ajutat de mii de ori să scapi de ele și pentru că, de acum, am înțeles cu toții cum se procedează și te imităm încontinuu – nu e nimic de făcut: în iluzia pe care o creezi, cad și eu.

Nu spui nimic, doar strălucești. Ai fundalul și lumina potrivite, sclipești, nu dezvălui nimic. Ești ca poezia căreia i-am dedicat teza mea de doctorat. Tu, Bea, ești o ploaie în păduricea de pini. Pot să o recitesc zile de-a rândul, fără să mă satur, să petrec ore admirându-te și gata. Lasă-mă să mă contaminez de sunetul ploii, de chipul tău zâmbitor. „Plouă / din nori răzlețiți. / Plouă peste tamarinzii / sărați și arși.“ Părul îți cade pe spate. „Peste ginestra nvoaltă / plină de flori, / peste ienuperii deși / cu fructe-aromate“[94]. Ochii tăi sunt verzi, și ce verde! O brățară de diamant, pielea fără alunițe și nicio urmă de coșuri. Sap și rămân cu mâinile goale. Pentru că tu nu exiști.

Ai rămas pe scaunul de birou din camera mea din liceu, cu hainele pătate de ceai de tei, cu smalțul iluziei crăpat, în spatele acelei întrebări.

„Par fericită?“

94 „Ploaia în păduricea de pini“, de Gabriele d'Annunzio, traducere de Marin Mincu, în volumul *Poeți italieni din secolul XX. De la Pascoli la Magrelli,* Cartea Românească, București, 1988 (n. tr.).

Partea a treia

Lecții despre vid

(2019–2020)

29

Telefonul

Și am ajuns la explicație: de ce pe 18 decembrie, anul trecut, la două noaptea, mi-am scos vechile jurnale de la naftalină și mi-am petrecut toată noaptea citindu-le și apoi am pierdut controlul, m-am așezat la birou și am început să scriu *asta*.

Știu că am numit asta de mai multe ori „roman". Adevărul e că *îmi doresc atât de mult* să fie unul, încât nu sunt sigură că l-aș putea defini așa. Și apoi, port în mine acest critic îngrozitor, care n-ar putea niciodată să citească o astfel de defulare și să o considere acceptabilă.

Azi e Crăciunul. Asta înseamnă că am reușit să scriu patru sute de pagini într-o singură săptămână. Gândiți-vă ce apăsare mă sufoca. Din noaptea aceea în Piazza Verdi, n-am mai scris nimic *personal*: nicio poezie, nicio scrisoare.

Acum aș vrea să plec: m-am îmbrăcat, m-am machiat, mi-am pus geanta și punga cu cadouri lângă ușă, spumantul, un *panetone*. Mama și Niccolò mă așteaptă să ajung în vreo două ore, iar eu sunt tot în Bologna. Au sunat să se intereseze dacă am plecat. Și Valentino m-a sunat ieri, la miezul nopții, să-mi spună că au ajuns, în loc să-mi trimită mesaj. Mi l-a dat pe Lorenzo, care a insistat să-mi explice cum fusese călătoria, ce discutaseră. M-a surprins. De obicei, aud vocea lui pe fundal spunând:

— Transmite-i mamei salutări de la mine.

Dar azi, altul e apelul de care mă tem. Continui să trag nerăbdătoare cu ochiul la telefonul care ar putea să sune dintr-un moment în altul și, de data aceasta, sunt nevoită să dau un răspuns: să înfrunt nu trecutul, ci viața de afară.

Acum închei socotelile cu cine sunt, cu ce fac acum.

Cu ce s-a întâmplat în ziua aceea de 17 decembrie.

De fapt, la început – cred că acum două săptămâni – știrea despre tine era doar o informație nesemnificativă, aruncată la secțiunea de spectacole, atât de lipsită de importanță, încât aș fi putut să n-o observ.

„Beatrice Rossetti tace de 48 de ore. Internetul se dezlănțuie."

Titlul era sus, în stânga, la pagina 40 sau 41 din *Corriere*; articolul spunea, de fapt, că de două zile nu ai mai publicat nimic, nici măcar o fotografie, eveniment care nu mai avusese loc niciodată până atunci. Am râs copios. M-am apucat să citesc articolul cu voce tare, așezată pe terasa de la Baraccio, acolo unde mă opresc mereu să-mi beau cafeaua și, exact ca atunci, să fac revista presei. În timp ce declamam melodios despre absența ta din scenă, în jurul meu se ridicau voci în extaz: „În sfârșit!", „Am scăpat de ea!". În cele din urmă am conchis: „Și ce-ar trebui să fie asta, o știre?"

Ne-am despărțit cu toții: nu doar eu și Davide, ci și ceilalți clienți fideli de la Baraccio. Vorbesc despre *acel* Davide, da: fratele lui Lorenzo. S-a întors în Bologna definitiv și a deschis un bar în Via Petroni, un loc *deosebit*, să zicem, plin de cărți despre istoria politică a Americii Latine și despre partizanii din Italia, fotografii înrămate cu Palmiro Togliatti, Nilde Iotti[95] și Che Guevara, practic, dacă intri acolo, înțelegi imediat de ce parte a baricadei ești.

Îți dai seama cât am râs de tine. Ploua cu remarci de genul: „Vai, dacă ți-au apărut două coșuri…“, „Poate a făcut dizenterie, virusul circulă“, „Măi băieți, chiar ne pierdem timpul cu asta?“, „Ei, cui îi pasă de Rossetti?!“. După aceea am trecut la subiectele serioase, care ne interesau. Statele Unite fuseseră depășite de China, distrugerea bazinului Amazonului, prostul de Trump și amărâta noastră Italie.

În ziua următoare, tot la Baraccio – trec pe acolo în fiecare dimineață înainte să mă duc la serviciu, iar „revista presei“ pentru mine și Davide e un moment foarte așteptat – redeschid *Corriere* veselă și, în scurt timp, dau iar de tine. Nu mai erai la pagina 41, la secțiunea „Spectacol“, ci avansată la pagina 16, la „Cronică“.

„72 de ore fără nicio fotografie: misterul Rossetti crește.“

De data asta am râs mai puțin și nici n-am mai vorbit despre asta: nici cu Davide, nici cu alți clienți de la bar. Unii sunt atât de în vârstă încât n-au idee nici măcar ce înseamnă o rețea de socializare, alții se îmbracă la fel ca frate-miu și poartă dreaduri lungi, până la fund. Nu e ca și cum te-ai bucura de prea mare popularitate acolo. Și, în fond, trecuseră doar trei zile. Zile, nu luni. Am lăsat *Corriere* și am trecut la *Foglio*, apoi am luat *La Repubblica*. Dacă chioșcul de ziare din Piazza Verdi continuă să existe, asta e datorită nouă, fără doar și poate. În orice caz, am plecat la serviciu, ca întotdeauna și nu m-am mai gândit la tine.

După-amiaza târziu, în cea de-a patra zi, îmi aduc foarte bine aminte, am mers cu Valentino la un magazin de haine sport să-și cumpere o pereche de adidași din aceia oribili, fosforescenți, care sunt atât de iubiți de copii și care, mie, îmi aduc aminte de Carmelo, de faptul că s-a dus acum trei ani. Și, din nou, din nimic, la radio încep să vorbească despre tine.

Stau lângă fiul meu care-și probează încălțămintea, o văd pe una dintre vânzătoare că se grăbește să dea sonorul mai tare și toți cei din magazin – clienți și angajați – se opresc și ciulesc urechile, cu o expresie gravă, ca și cum s-ar anunța un atac nuclear sau sfârșitul lumii. Doar după genericul de final al jurnalului încep să se miște din nou, să respire. Și, în momentul acela, s-au și simțit datori să-și dea cu părerea. Unii ziceau că ești un geniu în marketing și că o să reînvii în scurt timp, purtând o pereche de ciorapi care se va epuiza, în următoarele zece minute, pe tot globul. Alții, cu lacrimi în ochi, se gândeau că poate fuseseși răpită, pentru că „ea nu își trădează niciodată fanii, nu poate să ne abandoneze“. Dar lucrul care m-a amărât cel mai tare a fost că Valentino și-a scos adidașii din picioare, mi i-a arătat – „Mama, i-aș lua pe ăștia“ –, după care a adăugat imediat: „Există o altă rețea de socializare din China foarte la modă acum. Are funcții video de cel mai înalt nivel. Fotografiile sunt statice, în general, ale ei erau prea studiate, prea construite. Și Rossetti «a expirat ».“

La casă am scos cardul și am plătit fără să mă mai uit la preț. Eram prea răscolită, uluită: vremea literaturii se dusese, eu însămi eram deja *învechită*, am înțeles asta. Dar ca tu, Beatrice, să devii la fel, asta nu mi-am putut închipui niciodată.

În a cincea zi, pe oriunde am mers, la poștă, în sala de așteptare, în autobuz sau, pur și simplu, trecând pe stradă, toată lumea nu vorbea decât despre dispariția ta. Cu excepția acelei insule fericite care este Baraccio, erai pe buzele tuturor, în chaturile cu părinții, la buletinele de știri. Din când în când, pe internet, la fel ca pe hârtie, știrile care te priveau apăreau tot mai sus.

În afara școlii gimnaziale „Carducci“, chiar și Vale și prietenii lui băieți, cărora, în general, nu le pasă de tine – ai putea fi, ca și mine, mama lor –, dezbăteau despre „mișcarea diabolică“ pe care ai făcut-o sau, în funcție de punctul de vedere, despre „sinuciderea“ ta. Îmi văd de treburile mele de zi cu zi: nu e normal ca o mamă să o facă pe prietena fiului ei. Dar în acest caz m-am simțit chemată, m-am apropiat și așa am descoperit că deveniseși *virală*, că infectai orice mediu, că eclipsai ieșirile lui Trump,

manevrele comerciale ale lui Xi Jinping, chiar și noua linie de parfumuri ale faimoaselor Kardashian. Dar mi-au explicat tot ei, care la doisprezece ani știu mai multe despre economia digitală decât voi și eu vreodată, că, dacă nu publici nimic, dacă nu vinzi nimic, dispariția ta e o *sabie cu două tăișuri*.

După cum știți, a sosit și cea de-a șasea zi de tăcere. Paginile tale de socializare erau luate cu asalt, îngropate de întrebări, implorări, rugăminți, insulte; erau inundate de inimioare, de ură, de disperare; verificate în orice moment de toți utilizatorii din toate țările lumii, cu o obsesie inimaginabilă. Și, cu toate astea, rămâneau neputincioși și fără voce. Ca o piatră de mormânt.

Chiar în aceeași zi, după școală, Michele a venit la noi acasă, să învețe împreună cu Valentino. Fără doar și poate e un băiat inteligent, dar introvertit; unul care, spre deosebire de ceilalți prieteni ai lui Valentino, în afară de fotbal și de rap, citește mult, pictează, iar eu, când îi văd împreună, recunosc simbioza și pericolul unui conflict.

La un moment dat, în după-amiaza aceea, Valentino și Michele au ieșit din cameră ca să ia o gustare, s-au așezat în bucătărie să împartă un pachet de biscuiți și să se uite pe telefon la ce-au mai făcut alții. Lăsaseră ușa deschisă, eu eram în hol, destul de aproape și, în timp ce căutam un eseu de Cesare Garboli96 în bibliotecă, l-am auzit pe Michele spunând: „Toată lumea crede că știe totul despre ea, iar acum nu știu nici măcar unde s-o caute. E absurd, ca la o infracțiune, când dispare corpul. Dar a existat vreodată acest corp? După mine, nu."

M-am așezat dintr-odată pe scări, ca și cum aș fi avut o cădere de tensiune.

O, ba da, a existat un corp…

Nu mai avea sens să-l caut pe Garboli: îl împrumutasem și nu-mi fusese returnat. Tocmai am realizat că, de când ai dispărut de pe internet, ai reînceput să exiști în viața mea.

De atâta vreme nu te mai căutasem pe internet. Între timp, am devenit și eu adult, ce crezi? Și, ca să fiu sinceră, deja începusem să mă satur de tine: mereu elegantă, mereu perfectă, întotdeauna fericită. Îl aveam pe Valentino de crescut, facturi de plătit, o carieră de susținut. Întotdeauna m-au atras poveștile, chiar și contradicțiile lor, căderile nelipsite, încercările de a te ridica din nou, efortul de a te schimba, dar tu nu cădeai niciodată, nu te certai niciodată, străluceai și atât. Nu mai erai variabilă. Odată cu timpul, ai devenit o stea fixă. Tot mai îndepărtată, tot mai palidă.

În ziua aceea, pe 16 decembrie, Valentino și Michele s-au întors în cameră și fii-miu i-a spus prietenului său: „Mama e foarte ciudată, n-o băga în seamă." Iar eu am rămas acolo, lipită de scări, cu capul întors spre Cassola, m-am uitat la ei cum se ascund, cum răsucesc cheia în broască și mi-am amintit de noi două, la mine acasă, în ziua aceea când ne-am dat jos chiloții și m-am gândit: dacă nu e doar o strategie ca să câștigi mai multă atenție, mai mulți bani, mai multă faimă? Și dacă e ceva *adevărat*?

M-am dezmeticit imediat. La ce te gândești, Elisa? N-o cunoști? Până și tu cazi în capcanele lui Beatrice?

În sfârșit reușisem să te las deoparte și, cu siguranță, nu aș fi permis unei cascadorii publicitare să arunce în aer acea fundație.

Așa că ți-am zis să te duci naibii.

Ziua următoare a venit, punctual, cu lovitura de teatru.

Pe 17 decembrie, m-am trezit la șase și jumătate, ca de obicei.

Mi-am pus cafeaua pe foc, am întins rufele spălate de mașină peste noapte și l-am trezit pe Valentino ca să se ducă la școală.

Am luat micul-dejun, față în față, cu Radio3 la volum mic, pentru că, altfel, îl enervează. E într-o dispoziție îngrozitoare: ciufut, nu răspunde nici măcar monosilabic, ci cu mârâituri. I-am propus să-l invite pe Michele la noi, după-amiază, iar el m-a săgetat cu privirea, pentru că tocmai se certaseră în seara anterioară, prin mesaje. Înainte să-mi predea telefonul mobil, fiindcă era ora de somn.

Am mers împreună o bucată din Via Maggiore, în tăcere. La adăpostul din stația de autobuz și-a pus căștile în urechi, și-a tras gluga pe cap și m-a salutat, ca și cum abia m-ar fi cunoscut. Mi-am continuat singură drumul pe sub Portico dei Servi, cu un nod în gât și un sentiment profund de neputință. Am traversat Piazza Aldrovandi, amintindu-mi de gastroenterocolita pe care a făcut-o când era mic. Și, odată ce-am ajuns în Via Pietroni, m-am refugiat direct la Baraccio.

La opt dimineața nu e niciodată aglomerat. În cartierul universitar lumea se trezește târziu, asta o știm cu toții. Davide era cu spatele, după tejgheaua barului, curăța mașina de cafea. M-a auzit intrând și s-a întors. Nu știu cum reușește, dar simte mereu când sunt eu.

— ’Neața, cumnată. M-a privit cu atenție. Ce s-a întâmplat?

— Nimic nou.

Din punct de vedere legal, nu există nicio legătură de rudenie între noi. Cu toate astea, Davide e singura rudă pe care o avem la Bologna și cea mai bună care ar putea exista; chiar dacă, din cauza barului, nu poate să se ducă să-l ia pe Valentino de la fotbal.

— Ce-a mai făcut nepotul meu de data asta?

— Face pe mutul și pe supăratul, i-am răspuns în timp ce mi-am dat haina jos și m-am așezat pe un scaun în fața lui. Cred că l-a jignit prietenul lui cel mai bun sau viceversa. Sunt îngrijorată.

— Lasă-l să trăiască…

Ca să fie clar: el nu are copii.

— O să-l consoleze sigur vreo fată, așa frumos cum e!

Davide a fost întotdeauna slab ca un țâr și înalt, cu un nas pe care l-aș defini, cu blândețe, ca fiind semnificativ și o claie de bucle negre și dese. În ziua când ne-am cunoscut, au trecut deja câțiva ani de atunci, mi-a strâns mâna și mi-a zis:

— Bună, eu sunt fratele urât. Și sunt mândru de asta.

Am devenit imediat cei mai buni prieteni.

Marțea aceea, mi-a făcut o cafea dublă, ca de obicei.

— Apropo, am vorbit cu Lorenzo și mi-a zis că o să-l ducă pe Valentino la T de Crăciun.

— Da, anul ăsta e rândul lui. Te duci și tu?

— Glumești? Davide și-a sprijinit coatele de bar și a râs cu părere de rău. N-am mai pus piciorul acolo de douăzeci de ani.

Îl înțeleg, și eu mă întorc acolo cât de rar pot: ultima dată când m-am dus, i-am zis tatei că plec să-i fac cumpărăturile și, de fapt, m-am dus să umblu aiurea prin oraș, îngândurată, până când m-am trezit în fața unui palmier din Via dei Lecci. Aproape că am făcut un infarct și am căscat ochii, stând în fața trecerii de pietoni, pe unde o vedeam trecând pe Beatrice: nu starul, ci tânăra.

— Trebuie să vă iertați cândva, mi-a scăpat.

— Eu și T? Nu cred.

Davide s-a uitat pe fereastră, dincolo de vitrină.

— Am trăit în Amazonia, în Haiti, am văzut atâta nedreptate. Am încercat să le prezint pe rețelele de socializare și mă crezi? Comentariile cele mai tâmpite erau tot timpul de la oameni din T, care mă scoteau din sărite: „Subcomandantul Davide", „Vino aici să le dai o mână de ajutor săracilor din Italia", „Ți-e ușor s-o faci pe eroul pe banii lui tati?". „Tati" care nici nu mă mai salută, cu atât mai puțin să-mi trimită bani.

Ne-a întrerupt clopoțelul de la ușă. Au intrat doi profesori de la Filosofie, pe care îi cunosc, dar care, fiind titulari de catedră, m-au ocolit. Au cerut o cafea și au început să discute despre Hegel și despre guvernul Conte. Prezența lor mă inhiba: nu mă simțeam în largul meu să discut cu Davide despre treburile noastre. Asta se întâmpla când m-am gândit la tine.

Cine știe dacă ai postat ceva azi, m-am întrebat.

Până atunci, mă descurcasem de minune. Nu intrasem niciodată pe rețelele tale de socializare să te caut.

Îmi plăcea ideea că toată lumea era disperată să vadă, să comenteze, dar eu nu. Dar una e o discuție de pe internet, alta, o informație din ziare.

Am întins mâna către teancul de ziare noi, cu care Davide își întâmpina în fiecare dimineață clienții, și am simțit cum inima începe să bată mai tare. În loc să mă duc direct către *Corriere*, așa cum fac de obicei, am luat *Il Manifesto*. M-a cuprins un freamăt adolescentin. M-am simțit din nou atât de nestăpânită și curajoasă, la fel ca atunci când intram în clasă cu ziarul acela sub braț. L-am răsfoit în grabă, făcând eforturi să citesc despre Amazonia și despre războiul comercial când, de fapt, te căutam pe tine.

Iar tu nu erai pe nicio pagină sau așa părea.

Așa că am început să respir, din nou, normal.

Am devenit mai ușoară, mai veselă.

Între timp, cei doi filosofi plecaseră. A intrat Vito, cu insigna ANPI97 la reverul hainei. S-a așezat. Îl asculta pe Davide, care a deschis *La Repubblica* și a început să treacă în revistă cu voce tare știrile: catastrofe naturale, masacrele de la frontiere, comunicatele președinților care ignorau conjunctivul. Toate lucrurile intraseră pe făgașul lor normal. Eu am dat jos zidul de apărare.

Am luat și *Corriere*.

Privirea mi-a căzut pe titlul gigantic de pe prima pagină.

Probabil m-am albit instantaneu.

— Nu, am zis.

— Nu, ce? a întrebat Davide. Bolsonaro, Trump, Libia?

— O săptămână… am mormăit, strângând ziarul. Pe prima pagină, nu se poate.

— Ce anume? a intervenit Vito.

Am pus ziarul jos. Într-un amestec de nedumerire, mânie și, trebuie să recunosc acum, un început de atac de anxietate, i-am răspuns: „Beatrice."

— Cine?

— Rossetti.

— Te rog, s-a mirat Davide, iar cu tâmpenia aia?

— Dar cine e această Rossetti? a întrebat Vito; are optzeci și doi de ani.

M-am întors spre el, am deschis gura, dar am închis-o la loc.

— Cine e?

Asta chiar era o întrebare bună.

Spre nefericirea mea, am luat iar ziarul și am citit din nou titlul despre tine: „O săptămână de tăcere. Crește îngrijorarea pentru Beatrice Rossetti."

Davide a aruncat un ochi și prin celelalte ziare:

— E o exagerare, e în toate ziarele, mai puțin în *Il Manifesto*.

— Da, dar cine e, totuși? voia Vito să știe.

Și, cum eu tăceam, i-a răspuns Davide:

— E una care vinde poșete, chiloți… Cam cum se făcea pe vremuri, din ușă în ușă, doar că ea face asta pe internet.

— A, a răspuns Vito, liniștit.

— Nu vinde chiar chiloți, să știi, i-am întors replica lui Davide. Apoi, i-am zis mai tare: Știi că e din T?

— Nu mă miră deloc, a răspuns.

Au mai intrat și alți clienți. Davide a trebuit să-și reia lucrul. Eu am rămas acolo, înghețată, cu ziarul încă în mână.

„Îngrijorare în rândul fanilor care au ieșit în stradă în peste douăzeci de țări."

Nu voiam să citesc, dar citeam: „Mii de persoane s-au strâns ieri în locuri simbolice… Îngrijorarea este maximă…" Săream peste cuvinte din lăcomie, din frica de a afla ceva. „După o întreagă existență trăită în văzul tuturor, cu actualizări zilnice, la fiecare două, trei ore… Începând cu 9 decembrie s-a terminat totul: nicio imagine, niciun rând. Nicio explicație și niciun rămas-bun. Dintr-odată, Beatrice Rossetti s-a ascuns." Mă întorceam, reciteam fragmente de fraze, mi se încețoșa privirea. „Toată lumea se teme că ar putea fi vorba, de fapt, despre o boală… Există zvonuri… planează… și media străină…

Angajații sunt închiși într-o tăcere impenetrabilă… De la Paris la Beijing… un gol enigmatic.“

Îmi aduc aminte că am închis *Corriere* cu inima distrusă.

O săptămână era prea mult, mi-am zis.

Beatrice, nu e de tine.

Davide mi-a smuls ziarul din mâini:

— Australia e mistuită de flăcări, Mediterana a devenit un cimitir, iar noi stăm și ne facem griji pentru Rossetti? E a nu știu câta găselniță ca să vândă mai mulți chiloți.

Pentru o clipă nu i-am dat dreptate. Ba dimpotrivă, m-a iritat și aș fi vrut să-i răspund: „Crezi că, dacă ar fi fost vorba doar de chiloți, toată planeta s-ar mai fi îngrijorat în halul ăsta? Cine îți dă dreptul s-o judeci? Ești un superficial. Suntem cu toții implicați în asta, nu înțelegi?“

Dar n-am făcut-o. Surprinsă, am fost nevoită să recunosc criticile lui Davide care nu erau prea diferite de ale mele, chiar dacă, auzindu-le din gura altcuiva, mi se păreau nedrepte.

M-am uitat la ceas: nouă și jumătate. Pierdusem noțiunea timpului. M-am dat repede jos de pe scaun:

— Davide, pe mâine. Zi bună tuturor.

Și am plecat în fugă.

Afară soarele lumina porticurile curbate, aerul era călduț, ca la început de aprilie. Am traversat Piazza Verdi cât de repede am putut, am urcat câte două trepte odată, spre Litere, am simțit apropierea apocalipsei: cea publică și cea privată.

Fără să mai trec prin biroul meu, m-am dus direct la curs.

Aula III era plină de capete ciufulite, de plete pieptănate doar pe o parte, cozi de cal, bucle în cascadă și tunsori bob. Chipurile nu puteam să le văd, pentru că stăteau toți aplecați deasupra telefoanelor mobile, ca niște obsedați, vorbind neobișnuit de tare, fără să se întrerupă nici măcar o secundă.

Bine, mi-am zis. Și am intrat.

Am închis ușa, făcând cât de mult zgomot am putut. Nimic: nimeni n-a ridicat privirea, niciunul nu și-a dat seama că intrasem.

Mi-am pus geanta și haina pe scaun. M-am așezat, ca de obicei, la catedră, picior peste picior. Mi-am făcut mâinile pâlnie la gură și, cu toată forța, am urlat:

— Hei, aici sunt!

În sfârșit, una după alta, studentele s-au calmat și au tăcut. Și băieții, ca să fiu sinceră. Nu e adevărat că la Litere nu există băieți, dar sunt, într-adevăr, în minoritate, eclipsați de cosițele și de rujul roșu al domnițelor.

— Mă scuzați pentru întârziere, le-am spus.

Și, așteptând ca ultimele glasuri să se stingă, mi-am studiat cu grijă auditoriul, cu cea mai

amenințătoare expresie pe care puteam să o afișez. Mesajul subliminal: „Dacă aruncați vreo privire în telefon, e vai de voi."

Aproape toate fetele au aceeași vârstă tragică pe care o aveam și noi când ne-am certat și îmi dau seama că fac tot posibilul să-ți semene. Se prezintă la cursuri cu bentițe, de când tu ai hotărât să le aduci din nou la modă. Pantalonii îi poartă la fel ca tine, până la glezne. Folosesc aceleași culori ca și tine, pozițiile tale, expresiile tale. Desigur, există și tinere de douăzeci de ani ca mine: hanorace largi, bocanci, piercinguri ca să-și mascheze nesiguranța. Când privirile ni se încrucișează, la examen, trebuie să-mi reprim impulsul de a le adresa întrebări mai ușoare, de a echilibra dezavantajul pe care îl duc cu ele și pe care îl cunosc prea bine.

În dimineața de 17 decembrie, m-am uitat cu atenție la cele trei sute de studente ale mele și ele s-au uitat la mine, așteptând. Ne-am acordat acest minut de tăcere înainte de a începe, ca să ne lepădăm de lumea de afară și să rămână nucleul gol.

Sunt doar cercetătoare și cadru didactic temporar, predau literatura italiană a secolului al XX-lea și nu am un salariu extraordinar. Poate nu o să devin profesor titular niciodată. Nici dacă aș reuși, nu te-aș putea ajunge din urmă. Beatrice, chiar aș vrea să vezi această sală: cât e de maiestuoasă, cu lemnul ei închis la culoare, plină de lumină și așteptări. Știi că, la început, îmi tremură vocea de fiecare dată?

Nu, pentru că nu m-ai căutat niciodată. Așa de mult m-am gândit la dimineața aceea. Pun pariu că, în toți acești ani, n-ai simțit niciun moment de angoasă, de melancolie. Sunt sigură că nu te-ai gândit niciodată: „Ia, hai să văd ce mai face Elisa. Cu ce se ocupă. Dacă s-a căsătorit, dacă are copii."

În orice caz, n-ai găsi nimic. Doar un profil nesemnificativ, fără fotografie, pe pagina departamentului, cu o listă de articole de specialitate și eseuri scurte pe care le-am publicat și bibliografia cursurilor mele.

Îmi tremură vocea, îți spuneam, pentru că la fiecare lecție provocarea este aceeași: să te țin departe de mine. Sanguineti, Moravia, Cassola, Caproni trebuie să fie, cel puțin în acest perimetru și pentru două ore, mai interesanți, mai atractivi și mai sexy decât tine. Crede-mă că am făcut întotdeauna tot posibilul ca să le împiedic pe fete să-ți întindă mâinile pe sub bancă, să-și ia telefonul și să te caute, să vadă pe unde ești în acel moment, ce ai mâncat. Am făcut, de fiecare dată, toate eforturile să le captivez mințile în jurul a ceva mai semnificativ decât hainele tale, ca să fac să le meargă pixurile pe hârtie. A fost întotdeauna o luptă inegală și nedemnă, dar cred că am învins deseori: am făcut astfel încât să prevaleze invizibilul asupra vizibilului, să câștig eu împotriva ta.

Doar că, de când ai decis să devii invizibilă și tu, eforturile mele nu mai au niciun sens.

În dimineața aceea, aveam programată o lecție despre „Il postale", a șasea parte din *Menzogna e sortilegio*, în care Anna Massia di Corullo, deja adultă și prizoniera unei căsnicii nefericite, a mizeriei de apartament cu două camere în care trăia, scrie noaptea scrisori către sine, prefăcându-se că este vărul Edoardo. Ne aflăm în Palermo, la sfârșitul secolului al XIX-lea, e vară. Anna ține fereastra din fața biroului deschisă. Soțul nu este acolo, lucrează în trenurile de noapte. Fiica o spionează în timp ce ea crede că doarme. Anna își imaginează că Edoardo, mort de tifos, îi șoptește la ureche cuvinte de dragoste, că își desface părul, râde, că se lasă în voia lui. Scrie acele scrisori pentru a i le citi în ziua următoare mamei lui, care nu ar fi vrut ca ei doi să fie împreună. Din răzbunare, așadar, din disperare. Dar, mai ales, ca să jubileze.

Am început să vorbesc serios despre Anna. Fetele mele, de obicei, o adoră, pentru că este perversă: iubește bijuteriile, este frumoasă, mândră, o interesează doar exteriorul. Dacă fiica și soțul nu ar considera-o cea mai minunată creație de pe pământ, le-am întrebat, dacă nu ar prezenta-o așa, cine ar

fi această femeie?

Dar mi-am dat seama aproape imediat că nu mă ascultau.

Nici măcar un personaj diabolic precum Anna nu reușea, în acel moment, să le desprindă de tine: toate erau ocupate să-și coboare privirea, la fiecare două minute, în telefoanele pe care le aveau ascunse între coapse, să vadă dacă ai postat ceva. Am început să mă enervez. Mi-am dres vocea, începuse să mă doară gâtul. Pentru că și în zilele anterioare cursurile fuseseră grele. Dar acum era prea mult.

— Dacă nu ar prezenta-o în felul acesta, am reluat răbdătoare, Anna ar fi o amărâtă, penibilă, care ajunge să-și scrie singură scrisori. Proză de duzină, o definește Elisa, naratorul. Oricât de greu i-ar fi, trebuie să recunoască faptul că vraja erotică în care se cufundase mama ei nu era altceva decât – am luat fișele de pe catedră – vă citez exact: „…vreo douăzeci de litere, oarecum prolixe și lungi, scrise pe foi de hârtie obișnuită… Cerneala este de proastă calitate…“

Am agitat foile în aer și am strigat:

— Realitatea, fetelor, este insuportabilă.

În acel moment, am captat atenția studentelor mele. Am citit în ochii lor un interes brusc. Era o sclipire foarte slabă, aproape evanescentă, dar a trebuit să mă agăț de ea cu toată puterea și să o exploatez.

Nu divaghez niciodată, nu ies niciodată din linia materiei, pentru că sunt o „enervantă“, așa cum crede Lorenzo, o „nesigură“, așa cum prefer eu.

Dar de data aceasta trebuia să depășesc conturul. Trebuia să-mi fac curaj:

— Anna se răzbună pe viață. Ceea ce, practic, încercăm să facem cu toții, secundă de secundă, nu-i așa? Când facem o fotografie și o postăm însoțită de expresii pline de semnificație.

Am coborât de la catedră și am început să mă plimb printre bănci.

— Trebuie să vă spun că, acasă, am trei vecine: împart apartamentul de deasupra mea. Sunt puțin mai tinere decât mine, lucrează, una într-un birou, una la supermarket, a treia studiază, la fel ca voi. De fiecare dată când mă duc să le salut, le găsesc în trening și papuci, nemachiate și prost dispuse. Seara nu ies aproape niciodată, pentru că sunt obosite după ture, pentru că trebuie să economisească sau pentru că și-au pierdut speranța că ar putea găsi pe cineva de care să se îndrăgostească. Dar, câteodată, reacționează. Se machiază, se îmbracă bine, merg în centru să se plimbe, intră într-un local și ridică paharele, ciocnesc, zâmbesc larg și își fac o fotografie. Care, bineînțeles, imediat după aceea ajunge pe internet: un mesaj aruncat foștilor iubiți, prietenelor care le-au trădat, bârfelor din provinciile din care provin. Vedeți cum ne distrăm? Ce fericite suntem?

M-am întrerupt și mi-am mușcat buza. Dacă află Claudia, Fabiana și Debora că am vorbit așa despre ele, mă omoară. Spre deosebire de ele, nu încercam nici măcar *uneori* să ies, să întâlnesc pe cineva, să-mi schimb viața. Cel mult, stăteam în tribunele de la stadionul de fotbal și citeam, iar acela era apogeul vieții mele sociale.

Acum auditoriul a uitat de tine. Fie și numai pentru cinci minute. Iar eu trebuia să-mi joc bine cartea.

Sunt mai bine de zece ani de când cineva mi-a spus că literatura urma să expire curând, pentru că la ce-ți folosește o carte, dacă ai viața celorlalți la dispoziție, în fața ochilor și atât de accesibilă? Alte

adevăruri, nu plăsmuiri, pe care le cunoști și ți se pare că le poți spiona de aproape, ca și cum te-ai uita pe geam. Poți să invidiezi colecția de momente fericite pe care o afișează, să te chinui să construiești una la fel de demnă de invidie, să te închizi într-o cameră și să-ți faci singură fotografii, să-ți scrii singură scrisori de dragoste, la fel ca Anna Massia di Corullo. Sunt sigură că persoana aceea a avut dreptate, doar că, vedeți… nici ea, și nici altcineva nu va putea niciodată să mă convingă că acele trei fotografii de pe internet cu vecinele mele sunt mai interesante decât toate zilele, și lunile, și anii din viețile lor în care nu par nimic, în care nu vor să se asemene cu nimeni sau să câștige ceva. Am inspirat adânc și am înghițit ca să evit să mă emoționez. Pentru că eu nu pot să iubesc acele imagini, ci prezența acelor persoane, adevărul lor, asta e.

După aceea, am fugit să mă închid în birou, furioasă pe mine însămi.

Ai devenit la fel ca Marchi! îmi reproșez. Nemăritată, o inadaptată, o legumă de treizeci de ani! Folosești lecții plătite pentru defulări personale: nu ți-e rușine? Îmi vine din nou în cap Valentino: cine știe dacă o mai fi încă în banca lui Michele sau s-au despărțit?

Trebuie să recunosc motivul pentru care relația dintre ei nu m-a convins niciodată: îmi aduce aminte de a noastră. Cum eu am trecut deja prin asta și cunosc foarte bine consecințele dezastruoase ale unei prietenii greșite, aș vrea să nu treacă și fiu-miu prin asta. Îmi răsună în minte vorbele lui Davide: „Lasă-l să trăiască…“ Trebuie să recunosc și asta: nu ai cum să trăiești, cum să crești, fără să treci printr-o prietenie greșită.

Am luat prânzul la birou: două pachete de biscuiți, fiindcă din cauza ta nu mi-e prea foame. Eram ocupată să-mi scot din cap știrea din *Corriere*. Am pornit calculatorul, am evitat cu grijă să mă conectez la internet, am deschis fișierul din stânga sus, hotărâtă să dau nota cea mai mică.

Înainte de-a începe să scriu povestea noastră, lucram la un eseu despre personajele feminine din opera Elsei Morante, care părea promițător. În ziua aceea, chiar dacă marțea, de la 14:00 la 17:30, primesc studenți, eram convinsă că nimeni nu ar fi îndrăznit să bată la ușa mea după acea ieșire isterică de mai devreme și că, prin urmare, aș fi avut timp suficient să mă refugiez în brațele calde ale literaturii care, să nu uităm, a fost mereu un drog.

Îmi luasem un angajament, pornisem cu o atitudine potrivită, și la 13:55 începuse deja un adevărat pelerinaj. Studente entuziasmate sau tulburate, studenți emoționați cu adevărat, nesiguri: toți îmi cer recomandări de lectură și idei pentru a aprofunda conflictul dintre realitate și reprezentare.

Am făcut apel la culegerea lui Schopenhauer, bineînțeles, la Merleau-Ponty, *Il conte di Kevenhüller*[98] de Caproni și *Madame Bovary*, chiar și *Prietena mea genială*. Prietenă care, fără îndoială, tu nu ai devenit. Acel sărman eseu a rămas acolo, uitat pe ecran, iar mie nu mi-a mai păsat așa de mult de el, pentru că am reușit să intru în aceeași vibrație cu mințile acelea tinere, am descoperit că și ele împărtășeau aceleași conflicte interioare, ceea ce mi-a dat un fel de euforie. Un băiat blond ca Lorenzo mi-a cerut chiar să scriu o lucrare pe tema asta. „Dar, după părerea dumneavoastră, rețelele de socializare și literatura reprezintă chiar niște medii ireconciliabile? Care dintre cele două minte mai mult?“ Instantaneu i-am răspuns:

— Da, sunt ireconciliabile. Și, apoi, am adăugat: Poate, într-adevăr, există un punct de întâlnire secret… Încearcă să-l identifici chiar tu.

Îmi revenise buna dispoziție, reușisem să nu mă gândesc la tine. Dar, imediat ce pelerinajul s-a întrerupt, am rămas din nou singură, între cei patru pereți înguști ai biroului meu, cu gemulețul întunecat care dă în Via del Guasto. Cursorul clipea în gol pe suprafața documentului Word și întrebarea aceea a început din nou să mă chinuiască.

Unde ești, Beatrice?

De ce te-ai ascuns?

E posibil ca nimeni să nu reușească să te găsească?

A fost ca în visele acelea în care ți se pare că te prăbușești în gol și nu e nimeni acolo care să te oprească. Mi-am adus aminte, din păcate pentru mine, propoziții întregi din articolul pe care îl citisem la Baraccio și mă întrebam dacă tăcerea poate constitui o știre, poate cea mai importantă. O tăcere e o crevasă, nu? Absența totală a oricărui conținut. Mi-ar fi fost mult mai comod să cred că blufezi, ca de obicei. Și că, dimpotrivă, asta era o mișcare gândită, inteligentă. Poate te-aș fi sfătuit chiar eu s-o faci: după treisprezece ani, nu mai poți continua în același ritm, cu cele șase sau șapte fotografii pe zi, mereu aceleași. Riscai să plictisești. Cu toate astea, nu reușeam să mă conving. Și mă sufocam.

Gata, am închis totul. Mi-am luat haina din cuier, mi-am strâns de pe birou cărțile, fișele și lucrările legate și, dintr-odată, mă blochez: dacă ți s-a întâmplat ceva?

Ceva rău?

Închid biroul cu cheia, traversez coridorul, îmi simt stomacul cum se comprimă, cum crește neliniștea. Pentru că a dispărea este o activitate în care eu m-am specializat încă de la grădiniță, cu rezultate extraordinare, dar tu, așa cum te țin minte, n-ai ști nici de unde să începi.

Mi-a fost teamă că nu mai exiști.

Tu. Nu miile de icoane care nu nimeresc niciodată ținta. Ci tu, cea care nu se poate povesti. Greutatea specifică și căldura mâinii tale în mănușă peste degetele mele goale, pe scuter, spre Marina di S.

M-am gândit să-l sun pe tatăl tău. Nu, m-am oprit, n-ar fi avut niciun sens. Din câte am aflat de pe internet și din ziare, nu v-ați împăcat niciodată. Poate, mai degrabă, pe Costanza: am văzut că te-ai fotografiat de vreo două, trei ori cu ea. Sau poate pe Ludovico: el sigur trebuie să știe ceva. Mai aveam puțin și scoteam telefonul, când mi-am zis: nu ai mai vorbit cu ei și nu v-ați mai văzut de cincisprezece ani. Viața ta e aici. A ei nu te privește.

Am coborât din nou la primul etaj, hotărâtă să te țin la distanță. Am intrat în bibliotecă să împrumut culegerea aceea de eseuri a lui Cesare Garboli, pe care o căutasem fără succes în casă, în ziua anterioară, și am găsit-o: *Il gioco segreto*. La parter m-am întâlnit cu colegul de literatură comparată, cercetător suplinitor, ca mine; de obicei, discutăm despre eventuala ieșire la pensie a lui Fracci, baron stafidit, să se dezlipească de scaun și să lase, pentru Dumnezeu, locul acela liber.

L-am salutat, apoi m-a oprit un grup de studente și am mai discutat, în continuare, despre câtă minciună și câtă vrăjitorie există în acțiunea de a povesti, în sine, fie că e în scris, fie că e fotografie. Și despre câtă durere ne e necesară ca să ne dedublăm, să ne privim din afară, despre cum e imposibil să atingi chiar și un nivel minimal de obiectivitate. Și, vorbind așa, mi-am dat seama că a fost ca și cum mi-aș fi revenit după o ieșire în decor, că mi-am apărat bine existența, că poate părea normală și plictisitoare, dar, chiar și așa, eu m-am chinuit s-o construiesc.

La 18:30 am ieșit în Via Zamboni, nerăbdătoare să îl văd din nou pe Valentino, să îl iau din nou în brațe. Eram atât de grăbită, încât mi-au căzut notițele. Și, ca întotdeauna, în momentele cele mai nepotrivite, a sunat telefonul.

E el, mi-am spus. Sper doar să fie bine, vocea lui să nu indice o dramă totală. Eram agitată, așa că am bâjbâit puțin până să-mi deschid geanta. Telefonul suna în continuare, cu încăpățânare. Când am reușit să-l găsesc, am văzut că nu era Valentino, așa că m-am liniștit.

Pe ecran clipea un 340 pe care nu-l cunoșteam, care putea fi mecanicul de la centrala termică, pe care îl căutasem cu o vineri înainte. Am răspuns distrasă și un pic iritată: la 18:30, seara, iarna, cu umiditatea și întunericul care ți se cuibăresc în oase, nu voiam nimic altceva decât să mă întorc acasă.

— Alo?

— Elisa Cerruti? a întrebat o voce de bărbat.

— Da, cine e?

— Bună seara, sunt Corrado Rebora.

Vocea a tăcut, ca și cum n-ar mai fi fost nevoie să mai adauge nimic după nume și prenume. Între timp, eu țineam telefonul între umăr și ureche, eram ocupată să strâng hârtiile de pe jos și să zâmbesc unui student, care se oprise să mă ajute.

— Poftim? l-am întrebat într-un mod care, aparent, dădea de înțeles că n-aveam nici cea mai vagă idee despre cine era el.

Așa că și-a cântărit bine cuvintele:

— Rebora, Corrado Rebora. Managerul personal al lui Beatrice Rossetti.

Toate notițele și cărțile pe care le țineam în brațe mi-au căzut din nou, inclusiv cele abia strânse de pe jos. Băiatul simpatic ce mă ajutase a dat dezaprobator din cap și a plecat.

Am rămas singură sub porticul plin de studenți.

— Cred că vă puteți imagina, probabil, de ce vă sun. În primul rând, vă rog să păstrați confidențialitatea cu privire la această discuție.

Am înghețat complet. Respiram încet, ca un animal care tocmai a fost răpus de unul mai puternic decât el, sau de un cuțit, sau de o armă de foc. Întrebarea care îmi stătea pe vârful limbii era: „Trăiește?“ Dar, în acel moment, n-aș fi fost în stare să scot nici măcar o vocală.

Vocea din telefon și-a reluat discursul:

— Situația, după cum o știe toată lumea și îmi închipui că și dumneavoastră, este critică. Vorbim despre sute de locuri de muncă aflate în pericol, societăți care au înregistrat pierderi uriașe în această săptămână. Dacă ar mai trece fie și numai o săptămână la fel…

L-am întrerupt:

— Și eu ce treabă am cu toate astea?

Corrado Reboda n-a spus nimic. Poate, pentru a cântări ceea ce urma să-mi spună. Eu eram un munte de anxietate. M-am gândit la o tumoare, cum i s-a întâmplat mamei ei. Tumorile sunt ereditare, la fel ca și greșelile. Poate e bolnavă, poate și-a pierdut părul din cauza chimioterapiei și nu vrea să se lase văzută în starea în care se află, fiindcă, oricât te-ai strădui să îl împodobești, tot urât rămâne, tot îngrozitor. Poate deja a murit.

— Aveți, Elisa, mi-a răspuns Rebora care, din păcate pentru el, are și numele de familie al unui

poet. Pentru că Beatrice mi-a spus să vă rog să vă vedeți cu ea. Spune că n-o să-și reia activitatea până nu va vorbi cu dumneavoastră.

M-am așezat.

Mai bine zis, m-am prăbușit pe gresia de sub porticuri, înconjurată de o corolă de eseuri și lucrări. Am închis ochii și mi-am spus în sinea mea: Trăiește. Mă tem că am și zâmbit. Inima mea a reînceput să bată, sângele să-mi circule și să transporte oxigen. Am redeschis ochii, iar privirea mea a căzut chiar pe locul în care l-ai sărutat pe Lorenzo, am încercat să-mi amintesc mișcarea buzelor tale, acel cuvânt pe care nu l-am înțeles, apoi m-am enervat.

— Spuneți-i, vă rog, că nu mă interesează. M-am ridicat înapoi în picioare și am ridicat și vocea: După treisprezece ani să-și pună managerul să mă sune, chiar e prea de tot, dar, de data asta, nu mai cad în capcana ei și nu accept.

Îmi vine să râd în timp ce scriu pentru că îmi imaginez fața lui Rebora, la celălalt capăt al liniei. Și trecerea bruscă de la „Elisa“ la „doamna Cerruti“:

— Mă scuzați, dar cred că nu vă dați seama despre ce e vorba.

— O, ba îmi dau seama, i-am răspuns enervată, în timp ce-mi adunam lucrurile, hotărâtă să le țin bine, să nu mai cadă din nou. La revedere.

— Ascultați-mă, vă rog, m-a oprit speriat.

— Nu cred că pot să vă ajut, sincer.

— Doamnă, vocea lui a devenit răgușită, vă asigur că situația este gravă. Vă rog să vă gândiți cel puțin două zile.

Nu. Simțeam, după atât de mult timp, că trăiesc din nou.

— Puteți să înregistrați acest număr, este al meu, personal, puteți suna la orice oră…

— Și cam unde ar vrea să ne întâlnim? Și când?

— Dacă îmi permiteți, veți fi informată în cel mai scurt timp, prin intermediul unor canale sigure.

— Eu am un fiu, am un loc de muncă, trebuie să mă organizez, nu e ca și cum aș putea să alerg în orice moment la Rossetti, imediat ce pocnește ea din degete. Dar ce spun eu? Adânceam cumva o fisură? Puteți să-i spuneți lui Beatrice că deja este târziu, prea târziu.

— Vă rog să vă mai gândiți, înainte de a lua o decizie. Gândiți, nu acționați din impuls. Dacă nu o să mă căutați dumneavoastră, vă sun eu, peste cel târziu o săptămână.

— Peste o săptămână e Crăciunul.

— Noi muncim trei sute șaizeci și cinci de zile pe an, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Vă rog să nu luați legătura cu niciun ziar, nici cu prieteni sau rude, mi-a spus din nou.

Am închis înainte să-și termine lamentarea.

Mi-am băgat telefonul în geantă. Am început să merg în grabă, strângând în brațe hârtiile în dezordine și volumele pe care le împrumutasem. Mândră, cu nasul pe sus și ridicolă.

Apoi, în fața bisericii San Giacomo Maggiore, dintr-odată m-am oprit și am avut revelația.

Înseamnă că nu m-ai uitat.

Încă îți aduci aminte de mine, Bea.

95 Leonilde Iotti (1920–1999) membră a Partidului Comunist Italian, prima și singura femeie din istoria Italiei care a devenit președinte al Camerei Deputaților, poziție pe care și-a păstrat-o timp de trei mandate (n. tr.).

96 Cesare Garboli (1928–2004), critic literar, traducător, scriitor și academician (n. tr.).

97 Associazione Nazionale Partigiani d'Italia, Asociația Națională a Partizanilor din Italia (n. tr.).

98 *Il conte di Kevenhüller*, volum de Giorgio Caproni, apărut în 1986, povestește o vânătoare alegorică a unei fiare imaginare (n. tr.).

30

O familie

Străbat câmpia fără să văd pe nimeni pe kilometri întregi, trec pe lângă benzinării părăsite, pe lângă outletul din Vicolungo, care e închis. Dincolo de balustrada de protecție, se întind sătucuri cu o biserică și o școală, ferme împrăștiate, drumuri de pământ: fiecare colț este nemișcat, cu excepția coșurilor care fumegă.

Poate sunt cu toții la masă, mă gândesc, poate au făcut schimb de cadouri și acum sunt la telefon cu rudele lor îndepărtate, sau îmbrăcați frumos pentru poza care va rămâne peste ani. Nu mai simt nicio înverșunare față de Crăciunurile celorlalți. Am impresia că s-au retras cu toții ca să ne lase nouă întreaga lume, noi, singurele care nu ne-am găsit locul.

Încerc să ghicesc pe unde ai putea fi. Țin telefonul deschis, pe scaunul din dreapta, ca și cum ai călători lângă mine. Într-un colț al parbrizului încep munții mei să se întrevadă. Mă întorc pentru că e Crăciunul, bineînțeles, și pentru că nu pot să închei această poveste fără să revin la început.

Ies pe la punctul de taxare Carisio, intru pe drumul regional 230, și Mucrone se ivește în fața mea. Pe jumătate acoperit de zăpadă, vârful retezat cu precizie care, pe vremea când eram mică, mi se părea că seamănă cu un mamelon. De fiecare dată, îl privesc cu aceeași afecțiune, ca atunci când mă lipeam de ferestrele de la Palazzina Piacenza ca să nu cad. De o literă mută care, în mod esențial, precedă întregul alfabet.

Pentru că muntele acesta e mama mea.

Și, în timp ce mă întorc la ea, îmi imaginez cum tu stai întinsă în poala mamei tale, cu urechea pe marmură, încercând să-i asculți inima, sub un cer la fel ca acesta pe care-l am deasupra. Cobor din mașină, pentru că am ajuns în Via Trossi.

Sun la interforn și ușa se deschide imediat. Înțeleg că mă așteptau și mă simt vinovată; nivelul meu de anxietate începe să crească. Urc în lift și mă observ în oglindă. Într-adevăr, mă întreb, sunt această femeie de aproape treizeci și patru de ani, întotdeauna cu același roșu în păr, cu o urmă fină de machiaj, prea puțin elegantă, cu sânii mici, dar cu burta nu atât de plată, cu trăsăturile feței mai aspre, mai obosite?

Ce spune, această reflexie, despre mine?

Că a trecut timpul.

Ușile se deschid și mă întorc. Pe palier o găsesc pe mama în halat, sprijinită de ușa care nu a fost vopsită de ceva vreme. Are șaizeci și unu de ani, și deja mi se pare nedrept, dar cum nu se mai îngrijește, arată de parcă ar avea zece în plus. Are gura stafidită, pete pe piele, dar nu mai sunt ca niște pistrui, ci gri. În rest, continuă să fumeze ca o nebună. Adevărul e că nu o recunosc când mă duc spre ea să o iau în brațe, forțându-mă să zâmbesc. În plus, nu-l recunosc nici pe frate-miu, care apare din spatele mamei, îmbrăcat într-un trening din poliester și un tricou cu *Rancid*. Încă își face creastă, chiar dacă e grizonant, încă mai poartă piercinguri în buza de sus și în sprânceană, chiar dacă are riduri. Îi iau în brațe pe amândoi și simt cât de fragile sunt oasele mamei și că Niccolò s-a umflat din nou de la atâtea medicamente. Ce n-aș da, Beatrice, ce n-aș da să mă întorc la anii când eram mici și, chiar dacă eram pline de probleme, neglijate, corpul mamei încă era o piatră și putea să ne ridice pe amândouă ca

să ne gâdile.

Intru, îmi las haina, cadourile, respir tristețea lor.

— Ia asta, îi spun lui frate-miu, pune-o în frigider. Îi întind sticla de vin spumant.

Dispunerea mobilei, a covoarelor, a oglinzii de perete, totul a revenit în poziția în care era înainte, când mă întorceam acasă de la școala primară. Dar timpul a lucrat foarte perfid și și-a pus în gând să redimensioneze și să transforme totul într-o minciună, chiar și globul de sticlă din Oropa, cu zăpadă de polistiren în interior, de pe comoda de la intrare. Iar eu ar trebui să încetez să mă mai refer la tine ca la o prietenă imaginară, de încredere. Dimpotrivă, chiar.

O să îi spun din nou managerului tău că nu intenționez sub nicio formă să vin să te văd. Și, dacă va insista, o să-i explic adevărul: că mi-ai luat băiatul și că a trebuit să-l cresc pe Valentino singură. Din vina ta.

Ne-am așezat la masă după 13:30. Anul acesta m-au avertizat: fără prăjeli. Niccolò a rulat pastele cu mâna, a rumenit friptura și frunzele de sfeclă pentru umplutură, și mama l-a ajutat să închidă pastele, una câte una. Sunt foarte mândri în timp ce servesc mâncarea. Eu deschid spumantul și umplu paharele. Pornim televizorul pe programul de știri, pe fundal, ca să avem senzația că sărbătoarea e mai vie, că golul este mai mic, chiar dacă, fără copii, Crăciunul n-ar trebui să fie sărbătorit, iar noi suntem trei adulți destul de dezaxați, pentru cineva care ne-ar vedea din afară. Știu cum ne-ar caracteriza: o văduvă, care nu reușește să treacă peste deces, o mamă singură, care nu reușește să iasă cu un bărbat, și un fost dealer de droguri.

Dar reprezentăm și noi o poveste sau ceea ce poate fi numită *o familie*. Motiv pentru care îi felicit pentru prânz, sondez chipul mamei ca să văd vreo urmă a faptului că s-ar simți mai bine. A ridicat o bucată de paste în furculiță, a privit-o cu atenție și s-a luminat la față:

— Mă întreb, oare, de ce n-am încercat să gătesc și înainte, îți dă atât de multă satisfacție.

Și imediat după aceea a alunecat din nou în dorul de Carmelo:

— Nu i-am pregătit o mâncare decentă în viața lui, așa rău îmi pare.

Niccolò dă mai tare televizorul. Mama continuă să-și aducă aminte: festivalurile, când luau cina la sfârșit de concert și, poate, era trei dimineața, dar bucătarii păstrau întotdeauna două farfurii calde pentru ei. Și-a adus aminte inclusiv de bunica, cum pregătea pastele astea umplute duminica dimineața, în timp ce tatăl ei citea ziarul. Bucătăria s-a populat cu morți. Am început să mă zgâlțâi pe scaun, ca și cum aș fi vrut să scap de niște lanțuri invizibile. Și asta tot din cauza ta se întâmplă, pentru că nu m-ai lăsat niciodată să mă eliberez de locul acesta.

Ca să ne readucă în realitate, cred, Niccolò ne anunță că are o nouă iubită, una Marina, care e DJ.

— I-am zis să treacă pe aici mai pe seara, ca să v-o și prezint.

Mama face o grimasă de bucurie. Nu pot să mă abțin să nu mă gândesc la ceva complet meschin: toată lumea are o pereche, până și fratele meu reușește să aibă o iubită, numai eu nu pot să-mi găsesc pe cineva. Și sună telefonul. Nu e al meu, e telefonul fix, dar eu sar ca arsă. Mama se ridică și se duce să răspundă, își târâie papucii până la intrare.

— Alo?

Eu și Niccolò ne oprim din mestecat și tragem cu urechea ca atunci când eram copii.

— A, bună, Paolo. Ce faci? Crăciun fericit și ție.

Se lungesc la vorbă. Tonul mamei devine tot mai ușor, aproape spumos. Vara în care am rămas însărcinată i-a schimbat. Și cred că faptul că au stat împreună, ca bunici, i-a apropiat și mai tare, într-un mod nou, epurat de nesiguranță și de frenezie. Nu erau făcuți pentru căsătorie, dar pentru alte forme de afecțiune mai neobișnuite, da. Niccolò, însă, când vine rândul lui, trântește o urare de complezență și-mi dă receptorul mie. Ei n-au reușit să găsească o cale de mijloc și e păcat. Pun receptorul la ureche:

— Crăciun fericit, tată. Ce-ai mai făcut?

— Acum m-am întors de la Cesari, răspunde. Asta pentru că Iolanda a fost la prânz cu copiii ei, am vrut și eu să mă simt bine. Aceeași masă, aceeași vedere ca la aniversarea ta. Șaptesprezece sau optsprezece ani, nu mai știu… Am mâncat o porție de linguine cu fructe de mare absolut delicioasă.

— Serios?

Mi-l și imaginez: singur la restaurant, contemplând Marea Tireniană, căreia nu-i pasă deloc de Crăciun. Și, în sfârșit, pot să-mi spun și mie însemi că sunt fericită că m-am mutat la T în vara aceea, pentru toate traumele și rupturile care au urmat, pentru că mi-am dat voie să cunosc acest bărbat. Pe tata.

— O să mă duc să observ puțin păsările, cât mai e lumină. Chiar dacă, fără Valentino, nu mă distrez așa de bine.

Am uitat să menționez că fiul meu are o pasiune fantastică pentru păsări, moștenită pe căi misterioase, dintre acelea care sar peste o generație. De fiecare dată când este la T cere să fie dus în parcul San Quintino, începe imediat să-și lustruiască binoclul. Îl umple pe bunicul lui de o satisfacție pe care eu nu am reușit niciodată să i-o ofer.

— Diseară încep să pregătesc camerele pentru tine și el, abia aștept să veniți.

— Mai sunt două zile, tată!

Când închid, îmi dau seama că am doar patruzeci și opt de ore de petrecut aici și nu pot să le las să treacă în zadar. E datoria mea să umplu orele astea. Eu sunt cea care a studiat. Toate acele cărți trebuie să ne îmbunătățească viețile, cumva. Mă întorc în bucătărie, deschid panetonele, încă o sticlă de spumant și propun un toast:

— Pentru noi și pentru viitor!

Nu sună foarte convingător, dar la a doua sticlă, râdem cu mai multă poftă. O terminăm și rămânem acolo, ne legănăm pe scaune. La știri nu s-a vorbit despre tine și sunt recunoscătoare pentru asta. Ne așteaptă o după-amiază lungă, suntem mai mult somnoroși decât amețiți. Mă ridic de la masă și spun:

— Mergeți în sufragerie să vă relaxați, strâng eu masa.

Acceptă fără proteste pentru că sunt obosiți, îi văd. Ce anume îi obosește? De lucrat nu mai

lucrează. De la o curățenie făcută în casă pe repezeală, pentru că nici prea ordine nu e? Cred că de la simplul efort de a se trezi de dimineață, de a trece peste zilele astea. Scutur fața de masă, spăl farfuriile, mă reped pe negândite și curăț și aragazul. Îmi fac o cafea, pun ceștile din serviciul bun pe tavă. Imediat ce se umflă cafeaua, le umplu până la buză și traversez holul, încrezătoare că acest gest va putea, măcar puțin, să readucă buna dispoziție.

Când intru, însă, în sufragerie, văd un brad ca vai de el, din care lipsesc până și beculețele, pe care probabil se chinuiseră să-l împodobească folosind globurile vechi, doar pentru că veneam eu. Și, puse dedesubt, cadourile noastre: șase pachete mici, mototolite. Ei doi, trântiți pe canapea, atât de neîngrijiți încât, de data asta, dau o importanță foarte mare aparențelor. Mi se strânge inima. Pentru planta de apartament uscată. Pentru televizorul setat pe unul dintre acele filme decrepite pe care le difuzează în ziua de Crăciun, ca, de exemplu, *Șase mirese pentru șapte frați*. Pentru DVD-ul îngropat sub straturi de praf și VHS-ul copilăriei noastre, care e încă acolo și cine știe dacă mai funcționează. Ceea ce observ, de fapt, stând în prag, pentru că nu sunt în stare să pășesc în cameră, este reflexia mea.

Mă întreb dacă e, oare, posibil, ca partea cea mai bună din viață să se fi consumat deja?

Am un fiu adolescent care, în curând, o va lua pe drumul lui și eu voi rămâne singură seara acasă, gândindu-mă la o iubire care s-a încheiat în 2006, la o prietenie pe care am pierdut-o tot atunci, la poeziile și la romanele pe care nu le-am scris niciodată, la cariera improvizată, care nu se știe dacă va avansa vreodată.

Privirea mea cade pe VHS.

Îmi răspund: Nu, ce naiba!

Pășesc peste prag. Mă așez în fața canapelei.

— Mamă, o întreb în timp ce pun tăvița pe masa de metal, pe acea masă, și simt cum încep să ard în interior, ce-ai zice dacă aș lua casetele VHS cu Violaneve pe care le ai în ultimul sertar din comodă și ne-am uita la ele împreună?

Mama se albește la față. Mă privește încruntată, sprâncenele, pleoapele devin un nod de riduri și de spaimă, ca și cum ar fi avut o sută de ani.

— Tu de unde știi?

— Ți-am făcut ordine în cameră, în octombrie, când s-a schimbat anotimpul. Îți aduci aminte?

— Ei, nu e cazul să scoți chestiile alea afară, se apără.

Niccolò se uită ciudat la noi, rulând între degete un cui de hașiș. Nu înțelege despre ce vorbim. Mi se pare incredibil că tocmai el, care nu s-a desprins niciodată de ea, care trăiește cu ea de patruzeci de ani, nu știe povestea cu Violaneve.

— Când era tânără, mama a cântat la bas într-o trupă rock, îi explic, și și-a păstrat înregistrările de la concerte.

Cască ochii. Mama își frânge mâinile de rușine.

— Lasă-le acolo unde sunt, insistă.

Dar nu am nicio intenție să reununț. Cred că ar fi frumos, folosesc tonul pe care îl adopt și în aula III când nu vor să mă asculte, dacă, în loc să căscăm gura la filmul ăsta, pe care îl știm pe de rost, ne-

am uita la ceva care chiar are sens.

— Nu, insistă mama încrucișându-și brațele.

I se citesc pe chip gândurile: teamă, regret, tentație. O văd cum se luptă cu sine însăși, cum ochii îi devin petice de cer mohorât cu explozii bruște.

— Suntem copiii tăi, o încurajez, nu te-am auzit niciodată cântând în trupa asta. Ți se pare normal?

Devine și mai rigidă. Dar apoi, brusc, își desface brațele.

— Bine… Se ridică în picioare, cu spatele drept. Dar concertul îl aleg eu.

VHS-ul are o etichetă puțin dezlipită la colțuri, pe care e scris: GATTINARA, 17 AUGUST 1978.

— Pariu că n-o să se vadă mai nimic, spune mama și îmi întinde caseta, apoi se așază din nou pe canapea.

Deschid aparatul video, introduc caseta, este trasă în interior, și mă rog, cu toată ființa, să meargă.

Câteva secunde mai târziu, ecranul devine din negru gri, începe să foșnească. Mă întorc spre mama și Niccolò zâmbind, dar ei nu trădează nicio așteptare, nicio emoție: el mai are puțin și termină cuiul, ea își aprinde un Camel. Două ziduri. Atunci ezit, regret: ce încerci să faci, Elisa? Toată camera miroase a hașiș, ceea ce, pe de-o parte, mă enervează, pe de altă parte, îmi aduce aminte de Alfasud, când treceam pe podul Morandi.

Luminița roșie de la tasta *power* rămâne aprinsă, mecanismul vechi și greoi pare că se pune în mișcare, angrenează bobinele, derulează benzile, iar eu mă încăpățânez. Mă duc imediat să trag jaluzelele, ca să se facă întuneric. Sufrageria începe să semene cu un mic cinematograf de Crăciun, din acelea de țară, organizate în săli polivalente, după muncă. Apăs telecomanda și mă așez lângă mama, care își mușcă buza inferioară. Simt cât de tensionată e.

— N-o să se vadă nimic, repetă, poate speră să fie așa.

Apăs pe *play* și apar o pată galbenă, apoi una roșie, se împrăștie, dispar. Negrul și griul revin. Mi-am făcut speranțe inutile? Se aude un sunet, niște voci la grămadă. Nu, revine vechiul sunet strident, analog. Apare o pată verde, care încearcă să devină o imagine. Aștept, mă trece un fior: da, sunt frunze, sunt copaci. Încrucișez degetele. Capetele oamenilor sunt îngrămădite, încadrate prost. Apoi lentila se corectează, se oprește și, ca prin minune, se vede, în sfârșit, clar, mama.

Dacă n-ar fi părul și pistruii, poate n-aș recunoaște-o. Se ocupă de cabluri și amplificatoare, e pe o scenă imensă, alături de alte trei fete. Camera se apropie de ele, sunetul se adaptează formelor și disting chitarele care zbârnâie și microfoanele care șuieră. Un *zoom* neașteptat, îndrăzneț și, în prim-plan, reapare mama, la douăzeci de ani, cu chitara bas atârnată de gât.

Poartă o fustă cu dungi viu colorate, un maiou subțire, care îi lasă spatele gol și un decolteu adânc. Camera de filmat se oprește asupra ei, o analizează, se joacă cu ea. O voce din afara cadrului se aude urlând: „Annabella, ce e cu fața aia? Hai, zâmbește."

Mama, femeia în vârstă de lângă mine, vreau să spun, lasă să-i scape un zâmbet. Cealaltă, fetișoara din filmare, face o strâmbătură atât de infantilă, încât mă umple de tandrețe. Are un ruj fucsia frumos; are cărare pe mijloc, iar părul lung până la jumătatea spatelui îi încadrează fiecare parte a feței. Poartă o

bandană lila pe frunte și zeci de coliere. Se chinuie, împreună cu celelalte fete din Violaneve, toate tinere și îndrăznețe. Vocea strigă din nou la ea: „Anna, trimite-mi un sărut!“ Dar ea e preocupată să-și acordeze chitara bas și se întoarce cu spatele. Atunci el, care, probabil, era iubitul de atunci, se simte jignit și începe să strige la mulțimea strânsă în fața scenei. Mai toți au douăzeci de ani, unii sunt cu pieptul gol, fumează țigări, au beri în mână și, mai degrabă decât Gattinara, parcă suntem la Woodstock. Dar, pe măsură ce cadrul se lărgește, se înțelege că suntem, totuși, în provincia Vercelli: se văd corturile bucătarilor, mesele lungi de lemn cu bănci pe care copiii și bunicii mănâncă laolaltă tocăniță de porc.

Iubitul mamei se întoarce brusc spre ea. „Ați terminat de făcut probele, da sau nu?“ Alte voci au ecou și le cheamă: „Viola-neve! Viola-neve!“ Soarele stă să apună și chiar și de partea asta a ecranului reușesc să aud foșnetul aerului dens, plin de umiditate și țânțari, impregnat cu căldura trupurilor, a dorințelor.

Violaneve confirmă dintr-o mișcare. Pentru câteva clipe se aud doar urlete și râsete. Apoi încep să cânte și o fac atât de bine, atât de sigure pe ele, încât acea scenă de lemn mare, dar bine amenajată, aruncată acolo, între platani, se transfigurează și devine centrul pământului.

Mă întorc spre mama cu grijă și văd că, fără să facă niciun zgomot, a început să plângă. Și Niccolò este emoționat, își aprinde a nu știu câta țigară.

— Chiar ești tu? o întreabă.

Mama nu se mișcă, nu-și dezlipește ochii de ecran. Are obrajii plini de lacrimi, dar schițează un zâmbet și îi răspunde:

— Da, eu sunt.

Simt nevoia să intervin: Annabella Dafne Cioni n-a fost doar mama mea, femeia impulsivă, neconvingătoare, dezordonată, întotdeauna ba prea tristă, ba prea veselă, care ne-a iubit și ne-a abandonat de mii de ori. La fel cum eu nu sunt doar persoana pe care și-o imaginează Valentino, care lucrează și stă cu el și atât: nu știe nimic despre Beatrice, la fel cum eu nu știam nimic despre Violaneve.

Mama a fost, înainte de orice, și o să fie întotdeauna, fata extraordinară la care mă uit acum cum evoluează pe scenă, plină de energie, liberă sub lumina albă a reflectoarelor, care dă din cap în ritmul sălbatic al muzicii, râde și are un talent inegalabil.

Dar eu cine sunt?

Din instinct, îmi pun o mână pe spate, pe sub pulover. Găsesc din prima cicatricea, pe pipăite, și îmi trec degetul pe toată lungimea ei, și de la concertul din Gattinara mă întorc în această sufragerie, într-o după-amiază de primăvară din 1991, cu ferestrele deschise, când eu și mama eram singure.

Mi-am adus aminte atât de multe episoade, încât pot să fac și acest ultim efort și să termin întreaga poveste.

Eram iritată în ziua aceea. Nu mai suportam nimic, mă săturasem să stau în casă sau să fiu bolnavă. Ce-mi aduc aminte foarte bine e că aveam cinci ani și voiam la mama. Voiam să mă țină în brațe, să mă alinte, să o sărut. Nu voiam nici să se uite la televizor, nici să facă ordine, nici să se ducă la baie sau orice altceva, pentru că ea trebuia să stea întotdeauna cu mine, secundă de secundă. De-asta mereu mă smiorcăiam, o sufocam, o strângeam. Apoi a primit un telefon.

Mă văd pe mine din nou, agățată de piciorul ei: „Mama, mama, mama!“, în timp ce ea încerca să înțeleagă cuvintele care erau emise în receptor, să răspundă. Era, evident, o discuție importantă. Doar că eu trăgeam de firul de la telefon și strigam încontinuu: „Mama, mama, mama!“ Ea a închis, a pus telefonul jos și s-a întors în sufragerie palidă, îngrijorată. Eu, după ea: „Mama, mama!“ Atunci s-a întors. M-a privit ca și cum nu știa cine sunt. Ca și cum m-ar fi urât. Eu m-am lipit din nou de o parte din corpul ei. În acel moment a urlat la mine și mi-a spus ceva îngrozitor, ceva ce memoria mea refuză să articuleze – ca „Mori!“, ca „Te arunc pe geam acum!“, mi-a desfăcut brațele, m-a aruncat de lângă ea cu atâta violență, cât a putut de departe, încât am nimerit direct în colțul măsuței de fier.

Colțul acela era ascuțit, tăios; mi-a intrat în carne atât de adânc încât, *după aceea*, am fost nevoite să mergem imediat la spital, să mă coasă și, mai târziu, a trebuit să arunce covorul, pentru că se impregnase atât de tare de sânge, încât niciun detergent nu mai putea să scoată petele. Dar *înainte*, în timp ce colțul acela îmi rănea spatele, și durerea încă nu începuse, ochii mei uluiți s-au deschis mai larg, în fața ochilor ficși ai mamei și am citit în ei o oboseală abisală. Era obosită de mine, de orice, trăia într-o închisoare insuportabilă, într-o nevoie urgentă de a se elibera, de a fugi, de a scăpa de femeia aceea epuizată, sătulă să crească doi copii singură, să muncească în ture, să poarte acea cămașă de forță pe care viața i-o prinsese de jur împrejur, în loc să-i dea voie să cânte.

Apoi pleoapele ei s-au închis și s-au redeschis, a clipit de mai multe ori, a văzut sângele, și-a dat seama de durerea pe care o simțeam și cât de departe ajunsese.

— O, Doamne, o, Doamne, a murmurat. N-am vrut asta. N-am făcut-o intenționat, jur.

S-a aruncat asupra mea, m-a luat în brațe și m-a ridicat, acoperindu-mă de sărutări. Repeta:

— Iubita, iartă-mă, iartă-mă, mi-a închis rana cu mâna, mi-a pus un tampon steril deasupra și, când a înțeles că un bandaj făcut la baie nu ajuta cu nimic, m-a luat la spital, în timp ce eu, ghemuită pe scaun, continuam să mă uit la ea fără să-mi vină să cred, atât de surprinsă să simt, pentru prima dată, golul acela.

Același de care am încercat să fug toată după-amiaza, să îl umplu cu ea, obligând-o să fie prezentă. Golul acela, care s-a mărit fără opreliști, devenise o prăpastie. După aceea, la urgențe, ni s-au pus foarte multe întrebări despre acel incident, ne-au întrebat de zeci de ori dacă fusese un accident, iar eu am răspuns că da, fiindcă intuisem pericolul de a fi despărțite.

N-a fost vina ta, îmi dau seama, treizeci de ani mai târziu.

Dar nici a mea n-a fost.

Nu a fost vina nimănui că eram atât de singure.

— Chiar cântai bine, îi spun, căutându-i mâna.

O iau, o strâng cu delicatețe și degetele ei reacționează, se întrepătrund cu ale mele și strâng, la rândul lor.

Niccolò confirmă.

— Da, erai foarte bună. La Babylonia te-ar fi chemat să cânți în fiecare seară.

Simt o urmă de regret în vocea lui. Mama se grăbește să răspundă:

— N-are importanță, Nic, serios. Am trăit atât de multe lucruri împreună.

Am continuat să ne uităm, distruși și recunoscători, la această filmare de amatori, pe jumătate stricată, pe care nimeni, cu excepția noastră, n-o văzuse niciodată și nici n-o s-o mai vadă. Acest secret rămâne o proiecție intimă, de familie. Suntem trei străini care s-au întâlnit, și-au făcut rău, dar acum suntem aici, și îmi dau seama că nu avem ce să ne iertăm unul altuia. În final, hotărăsc eu ce contează cel mai mult în povestea asta. Contează binele pe care ni l-am făcut.

O ascult pe mama la chitara bas: ce păcat că nu a putut să devină ce și-ar fi dorit. Poate ar fi ajuns chiar cunoscută. Sper că adevărul acestui moment să îi răscumpere, măcar puțin, din recunoașterea pe care a pierdut-o și ca pasiunea ei pentru chitara bas să continue să ardă în ea, într-un colț al sufletului. O recunosc pe ecran, în timp ce se apropie de microfon, cântă și ea refrenul:

How I wish, how I wish you were here.

We're just two lost souls

Swimming in a fish bowl,

Year after year,

Running over the same old ground.

What have we found?

The same old fears,

*Wish you were here.*99

Și mă gândesc la tine, Bea.
Aș fi vrut să fii și tu aici, cu noi.

Când redeschid jaluzelele, constat că afară s-a lăsat deja întunericul. Biella seamănă cu o mică iesle, înghesuită la baza muntelui, și regăsesc insula unde am crescut atât de greu accesibilă pentru trenurile normale, cea de dinainte de T, de tata, de Beatrice. Deschid ferestrele și las să intre în cameră aer curat. Sună interfonul, și Niccolò sare în picioare:
— Probabil e Marina, spune cu ușurare și aleargă să-i deschidă.

Avea ochii puțin înroșiți. Cred că a plâns, în șoaptă, în timpul proiecției de cinema improvizate. Aud ușa de la intrare și cred că această Marina a picat chiar la momentul potrivit. Intră în sufragerie, se prezintă cu ezitare, întâi mamei, apoi mie. Are părul fucsia, rujul negru, ceafa tatuată și, după câte pare, vreo cincizeci de ani. Îmi promit să nu mai judec pe nimeni după aspectul fizic, cel puțin, nu după ce i-am ascultat toată povestea.

Mama o întreabă dacă bea cafea sau un lichior, iar ea răspunde:

— Lichior, mulțumesc.

Bem, discutăm despre chestii care nu mă prind, pentru că eu încă am Pink Floyd în urechi, țânțarii de jur împrejur, mirosul de tocană în nări și lichiorul îmi dau lovitura de grație. Când Niccolò și Marina își iau la revedere, ca să plece în oraș – unde se duc, pe 25 seara, nimeni nu știe – mă retrag în

baie să mă demachiez, caut în șifonierul mamei ceva comod, apoi mă întind pe canapea, sprijinindu-mi picioarele pe genunchii ei.

Ce bine că rămânem singure! Închid ochii și mă gândesc amuzată că nu am desfăcut nici măcar cadourile. Ce mai contează, am avut ceva mai importat de făcut și acum aș putea chiar să și adorm. Asta dacă mama, profitând de această intimitate dintre noi, n-ar fi îndrăznit să mă întrebe, șovăitoare:

— Am auzit de dispariția lui Beatrice… sper că nu i s-a întâmplat nimic. Știi tu ceva?

Din vara aceea, n-am mai vorbit niciodată despre tine. Știam că și ea, la fel ca tata, continua să te urmărească pe internet cu entuziasm, dar cu siguranță, nu mi-ar fi spus mie asta.

Mă surprinde faptul că nu mă irită întrebarea ei, că nu-mi displace. Dimpotrivă, îi răspund binedispusă:

— Ce crezi, mamă, că i s-a întâmplat ăleia? Doar n-a împușcat-o nimeni. Dacă lumea o să explodeze, dacă o să se prăbușească, dacă ne lovește un meteorit, poți să stai liniștită că ea o să fie mereu acolo, pe prima poziție, invincibilă…

— Dar tu te-ai uitat bine, m-a întrerupt, la ultima fotografie pe care a publicat-o?

— De ce? Râd. Nu era creață, elegantă și perfectă, ca în toate celelalte?

Mama întinde mâna spre telefon și dă din cap:

— Nu, iubita mea, ia, uită-te puțin.

Mă așez din nou și mă apropii de ea. Mama îți deschide pagina, mărește imaginea pe care ai publicat-o pe 9 decembrie, arată cu degetul spre detaliul pe care vrea să mi-l arate, casc ochii fără prea mult entuziasm și încerc să râd, să intru în jocul ei. Mi se taie răsuflarea: cum de nu mi-am dat seama?

— O recunoști?

Hermès, colecția toamnă-iarnă 2007. Culoarea vinului. Fetru pur. E ultimul cadou de aniversare pe care ți l-am făcut, în Via Mascarella: bineînțeles că o recunosc. Îmi aduc aminte că am rămas foarte dezamăgită, pentru că nu mai cheltuisem niciodată atâția bani în viața mea, iar tu nu ai avut bunul-simț să o porți nici măcar o dată.

— Am observat-o imediat, a continuat mama. Pentru că de pălăria asta și de întreaga comandă de la Hermès, din iarna aceea, m-am ocupat eu. Am parcurs fiecare etapă, de la fetru la cusături.

Simt că mă studiază, ca să înțeleagă cum mă simt, așa că îmi ascund fața, fără să-mi dezlipesc privirea de la fotografie, de la tine, care zâmbești la fel ca de obicei, atât de aproape de cameră, încât desființezi orice destinație, orice fundal, orice peisaj, iar acea pălărie de culoarea vinului iese atât de tare în evidență, încât mă întreb cum de nu mi-a sărit în ochi imediat sau, apoi, de fiecare dată când am văzut fotografia prin ziare sau la televizor. În cazul acesta, mă întreb ce-am văzut, de fapt, din tine, în toți anii aceștia.

— Dacă e să mă întrebi, e un mesaj pentru tine, Elisa, cu siguranță. A purtat pălăria asta înainte să dispară complet, ca să-ți spună ceva.

Ridic fruntea, mă uit la mama și cred că are dreptate. Mă simt distrusă, emoționată, la fel cum m-aș fi simțit în liceu, dacă Lorenzo ar fi scris pe un zid: ELISA, TE IUBESC sau mi-ar fi dedicat o melodie la radio. Chiar dacă nimeni pe lume nu a putut să descifreze declarația, tu mi-ai adresat-o mie,

Beatrice. Ai lansat public un mesaj pentru mine.

— Fetru pur, repetă mama, o super-pălărie de lux.

— Ce e ăla fetru? întreb.

Chiar nu știu, dar dintr-odată mi se pare important să aflu din ce material e făcută pălăria aceea, realitatea sa obiectivă, materială.

— Chiar vrei să știi? Mama începe să râdă. Să știi că nimeni nu întreabă asta…

— Da, insist, spune-mi.

— E blană de iepure împâslită.

Când sună mobilul, de data asta, al meu, mă ridic fără emoții, calmă, îl iau fără să verific cine sună, pentru că nu e nevoie și mă duc dincolo, în bucătărie.

Închid ușa după mine, mă așez lângă fereastra care dă spre balcon. De acolo pot să văd luminile căii ferate, curtea acoperită cu ciment, întreaga mea copilărie și răspund:

— Bună seara, Rebora.

— Bună seara, îmi răspunde politicos, ce ați hotărât?

În sfârșit, mă simt sigură. Știu ce am de făcut. Urmez cu privirea ultimul tren cu metan care pleacă din gara Biella și alunecă spre câmpia neagră și neclintită și îmi aud vocea care declară:

— Vreau să ne vedem. Dar trebuie să-mi ceară ea asta.

— Bine, confirmă Rebora, îi spun imediat.

Și apelul ia sfârșit. Rămân în picioare în fața geamului, cu telefonul în mână. Cerul este senin și brăzdat de stele. Încep să număr, dar nu ajung la o sută. Telefonul sună din nou.

Pe ecran apare mesajul „Număr necunoscut“.

Necunoscuta ești tu.

Îmi dau seama de faptul că n-ai existat niciodată.

Și de faptul că eu nu sunt pregătită.

În timp ce accept apelul și apropii telefonul de ureche, realizez că nu sunt deloc gata să-ți aud din nou vocea.

— Bună, Eli.

Mi se urcă un sughiț în gât, fără ca eu să pot face nimic împotriva lui.

Mă abțin. Îți răspund:

— Bună, Bea.

— Ascultă, continui, iar vocea ta este neschimbată, aceeași din clasa a XII-a, vocea pe care o auzeam la telefonul din casa tatei.

Dar acum te oprești, iei o pauză, iar asta înseamnă că, de atunci, chiar au trecut douăzeci de ani.

Te aud cum respiri, dar nu reușesc să respir și eu. Îmi dau seama cât de greu e pentru amândouă și singura ușurare este că nu mă poți vedea, pentru că tremur.

— Ascultă, repeți ca să-ți reiei gândurile.

Dar, fiindcă tu ești tot tu, te orientezi imediat, renunți la atâta ezitare și detonezi bomba:

— Ce faci de revelion?

Ar trebui să mă apăr, dar tu mă dezarmezi chiar înainte de a putea să-mi dau seama. Sunt goală și îți răspund:

— Nu am nimic programat.

Ceea ce e adevărat, excluzând tombola cu tata și Valentino, de la numărătoarea inversă.

— Bine, atunci hai că-ți fac eu o propunere: hai să ne vedem pe 31 și să întâmpinăm anul nou împreună: noi două.

Într-o clipă, mi se derulează în fața ochilor miile de petreceri uriașe pe care le-ai organizat în anii trecuți, la Saint Moritz, în Maldive, în Beverly Hills, în zilele următoare apăreau pagini și pagini întregi în reviste, despre hainele tale, despre invitați și mă pufnește râsul.

— Vrei să petrecem noi revelionul împreună? Glumești?

— Nu, deloc, îmi răspunzi ușor iritată.

Iar răceala vocii tale de acum este cea care mă retrimite la locul meu, mă ține la distanță, îmi aduce aminte că tu ești Beatrice Rossetti, cea mai cunoscută femeie din lume, iar eu sunt un nimeni.

— Unde am putea petrece?

A devenit serioasă.

— La vizuină.

— Vizuină?

— N-a fost vândută și n-a golit-o nimeni. Nici măcar nu i-au scos sigiliul. A rămas exact ca în 2003.

— Dar tu ești la T, acum?

Atunci trece peste și conchide:

— La vizuină, la ora nouă. Apoi, cu o secundă înainte de a închide conversația adaugă: Mă bucur c-o să te văd din nou.

Stau cu telefonul în mână, îl privesc și-mi spun: Bravo, Elisa, felicitări. De mai bine de zece ani te lupți cu ea, dincolo de cele patru sute de pagini de luptă corp la corp cu amintirea ei, și acum? Așa repede ai capitulat?

Da, i-ai spus: imediat, ca și cum asta ai fi așteptat. Dar nu trebuia, parcă, să te răzbuni? Să i te

împotriveşti?

Las telefonul pe masă, nu mai vreau să mai stau în casă. Cuvintele „mă bucur c-o să te văd din nou“ mi se zbat în piept și îmi inundă tot corpul. E un tremur dureros, dar plăcut.

Nu pot să neg: sunt fericită. Gata cu prefăcătoriile. Care din noi a jucat mai mult un rol în acești ultimi treisprezece ani? Nu are importanță, nu ne-am luat la întrecere. Știu doar că nu am chef să pun masa, să gătesc, să spăl farfurii. Mă duc în sufragerie și îi propun mamei:

— Mergem la Lucciola să mâncăm o pizza.

Ea zâmbește, pentru o clipă e din nou tânăra femeie care m-a dus la pizzerie, sâmbăta seara, când eram mică și iluzia îmi este suficientă. Ne îmbrăcăm, ne machiem, ne punem tocuri, ca și cum am merge cine știe unde. Apoi ne urcăm în mașină și conduc eu.

Pentru că acum sunt adult.

99 Versuri din melodia „Wish You Were Here“, a trupei Pink Floyd, lansată în 1975 (n. tr.).

31

Exerciții de reapropiere

Fâșia de mare care separă continentul de insulă, pe porțiunea aceasta de coastă, este magnifică, uluitoare, ca și cum abia ar fi fost creată.

Albastrul apei pare mai închis, din cauza adâncimii sale, dar este brodat de soarele care sclipește la suprafață și o inundă de lumină. În depărtare, promontoriul insulei Elba și cel al continentului se privesc, se apropie la un moment dat atât de tare, încât pare că ar mai fi nevoie de o fărâmă de nisip, ca să se unească. Mă aplec peste balustradă: oare câți kilometri or fi? Trei, patru? Este o distanță nesemnificativă, de nestrăbătut, care desparte viața pe care o ai de viața pe care ți-ai dori-o.

Mă așez în Piazza A și simt cum oscilez între ceea ce am scris până acum și viitor. Este 31 decembrie, ora nouă dimineața, ultima zi a acestui an și, pare-se, a întregului meu trecut. Valentino s-a trezit devreme, a insistat să luăm micul-dejun împreună, cu toții, la bar „pentru ultima dată". Nu am putut să-l refuz, dar l-am avertizat:

— Mai am ceva de făcut înainte și revin mai târziu.

El s-a urcat pe bicicletă ca să se ducă la taică-su, iar eu am ieșit pe jos, cu un sentiment ușor de vină.

„Ceva de făcut" însemna doar să stau aici, pe una dintre băncile pentru îndrăgostiții de liceu, care mă scoteau din sărite, și să admir canalul și navele care îl traversează. Să las să-mi revină în memorie etruscii, Homer și miturile pe care ni le explica Marchi în timpul orei de literatură epică și după-amiezile petrecute în pat cu Beatrice, învățându-le.

Repet, să crești e o trădare.

Cu greu mă desprind de această priveliște. Traversez piața, urc din nou pe Corso Italia. Fiecare încrengătură de drumuri, în capătul cărora se vede marea, fiecare oblon ridicat, fiecare semn, îmi aduce aminte de faptul că, într-o vreme, am fost „noi". Când deschid ușa de la barul Corallo, acolo ne-am dat întâlnire, prima masă pe care îmi cade privirea este cea goală, la care noi ar trebui să ne așezăm, să deschidem sticla de șampanie cu o sabie, potrivit previziunilor unei Bea care nu era încă faimoasă, lăudăroasă, dar al cărei manager trebuia să devin. Abia după câteva secunde îi observ pe Lorenzo și Valentino care mă salută și îmi zâmbesc.

— Numai bine că voiai să stai puțin cu tatăl tău, glumesc și mă așez la masă, în fața lor.

Mă întind să-l sărut pe Valentino, dar se ferește, fiindcă e Lorenzo de față.

El este elegant, ca de obicei: haină de lână, cămașă de catifea purtată peste blugi, manierat. Își pune mâinile în față:

— I-a fost dor de tine, chiar dacă nu recunoaște. Ți-a spus că am fost împreună cu barca?

Eu nu sunt niciodată elegantă, dar educată, întotdeauna:

— Da, mi-a povestit, i-a plăcut mult.

Ar trebui să ne felicit pe amândoi, pentru părinții eleganți și diplomați în care ne-am transformat, asta dacă, în acea dimineață, nu mi-ar fi șoptit un demon la ureche să mă duc să cumpăr o sticlă de vodcă și să-i propun să mergem să ne facem de cap sub stejar.

Valentino m-a privit:

— Oricum, mamă, nu poți să te plângi. Cu o săptămână înainte de Crăciun frigiderul era gol, în casă era un dezastru, iar tu nu făceai altceva decât să scrii și să tot scrii. Chiar și noaptea te auzeam lovind tastele. Aș fi putut să mă duc la concertul lui Massimo Pericolo și să mă întorc acasă la șase dimineața, că oricum nu ți-ai fi dat seama.

— Așa e? întreabă Lorenzo amuzat. Atunci e adevărat că ne ascunzi ceva. Mi-am dat seama imediat, de când am venit în seara aceea, la tine.

Devin mai aspră. Nu știu cum să le opresc insinuările, așa că mă întorc spre bar:

— Voi ce vă luați?

Mă ridic, fug spre vitrina cu dulciuri. Din spate, se aud comenzile lor, printre chicoteli și ipoteze a ce s-ar putea ascunde în calculatorul meu. Identific gustările și glazurile. Mă gândesc la vocea lui Valentino de mai devreme: nu era nicio urmă de reproș, dar săgeata tot a aruncat-o. M-ai neglijat, mi-a spus, și încă destul de clar. Adevărul e că are aproape treisprezece ani, nu cinci și ascultă pe unul care-și spune Massimo Pericolo. Dar așa sunt făcuți copiii: ei trebuie să plece, să se îndepărteze, în timp ce tu nu ai voie, nici măcar un milimetru.

Barmanul se apropie, îi arăt brioșele, adaug două cafele și un suc de fructe. Îmi dau seama că, în aceste ultime zece zile, pentru prima dată în viață, m-am pus pe mine pe primul loc și nu pe fiul meu. Așa e, am avut alte treburi mai importante. Și acest *mai* mi se pare o monstruozitate.

Mă gândesc din nou la VHS-ul cu Violaneve, le revăd în minte dezlănțuite pe acea scenă. Și mă întreb, oare de câte ori, chiar dacă nu am ajuns să-l arunc într-un colț de masă, m-am enervat pe Valentino? Pentru că simțeam că mă sufoc, pentru că m-am simțit prizonieră? Prizoniera cui?

Iau tava, măsurând teama care există în acest răspuns.

După ce am terminat micul-dejun, Lorenzo propune să facem o plimbare.
— E o zi prea frumoasă ca să nu profităm de ea.

Mă prinde cu garda jos, iar eu, ca și mai devreme, cu Valentino, nu reușesc să găsesc nicio scuză. Mă las condusă pe corso, împreună cu ei, ne plimbăm, ca și cum am fi o familie adevărată din toate punctele de vedere, deși e clar că nu suntem, mai trece vreunul care ne recunoaște, altul care ne mai aruncă, mirat, câte o privire: oricum ar fi, ca de obicei, nu reușim să ne înscriem niciunei definiții.

Intrăm pe străduțele din centru. Răresc pasul, pentru că vreau să observ clădirile de piatră ale pescarilor care mi-au atras privirea când am ajuns în T. Balcoane unde atârnă, încă pline de apă, blugi, chiloți, cearșafuri, ca niște steaguri; grupuri de copii strânși sus, pe terase, care se joacă și câte cinci la un singur telefon mobil. Rămân în urmă. Și când mă uit din nou la drum, îi văd pe Valentino și Lorenzo că s-au dus cu mult înaintea mea. Mi se par identici.

Blondul este același, înălțimea, au spatele lat, mersul identic. Observ asemănările dintre ei, complicitatea dintre doi bărbați. Nu mă simt deloc pe dinafară. Lorenzo este tatăl frumos, care locuiește la Paris, prezent, dar la distanță, care poate fi cu ușurință idealizat. Eu sunt mama enervantă,

cea care este mereu la ordine. Cea care trebuie să-i suporte mereu strâmbăturile, înjurăturile, ușile trântite. Dar mă văd cu ochii lui și-mi vine să râd. Aș vrea să-i spun cât de mult se înșală în ceea ce mă privește.

Ne aflăm în Piazza Marina. Imediat ce îmi dau seama, întorc privirea spre „Pascoli", aproape mă tem că l-am pierdut. Însă, continuă să fie acolo: o ruină șubrezită de intemperii, de abandon. Lorenzo îmi arată spre clădire:

— Elisa, îți mai aduci aminte?

Ce întrebare. Răspund cu o grimasă.

— Mi se pare că văd și acum Quartz-ul tău cu imaginea aceea a unui deget mijlociu ridicat deasupra farului din spate.

Mă gândesc la cât de dezolantă era parcarea pentru scutere și mă cuprinde nostalgia. Valentino ne ia în râs, nici nu știe ce e aia un Quartz. Nu își poate imagina că părinții lui au fost adolescenți, că au învățat la școala aceea. Chiar dacă avem puțin peste treizeci de ani, pentru el suntem deja două fosile care nu înțeleg nimic. Așa că se duce spre port și ne lasă singuri. Eu ridic fruntea și mă uit cu atenție la ferestrele de la primul etaj, încercând să văd care era clasa noastră.

Nu mă pot abține și îi spun lui Lorenzo:

— E adevărat, n-am devenit scriitoare. Dar poate, știi? Simt un fior, pentru că risc. *Poate* ceva tot am scris.

— Ceva? mă întreabă, apropiindu-se de mine. Adică romanul pe care ți l-ai dorit dintotdeauna?

Suntem foarte aproape unul de celălalt, dar nu mă retrag. În toți acești ani, am refuzat să am orice secret cu el, nu am slăbit niciodată controlul asupra distanței pe care trebuie să o menținem între noi. Doar că acum nu mai am chef, nu mai e nevoie.

— Roman e un cuvânt prea mare. Să spunem că mi-am descărcat sufletul, asta da, să scrii e o eliberare.

— Să te eliberezi de ce?

Ezit, pentru că asta nu mi-e foarte clar. Ne întoarcem să vedem pe unde e Valentino: pe o bancă, se joacă cu plasele, încearcă să înceapă o conversație cu un pescar. Cobor spre el. Lorenzo vine după mine. E zi de sărbătoare, ultima zi din 2019 și, încet, încet, portul se aglomerează cu alți oameni care se plimbă în plin soare, la fel ca noi. Pescarul nu îl alungă pe Valentino, ci îl invită să urce pe barcă și îi arată uneltele cu care lucrează. Hotărăsc să-l las acolo.

Mă uit la oameni: se plimbă senini și calmi, cu hainele legate în talie sau atârnate pe umeri, pentru că aerul e călduț, chiar dacă este iarnă, asta până când mi se pare că observ o siluetă familiară, brună, foarte înaltă. Mă opresc. Pe măsură ce se apropie, îmi dau seama că o cunosc. I-a crescut barba, cu o mână ține o fetiță, iar cu cealaltă împinge un cărucior în care mai stă o fetiță de aproape doi ani, iar pe lângă el țopăie un alt copil, nu cu mult mai mare.

Din instinct mă întind spre el: Gabriele!

Se oprește la rândul lui și privește atent. Apoi mă recunoaște și zâmbește. Poate nu ar trebui să-ți zic, dar mă bucur că e la fel de vesel, că are ochii la fel de senini, așa cum mi-i aminteam și că și-a întemeiat o familie; că viața a mers mai departe și fără tine, Bea.

Ne luăm în brațe.

— Elisa, ești exact la fel!

— Nici tu nu te-ai schimbat deloc.

Ne mințim, pentru că, de aproape, e clar că nu mai suntem aceiași copii din mansardă. Ne ajunge și Lorenzo din urmă, se îmbrățișează. Gabriele ne-o prezintă pe Gisella, soția lui. Copiii, nu-mi mai aduc aminte cum îi cheamă, le seamănă mult. Povestește că acum lucrează la Coop100, că locuiește tot în centrul istoric, dar nu în Piazza Padella și îmi aruncă o privire lungă, plină de subînțeles. Malițioasă, dar curată, fără niciun fel de acuzație sau regrete.

Te-a depășit, Bea. Am înțeles asta, imediat. Nu te-am pomenit, n-ar fi avut sens. Suntem aici, cu viețile noastre normale și, de bine, de rău, cu toții am reușit să ne facem un rost. Vorbim despre împrumuturi, vacanțe, copii. Ce știi tu despre toate lucrurile astea? Ce știe modelul cu părul coafat, care vorbea despre tine, acum câteva zile, la televizor, prefăcându-se că i-ai zdrobit inima? Mai rămânem puțin în port. I-l arăt de la distanță pe Valentino care, între timp, s-a urcat într-o altă barcă, să exploreze lângă alți pescari și mi se pare un mic Odiseu.

Cred că e un semn, Gabriele. Pentru că de fiecare dată când m-am întors în T, nu te-am văzut deloc. De fiecare dată până acum, am evitat cu mare grijă Piazza Marina și bulevardul, pentru că nu găseam curajul să-mi aduc aminte de tine.

Privesc în jur: soarele e deja sus, iar orașul vechi, cocoțat deasupra mării, strălucește; „Pascoli“ e atât de însorit, încât pare prospăt vopsit. Și e adevărat: o parte din mine n-a părăsit niciodată locul acela. Dar simt că a venit momentul să mă schimb.

Lorenzo și cu mine ne continuăm plimbarea printre bărci și printre pisicile care stau la soare pe stânci. Facem pauze lungi de tăcere sau pălăvrăgim despre Valentino, în timp ce el ne ignoră și ne scapă, încontinuu, de sub priviri.

Îl lăsăm să se ducă.

Zăbovim printre docuri, chiar dacă e prânz și tata ne așteaptă cu masa, chiar dacă e ciudat și incomod să mă plimb cu Lorenzo, dar nu am chef să mă întorc acasă. Mă tem că, în fosta mea cameră, timpul o să se oprească. Mă tem că o să aștept înfrigurată să se facă ora 21:00.

Mi-e groază de orele de după prânz, de faptul că o să mă uit în șifonier și o să mă întreb cu ce să mă îmbrac. Ce rochie să aleg ca să o întâlnesc pe regina stilului? Cum poți să te prezinți în fața ei? Cu pantaloni, cu fustă? Ar trebui să-mi cumpăr o rochie, în ultimul minut, poate ceva elegant. Sigur, apoi o să spună: „Uite, și-a căutat o rochie mulată din paiete, care nu e de ea, pentru că e nesigură.“ Sau, dacă aș merge îmbrăcată ca de obicei: „Cum de poartă aceleași pulovere și după douăzeci de ani?“ Blestemată să fie această discuție despre modă, pentru că hainele nu spun nimic despre mine și nu mă dezvăluie. Eu trebuie doar să mă aștern în cuvinte, nu să mă îmbrac.

Deasupra noastră, pe stradă, trece o mașină cu un aparat audio dat la maximum și se oprește la un semafor. De la geamul pe jumătate coborât aud foarte clar o strofă din „Sally“ și nivelul meu de anxietate începe să crească.

Mă uit la Lorenzo, am înțeles că ne gândeam amândoi la același lucru și, după câteva secunde, mă întreabă:

— Poate, după moarte, promisiunile se pot desface? Tu ce zici?

— Ce promisiuni?

Continui să merg.

— Christian. Îți aduci aminte când a venit la noi, cu mama ta, în Via Mascarella, și i-am propus să merg cu el la Zocca, să-l vadă pe Vasco Rossi?

Mă opresc.

— Bineînțeles, în seara în care m-am enervat. Apoi, dimineața, voi ați plecat, iar eu și mama eram prea preocupate de conflictele noastre, ca să vă mai întrebăm ceva.

Lorenzo zâmbește. Tot frumos a rămas, iar frumusețea e o minciună fără scăpare.

— Vrei să știi cum a fost?

— Doar nu vrei să-mi zici că l-ați și văzut?

— Ne-am plimbat prin Zocca, de la un capăt la celălalt, nu e ca și cum ar fi vreo mare metropolă, dar tot ne-a luat vreo oră și Christian…

— Spune-i Carmelo.

— Și Carmelo a întrebat pe toată lumea: „Unde locuiește Vasco? Prin ce baruri stă Vasco?“ Evident că trebuia să dăm de el. Și îți jur că, înainte să ne urcăm în mașină, să ne întoarcem acasă, l-am văzut.

— Glumești?

— Nu m-aș apuca să-ți povestesc asta, după atâția ani, altfel. Nu știu de unde a ieșit, a traversat parcarea, ca o nălucă. Dar, îți jur, n-am mai văzut pe nimeni care să se emoționeze atât de tare. Carmelo l-a luat în brațe și cine știe ce i-a spus, în timp ce i-a strâns mâna. Am rămas în urmă, pentru că era o scenă prea intimă. După aceea, când am urcat în mașină, mi-a spus că fusese o bucurie atât de mare, încât ar putea să moară în acel moment. Cred că știa deja că e bolnav. Și m-a pus să promit că n-o să spun asta nimănui, pentru că un lucru atât de important trebuia să rămână secret.

Am vrut să-l iau în brațe pe Lorezo, chiar dacă ar fi fost o nebunie. În schimb, l-am luat de mână. M-a privit. Probabil, e cumva absurd. Avem un copil împreună, ne-am pierdut virginitatea împreună, sub stejarul acela, a vrut să intre în sala de nașteri să mă țină de mână, dar acum și-a retras-o, ne-am rușinat.

— Auzi, de ce nu ieșim noi la o cafea, zilele astea? Doar noi doi, singuri, și-mi povestești despre ce ai scris?

Înainte, nici nu aș fi stat pe gânduri și l-aș fi refuzat răspicat. Trebuie să lucrez, trebuie să merg cu tata într-o vizită. Însă acum, după câteva secunde de pauză, îi răspund:

— Da, dar înainte, fă-mi o favoare.

Lorenzo dă din cap:

— Ce vrei tu.

— Stai tu cu Valentino diseară. Și cu tata, te rog, ca să nu rămână singur.

Mă privește surprins și nu răspunde nimic.

— Poți să petreci revelionul cu ei? insist.

— Da, trebuia să merg la o cină, dar pot să anulez, nu e nicio problemă. Tu ce ai de făcut?

Simt un puseu de adrenalină, ca și cum aș plănui un furt, o evadare, o revoluție.

— Nu pot să-ți spun, e secret.

100 Lanț de supermarketuri din Italia (n. tr.).

32

Prietene pentru totdeauna

Vizuina am descoperit-o din întâmplare, într-o după-amiază, în timp ce ne plimbam pe ascuns, de-a lungul gardurilor vii din Via dei Lecci, când Bea nu a avut voie să iasă pe scuter – o strategie a mamei ei prin care voia să se asigure că nu vine la mine.

În ziua aceea, am parcat la două străzi mai jos, ca să fim sigure că nu vede Quartz-ul, iar ea a mințit că se duce să alerge, ca să se furișeze afară. Am trecut de ultimele vile finalizate, înainte de vreo altele zece, aflate încă în construcție, un rectangul golit de tufișuri, care avea în mijloc o betonieră.

Apoi am văzut-o: pe jumătate ascunsă de șantier, o casă izolată, veche, legată de Via dei Lecci printr-un drum îngust de pământ. L-am parcurs din instinct, fără să ne fi pus de acord. Odată ajunse acolo, ne-am ridicat în vârfurile picioarelor peste gard, ca să admirăm grădina, care se transformase într-o junglă, și ușa plină de sigilii.

Ne-am dat seama imediat că trebuia să intrăm acolo. Pe vremea aceea – primăvara lui 2002 – prietenia noastră era în plină expansiune, dornică de a cuceri noi teritorii. Numai că Bea a propus, apoi, să îl sune pe Gabriele și a stricat totul.

De când Gin se îmbolnăvise, începuseră să se vadă mai puțin, și o ascunzătoare prin împrejurimi le-ar fi făcut viața mult mai comodă. Dar eu nu puteam să accept ca altcineva să împartă acest ascunziș cu prietena *mea* și i-am făcut o scenă.

— Lasă-l în pace, am somat-o. Ăsta e secretul nostru, dacă nu faci asta, prietenia noastră se termină aici.

— Și tu ce-mi dai la schimb?

M-am gândit puțin, apoi i-am răspuns solemn:

— Mă cațăr eu întâi. Am ridicat țacheta: Sparg un geam cu o piatră și intru pe acolo. Dacă ne hotărâm să locuim aici, în cel mai rău caz, pentru că nu o vedeam convinsă, o să fac eu curat.

Numai acum, luminând cu farurile de la Peugeot șirul de vile identice, de-acum învechite, învăluite în întuneric, chiar dacă au, mai mult sau mai puțin, aceeași vârstă cu noi, îmi dau seama că să intru în acea casă, să îmi umplu părul de pânze de păianjeni, să-mi stea inima la fiecare mișcare pe care o auzeam a fost cea mai mare dovadă de dragoste pe care am oferit-o vreodată.

O cotesc pe drumul de pământ, dar reduc viteza, ca să evit gropile, sting farurile ca să nu fiu observată: o bizarerie care seamănă a joc de copii, dar prefer să fiu atentă. Parchez în fața gardului și nu găsesc curajul de a opri motorul. Vizuina zace într-o tăcere completă. Nu-mi vine să cred că întreaga lume te caută, iar tu ești chiar aici.

Mă gândesc la o glumă, ca la episodul cu blugii: ai fi în stare. Luna este o semilună subțire, care nu luminează suficient nici câmpul, nici casa. Mă uit cu atenție la ziduri, la ferestre, până când, aproape de geamuri se ivește o lumină galbenă; semn că acolo există lumânări. Că ai intrat deja.

Răsucesc cheia și motorul se stinge. Mă uit la golul din fața parbrizului și îi spun: „Bună, Bea!“ Tonul e serios, funebru. Virgula aceea indică o pauză prea lungă, nu e bine. Nu trebuie să înțelegi din prima că am venit la război.

„Bună, Bea!“ Încerc din nou și, de data asta zâmbesc prea mult, semnul de exclamare sună prea exagerat. Nu mă pricep niciodată să joc un rol atunci când trebuie. Mai fac vreo două încercări, adaug și fraza pe care am pregătit-o pentru tine de zile întregi sau, mai mult, de ani întregi, cu cea mai mare atenție. Între timp, s-a făcut 20:57, mai bine termin cu prostiile. Aprind lumina din habitaclu, mă mai uit încă o dată în oglindă: am folosit și creion, și rimel, m-am dat chiar și cu fard de pleoape, așa cum m-ai învățat tu. În viața mea nu m-am mai machiat așa de puternic.

Cobor din mașină. O rafală de vânt rece mă trezește. Într-o mână țin cea mai bună sticlă de spumant, pe care am găsit-o cu bugetul meu, și în cealaltă, o combinație de pizze mici și gustărele, ca acelea pe care le comand pentru aniversările lui Valentino.

Gardul se deschide, pășesc în grădină. Îmi ascult pașii pe alee, aceiași pe care, poate, îi asculți și tu. Ajung la ușa care ne desparte și, deodată, se strecoară îndoiala: pizzele sunt o cină ridicolă, iar Cuveé Brut nu e chiar cea mai bună opțiune, comparativ cu ce ești tu obișnuită să bei.

Recapitulez în mine cum sunt îmbrăcată: bluza neagră decoltată, blugi mulați. Respir. Mă uit în jos, la pantofii roșii, singura pereche pe care o am cu un toc decent. Până la urmă, mi-am stăvilit cât am putut de tare ambițiile, m-am limitat la una singură: să nu-ți aduc aminte, la prima vedere, de Marchi. Îmi mut greutatea de pe un picior pe altul, ca să nu mă las cuprinsă de anxietatea că te voi dezamăgi, că te voi înfrunta. Dintr-odată mi se face teamă. De tine, de realitate. Dar te urăsc atât de mult, încât am de gând să-ți spun asta în față: „Bea, ești doar un munte de aparențe!“

Bat la ușă și aștept.

Ușa e subțire, ar trebui să te aud în timp ce te apropii, să-ți intuiesc mișcările, dar nimic. Privesc în jur ca să treacă timpul și să scot din întuneric amintirile pe care le-am lăsat în acest loc. Mistralul șuieră printre crengi, mirosurile de sălbăticie și de rugină îmi readuc în memorie ultima dată când te-am văzut aici. În trening și adidași, nemachiată, cu firul acela de păr alb, distrusă de durere din cauza bolii mamei tale. Simt că îmi cedează inima.

Dacă ai dispărut așa de aproape o lună înseamnă că trebuie să fie un motiv tragic: depresie, droguri, un diagnostic îngrozitor. Poate încă mai țin la tine, de fapt. Am toate instrumentele necesare – literatura, nu paietele – ca să te pot ajuta cu adevărat. Mă simt mai puternică. Comit această greșeală, această imensă greșeală.

Ușa se deschide a trădare și persoana care îmi deschide nu ești tu.

E Beatrice Rossetti.

Nu e de ajuns: persoana reală din fața mea, care e mai înaltă decât mine cu câțiva centimentri și împrăștie lumină, nu e o Rossetti oarecare, ci versiunea sa cea mai bună: de la Met Gala, de la Cannes, de la marile dineuri. Nu în fotografii, ci chiar în fața mea. În mărime naturală. Mă simt atât de mică, de copleșită, complet nepregătită în fața genelor tale lungi, a mușchilor feței care se contractă, a gurii care distruge zâmbetul acela fix, imobil, celebru, zicând:

— Elisa, ce mă bucur să te văd!

Fac eforturi să nu mă prăbușesc.

Strâng pungile în mâini.

Beatrice își îndulcește tonul:

— Hai, intră, să nu răcești.

Intru, închid ușa. Pătrund în camera care ar trebui să fie bucătăria, am senzația că pășesc pe platformele acelea cu role, ca în casele bântuite din parcurile de distracții, că o să alunec imediat. Observ o strălucire difuză, o căldură care nu mă încălzește, dar nu mă pot concentra pe niciun detaliu pentru că privirea mea e fixată asupra ei.

Altceva decât uniformă și suferință, altceva decât depresie? Ce-ai sperat, de fapt, în sinea ta, Elisa? Ei, uite cum te-ai înșelat și de data asta. A câta oară?

Și ea mă privește atent. Afișează din nou vechiul ei zâmbet, indescifrabil, și îl fixează asupra mea, pe frunte, între ochi. Ar trebui să-i spun ceva, cred, să inventez o mișcare prin care să mă eliberez. Dar nu pot, sunt imobilizată. Nu am mai văzut niciodată un astfel de spectacol, pe viu.

Vă explic imediat cum era îmbrăcată. Sau mai bine zis: cum era deghizată. Sau cum s-a dezvăluit. La fel ca acele flori irezistibile care explodează primăvara. Sau ca acele animale feroce care, dintr-odată, își arată ghearele, colții, își umflă blana și coada. Iar eu nu știu să spun dacă e vorba de frumusețe sau de violență.

Coama de bucle castanii alunecă pe spate, iar spatele este complet gol. Rossetti nu simte frigul niciodată, cu atât mai puțin într-o casă părăsită, în mijlocul iernii; în timp ce eu îmi strâng și mai tare haina pe mine, ea își ține brațele relaxate, unul pe șold, celălalt sprijinit de canapea, într-o poziție când studiată, când spontană.

Chipul ei e o operă de artă. Să vorbim doar despre machiaj ar fi prea puțin. Pare o mască pregătită pentru festivalul de la Veneția, o păpușă din porțelanul cel mai fin. Creatura magică, aceeași care, pe vremuri, sălășluia, uneori, în ea, acum e numai lumină, care te orbește. Fard de pleoape de aur. Pulbere de diamante pe obraji. Ruj roșu aprins. Într-un contrast de strălucire și umbre, de grație și putere, care îmi aduce aminte doar de eroinele din literatură care, de fapt, nu există.

Mai e și rochia. Ce rochie! Cum să v-o descriu? Sclipește. Pare făcută din solzi de sirenă arși de soare și de apă, cusuți pe corpul ei, ca o a doua piele, de același smarald fantastic, precum ochii ei. Are o crăpătură pe piciorul stâng, de la gleznă până între picioare. Trena îi alungește și mai tare silueta înaltă. Dacă ne-am afla pe un covor roșu, ar fi o exagerare. Cu atât mai mult în vizuină. Pantofii sunt de cristal. Bineînțeles că nu sunt de sticlă, dar acela e efectul, au tocul cui, de trei ori mai lung decât al meu. Ea e versiunea letală a Cenușăresei la bal, în timp ce eu, cu jumătatea mea de toc roșu, sunt micuța Dorothy Gale, luată de uragan.

— Iese în evidență, nu? Știu. Păcat că nu pot să încarc o poză pe rețelele de socializare, aș strânge vreo trei sau patru milioane de like-uri.

Misterul zâmbetului tău crește, mi se pare că încep să se întrezărească toți dinții tăi impecabil de albi.

— Dar eu nu am ales-o pentru alții, o port pentru tine.

Îmi impun să fac un gest, oricare.

Îmi dau seama că sunt încă îmbrăcată, că am în continuare sacoșele în mâini, așa că mă uit după

un loc unde să le pot pune. Dar ea îmi anticipează mișcarea:

— Poți să le pui sub masă, mulțumesc.

Tonul ei amabil și aspru mă scoate din sărite.

Chiar dacă, probabil, e îmbrăcată cu salariul meu pe un an, eu încă nu am rostit niciun cuvânt. Predai la facultate, îmi spun, nu poți să fii învinsă chiar așa, fără niciun fel de luptă. Pun vinul pe masă, pachetul cu gustări și, dacă mă gândesc acum, îmi dau seama că e aceeași mâncare de care s-a folosit și tata, prima dată când am stat amândoi la masă.

— Ești foarte frumoasă, Beatrice. Dar știi, deja, că nu hainele contează pentru mine.

Zâmbetul ei ia foc:

— Chiar te-ai aranjat în seara asta. Ai încercat să-ți și întinzi fardul de ochi din interiorul pleoapei. Așa cum te-am învățat odată, îți aduci aminte? Când ai trecut pe la mine pe ascuns, înainte de întâlnire.

Cum de își aduce aminte de așa ceva? Încerc să mă adun, încep să măsor camera, să mă orientez. Mă uit la masă: e tot cea din placaj, din 2002, dar cineva – sper că Rossetti în persoană – i-a pus și scaune. E aranjată într-un fel care mi se pare, în același timp, improvizat și pretențios. Șervetele sunt din hârtie, dar fața de masă e din satin. Farfuriile sunt de plastic, paharele de cristal. Lângă mini-pizzele mele, văd o tăviță de sushi, de care eu n-am mai mâncat niciodată, deși Valentino și Lorenzo insistă de fiecare dată s-o fac. Pe eticheta de pe sticla din frapieră scrie: Dom Pérignon, 2000 rosé.

Îmi dau seama că bucătăria a rămas neschimbată: flisele ciobite, canapeaua stricată, dar pe care au fost adăugate perne, și tablourile de pe pereți. Văd lampadare așezate ici-colo, reșoul electric deschis la maximum, urmez firul cablurilor și ajung la generatorul de curent pus într-un colț, lângă cuptor.

Întind mâna spre sticla mea de Cuvée; acum că am văzut Dom Pérignonul, aș vrea să o ascund. Ea îmi citește din nou gândurile:

— Poți s-o pui la rece, pe pervaz.

Îmi arată spre geamul din baie, același pe care l-am spart ca să intrăm pentru prima dată. Geamul este, în continuare, peticit cu scotch, dar de aici se vede noaptea, se vede Venus cum strălucește, spre deosebire de ferestrele de la bucătărie, acoperite cu cartoane groase.

— Beatrice, o întreb mirată, chiar te ascunzi ca un *capo dei capi* mafiot fugar?

Ea pufnește în râs. Se apropie de pachetul pe care l-am adus, deschide capacul ca să se uite în interior. Suspină ca și cum ar zice: „Doar ție putea să-ți dea prin cap să aduci gustările.“ Apoi mă privește și îmi răspunde calmă:

— Vin aici doar ziua. E un loc unde mă relaxez, care mă ajută să gândesc. L-am închiriat ca să-l fac mai primitor, dar fără să-i trădez stilul original. Dar sus nu ajunge curentul, așa că noaptea dorm la ai mei, în vechea mea cameră. Cine și-ar fi închipuit?

— Locuiești cu tatăl tău?

— Temporar. E bolnav, are o tumoare. Când m-a anunțat Costanza, m-am simțit datoare să ajung la un armistițiu. Chipul ei s-a întunecat pentru o clipă. Oricum, nu pentru el m-am întors. Până acum

zece zile am fost într-un hotel absolut fabulos din Oman.

— Îmi pare rău pentru tatăl tău.

Nu știu ce altceva să adaug, așa că mă îndepărtez, pun sticla de vin spumant pe pervaz. Faptul că Omanul, tumoarea și vizuina se combină în aceeași poveste mă mișcă profund. Încep să regret că am venit. În această poveste nu mai avem nimic de împărțit, nu ne-am cunoscut niciodată. Cu toate astea, după două săptămâni de scris, îmi este datoare cu o lămurire. Mă întorc în bucătărie, hotărâtă. O găsesc încercând să deschidă șampania.

Își pune sticla între genunchi, ca să nu se miște. Sticla, în contact cu țesătura – metalică? Încerc să-mi dau seama din ce e făcută rochia aia – alunecă. Aproape cade. Își suflă o suviță de pe față cu o grimasă amuzată.

— Poate ar trebui s-o lăsăm pentru miezul nopții, îmi vine să spun.

— Mai am una, nu-ți face griji.

— Da, dar asta e din 2000.

Beatrice mă privește:

— Bravo, încă mai știi să observi toate detaliile.

Face din nou presiune pe capac, dar e evident că alții i-au deschis întotdeauna sticlele. E atât de caraghioasă și plină de grație, încât mă irită. Chiar și atunci când nu reușește să facă ceva, rămâne la fel de frumoasă. Nu își pierde calmul, ironia. Mă scoate așa tare din sărite, încât mă duc lângă ea și încerc să o ajut, ca să terminăm comedia asta și să bem, în sfârșit, pentru că am nevoie de asta.

Cred că am subevaluat apropierea de corpul ei. Ne atingem, ne punem amândouă mâinile pe gâtul sticlei, ne împreunăm degetele și contactul este prea brusc și neașteptat, prea familiar. Dopul sare, șampania se prelinge, cade peste picioarele noastre. Pantofii mei roșii de piele întoarsă sunt istorie. Dar nu de asta explodez.

Ce caut eu aici? Am venit să-și bată asta joc de mine? Să îmi arunce în față că ea e cea mai frumoasă din lume, cea mai bogată, cea mai celebră?

— De ce m-ai căutat, Beatrice?

Glasul care se aude e foarte aspru.

Rămân nemișcată, dar sunt atât de tensionată, încât m-aș putea sparge în bucăți.

Ea nu schițează niciun gest. Toarnă șampania în două pahare, îmi întinde unul din ele, plin până la buză. Îmi face semn spre canapeaua cu umplutura ieșită afară:

— Elisa, e noaptea de Anul Nou… Hai să ne așezăm și să bem, *întâi*.

Îmi aruncă o privire care spune: „Doar nu ai impresia că o să conduci tu jocul.“ Se așază picior peste picior.

Iau un scaun – din acelea de plastic, transparente, care sunt foarte la modă, acum – și mă așez în fața ei, la distanță. Sunt furioasă. Pe ea și pe mine însămi, pentru că am acceptat să ne revedem, pentru că mi-am neglijat fiul din cauza ei și, pentru că, scriind, am ajuns chiar să o înțeleg, să-mi

aduc aminte de ea cu drag. Mai ales pentru că am ales-o pe ea ca subiect al primei mele cărți.

Nu ciocnim, doar bem: o înghițitură generoasă din vița care se matura, în timp ce noi ne cunoșteam, pe plaja neagră.

Apoi Beatrice își ridică privirea din pahar.

— Știi, te-am căutat de multe ori, în toți anii ăștia, dar n-am reușit niciodată să te găsesc, nici măcar într-o fotografie de grup.

— A, deci m-ai căutat!

Sunt atât de surprinsă încât nu reușesc să mă controlez. Și imediat după aceea, mă urăsc pentru că am fost atât de nechibzuită.

Beatrice ridică din umeri cu dezinvoltură.

— Din când în când, căutam să văd dacă nu ți-ai deschis vreun site, vreo pagină. Nu am mai avut nicio veste despre tine, până nu ai devenit cercetătoare. Bineînțeles, la profilul de pe site-ul universității, ai fi putut să-ți pui o fotografie. Am putut, însă, să citesc bibliografia cursurilor tale: ai ales aceleași cărți pe care le citeai pe ascuns, sub bancă, în timpul orelor de matematică și fizică.

Poate e din cauza paharului pe care tocmai l-am terminat, dar simt cum toate scuturile cad: cât de îndepărtată era realitatea de ceea ce îmi imaginasem?

— Apoi, continuă, când a fost admis în categoria superioară, am reușit să-ți văd băiatul pe site-ul de la Bologna Calcio. L-am recunoscut imediat: seamănă perfect cu Lore.

Lore. Pun paharul jos. O explozie de furie mă încremenește.

— Cine ți-a zis că am un băiat?

— Lorenzo, răspunde, ca și cum ar fi evident. Urăsc seninătatea cu care îi pronunță numele. La vreo două săptămâni după ce ai născut, mi-a scris un mesaj. Am mai vorbit, puțin la început, apoi ne-am pierdut.

Furia devine tot mai intensă, mi se urcă în gât, vrea să explodeze. Ranchiuna ultimilor treisprezece ani reapare, mai puternică decât oricând, iar eu nu fac niciun efort să o potolesc, ba dimpotrivă, vreau să i-o revărs în față, să îi spun toate acele cuvinte pe care i le-am spus de sute de ori, privindu-mă în oglindă, chiar și puțin mai devreme, în mașină.

— Mi-ai distrus viața, Beatrice.

I-am zis-o. Dar tonul nu era cel care trebuia, cuvintele erau ridicole.

— Chiar nu e așa, a obiectat. Predai la universitate, ai un băiat superb…

— Am fi putut fi o familie, o întrerup. Tu habar n-ai ce înseamnă să crești singură un copil, câte renunțări presupune. În viața asta a ta orbitoare, singura ta grijă este să fii mai mult, în fiecare zi mai mult, din ce în ce mai perfectă. Ce probleme ai tu? Dacă nu l-ai fi sărutat, e groaznic să-mi aduc aminte asta, dacă nu ne-ai fi trădat pe amândoi în felul acela… Mă ridic, mă uit la haina întinsă pe scaun, la șampania de pe masă. Iau sticla și îmi mai torn un pic. Nu, nu pot să te iert.

Beatrice se ridică, îmi ia cu delicatețe Dom Pérignonul din mână și își umple și ea paharul. Sticla se golește, ea o scutură, pentru că nu-i vine să creadă. Își dă ochii peste cap:

— Dacă nu te deranjează, mă duc să iau sticla pe care ai adus-o tu. Avem nevoie să bem într-o noapte ca asta, nu crezi?

Trece prin fața mea vioaie, ușoară, ca și cum i-aș fi spus niște banalități. Aș vrea să îi sar în spate, să îi mulg părul, să o zgârii, așa cum ar fi trebuit să am curajul s-o fac în seara aceea, în Piazza Verdi.

Mă așez. Beau, continui să beau. Când Bea se întoarce de la baie, cu șampania mea în pahar, aproape se împiedică. Își ia un scaun, râde. Eu nu râd deloc. Dar îmi dau seama că am băut o sticlă întreagă pe stomacul gol. Gândurile încep să mi se combine în minte. Trebuie să mâncăm ceva, ca să redevenim lucide, înainte să fie prea târziu.

Pare că și Beatrice s-a gândit la același lucru, pentru că a deschis pachetul cu sushi. Când mă ridic din nou, amețesc o clipă. Dau la o parte salata. Mâncăm la masă, ca și cum am fi la un bufet. Părem una fiica celeilalte, în timp ce ne umplem farfuriile de plastic. Să o văd că își dă voie să mănânce un foitaj cu cârnat mi se pare aproape înduioșător – pentru că îmi aduc aminte cât de rău i-a fost atunci, la mine acasă. Dar asta nu-mi calmează înverșunarea: vreau răspunsuri.

Beatrice, ducând la gură o mini-pizza, se hotărăște că a venit rândul ei.

— Numai tu erai fericită la Bologna. Tonul ei este, în continuare calm, dar însoțit de un iz de înverșunare. Doar că tu nu înțelegeai asta și nu ne lăsai să plecăm. Am încercat să-ți spunem asta în toate felurile, și eu, și Lorenzo. Că drumurile noastre erau diferite de al tău, dar tu n-ai vrut să ne asculți. O picătură de roșie cade și îi pătează rochia, dar ea nu bagă de seamă. Sărutul acela a fost o idee care mi-a venit acolo, pe moment. Știam doar că nu puteam să rămân acolo, că uram camera aia din Via Mascarella, mai mult ca orice.

— Ați fi putut să vorbiți cu mine.

Ia sticla de Cuvée și îi scoate dopul cu fermitate, de data asta.

— Ba nu, pentru că erai ca un zid. Imediat ce pronunțam „Milano“ sau „Roma“, încetai să mă mai asculți. Te-am urât, anul acela.

Umple din nou paharele și se strâmbă caraghios:

— Dar chiar vorbim despre asta? Despre o poveste de acum… câți ani? Douăzeci?

Eu știu exact câți, dar tac.

— În orice caz, conchide, așezându-se din nou comod pe canapea și dându-și jos sandalele de Cenușăreasă, Lorenzo da, e un băiat frumos, dar nu e chiar genul meu. Nu știu cum ți-ai putut închipui vreodată că noi doi am putea fi împreună. El era iubirea ta, nu a mea. Mă privește. A mea ai fost întotdeauna tu.

Încasez șocul. Mă așez. Beau.

— Ce mi-ai șoptit înainte să pleci, în seara aia cu Mondialul?

Nu înțelege la ce mă refer.

— Ai zis un cuvânt. Mi l-ai zis înainte să te întorci.

Beatrice se concentrează, ceea ce pentru mine este un detaliu esențial, pentru ea e ceva nesemnificativ.

— Adio, ți-am spus. Pentru că știam că te părăsesc.

— Și unde te-ai dus după aceea? Cu el?

— Iar Lorenzo? Cască ochii mari, nu-i vine să creadă: Pe Lorenzo nu l-am mai văzut de atunci! Doar ne-am scris pe rețelele de socializare din când în când. În noaptea aceea m-am dus la Tiziana, îți aduci aminte de ea? Tiziana Sella.

— Cum aș putea s-o uit pe vrăjitoare? Din când în când o mai văd în Via Zamboni.

— Am dormit la ea vreo două nopți. M-a ajutat să-mi găsesc o cazare nouă, să aleg o facultate care mi se potrivea mai bine, să-mi deschid propria firmă.

Îmi povestește despre această firmă, despre această campanie de cucerire plină de triumf. Mă uit la ceas: e aproape 23:00. Suntem aici de două ore. Cine este această Beatrice care vehiculează concepte precum economia digitală? Nimic din ea nu-mi poate aduce înapoi măcar o umbră palidă a prietenei mele. Ăsteia nu-i pasă deloc de amiciția noastră de pe vremuri. Vreau să plec, să termin odată cu povestea asta.

— Tot nu mi-ai zis de ce m-ai căutat.

— E același motiv pentru care am dispărut.

— De ce? insist.

— Vreau să-ți zic, pe cuvânt. Dar nu mă grăbesc.

Încep să se audă, din depărtare, câteva petarde.

— Eu da.

— Ești sigură?

Se ridică. În picioarele goale. Se duce la dulap, deschide un sertar și ia ceva. Vine spre mine și aruncă acel obiect pe masă, în fața mea.

— Pentru că, între noi două, cea care a trădat ești tu.

Simt cum mă prăbușesc.
Ochii mă ard și, privind acel obiect, mă sufoc.

— O recunoști? E agenda mamei.

Nu reușesc să zic nimic, să schițez nicio mișcare.

— Văd că ți-am făcut o surpriză. Bea proasta, Bea egoista, Bea „strică-relații“, aia care se gândește doar la succes, la haine. Dar, în final, s-a dovedit că proasta ai fost, întotdeauna, tu.

— Am făcut-o pentru binele tău, mă bâlbâi.

Chiar și mie mi se pare că sună fals.

— Hai, fă-mă să râd!

Nu se așază, rămâne în picioare. Mai bea un pahar și vorbește cu o mânie impasibilă:

— Mi-ai răpit-o pe mama. Făcând asta, mi-ai decis viitorul, mi l-ai furat. Pentru că, poate, dacă i-aş fi citit jurnalul înainte… Eu sunt cea care nu te poate ierta!

Îmi vine să plâng.

Mă simt ca un vierme.

— Nici n-am deschis vreodată agenda aceea. Am gura plină de lacrimi și de rușine, parcă scâncesc, am vocea prea stridentă: Trebuie să mă crezi. Am fost lașă și îmi pare rău pentru asta, dar nu mi-am închipuit că era un jurnal…

Apoi în mintea mea se face click. Mă ridic și eu în picioare. Vinul mă scapă de orice pudoare.

— Bea, ce viitor ți-am furat eu? Al celei care stă seara în bucătărie, singură ca un câine, inexistentă, cu telefonul în mână? Eu sunt aia. Eu mă uit la fotografii în care apari pe marginea piscinei, pe iahtul ancorat în Faraglioni, eu roșesc văzând cât de fericită ești. Nu ai habar cum e să fii de partea cealaltă.

Ea nu se lasă distrasă. Chipul îi este strâmb.

— Te întreb eu acum: de ce?

Mă forțez să nu las privirea în jos, să i-o susțin.

— Pentru că nu voiam să te pierd. Îmi doresc să mă creadă. Și pentru că nu voiam ca tu să fii doar visul mamei tale.

Beatrice își ia paharul, îl golește.

Se enervează.

— Ești o proastă invidioasă, deghizată într-o tocilară, Elisa.

Buclele îi cad în continuare pe față, o enervează. Ia inelul de metal de la dopul de Cuvée și își leagă părul cu el. I s-a întins rujul, iluminatorul de pe pomeți s-a estompat, lacrimi de furie îi tremură în coada ochilor. Mă uit la masca aceea care se clatină, aș vrea să cadă de tot, așa că pariez totul.

— Era ceva diferit la tine. Puteam să văd asta. Ceva care ne făcea să ne asemănăm.

Îmi aruncă o privire plină de mânie: „Să nu mă înveți tu pe mine ce contează, cu adevărat, în viață, că te bat!“

— Cum a ajuns la tine? o întreb, arătând spre agendă.

Chipul i se luminează puțin:

— Tatăl tău.

Își șterge lacrimile care i-au topit creionul din jurul ochilor:

— L-a găsit când a mutat mobila din camera ta, pentru că voia să văruiască. L-a deschis și, când a înțeles despre ce era vorba, a scris pe adresa lui Corrado, cea de pe site. Râde. E-mailul acela era o operă de artă. Corrado mi l-a trimis imediat pentru că era evident că era *pentru mine* și că acel Paolo Cerruti mă cunoștea foarte bine.

Îi sunt recunoscătoare tatei și, din nou, geloasă pe el.

— Am pus să mi se aducă o mașină și am venit în T, chiar în seara aceea. Era la sfârșitul lui noiembrie. A fost foarte frumos să mă întorc acasă, să luăm masa împreună. Mi-a pregătit o doradă la cuptor de care îmi aduc aminte și acum… I se șterge zâmbetul. Apoi am citit jurnalul. Am descoperit despre mama lucruri pe care nu voiam să le știu. Că a trebuit să se culce cu unii și cu alții ca să câștige un loc în defilări, despre eșecul căsătoriei cu tata, că a înșelat-o de la început până la sfârșit. Și, la un moment dat, am găsit o descriere a mea, atât de minuțioasă, încât m-a cutremurat. Nu a ceea ce eram eu, ci a ceea ce urma să devin ca adult: pe coperta *Vogue*, cu o rochie roșie similară celei pe care am purtat-o pe prima copertă serioasă…

A desfăcut fermoarul lateral al rochiei, care acum o strângea. S-a lăsat pe un scaun, cu picioarele desfăcute și paharul în mână.

— A prevăzut totul, continuă, campaniile publicitare, televiziunea. Fiecare obiectiv pe care l-am atins, ea deja îl scrisese. În dimineața după ce am citit jurnalul aveam programat un spot publicitar, dar l-am anulat. A fost prima dată când nu am onorat un angajament. Zilele următoare am încercat să mă prezint la întâlniri, să îmi reiau viața normală, dar nu am reușit. A fost ca și cum totul se schimbase pentru totdeauna. Vreau să spun, încearcă să râdă, dar nu reușește, am îndeplinit, în modul cel mai fidel, fiecare dorință a ei. „Ce vrei să faci când vei fi mare?“ mă întreba mereu, încontinuu. Ca și cum aș fi avut de ales.

Se oprește, mă privește fix.

— Mi-a fost dor de tine, Eli. De liceu, de zilele când mergeam pe scuter la plaja neagră, când făceam toate nebuniile. Am simțit un gol uriaș aici, spune, arătând spre capul pieptului. Așa că pe 9 decembrie am coborât la subsol și m-am apucat să caut, prin toate cutiile de când m-am mutat, pălăria pe care mi-ai dat-o. Și când am găsit-o, înfășurată într-un celofan plin de praf, am rămas uimită. Pentru că nu-mi aminteam cât de frumoasă era. Am purtat-o, mi-am făcut o fotografie și am publicat-o. Apoi, l-am sunat pe Corrado și i-am zis că urmează să iau o pauză.

Auzim deja pocniturile. Un șir de explozii, de urlete de la toate balcoanele din T, focuri de artificii în fiecare grădină, în Piazza A, de la băncuța de sub far. Bea și cu mine ne-am privit. Suntem doar noi două, închise într-o cameră, în tăcere, în ceea ce pare un refugiu antiatomic, o ascunzătoare pentru partizani. Lumea întreagă sărbătorește acolo, afară și, poate, în acest moment, nimeni nu se mai întreabă pe unde o fi Rossetti.

Facem un pas una spre cealaltă și riscăm să ne pierdem echilibrul.

Nu prea știu ce să fac, poate nici tu. Sunt caraghioasă, nehotărâtă. Știu doar că nu mai pot duce acest război.

Facem schimb de săruturi, deși nu știm exact spre ce obraz să mergem, așa că ne atingem buzele. Și e ciudat, jenant și tandru, totodată, pentru că nu mai suntem două fetițe.

— La mulți ani, Eli!

— La mulți ani și ție, Bea!

— Așteaptă… De pe pervaz ia și a treia sticlă de băutură, un Dom Pérignon din 1986, anul când ne-am născut noi, pe care o deschide. Îmi place să fac totul să fie grandios, chiar și la vizuină.

— Nu-mi spune cât costă.

Ciocnim, nu se știe pentru ce. Doar ne atingem paharele.

— Nu mi-a plăcut niciodată revelionul, spui, cu glasul tărăgănat, și nici Crăciunul, să fie clar. De când nu mai e mama, cel puțin, evit fustele de catifea și să pozez în fața șemineelor. Mă duc să schiez și îmi iau după mine un băiat frumos. Dar, de revelion, nu e niciodată nimic de făcut, mă deprimă.

Auzim prin geam focurile de artificii din depărtare care explodează și apoi cad în mare.

— Cum așa? Întotdeauna ai organizat petreceri de pomină.

— Desigur, dar totul era o strategie foarte clară.

— O strategie ca să ce?

— Ca să nu-mi spun că mi-era teamă.

— De ce anume?

A mai sorbit o gură și a cântărit dacă să-mi spună sau nu.

— De schimbări, de viitor.

Mă descalț și eu, îmi scot bluza și mă întorc pe scaunul meu. Aș vrea să-ți spun că tuturor ne e teamă de lucruri noi, dar îmi mușc buzele. Pentru că eu chiar sper, la fiecare 1 ianuarie, să mă schimb. Viitorul să fie mai bun decât trecutul. Să nu-mi mai semăn mie, cea de până atunci.

Când zgomotele s-au mai calmat, mă arunc:

— Și, ce-ai să faci acum?

— Bună întrebare.

Te dezbraci, lași să-ți cadă rochia pe jos, ca o piele care nu-ți mai este utilă. Îți pui un tricou larg, de la baie. Camera a devenit un cuptor, geamurile s-au aburit. Te așezi pe canapea, întorci capul și îmi vorbești.

— În toți anii aceștia n-am făcut altceva decât să nu mă schimb. Poate un kilogram în plus, o măsură la haine sau culoarea de păr schimbată, dar niciodată o expresie care să nu fie fotogenică, un iubit care să nu joace în serie A sau pe marile ecrane. Și toate astea, pentru ce? Totul se poate sfârși pe neașteptate, Eli, dintr-un moment în altul. De la Paris la T e o fracțiune de secundă. Ce mi-ar mai rămâne?

Apuci greșit paharul și îl verși jumătate pe tine.

— Vrei să știi adevărul? Suspină. M-am săturat până peste cap să fac mereu aceleași fotografii. Australia arde, de Amazonia să nu mai vorbim. În Siria e un măcel continuu. Trump desparte copiii de părinți la granița cu Mexicul. Ghețarii se topesc în mod ireversibil. Și toate aceste persoane care se înecă în încercarea de a traversa marea, fără nume, ca și cum n-ar fi existat niciodată. Mă interesează toate astea, ce crezi? Citesc și eu ziarele. O serie întreagă de catastrofe, iar eu mă uit în obiectiv și zâmbesc… Nu-mi mai ajunge doar asta.

— Dacă te-ar auzi vorbind așa Davide, nu te-ar crede.

Încerc să stau mai dreaptă, pentru că deodată îmi vine o idee sau, poate, sunt doar prea beată:

— Trebuie să faci politică, Bea.

— Ei, cum! Și tu ești mai beată decât mine. Politica e împărțită, mi-aș pierde unanimitatea.

— Ce-ți pasă? Fă ce vrei!

Te întorci spre geamul de la baie, din care se întrevăd câteva stele. Variabile, schimbătoare.

— Asta te-am întrebat eu pe tine? Pe scările de incendiu de la școală. Când voiam să-ți ieși din carapace, să capeți puțin curaj. Tu ce vrei? Nu ce crezi că așteaptă alții de la tine, cum ți-ai dori să fii judecată. Tu, în viață, ce vrei?

Te uiți la mine, chipul tău e complet gol, în timp ce mărturisești:

— Nu știu, nu știu ce vreau. În afară de privirea mamei, de fotografii. Nu știu cine sunt.

Tăcerea a pus din nou stăpânire pe T. Cred că deja e ora 1:00. Vizuina plutește în beznă, ca un loc inventat.

Ajung împleticindu-mă pe canapea. Mă așez lângă tine. Stăm atât de aproape, încât suntem forțate să ne încrucișăm picioarele, să ne atingem șoldurile, chiar dacă suntem doi adulți și nu mai putem să schimbăm nimic din ce s-a întâmplat.

— O să te hotărăști în timp, nu? Cine ești. Cuvintele se strecoară afară în mod independent. Poți să începi prin încercări și greșeli, o să ai nereușite, așa cum avem toți. Poți să-ți schimbi părerea, să o readuci în discuție. Ce crezi că eu știu? Sunt cercetătoare, mamă, fată bătrână, continui să semăn cu tocilara care-am fost mereu. Oare așa e?

Suntem pe jumătate îmbrăcate, ciufulite, în dezordine, și adevărul pe care pot să ți-l spun e că: Am scris un roman. E vorba despre tine, despre noi. Aș vrea să-ți spun că fără îndemnul tău nu aș fi reușit niciodată, fără critica ta, fără adevărul tău, așa cum a fost în liceu, cu scrisoarea aceea pentru Lorenzo. Aș vrea să spun că asta a fost întotdeauna dorința mea.

Dar tu arzi etapele, scoți, nu știu de unde, telefonul mobil:

— Hai să facem o poză.

Întinzi brațul, îndrepți încheietura, îl înclini fără nici cea mai mică aproximare și apeși pe mijlocul ecranului. Este gestul pe care, de-o viață, îl faci cel mai bine, de când s-au inventat telefoanele cu cameră foto încorporată. Apeși pe declanșator și flash-ul mă orbește.

Când ne aplecăm să privim fotografia, văd că am fața prinsă într-o strâmbătură, iar tu, pentru prima dată, pari urâtă.

A dat din cap.

— Vezi? Prietenia nu dă bine în poze.

Ascultăm și ultimele explozii din depărtare, bem și ultima picătură de șampanie de mii de euro. În timp ce afară toată lumea se gândește la viitor, noi suntem aici, bete și epuizate, după ce am petrecut seara reproșându-ne răni vechi de treisprezece ani.

E posibil? mă întreb. Nu e ridicol?

Tu, poate, te gândești la același lucru, pentru că îmi arunci un ultim zâmbet: inedit, poate amar, înainte de a închide ochii și a te cuibări pe pernă. Nici eu nu mai am nici cheful, nici puterea de a pune nimic la loc. Dar mai rezist o clipă, ca să te privesc.

Cu fața întoarsă pe braț, cu buzele întredeschise, respirația regulată, un firișor de salivă se scurge în

colțul gurii. Înainte de a mă întinde pe celălalt braț, de a mă așeza cum pot între tine și perne, îmi spun întâi că cine suntem e infinit mai interesant, mai înduioșător decât ceea ce vrem să părem.

O PRIETENIE

T, 2 ianuarie 2020

Reflectez la articolul nehotărât din acest titlu: *O prietenie*. E doar o ipoteză provizorie, dar mi se pare că surprinde un aspect important. Nu cred, de fapt, că între mine și Bea a existat *Prietenia*. Cu articol hotărât, care trebuia să fie aceea, și nu o alta. Nu cred nici că noi două am putea fi, exclusiv și obligatoriu, diva și tocilara, câștigătoarea și invizibila. Mai mult: acum știu că nu am fost niciodată un singur cuvânt.

Ieri, pe 1 ianuarie, când ne-am trezit la prânz și am luat micul-dejun din resturile de sushi și de mini-pizza, cu ceafa și spatele înțepenite de la o noapte petrecută pe canapea, Bea a deschis o clipă telefonul, a deschis pagina principală a nu știu cărui ziar și a comentat, pufnind în râs:

— Uite, deja nu mai sunt de actualitate.

— Chiar nu-ți pare rău? am întrebat-o.

— Nu, mi-a răspuns, mușcând dintr-o bucată de somon, asta era teama mea cea mai mare, nu puteam să dorm noaptea de frică, știind că declinul poate fi chiar după colț și, uite, s-a întâmplat: sunt aici cu tine și încă trăiesc.

Pentru prima dată în viață, am privit-o cu alți ochi. Cu ochi noi. Beatrice nu mai e cea mai bună prietenă a mea, nu mai e nici măcar Rossetti. Chiar și eu, la masa aceea din placaj, sorbind din cafeaua aceea îngrozitoare pe care a insistat să o facă și pe care a ars-o, m-am simțit schimbată. Ușoară, ca și cum aș fi renăscut. Sau ca și cum aș fi crescut și aș fi acceptat: limitele, golurile. Atunci mi-am dat seama că tot ceea ce trăisem până atunci fusese doar una dintre prieteniile posibile. O declinare acerbă și, în plus, plină de greșeli. Dar acum puteam să experimentez ceva diferit.

Acum suntem altele.

După ce ne-am luat la revedere, Beatrice a mai rămas o clipă în prag, visătoare, răvășind cu piciorul gol frunzele uscate și mi s-a părut chiar că a zâmbit.

Cine știe ce va face, de mâine.

În ceea ce mă privește, mă aflu în vechea mea cameră, stau la biroul la care am învățat latină și greacă, lângă șifonierul alb cu patru uși, pentru fetițe romantice. Poate, îmi zic, să devii adult nu e așa o pierdere cum credeam. Dimpotrivă, poate e o eliberare.

Dincolo, din sufragerie, se aud vocea tatei și a lui Valentino. Trebuia să joace concursul Scala 40,

dar, în loc să se joace, îi aud discutând despre noua rețea de socializare din China, care face ravagii. Fiu-miu a lăudat-o, tata i-a explicat că o să treacă și moda ei, la fel cum trec toate, fără să lase nicio urmă. Și eu sunt dintre cei care lovesc tastele calculatorului, deși nu mai au nimic de scris și cred că ăsta e singurul lucru care are puterea de a rămâne și a trece peste timp: cuvintele care își poartă singure semnificația. Nu cred că mai există alt mod în care să capturezi viața.

Ridic privirea spre fereastră, către platanul din centrul curții. E același: „solitar", „bătrân". Îmi imaginez că-mi face cu ochiul: după ce ai trecut prin beznă și ai văzut că era doar un dulap, hai că ai reușit să-ți îndeplinești visul, să scrii un roman.

Așa e. Dar mă întreb acum ce ar trebui să fac.

Să-l public? Să afle toată lumea despre mine și Beatrice? Aș risca să ne fie judecată povestea, să treacă din mână în mână, să fie în pericol. Sau ar fi mai bine să-l țin secret? Îmi e de-ajuns că există.

Oare viața are nevoie să fie povestită pentru a exista?

Le mulțumesc lui Michele Rossi și Ariannei Curci.